5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1846 — Marți 2 April 1913

„Tribunul“ în dilemă

— O ironie a d-lui Take Ionescu —

Cu ocaziunea discuțiunii din Cameră asupra Legei sanitare, nelipsitul N. Fleva a luat cuvîntul și din nou, a bătut cîmpii.

Iată într'un rezumat mai cuprinzător răspunsul ce i-a dat d. Take Ionescu:

D. Take Ionescu constată că, pentru a doua oară d. Fleva vine să se plîngă și să protesteze că guvernul de colaborare vine cu proecte de organizare. Credea oare d. Fleva, că dacă s'a făcut apel la forțele a două partide ca să conlucreze împreună, trebuia să se ajungă prin această conlucrare la o neputință absolută? Nu trebuia să iasă de aci o convergință de forțe, care să producă roade utile? Or, crede d. Fleva, că dacă avem la ordinea zilei o chestiune externă, viața țărei și a Statului s'a oprit, și că guvernul să nu mai facă față și să satisfacă exigențele curente ale mișcărilor de viață ale țărei și Statului?

D Fleva, însă pretinde că noi venim cu mari reforme de organizare. Noi suntem mult mai modești de cum vrea să ne prezinte d-sa. Noi nu pretindem și nu credem, că am venit cu mari reforme. Tot ce am făcut noi, toate proectele aduse de noi și printre cele dintâiu, acel al colegului meu dela finanțe, pentru suprimarea taxei licențelor, nu sunt decît unele modificări aduse organizațiunei existente, modificări cerute de îndelungată vreme. Tot asemenea și cu modificările ce le aducem azi serviciului sanitar; sunt niște simple modificări. Înțelegem să se numească o reformă mare, o reorganizare ca cea care am fi făcut-o dacă veneam cu crearea unui nou minister, acel al sănătății publice, cum s'a venit cu turburările din 1907, — cu crearea ministerului industriei și comerțului, a cărui lipsă se simțea de mult, cum se simte și lipsa unui minister al sănătății publice.

Schimbările aduse azi de noi, însă, la legea sanitară, nu sunt de cît simple modificări.

Arată în ce sens și pentru ce motive s'a făcut modificarea constituirei consiliului sanitar superior și aceea a inspectoratelor. Spune că din toate facultățile noastre cea mai bine organizată și cea mai superioară este cea de medicină, că din toți oamenii noștri de știință medicii sunt cei mai studioși și devotați specialității lor.

O mai mare și adîncă reformă aș fi făcut, spune d. ministru de interne, dacă aș fi căutat să dau autonomia de care are nevoe serviciul sanitar, ca să nu mai fie subordonat ministerului de interne, și în chestiuni de budget și în alte chestiuni.

Pentru așa de mici modificări cred, încheie d. ministru de interne, că guvernul de și de colaborare, are toată autoritatea morală, pentru a le face. Eu cred însă că și pentru alte chestiuni mult mai înalte, guvernul actual are toată autoritatea morală, căci dacă s'a făcut apel la această formațiune pentru rezolvirea chestiunei externe, tocmai asta însemnează că guvernul are toată autoritatea și în alte chestiuni. In privința obiecțiunei că nu există unitate de vederi între membrii guvernului și un program comun, d. Take Ionescu spune că toate proectele de legi aduse de guvern, sunt ale întregului guvern, care în întregime are răspunderea fiecărui proect ori de care din tre miniștri ar fi el prezentat. Dar ce guvern, cum ar vrea să fie guvernul d. Fleva?

D. *Fleva*.—Să aibă autoritatea morală.

D. *Take Ionescu*.— Depinde cum ar fi acea autoritate morală, pe care o vroește d. Fleva. Il pot asigura că nici de moștenitorii noștri nu va fi mai mulțumit. Și dacă prezența noastră îl supără, succesorii noștri, ori-care ar fi ei, îl vor supăra și mai mult. De aceea, dintr'un sentiment de umanitate, încheie ministrul de interne, vom sta aici cît mai mult, ca să-i evităm d-lui Fleva o mai mare supărare. (Aplauze).

Omul partidului [1]

Veacuri și veacuri de rînd, țara asta fuse destinată a fi stoarsă, furată și jăcmănită de toate popoarele lacome și nesățioase. Cei din urmă, care căzură pe trupul ei istovit și-i supseră aproape cea din urmă licărire de viață, fură Fanarioții putregaiului blestemat al Fanarului.

Vremurile au stins și această urgie, dar nu și apucăturile și tradiția cea infamă. Pînă pe la anii 1888, exploatarea a dăinuit, sub forme mai civilizate, mai acoperite, dar ea a existat, există, încă și astăzi și va trebui, poate, un cataclism social pentru ca să dispară de tot. D'aceia am ajuns că, pînă azi, luptele cele mai pătimașe între partide pe chestii de cinste și de procopseală se dau. In cît pînă în ziua de astăzi, cinstea bărbaților publici e considerată ca o virtute, cînd ea n'ar trebui să fie de cît o normă, o datorie.

Aceste idei ni le sugerează interpelarea d-lui deputat *N. Fleva*, desvoltată la 13 Martie în Camera Deputaților, Interpelatorul insinua în discursul său că ministrul Lucrărilor Publice, dl. *Al. Bădăreu*, a aprobat o furnitură de lemne în valoare de 2 jum. milioane, în condițiuni care ar lasa bănuială asupra corectitudinei ministrului.

Se înțelege, fostul tribun care a luptat cu mare foc în contra partidului liberal pe nota de procopseală și hoții—d. N. Fleva a rămas tot la vechile sale concepții de a judeca pe cîrmacii țării ca exploatatori și hoți. Numai această credință înrădăcinată ar fi putut să-l facă să insinueze în contra fruntașului conservator-democrat.

Dar, a venit răspunsul d-lui *Al. Bădăreu*, zdrobitor, fulgerător. Și acest răspuns avu așa de mare efect, lovi atît de cumplit, lumina așa de strălucit procedarea ministrului, încît amuțiră, ca prin farmec, și ziarele liberale și unele de răspîntie, care, încurajînd pe d. N. Fleva la interpelare, acuzau fățiș pe ministrul țării.

După răspunsul d-lui *Al. Bădăreu* nu se mai acuză, nu se mai insinuiază, nici nu se mai șoptește măcar. Dimpotrivă, chiar cei care încurajaseră pe interpelator, acum n'au de cît cuvinte de compătimire pentru înfrîngerea vechiului tribun.

*

Dar, nu pentru a demonstra corectitudinea unui ministru al partidului nostru, scriem acestea. Parlamentul, prin ovațiile sale, a răsplătit în deajuns pe prevăzătorul și patriotul ministru, pentru că a fost corect, cinstit, cu durere pentru banul țării, de sigur.

Dar, Parlamentul a mai răsplătit pe d. *Al. Bădăreu* și pentru altceva:

Pentru că în actualul guvern cel mai atacat ministru, este dînsul, și este atacat cu înversunare de liberali și este maltratat și de unii conservatori—sunt puțini din fericire—pentru că d. *Al. Bădăreu* întrupează în persoana sa cea mai vie incarnațiune a omului de partid, și —spre fericirea noastră—a omului partidului Conservator-Democrat.

Fire disciplinată și curagioasă, spirit limpede și pătrunzător, capabil de cele mai sănătoase concepții și remarcabil ca cel mai ager organizator—d *Al. Bădăreu*, odată pornit pe lucru, nu mai cunoaște piedică în realizarea ideilor sale — pentru că discernămîntul, critica și prevederea i-au altoit o convingere atît de robustă, așa de hotărîtoare, în cît nu mai poate fi vijelie care să-l întoarcă din calea sa. Iar cînd oamenii de partid, cei mulți, văd această tărie a convingerii sale, cînd îl văd înfruntînd eroic atacul vrăjmașilor, pe care curînd îi risipește și-i doboară, atunci se umflă larg pieptul tuturor democraților, atunci isbucnesc în ovații, fericindu-se pe ei și partidul.

Și care este omul în partidul nostru care să poată fi stăpînit de alte sentimente, cînd aude pe ministrul partidului său fulgerînd, ca d. *Al. Badareu* pe detractorul său, prin următoarele izbituri?:

„D. Fleva, după ce a ținut două săptămîni dosarele, a declarat, la sfîrșitul interpelării d-sale, că nu trage nici o concluziune...

„Aceasta nu o face nici un interpelator cinstit. *(Vii și repetate aplauze).*

„*Parlamentarii au dreptul să interpeleze pe miniștri asupra administrațiunii lor, dar n'au dreptul să vină cu insinuațiuni la adresa miniștrilor care muncesc*“. (Aplause prelungite).

Și după această fulgerare, care ca să poată fi rostită dovedește înfrîngerea complectă a detractorului, este vre-un democrat care să nu fie pătruns de mîndrie prin următoarea spovedanie, pe care o face de încheiere, d. *Al. Badareu*?

„*Trebuia să lupt pentru apărarea intereselor statului; poate că am adus oare-care turburare în deprinderile biurourilor Căilor Ferate.* (Puternice aplause).

„Dar dacă ar fi să se ivească din nou prilejul să aduc un serviciu identic Statului, eu sunt omul care să nu mă dau în lături; insinuările și clevetirile nu mă ating și nu mă clintesc din loc, căci peste neputința patimii stă conștiința datoriei“. (Vii și îndelungate aplause care țin cîteva minute).

Așa a încheiat—în triumf—d. Al. Badareu puternicul său discurs.

Ovațiunile parlamentului—în majoritate conservator și democrat—au dat expresiunea de mîndrie a partidului pentru *omul* său.

*

Ei, da; așa om vrea partidul: așa fruntaș, așa ministru. Cu asemenea oameni, cu așa fapte ale lor; cu așa suflet de fruntaș se ține și se întărește mult mai mult partidul, de cît prin orice alte mijloace.

Căci nu omul, ci sufletul lui trebue fortificat. Nu procopseala trecătoare, nu favorurile, nu îmbuibarea partizanilor face atît tăria lugiunilor și le animă în curente năprasnice, oarbe în năvala lor spre izbîndă—ci sufletul înviorat, înălțat în sfera convingerii și mîndriei, el ține închegat, mîndru și puternic un partid.

Miniștrii, care se dau înapoi la cea mai ușoară critică a adversarului, la o notiță de ziar opozant, la o amenințare sau la un șantaj al vrăjmașului: asemenea miniștri vor fi buni să-și poarte portofoliul, distribuind bezele tuturor, pentru ca să și-l poată purta; dar, pentru partide asemenea miniștri sunt o povară, sunt cioclii lor.

Partidul Conservator-Democrat s'a născut și trăește puternic prin tăria sufletului credincioșilor săi.

Cu încredere și în slavă salută el pe miniștrii, care, ca neclintitul și vigurosul nostru Al. Badareu, perpetuiază această tărie, menținîndu-l în sfera de oțelire, de curaj și de mîndrie!

I. Lupulescu

1) Reproducem articolul aceasta din «Democrația Conservatoare“ din Ploești, cu data de 31 Martie.

NOTA ZILEI

Capitala posedă de un scurt timp două cotidiane nuoi: „Dreptatea“ și „Inainte“.

Pentru titlul celui dintâi — s'a încins o lungă dispută între d. N. Fleva și d. Protopopescu Pake directorul ziarului. D. N. Fleva pretindea proprietatea titlului uzurpat; directorul ziarului — contesta proprietatea—și lucrurile au rămas baltă.

Celalalt ziar „Inainte“ își vede titlul disputat de un ziarist gălățean, Ion Burbea, care a somat prin portărei pe d. C. Bacalbașa (eroare: director este d. Ion Bacalbașa) și continuă a-l soma, după cum vedem în „Galații“:

«...în conformitate cu dispozițiunile articolului 998 din Codul Civil, vă fac direct răspunzător pentru toate prejudiciile ce-mi cauzați, prin uzurparea titlului «Inainte».

Vă atrag atențiunea că pentru fiecare zi de întîrziere, îmi veți plăti, chiar de la apariția dv.. cîte 100 lei daune cominatorii».

O sută de lei daune,—pe lîngă suta pe care o pierde gazeta pe fiece zi, cel puțin,—nu e tocmai comod.

Teamă ne este că proprietarul ziarului „Inainte“ să nu se grăbească a da titlul,.. înapoi.

Ridicarea Universității Ieșene

Cetitorii „Opiniei“ cunosc din relațiunea telefonică a ziarului, îmbunătățirile introduse de comisiunea budgetară a Camerei pentru universitatea din Iași.

Una din importantele hotărîri luate, în ședința subcomisiunii budgetare a ministerului de instrucțiune, este și aceea prin care s'a decis crearea unui fond cultural pe lîngă Universitatea din Iași, din care fond să se acorde zece burse studenților romîni veniți de peste hotare.

Alegerea Universității din Iași pentru această înaltă operă de propagandă a culturii naționale este foarte nimerită.

Intr'adevăr, Universitatea din Iași, vechiu focar de cultură, este așezată în mijlocul teritoriului locuit de Romîni. Universitatea din Iași are în apropiere Bucovina, unde o mișcare de redeșteptare națională a Romînilor e începută. Universitatea din Iași are în apropiere Basarabia, care are atîta nevoe de o cultură românească. De Universitatea din Iași o apropie Ardealul, veșnic dornitor de cultură romînească.

Tinerilor studenți romîni sîrguitori: ardeleni, bucovineni, basarabeni, macedoneni, cari voesc și vor voi a se adăpa la un isvor de cultură națională, le va fi cu mult ușurată îndeplinirea acestei legitime năzuințe.

In ce ne privește, nu putem de cît să aducem laudele cuvenite parlamentarilor cari au contribuit astfel a înălța prestigiul intelectual al Iașului.

Evenimentele politice interne

Iată cum le rezumă revista de nuanță pur conservatoare „Săptămîna politică și culturală“:

Nervozitat a din ultimul timp a presei liberale, care contrasta atît de ciudat cu atitudinea din parlament a partidului liberal, nu era datorită întîmplărei. Libertatea de acțiune a acestei prese, atitudinea ei ostilă guvernului de colaborare era consecința tacticei adoptată de conducătorii partidului. Aceasta s'a dovedit prin ultima declarațiune făcută de șeful liberalilor în Senat.

Inainte de a se fi cunoscut în mod oficial rezultatul acțiunei diplomatice a guvernului, d-l I. I. Brătianu a ieșit din rezerva ce păstrase. D-sa s'a grăbit să denunțe pactul încheiat cu guvernul, să sfarme acordul politic dintre partidele de guvernămînt de a suspenda ostilitățile lăuntrice pînă la rezolvirea chestiunilor externe.

Intr'una din ședințele Senatului de la sfîrșitul săptămînei precedente, dl. I. I. Brătianu sub pretext că guvernul ar fi grămădit la închiderea sesiunei o serie importantă de reforme, cari împovărează bugetul Statului, sub pretext că bugetul pe viitorul exercițiu se prezintă cu sporuri nejustificate, a amenințat guvernul, declarînd că iesă la luptă de sub cortul în care a stat retras.

Declarația șefului liberalilor n'a produs impresia așteptată.

Președintele consiliului, d. Titu Maiorescu, a redus la justa lor valoare amenințările liberale, a înlăturat din discuțiune învinuirile privitoare la alcătuirea budgetului invitînd partidul liberal să'și spună cuvîntul în această chestie la Cameră, unde se votează bugetele, și a anunțat, făcînd aluzie la chestiunea Silistrei, că în curînd va putea aduce Senatului o veste bună.

S'a dovedit imediat că amenințările șefului liberalilor nu erau serioase.

Partidul liberal n'a putut întreprinde nici o luptă contra guvernului. Din potrivă s'a dat în vileag, cu ocazia discuției modificărilor legei meseriilor, că partidul liberal nu și-a fixat vederile sale într'o chestiune atît de vitală. Oratorii liberali cari au luat cuvîntul în Cameră asupra acestui proiect de lege nu s'au pus de acord. Ceea ce au criticat unii, au lăudat ceilalți, făcîndu-se astfel dovada nepregătirii și dezorientărei partidului liberal în chestiunile sociale la ordinea zilei.

Lipsit de pregătire pentru o luptă pe terenul fecund al principiilor, partidul liberal a încercat să uzeze de trucuri în lupta contra guvernului, Incercarea a fost însă demascată.

Minoritatea liberală din Cameră, în frunte cu d. Vintilă Brătianu, în dorința de a creea o încurcătură guvernului aplaudase frenetic cuvintările rostite contra proiectului din inițiativă parlamentară pentru dotația Principelui Carol. D. Ioan Miclescu a relevat faptul, iar, cînd s'a pus la vot proiectul de lege, majoritatea a cerut să se voteze prin apel nominal spre a se evita ori-ce echivoc.

Atunci s'a văzut cum unii deputați liberali, cari aplaudaseră sgomotos discursurile rostite contra proiectului au părăsit tiptil sala de ședințe, iar d. Vintilă Brătianu, neputînd să-i imiteze, a fost nevoit să explice că: „*în urma desbaterilor... dureroase* (cuvîntul era la adresa d-lui Take Ionescu care vorbise în chestie personală cu d. Vasile Dimitropolu, deputat de Dîmbovița), *ce au avut loc, votează pentru*“.

Și astfel d. Vintilă Brătianu, consecvent cu sine însuși, a fost satisfăcut că a dejucat trucul liberalilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cerna—Caragiale

Nu știm ce intențiuni au prietenii defunctului poet Cerna, dispărut în chip năprasnic, răpus de o boală cruntă într'un oraș străin. Se pare însă că au făcut stăruitoare intervenţiuni, ca să fie adus în țară corpul nefericitului tînăr. E vredoică de laudă fapta lor. Ii prevenim însă de un lucru: să nu facă cumva încercarea de a-i asigura, pe cale de subscripție, vr'un modest semn de omagiu public, vre-un bust, vre-o piatră, vre-un grilaj...

De aproape două decenii — și bustul regretatului Traian Demetrescu încă nu s'a realizat.

Dar însuși Caragiale, scritor de geniu, n'a reușit să capete din partea publicului romîn monumentul solicitat de admiratori. E drept că aducerea în țară a rămășițelor lui a coincidat cu timpuri grele, cu împrejurări penibile, cu subscripții patriotice. Dar ori-cum...

Iată cîteva extrase dintr'o scrisoare prin care d. V. Cancicof, deputat și publicist, ne relata, acum cîteva zile, condițiile în care se urma subscripția căreia s'a devotat d-sa cu toată dragostea:

„...Informația din *Presa* nu e o reînoire a subscripției, ci, din nenorocire—o lichidare. Vroim să știm ce s'a subscris; speranțe nuoi nu mai avem.

„...Adversarii politici n'au subscris.

„...N'au subscris nici prieteni personali ai lui Caragiale...

Directorii marilor ziarelor cotidiane refuză obolul și concursul lor. Ziarele din Banat mi-au răspuns că prea mari nevoi au ei acolo, ca să dea pentru monumentul lui Caragiale.

„Ar fi prea lung ca să-ți descriu deziluzia ce am avut cu această ocaziune și convingerea ce am căpătat că mai de grabă s'ar subscrie pentru rîdicarea unui monument catîrului ce aduce apă șefului unui anumit partid politic, de cît celui mai mare literat al țării romînești.

Cele 7—8 mii de lei s'au strîns datorită cîtorva ce alături de mine au cerșit pe toate culoarele cîtorva autorități.

„Mai adaug că, deși am trimis liste revizorilor școlari și tuturor directorilor de licee din București, n'am primit încă o centimă.

„...Dacă acolo în Iași mai puteți strînge ceva, n'ar fi rău; credința mea este că cu 20,000 lei am putea face ceva onorabil în piața Teatrului din București...“

De sigur că s'ar putea. Dar pentru completarea ridiculei sume de 20,000 va trebui să așteptăm alte vremuri,—poate o altă generație, mai respectoasă, mai dornică de a răsplăti meritele marilor scriitori ai țării.

Rodion

Tinerimea rurală

Părăsirea satelor de către tinerimea rurală, care se îndreaptă din ce în ce mai mult spre orașe, inspiră serioase îngrijiri din punct de vedere economic.

Această regretabilă mișcare preocupă pe sociologii din țările cele mai înaintate.

Ei sunt îngroziți de numărul crescînd de băeți și fetițe tinere, care-și lasă cu atîta ușurință căminul părintesc pentru o viață, de cele mai multe ori mizerabilă.

Intru cît ne privește pe noi Romînii, se știe că acest neajuns îl simțim destul de mult; dar o dezinteresare fatală, n'a schimbat și nici nu pare a schimba fața lucrurilor.

Care i pricina acestei dezertări?

Tinerimea de la țară se plictisește. Distracțiile din trecut nu-o mai satisfac. Puțina școală ce-o fac fetele și băeții li deschide, se vede, alte orizonturi, alte perspective.

Lipsiți de experiențe și prevedere văd viața de oraș în cele mai vii culori. Ei nu au puterea să simtă toată umilirea ce-i așteptă din partea celor mari și avuți. Ei nu văd de cît distracțiile și varietatea ce le prezintă orașul.

Iar cînd decepțiile îi ating, e prea tîrziu și nici nu mai pot a se întoarce în sînul pămîntului în care s'au născut.

Munca cîmpului nu le prezintă nici o atracție. Foloasele materiale nu le pot prețui. Și nu văd de cît greutățile. Și nici nu au fericirea ca cei mari și în drept să le arăte prapastia ce-i așteaptă.

*

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

In vederea acestui rău se propun astă-zi fel de fel de fel de remedii care ar varia, se înţelege, după gradul de desvoltare mintală a populaţiei. Deci e chestie de a se întreprinde un fel de educaţie.

Cui ar reveni această nouă sarcină? Unii cred că învăţătorului. Dar atunci i s'ar da aerul unei opere post-şcolare. Alţii sunt de părere că primarele ar fi mai îndrept de a îndruma tinerimea satului spre muncă şi viaţa rurală. Aceasta însă ar fi ceva prea administrativ şi s'ar risca ca mulţi să nu se supuie. Părerea cea mai bună este ca proprietarul rural sau altă persoană onorabilă şi pricepută să ia iniţiativa îndrumării tinerimei spre viaţa curată şi bună de ţară.

Remediul cel mai nimerit ar fi crearea de distracţii sănătoase la care să ia parte tinerii—fete şi băeţi, — pentru a se desvolta în ei simţul sociabilităţii care dă vieţii un farmec mai mult.

Se propun multe feluri de distracţii; noi însă vom căuta a ne apropia pe cele mai potrivite naturei şi desvoltării ţărănimei.

Prima grijă ar fi de obţinut în fiece sat o sală mare în care să se găsească cele trebuitoare cîtor-va sporturi; cum ar fi bunăoară nişte popice rustice, un tir şi altele la care să poată lua parte şi fetele.

In Elveţia fetele trag la ţintă tot aşa de bine ca şi băeţii, fără ca aceasta să rupă ceva din farmecul lor femenin.

O altă părere, care cred că ar putea prinde şi la noi foarte bine, ar fi îndemnarea tinerilor de a erboriza, sau de a colecţiona fluturi, insecte şi alte animale mici pe care în zilele ploioase le-ar putea clasifica.

Apoi li s'ar putea da tinerilor să facă împletituri de fantuzie care să-i distreze şi să-i facă să-şi cîştige ceva în acelaş timp.

Şi pe cînd tinerimea ar fi ocupată—după gustul respectiv al fiecăruia — s'ar putea face cîte o băutură mai bine aleasă. S'ar mai putea organiza coruri sau chiar orchestre cu instrumente mai rudimentare şi cu cunoştinţe muzicale cît de sumare.

*

S'ar mai putea pune la îndămînă tinerilor un cinematograf, cu bucăţi bine alese însă, care să le dee indirect o educaţie moralizatoare şi nici de cum să le scadă nivelul moral, aşa cum se întîmplă astă-zi cînd copiii şi tinerii asistă la scenele cele mai demoralizatoare.

In sfîrşit totul ar atîrna de la chibzuinţa celui care ar conduce un cerc de tineri. Şi greutatea cea mare la noi, tocmai aci stă.

In ceea ce priveşte cheltuelile ce reclamă înfiinţarea unor asemenea cercuri, credem că dacă Statul s'ar însărcina cu ele, sacrificiul n'ar fi prea mare faţă cu foloasele ce s'ar aduce întregii ţări, privind rezultatele îndepartate şi indirecte din toate punctele de vedere.

Tinerii s'ar simţi legaţi mai mult de pămîntul în care s'au născut. Ei ar ajunge la maturitate mai sănătoşi trupeşte şi sufleteşte.

Fetele ar fi ferite de toată înjosirea şi mizeria ce le aşteptă la oraş. Căsătoriile ar fi mai numeroase, Pămîntul s'ar resimţi de energia şi dragostea cu care ar fi lucrat.

Iar sitnaţia generală economică ar ţării de bună seamă că, ar înflori şi mai mult.

Pentru ce oare femeile noastre avute şi cu poziţii sociale frumoase, nu ar lua iniţiativa unor asemenea cercuri contribuind astfel la fericirea întregei societăţi?

Nu li s'ar cere prea mult sacrificiu Statul să cheltuiască; iar iniţiativa privată să se însărcineze, cu controlul şi îndrumarea.

Maria C. Buţureanu

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Cîrciumari, că deschid cu începere de la 1 April a. c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.

V. V. Teodorescu.

ROBIA PRESTAŢIEI

Am expus la vreme principiul şi avantajul abolirei prestaţiei — cuprinsă în legea d-lui Al. A. Badareu, asupra drumurilor.

Iată ce scrie „Adevărul" de eri sub titlul „Sfîrşitul unei robii":

Dacă s'a venit cu vre-o lege care înseamnă în adevăr o schimbare a unei întregi stări de lucruri, netăgăduit că este legea drumurilor care se discută acum în Cameră.

D. Theodor Emandi, deputat de Tutova şi fost prefect, care a avut prilejul de a cunoeşte de aproape ce înseamnă prestaţia, atît pentru ţăran cît şi pentru starea drumurilor, a ţinut una din acele cuvîntări convinse şi calde, care rămîn caracteristica unei stări de lucruri. De aceea a şi avut această cuvîntare un răsunet deosebit în Cameră.

A vorbit ca un om convins că a sunat ceasul ca încă un vestigiu al stărei de iobăgie a ţăranului romîn să dispară pentru totdeauna: *robia prestaţiei.*

Nu mai e nevoe de romantismul liberator al generaţiei care a proclamat la noi drepturile omului, spre a osîndi prestaţia. Ea s'a osîndit prin decenii de mizerie economică şi gospodărească. Pe această temă de politică experimentală s'a pus d. Theodor Emandi şi ne-a făcut tabloul real nu numai al umilinţei şi suferinţei pe care prestaţia, aplicată cu brutalitate, fără totuşi a fi atins folosul necesar, dar mai ales al mizeriei economice în ce priveşte pe ţăran şi al mizeriei gospodăreşti în ce priveşte drumurile noastre.

Răpit dela puţinele zile mereu tardive pe cari le are pentru îngrijirea recoltei sale, ţăranul are în prestaţie o cauză permanentă de compromitere a acestei recolte. Astfel, ori cît a durat prestaţia, ea nu a putut intra nici pînă azi în firea ţăranului, de oarece contrazice şi primejdueşte interesele sale cele mai vitale. Aşa se explică faptul că, în realitate, mai bine un sfert de prestaţii au rămas vecinic neîmplinite şi nici plata în schimb nu a putut fi încasată. De aici starea deplorabilă a drumurilor, mai ales că iarna cînd ţăranii au mai mult timp aproape nu se poate lucra drumuri, iar cînd vine vremea de lucru, ţăranii sunt chemaţi la cîmp.

Totul concură astfel a osîndi regimul prestaţiei şi înlocuirea lui, cum prevede noua lege a ministerului lucrărilor publice, prin darea de 10 lei, cu adause pentru societăţi, vehicule de tot soiul, etc.

Se va putea crea cu modul acesta, graţie unor venituri pe cari d. Emandi le-a evidenţiat destul de lămurit, un serviciu permanent de oameni speciali, pentru construirea şi întreţinerea drumurilor, înlăturîndu-se odată pentru totdeauna robia prestaţiei: sistem nevrednic de libertatea omului modern şi cu deosebire dezastros pentru starea economică a ţăranului şi starea drumurilor în ţara noastră. Admirabila lovitură de tîrnăcop dată Bastiliei Prestaţiei va fi ţinut în seamă d-lui Theodor Emandi.

Litere-Ştiinţe-Arte

Noua Revistă Romînă a apărut cu următorul sumar:

Colaborarea: Guvernul şi partidele.—Societatea albano-romînă.

Ion D. Arginteanu — Aliaţii balcanici, Albanezii şi Romînii.

Eugen Porn—Moartea poetului Cerna (cu un portret).

G. Aslan—Se poate perfecţiona omul pe siue?

M. Mihăileanu—Spre modern sau spre real?

Ion Trivale — „Iliada" tradusă de G. Murnu.—„Eneida" traducere de N. Pandelea.

N. Porsenn—Nirvana (novelă).

N. I. Apostolescu—Procedee literare: d. Eugen Lovinescu.

Insemnări—Revista Revistelor,

*

A apărut No. 3, anul III, din „Romînia Viitoare" excelenta revistă literară pedagogică sub direcţia d-lui Al. A. Badareu.

Sumarul cuprinde articole semnate de d-nii V. Munteanu, Th. D. Speranţă, C. V. Buţureanu, M. Stroescu, Anton Colorian, Pr. Parfenie etc.

*

A apărut No. 2 din *Liga Patriotică* cu următorul sumar:

1907, o sabie a lui Damocles; Manifestul Regal şi consecinţele lui; Indiferentismul; Scrisoarea deschisă către studenţimea Universitară; Aprecieri asupra „Cuvîntului"; Din viaţa magistraţilor şi advocaţilor ieşeni. *

*

STRUNA ZILEI

PUNCTE DE VEDERE

Consiliul facultăţei de medicină n'a admis ca d. prof. S. să ocupe catedra de fiziologie şi clinica bolilor de ochi în acelaşi timp.

Stire repetată.

Ar fi prea mult, îţi spun colegii
Şi-l amărăsc de multe luni.
S'ar zice despre facultate
Că nu-l prea vede cu... ochi buni.

INFORMAŢII

▪ Ziarul „Viitorul" crede că face un serviciu corpului inginerilor, insinuînd că actualul ministru de lucrări publice ar avea porniri contra lor şi că s'ar fi pus de conivenţă sub comisia bugetară şi cu raportorul ei, pentru a le aduce jigniri.

Dacă ar fi adevărat, că ar exista un desacord între ministru şi inginerii de sub administraţiunea sa, lucrul ar fi foarte îngrijitor pentru bunul mers al administraţiunei, fără ca acest desacord să înalţe cu ceva corpul ingineresc în sentimentele opiniei publice.

Din fericire afirmaţiunea, „Viitorului" nu se întemeează nici pe un fapt nici pe un act care să emaneze fie de la ministru, fie de la ingineri.

„Viitorul" se întemeează pe raportul făcut de d. deputat Scorţescu, în numele subcomisiunei, relativ la budgetul Căilor Ferate. Acest raport rezumă observaţiunile pe care le-au făcut oral membrii comisiunii bugetare, în care figurau membri ai Adunărei de toate nuanţele, sub-comisiune alcătuită în absenţa ministrului lucrărilor publice, din comisiunea budgetară.

In sînul sub-comisiunii, ministrul lucrărilor publice a găsit atît de puţin întemeiate aceste observaţiuni, în cît a cerut sub-comisiunii să nu dea nici o sancţiune observaţiunilor şi dezideratelor exprimate şi să admită budgetul Căilor Ferate aşa cum a fost prezentat fără nici o modificare.

Aşa a fost admis budgetul Căilor Ferate.

De altfel, actualul ministru al lucrărilor publice a mai avut ocazia să-şi exprime sentimentele sale asupra corpului ingineresc, în genere, şi asupra direcţiei Căilor Ferate în particular, cu ocazia răspunsului ce l-a dat în Cameră la interpelările d-lor deputaţi de Iaşi Gh. Scorţescu şi Mîrzescu.

▪ **C. F. R. la Cameră.**—Cu ocazia raportului prezentat de d. deputat G. Scorţescu, s'a născut în Cameră o discuţiune la care au participat d-nii Rădulescu-Motru, P. Ioaniţescu, G. Scorţescu, cum şi d-nii miniştri Al. A. Badareu şi Al. Marghiloman.

Iată o parte din dezbateri, după ziarele de eri din Capitală:

D. *Al. Badareu*, cere deputaţilor să nu se ocupe de proectul subcomisiunei ci de proectul de budget aşa cum s'a prezentat.

Pe viitor ordonanţările se vor face conform acestui budget.

Voci, Aprobaţi raportul?

D. *Al. Badareu*, Aprob concluzia care cere ca budgetul să fie votat fără nici o modificare.

D. Ioaniţescu protesta că înaintările nu se fac în mod automat, la epocile prevăzute în legea din 1910. D-sa a putut vedea însă în regulament că înaintările se vor face conform mijloacelor budgetare. Or, autorul regulamentului este tot d. Morţun.

Legea făcea să se nască speranţe extra-ordinare la o populaţie de funcţionari de 40,000 de oameni. Cu ce scop se mai aminteşte, prin urmare, acestor funcţionari, că n'au fost încadraţi? De ce se aţiţă spiritele afirmîndu-se de la tribuna Camerei că guvernul calcă legea nearanjîndu-i? Un partid de ordine nu trebuie să facă aceasta.

Oratorul apără pe ingineri de acuzările care li s'au adus, spunînd d-lui Ioaniţescu că trebuie să-şi cumpănească cuvintele la tribuna parlamentară. Toţi funcţionarii de la C. F. trebue să lucreze în unire, căci altfel C. F. ar merge foarte rău.

Raportul prevede sporurile de la 1 Octombrie 1913, aceasta din cauza situaţiunei budgetare. Legea însă va fi aplicată de la 1 Aprilie în linii generale. La această dată se vor face decretele de înaintare, dar sporurile de salarii nu se vor da de cît de la 1 Octombrie. Sper că funcţionarii vor face acest sacrificiu, ţinînd seamă de greutăţile budgetare.

D. Badareu dă explicaţii asupra raportului d-lui Scorţescu, spunînd că d. Scorţescu a exprimat în raport dezideratele sale de ani de zile. Aduce elogii direcţiei C. F. care a lucrat bine şi care în curînd va fi chemată să complecteze o mare lucrare, înzestrînd ţara cu reţelele de căi ferate de care are atît de mare nevoe.

▪ Casa scoalelor a acordat revistei iaşane *Arhiva* o subvenţiune anuală de 1000 lei.

▪ Mîne la ora 3 p. m. studenţii de la seminarul de sociologie, conduşi de d. profesor Gusti, vor vizita fabrica de frînghie de la Copou.

▪ După cum am anunţat Direcţia Mitropoliei a intervenit la minister şi la direcţiunea şcoalelor din localitate, ca elevii să fie reţinuţi în şcoală pînă Sîmbătă, în vederea procesiunei Stîlparilor.

▪ Din cauză de boală a conferenţiarului, conferinţa d-lui M. Anghelescu, care trebuia să aibă loc ieri în Aula Universităţii, s'a amînat.

▪ Ministerul instrucţiunei a delegat pe d-nii profesori D. Cădere, Eugen Ludvig şi G. Constantinescu, ca să elaboreze un program de predare a ştiinţeler fisico-chimice în şcoalele secundare ale Statului.

▪ Ieri, Duminecă, s'a serbătorit în lumea ştiinţifică a Capitalei a 50 a aniversare a morţii savantului medic şi naturalist Iuliu Barasch.

Defunctul avea legături familiare şi cu Iaşul. Un nepot de fiică, d-rul Al. Cerban, iaşan, este astăzi magistrat în Capitală.

▪ Cunoscutul ziarist din Capitală, d. Albert Honigman, indigenat de Cameră şi Senat, şi-a început cariera ziaristică în Iaşi. Este şi unul din întemeetorii „Evenimentului".

Presa a luat act cu satisfacţie de împămîntănirea confratelui de la „Adevărul".

▪ Pentru vechiul local al externatului din localitate, care—după cum se ştie — a fost distrus în parte de un incendiu — sunt trei propuneri.

Primăria Iaşi a cerut materialul pentru a-l întrebuinţa la construirea celor două grădini de copii din suburbiile Tataraşi şi Nicolina.

D. inginer Hălăceanu l-a cerut pentru a instala acolo muzeul etnografic.

O altă cerere este pentru a fi amenajat în vederea instalărei arhivei Statului.

Nu s'a luat nici o hotărîre încă.

▪ Comisiunea industrială, instituită pe lîngă ministerul industriei şi comerţului, discutînd asupra interpretării art. 13, din legea pentru incurajarea industriei naţionale, din 1912, care spune:

„Clădirile destinate locuinţelor întregului personal al fabricelor din toate categoriile prevăzute în această lege, sînt scutite de orice dare către stat, judeţ şi şi comună, pentru toată durata foloaselor date prin lege, dacă sînt salubre şi dacă sînt proprietatea fabricilor şi se dau gratuit spre locuinţă acestui personal".

Acest articol vorbind numai de personalul inferior, lucrător al fabricelor, rămîne să se ştie dacă proprietarul, sau proprietarii fabricilor, trebuiau să plătească impozitul respectiv, pentru locuinţele lor?

Comisiunea industrială, opinînd ca aceşti proprietari nu pot avea, după lege, drept de scutire, d. ministru al industriei şi comerţului, a dat următoarea hotărîre pe avizul respectiv al comisiunei industriale:

„Prin personal al fabricilor se înţelege personalul salariat în serviciul fabricei, nu însuşi proprietarul fabricei, care nu e un salariat, ci beneficiază de veniturile stabilimentului său".

▪ Comisiunea budgetară a introdus următoarele modificări, care interesează oraşul nostru: S'a creat un seminar de limba romînă, pe lîngă catedra d-lui C. Ibrăileanu; şi un seminar de sociologie pe lîngă catedra d-lui Gusti; la arhiva Statului secţia Iaşi s'a sporit personalul, ridicîndu-se în acelaşi timp şi salariile, s'au prevăzut, încă şi cheltuelele necesare catalogărei întregei arhive.

▪ Monitorul Oficial de Duminică 31 Martie publică bugetul administraţiunei generale ordinare şi extra ordinare a judeţului Iaşi, votat de consiliul general pentru exerciţiul 1913—914, care cuprinde foarte multe modificări. Mai toate articolele au suprimări, aşa că bugetul anului acesta se prezintă cu mari economii. Excedentele bugetare sunt neînsemnate. Bugetul ordinar prezintă pe 1122 lei excedent, iar acel extra ordinar, 23 336 lei 26 bani.

▪ D. Neculai Lupaşcu proprietarul moşiei Miroslava a încetat eri după amează din viaţă, în urma unei pneumonii care a durat 5 zile.

▪ In cele mai pitoreşti regiuni ale încîntătoarelor fiorduri daneze, la Klampenberg, Frideriksborg şi pe vastul teren al palatului din Helsingör, unde şi astăzi se află aproape în ruine terasa lui Hamlet, se desfăşoară o nouă dramă daneză, redată prin jocurile de lumină pe ecranul cinematografic Pathé-Frères, din sala circului Sidoli, care reprezintă un nou program astă-seară Luni 1 April.

Napoleonul de aur (La pièce d'or) este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare. In rolul principal apare d. W. Psylander unul

din cei mai reputaţi artişti dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Prigoniţii Parisului, mare roman contimporan în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare. Acţiunea se desfăşoară pe malurile Senei şi în marea capitală a Franţei. In rolul principal apare d-ra Mistinguett, o celebritate dramatică pariziană.

Pe bordul unui pachebot. Scene şi vederi după natură.

Hoţul de tîndală, scene foarte humoristice.

Poimîne program nou: „Inocenta" piesă în 2 acte — Fumătorii de opiu, piesă de moravuri, etc.

▪ Cassa medicală din Iaşi a expediat suma de 6000 lei Cassei Centrale a meseriilor, din încasările pe Martie.

▪ A apărut „Recreaţiunea" No. 7 de sub direcţia d-lui inginer Victor Costin, cu un sumar interesant.

▪ **Intrunireu meseriaşilor.**— Eri la oarele 4 p. m. „Cercul Uniunei Meseriaşilor" a ţinut o nouă întrunire în Sala Funcţionarilor Comerciali.

Prezidează d. Vlădescu care se ocupă de legea meseriilor. Iau apoi cuvîntul d-nii: Ilie Rozin, N. Teleman, I. Cupa, Constantinescu, D. Păun, Vasilescu şi V. Arsene. Toţi combat modul de aplicare a legei meseriilor şi arată temerea că s'ar muşamaliza fraudele şi falşurile comise de fostul contabil al corporaţiei „Confecţiilor".

Intrunirea foarte populată a durat pînă la 7 p. m.

▪ Următoarea mişcare s'a făcut în personalul poliţienesc din localitate: D. Comisar Panaitescu de la Circ. II trece la comisia III în locul d-lui Argentoianu trecut la Pensie; d. Comisar Becarian de la poliţia gărei, trece la Circ. II, d. Comisar Tătăranu de la Circ. IV trece la gară, iar la Circ. IV a fost numit pe ziua de 1 April d. Pilescu.

▪ S'a semnat decretul prin care d-nul Francisc Reiner a fost numit la catedra de anatomie descriptivă dela facultatea de medicină din localitate.

▪ D. inspector general Prasa a inspectat şcoala din Vatra-Dornei, anchetînd şi chestia invinuirilor ce se aduc învăţătorului din localitate.

Din cauza drumurilor impracticabile a fost nevoit să se întoarcă prin Bucovina.

Nu vă speriaţi de
PĂRUL ALB
îl înlăturaţi cu
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopseşte imediat şi în mod natural părul albit sau cărunt, după dorinţă în:
Negru, Brun, Castaniu şi Blond
Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată.
Preţul unui flacon
Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**
Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

■ **Fenomenul V. Arion.**— *La cameră, scrie excelentul confrate „Presa" cu ocazia discuţiei modificării legii monumentelor istorice, s'a produs un fapt foarte bizar. D. Virgil Arion a combătut legea monumentelor, pentru că ministrul instrucţiunei, autorul proectului, numise, înainte de a prezinta acest proiect în comitetul permanent, ca membru consultant în ce priveşte numai şcoalele de agricultură, pe un tînăr agronom, funcţionar public în această ramură la ministerul domeniilor, membru al Societăţei Naţionale de Agricultură. Tînărul agronom este diplomat de la Gembloux, una din cele mai reputate şcoli de agricultură din Occident. Dar are pentru d. Virgil Arion un păcat strămoşesc : este fiul ministrului lucrărilor publice.*

D. Arion, cu jesuitismul cunoscut, natural că nu s'a legat de acest păcat, dar a relevat tinereţea şi deci lipsa de experienţă a inginerului agronom Mircea A. Băddăreu.

Se cunoaşte că vorbeşte bătrînul Arion, dar mai cu seamă pătimaşul Arion.

Acelaş Virgil Arion avea altă dată alte păreri despre tinereţe. Numai aşa ne explicăm cum d. Virgil Arion a primit să fie nu un element consultant într'o specialitate a învăţămîntului, ci diriguitorul tuturor specialităţilor de învăţămînt, căci la 2 Decembrie 1891 — la vrîsta de 30 ani — d-sa a primit sarcina de secretar general al ministrului de instrucţie publică, cu Take Ionescu, şi pe acest copital de tinereţe trăeşte omul public pînă astăzi. Titluri ?.., la acea epocă d. Virgil Arion era simplu bacalaureat care audiase cursurile facultăţii de litere şi care, din cauza lipsei de titluri, nu era de cît profesor la şcoala Normală din Galaţi, numit, nu se ştie cum.

Păcat strămoşesc ?... D. Virgil Arion ar fi fost numit secretar general la 30 ani dacă nu era fratele mai mic al d-lui C. C. Arion, bunul prieten al d-lui Take Ionescu ?...

Dar dacă d. Arion n'ar fi vorbit cum a vorbit, la ce-ar mai servi învăţătura retoricei la bacalaureat şi cum ar fi ajuns politician cu vază!

Nu cumva crede d. Arion că este din naştere un fenomen cu care nu s'a putut şi nu se pot compara alţi muritori ? !

■ *La conservatorul de muzică din Iaşi se înfiinţează prin noul budget, cu începere dela 1 Octombrie anul şcolar viitor, catedre de fagot, de corn şi de clarinet.*

■ *Toate fabricile de zahar din ţară s'au cartelat, spre a construi, la Alexandria (Teleorman), o uzină pentru transformarea sfeclei, în vedere că, în Moldova, sfecla devine tot mai scumpă.*

Intreprinderea, deşi nu se va bucura de nici o încurajare din partea Statului, are toate şansele să reuşească, dat fiind că cultura sfeclei dealungul Dunării va costa foarte ieftin, iar transportul pînă la uzină se va face pe apă, dela Sulina şi dela T.-Severin pînă la Alexandria. De asemenea se va putea transporta, pe Prut, materialul prim, pînă în Moldova.

■ *Pentru colonia şcolară din Iaşi, ministerul de Culte şi instrucţie publică a acordat o subvenţiune anuală de 2250 lei.*

■ *Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut rectoratului, că deoarece, atît procesul-verbal redactat de consiliul facultăţei de medicină, cît şi acel al senatului universitar, nu sunt motivate, ministerul n'a putut aproba ridicarea d-lui doctor agregat definitiv C. Şumuleanu, la rangul de profesor titular.*

■ Dl. C. Stere, rectorul universităţii, constatînd că rogulamentul şi statutele societăţei studenţilor în medicină sunt satisfăcute, a confirmat pe d. I. Ţicău ca preşedinte al zisei societăţi.

■ Mîne 2 April, se va întruni la facultatea de drept, comisiunea examinatoare a d-lui Barbu Demetrescu, doctor în drept de la Paris, candidat pentru abilitarea sa ca docent în specialitatea de drept civil.

Comisiunea se compune din d-nii C. Stere, Matei Cantacuzino, V. Dimitriu şi V. Arion.

■ Un medic iaşan a declarat în una din zilele aceste un caz de difterie, diagnosticat şi confirmat prin o analiză microscopică.

In decursul boalei fu chemat şi un alt practician care opină că... nu fusese vorba de o difterie, ci de o anghină simplă. Părintele copilului — profesor la o şcoală a Statului—pare a da crezare de preferinţă celui de al doilea medic şi ar fi ameninţat cu molestări pe doctorul dintîiu, care nu şi-a făcut de cît datoria în cunoştinţă.

Cînd vor dispărea oare asemenea aete de necolegialitate între urmaşii lui Esculap ?

■ Cu începere de azi, şi pînă la 1 Aprilie viitor următoarele cinci farmacii vor furniza medicamente pentru societăţile de ajutor mutual: Th. Jellea, Margulies & Terenţi, dr. Răteanu, Herzenberg şi D. Filipescu.

Monstroasa crimă de la Aroneanu

— Amănunte noui —

După cum am anunţat eri după amează, s'a făcut de către d-nul medic legist dr. Bogdan asistat de către d. dr. Grossi, autopsia cadavrului fetiţei Ruxanda Porcaraşu în prezenţa d-lui procuror Becarian şi a d-lui Lupu judecător de instrucţie.

Cine este victima ?

Victima e o copiliţă bălae, de 9 ani, puţin desvoltată, a fost elevă în clasa întăia a unei şcoli primare, era cuminte şi silitoare.

Părinţii săi sunt oameni foarte săraci şi cuprinşi de nevoi. Tatăl, sergent de stradă, mama se află bolnavă de mai mult timp în spitalul sf. Spiridon, unde a fost supusă unei operaţiuni chirurgicale.

Toate greutăţile casei le ducea nenorocita Ruxandă care îngrijea şi de o soră a sa mai mică. O altă soră mai mare, e în serviciul unui proprietar din com. Aroneanu, la ea voia să se ducă victima cînd a fost prinsă pe cîmp de fioroasa bestie.

Aspectul cadavrului

Cadavrul era îmbracat cu o rochiţă albastră şi cu un şorţ cenuşiu de uniformă, picioarele goale, părul împletit în două cozi. Ochii unul întredischis şi altul complect închis. Faţa tumefiată prezintă pe ambele părţi numeroase echimoze provocate de unghii, asemenea echimoze sunt în jurul nasului, a gurei şi desimate pe întreg corpul.

In jurul gîtului are strîns învîrtit, de trei ori, un tulpanaş alb, legat cu un nod puternic la ciafă.

Ce găseşte autopsiea ?

Din indiciile ce prezintă cadavrul, rezultă că între agresor şi victimă a fost o luptă desnădăjduită.

Victima a fost ucisă prin asfixie, provocată prin astuparea nasului şi a gurei şi prin sugrumarea cu un şireang.

S'a constatat deasemenea şi siluirea.

■ Serviciul sanitar local a căpătat asigurări din partea serviciului sanitar superior că i se va pune la dispoziţie în foarte scurtă vreme trăsura pentru transportul bolnavilor contagioşi. Va fi o trăsură-cupeu, întrunind toate calităţile de comoditate şi putînd fi uşor dezinfectată. Preţul e de 3000 lei.

■ D. Popov avocat în Huşi, ne scrie că afacerea judiciară privitoare la d-sa şi la colegul d-sale R. nu provine din „abateri de la datorie", ci dintr'un incident între d-sa şi colegul d-sale, de natură privată.

■ Prin înaltul Decretul Reoal cu No. 1293 a. c., d. C. B. Penel a fost numit cu titlul definitiv în învăţămîntul secundar, ca maestru de caligrafie şi desemn.

■ Salarul secretarului-contabil de la şcoala superioară de arte şi meserii a fost sporit la 350 lei, cu începere de la 1 Octombrie.

■ Din seria 4-a do candidaţi la definitivat s'au prezentat la comisiunea prezidată de d. Prassa din 6 candidaţi unul singur, Vraciu Dim.; la comisia prezidată de d. Mitru s'au prezintat 5 din 6 candidaţi.

Comisiile lucrează încă mîni şi poimîne.

■ D. Gheorghe Lazăr Lazariu Impiegat auxiliar cl. II la Percepţia Circ. II Iaşi a fost înaintat contabil la aceiaşi percepţie pe ziua de 1 Aprilie a. c.

■ Eri dimineaţă vagonul de tramvai No. 16 a lovit pe săteanu Gheorghe Enache, din Miroslava, rînindu-l la cap. El a fost pansat la spitalul central.

■ Muncitorul Vasile Hărdău pe cînd descărca nişte lăzi dintr'un vagon din Vamă a scăpat una peste mîna stîngă rupîndu-şi-o.

■ Ieri dimineaţă s'a efectuat alegerea comitetului breslei cizmarilor. Au fost aleşi d. V. Arsene preşedinte şi d-nii Teleman şi I. Cazacu membri.

■ Un grup de scriitori din capitală vor lua iniţiativa strîngerii unui fond, cu care să fie adus în ţară corpul regretatului poet Cerna decedat în străinătate.

■ Autorităţile militare iaşane au întreprins o discretă anchetă, în legătură cu afacerea de trădare a căpitanului Rodrig Goliescu.

Un maior a sosit din Bucureşti în acest scop.

■ Printre împămîntenirile votate Sîmbătă la Camera e şi aceea a d-lui Bouşca proprietarul fabricei de broderii din strada Golia.

■ „Presa" de azi a publicat dezbaterile care au avut loc — în continuare— asupra proectului d-lui A. A. Badareu, ministru al lucrărilor publice, asupra modificării legei drumurilor.

Intre d nii deputaţi care au luat apararea proiectului e de relevat cuvîntarea pe care d. deputat .Th. Iamandi, a rostit-o în susţinere.

❑ Buletinul epidemiilor pe luna Mart este următorul: Febra tifoidă 4 cazuri ; Tusa convulsivă 101 ; scarlatina 46 ; Difterie 30 ; erizipel 7.

■ Astă-zi la ora zece trăsura cu un cal No. 7 a calcat pe copilul Neculai Gheorghin elev la o şcoală primară.

Rînit la faţă şt la mîni a fost transportat la spital.

■ In urma deslușirilor date consiliului tehnic din Ministeriul Domeniilor, de Inginerul silvic al Casei S-tu Spiridon, d. Ilie Apostolescu ; s'a aprobat amenajamentele pădurilor Epitropiei ; Vinderei, Chiţcani, Unţeşti, Popricani şi Chiperesti, —care în curînd vor fi publicate prin „Monitorul Oficial.

■ In vederea jocurilor de războiu au sosit în localitate d-nii generali Presan, comandantul garnizoanei de Roman şi Roşcu, comandantul diviziei de Botoşani.

■ Podgorenii au adresat un memoriu ministerului de finanţe, cerînd reducerea taxelor vamale la aparatele de stropit viile, la haracii de fier şi la sîrma necesară viilor.

■ Dl. Socrat Lalu a fost numit la catedra de farmocologie depe lîngă facultatea de medicină din localitate.

■ Au sosit la rectorat diplomele licenţiaţilor în drept : V. Hodoroabă, Gh. Marinciu, C. Petrovici, şi P. Postovain.

■ D-nii M. David şi Gh. Florea, absolvenţi ai Facultăţei de Ştiinţe, au cerut Senatului Universitar să le acorde premiul „Petre Poni" pentru a-şi putea continua cercetările ştiinţifice începute în iud. Tecuci.

Inaintează rectoratului şi o lucrare publicată de Academia Romînă asupra unui craniu de „Rhinoceros leptorhinos" din terţiarul moldovenesc.

■ Duminică 31 Mart elevii liceului particular „Titus Patriciu" au făcut o excursiune la Bărnova sub conducerea directorului liceului şi a profesorului de Ştiinţe Naturale d. C. Gheorghiu. Drumul la ducere a fost făcut pe jos şi la întoarcere cu trenul. S'a vizitat carierile dela Repedea şi schitul Tăriţă ; elevii au strîns plante şi insecte pentru erbare şi insectare.

■ Doctorandei Victoria Niţescu i s'a acordat, de către Fundaţia Carol din Bucureşti, suma de 150 lei pentru tipărirea tezei sale de doctor în medicină.

■ Marele colegiu uniiversitar va fi convocat în cursul acestei săptămîni, cînd d. rector C. Stere va face un raport asupra creditelor dobîndite de la Minister pentru Universitatea din Iaşi.

■ Cu această ocaziune se va discuta şi asupra măsurilor necesare pentru a se putea da o cît mai bună întrebuinţare a acestor credite.

■ **Judiciare.** — Mercuri se va pronunţa sentinţa în procesul pentru daune dintre d. Gh. Manoliu-Teţcanu cu M. Cupariu şi Costin Zamfirescu.

— Curtea s. I a respins apelul d-lui D. Stoica în cauză de divors cu d-na Natalia Stoica, obligîndu-l să plătească taxele de procedură.

— Curtea s. II s'a pronunţat în procesul dintre d. general C. Gheorghiu, cu d-na Elena Rocafux, admiţînd apelul primului şi condamnă pe d-na Rocafux să plătească suma de 6453 lei şi a admis în parte apelul făcut de d-na Rocafux şi condamnă pe d. general Ghiorghiu să plătească 1000 lei, care se vor compensa din suma de 6453.

— Mîne se vor judeca procesul privitor pe N. Bălănescu fost primar al comunei Roznov, pentru fals, El fusese condamnat de Curte la 6 luni închisoare corecţională, pentru fals, în procesul cu contesa Töröck.

— In ziua de 10 April se va efectua vînzarea bunurilor falitului Şulem Solomon.

■ Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.80
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 şi 2 lei	
Caş şi urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6·50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elveţian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie : jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin otonel tămăios	2.40

De arendat *cu'ncepere de la Aprilie 1914 moşiile* **Bahnele** *cu* **Borasca** *şi cu hliza* **Nemerniţa** *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eftin

să viziteze renumitul restaurant

TANASACHE

unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 1 Aprilie

Atentat contra Regelui Spaniei

Madrid. — In momentul în care Regele înapoindu-se de la revista trupelor trecea prin faţa băncei Spaniei, au răsunat trei lovituri de foc. Regele nu a fost atins.

*

Madrid. — Agresorul care a atentat la viaţa regelui este un tînăr ale cărui semnalmente nu sunt cunoscute. Dînsul a fost arestat de un jandarm care i-a luat pistolul pe care îl ţinea încă n mîini.

Regele s'a întors la palat fără alte incidente, fiind aclamat în mod frenetic de popor.

*

Madrid. — După serbările militare de azi dimineaţă, pe aleea Castellana pentru prezentarea steagurilor la recruţi, Regele, calare şi încunjurat de statul major s'a îndreptat spre palatul regal ; cînd a ajuns la unghiul stradelor Turco şi Alcada, lîngă banca Spaniei, un individ care se afla în mulţime la colţul stradelor, a înaintat iute spre calul regelui pe care l'a luat de căpăstru cu mîna stîngă, iar cu dreapta a scos un revolver din buzunar. Regele Alfons înţelegînd făcu să cabreze calul, tocmai în momentul în care agresorul trăgea.

Graţie admirabilului sînge rece şi minunatei adrese a Suveranului, glonţul nu a nimerit pe Rege, ci a lovit pe cal în piept. Asasinul se pregătea să tragă din nou, cînd un agent îl trînti la pămînt, îl ţinu aşa fără însă a-l împedeca de a mai trage alte două gloanţe, ţinîndu-l însă destul de tare, pentru ca să nu poată ochi bine şi ca gloanţele să se peardă în aer. Primul foc a înegrit mănuşa mîinii stîngi a Regelui. Indată generalii şi ofiţerii din suita regelui se suiră pe trotuare şi goliră locul. In îmbrînceală provocată de focurile de revolver mărită, cînd publicul s'a văzut înconjurat de căi, mai multe persoane au fost trîntite pe jos şi călcate în picioare. 11 au fost contuzionate în mod serios, cele mai multe fiind femei. Cînd regele văzu pe agresor tîrît de jandarmi, se rîdica în scări şi salutînd mulţimea militărește, a strigat cu glas vibrător : „Trăiască Spania !" Mulţimea a răspuns cu aplauze şi ovaţiuni frenetice prelungi. Suveranul şi-a reluat mersul spre palat, în mijlocul tunetelor de aclamaţiuni. Regele a intrat în palat, unde cu totul vesel a povestit regineler atentatul arătînd că acest incident l'a oprit puţin în drum. Mulţimea enormă a venit să aclame pe rege, care a trebuit să iasă de două ori în balcon, însoţit de regina, provocînd o exploziune afectuoasă de simpatie, mulţimei doritoare de a aclama pe rege, al cărui sînge rece şi curaj înlăturase un doliu naţional.

Autorul atentatului e un spaniol, de 26 ani, din Catalonia, dulgher. Mulţimea voia să-l linşeze, au fost arestaţi 4 inşi : autorul atentatului, un individ care pare a fi francez, care se afla lîngă autorul atentatului, un individ, pare-se spaniol, care avea un revolver în mîini şi o femee, despre care nu s'au obţinut informaţiuni. Autorul atentatului ar fi declarat că gînduri rele l'au asaltat, văzînd că trecea regele şi avînd arma în buzunar o luase în mînă şi mînat de o putere iresistibilă, trase.

Ministrul României la Athena

Athena.—Ministrul României, Florescu' a prezentat regelui Constantin noile sale scrisori de acreditare. Regele a primit pe d. Florescu în sala Tronului cu o extremă bunăvoinţă. D. Florescu a felicitat în mod călduros pe rege, care i-a răspuns în acelaşi mod. Trăsurile regale au recondus pe d. Florescu şi membrii legaţiunii României la legaţie.

Sesiunea parlamentară

Bucureşti. — Consiliul de miniştri este convocat pentru astăzi Luni la ora 5.

In acest consiliu se va hotărî dacă sesiunea Corpurilor Legiuitoare se va prelungi pînă la 24 Aprilie sau va fi închisă pentru ca parlamentul să fie convocat din nou în sesiune extra-ordinară la 8 Mai în vederea diferendului cu Bulgaria şi a unor legi de care guvernul proiectează să le prezinte.

Cine va lua portofoliul domeniilor ?

Bucureşti.— Marţi 2 Aprilie se va face cunoscut în mod oficial cui va fi încredinţat portofoliul domeniilor.

E probabil ca d-nul Ioan Lahovari va înlocui pe d-nul Filipescu.

D. Filipescu a demisionat

Bucureşti. — Demisiunea d-lui Nicu Filipescu ministrul domeniilor va fi primită Marţi 2 Aprilie.

Toate insistenţile depuse pe lîngă d-sa, n'au reuşit să-l induplece a reveni asupra demisiunei.

D. Nicu Filipescu va pleca Joi la Paris.

Un prînz oferit de către d-nul Tache Ionescu deputaţilor şi senatorilor Conservatori-democraţi

Bucureşti.—D-nul Tache Ionescu şeful partidului conservator-democrat şi ministru de interne, va invita la un prînz, pentru Joi seara, în sala de marmoră a hotelului Boulevard, pe toţi d-nii deputaţi şi senatori conservatori - democraţi.

Mişcare în corpul perceptorilor rurali

Bucureşti.—Pe ziua de 2 Aprile se face o importantă mişcare printre perceptorii fiscali rurali din toată ţara.

Legea financiară adoptată

Bucureşti. — Camera în şedinţa de eri a apoptat în unanimitate legea financiară

Dimisiunile vice-preşedinţilor Camerei au fost respinse

Bucureşti. — D-nii Al. Vlădescu şi M. Săulescu vice preşedinţi ai Camerei nu s'au reînoit dimisiunile date în şedinţa de Sîmbătă a Camerei.

Preşedinţiea Clubului Conservator

Bucureşti. — Marţi la ora 10 dim. membrii Clubului Conservator din Capitplă sunt convocaţi pentru a alege pe d-nul Ioan Lahovary ca preşedinte al acelui club.

Vice-presidenţi vor fi aleşi d. Mişu Cantacuzino, iar pentru al doilea loc, candidează d-nii M. Deşliu şi Paul Greceanu.

Incendiul din Buzeu

Buzeu.—Aseară la ora 9 jum. s'a ivit un puternic incendiu la depozitele de cherestea din piaţa Oborului din Buzeu.

✝

Nemîngăiaţii : Eufrosina Lupaşcu, Anton şi Const. Lupaşcu, Elena I. Lupaşcu, Marie şi Locot.-Colonel C. Lupaşcu cu copiii, Victoria şi Anton Locot.-Colonel Lupaşcu cu copii, Victoria Atanasiu cu copii, Aneta N. Battin, Aneta şi Tudoran Dr. Lupaşcu cu copii, Cleopatra Bercea cu copii, Natalia şi Angh. Creţu cu copii, Teodor şi Adela Iacovache, şi familiile Anton Popovici, Munteanu, Viorescu, au durerea de a vă anunţa încetarea din viaţă a prea iubitului lor soţ, tată, fiu, frate, cumnat, văr, unchiu

Nicu I. Lupaşcu

Proprietar Miroslava
în etate de 47 ani

Incetat din viaţă după o scurtă suferinţă în ziua de 31 Martie 1913, ora 2 jum. p. m. şi vă roagă a lua parte la ceremonia funebră care va avea loc Marţi 2 Aprilie ora 2 jum.

Cortegiul va porni din strada Carol No. 45 la cimitirul Eternitatea, Cavoul familiei.

Iaşi 1913, Aprilie 1.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Simbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă in lumea toata.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografica a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară in Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Au Balsam de Copaiu

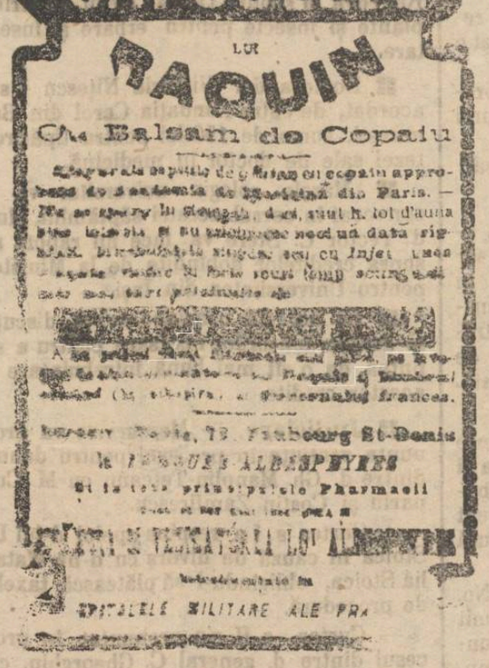

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Română
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele**

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1868.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 **92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100**

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fosta strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE *vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai greele de tămăduit, Migrenele, Reumatismele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice ca şi durerile cari resultă din tulburări ale ficatului, Colica, Durerile de cap, Durerile de dinţi, Durerile de ureche, Durerile de spate, Durerile de piept, Durerile de stomac, Durerile de rinichi, Durerile de vezică, Durerile de pulpe, Durerile de picioare, Durerile de mădulare, Durerile de articulaţiuni, Durerile de reumatism, Durerile de gut, Durerile de febră, Durerile de frig

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

5 BANI

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1847 — Mercuri 3 April 1913

Budgetul pe 1913—1914

Camera a dat țării budgetul său pe ziua de 1 April, așa că nu s'a întârziat macar cu o zi mersul normal al trebilor publice ale statului. Intârzierea prezentărei budgetului și criticele aduse de opoziție n'au oprit în loc majoritățile, căci precedente au mai fost și apoi și destinderea raporturilor în politica externă au îndreptățit această întârziere.

Negreșit că opoziția a căutat să scoată din întârzierea prezentării budgetului un motiv de critică a raporturilor interne din partid, inventînd raporturi dușmănoase între ministrul de finanțe și colegii săi pe tema reducerilor.

Dar reducerile au fost de asa natură că budgetul a eșit crescut cu 27 milioane iar nominal cu 30.660.142 lei.

Asupra acestor creșteri de cheltueli s'a căutat să se spună că evaluările veniturilor sînt cam exagerate și vor arunca asupra budgetului teama unor deficite.

Grija aceasta arătată de reprezentantul partidului liberal în comisia budgetară, d. Vintilă Brătianu, a fost restrînsă la cîte-va articole; și anume:

Din impozitele *directe*, noul budget a sporit veniturile cu 1,150,000 lei, din care cea mai mare sumă e la taxa de 3 la sută pe salarii, care cu toate că e nedreaptă și oneroasă în fondul ei, dar este cea mai sigură, de oare ce salariile s'au sporit și numărul slujbașilor a crescut. Ori cîtă jenă financiară va fi pe piață rămășițe din impozitele directe nu vor fi, căci pe exercițiul încheiat s'au încasat 48 milioane, iar evaluările sînt cu 2 milioane sub încasările reale.

La impozitele *indirecte* noul buget prevede o scădere de 1.600.000 lei față cu evaluările anului trecut, adică 87 milioane, de și încasările au fost pe anul 1912 în sumă de 110 milioane și numai vămile au dat 73 milioane, iar evaluările pe noul budget abia au fost socotite la 50 milioane. Negreșit *vămile* prezintă la noi un articol bugetar foarte *elastic* și a fost prudent ministrul de finanțe să le evalueze cu 9 milioane mai jos ca anul trecut, de și încasările întrec cu 23 milioane cifra evaluărilor.

Noile legi cari schimbă legea licențelor, au fost cotate la un spor bugetar de 6.900.000 lei care e mai mult față cu evaluările din anul trecut, nu însă și față de încasările reale în sumă de 22 milioane (tocmai ca și prevederile pe acest an) așa că ori cîtă criză va fi la țară, tot se vor încasa sumele de anul trecut.

Critica adusă sporurilor prevăzute la evaluările drepturilor de timbru și înregistrare, sînt slabe, căci ele sînt într'o creștere vădită și în ultimii 5 ani aproape s'au îndoit (19 milioane evaluări în 1907 la 38 milloane încasări în 1912). E de ajuns a aminti că evaluarea cîtorva succesiuni grase în cursul anului acestuia va acoperi cu vîrf și îndesat sporul de 4½ milioane la evaluări, deja cu 4 milioane sub încasările reale.

Tustrele articolele acestui an au dat la finele lui 1912 suma rotundă de 198 milioane, încasări reale, iar evaluările lor cu creștere în sumă de peste 4 milioane, abia se rădică la 167 milioane. Ori cîtă criză va fi — ceia ce nu se vede — mai este o elasticitate de 31 milioane, care ne asigură că prevederile se vor realiza și nu vor da deficit.

Critica a fost adusă mai ales la capitolul monopolurilor și al veniturilor C. F. R. Monopolurile și C. F. R. sunt sporite cu cîte 6 jum. milioane adică cu 13 milioane (78 milioane monopolurile, 107 milioane C. F. R) E de ajuns a pune față în față încasările pe 1912 în sumă de 188 milioane (77 milioane monopolurile, 110 milioane C. F. R.) pentru a vedea că este o mare elasticitate în încasarea prevederilor de 185 milioane, întru cît gurile cari consumă, sporesc cu 80,000 pe an, iar dotațiile C. F. R. în sumă de peste 4 milioane vor spori traficul de mărfuri și călători.

Cam acestea au fost criticile aduse noului budget de opoziția liberală, critica, care adusă în comisia bugetară s'a atenuat în discuția din Cameră, întru cît erau departe de a fi întemeiate.

O singură observare critică se poate aduce budgetului nou; că n'a dat loc tuturor cheltuelilor, numai din cauza situației externe, ca să poată sluji în chip mai elastic nevoilor din afară. Azi cînd tensiunea externă s'a slăbit, e locul de a crede că budgetul e prea zgîrcit întocmit, că va da loc la excedente și că va putea din excedentele sale să înlesnească nevoile interne, dar la încheerea exercițiului, nu acum la început.

Țara își are budgetul său, și dacă nu toți au putut să-și satisfacă nevoile lor legitime, e că prea aproape de noi a bubuit tunul, ca să nu ne îngrijorăm de cele din afară de Rugat.

Gh. Ghibănescu

NOTA ZILEI

Foarte interesantul barbat de stat care redactează „Redeșteptarea"—revistă naționalistă, literară, economică, științifică și agricolă,—are, cum și era de așteptat soluțiile d sale particulare și originale în afacerile la ordinea zilei.

Firește, în primul loc, în ce privește pe vecinii Bulgari:

«...Noul popor Bulgar abia scăpat de sub sclăvia turcească nu pot fi în stare să aprecieze chestiunile de omenire mortalitate și umanitate de și ei ne numesc pe noi imorali și unanimi vizavi de dânșii, fiindcă îi am ajutat cu sacrificiele și sângele nostru pe monstruoși Bulgari, cari azi au dat probă de o sălbătăcie ne mai pomenită și poate mâine poimâine vor da și alte probe de sălbătăcie, cum a început'o cu aliații săi...»

In adevăr, ne întrebăm ce e de făcut *vizavi* de acești fanfaroni bulgari.

Iată ce,—ne-o spune tot d. Niculescu:

«...Dar ce să mai zicem, poate că au și ei ordine de mai sus și în cazul acesta, trebue să ne adresăm și acolo și să ne rugăm de M. S. Impăratul Rușilor, că stîndu i în putere să facă totul, să ne scape și pe noi de beleaua bulgărească...»

Impăratul Rușilor e doară Țarul tuturor Bulgarilor și el ar putea să le spună zarzavagiilor—verde:

— Băgați vă mințile în cap.

Iar dacă tot n'or pricepe, să le spună într'o latinească... de precupeț, așa cum scrie directorul „Redeșteptării:

— *Quod licet Jovis, non licet bovis.*

N'am schimbat nici-o virgulă, parole!

Datorii neplătite

Un conflict destul de interesant — dar și destul de curios în același timp — a izbucnit în localitate. Poate și în alte părți.

Farmaciștii, solidari între dînșii spre lauda lor, au luat hotărîrea de a nu mai expedia medicamente în comptul corporațiilor de meseriași, ci numai în condițiuni în care se expediază rețetele obicinuite: fără nici o reducere din preț și cu plata pe loc.

Motivul grevei? Foarte simplu și, încă odată, foarte curios. După aproape un an de zile de corespondență, farmaciștii au fost înștiințați de către Cassa Centrală a meseriilor că, datoriile lăsate de foastele corporații de meseriași, nu vor fi achitate, sau, în termeni oficiali: nu pot fi achitate.

Vechile corporații de meseriași, toată lumea știe, existau ca și acele actuale, în virtutea unei legi,— legea de organizare a meseriilor întocmită de fostul ministru liberal Vasile Misir în 1902.

Experiența a arătat, după trecere de un deceniu, că organizarea e incompletă. A venit în locul legei de atunci legea d-lui Nenițescu și organizațiile fără reușite, corporațiile vechi ridicate, instituindu-se acele de astăzi, fără camere de meserii pe lîngă camerele de comerț și cu o Cassă Centrală, unde se concentrează administrația de fapt a tuturor organizațiilor de meseriași din țară.

Fondurile, multe puține cîte au fost, s'au predat Cassei Centrale și comunicatele trimise ziarelor avertizau pe toată lumea că vechile datorii — după cum e natural — vor fi plătite tot de către Cassa Centrală.

Farmaciștii sunt printre primii creditori. Iată însă că plata datoriilor li se refuză deși vechea organizație a corporațiilor fiind persoană juridică, a fost creditată cu sume mari, acordîndu-li-se și o reducere însemnată din prețul ordonanțelor.

Care ar fi motivul neachitării acelor datorii? Ce argumente poate invoca întru aceasta, consiliul Cassei Centrale a Meseriilor?

E greu de știut. Dar nici un argument nu poate îndreptăți un asemenea act și nimeni nu-și poate închipui că, într'adevăr, ar fi posibil a se răpi farmaciștilor de către o organizațiune oficială, o instituție de stat, atîtea mii lei, cînd economiile Cassei Centrale ating aprope patru milioane pe anul expirat.

Ministerul de Industrie, care are a și spune cuvîntul în această chestiune va trebui să intervină cu autoritatea sa și să pună capăt unui conflict care tinde să devină penibil și alarmant.

Bugetul

Printr'o sforțare demnă de laudă, budgetul pe exercițiul 1913—14 a fost votat. Discuțiile urmate cu prilejul votării lui, au fost foarte liniștite opoziția a ținut chiar să și dea, în chip demn și tot pe atît de obiectiv contribuția ei, prin mijlocirea d-lui V. Bătianu, în sfaturi destul de înțelepte.

Din cele ce s'au spus, reiese, că, bănește, țara stă destul de bine,—cu toate că față de cheltuelile reclamate de timpuri și împrejurări, s'ar fi cerut sume cu mult mai mari.

Pe cît a fost cu putință, însă, nevoile urgente, rezumate în trei puncte principale, au fost îndestulate de o cam dată rămînînd ca, la bugetele viitoare, să se aducă toate sporurile, care n'au fost cu putință să se înfăptuiască acum.

Grija cea mare a parlamentului a fost în primul loc, și față cu evenimentele exterioare, să aducă îmbunătățiri armatei.

Astfel, de unde, acum nouă ani, budgetul militar era de 39 milioane, azi s'a ridicat la 82 milioane, rămînd ca în viitor să fie, cel puțin, dublat,—afară, bine înțeles de cele 150 milioane, pe care Camera le-a acordat, în timpul din urmă pentru armament.

Este de relevat însă că efectivul batalioanelor de rezervă au fost sporit de la 40 la 80 de batalioane, rămînînd ca la bugetul viitor să se ridice la 120, creindu-se astfel, în caz de războiu, un număr de 266 de batalioane de infanterie.

In rîndul al doilea guvernul a declarat că, în cursul acestei săptămîni chiar, se va depune pe biurourile Camerei proiectul de buget, pentru construirea unui foarte mare număr de școli rurale,—ceia ce constitue încă una din însămnatele măsuri de îmbunătățire ale guvernului actual, știută fiind starea de părăginire, în care era lăsat învățămîntul nostru rural.

In al treilea loc sunt îmbunătățirile care se vor aduce căilor noastre de comunicație,—pentru care, guvernul, va veni cu un proiect de lege, în care se va prevedea, între altele dublarea liniei București-Craiova, îndoitul pod, peste Dunăre, la Hîrșova, despotmolirea terenurilor inundabile—care va da putință unei lesne comunicațiuni între ambele țărmuri ale Dunării, stavilite azi de bănci de depozite, cum ar fi între Ostrov și Dunăre etc.

Bine înțeles că proiectul, actualmente în discuție, a legei drumurilor complectează pe acel al căilor ferate, dînd putință de a se îndeplini în întregime programul actualului ministru al comunicațiilor.

Opera va fi complectată, de bună samă, prin cel de-al treilea pod care va fi menit să înfăptuiască, în curînd legătura nedestructibilă a pămîntului romînesc de pe cele două maluri ale Dunării.

Dinu.

O dramă în Quirinal

Cînd Victor-Emanuel, regele Italiei, s'a căsătorit în 1897 cu Elena Petrovici (fiica principelui Nikita al Muntenegrului), a avut în vedere—înafară de înclinările tinereței—interesele balcanice și adriatice ale statului Italian. In vederea acestor interese, regele Italiei s'a înrudit de aproape cu o glorioasă familie domnitoare a unui stat balcanic. Dar, pentru a putea merge pe drumul propășirei, guvernul italian a trebuit să caute a menținea mereu raporturi normale cu Austro-Ungaria.

Pentru aceasta, chiar în 1897, a făcut o înțelegere cu Austria în vederea integrității teritorului Albaniei.

Insă Curtea italiană a suferit totdeauna la fel cu suferințele Curții muntenegrene. Poporul italian și-a manifestat simpatia pentru poporul muntenegrean și pentru aceasta, în convorbirile diplomatice, începute cu ocazia delimitării Albaniei, guvernul italian a insistat pe lîngă Austria ca Scutari să treacă la muntenegru, drept răsplată a atîtor sacrificii. Austria a refuzat scurt, referindu-se la înțelegerea din 1897. Astfel Italia fu nevoită să renunțe la această atitudine de datorie față de Curtea muntenegreană, ba încă a trebuit să trimeată vase de războiu pentru blocarea coastelor muntenegrene

Interese superioare de stat au făcut ca guvernul italian să lovească în tatăl reginei Elena, care —în vederea binelui statului adoptiv—sufere de nefericirile părintelui său. Astfel o dramă mută se desfășoară în Quirinal.

Regina Elena, tristă și tăcută, privește desfășurarea dramei familiei și patriei sale; regele își ascunde groaza inimei și dăruește poporului—pentru binele și viitorul Italiei — sacrificiul sentimentelor sale proprii.

ECOURI

In 1903 s'a constituit la Paris o „societate internațională pentru schimbul copiilor și tinerilor" cu scopul de a se învăța fundamental limbele străine. In anul 1912 s'a făcut schimb de peste 600 băeți și fete din Franța, Germania și Anglia.

De la înființarea societății pînă în anul de față, schimbul s'a ridicat la numărul considerabil de 3200. Desigur, cu acest procedeu, rezultatele obținute vor fi mult mai însemnate de cît acele ce ni le dau metodele defectuoase ale învățămîntului secundar.

*

S'au făcut curioase experiențe asupra influenței al oolului în desvoltarea alienațiunei mintale.

Iată ce rezultate avem: Berea dă la mia de băutori, un caz de alienațiune mintală; vinul 2 cazuri, cidrul 32, alcool, rachiu, rom, coniac, țuică etc. 77, lichiouri zaharate. 143. amaruri, pelin, biter 170, *absint 246 cazuri la mia de băutori.*

*

Un specialist american de neurologie, dr. Weissenberg, medic al spitalului din Filadelfia, timp de 5 ani a cules o serie considerabilă de filme, în lungime mai mult ca 6 km., reproducînd toate mișcările caracteristice, adică alura, tremurăturile, convulsiile, spasmurile, la toți bolnavii cari au trecut pe sub ochii săi.

Acest album, de „medicină cinematografă" precis în simptome și atitudini, se poate zice că este unic în felul lui. Acum de curînd a emis ideea în cele mai principale reviste medicale, de a stabili alte boale, ca pentru ochi, nas, urechi, afecțiuni cari se produc adese aori la copii, tusă convulsivă, meningită, rugeolă etc.

Cu timpul cinematograful va fi un ajutor de mare importanță în medicină.

OAMENI ȘI LUCRURI

Artă pentru mai tîrziu

De cînd s'a făcut prin „Opinia" încercarea de a se face o paralelă între o anumită politică militaristă și doctrina futuristă italiană, cetitorii ar ținea, pare se să fie mai lămuriți asupra acestei din urmă.

Vom face-o în limitele spațiului și mijloacelor de cari dispunem.

Iată cum rezumă o revistă literară cea mai nouă invaziune a futurismului, în domeniul muzicei:

„Cunoscutul om bogat *Marinetti*, care de la o vreme stărue în a fi socotit ca un novator al artei în ceea ce are ea mai fundamental specific, face în adevăr școală... în teorie. Acum de curînd, cercul de propagandă futuristă a făcut să apară un nou manifest, sortit să sgudue pe temeliile ei muzica, revoluționînd-o cu desăvîrșire.

„Punctul de plecare al nouei teorii stă iarăși—ca de obiceiu—în transformarea vieții sociale, care în formele noui de astăzi necesitează formule noui. Se zice anume că viața antică așa de redusă în legăturile dintre oameni și așa de pacinică prin ocupațiunile pe care le îngăduia era o viață de liniște adîncă; din potrivă complexitatea din ce în ce crescîndă a vieței moderne, introducerea mașinismului în măsura în care acesta e introdus, a creat un element nou, pe care cei vechi, nu l'an cunoscut nici pe departe și care e *sgomotul.*

„Atîta timp cît oamenii nu au avut la îndemînă acest element al vieții sociale, e foarte natural ca ei să nu-l fi apreciat. Astăzi însă printr'un proces sufletesc care la urma urmelor nu ar fi imposibil de explicat, „noi simțim mai multă plăcere „să combinăm în chip ideal sgomotul „tramvaelor, al automobilelor, al trăsurilor și al mulțimilor care strigă, de cît să „ascultăm de pildă *Eroica* sau *Pastorala* „lui Beethoven".

„Concluziunea logică a acestei afirmații e evidentă: Mijloacele pe care le are astăzi la îndămînă muzica sunt și demodate și insuficiente. Sufletul modern, ar vrea să spună acești teoreticieni, cere cu stăruință ca sgomotul—această creațiune specifică a vremii noastre—să fie utilizat în muzica modernă: „trebue să „rupem cu ori ce preț acest cerc restrîns „al sunetelor pure și să cucerim varietatea „infinită a *sunetelor-sgomote*". Noul manifest futurist—după cum foarte lesne se poate vedea—nu are nici măcar aparența unei închegări logice.

„Raționamentul redus la esența lui închide cîteva erori așa de fundamentale în cît îl fac imposibil. E în primul rînd inexact că lumea veche nu a cunoscut sgomotul,—se poate cel mult spune că nu l'a cunoscut în măsura în care îl cunoaștem noi; dar deosebirea aceasta nu e așa de mare între lumea veche și cea nouă. Teoreticianii aceștia au așa de puțin precisă noțiunea de sgomot în cît la un moment dat o pot pune alături de sunet, în substantivul compus sunet sgomot.

„Se poate însemna în sfîrșit că afirmația după care noi apreciem sgomotul, este cu desăvîrșire gratuită. Trebue să mărturisim că e o chestie de gust; și gustul acesta noi încă nu îl avem..."

Noi ne iubim chiar dacă vom avea vr'o dată gustul acela. Dar mai știi! Gustul este elementul sufletesc cel mai complex, cel mai capricios, cel mai suggestibil și mai variabil.

Vom arata curînd noile proclamații ale futurismului în domeniul sculpturei, picturii și... femenității.

Rodion

O reformă în Cameră

Dl. Deputat Th. Iamandi și Legea Drumurilor

Dintre legele ce s'au propus parlamentului, fără îndoială, că legea drumurilor, este aceia la care se deosebește un caracter social, bine afirmat.

Libertatea deplină a muncitorului ogoarelor, nu va fi înfăptuită în mod real, de cît în clipa abolirei prestației.

Greaua problemă pentru economiea noastră națională, a legărei centrelor de producțiune cu cele de consumare și export, nu va fi rezolvită, de cît la punerea în aplicare a legei drumurilor, prezentată de către d-nul A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice.

Legea aceasta, va mai fi și isvorul unor mari binefaceri, în ce privește așezarea noastră socială și rostul nostru geografic.

Inportanța unei asemenea reforme, care înseamnă: curmarea unei stări de lucruri neadmisibile; și crearea unei epoci de propășire, atît din punct de vedere umanitar, cît și din cel administrativ, era datoriea presei și a parlamentului să o releve.

Presa a întîmpinat legea cu entuziasmul cuvenit.

D-nul *Th. Iamandi*, deputatul de Tutova, prin admirabila d-sale cuvîntare, a făcut ca și în Cameră, reforma, să aibă primirea pe care o merită.

Glasul deputatului, a fost exprimarea recunoștinței a milioanelor de desrobiți; afirmarea: că formulele cuprinse în lege, sunt rezultatul cercetărilor economice de pretutindeni și triumful unei credințe politice care a întîmpinat la noi, grele pedici în trecut.

D. Iamandi prin întinsa d-sale cultură economică—de care a făcut dovadă—a izbutit să dea cuvîntării d-sale profunzimea unui adevărat studiu. Capitalul de observațiuni proprii, dobîndite pe cale experimentală—ca fost prefect de județ — a dat analizei făcute de d-sa, o documentare neobișnuit de bogată și o soliditate admirabilă.

Intr'o chestiune mare și grea, d-nul Iamandi s'a distins ca un parlamentar de forță și ca un om politic de merit.

Căldura care a pus-o domnul deputat de Tutova, în susținerea unei cauze — care este, oare cum a noastră a tuturora, l-a relevat și ca pe un om care-și iubește mult țara.

I. P.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

DE LA UNIVERSITATE

Vineri 29 Martie c. „Seminarul de Slavistică" al Facultății noastre de litere a ținut ședință.

Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenți și studente: d-șoarele Colomei, Ștefănescu, Fedeleș, Strat și domnii, P. Alexandrescu, doctorand în litere, Iepure, absolvent al Facultății, Dăscălescu, Răutu, Constantinescu, Dim. Popovici, Iorga, Palade, Grigorescu, Negrescu, Grigoraș, Minar.

D. Grigorescu a vorbit despre, *„Problema albaneză din punct de vedere al Sîrbilor"*.

Cu acest prilej a făcut mai ales o amănunțită dare de seamă despre cartea în acest an 1913 apărută la Paris în franțuzește sub titlul: „Le problème albanais": la Serbie et l'Autriche-Hongrie" și scrisă de „Balcanicus", un pseudonim despre care domnul profesor Ilie Bărbulescu a spus că este Stoian Protici, actualul ministru de interne al Serbiei (pe care cu alt prilej îl pomenește și ziarul „Minerva" de la 17 Fevr. c.)

Conferențiarul, domnul Grigorescu, a spus, în rezumat făcut chiar de dînsul, următoarele despre cartea lui „Balcanicus".

Autorul, după ce face un mic istoric și cîte-va considerațiuni geografice și etnografice, arată cu exemple minuțioase din diferiți autori, că Albania e o țară atît de salbatică că nu o poți deosebi de Africa sau de Australia; iar locuitorii sunt de o incultură inderabilă pentru continentul European; trăind în stare de triburi și familii, formele sociale cele mai primitive, se sfîșie între ei fiind în totdeauna incapabili să închege o viață comună politică socială.

Lipsiți de ori ce însușiri sufletești, n'au nici cel mai mic început de cultură națională, de o artă și literatură populară propriu zisă....

Deși, de mai bine de 2000 ani de cînd stau în Balcani, au venit în atingere cu atîtea popoare civilizate înregistrate în cartea timpului, totuși Albanejii n'au fost în stare să primească nimic nou, să se influențeze în bine și să asimileze cultura părăsind viața primitivă și cea salbatică.

N'a răsărit dintre ei nici o individualitate care să-i rîdice la o armonie națională și la o unitate comună bazată pe coeziunea etnică; cît privește despre acel Skenderbeg, întăi că nu a fost atît de mare pe cît s'ar crede, al doilea a luptat în o cruciadă și nici de cum în o opoziție națională și al treilea mania sa era sîrbă; în cît nu poate fi luat ca exemplu plastic în a dovedi personalități albaneze.

Iubirea lor de libertate ajunsă tradițională, nu e o tendință socială ci mai mult o preocupare de cîștigarea libertății în păduri, caracteristică ori cărui popor în stadiul cel mai inferior de cultură. Așa că, conchide autorul, Albanejii, atît de simpatizați de întreaga Europă în timpul din urmă, nu corespund realității și adevărului.: 1(fiind incapabili de a ajunge la unitatea națională, 2) ne dînd pînă în prezent individualități conducătoare spre un ideal și 3) nefiiind apți de o libertate socială; Și ideia formărei unui stat Alban nu e de cît rezultatul rivalității politice tendențioase a Austriei și a Italiei în Balcani. Ca concluzie, Albania ce nu e în posibilitatea unei existențe prin sine, trebue să fie stăpînită de cuceritori și ca atari de Sîrbi..."

Nu știu dacă Balcanus nu e aici prea orbit de interesul său național: neagă meritul lui Skeneelbeg, reduce pe albaneji la gradul de incapacitate morală, și la o imposibilitate de asimilarea culturei, atribuindu-le lipsa unui ideal național și a unui impuls de libertate socială.

Dar autorul trece cu vederea că Albanejii emigrați în Italia sunt un grad de cultură, evită furtunele trecutului ce au trecut peste capetele Albanejilor; și dacă azi îi găsim în o astfel de stare nu-i de cît rezultatul fatalității și nici de cum a încapacității lor sociale. Așa dar lumină Albanejilor! acestor păstrători hotărîți a trăsăturei naționale, acestor nepricepători în a duce o viață în afară de sfera libertății, chiar acea de păduri cum zice autorul. Necultura Albanejilor e baza tuturor argumentelor aduse de autor; dar lumina le va risipi pe toate.

Rezolvind problema albaneză, autorul trece la o a doua chestiune, la o schiță a politicei duse de Austria în Balcani și în primul loc față de Sîrbi ce sunt imediați. De prin secolul al XVII și al XVIII Austria ținteste preponderența în Balcani; odată chiar pe vremea lui Eugen de Savoia incorporase o parte din Sîrbia la 1718 Metternich zicea că Sîrbia trebue să fie sau a Turciei sau a Austriei. La 1878 Sîrbia e înbucătățită, o parte trecînd sub stăpînirea Austriei, iar alta rămînînd liberă, închisă din toate părțele, liberă în principiu căci de fapt e subjugată economic. Azi, cînd Austria nu reușește să pună mîna pe Salonic, crează o Albanie în baza principiului naționalităților, numai pentru a nu da Sîrbiei posibilitatea unei deschideri la mare. Și pe astfel de bază se învîrtește politica Austrică față de Sîrbia descreditînd-o prin toate mijloacele față de Europa, în speranța unei încorporări de mai tărziu. Dar zice autorul Serbia a scapat din situația sa dintre nicovală și ilău, Turcia fiind sfaramată, mai rămîne de înlăturat ilăul opera ce stă implicit în deviza și datoria popoarelor balcanice ce trebue să trăească de acum în armonie.

De sigur Austria duce o politică prea îndrăzneață față de Sîrbia, deși motivată de lipsa unei părți maritime solide; cînd e vorba de interesele sale calcă acel principiu al naționalităților în baza căruia crează statul alban. Cît privește pe Sîrbi. adesea au dat dovezi de lipsă de prudență, în atitudinea lor față cu o putere atît de mare, și cu o înrîurire diplomatică atît de abilă în politica Europei.

In rezumat sîrbii, ca un popor ce au simțit presiunea amară suferită din partea Austriei, n'ar trebui să ieie o atitudine analoagă față de Albaneji, căutînd să le dovedească pe nedrept o incapacitate, lucru ce-l face și Austria față de Sîrbi, fapt ce, de sigur, nu convine de loc autorului.

Trucurile Cinematografului

Cinematograful, care cu aparatele sale reproduce atîtea scene, ce de multe-ori scot spectatorilor, accente de mirare și uimire, are de sigur tainele lui, pe cari nu cam le poți pătrunde totdeauna.

Cu ocazia scufundărei „Titanicului", toate cinematografele au găsit motive memorabile. La sosirea celor salvați în New-York, aparatele erau înșirate pe chei și crîmpeele de filmuri le combinare cu alte vederi și fotografii anterioare catastrofei. Aceste toate contopindu-le într'un singur film, l'au lansat sub numele înfiorător de „Catastrofa Titanicului".

Dar aceasta nu fu de ajuns. S'a construit un vapor în miniatură, reprodus exact după original, l'au așezat într'un bazen cu apă și blocuri de ghiață făcute din ipsos și lemn ciocnind vaporul, acesta s'a scufundat și... așa s'a reconstituit catastrofa Titanicului.

Acest film l'au văzut iașenii astă-vară la cinematograf.

De multe ori se miră spectatorii cînd văd mai ales filmele ce privesc științele naturale, creșterea și dezvoltarea plantelor. Filmul pe pînză nu durează nici 15 minute, dar nimeni nu știe cîtă răbdare le-au trebuit pentru reconstituirea reală a lui și se poate chiar șase luni, de-arîndul, în fie-care zi, la aceiași oră, să întoarcă odată manivela.

Apoi cînd urc zidurile, și aici este alt truc; decorul este așezat cu fața în sus pe scenă și aparatul este în podul scenei, așa că actorul care îți pare că se agață de zid, el merge pe brînci pe loc drept-orizontal.

Schimbările de zi și noapte se fac cu sticle colorate; căci ori-ce vederi de noapte înregistrează aparatul, tot ziua mare sunt luate. De multe-ori decorul unui salon, este așezat în aer liber ca să aibă lumina zilei — de asta se observă de multe-ori că scena se petrece în interior, însă perdelele, hîrtiile, etc., sunt bătute de vînt.

Nel.

Litere-Științe-Arte

Două păreri. — De și defensor eclesiastic, talentatul publicist G. Galaction nu e de loc de părerea apostolilor de la „Unirea" în chestiunea scandalului organizat de elevii repetenți ai Craiovei, cu ocazia reprezentației d-rei Francesca Rezan.

Iată un pasagiu dintr'un articol al d-lui Galaction:

„...E o fată sărracă. A învățat la noi, în București, Conservatorul. A făcut studii excelente și profesorii ei mi s'a spus că au lăudat-o adesea, fără de rezervă. S'a născut, însă, din părinți ovrei. De n'ar fi fost această naștere, ar fi făcut de mult angajament avantajos cu vreunul din teatrele noastre naționale. Vreți să știți ce sentimente stăpînesc în casa ei părintească, adică să știți cît de naționaliști-ovrei sînt părinții Franciscăi? Aflați că una din surorile ei este soția unui ziarist romîn, get-beget. Ce vrea Francisca Rozan? Vrea să trăiască așa cum o îndeamnă neastîmpărul intim din inima ei, vrea să fie artistă. Pentru visul acesta, a trecut peste fel de fel de obstacole, a învins prejudecățile obișnuite, a smuls din cugetele multora credința că e lipsită de talent și li s'a impus ca un real și puternic talent, și a încercat și încearcă să-și facă drum, aici printre noi și în graiul românesc, căci biata fată s'a pomenit printre noi și mai bine ca limba românească nu vorbește altă limbă".

*

A apărut luminosul și vestitul *Discurs despre Spiritul pozitiv* de Auguste Comte; cu o prefață de Emil Corra, Directorul Pozitivismului; traducere cu adnotațiuni de dr. P. Zosin.

Discursul acesta, formînd un volum de 164 pagini, însamnă o epocă în cugetarea umană și se recomandă în special pentru inițiare în cultura generală pozitivă, de care se simte atîta nevoe.

Prețul, 2 lei exemplarul pe hîrtie velină și 1 leu 50 b. pe hîrtie mai inferioară.

Se trimite franco, adresîndu-i-se costul direct ori prin mandat postal d-lui dr. P. Zosin, str. Armeană 15, Iași.

*

A apărut „Sănătatea" și „Viața fericită" cu data de 1 Aprilie 1913 avînd un sumar variat de știință și actualitate.

*

A apărut No. 3, anul III, din „Romînia Viitoare" excelenta revistă literară pedagogică sub direcția d-lui Al. A. Badareu.

*

Exportul României în 1911 a fost în valoare de lei 6948 milioane, față de 616 milioane din un an înainte (1910). După diferite categorii de mărfuri, exportul nostru se împarte astfel: Animale și produse: 19.4 mil. lei; Produse ale solului: 625.4 mil.; Produse ale subsolului: 45.7 mil.; Produse combinate: 1.2 mil. Așa dar produsele solului sunt în fruntea articolelor noastre de export.

*

S'au făcut subscripții în sumă de cîteva mii de lei pentru un monument regretatului P. Cerna.

*

A apărut: „Viitorul Social", revistă social democrată, No. 1—2 pe Martie-Aprilie, cu următorul bogat și variat cuprins: Sociologie și politică: K. Kautsky: Aniversarea lui K. Marx; C. Dobrogeanu-Gherea: Conflictul romîno-bulgar; Dr. C. Racovski: Ce zic adversarii votului universal (I); Dr. O. Călin: Asigurările muncitorești; S. Ghelengiceanu: Prețul victoriilor; P. Mircescu: Bursele muncei.

Literatură: Anatole France: Domnul Thomas (nuvelă); Maxim Gorki: Familia Senzamani; Barbu Lăzăreanu: Lui Eminesau (poezie); Vanda: Noapte de vară (poezie).

Polemica: C. Graur: „Tirania socialistă", (Răspuns „Voinței Naționale"); Utis: Variații poporaniste; „V. S.": Insemnări.

Actualități: I. Brănișteanu: Lupta pentru Votul Universal în Ungaria; C. R.: Politica internă (Culisele diplomatice ale diferendului romîno-bulgar); A. N. și G. A.: Politica externă (Războiul și chestia naționalităților. Intre aliați, etc.); Marin Negri: Mișcarea socialistă; G. P. R.: Mișcarea sindicală; G. Alexe: Revista revistelor.

Varia-Receuzii:

No. dublu lei 1.50 la librării.

*

STRUNA ZILEI

SERVICIUL CURĂȚIREI

> După reînoite amendări antreprenorul serviciului barometric și-a văzut contractul cu comuna reziliat.
>
> *Ziarele*

Ce și-a pus în gînd comuna,
De l tot sîcîie într'una
Pe antreprenor? Socot
C'or să-l.. curățe de tot.

ATELIER SPECIAL

pentru instalațiuni de

APA și CANAL

BAI, CLOSETE și LAVOARE

I. Zamfir și Gh. Vella

autorizați de Comuna Iași

Str. Săulescu 1, (Piața Unirei)

Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai convenabile și în provincie.

Devise și măsurători se întocmesc la cerere.

De Inchiriat

Un apartament Strada Palat No. 15 compus de 3 camere spațioase, bucătărie, camara de lemne etc. toate la etaj din nou reparate.

A se adresa d-nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10.

INFORMAȚII

D. Take Ionescu, ministru de interne, a trimis ziarului „Le Temps" următoarea telegramă:

„Citesc cu mirare în ziare c'aș fi avut o convorbire cu d. Klotz asupra chestiei evreești din România. Am avut onoarea să vorbesc cu d. Klotz numai anul trecut la Evian și în convorbirea noastră nici nu s'a făcut măcar aluzie la chestia evreiască. V'aș fi recunoscător dacă ați publica această dezmințire".

D-na Natalia Profir meritoasa artistă a Teatrului Național, neputînd fi avansată din cauza numărului limitat de societari, comitetul a hotărît, să-i mărească salarul cu 100 lei lunar, pînă la data ivirei primului loc vacant.

In ședința de astăzi a comitetului teatral s'au înaintat: stagiari cl. I-a pe d-nele: M. Marcelian, M. Horga și d. G. Slavnicu; stagiari cl. II-a pe d-na Munte și d-nii Calmuschi, Damira și Vernescu.

Aflăm cu plăcere că d-na Maria Buțureanu, soția amicului nostru C. V. Buțureanu, a dat naștere, azi dimineață, unei fetițe, care a primit numele Suzetta.

Atît mama cît și copila sunt deplin sănătoase,

Felicităm pe părinți de fericitul eveniment care le vine după 18 ani de răgaz, și urăm nouei născute noroc și sănătate.

D. Alexandru Gheorghiu, actualul controlor cl. I la inspecția VI tracțiune, Iași a fost licențiat din serviciu pe ziua de 1 April.

Prețul cu care distileriile de petrol vor avea să vîndă petrol lampant, la eșirea din fabrică cu începere de la 1 Aprilie 1913, a fost fixat la lei 7. bani 80 suta de kgr.

A fost împărțit la Cameră proectul de lege pentru chemarea sub arme a contigentului 1904, din care urmează să se încorporeze un număr de 48.000 tineri pentru unitățile permanente, 400 pentru trupa cu schimbul călare și un număr de 700 tineri pentru marina militară.

Contingentul se va chema sub arme sonform legei de recrutare.

Ministerul intrucțiunei publice a făcut cunoscut că tinerii care cer echivalarea studiilor făcute în străinătate vor fi supuși la o taxă școlară egală cu taxele ce se cer elevilor ce dau examen în particular.

D. C. Dafinescu a rămas în funcțiunea de inspector școlar pînă în Octombrie ne avînd 25 de ani de serviciu împliniți.

Salarul d-lui G. Nedelcu secretar al gimnaziului Alexandru cel Bun a fost mărit cu 60 lei lunar.

D. I. Bejan a demisionat din postul de sub director al liceului internat din lipsă de timp. Postul este însă neocupat.

La 7 April se va da în localul „Conservatorului de Muzică și declamație" din localitate, a treia producție simfonică.

In vacanța cea mare se va proceda la pavarea întregei curți a „Liceului Naționali

Ofertele pentru această se primesc de acuma.

Dl. D. Barabulea canonah al II-lea la Mitropolie, a fost transferat cîntăreț al II lea la biserica Lozonschi.

Mitropolia de Iași a pus în vedere tuturor mănăstirilor să nu se mai vîndă nici un bun mănăstiresc și să nu se mai contracteze nici un împrumut, fără știrea și aprobarea Mitropoliei și a casei Bisericilor.

Un grup de meseriași din localitate au adresat casei centrale, o petițiune prin care cer ca relativ la fraudele de la Corporație să se facă o anchetă cît mai riguroasă.

Cu începere de eri, ministerul agriculturei și domeniilor a oprit vînzarea peștelui pînă la 1 Iunie.

In mod excepțional vor putea fi vînați numai somnul și știuca, care sunt considerați ca răpitori.

Consiliul inspectorilor de la ministerul instrucțiunii publice a aprobat numirea cu titlu definitiv a d-lor P. Irimescu, I. V. Luca și C. I. Ștefănescu ca profesori la liceul din Botoșani.

Prin noul budget al minstrului de finanțe s'au înființat 50 de peroeptori rurali în întreaga țară, desființîndu-se în schimb 50 de posturi de agenți de urmărire rurali.

D. Nicu Filipescu, va sosi Vineri dimineață în localitate, pentru a participa ca invitat la producțiunea Liceului militare.

D-nii I. Iordan și V. Tănase, licențiați în litere ai Universității locale, au fost numiți profesori, cu titlul provizor, la liceul din Pomîrla,—primul la catedra de limba germană iar al doilea la acea de higienă și fizico-chimice.

Ministerul instrucțiunei publice a înnaintat Facultății de Drept, de pe lîngă Universitatea locală, lucrările pentru ocuparea catedrei de drept comercial, vacantă la această facultate.

In cele mai pitorești regiuni ale încîntătoarelor fiorduri daneze, la Klampenberg, Frideriksborg și pe vastul teren al palatului din Helsingör, unde și astăzi se află aproape în ruine terasa lui Hamlet, se desfășoară o nouă dramă daneză, redată prin jocurile de lumină pe ecranul cinematografic Pathé-Frères, din sala circului Sidoli, care reprezintă un nou program astă-seară Marți 2 April.

Napoleonul de aur (La pièce d'or) este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare și o splendidă interpretare. In rolul principal apare d. W. Psylander unul

din cei mai reputați artiști dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Funeraliile fostului președinte al Senatului Gh. Gr. Cantacuzino, impresionări cinematografice fidele, minuțios prinse și redate pe ecranul cinematografului.

Prigoniții Parisului, mare roman contimporan în două părți, excelent redat cu o splendidă montare. Acțiunea se desfășoară pe malurile Senei și în marea capitală a Franței. In rolul principal apare d-ra Mistinguett, o celebritate dramatică pariziană.

Pe bordul unui pachebot. Scene și vederi după natură.

Hoțul de tîndală, scene foarte humoristice.

Mîne Mercuri program nou: „Inocenta" film suedez, piesă în 2 acte, etc.

Ministerul de război a publicat în „Monitorul Oficial" instrucțiunile pentru concursul de călărie, alergări de vînătoare și alergări de obstacole.

In aceste instrucțiuni se prevede că în fiecare corp de armată se vor organiza anual, fie la reședința corpului de armată, fie în a brigadelor de cavalerie, următoarele concursuri și alergări:

A. Pe brigadele de cavalerie:

a) Un concurs de călărie pentru subofițeri și plutonieri; *b*) o alergare de vînătoare pentru subofițer și plutonieri; *c*) o alegere de vînătoare pentru brigadieri și soldați; *d*) un concurs de exerciții cu armele.

B. Pe corpurile de armată:

a) Un concurs de călărie pentru ofițeri: *b*) o alergare de vînătoare pentru ofițeri; *c*) o alergare de obstacole pentru ofițeri (steeple-chasse).

Vor putea lua parte atît la concurs cît și la alergări, ofițerii din toate armele în activitate sau de rezervă, de pe teritoriul corpului de armată; iar la concursurile pentru trupă, oamenii din regimentele de cavalerie și divizionul călăreț.

Concursurile și alergările se vor face în cursul lunei Aprilie și cel mai tărziu pînă la 15 Maiu a fiecărui an, după ordinele date de comandantul corpului de armată.

Unirea Educatoarelor Romîne, își va ținea obișnuita ședință Joi 4 April a. c. oarele 4.30 p. m. în localul Școalei „Oltea Doamna".

Subiectul în discuție va fi: Stațiunile noastre balneare și resorturile climaterice din România.

Și fiind-că această societate este o instituție drept femenină venită în ajutorul desvoltărei simțului în viitor a fetelor noastre și mai cu samă a orfanelor, Societatea roagă pe d-nele membre de a sacrifica cîte-va oare luînd parte in un număr destul de mare la ședință atrăgînd cu ele și alte persoane străine, pentru ca astfel această societate să poată progresa și a putea aduce foloasele pentru care e menită.

In urma unei certe. în comuna Dumești, Ion Ioniță a maltratat grav pe consăteanul său Petru Rusneanu.

Un incendiu a distrus casa locuitorului Vasile Rîuleț din comuna Cepleniță.

La 19 Aprile, se va ține la Prefectura de județ licitație pentru aprovizionare cu hrană a penitenciarului central.

Diverse

— Aseară a încetat din viață subit, o femee, în strada I. C. Brăteanu No. 131.

— Zidarul Nuță Marcu, care lucra la casele d-nului A. Goldman din strada Eternitate No. 58, a fost lovit de un clit de cărămizi ce s'a răsturnat tot peste dînsul.

Ultime Informaţii

D. Ştefan Negruzzi Prefectul judeţului, dorind să închidă subscripţia pentru aeroplanul „Iaşul" roagă pe toate persoanele ce au primit liste de subscripţie, să înapoieze Prefecturii de judeţ, sumele ce s'au strîns împreună cu listele respective.

„Epoca" găseşte un mijloc foarte uşor de a trece sub tăcere, versiunile unor legături ce ar fi existînd între demisia d-lui N. Filipescu şi acele ale d-lor Vlădescu şi Săulescu din vice-preşedenţia Camerei, — şi anume afirmînd că demisiile acestora din urmă ar fi fiind motivate de unele nereguli săvîrşite de birourile Camerei.

„Epoca" desminte şi minte. E un obiceiu învechit, întrat în obiceiurile redacţiei acestui ziar, — de cît s'ar fi putut găsi un alt mijloc de a da această desminţire de cît acela de a arunca veşnicile-i şi pripitele calomnii.

Credem a şti că pe anul şcolar viitor seminarul pedagogic va fi desfiinţat.

Suma prevăzută în noul budget al Statului pentru clădiri şcolare—de peste 16 milioane—ve fi acordată dintr'un capitol special şi destinat, între altele, pentru clădiri şcolare în judeţ,—cel puţin 2 milioane.

Clădirile şcolilor primare în oraş vor rămînea tot în sarcina comunei.

E probabil ca materialul vechei clădiri a Externatului va fi pus la dispoziţia comunei pentru clădiri şcolare primare.

E vorba să se mai înfiinţeze o şcoală primară de fete în Socola, clădindu-se un local nou.

D. Gh. Scorţescu şi-a retras amendamentele propuse, prin raportul său, la budgetul căilor ferate.

Gestul acesta, făptuit se zice, în urma îndemnărilor d-lui Marghiloman a venit însă prea tîrziu, căci îşi capatase dezaprobarea atît a camerei cît şi a băncei ministeriale.

De altfel toate afirmaţiile şi criticile riscate ale raportorului,— atît d. ministru de finanţe cît şi d. ministru al lucrărilor publice nu le-au atribuit de cît... temperamentului *d-lui Scorţescu.*

Agitaţia Farmaciştilor în chestia furnizării de medicamente pentru meseriaşi.—In întrunirea de eri a farmaciştilor locali, s'a discutat adresa venită de la Casa Centrală a meseriaşilor, prin care se dădea un răspuns nesatisfăcător cererei juste a farmaciştilor.

S'a hotărît ca, cu începere de la 1 April să nu se mai dea în cont, pentru sus zisa casă nici o reţetă.

Tot odată s'a hotărît ca farmaciştii să se ralieze la întrunirea de protestare a meseriaşilor, care va avea loc Duminică, 7 April şi la care au fost delegaţii să ia cuvîntul d-nii farmacişti I. Rotbard, J. Adace, Th. Jellea şi dr. A. Căpăţînă, spre a explica meseriaşilor cauzele pentru care au rămas fără medicamente.

Tot odată s'a intervenit, telegrafic la Direcţia generală a serviciului sanitar, pentru a se pune stavilă tuturor abuzurilor şi nelegalităţilor, în ceia ce priveşte preparaţiunea şi expediarea medicamentelor la casa medicală locală.

S'a mai cerut şi darea în judecată a Casei Centrale a meseriaşilor pentru neplata datoriilor vechi.

Farmaciştii sunt decişi a nu înceta agitaţia de cît atunci cînd casa centrală va intra în legalitate.

In numărul de mîne vom reveni cu amănunte.

Operaţiunile administraţii financiare a judeţului Iasi, în cursul anului financiar 1912—1913 au fost, la întrări: 33,850,056 lei şi 67 bani; iar la eşiri: 32,799,219 lei şi 92 bani.

Braţul vechiu al Bahluiului fiind închis de un dig de gunoae, apa care stagnează, fiind alimentată şi de un canal de scurgere de la moara Klepper, a ajuns un adevărat focar de infecţiuni, cari periclitează sanatatea întregului cartier.

Primăria, va lua de urgenţă măsurile cuvenite, conform cererei d-rului Flor medicul şef al oraşului, care a constatat şi relevat lucrurile în inspecţia sanitară făcută Sîmbătă, în Socola.

Pentru ziua de 5 Aprilie, elevii Liceului Militar din localitate, au anunţat o interesantă producţiune a elevilor.

In ziua de 4 Aprilie, va avea loc la institutul de domnişoare „Humpel", o interesantă producţiune muzicală.

D. Director al Teatrului Naţional va face o intervenţie către ministerul Instrucţiunei Publice prin care va cere o soluţie grabnică în chestia noului regulament.

Comitetul teatral a numit o comisiune din cinci societari care vor forma comitetul direcţiunei de scenă, compus din d-nii Buzinschi, Pella, Popovici, Cirjă şi Petrone.

Agenţii signranţei locale au făcut eri o razie în împrejurimile viei Ivanov, unde s'a comis fioroasa crimă asupra copilei Porcarasu.

Razia a început la orele 4 dimineaţă.

Direcţiunea teatrului din localitate a cerut ministrului de Instrucţiune Publică, ca în caz de modificare a legei teatrelor să fie consultat şi teatrul din Iaşi.

Budgetul Spridoniei.— Ministerul de Interne a aprobat budgetul Spiridoniei, care se cifrează la venituri şi cheltueli cu suma de 3,752,381 lei şi 91 bani.

Iată cum se repartizează budgetul cheltuelilor.

Bugetul ordinar, 3,002,363 lei şi 27 b., Azilul Balş 39,745 lei; Spitalul Tg. Frumos 40,253 lei şi 20 bani; Ospiciul Socola 360,000 lei; Budgetul Construcţiei 174,753 lei şi 20 bani şi budgetul de pensiuni, 135,207 lei şi 25 bani.

D. dr. Drugescu, inspector sanitar, se află de azi dimineaţă în localitate.

Consiliul de higienă al oraşului se va întruni mîne la orele 5 seara sub preşidenţia d-lui dr. Floru.

Trenul ce a plecat eri dimineaţă la orele 6 spre Paşcani. a fost lovit de mai multe glonţe, în apropiere de cantonul 107.

Doi călători din cl. III, au fost uşor răniţi.

S'a constatat că glonţele proveneau de la nişte vînători, cari vînau in partea locului, n'au observat trecerea trenului.

Aseară s'au terminat jocurile de războiu, care au început Sîmbătă în localul Cercului militar.

Au luat parte 3 generali divizionari din corp. IV sub conducerea generalului comandant al corpului IV, Alex. Lambrino şi anume: domnii generali Raşcu, com. div. 8, Presan, com. div. 7 şi Ioan Popovici şi colonelii Burghelea şi Anastasiade, Petrescu şi Mancaş din artilerie, Cristea din Botoşani, Paul Greceanu şi loc. colonel Cătuneanu.

Temele s'au urmat sub direcţiunea d-lui general Lambrino, secundat de domnul Colonel Oprescu, din statul major al armatei.

Au luat parte d-nii maiori Makarovitz şi Gherculescu; căpitanul Flor şi Opaitz au fost ataşaţi pe lîngă comandanţii de cavalerie.

Tema a început Sîmbătă la ora 2 jum. şi a durat două ore, continuîndu-se eri după care, d. general Lambrino, a procedat la facerea criticei. D-sa s'a declarat mulţumit de ambele partizi.

In locul regretatului C. Ionescu a fost numit director de scenă d-nul V. Kuzinski.

Azi după amiază a avut loc înmormîntarea regretatului Neculai Lupaşcu, proprietarul moşiei Miroslava.

Cortegiul funebru a pornit din strada Carol, unde decedase, străbătînd străzile Păcurari, Lăpuşneanu, Cuza-Vodă Eternitate pînă la cimitirul „Eternitate", unde a avut loc înhumarea rămăşiţelor pămînteşi ale defunctului.

După o muncă cinstită de jumătate de veac, în care reuşise să-şi crieze un frumos loc în lumea agricultorilor romîni din Moldova, Neculai Lupaşcu, covîrşit de durerea morţii timpuri a unuia dintre cei trei fii ce avea, pleacă să şi ia locul între cei drepţi, dar nedreptăţiţi de soartă.

D. A. Ciurea ajutor de primar, a plecat la minister pentru a depune proectul de budget al comunei Iaşi.

Aflăm din sursă particulară că d. Val. Dobreanu, ajutor do controlor la serviciul de constatare al primăriei, a fost înaintat şef controlor în locul d-lui Breviman trecut la pensie.

— D. Ioan Condurache a fost numit ajutor de controlor.

D. C. Stere a plecat aseară în Capitală.

Astăzi şi mîne la ora 4 p. m. d. Albert Popovici-Taşcă îşi va continua cursul de „Istoria doctrinelor economice" cu studenţii anului I-iu de doctorat.

Societatea „Avîntul" din Bucureşti a luat în arendă Slănicul Moldovei, pe timp de 10 ani de zile.

D. profesor dr. Riegler, efor al Casei sft. Spiridon, împreună cu d. Gross, şeful contabil al Cassei sft. Spiridon, au lucrat azi după amiază la verificarea gestiunei Cassei epitropiei, pe anul expirat.

Judiciare. — Sec. I a Curţii de Apel, a respins apelul bancrutarului Moise Calmanovici, confirmînd sentiţa trib. de Suceava.

— De asemenea s'a respins apelul lui Petru Alexandrescu, vinovat de abuz de încredere.

— Curtea s. I a admis în parte apelul lui Ilie Halilei, acuzat de omor prin imprudenţă, reducîndu-i pedeapsa la 5 zile închisoare corecţională.

— S'a amînat din nou continuarea desbaterilor în procesul pentru daune dintre d. Sebastian Moruzi, cu epitropia spitalului „Caritatea".

— Mîne se va judeca la s. II a Curţii procesul dintre d. David Fischer cu d. Froim Fischer pentru alimente.

— S'a amînat pentru 6 April, pronunţarea deciziunei în procesul dintre judecătorul sindic al tribunalului Neamţ cu Max Weiselberg, pentru lichidarea unei societăţi.

— Curtea de Apel s. II a admis apelul inculpatului L. Bercovici, bancrutar, punîndu-l în libertate din arest.

— Astăzi s'a continuat înaintea tribunalului secţia II-a, cetirea ordonanţei judecătorului de instrucţie cabinetului II, în procesul foştilor efori ai aşezămintelor Sf. Spiridon: C. B. Penescu, D. Botez şi dr. Emil Puşcariu.

Se crede că va ocupa şi întreaga şedinţă de astăzi şi mîne va lua cuvîntul d. prim-procuror A. Bercia.

De arendat *cu'începere de la Aprilie 1914 moşiile* **Bahnele** *cu* **Borasca** *şi cu hliza* **Nemerniţa** *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 2 Aprilie

Diferendul romîno-bulgar în discuţia Reichstagului

Berlin. — Reichstagul discută budgetul externelor. Raportorul acestui budget d. Basserman declară că diplomaţia şi-a dat toate silinţele în incidentul romîno bulgar să satisfacă punctul de vedere al României, care are dreptul a revendica o compensare. In urma deplasărei forţelor în balcani va trebui să se menţină statul quo în Asia mică. Secretarul de Stat la externe d. Jagnosw respinge acuzarea că diplomaţia a ştiut să prevadă răsboiul balcanic spune: că şansele unei restabiliri repezi a păcei în Balcani au sporit în cursul săptămînei trecute. Avem motive a crede că răspunsul Puterilor va fi primit în mod favorabil de capitalele balcanice. Chestiunea Scutarului care părea să arăte un caracter ameninţător a trecut de faza lui acută, graţie atitudinei unanime a puterilor şi unanimitatea puterilor în acţiunea navală (aplauze).

Serbia a anunţat că voeşte să-şi retragă trupele din Albania. Meritul luminărei situaţiei revine şi guvernului rus care printr'un recent comunicat a afirmat din nou voinţa lui fermă de a nu se departa de hotărîrile luate la Londra. Se poate spera că în aceste împrejurări Muntenegrul va recunoaşte faptul îndeplinit şi va ţine compt de voinţa Europei. Negocierile privitoare la diferendul romîno bulgar la Petersbourg se apropie de încheiere şi vor da un rezultat acceptabil pentru ambele părţi. In aceste tratative susţinînd pe cît au putut mai bine dorinţa României ne-am inspirat de o parte de legăturile amicale de lungi ani de zile existînd între noi şi România şi de altă parte de marea consideraţiune că România a fost în Balcani singurul stat care a ascultat de dorinţele Europei şi a renunţat la o intervenţiune resboinică.

România sub domnia înţeleaptă a Regelui Carol a fost până acum totdeauna un element de pace şi de ordine. Tratativele mai continuînd nu pot da acum alte amănunte. Nu a fost nici în puterea noastră, nici în sarcina noastră de a împedica mersul evenimentelor din Balcani, dar ne vom sili ca la lichidarea definitivă a răsboiului, interesele noastre financiare şi comerciale să fie garantate pe cît posibil. Statele balcanice care au dat dovada de forţă naţională în acest răsboiu se vor ocupa fără îndoială după încheerea păcei cu aceeaşi hotărîre şi de desvoltarea culturală a ţerilor cucerite, In aceasta vor putea compta pe colaborarea Germaniei. Turcia care a eşit din acest răsboiu cu răni grave dar cu cinste va găsi în bogatele teritorii aziatice puse numai parţial în valoare un vast cîmp de consolidare şi întărire. Speranţa că în negocierile viitoare vom putea ajuta ca această sarcină să nu fie grea pentru Turcia.

D. DANEFF ŞI SILISTRA

Sofia.—Agenţia bulgară dezminte declaraţiunile atribuite d-lui Daneff, care ar fi zis că Bulgaria realizînd importante achiziţii teritoriale ar putea ceda Silistra Romîniei. D. Daneff n'a făcut nici o declaraţie de acest fel.

NUMIRI

Bucureşti.—D. dr. Lambrior, a fost numit profesor de higienă la Liceul Naţional, în locul rămas vacant prin retragerea d-lui dr. Stihi.

D. dr. Grigoriu, a fost numit profesor de higienă, la şcoala de Arte şi Meserii.

Concursuri de călărie

Bucureşti.—Ministerul de rezboi a publicat o sumă de instrucţiuni, prin care se reglementează concursurile de călărie şi cursurile ce se vor face la fie-care corp de armată, în lunile Aprilie şi Maiu. Vor lua parte soldaţi şi subofiţeri.

Crima militară

Galaţi.— Eri soldatul Petrucă din Batalionul 7 Vînători, a fost înjunghiat cu sabia, de către sublocotenentul Turturescu.

Iată împrejurările:

Trupa reîntorcîndu se de la un marş, Sublocotenentul comandînd oprirea, din inprudenţă soldatul Petrucă a făcut un pas înainte. Atunci ofiţerul l'a lovit cu sabia.

S'a constatat că nenorocitul soldat are auriculul drept perforat şi nu se crede că va scăpa cu viaţă.

Consiliul de miniştri de aseară

— Noile proecte de legi —

— Imprumutul oraşului Constanţa —

Bucureşti.—Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri, la ministerul de externe, sub preşedinţia d-lui Titu Maiorescu.

Consiliul a examinat proectele de legi ce au a fi depuse şi au avut un schimb de vederi, cu privire la proiectele ce se vor depune în viitor.

S'au admis proectul de iege cu privire la exproprieri, şi s'a aprobat comunei Constanţa un împrumut de 5 milioane pentru lucrări de edilitate.

S'a mai hotărît în principiu prelungirea seziunei parlamentare pînă la 12 Mai, cu o suspendare de la 8—24 Aprilie, pentru sărbătorile de Paşti.

*

Mîine, Mercuri, va avea loc un nou consiliu, la orele 5 seara.

Pentru flota naţională

Bucureşti.—La Prefectura Ilfov s'au adunat pînă azi pentru flota naţională suma de 1,146,872 lei.

Intrunirea de la clubul conservator

— Alegerea d-lui Ion Lahovari ca preşedinte al clubului —

Bucureşti.—Membrii clubului conservator s'au întrunit azi, spre a proceda la alegerea unui preşedinte al clubului.

D. Maiorescu relevînd golul lăsat prin moartea regretatului Gh. Gr. Cantacuzino şi nevoia de a se proceda repede la alegerea în locul vacaut a preşedintelui Clubului.

Au luat cuvîntul d-nii N. Filipescu, C. Olănescu, Al. Marghiloman, V. Arion şi C. C. Arion.

D. Olănescu a cerut să se procedeze după Statute.

D. Virgil Arion a zis că numai d. Carp are dreptul să proclame pe preşedintele Clubului.

D-sa adaugă că a vorbit cu d. Carp, care i-a declarat că e nemulţumit de situaţia din partidul conservator.

Se procede la alegere şi d. Ion Lahovari este ales preşedinte, iar d. Mişu Cantacuzino, vice-preşedinte.

D. Ion Lahovari, în cuvîntarea sa de mulţumire, a spus că în cazul cînd d. Carp s'ar decide să reintre în viaţa politică, d-sa e gata să renunţe la onoarea de a prezida clubul.

D. Olănescu a declarat că se va supune hotărîrilor luate. Discuţia a fost une ori iritantă, unii au căutat să împiedece cuvîntarea d-lui Ion Lahovari, totuşi după alegere, n'a urmat nici o demisie, după cum se svonise.

Părăsind întrunirea un mare număr de membri, s'au întîlnit cu d. Carp, care se'ntorcea spre casă.

Membrii au făcut d-lui Carp o manifestaţie de simpatie, însă, d. Carp, vădit contrariat, a dat ordin birjarului să mîie mai repede şi astfel s'a eschivat de manifestanţi.

Alegerea din Prahova

Bucureşti. — Colegiul I de Senat din Prahova, a fost convocat pentru 26 Mai, spre a alege un secretar, în locul rămas vacant prin moartea regretatului Gh. Gr. Cantacuzino.

PARLAMENTUL

Bucureşti.—SENATUL.— La Senat se discută proiectul de dotaţiune a principelui Carol.

D. Ionel Brătianu, va lua cuvîntul, pentru a susţine proectul.

*

CAMERA.—D. N. Fleva, care s'a eschivat de la şedinţa de eri a Camerei, cerînd urna să şi discute interpelarea adresată ministrului de lucrări publice, acerut azi o nouă amînare zicînd că nu e încă pregătit şi să i se puie la dispoziţie noi acte.

Camera intră apoi în ordinea de zi, continuarea discuţiei la proectul de lege a drumurilor, prezentat de d. Al. A. Badareu.

Vorbeşte d. Mişu Antonescu.

Şedinţa continuă.

SABINE WECHSLER
MAURICE MARCOVICI
din Firma Grossmann & Marcovici
Logodiţi
Iaşi
In locul ori-cărei alte înştiinţări

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINĂRI ŞI REVACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis à viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

De vînzare *la licitaţie publică mîni Mercuri 3 April 1913 oarele 2 p. m. în magazinul din str. Cuza-Vodă (Golia) 42-ter mobilele falitului I. Grün.*

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Pian *de vînzare ieftin. Adresa la administraţia ziarului.*

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eftin
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Simbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografica a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarna in vasta Sală Sidoli, cea de vară in Grădina Trajan, anume aranjata pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Elegantele capsule de Raquin cu copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris. — Ele se deosebesc de toate celelalte, sunt la fel d'auna [illegible] nu provoacă nici o dată [illegible] singure sau cu Injecţiuni [illegible] sunt [illegible] de

[illegible] Raquin & Limousin [illegible] Guvernului francez.

Depozit: Paris, 19, Faubourg St-Denis

la PERCELAZ ALBESPEYRES

şi la toate principalele Pharmacii

[illegible] VERCATÜREA LUI ALBESPEYRES

Recomandate în SPITALELE MILITARE ALE [illegible]

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul tui plăcut amestecând cu totul esenţele

De vânzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti

Reprez. general pentru România

Alexandru Spivacoff
— Iaşi —

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÀRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută renta

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces in conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente in caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. G. BRATIANU No. 166
strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, Migrenele, Reumatisme, Sciatice, Afecţiunile reumatismale [illegible] l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, la dina cea d'antâiă să se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ameliorare, va lua câte 2 hapuri la fiecare din cele 2 dimineţe, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue un la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se poate găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul X No. 1848 — Joi 4 April 1913

Ingrijorări din afară

Pe cînd Europa se ocupă de noi şi vorbeşte cît de des de afacerile noastre, noi tăcem, căci lăsăm ca lucrurile să se desfăşure în mersul lor normal, fără ca noi să tulburăm cu ceva acest mers.

S'a pus pe tapet o chestie diplomatică, care priveşte diplomaţia Europei de 36 ani în urmă. Dintre toţi cei cari au discutat'o, la 1878 nu trăeşte de cît Regele nostru. El e martorul viu, care a discutat şi la 1878 şi stă şi azi în faţa Europei cu dreptul său disputat şi nesocotit de Europa la congresul din Berlin.

Ni se cerea atunci de Rusia să desistăm în scris asupra drepturilor noastre asupra Basarabiei şi avem în schimb linia Rusciuk-Varna. Cei însărcinaţi a vorbi în numele României n'au primit tîrgul şi nedreptatea s'a comis pe spetele ţării, după ce curcanii noştri repurtase victorii pe cîmpiile Bulgariei.

Problema pusă de Europa la congresul din Berlin era că a se da României Dobrogea fără Silistra, este a-i da lucrul pe jumătate, căci *Silistra este cheia Dobrogiei*. Aşa au discutat atunci puterile şi aşa a rămas pentru străjerul ce trăeşte şi ne conduce şi azi ţara, problema Dobrogiei.

In acest răstimp de 36 ani s'a născut Bulgaria, a crescut şi a ajuns azi la Regat şi cu teritoriu atîta cît cere desvoltarea liberă a neamului Bulgăresc. Problema pusă de Europa la 1878 nu s'a micşurat prin trecere de vreme, ci ea a devenit de actualitate şi de urgentă rezolvire azi, cînd Bulgaria a devenit mai mare şi mai *iraedentă*. Pentru asigurarea păcii în Balcani şi pentru înfăptuirea unei mai mari şi întinse dreptăţi se cerea ca chestia Silistrei să fie răfuită. Ea a devenit azi un *simbol* cu îndoită însemnare.

Silistra e simbolul *dreptăţii*. Silistra e simbolul *păcii*.

E simbolul dreptăţii, căci oricît va căuta să stăpînească puterea pe drept, tot dreptul e mai tare şi mai răzbătător. Pe numele Silistrei s'a comis o nedreptate României victorioase la 1878; pe numele Silistrei s'a aruncat o pată pe corona de oţel a marelui căpitan de la Plevna. 36 de ani această nedreptate şi această pată România a suportat'o cu resemnare, căci credea că trebue să vină vremea îndreptării. Şi Europa vede că azi a venit vremea înfăptuirei dreptăţii şi faţă de noi, mai ales că ea ţine s'o înfăptuiască faţă de Balcanici. Ce alt rost are războiul din Balcani de cît întruparea unei mai întinse dreptăţi de rase la creştinii scoşi de sub Turci? Putea Europa să stea cu mînele încrucişate, cînd i se ceria şi se pretindea să întindă aceiaşi dreptate şi faţă de noi? La acest sentiment de dreptate a făcut apel Regele, cînd a zis ritos că *glasul României va fi ascultat*, pentru că pleca de la ideia de dreptate şi mergea la sentimentul de dreptate al Europei.

Dar Silistra e simbol şi al *păcii*. Dacă nedreptatea faţă de un individ să răzbună, necum faţă de un popor. Individul atins de nedreptate se redresează şi-şi cere cu îndărătnicie dreptul său. Aşa şi popoarele se mişcă la simţul de dreptate. Noi Romînii suferim cu resemnare jugul istoriei, care ne-a răzleţit neamul şi ne-a sfîrtecat unitatea noastră politică şi de rasă. Dar dacă suferim acest jug al istoriei, nu însamnă să ne înjunghiem cu propria noastră nemernicie. Avem destul sînge şi destulă inimă pentru a ne cere dreptul nostru, atunci cînd vedem că a se trece peste el cu totul, ar fi o umilire şi o îngenunchere.

In împrejurările Balcanice, nesocotirea de atotului tot a drepturilor noastre de neam şi de apărare ar fi însemnat pentru noi o laşitate, şi n'o avem. De aceia s'a simţit de toţi că în jurul rectificărei de fruntarie şi mai ales în stăpînirea Silistrei stă adevărata problemă a păcii. Erau puse în joc toate sentimentele intime de ţară şi de neam, pentru a nu vedea Europa că urmînd mai departe pe calea tăgadei dreptului ne-ar fi scos din răbdări şi o dată cuţitul ajuns la os, Romînul se burzuluieşte şi o ia razna.

Dreptul istoric invocat asupra Silistrei a fost numai o greutate în cumpăna dreptăţii şi a păcii. Raţiunea strategică e cea principală. Pe multe locuri s'au primblat strămoşii noştri învingători şi învinşi. In Silistra de azi au fălfăit şi prapurile glorioase ale Voevozilor noştri, şi umilirile altora, cari căutau în protecţia serashierului de Silistra ajutor şi părghie la domnie. Cîţi de ai de Abaza paşă n'au apăsat cu îndărătnicie pe cerbicea domnilor noştri!

Silistra a văzut dese cete de boeri, ce se duceau cu *arz* la Poartă, şi cîţi din cei duşi cu plîngere nu se întorceau în lanţuri pentru vina lor politică.

Dar ce are a face dreptul istoric! In faţa tunului drepturile istorice se prăbuşesc. Islamul învingător de 500 ani a dat pasul tunului ce a bubuit şi bubue în contră-i încă de la 1683, până cînd într'o zi şi stăpînirea lor peste Stambul... a fost!

In faţa dreptăţii se limpezeşte viitorul. Şi Silistra e pentru noi tot o chee a Dobrogiei, dar şi o formulă pentru viitor.

Iată de ce de atîtea luni lumea toată stă în aşteptare pentru înfăptuirea dreptăţii noastre... fără tun; şi ea va veni.

Gh. Ghibănescu

Pentru Calomniatori!

Excelentul nostru confrate La Roumanie *publică următoarele, în numărul său de astă-zi:*

„Ziarul INAINTE ne urmăreşte cu dragostea sa.

De data aceasta, anunţă, că d. Badareu ar fi nemulţumit din cauză că „LA ROUMANIE“ nu i-ar fi luat apărarea în contra atacurilor ce se îndreptase contra d-sale.

„INAINTE“ nu isbuteşte a-şi da seamă nici de partidul conservator-democrat, nici de oamenii care-l compun.

D. Badareu n'avea nevoe să fie aparat, căci acuzaţiunile, ce s'a cutezat să i se aducă în Cameră, au fost doborîte în mod desăvîrşit şi pentru că necuviinţele—am putea zice porcăriile—care apar într'o foae oare care de scandal, ce dezonorează presa romînească, nu trebuiesc luate în seamă, pentru că ar fi riscat să se tăvălească pe sine, acel care ar fi tipărit numele unui astfel de ziar.

Viaţa politică impune multe sacrificii; totuşi sunt margini peste care le este imposibil oamenilor onești să treacă.

Dl. Badareu nu este atacat pentru întâia oară, ca şi cea mai mare parte dintre oamenii care formează statul major al partidului conservator-democrat, şi care cîştigîndu-şi galoanele prin luptă, sunt acoperiţi de pulberea bătăliilor.

Dar d. Badareu, ca şi alţii, a avut plăcuta răzbunare, de a se auzi lăudat şi slăvit de către acei chiar, care i insultaseră.

Nu este scris ca ceiace s'a petrecut odată să nu se mai repete.

In ce priveşte solidaritatea membrilor partidului conservator-democrat, ziarul „Inainte“ ar putea să ne lase nouă grija aceasta'.

Reforma judecătorească

Toată lumea este de acord în a recunoaşte că inovaţiile legei de organizare a magistraturii din 1909 au fost fericite. Nu, însă, în întregime. Aşa, înfiinţarea concursului de admitere în magistratură a fost desigur o măsură bună, menită să paralizeze protecţionismul şi să ne dee magistraţi capabili şi instruiţi. Păcat numai că s'au numit şi se numesc încă magistraţi, tineri care n'au trecut examenul de admitere şi regretabil că se menţin în funcţiune magistraţi care-şi fac o specialitate din a cădea mereu la examen. Stagiul este iarăşi o măsură bună. El tinde să formeze ca magistrat pe stagiar şi în acelaş timp să ferească pe justiţiabil de consecinţele nenorocite ale inexperienţei lui. Există, însă, un neajuns. Acest stagiu nu poate începe pentru licenţiatul în drept de cît la vîrsta de 25 ani. Or, la această vîrstă cei mai mulţi dintre ei au făcut timp de vre-o 3 sau 4 ani avocatură sau au lucrat în administraţie şi s'au iniţiat deci în altă carieră. Şi doritori de a intra în magistratură, nu rămîn decît aceia care n'au reuşit în altă carieră sau aceia care vor să devie magistraţi numai pentru a avea o consideraţie socială pe care altfel n'ar putea-o avea. La aceasta influenţează mult şi salariul mic pe care-l primeşte magistratul stagiar. Şi aceasta este o greşală.

Pe lîngă toate acestea Ministrul de justiţie a fost impresionat că cei clasificaţi în frunte la examen nu erau în fruntea colegilor lor şi convins de slabul criteriu pe care-l dau astă-zi probele de încercare, prezintă parlamentului o reformă de un interes vădit, modificarea dispoziţiunilor relative la stagiu şi concurs din legea de organizare a magistraturii. D-sa reduce prin acest proiect de lege la 23 şi 26 ani minimul de vîrstă pe care trebue să l aibă candidaţii de magistrat stagiar şi de judecător. Şi dă astfel liceuţiaţilor posibilitatea să intre în magistratură imediat după terminarea studiilor lor juridice.“

Ei vor putea fi numiţi stagiari fără nici un concurs şi numai după trecere de un an vor fi supuşi unui examen de capacitate, după care vor putea fi avansaţi supleanţi. Proectul reînfiinţează deci posturile de supleanţi şi substituţi şi împarte ast-fel noviciatul în două perioade distincte, stagiul şi suplinirea despărţite printr'un examen de capacitate. Fixează salariul supleanţilor la 300 lei şi le dă ast-fel posibilitatea să aştepte în linişte avansarea ca judecător.

Utilitatea acestor dispoziţiuni nouă cred că nu poate fi contestată de nimeni. Limitarea la un an de stagiu propriu zis cu putinţă de a-l exercita pentru ori ce licenţiat în drept, pregătirea ast-fel prin exerciţiu a stagiarului pentru proba practică a examenului de capacitate şi putinţa apoi pentru el de a avea atribuţiuni mai puţin limitate ca supleanţi, de a face o practică mai complectă, şi de a putea trăi mai omeneşte cu salariul respectiv sunt dispoziţiuni care vor încuraja pe tineri să intre în magistratură şi ne vor face pe noi toţi să sperăm în reînoirea fericită a cadrelor magistraturei noastre.

V. G. C.

Colaborarea: guvernul şi partidele

Sub acest titlu *un deputat* scrie în „Noua Revistă Romînă:“

Bilanţul colaborării celor două partide conservatoare începe să se cunoască. In ceea ce priveşte politica externă, el este un bilanţ acceptabil pentru cinstea şi folosul Ţării.

Meritul obţinerei acestui bilanţ revine pe deantregul guvernului, iar nu partidelor care sunt în colaborare. Guvernul, prin atitudinea lui prevăzătoare şi totuşi hotărîtă, a ajuns la o rezolvare paşnică a conflictului cu Bulgaria, în care rezolvare s'a ţinut seamă de toate marile interese ale neamului romînesc.

Guvernul de colaborare a corespuns pe deplin aşteptărilor marei majorităţi a cetăţenilor romîni, care deşi doriau asigurarea unei graniţe strategice dinspre vecinii Bulgari, nu voiau cu toate acestea să plătească o asemenea asigurare cu preţul unei duşmănii prea acute din partea acestora.

Cuvernul de colaborare a avut curajul să rezisie avantajelor de moment, pe care le-ar fi adus mobilizarea şi declararea războiului, pentru a asigura Ţării avantaje durabile în viitor.

Romînia este astă-zi, în Sud-Estul Europei, singura naţiune care nu este sleită de oameni şi bani; ea este singura naţiune care mai poate suporta cheltuelile militare cerute de grija viitorului, fără a se imobiliza într'o formă de cultură înapoiată.

Graţie cruţării forţelor sale actuale, Romînia şi-a cîştigat apoi dreptul de a interveni în complicaţiunile balcanice cînd va voi ea—şi timpul complicaţiunilor balcanice d'abia începe.

Faţă de activitatea guvernului, activitatea partidelor colaborării este cu desăvîrşire ştearsă. Partidele n'au fost la înălţimea guvernului. Ele n'au avut nici hotărîrea, nici prudenţa acestuia. Inaintea agitaţiunilor factice produse în opiniunea publică ele au şovăit; şi prin aceasta adese ori au împedicat acţiunea guvernului.

Pe cînd direcţiunea urmată de guvern decurge logic şi lămurit, direcţiunea manifestărilor la care s'au dedat cele două partide conservatoare este plină de zigzaguri şi contradicţiuni. Este destul să amintim, în această privinţă, chestiunea Silistrei.

Cînd s'a zvonit că Silistra este abandonată şi primul ministru a făcut cunoscuta desminţire prin care s'a restabilit că guvernul n'a făcut nici o concesiune în pretenţiunea sa asupra Silistrei, a aplaudat cu mai mult entuziasm unul din cele două partide ale colaborării, iar cînd se zvoneşte astă-zi că Silistra devine Romînească, aplaudă celalt partid al colaborării....

Partidele n'au înţeles gravitatea situaţiunei şi mai ales n'au înţeles înalta misiune la care era chemat guvernul colaborării. Ele au încurajat cu uşurinţă toate micile intrigi şi ambiţiuni personale, în loc să încurajeze îndemnurile la ordine şi la sacrificiu.

Dacă guvernul a obţinut un succes în politica externă, şi precum se afirmă el a obţinut unul destul de important, apoi acest succes a fost obţinut nu cu sprijinul partidelor, ci aproape în contra partidelor.

Acesta este adevărul spus fără înconjur.

In ceea ce priveşte politica internă, bilanţul este o adevărată „mizerie“. Nici odată apetiturile de „şefie“ n'au fost mai puternice în rîndurile conservatorilor, de cît acum cînd ei colaborează cu toţii la un loc. In loc să îndemne la disciplină şi la sacrificiu, colaborarea a agravat boala personalismului de care sufere aşa de mult conservatorii.

ECOURI

Jean Richepin, celebrul academician francez, va candida la apropiatele alegeri legislative. Autorul lui *Chemineau* şi *La Chanson des gueux* revendică dreptul de a juca un rol politic în ţara lui ca şi Lamartine, Victor Hugo şi chiar Sofocle. Şi pentru ce nu? Numai Richepin nu ştie încă nici în ce circomscripţie se va prezenta nici din ce grup va face parte în Cameră. Va fi în dreapta, în stînga sau în centru?

La o chestiune analoagă Lamartine răspundea: „In plafon!“. Richepin spune modest că n'are pretenţii aşa de mari. El se va mulţumi, spune, să fie „un aeroplan“ la Cameră.

Şi francezii recunosc că prezenţa în Parlament a cui-va care să vadă lucrurile „de sus“ n'ar fi inutilă.

*

Se înregistrează o greră curioasă la Paris: cotiugarii şi lucrătorii cu mutatul s'au pus în greră. In ajunul lui Sf. Gheorghe, o astfel de veste par'că te îngrozeşte.

Noroc că la noi lumea muncitoare nu-i aşa de specializată şi nici aşa de bine organizată!

OAMENI ŞI LUCRURI

„Rugăciunea unui Dac“

După ce am reprodus excelenta traducere a bucăţii lui Eminescu: „O, mamă!“, putem oferi cetitorilor o altă traducere—datorită tot d-nei Alice Balaiş. E vorba de minunata bucată „Rugăciunea unui Dac“ şi o redăm întreagă după textul traducătoarei:

Lorsqu'il n'y avait rien, ni mort, ni d'immortel
Ni hier, aujourd'hui, ni demain... Ni éternel,
Ni de noyau brûlant dispensateur de vie
Lorsque «Tout» était «Un»... la force, l'harmonie
Quand la terre, le ciel, l'espace, l'univers
Confondaient au chaos leurs atomes divers
Toi tu éxistais... Seul... Alors, je me demande
Vers qui élevons-nous nos âmes en offrande?

Unique... Il était Dieu... avant les autres Dieux?
Il a donné aux flots l'élan impétueux
L'âme aux froides idoles et le bonheur au monde
Il guérit tous les maux à sa source féconde
— Haut les coeurs! Louez-le en chant d'élection
Lui seul, est de la mort, la résurection.

La volonté donna à nos yeux la lumière
A mon coeur, la pitié de la dure misère.
J'ai senti sa présence au bruissement du vent
Et dans les chants sacrés l'ai reconnu souvent
— Je voudrais qu'il exauce aujourd'hui ma prière
Celle de me laisser retomber en poussière.

Qu'il maudisse tous ceux, qui me compâtirent!
Et benisse en retour, ceux qui m'oppresseront!
Lorsqu'ou me bafouera, qu'indulgent il écoute
Qu'il aide l'asassin qui barrera ma route
Et qu'il comble d'honneurs celui qui ravira
La pierre où, fatigué, mon front reposera!

Errant, chassé de tous, à travers les années
Mes yeux vides de larmes à tout jamais séchées
Croyant voir en tout homme apparaître un bourreau
Quand je ne saurai plus que je suis. Quand mes maux
M'auront rendu rigide et froide comme une pierre
Quand je blasphèmerai le doux nom de ma mère!
Qund dans l'aversion, je croirai voir l'amour
Je pourrais oublier et m'éteindre à mon tour.

Sans patrie et sans lois, si la douleur me tue
Que l'on jette mon corps misérable, à la rue!
—Accorde à celui-là, mon père, touts tes biens
Qui sur mon coeur sanglant, ameutera les chiens...
— Et à celui, Seigneur, qui meurtrira ma face,
Donne au ciel pour toujours, près de toi, une place.

Je ne puis autrement te remercier, Seigneur!
De n'avoir exister accordé le bonheur!...
— Je ne me courbe plus pour t'implorer encore
Que ta haine, plutôt, me suive et me dévore.
Que je sente mon souffle à ton souffle mourir!
— Et sans trace... au néant s'éffacer et mourir.

Indemnăm pe cetitori să alătureze textul francez de cel romînesc pentru a cunoaşte mai temeinic valoarea traducerei.

Rodion

Medicină populară

SCARLATINA

Pînă să vie părintele să-l împărtăşească mititelul a închis ochii pe vecie, sufletelul lui nevinovat a sburat la un loc cu îngerii şi a lăsat pe mămucuţa lui, năucită, înebunită de durere. Atîta copil avea biata lelea Catinca şi ţinea la dînsul ca la ochii din cap. Acum privea ca o năucă, cu ochii uscaţi de durere, cum îi scălda trupşorul neînsufleţit, baba Măriuca, cea mai meşteră moaşă din sat, aceia care-l primise în braţe şi pe Vasilică al ei, cînd a venit pe lume.

Acum patru zile Vasilică îi umplea casa de lumină şi de bucurie cu vorbele lui nevinovate, cu rîsul lui răsunător: „pare că nu făcea a bine“. De unde i-a venit trăsnetul acesta? Ce a făcut ea ca s'o lovească Dumnezeu aşa de năpraznic? Să-i ia îngeraşul ei, singura mîngîiere a zilelor ei, bunătate de copilaş scos din nevoi, care mai avea cîte-va luni şi se gîndea cu atîta bucurie să-l dea la şcoală.

Intr'o bună dimineaţă s'a trezit copilaşul din somn c'o durere mare de cap, a prins să verse şi spunea că-l doare gîtul. A doua zi ferbinţeala a crescut şi biata Catrina nu ştia ce să-i mai facă, dar se bătea cu gîndul că a răcit; a alergat repede la baba Măriuca, care răpede ia căutat junghiul cu un ou, i l'a găsit în subsoara dreaptă şi l'a legat cu o aţă de cînepă.

Pentru mai multă siguranţă i-a stîns şi cărbuni, l-a descîntat de deochi şi a aruncat apa pe un cîine „ducă-se pe pustii“.

A treia zi i-a mai venit bietei femei inima la loc. Pe tot trupuşorul copilului i-a eşit un fel de roşaţă mărunţică ca firele de mac, pielea lui se făcuse roşie cum e postavul cel roşu.

Baba Măriuca chemată în grabă, a hotărît că nu-i decît coriu (pojar), o boală foarte uşoară şi îndată i-a şi turnat o legăturică cu cîrmîz şi cu rachiu, la buric. Biata lelea Catrina s'a mai liniştit; coriul nu-i o boală aşa de grea, trebuie numai păzită să nu-l răcești. Cîţi bolnavi de coriu nu văzuse ea chiar la dînşii acasă, între fraţi şi surori şi au scăpat cu toţii.

De şi era o zi călduroasă din primele zile ale lui Martie, o zi ca de vară, totuşi ca să nu-i răcească coriul a mai trîntit deasupra bietului copilaş vre-o două cataveici să-i ţie de căldură.

Dar liniştea ei nu a ţinut mult; băiatului îi era tot mai rău; se svîrcolea ca pe jăratec, se înăduşea ducîndu-şi mînuţa la gît. Incepu să aibă îndoieli, dar dacă n'o fi coriu? Par'că, după cît îşi amintea ea, coriul nu se arăta cu gîlci, cu durere de gît; chiar roşaţa par'că era altfel la coriu, mai maşcată la fir şi firele mai despărţite nu chiar peste tot. Apoi coriul vine cu strănutături, cu tuse cu ochii roşii înlăcrămaţi, cu nasul guturăit, fără durere de gît, fără vărsături, iar roşaţa se arată multă pe faţă.

In aşa gînduri, cu groază vedea cum vine noaptea şi nădejdea începea s'o părăsească, Toată nopticica n'a închis ochii a stat la căpătăiul mititelului care se trudea cu moartea. In zori, a trimis la părintele să l împărtăşească, dar nu l'a mai apucat cu zile.

A cheltuit fără ştire lelea Catrina, să-i facă toată rînduiala creştinească, căci nu mai avea pentru cine strînge. I-a făcut priveghere frumos, cu toţi copiii de prin vecini, cu cari micuţul nu s'o mai juca de-acum; i-a făcut pomeni şi praznic, hăinuţele lui le-a dat de pomană la unul de potriva lui.

*

Nu s'au împlinit cinci zile de la înmormîntarea micuţului Vasilică şi par'că un blestem s'a pogorît deasupra satului.

Cei dintăi au căzut la pat copiii vecinilor lelei Catrinei; tot cam în acelaş timp s'au îmbolnăvit şi copii lui Gheorghe Macovei, tocmai din celălalt capăt al satului, căruia îi născuse nevasta tocmai în

ziua înmormîntărei lui Vasilică și pe care o moșise tot baba Măriuca, vestita moașă a satului, care la nevoe era și doftoroae.

Și-au început a se tîngui clopotele de la biserică, cît îi ziulica de mare; vîntul numai, culegea bocetele mamelor și le în funda în lunca cea mare de pe malul Prutului.

Cînd în sfîrșit a fost vestit doctorul, satul era plin de copii bolnavi; pîrjolul trecuse peste tot, nu se mai putea opri; tot meșteșugul era să mai scape cu zile pe cît s'or mai putea.

Și-a făcut îndată o infirmerie într'o casă mai încăpătoare, unde a strîns toți bolnavii; apoi s'au apucat de curățit, de spalat, de văruit și de opărit, case, bulendre de ale bolnavilor și tot ce se atinsese de ei.

Ca prin vrajă boala a stat pe loc deși mai era ca la un sfert de sat ne-atins; clopotele au contenit și ele. Din infirmerie au mai murit numai doi; dintre care unul nu murea dacă nu-i da mamă-sa pe ascuns de mîncare, zicînd că moare de foame numai cu lapte; s'a umflat sărmănelul ca un cimpoi și a murit la cîteva zile.

La sfîrșitul boalei, a adunat doctorul tot satul la biserică și a arătat norodului cît rău le-a făcut scarlatina numai pentru că nu s'a descoperit cel dintăi bolnav; bietul Vasilică al lelei Catrinei; de acolo pornise tot pîrjolul acela înfricoșat, care a închis pe vecie atîția ochișori nevinovați.

Oameni buni luați învățătură din cele întîmplate în acel sat și înștiințați doctorul ori agentul sanitar, de cîte ori aveți un copil bolnav.

Luați aminte că scarlatina se poate asemăna cu coriul (pojarul) și numai doctorul poate s'o cunoască. Scarlatina este o boală rea, foarte primejdioasă și un copil încăput în ghiarele ei, greu mai scapă.

Cel mai bun mijloc este paza de boală, dacă se descoperă cel dintăiu bolnav, se poate opri boala pe loc, căci se stîrpește acolo sămînța boalei și n'o lasă să se înmulțească și să se împrăștie.

Dr. N. Lapteș

Procedee naționaliste

Intr'un articolaș intitulat „Sassonov și Stere" ziarul „Unirea", patronat și inspirat de d. A. C. Cuza, face insinuări în privința celui din urmă. Asemenea procedee iesă din cadrele bunului simț și corectitudinei publicistice și sînt întrebuințate eminamente de către șicanatorii de meserie, de la care probabil că d. Cuza a *plagiat* sistemul.

Intre altele, menționatul articol grăește:

„Stere, cum s'a ales, a și cerut audiența Regelui Carol, ca să-i aducă la cunoștință alegerea sa, vederile sale, programul său—tot atît de importante desigur ca și Silistra".

Din acest citat se mai vădește odată că subșeful Naționaliștilor n'are un mai bun principiu de conducere de cît ura personală.

D. Stere a luptat desinteresat în folosul Universității ieșane și lupta i-a fost rodnică. Se știe suma relativ considerabilă, acordată universității noastre. Acesta e un pas spre propășirea unitară a țării și —pare că—o culoare de descentralizare... un principiu modern și un sănătos principiu. Propășirea internă a țării trebue căutată fără răgaz și în toate punctele posibile, căci un trai pe un putregai intestin înseamnă o dăinuire zădarnică, iar ridicarea internă și solidă vine înaintea cîștigărei a zece Silistre.

Dar aceste toate nu sunt lucruri de suprafață și de patimă și e firesc ca d. Cuza să facă abstracție de ele. Și totuși momentul ar fi fost a se uza de mai mult respect și demnitate decît a se aplica formulaprocedeelor naționaliste.

G.

O aniversare tristă

Se împlinește un an, de cînd 1 Aprilie 1912, a glumit, cu o glumă de prost gust, cu o glumă macabră, cu o glumă ce a aruncat zăbranicul negru asupra teatrului romîn și asupra întregei mișcări culturale romînești.

Și de atunci 1 Aprilie, glumețul și sprințarul 1 Aprilie, e pentru teatrul romîn, pentru arta romînă, o zi de resemnare, o zi de doliu, Petre Liciu a murit, a fost la început gluma, mai apoi tristul și grozavul adevăr, Petre Liciu nu mai este — și golul lui îl simțim cu toții, Petre Liciu! Pronunț numele acestui mare romîn—în adevărata și frumoasa accepțiune a cuvîntului—cu un fel de teamă. Teama de a nu putea spune, tot ceia ce cred, tot ceia ce simt despre acest om de inimă și ideal, pentru acest mare artist original, așa de îndrăgostit de meșteșugul său.

Cît timp a fost în viață, vaetele și strigătele eternei și veșnicei tartuferii omenești, i-au contestat meritele, mai mult încă, l'au bîrfit și ponegrit.

Și astă-zi cînd Liciu nu mai este, căci vai! omul din carne și oase, omul material este marea piedică a omului launtric, cînd el ne apare ochilor noștri ca o figură legendară, ca un erou dintr'un mit, vedem de abia ce am pierdut cu dînsul.

Liciu a fost artistul îndrăgostit de meșteșugul său, artistul care a *văzut mult* și ceia ce a observat ne-a redat, prin mimică, prin glas, prin atitudine, prin grimă, prin ochii lui—Ah! mai ales prin ochii lui, prin marii, frumoșii, și neuitații lui ochi, ce spuneau totdeauna ceva, și în fiecare rol cîte altă ceva. Și aici există totdeauna meritul mare al actorului, de a fi întotdeauna un altul.

Și pentru Liciu fiecare rol a fost un nou efect, căci el nu era actorul ce se mulțumea să doarmă pe laurii trecutului.

Liciu a observat mult și aceste observații, sub puterea aceleiași imaginații, s'au transformat într'o infinită varietate de expresi.

Acesta e Liciu artistul. Dar despre Liciu omul, neuitatul om—despre Liciu Romînul, marile și bunul Romîn, s'ar putea scrie pagini întregi și nu în cîte-va linii fugitive din coloana unui jurnal.

Și acum după scurgere de un an, cînd patimile s'au mai stîns, cînd gurile au mai amuțit, figura lui Liciu, ne apare încă mai mare, că toate cele trecute în lumea legendelor ce le înfiripează mintea omenească, însătoșată de idealizare.

B. S.

Meseriașii Ieșeni și Ajutorul lor Medical

E un an de cînd s'a promulgat legea care a reformat vechile Corporații a Meseriașilor.

Intențiunea legiuitorului, era de sigur ameliorarea situației Meseriașului, înființînd după cum e în Germania: Casa Medicală, Creditul și Asigurările muncitorești.

De sigur că o lege atît de importantă avea nevoie și de timpul material în aplicarea ei, pentru a da roade bune.

Și ca dovadă, chiar după primul an de existență a și fost modificată, în unele părți de actualul ministru de Industrie și Comerț d. Xenopol.

Dacă însă legea pentru Meseriași, a fost pornită cu intențiuni bune, cei cari sunt chemați să o pună în aplicare fac ca dînsa să dea rezultate dezastruoase.

Ca specialist mă voi ocupa numai de partea medicală adecă ajutorul medical ce se dă Meseriașului.

Sub vechile Corporații, fără multe formalități, fără taxe exagerate, meseriașul avea întotdeauna la dispoziție, medic și medicamente, pentru și căuta sănătatea lui și a familiei sale.

Meseriașul bolnav, fie pentru el, fie pentru familia sa, chema acasă medicul Corporației. Acesta îi prescria receta necesară pe care putea să și-o procure, ca ori ce muritor, la una din farmaciile publice unde calitatea și exactitatea medicamentelor este garantată.

Ce se întîmplă însă astăzi cu Meseriașul bolnav la Casa Medicală?

Acei cari conduc această Casă, nu se gîndesc că menirea ei nu este alta de cît ușurarea suferințelor Meseriașului.

Ei se gîndesc numai cum ar putea face mai multe economii, din contribuția meseriașilor cu sudoarea de sînge a muncei lor, pentru a satisface sinecurele plătite cu mii și mii de lei pe lună.

Meseriașul nu mai capătă rețeta ca înainte, prescrisă de medic la patul bolnavului, de cît la zile mari.

Meseriașul e trimis mereu, la dispensariul Casei Medicale, pentru a i se da un praf de Chinină sau o sare amară, preparată de un odăiaș.

La acest dinspensar se aduc medicamente din surse anonime, care n'au responsabilitatea calității medicamentului.

La acest dispensar medicii sunt transformați în practicanți de farmacie, iar divizarea și dispensarea medicamentelor se face de către servitori și odăiași cari sunt transformați in licențiați în farmacie.

Meseriașul pentru taxele exhorbitante ce plătește nu capătă nici atît cît capătă săracul în mod gratuit.

Imi aduc aminte de un caz relatat de un coleg în una din ședințele Corpului farmaceutic.

Un meseriaș suferea de o bronchită cronică. Medicul i-a prescris *Licuoare de Gudron*. Sub vechile Corporații, meseriașul *capata* mereu această licuoare în mod gratuit în comptul Corporației.

De cînd s'a înființăt actuala Casă Medicală, meseriașul avînd nevoe de acest medicament i s'a spus să vie la dispensar și i se va da. Presentîndu-se aci, i s'a dat în loc de Gudron 10 grame *Pix liquida* sau în termeni vulgari *Esența de Păcură* spunîndu i-se să o amestece cu apă și să bea 3 linguri pe zi.

Acei ce știu ce este *Pix liquida* pot să judece exorbitanța acestei economii.

Da, licuoarea de Gudron se prepară din *Pix liquida*, dară pentru aceasta se cer laboratoare speciale, cu aparate speciale și un timp anumit.

Dar a da unui meseriaș *Pix* pentru a-și prepara singur Gudron este a comite o crimă, a-i se da otravă.

Și rezultatul a fost că meseriașul ne putînd întrebuința medicamentul la svîrlit și la o farmacie publică plătind și-a procurat Licuorea de Gudron de care avea nevoe.

Și să se noteze că aceasta s'a întîmplat cu Licuoarea de Gudron unul din medicamentele cele mai eftine.

Ce se întîmplă cînd un meseriaș are nevoe de un medicament mai scump.

Desigur e lăsat la voia întîmplărei, sau i se dă un alt medicament, din acele preparate economicește de unul din servitori.

Iată de ce spuneam mai sus, că acei care sunt chemați să aplice legea meseriilor, fac ca dînsa să deie rezultate dezastroase. Cu toată Casa medicală, cu toate taxele ce plătește meseriașul, dacă are nevoe de medicamente, și le ia dela farmaciile publice, cu bani numerar, munciți din greu.

Starea aceatsa de lucruri nu mai poate dăinui și bătaia de joc de sănătatea meseriașului trebue să înceteze.

Ministrul de Industrie, trebue să intervină cu autoritatea sa, să-și spue cuvîntul și să fie ascultat și aceasta cît se poate mai curînd.

Și spun cît se poate mai curînd, căci dacă Domnii de la Casa medicală, nu vor înceta a și bate joc de sănătatea meseriașului, mă tem că meseriașul își va face dreptate singur, însă în așa mod, care nu va conveni de loc celor de la Casa centrală.

Ioan Rothbard
farmacist

Litere-Științe-Arte

Morgan.—Presa străină nu contenește a se ocupa pe larg despre dispărutul miliardar american, ale cărui donațiuni pentru opere culturale au atins, în timpul vieței lui, 500 de milioane dolari și prin testamente alte 200 de milioane.

Marele potentat american al aurului ce se stinse de curînd la Roma, face parte, alături de Rockefeller și Cecil Rhodes, din acea falangă de oameni de afaceri a căror activitate trece cu mult peste cadrul operațiilor comerciale obicinuite, spre a-și afirma influența și în domeniul vieței sociale.

Pierpont Morgan a fost un geniu financiar în toată puterea cuvîntului. El a ajuns la situația lui precumpănitoare, nu numai în America, ci în lumea întreagă, nu grație unor speculațiuni fericite, ci unor concepții îndrăsnețe. Despre el nu se poate spune că a fost un om hrăpareț care a știut să dea „lovituri". Din potrivă, a avut în totdeauna aluri de „gentleman" financiar, ceeace i a asigurat o popularitate simpatică, de care un Rockefeller nu s'a bucurat.

Pierpont Morgan a avut mari calități sufletești. A fost un filantrop adevărat și faptele filantropice n'au deșteptat amintiri de exploatare neomenoasă, cum e cazul lui Carnegie, de pildă. Morgan a mai fost un mare amator de obiecte de artă.

*

Fiindcă e vorba de miliardari intelectuali, notăm că în Anglia se montează acum o nouă piesă a lui Henri de Rothschild: *Crésus.*

Cine altul să scrie mai în cunoștință de cauză despre Crésus?

*

O piesă a lui Arthur Schintzner—Frații Bernhardi, oprită de cenzura Vieneză se joacă la Budapesta și Pressburg. S'au organizat trenuri speciale pentru vienejii cari vor să asiste la reprezentație.

INFORMAȚII

D. Ștefan Negruzzi Prefectul județului, dorind să închidă subscripția pentru aeroplanul „Iașul" roagă pe toate persoanele ce au primit liste de subscripție, să înapoieze Prefecturii de județ, sumele ce s'au strîns împreună cu listele respective.

D. Maior Marini a fost avansat locot.-colonel pe ziua de 8 Aprilie și mutat la Botoșani.

Au mai primit ordin de mutare locotenenții Borcescu și Bogdan din regimentul Ștefan cel Mare și locot. Adam de la școala militară.

De asemeni va fi făcut căpitan d. locot. Lăzarescu și trecut la Vînători.

Din reg. 7 roșiori Cuza-Vodă, va fi înaintat d. locotenent Baroți.

Concursul pentru ocuparea catedrei de arheologie, vacantă la facultatatea de litere a universității locale, a fost amînat puntru ziua de 1 Octombrie, în loc de 4 April, după cum fusese fixat.

„Monitorul oficial" de azi publică decretul de lege prin care ministerul de finanțe este autorizat a bate monede de argint a 2 lei, 1 leu și 50 bani pentru valoarea nominală de 40 milioane.

Primim la redacție un prospect, semnat „Un comitet de inițiativă și de subscriere", prin care se face apel pentru înființarea unei noui societăți pentru distribuirea petrolului, cu sediul în București.

Capitalul acestei societăți este fixat la 1 milion de lei, împărțit în 5000 de acțiuni a 200 lei fiecare.

Consiliul de administrație al Cassei centrale a meseriașilor, a aprobat un proiect de statut-tip pentru băncile cooperative de meseriași.

Iată principalele dispozițiuni ale acestui statut:

Băncile de meseriași pot face următoarele operațiuni:

Să primească spre fructificare economiile meseriașilor și muncitorilor; să contracteze împrumuturi fie directe, fie prin rescont, însă numai cu autorizația Cassei centrale a meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești; să acorde împrumuturi membrilor săi; să sconteze și să reesconteze efectele comerciale emise în ordinul membrilor săi; să primească depozite de la ori-cine, cu dobîndă fixă și cu învoirea Cassei centrale și să emită scrisori de credit către furnizori, meseriașilor membri ai băncei, în marginile creditului lor.

Imprumutările nu se fac de cît maximum pe termen de trei luni, cu termen de prelungire de două ori, din trei în trei luni. La fiecare prelungire, debitorul este obligat să plătească cel puțin 10 la sută din valoarea împrumutului.

Prelungirile nu vor fi obligatorii pentru bancă dacă cel împrumutat n'ar prezenta destule garanții.

*

Nu pot fi membri ai băncilor de meseriași de cît meseriașii și muncitorii romîni majori, fără deosebire de sex, stabiliți în comuna de reședință a băncii.

Mitropolia Moldovei și Sucevei a subscris suma de 155 lei 50 bani, pentru flota națională.

Secția comercială de la Seminarul pedagogic universitar din Iași, va fi desființată pentru anul școlar viitor, de oarece suma prevăzută în buget pentru necesitățile ei a fost suprimată.

Interesantul proces dintre d-nii Froim Fischer și fiul seu David Fischer pentru alimente, care s'a înfățișat astăzi în apel la secțiea a II-a a Curței de apel s'a terminat prin condemnarea d-lui Froim Fischer de a plăti fiului său o rentă lunară de 300 lei.

Pentru mîine dimineață e convocată delegațiunea județeană, pentru a vota bugetele comunelor rurale.

Printre deputații care s'au înscris să vorbească pentru, în discuția proectului pentru modificarea legei drumurilor alcătuită de către d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, sunt și d-nii Ioan Anghelescu, deputat de Tecuci, fost prefect, și D. Comșa.

La Senat s'a modificat eri regulamentul în sensul ca răpoartele comisiei de indigenate să fie valabile pentru toate legislaturile, ca recunoașterile să se voteze pe liste de cîte 25 persoane și ca împămîntenirile să se voteze ca și la Cameră cu majoriitate absolută, iar nu cu două treimi ca pînă acum.

Două echipe ale Crucei Roșii ruse, care au fost pe cîmpiile balcanice, au sosit astăzi dimineață în orașul nostru, fiind în trecere spre Rusia.

Prima echipă este din Chișinău și e compusă din d. medici Lebedof și Semenel din 6 surori de caritate și 8 agenți sanitari. Această echipă a funcționat în Sofia. A doua echipă e compusă din 6 surori de caritate și 2 agenți sanitari și a funcționat pe cîmpiile Adrianopolului, cît timp a durat asediul cetății. Această echipă este din Petersburg.

Membrii ambelor echipe au vizitat orașul nostru, primind instrucțiuni de la d. Em. Stratan, secretarul consulatului Rus.

Mîne, Joi 4 April, va avea loc la Liceul Internat „C. Negruzzi" din localitate, o producție a elevilor acelui liceu.

Suntem informați că d. Cezar Virgolici, președintele tribunalului din Roman, va trece, pe ziua de 1 Septembrie, la una din secțiunile tribunalului local.

D-na d-tor colonel Bălteanu a terminat lecțiunile de bandaj și mică hirurgie cu maicele din mînăstirea Agafton.

D-na general Perticari a mulțumit călduros Mitropoliei locale, pentru concursul dat în strîngerea fondului pentru flota națională.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

MARELE

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediție (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Prețul acestui dicționar, **cel mai complect și cel mai bun din țară e de 10 lei.**

Atențiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate și vor primi la apariție Dicționarul franco. Numele abonaților vor figura într'o listă specială în corpul dicționarului.*

Epitropia bisericei Madona-Dudu din Craiova a dăruit suma de 200 lei pentru școala de corecție, care se va înființa la Iași, sub conducerea d-lui C. Meisner.

Eforia spitalelor civile din București a dăruit 200 brazi-molifți pentru a fi plantați pe dealul „Cetățuia" spre a se opri astfel surparea malului din preajma mînăstirei.

Duminică 7 April, P. S. S. Antim Petrescu va hirotonisi, în catedrala sf. Mitropolii, pe diaconul Octav Ionescu din Ortoaia (jud. Neamț), ridicîndu-l la treapta de preot. Predica va fi ținută de către arhidiaconul Varlaam.

Dl. locotenent d-tor Bălănescu a înaintat Ministerului de Răsboiu și Direcției Mitropoliei Moldovei, un memoriu în care laudă deosebitele aptitudini pentru chirurgie, ale călugărilor din mînăstirile Neamț și Secu.

Mîne, se va ține la epitropia respectivă un concurs pentru numirea de cîntăreți la bisericele sf. Sava și sf. Ion Gură de Aur.

Secția I-a a tribunalului a achitat, eri, pe farmacistul Eugen Marcovici în procesul de calomnie ce i se intentase de către familia Apotecher.

Din cauza lungimei actului de acuzare, procesul foastei „administrațiuni" a Epitropiei sf. Spiridon nu se va termina nici astăzi.

Soldații din regimentul 13 care au iubit foarte mult pe comandantul lor, vor da colonelului Cernătescu, cu prilejul plecărei sale din Iași, un frumos buchet de flori.

Inițiativa au luat-o soldații bacalauriați.

Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 și 2 lei	
Brînză de vaci prima calitate		1.—
Caș și urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6'50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.50
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel roș	1 60

Nu vă speriați de PĂRUL ALB

îl înlăturați cu

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în modă natuarl părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

De vr'o două zile, sacrificaţii de la „Cuvîntul", nu mai contenesc cu înţepături la adresa d-lui Al. Marghiloman. Ba că a vorbit ca un conservator-democrat, ba că ar avea de gînd să ceară scuze d-lui Carp, pentru atitudinea sa neclară de pînă acuma.

Din partea d-lui Costachi Negruzzi, înţepăturile aceste sunt foarte explicabile. D-sa nu-i poate erta d-lui Marghiloman cuvintele puţin măgulitoare, ce i le-a spus fostul ministru de interne, cînd d. C. Negruzz a depus jurămîntul de prefect.

Din partea d-lui Haki Negruzzi, lucrul pare însă inexplicabil, căci, pînă acum vr'o 3—4 săptămîni, tot Bucureştiul şi numai unii iniţiaţi din Iaşi ştiau că d. Haki Negruzzi este confidentul d-lui Marghiloman. Bine înţeles lucrul acesta îl cunoşteau nu din gura d-lui Marghiloman, ci din gura d-lui Haki.

Ce s'o fi întîmplat de atunci încoace, pentru ca confidentul de pînă dăunăzi, să-l atace astăzi pe d. Marghiloman, noi nu putem şti. Unii însă, cari pretind că ei sunt acum confidenţii d-lui Marghiloman, susţin că vina acestor înţepături ar fi prefectura de Suceava.

Mai ştii!

Pe ziua de eri, d. Fleva a renunţat la darul ubicuităţei. A fost într'un singur loc: la Cameră. Dar şi aci, dacă a fost, totuşi a dat bir cu fugiţii. Nu şi-a desvoltat interpelarea, şi a cerut amănarea pentru o altă zi,—întru cît mai are nevoie de studiat unele acte.

Se pare, că această amănare se datoreşte faptului, că inspiratorul şi stimulatorul interpelărilor d-lui Fleva în această chestie, nu-şi făcuse din nou apariţia la d. Fleva pentru ca să-l convingă.

Să sperăm însă, că inspiratorul îşi va face datoria şi că deci d. Fleva îşi va desvolta interpelarea. Şi mărturisim din suflet că dorim şi una şi alta: ca d. Fleva să fie convins şi ca desvoltarea interpelărei să aibă loc. Nu de alta, dar ar fi un mare pacat ca d. Fleva să nu şi primească din nou lecţia cuvenită, pentru că pe baza unor anumite convingeri, se face în parlament ecoul calomniatorilor interesaţi.

Rău fac confraţii noştri de la „Mişcarea", cînd brodează o sumă de explicaţiuni, în fond inexacte, în jurul faptului, că „Monitorul Oficial" nu publică textul discursului pronunţat de domnul A. A. Badareu, cu ocaziu interpelării d-lui deputat Mîrzescu, asupra soartei lucrătorilor şi funcţionarilor inferiori de la căile ferate romîne.

D. Badareu, nu este omul care să se sustragă vre-o dată de la vre-o obligaţiune luată. Dacă a vorbit cum a vorbit în această chestie, aceasta însamnă, că acele cuvinte erau expresia convingerii d-sale, şi d-sa nu obişnueşte să-şi schimbe convingerile.

Dacă acele cuvinte înseamnă un angajament, să fie siguri confraţii de la „Mişcarea", că domnul Badareu, îl va îndeplini cu sfinţenie.

Că discursul n'a apărut în „Monitor", lucrul se explică lesne, prin excesiva muncă, pe care miniştrii au avut o zilele aceste, aşa că ministrul lucrărilor publice a fost lipsit absolut de timpul material de a revedea acel discurs.

Şi lucrul nu se'ntîmplă pentru prima oară la domnul Badareu, care ţine mai mult la fapte de cît la vorbe. Răscoleasca confraţii de la „Mişcarea" colecţia din „Monitorul Oficial" pe 1905—1906, şi vor vedea, în foarte multe locuri, menţiunea: „aci urmează discursul d-lui Ministru Badareu, care nu ni s'a trimes, însă, spre publicare".

Ministrul de interne a aprobat fără nici o modificare budgetul Comunei Iaşi.

D. C. Stere, luînd cunoştinţă că după ieşirea budgetului cultelor din discuţiunea comisiunii parlamentare, s'au mai suprimat oarecare posturi de conferenţiari, a intervenit eri personalul la ministerul instrucţiunii unde a obţinut menţinerea în budget a conferenţiarilor.

D. Th. Berescu, inspector de gimnastică, a plecat la Constanţa pentru a organiza jocurile şcolare de gimnastică de fine de an.

Mutările în armată se vor face pe ziua de 15 Aprilie. La acea dată regimentul 13 va primi ca comandant pe Colonelul Vrabie.

D. A. D. Atanasiu a fost delegat de direcţia învăţămîntului particular a inspecta cursul de desemn şi caligrafie la gimnaziul Wachtel din localitate.

Şcolile din ţară vor lua vacanţă Simbătă seara. Totuşi elevii din Iaşi sunt obligaţi a participa la serbarea Stîlparilor.

Administratorii de plasă Ioan Golăescu şi Nicolae Petrea, mutaţi unul în locul altuia,—de la Bivolari la Bucium—şi-au luat astăzi posturile în primire.

Siguranţa a arestat pe dezertorul Mina Mihailescu, bănuit ca autor al crimei din Aroneanu.

Ofiţerii regimentului 13, vor da în onoarea colonelului, Cernătescu un buchet.

„Cuvîntul" minte, nu acuză!

Cei de la „Cuvîntul" revin, din nou, asupra chestiuni Berman Iuster. Ei afirmă că nu şoptesc, nu însinuiază, ci acuză. Le răspundem pur şi simplu: nu acuză, ci mint cu îndrăzneală şi, une ori, şi cu inconştienţă.

MINT—cînd susţin că cumpărarea lemnelor s'a făcut fără licitaţie, de şi legea impunea licitaţie. Cumpărarea lemnelor s'a făcut după ce trei sau patru licitaţii nu dăduse nici un rezultat—şi clienţii avocaţilor de la „Cuvîntul" le-ar putea explica de ce. Legea a fost respectată. Ea permitea să se facă cumpărătura prin bună înţelegere. Actualul ministru al lucrărilor publice, s'a ferit tocmai de precedente numeroase, create **DE MULŢI** miniştrii anteriori dela lucrări publice, care au dat furnituri, foarte importante, prin bună înţelegere, fără să ţină licitaţiile prevăzute de legea comptabilităţii, şi care, deci, au calcat în mod evident legea comptabilităţii. D. Badareu nu s'a folosit de atari precedente şi s'a conformat în totul cerinţelor exprese ale legei comptabilităţei.

MINT,—cînd afirmă că s'a dat un avans de 400.000 lei, de şi legea nu permitea aceasta. S'a dat un acompt, în urma unei recepţii provizorie a 120.000 m. c. de lemne şi în conformitate cu dispoziţiile categorice ale art. 88 din legea comptabilităţei.

MINT,—cînd afirmă că ministrul lucrărilor publice ştia că Berman Iuster, era insolvabil în momentul vînzărei. Un protest al unei poliţi de 1500 lei nu constitue un titlu de insolvabilitate pentru cine-va, şi, în ori ce caz, nu-l împiedecă de a face vînzări şi cumpărări. In această privinţă, cei de la „Cuvîntul" pot foarte uşor căpăta lămurirea de la unii din cei mai importanţi membri ai grupării.

MINT,—cînd afirmă că lemnele nu erau nici macar ale vînzătorului. *Există acte autentice, de natură astfel în cît nici macar proprietarii pădurii să nu poată rîdica vre-o pretenţiune în contra direcţiunei căilor ferate, care este astă-zi stăpîn nediscutat şi indiscutabil al acestor 120 mii de m. c. de lemne.* **In curînd şi acest punct va fi pe deplin clarificat,—pentru ca şi în această privinţă, să se închidă gura tuturor calomniatorilor, ori cine ar fi ei.**

Precis şi categoric: cei de la „Cuvîntul" au minţit de patru ori cu îndrăzneală şi, uneori, şi cu inconştienţă. Clevetirile lor, ca şi ale tuturor veninoşilor, nu vor putea să împedice de a se dovedi că, prin actul său, ministrul lucrărilor publice a făcut o operă de bun gospodar şi a împedicat spoliaţiunea avutului public.

Am vorbit altă dată despre încercarea de furt de la 25 Martie, din strada Păcurari 70, cînd negustorul Leib Herşcovici fusese rănit chiar cu un cuţit. Siguranţa a descoperit pe autor, individul C. Vizitiu, care înaintat cabinetului 3 de instrucţie, urmă să fie depus la criminal.

Pe cînd era condus de santinelă eri, Vizitiu izbuti să convingă pe santinelă să l conducă pînă la el acasă întăi, în str. Păcurari. Ajuns aci se prefăcu că se duce să aducă puţin rachiu şi fugi.

Siguranţa anunţată din nou, el fu prins sub seară, pe cîmpul din dossul regiei. Văzîndu-se urmărit de copoii siguranţei Agageanu, Banu şi Bottez, el trase asupra lor 6 focuri de revolver, care din fericire nu loviră pe nimeni. Sărind asupra lui el fu prins din nou sub dialul Galatei.

Ministrul de interne a aprobat budgetul comunei Iaşi, care se ştie, cuprinde o sumă însemnată pentru diferite mari îmbunătăţiri edilitare, ce urmează a fi realizate în cursul acestui an.

Locotenentul Capşa din regimentul 7 roşiori „Cuza Vodă", figurează printre Căpitanii înaintaţi pe ziua de 8 Aprilie şi mutaţi din Iaşi la Botoşani.

D. maior Ernest Broşteanu, care va fi avansat locot. colonel va rămînea totuşi comandant al liceului militar din localitate.

D. I. Dolijan, profesor de gimnastică la Vaslui, actualmente suplinitor în Iaşi a solicitat catedra rămasă vacantă după retragerea d-lui V. Negruzzi, la liceul naţional.

Eugen Drop, hoţul de timbre de pe la tutungeri, a fost condamnat azi, la 5 ani închisoare.

Judiciare.—Curtea de Apel secţia I-a a amînat pentru 1 Iunie judecarea procesului pentru vînzarea unui gaj, dintre Casa de Scompt şi Imprumut din Iaşi cu Sindicul falimentului M. H. Mendelsohn şi Banca Agricolă.

— Secţia I-a a Curţii a primit apelul d-nei Păuna I. Tabacaru şi a respins cererea de despărţenie făcută de d. I. Tabacaru, soţul ei.

— A fost admis apelul bancrutului Leon Bercovici şi s'a ordonat punerea lui în libertate din arest.

— Curtea secţia II-a a achitat eri pe fostul primar al comunei Rosnov (Neamţ), Gh. Bălănescu acuzat, de fals şi complicitate în excrocheriile contesei Török.

— A fost respins apelul lui Moer Gros acuzat de fals şi abuz de încredere.

— A fost respins apelul bancrutului M. Mihail, rămînînd condamnat la 100 lei amendă.

— Curtea secţia II-a a respins contestaţia la executare făcută de Mina Schön, condamnată pentru adulter.

— Camera de punere sub acuzare a respins opoziţia şi apelul procurorului de Roman şi a confirmat ordonanţa judecătorului de instrucţie a tribunalului respectiv prin care se lasă liberi la domiciliu faliţii Iancu Froim şi M. Beniş.

— Intre d-nii Moise şi Aron Tischler intervine un contract de asociaţie pentru comerţul de manufactură.

— D. S. O. Grosvald devine proprietarul imobilului din Str. Mîrzescu No. 28 fost al d-lui dr. Lippe.

— D-na Ana Iţicovici ipotechează imobilul din Str. Eternitate No. 37.

— Tribunalul Iaşi sec. III-a declară, din oficiu, în stare de faliment, firma Carol Frucman din strada C. Negri.

— Se ştie, că în luna Octombre, siguranţa a descoperit o bandă de spărgători, care comisese 22 de furturi în Iaşi. Din bandă făceau parte 1 sergent de oraş şi doi grădinari ai Primăriei.

Ei au fost azi condemnaţi de judecătoria ocol. II şi anume: Ciobanu la 6 ani închisoare, Gh. Ledof la 5 ani, Podoagă 4 ani, Gh. Botezatu 2 ani, Gh. Călin 2 ani. Au fost condemnate şi femeile lor, la cîte 6 luni şi o zi închisoare.

Tot azi au fost judecaţi şi condemnaţi, membrii unei bande de hoţi din Răducăneni, cari comiseseră şi o sumă de furturi din Iaşi, şi descoperiţi de siguranţa din localitate.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, din sala circului Sidoli, care reprezintă astă-seară Mercuri 3 April:

Funeraliile fostului preşedinte al Senatului Gh. Gr. Cantacuzino, impresionări cinematografice fidele, minuţios prinse şi redate pe ecranul cinematografului.

Inocenta" film suedez. Mare roman contimporan în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Pe lacurile liniştite: Lebăda. Scene şi vederi după natură.

Un musafir nepoftit, scene foarte humoristice.

Poimîne Vineri program nou.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 2 Mai a. c. oara 11 a. m. se va ţinea în camera acestei Primării conform art. 72—83 din legea asupra comptabilităţii publice, licitaţie prin oferte închise pentru furnitura pe timp de un an de la data semnărei contractului, a unei cantităţi de 2000 m. c. lemne de foc necesare serviciilor comunale şi celor dependinte de comună.

Garanţia provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ al comunei.

No. 7046 2 Aprilie 1913

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
autorizaţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 3 Aprilie

D. Sasonoff şi diferendul romîno-bulgar

Petersburg. — Ministrul de externe aduce la cunoştinţă că membrii conferinţei romîno-bulgare sau înţeles să nu comunica nimica presei fără o înţelegere prealabilă comună. Toate svonurile apărute prin ziare în această privinţă nu corespund cu realitatea şi trebuesc atribuite încercărilor de a se stînjeni lucrările conferenţei. Ministrul declară că în conflictul în chestiune Rusia de la început şi-a propus scopul nu de a proteja dorinţele uneia sau alteia dintre partizi ci reconcilierea reciprocă. Graţie acestei atitudini guvernul imperial a reuşit la timp să împedice o tensiune primejdioasă în raporturile celor două state vecine şi coreligionare. Recunoscînd această atitudine împăciuitoare şi nepărtinitoare cele două părţi au adresat Rusiei cererea ca locul conferenţei să fie la Petersburg. Fără a anticipa asupra deciziunei conferenţei, ministrul de externe poate declara dinainte că Rusia fiind în totdeauna informată de părerile ambelor părţi nu va iscăli de cît o deciziune.

*

Paris.—Agenţia Havas află din Costantinopol că cu începere de ieri la prînz s'a încheiat un armistiţiu de zece zile între beligeranţi.

*

Berlin.—In cursul discutărei budgetului în Reichstag, secretarul de stat a adus elogii României, care a fost statul cel mai raţionabil din Balcani. Aş regreta dacă guvernul ar vroi să urmeze sfatul dat de deputatul Bernstein, de a se amesteca în afacerile interne ale României, din cauza tratamentului evreilor.

*

Londra.—O notă identică a puterilor către aliaţii balcanici, va descrie în amănunte graniţele fixate pentru nordul şi nordestul Albaniei.

Se asigură că chestiunea graniţei sud albaneze şi statul insulelor Egee nu vor fi abordate de cît după încheierea păcii. E probabil ca întrunirea de Joi a ambasadorilor va discuta administraţiunea Albaniei. Incetarea operaţiunilor Sîrbilor la Scutari se confirmă în mod oficial, nici o ştire oficială nu semnalează o schimbare în atitudinea Muntenegrenilor, însă cercurile diplomatice au o quasicertitudine ca cestiunea Skutarilor va fi regulată în curînd în mod satisfăcător.

*

Viena.—Ziarele de seară află că Grecia a suspendat blocusul coastei sudalbaneze, puterile consideră întinderea blocărei internaţionale pînă la Durazzo, de oare ce aprovizionarea Muntenegrului se face via Durazzo, faţă de ştirea dată de un ziar parizian că puterile ar fi decis o manifestaţiune navală în faţa Constantinopolului spre a descuraja pe bulgari de a merge spre Constantinopol. Neues Wiener Tagblatt, află că o atare deciziune nu există, ci numai o propunere care cu toate acestea nu emană de la Triplicea. Ziarul constată aiurea că guvernul bulgar nu se gîndeşte la o înaintare spre Constantinopol.

*

Petersburg.—Şedinţa de azi a conferinţei romîno-bulgar a durat ore.

Moartea unui aviator

Nisa. — Aviatorul Gaudart sburînd cu un hydro-aeroplan a căzut în Mare şi s'a înecat.

Credite pentru Universitatea din Iaşi

Bucureşti.—Peste puţin vor veni în Cameră propunerile de credite pentru înzestrarea Universităţilor din Bucureşti şi din Iaşi, cu catedrele şi posturile nou create şi pentru clădiri şcolare. Din acele credite se vor acorda şi Iaşului sumele necesare pentru instituţii şcolare, iar nu din budgetul ordinar.

Examenele particulare

Bucureşti. — In vederea examenelor particulare din Iunie se studiază la Ministerul de culte, chestiunea unei oarecari descentralizări, în sensul că actele elevilor să nu mai fie trimise toate la Minister, ci controlate în oraşele respective de către preşedintele comisiunii, ori de un iespector al ministerului. Atît d-nii G. Lascar, secretarul general, cît şi d. Th. Speranţă directorul învăţămîntulul particular ar dori să realizeze această simplificare a formalităţilor, care ar fi o uşurare pentru toată lumea.

Noi inspectori

Bucureşti. — D-nii dr. Roşculeţ şi Culianu vor fi numiţi inspectori sanitari, în posturile create prin noua lege sanitară.

Boala Papei

Roma.—Papa a avut aseară o temperatură de 38.2. Afecţiunea gripală teoracică a crescut. Starea forţelor bună.

Din cauza deranjărei firului special telefonic, n'am putut azi convorbi cu corespondenţii noştri din Capitală.

Rezolvirea crizei miinsterială

— Prin fir telegrafic —

Bucureşti. — Criza ministerială, provocată prin demisiunea d-lui N. Filipescu a fost rezolvată.

Demisia d-lui N. Filipescu a fost primită, iar ministerul s'a complectat prin intrarea în guvern a d-lui C. Arion ca ministru de domenii.

*

Bucureşti.—Miniştrii conservatori în frunte cu d. Maiorescu se duc azi, la ora 4, la d. Carp, spre a-i comunica, ca şef al partidului, rezolvarea crizei.

ROSA KOHNFELD
HEINRICH WECHSLER
Logodiţi
Iaşi
In locul ori-cărei alte înştiinţări

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Circiumari, că deschid cu începere de la 1 April a. c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.

V. V. Teodorescu.

Mi s'a furat *doi cai din ograda curţii Spinoasa com. Erbiceni jud. Iaşi. Cine îmi va da indicii ca să pot pune mîna pe hoţii, va primi o bună recompensă.*

Garabet Manea

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă: Prețuri modeste

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:

Curței Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, unicuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogueriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Pentru informațiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier

București

Reprez. oficial general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— Rusciuc —

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanții la 31 Decembrie 1911
Lei 212 Milioane
Rezerve de premii și de fond. asociațiilor
Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 polițe de lei 654.389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauțiunile depuse la Casa de depuneri din București.

Lei 7,453,500 ca garanție pentru asigurații din Romînia.

În anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutire de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliției.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Polița universală.

Plata imediată și integrală a aumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru Romînia
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghețului—Băi hygienice—etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantaoase.

„Atelier" special pentru reparațiuni

—Proiecte— Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențile cele mai **bune la** *dispoziție.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

[illegible]

Iași—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1849 — Vineri 5 April 1913

Dotațiunea Princiară

Camera deputaților a votat, cum se știe, o dotațiune pentru principele Carol de 100,000 lei anual.

S'au ridicat cu această ocaziune voci, cari să critice o asemenea măsură.

Și de sigur dintre atîtea critice cea mai interesantă este aceia care zice: „n'avem nimic cu persoana Principelui. Principele Carol e al țării romînești. Avem toată simpatia pentru El, dar nu trebuie să i se acorde un apanagiu."

Intru cît chestiunea aceasta se exploatează, socotesc că nu e rău a o examina aici, și aceasta cu atît mai mult, cu cît mare parte din cei, ce găsesc rău acest fapt, țin să se declare ca fiind perfect dinastici.

Și toată lumea va putea ușor înțelege o discuția asupra ei nu încape pentru un antidinastic.

Or, tocmai aci stă însemnătatea chestiunei. Din moment ce recunoaștem principiul constituțional în baza căruia funcționează viața Statului nostru și știm că constituția prevede un șef al Statului și o dinastie ereditară, evident că lucrul se schimbă.

Ai o dinastie, știi că acesta e punctul de căpitenie în jurul căruia se învîrtește întreg regimul constituțional al țerii, e evident că trebue să'i pui la îndămînă mijloacele, pentru a-și îndeplini chemarea.

De altfel așa se procedează în toată lumea. Ai creat o instituțiune, trebue s'o dotezi cu mijloace suficiente pentru ca să poată funcționa.

Prin urmare toată chestiunea s'ar reduce la a se judeca dacă o creațiune este ori nu necesară într'un moment dat. In cazul de față, majoritatea celor cari au discutat chestiunea s'au recunoscut ca fiind dinastici, deci au recunoscut necesitatea și valoarea unei asemenea instituțiuni. Acum dacă am cerceta obiecțiunile ce se fac în cauză, ne vom convinge de însămnătatea lor.

Se zice în adevăr, de către unii că suma despre care se vorbește ar fi o sarcină mare pentru budgetul nostru.

Aceasta ori cine o poate judeca drept o alegațiune absolut fără fond. Căci e imposibil de admis că un budget de mai mult de jumatate miliard nu poate suporta o cheltuială anuală de 100,000 lei.

Se insistă însă arătîndu-se că avem atîtea nevoi de satisfăcut și de am avea un budget chiar mai ridicat ca cel actual încă n'ar fi de ajuns pentru ele.

Negreșit că obiecțiunea ar putea avea oare care însamnătate. Dar, trebue să ne reamintim, că cei cari judecă despre oportunitatea și necesitatea unei creațiuni, suntem tot noi.

Or, în această ordine de idei, predecesorii noștri și noi socotim că instituția regalității așa cum o hotărește Constituția, primează pe toate celelalte.

Și apoi în ori ce țară, fie cît de democrată, munca se plătește. Dinastia noastră, începînd de la Șeful său, ne dă exemple de muncă. Apoi toată lumea va recunoaște că munca este a se aprecia după calitate.

Precum în rînduiala Statului avem funcționari plătiți cu 100 lei lunar, și alții cu cîte 3 ori, 4000 lei lunar, tot asemenea avem o muncă superioară, pe care nu putem s'o drămăluim. De la viitorul Rege cerem ca să se prepare pentru Inalta Sa chemare și e o onoare pentru țară să poată ori cînd zice că dînsa a contribuit la aceasta.

Un alt motiv de atac se rezumă în aceia că actualul Rege este destul de bogat pentru ca să nu mai fie nevoe de acea dotațiune.

Cei cari fac această obiecțiune par că vor a ne face să înțelegem că bucuroși ar fi aprobat dotațiunea dacă Regele ar fi fost nu un econom, ci un risipitor. Atunci par a zice ei, înțelegeam și noi rostul unei asemenea dotațiuni. Se vede însă de aici cît de șubredă e argumentarea lor. Noi am avut norocul ca în fruntea Statului nostru să stea un timp îndelungat un Rege înțelept și prevăzător. Iar dacă e loc a se face vre-o observațiune, aceia n'ar putea fi decît că pentru interesul țării ar fi fost bine că acel spirit de ordine și economie a Regelui să fi putut pătrunde mai adînc în toate păturile societăței noastre. Totuși exemplul venit de așa Sus a fost edificator. Nu se mai vorbește astăzi la noi cu dispreț de economie. Ne silim a fi mai rînduiți în viața noastră, și considerăm ca o mîndrie să fim socotiți printre oamenii prevăzători, economi, iar țara noastră să fie tot astfel văzută.

Știm cu toții că Statul nostru a trecut prin momente grele cu privire la economia sa. Acel ce stă în fruntea ei, prin spiritul Seu de producție și ordine, a putut face ca consecințele să nu fie așa de dezastroase.

Cînd vom cere viitorului Rege ca să umble pe căile bătute de Augustul său Unchiu, vom fi mai îndreptățiți a o face pentru că am contribuit la formarea Lui.

Este deci în interesul țărei ca legătura între dînsa și cel ce va exercita cea mai Inaltă magistratură să fie comentate prin asemenea acte de recunoștință.

Deci trebue să recunoaștem că în principiu, toată campania ce s'a dus contra dotațiunei n'are bază. Asupra cotizației sumei nu mai rămîne vre-o îndoială, căci fastul unei Curți Princiare reclamă cheltueli pentru cari de sigur ceia ce se dă, încă e puțin.

Se mai zice în fine că acum nu era momentul oportun. Dar ne putem întreba cînd acest moment ar putea sosi fără să se ridice cea mai mică obiecțiune?

Statul are totdeauna nevoi. Ca să le satisfacem pe toate nu se poate. Alegem atunci pe acele mai urgente, cum și pe cele cari ne vor fi mai folositoare în viitor.

Așa se face că am ales pe aceasta. Și am ales-o acum. Dacă s'ar fi propus dotațiunea acum cîți-va ani în urmă, s'ar fi zis același lucru: Avem alte nevoi mai urgente.

Dacă s'ar fi așteptat, de exemplu, rezolvirea definitivă a crizei Balcanice și dacă rezultatul diferendului nostru cu Bulgaria, ne era favorabil era să se spună că iar nu e momentul prielnic. Nu în momente de entuziasm se fac asemenea propuneri, ci cînd este liniștit; s'ar fi zis.

De aceia noi recunoaștem că bine a fost ales momentul și bine s'a făcut. Interesul țării cerea satisfacerea unei asemenea nevoi.

V. I. Radu

Suntem în totul de acord cu confrații de la EPOCA și LA ROUMANIE întru a ne exprima indignarea contra modului ignobil cum SEARA, înțelege să-și îndeplinească rolul de ziar, așa zis independent.

Ca ziariști—simțim că ni se suie sîngele în față, cînd vedem că niște pretinși deținători ai condeiului uită cele mai elementare reguli de bună cuviință, de respect pentru adevăr, de lealitate, în dorința mizerabilă de a se impune atențiunei publicului, acoperind cu noroi tot ce muncește mai mult și mai curat pentru binele și folosul public.

Ca romîni — durerea ne umple sufletul, cînd constatăm că multe s'au putut schimba în bine în țara aceasta, multe rele au putut să dispară, singur vremurile rușinoase ale banditismului gazetăresc n'au dispărut.

Simpla constatare nu este însă deajuns.

Ziariștii, în primul loc, geloși de bunul lor renume și iubitori cu adevărat de această nobilă profesiune, care se cheamă presa, trebue să vegheze ca intrușii fără chemare și cu mentalitatea amorală, să nu coboare prestigiul acestei puteri reale, care îndrumează și trebue să ducă pe căi sănătoase opinia publică.

Ziariștii sunt astăzi constituiți în organizații, care se bucură de sprijinul necondiționat al tuturor oamenilor de bine. Aceste organizații n'au, însă, numai menirea de a aduce foloase materiale, ci, și mai cu seamă, să contribuie la sporirea autorității morale a presei romînești.

In direcția aceasta organizațiile gazetărești trebuie să facă un gest prin care să respingă ori-ce solidaritate ca acele ignobile ființe, cari, în scopul de a servi unor interese inavuabile sau a unor rezbunări meschine, se îmbracă, pentru ocazie, cu titlul pe gazetari, și improșcă cu noroi pe acel care a devenit obiectivul atacurilor lor.

Va fi un act de mare folos, și pentru ziariști demni și pentru morala publică, pălmuită zilnic de elucrubrațiunele unor indivizi, cari în mentalitatea lor amorală nu pot găsi nici un frîu în potriva pornirelor banditești.

Și avem cuvinte a crede că acest gest se va produce și aceasta cît mai curînd posibil!

NOTA ZILEI

Toată lumea va fi de acord că sufragetele engleze dau dovadă de sînge rece, cu toată... aprinderea de care sufăr în executarea actelor lor.

Cu deosebire aceasta fenomenală doamnă Pankhurst, care pare să aibă... stofă —și femeile țin cu deosebire la stofă—de adevărată revoluționară.

Osîndită la trei ani de zile pentru atîtea excese, incedii și agresiuni, eroina a găsit mijlocul de a părăsi închisoarea numai după opt zile, de oare ce alimentarea cu forța nu reușește și nu va reuși la o femee de energia și de încăpățînarea ei.

Legea, proiectată nu de mult dar nerealizată încă,—a alimentării cu sila, nu va veni nici ea de hac sufragetelor cari au această virtute negativă a postului și pot astfel pune autoritățile în dilema cea mai stranie: condamnă pe cineva la simplă inchisoare, dar nu la moarte.

Intr'un cuvînt nemîncarea devine salvarea, iar sufragetele, putem zice, au redus strategia lor la.. sufragerie. Progresul terorizat de problema culinară!

În vremi de asediu...

Acum abia s'a putut cunoaște conținutul proclamațiunilor adresate de statul mojor bulgar populațiunii și mai cu samă oștirii turcești din Adrianopol, în timpul asediului puternicei cetăți.

Transmise prin mijlocirea unor aviatori temerari, proclamațiile erau redactate în limba turcă, bulgară și franceză și urmăreau scopul de a convinge, înainte de a invinge. Dar să cităm mai bine din textele documentelor.

La 19 Ianuarie Bulgarii dădeau locuitorilor vestea că... Constantinopolul e aproape de a fi cucerit de Bulgari.

„... Nu vroim să vărsăm sînge Nu ducem războiu în potriva musulmanilor. Sunt 500,000 de turci în Bulgaria și ei trăiesc mai bine ca voi. Acei cari locuiesc pe pămînturile ce ne-a dat D-zeu nu au sîngerat măcar pe nas. Faceți dară și voi un act cuminte și dați Adrianopolul de bună voie..."

La 6 Februarie:

„Flota rusă se află în fața Bosforului. Armata rusă e gata să ocupe cele 6 vilaetari armenești. Franța își stabilește protectoratul asupra Siriei, Germania pretinde Anatolia, Anglia cere Mesopotamia și Bagdadul. In zadar așteaptă Sukri-Pașa mobilizarea armatei romîne. *Războiul e pe sfîrșite și Turcia moare. Ofițeri, soldați, capitularea e inevitabilă. Să nu vină prea tîrziu!..*

Tot atunci s'a adus la cunoștința Adrianopolului asediat, revoluția din Constantinopol cu omorîrea lui Nazim și se zicea între altele:

„Adrianopolul, dacă războiul continuă, va fi minat și distrus. Trupele bulgare vor intra în Constantinopol. Vai, atuncea, de tinerii turci șarlatani și ucigași!

Vă spunem aceasta ca să știți. Cît despre veștile ce vă dă Sukri-Pașa, sunt frumos scrise, dar false. Vi s'a povestit că Filipopoli și Sofia sunt acum în mîna Turcilor. Hidoasă minciună. O să vă azvîrlim din zbor gazete europene, ca să știți adevărul".....

De aci se vede că necontenit Șukri-Pașa răspundea proclamațiilor bulgare cu noutăți însufletitore, chiar dacă aveau defectul de a fi mincinoase. O adevărată polemică de... presă între asediați și asediatori.

Aceștia din urmă încheiau o altă proclamație în felul următor:

„Date fiind condițiile orașului,—deschideți-ne. Orice rezistență ar fi o nebunie".

Nebunie,—dar nu lipsită de eroizm. Șukri-Pașa repeta, în felul lui, bulgarilor nerăbdători.

—Vrei armele noastre? Vină și le iea.

Că Bulgarii au bătut ca să li se deschidă, asta e altă ceva. Dar ușor nu le-a fost... △

ECOURI

Pe scena teatrului din Calais, s'a reprezintat, zilele aceste, pentru întăia oară, drama lirică *Romănița*, a cărei libret se datorește lui Maurice Magre, iar muzica compozitorului H. Maurice Jacquet.

După cum însuși titlul acestei drame lirice o vestește, autorul și-a luat subiectul din „una din legendele noastre romînești", cel puțin așa spun ziarele străine. Afară de costumele, care vor fi fost romînești, noi nu găsim nimic în subiectul acestei piese, care să nu pară că simțim că, în adevăr e așa.

Chiar numele eroilor piesei, pot fi poloneze, nemțești, dar numai romînești nu —afară de acel de Romănița. Intălnim bună oară pe acelea de: Stanislas, Hans, Karoli, Tiarko etc.

Nu ar face rău, poate, acei ce găsesc motive de inspirație în viața noastră romînească, dacă ar studia o mai bine, înainte de a se încumeta ca prin opere de artă, să ne dea coloritura unei vieți pentru care noi numai recunoscători nu le putem fi, întru cît ne fac un prost serviciu înnaintea străinătății, unde se vor fi găsind destui de puțini, dintre acei ce ar putea să protesteze în potriva unor astfel de falșificări neprecugetate, dar vinovate.

*

Incasările căilor ferate portugheze sînt în continuă urcare, fapt care vădește necontenita desvoltare economică a Portugaliei. Așa, de pildă, compania „Nord-Portugalia" a încasat, în cursul anului, 1912 la suma de 470,659 lei ceia ce reprezintă un spor de 126.098 lei față de anul 1911 și dublul încasărilor din 1907; „Compania drumurilor de fer portugheze" a încasat anul trecut 37,500,000 lei, adică cu 2,300,000 lei mai mult ca în 1911; deasemenea compania „Beira-Alta" a fost într'o permanentă progresiune a încasărilor, ajungînd în 1911 suma de 2,911,000 lei. După cum se vede, traficul pe căile ferate din Portugalia e în necontenită desvoltare și — dacă ar putea fi unii care să se plîngă de acest fapt — cu siguranță că aceia nu vor fi acționarii diverselor „companii" portugheze.

OAMENI ȘI LUCRURI

POST HOC...

E un vechiu dicton medical pe care l'au creat latinii, pe temeiul unor îndelungi observațiuni din domeniul medicinei: „post hoc, propter hoc", — „după aceea,—din cauza aceea..."

Ne-a amintit acest dicton o notiță alarmantă apărută cu o ilustrație și mai alarmantă încă, într'un ziar care ține foarte mult să fie de senzație. In jurul unei fotografii, reprezentînd trei copii simpatici, gazeta a tipărit următoarele rînduri:

„...Drept răspuns la acuzațiunile ce s'au adus serului antidifteric în Senat și prin presă, d. dr. Babeș a invocat la Academia Romînă mărturia principelui Carol, pe care serul antidifteric l'a vindecat.

De altă parte, în Senat, d. Take Ionescu a susținut că la spitalele din Capitală tratamentul cu ser a dat o mortalitate minimă, fără a putea bine înțeles să precizeze dacă într'adevăr copiii injectați cu ser în aceste spitale sufereau de angină difterică, sau de febră tifoidă ca principele Carol, sau de alte boale.

Am arătat, comentînd apărarea serului, că ea n'a făcut de cît să confirme ca întemeiate acuzațiunile și să mărească neliniștea publică.

Faptele vin să ne întărească și mai mult în credința noastră că d. dr. Babeș este vinovat și grav vinovat.

Clișeul nostru de mai sus reprezintă fotografiile a trei copilași, ai d-lui G. H., din Capitală, trei copilași robuști, morți în urma injecțiunilor cu ser Babeș, primii doui, Elena de șase ani, și Stefan, de 4 ani, în spitalul Colentina, al treilea, Constanța, de 2 ani, în spitalul de copii".

Pentru întăia dată credem o discuțiune științifică destul de gingașă și grea este încercată de profani, atît în parlament, cît și în public. Aceasta încă n'ar fi răul întreg. Mai penibilă este cealaltă latura a chestiunii ca să seamănă nu numai neîncrederea în straturi mari ale populațiunii, dar se întărește vechiul scepticism față de eficacitatea intervențiilor medicale eroice,—cum sunt injecțiunile anti-difterice al căror binefăcător efect e nu numai absurd a se pune la îndoială, dar și criminal: sub forma neștiințifică în care s'a făcut și se alimentează propaganda.

A confunda cauza cu efectul este o aberațiune. A arata publicului că au murit trei copii, fără a se controla și a se spune cînd au avut loc injecțiunile — de sigur întîrziate—însamnă a întreținea ignoranța și aversiunea potrivnică științei.

Cît e de delicat lucrul acesta s'a putut vedea dintr'un incident recent, de care s'a vorbit în ziar,—un profesor molestînd pe un doctor, care intervenise la vreme în contra unor difterii, în existența cărora nu-i convenea să creadă din cauze egoiste.

Ce s'ar mai întîmpla în păturile cu totul inculte ale populației, dacă se va semăna mereu neîncrederea în felul arătat?

Rodion

Inițiativa și efectele ei

Punerea în aplicare, a reflecțiunei chibzuite, asupra unei acțiuni imaginate de un singur individ, dar la care iau parte mai mulți indivizi, o numesc inițiativă.

După efectele ce produce inițiativa, inițiatorul dobîndește de la concetățeni săi, încredere, stimă, glorie, bogăție sau invidie

Exemple: Intr'o societata de tineri, sau de mai multe familii, fie care în parte fiind doritori de distracții, unul din membrii acestuia, imaginează și propune celorlalți o serie de distracții atractive, la care se unesc și iau parte cu toții. Distracțiile acestea pot fi de natură variată, ca serate muzicale literare-artistice matineuri și serate dansante, partide de excursiuni, de călărie, și tot felul de sporturi.

In economia generală a unui stat, inițiativa joacă cel mai mare rol; băncile pe acțiuni anonime, băncile de scont, casele de economii cooperative, și-au luat ființă adesea, prin inițiativa unuia sau a unora din asociați.

Acelaș lucru, s'a produs cu asociațiile de tot felul pentru întreprinderi industriale și comerciale, unde inițiatorii, adesea, se găsesc în capul acestor întreprinderi, înconjurați de încrederea de stima asociaților.

In Război, inițiativa, adesea cîștigă victorii și cîte odată decide de soarta unei bătălii pierdute în profitul inițiatorului. Astfel: In războiul din 1800, dintre Austriaci și Francezi, bătălia de la Marengo în Italia, era pe punctul de a se decide în favoarea Austriacilor, cînd generalul francez *Desain* părăsește misiunea ce'i se dase în ajun, aleargă la bubuitul tunului, atacă pe Austriacii victorioși in spate. Generalul Desain cade mort, dar Divizia ce comanda, smulge victoria Austriacilor în favoarea armatelor Franceze.

Poporul francez recunoscător, a imortalizat memoria Eroului general Desain, prin ridicarea unei statui măreață pe o piață principală publică, căreia i-a dat numirea generalului atît ei, cît și stradei principale, ce duce la ea

In războiul nostru de independență, în bătălia de la 28 Noembrie 1877, cînd Turcii, în încercarea de eșire din Plevna spre Vidin, luptau pe front și flancul lor drept, pe rîul Vidin, în contra Rușilor și Romînilor, Generalul Cerkez, singurul din armata asediatoare de 120 mii oameni—ia inițiativa, punînd divizia a 2-a în mișcare fără ordin superior, traversesză fortificațiile părăsite de Turc înfruntînd obuzele rusești trase inconștient, traversează orașul Plevna, atacă pe Turci în spate, tocmai cînd ei erau respinși din față și flanc.

Situația aceasta penibilă, hotărește pe Osman Pașa rînit, să capituleze imedia și fără condiții.

Dacă generalul Cerkez, ar fi stat pe loc, ca toți colegii săi divizionari, Turcii ar fi putut reocupa fortificațiile părăsite, și atunci, ar fi trebuit să se facă mai multe jertfe. Cu toate acestea generalului Cerkez, nu numai că nu i s'a ridicat vr'o statue, dar nici nu se știe unde este mormîntul său, pentru ca admiratorii lui, să poată depună pe el, cîte o floare, drept prinos pios de recunoștință națională, pînă cînd alți oameni, vor recunoaște că suntem datori a imortaliza inițiativa generalului Cerkez, descrisă mai sus.

Asociația Evreilor pămînteni pentru dobîndirea naturalizărilor în masă, a luat ființă, prin inițiativa cîtor-va din ei. Evreii de la noi ca și asociația lor, sufer de un mare cusur *„Sectarismul economic"*.

Acest sectarism, constitue pentru Evrei, piedica cea mare, pentru realizarea scopului ce urmăresc, și pentru Romîni, o Silistra interioară, mult mai *dificil* de cucerit ca cea de la Bulgari. Ea va trebui să facă obiectul de căpetănie al generației prezente și viitoare.

Zeci de ani, orașul Iași, a dus lipsă de apă atît cantitativ, cît și calitativ. Din cauza aceasta, orașul a fost bîntuit în fie care an de boale infecțioase. Ad-ția comunală, care l'a scapat din această situție dificilă, prin alimentare cu apă de Timișești, prin înzestrarea orașului cu Tramvae și lumină electrică, înlesnind astfel mijlocul d'a face din Iașul cultural și Iașul economic, a înfăptuit acte de inițiativă, pentru care cetățenii atît cei contimporani, cît și viitorii îi sunt și'i vor fi recunoscători.

Cînd în Decembrie trecut, ad-ția Căilor ferate, nu mai avea lemne de cît pentru 15 zile și la licitație, nu se prezentau concurenți de cît pentru cantități foarte

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

mici și cu prețuri foarte mari, nu găsea alt mijloc, pentru a se degaja de răspundere, decît să raporteze ministrului de resort spre a avisa. Ei bine, acest ministru, a înfăptuit un act de inițiativă, de cea mai inteligentă ad-ție publică, cînd a aprobat fără licitație, furnitura de 300 mii m. c. de lemne cu 8 lei metru cub, a cărui efect imediat, a fost, scoaterea ad-ției Căilor ferate, din dificila situație în care se găsea și consecințile ce ar fi dat loc lipsa de lemne, precum și o economie de 600—900 mii lei în averea statului, resultată din cumpărătoare.

Insinuațiile invidioșilor neputincioși, asupra acestei chestiuni, îmi fac impresia, bocetului femeii leneșe, produs de teama căderei drobului de sare de pe prichiciul sobei, în care caz, ar fi cauzat moartea copilului său, ce dormea în covată, alături de sobă. Dar bărbatul, în cazul de față, ministrul lucrărilor publice, luînd drobul de sare de pe prichiciul sobei, a săturat și astîmparat pentru mult timp pe bocitori și clevetitori.

Prestația pe care simpaticul deputat de Tutova d. Th. Iamandi, la Cameră, a caracterizat'o cu drept cuvînt, de ultim vestip al iobăgiei țărănești, dăinuește de aproape 50 de ani pentru facerea drumurilor județene, comunale și vecinale ; cu toate acestea, drumuri nu avem, Țaranii marii agricultori, exploatatori de poduri și alte întreprinderi, se găsesc blocați, Toamna, Iarna fără îngheț și primă-vara, în detrimentul economiei generale, ceea ce a provocat, îngrămădirea cerealelor și a altor mărfuri prin stație și porturi, unde au stat, luni de zile supuse la stricăciune în dauna producătorilor. Ei bine, d. Bădăreu, ministrul lucrărilor publice, a înfăptuit un act de inițiativă, de cea mai inteligentă ad-ție publică, cînd a intocmit și prezentat parlamentului, proectul de lege de abolirea prestației și înlocuirea ei cu contribuția în bani. Nu va trece mult și această inovație își va produce roadele, pentru mulțumirea generală. Atunci nu se va mai produce aglomerații în stații, nici în porturi, nu va mai fi lipsă de vagoane și nici omenirea blocată prin diferite localități astăzi lipsite de căi de comunicație practicabile.

Din cele spuse, se vede clar, fără a căuta să sintetizăm explificarea, că inițiativa este mijlocul de impulsiune, cel mai eficace pentru desvoltarea progresului și civilizației.

Colonel V. Dimitriu

Cronica muzicală

Concertul Nedbal

Arta la noi ou se ridică mai nici odată deasupra unui diletantism mediocru. Iar publicul nostru pretinde de la artiști ori un sentimentalism eftin ori un acrobatism technic, în schimbul cărora renunță la aptitudinile artistice de un ordin superior pe care nu le apreciază în deajuns. Lucrul acesta se vede că-l știu și unii din artiștii cari, din cînd în cînd, ne vin din străinătate, și nivelul nostru artistic nefiind prea ridicat, se cred îndreptățiți să ne dea puțin, crezînd că chiar cînd ne dau puțin ne dau mai mult decît suntem obicinuiți a primi. Astfel calitatea producțiilor lor scade într'atîta, încît și cei mai modești rămîn nesatisfăcuți ! Domnul Nedbal n'a făcut nimic ca să iasă din cadrul acesta.

Cel mai original lucru din tot concertul de la 28 Martie a fost ordinea bucăților din program.

Cînd mai ai două uverturi de executat, găsesc că e un non-sens să începi cu o bucată de importanța Symphoniei a V-a de Beethoven. Nici publicul și nici artiștii nu sunt la începutul unui concert pregătiți pentru senzații mai puternice. Și unii și alții capătă abia în decursul concertului liniștea sufletească necesară. In concertele philarmonice din centrele mari muzicale din străinătate symphoniile formează ultima parte a programului sau mijlocul — nici odată însă nu servesc drept uvertură. Dacă însă greșela în aranjarea programului e scuzabilă, nu tot acelaș lucru se poate spune și despre modul cum a fost interpretată symphonia de Beethoven. Fără îndoială că-i este îngăduit artistului, ba încă e necesar, să pue nota proprie temperamentului și vederile lui artistice în execuție — e însă numai de cît nevoe să rămîe în limitele îngăduite de tradiția muzicală. Ori domnul Nedbal s'a depărtat cam multișor de limitele acestea. In special m'au frapat cîte-va curiozități de tempo. Așa andantele erau cu mult prea repede ; în schimb Scherzo mi s'a părut din cale afară de trăgănat. Toată symphonia a fost executată cu un prisos de lipsă de căldură. Atît dirigentul cît și executanții s'au achitat cu indiferență de misiunea lor. Din fericire însă, muzica lui Beethoven e așa de superioară încît ori și cît de mult s'ar perde printr'o execuție neîndemănatică, tot mai rămîne destul. Astfel se explică mulțumirea publicului manifestată prin aplauze îmbelșugate. Partea doua a programului mi-a plăcut mai bine ca prima. Uverturile din „Fliegender Holländer" și „Meistersinger" au lăsat de dorit în cîteva pasagii la violinile prime, iar instrumentele de suflare pe lîngă că erau relativ prost reprezentate ca număr, nici calitativ nu erau suficiente. Mai bine a fost „Sigfried-Idyll" cu toate că mai multă delicateță și discreție n'ar fi stricat unei piese de un lyrism atît de fraged.

In rezumat concertul a fost foarte mediocru. nu-ți făcea nici cald nici rece. Mi s'a spus că artiștii au sosit în seara concertului abia la oarele șase și că deci erau foarte obosiți. Să sperăm că atunci cînd d. Nedbal va mai veni prin Iași, va veni cu orchestra mai complectă, cu bucățile studiate cu mai multă îngrijire și — last not least — cu o seară înaintea concertului.

Es.

Litere-Științe-Arte

ASTA NIELSEN

Fenomenul artistic, fascinatoarea maistră a artei dramaticei, o originală interpretă ibseniană a teatrelor scandinave, a schimbat acum doi ani scena pentru ecranul cinematografic și în acest decurs a mers din succes în succes, ajungînd astăzi regina cinematografului.

La un interwiev, acordat de artistă unui redactor al ziarului „Neue Freie Presse" din Viena unde ea a jucat acum două luni, Asta Nielsen ne spune că apare în fie-care seră în 600 teatre cinematografice, din toate continentele lumei, înaintea unei jumătăți de milion de spectatori. Și aceasta urmează aproape regulat în fiecare seară, ceia ce ar însemna că aproape 200 milioane de oameni admiră pe această tragediană în întunecoasele săli ale cinematografului din lumea întreagă.

Par'că ar fi ceva fantastic, o poveste această cifră și această apariție simultană în atîtea sute de teatre; totuși este un basm înfăptuit, un adevăr.

* * *

Sveltă, înaltă, de o statură hamletică în toate gesturile și mișcările ei, Asta Nielsen este cea mai perfectă artistă dramatică, aproape neimitabilă. Pe pînză, fără marele sprijin al cuvîntului, ea ne redă pasiunea, durerea, suferință, bucuria sufletului, numai prin ochii ei mari și negri, prin mimica feței, prin ritmul mișcărilor, și prin acestea ea știe să influenteze fascinator, hipnotic asupra spectatorilor ca și marele orator asupra auditorului.

Urban Gad, un poet danez, astăzi soțul artistei Nielsen, care de asemenea a schimbat lira pentru scenare cinematografice, a căutat să dovedească că nu numai prin jocul ochilor Asta Nielsen și-a recâștigat universala reputație, după cum pretindeau unii,—ci însăși ea, Asta Nielsen, întreaga ei făptură răsună a artă— artă deseverșită. Și a dovedit-o.

* * *

In piesa jucată de Asta Nielsen la Viena, deasemenea scrisă de Urban Gad, artista interpretează rolul „prințului Arlequin"; prințul (Nielsen) își perde vederea din cauza unei răzbunări infame a rivalului său. Totuși Edipul orbit este acelaș stăpîn al scenei. Cu o nemărginită duioșie artista ne arată atîta de clar cum s'a întunecat înaintea ei lucirea frumosului.

Ea a dat un farmec nespus acestui basm însîngerat, acestei crude povești. Ca un cântec al lui Ossian, a fost moartea ei tragică.

Nici o artistă din lume, scrie ziarele vieneze, n'a obținut atîta succes ca Asta Nielsen în tot timpul cât a debutat la Viena. In fie-care seară mormane de buchete se svîrleau de către spectatori. Asta Nielsen era înecată în valuri de flori și sala resună de tumulte de aplauze. Era o frenezie.

— —

La Revue Critique des Idees et des livres a instituit un Premiu Stendhal, care va fi decernat în fiece an celui mai bun roman psihologic, sau celei mai bune nuvele de acelaș caracter, alese printre manuscrisele inedite prezentate la concurs. — Pentru roman e un premiu de 2000 lei; pentru nuvele de 500 lei. La noi, Casa școalelor împărțea banii sub formă de pomană (50—100 lei) tuturor scriitorilor fără alegere observă cu dreptate „Noua Revistă Romînă".

*

STRUNA ZILEI

SEXELE CONFUZE

Sufragetele din Manchester au spart vitrinele muzeului; au găurit mai multe pînze ale pictorilor celebri...

Ziarele

Spre-a da probe de putere,
Ca sexul tare, bărbătesc—
Și ele fac tot ce se cere.
Anume : sparg și găuresc...

INFORMAȚII

D. Ștefan Negruzzi Prefectul județului, dorind să închidă subscripția pentru aeroplanul „Iașul" roagă pe toate persoanele ce au primit liste de subscripție, să înapoieze Prefecturii de județ, sumele ce s'au strîns împreună cu listele respective.

Monitorul Oficial de azi, publică legea prin care se ratifică lucrările prin cari s'au fixat, conform legii promulgată cu înaltul decret regal No. 1.220 din 1 Aprilie 1911, circumscripțiunile, denumirea și reședința plășilor din județele țării

Pentru Județul Iași s'a fixat următoarea sub împărțire :

Plasa Cîrligătura cu reședința Tg. Frumos cuprinde comunele : Băiceni, Bălțați Belcești, Brăești, Buznea, Cepleniță, Cotnari, Coarnele-Caprei, Lungani, Scobinți, *Tg. Frumos*, (urbană nereședință).

Plasa Bahluiul cu reședința Podul Iloaei, cuprinde comunele Dumești, Erbiceni, Focuri, Cropnița, Movileni, Mădărjac, Popești, Podu-Iloaei, Sinești.

Plasa Turia cu reședința Bivolari și comunele : Andrieșeni, Bivolari, Hermexiu, Plugari, Roșcani, Șipote, Țigănași, Vlădeni.

Plasa Copou, reședința Copou și comunele : Aroneanu, Copou. Cucuteni, Golăești, Holboca, Rediu- Mitropoliei, Sculeni Țuțora, Uricani, Ungheni, *Iași* (urbană reședință).

Plasa Codru cu reședința Buciumi, cuprinde comunele : Buciumi, Costuleni, Ciurea, Galata, Miroslava, Mogoșești, Poeni, Prisscani-Moreni, Tomești, Voinești.

D. P. Vasiliu a fost numit director al arestului preventiv din Vaslui, în locul d-lui I. Viedori, lasat în disponibilitate.

Consiliul Comunal a fost convocat pentru Luni.

Delegațiunea județiană va începe de astăzi studiarea budgetelor comunelor rurale din județul nostru.

Prefectura de județ va lua măsurile cuvenite pentru asanarea comunei Gropnița, care astăzi este bîntuită de paludizm, din cauza unui iaz, mlăștinos ce se află în apropiere.

Situația sanitară a județului, a fost în luna Mart, următoarea : *Scarlatină* în Com. Uricani, Buciumi, Copou, Cepleniță, Țuțora și Poeni ; *Difterie* în comunele : Bivolari, Belcești, Gropnița, Hermeziu, Andrieșeni Erbiceni și Copou ; *Febră tifoidă* în com. Golăești, Dumești, Buciumi și Poeni ; Tusea-Convulsivă în comuna Cepleniță.

Vor mai lua cuvîntul, la discuția generală a proectului pentru modificarea legei drumurilor a d-lui Bădărău, afară de d-nii Comșa și Anghelescu, pe cari i-am anunțat, d-nii : Ioan Grădișteanu, V. Mortzun, foști miniștri de lucrări publice, și d. Vasile Dimitropol, raportorul proectului.

D. Bădăreu va lua cuvîntul la sfîrșit, adică probabil în ședința de mîni Vineri.

D. General Al. Lambrino, imediat după vacanța Paștilor, va inspecta regimentele de infanterie din corpul al IV-lea de armată.

Pe luna April, în mod excepțional, plata pensiilor se va face cu începere de la 11 ale lunei.

A fost acordat împămîntenirea cu dispensă de stagiu d-lui Wilhelm Dinerman cunoscut industriaș din localitate.

La spitalul de copii „Caritatea" din localitate, în sara zilei de 31 Martie 1913 s'a făcut de către epitropie verificarea cassei, a căreia gestiune este încredințată d-lui Victor Vrabie, și s'a constatat că încasările făcute în cursul exercițiului 1912—913 sunt de lei 263,331, 30 b. ; iar cheltuelile de lei 174.459, 15 b.

Rămânînd un sold în numerar, de lei 88,872, 15 b.

Din acest sold, s'a încasat ca numerar aflat în casă pe ziua de 1 Aprilie 1913, la veniturile spitalului caritatea lei 18081 35 b. și la veniturile spitalului Ruginoasa lei 70,790, 80 b.

Direcțiunea liceului național a înaintat Ministerului cererea d-lui profesor G. Fințescu de a se acorda liceului suma de 300 franci pentru un *acvarium* necesar studiului științelor naturale.

Cetitorii „Opiniei" vor avea în curînd o surpriză — sperăm, foarte plăcută !

Un tînăr și talentat autor, ascuns încă sub pseudonim, lucrează la un roman iașan, destinat cetitorilor ziarului nostru. Detalii în curînd.

Școlare. — D-na Amalia Giuglea absolventă de externat, a fost numită învățătoare suplinitoare pe 1 Aprilie 1913 la școala din cotuna Corlăteni, comuna Dimăcheni-Dorohoiu.

— D-na Aneta Popovici învățătoare ajutoare, a fost detașată de la școala din comuna Galata-Iași, pe 1 Aprilie, la școala din cotuna Zbierăni, comuna Cotnari-Iași.

— Dl. M. Xantopol învățător la școala din Hudeștii-Mari Dorohoiu, a fost numit pe 1 Aprilie 1913, diriginte al acelei școale, în locul d-lui I. Alexandrescu, desărcinat.

— Vacanța la școalele primare se dă Vineri 5 Aprilie, iar Sîmbătă, copii vor lua parte la procesiunea stîlparilor.

Pentru întâia zi de Paști, 14 April Societatea „Vulturul" a organizat o serbare populară și un bal familiar în pavilionul grădinei Zimbru, din strada Păcurari.

A treia producție dată de elevii și elevele conservatorului de muzică și artă dramatică, din localitate, va avea loc Duminică, 7 April, orele două jumătate d. a.

Biletele se găsesc la cancelaria Conservatorului.

D. dr. Mezincescu, profesor universitar și inspector sanitar a intervenii la serviciul sanitar pentru a i se trimete cît mai curînd serviciului sanitar iașan trăsura necesară pentru trausportul bolnavilor contagioși la spitalele de izolare.

Eri s'a prezentat la trib. secția III, d-na Ecat. Petroni, sora cu regretatul artist Ionescu, însoțită de domnul avocat Șt. Georgescu, prezentînd o declarație cum că este moștenitoare de drept, amintind că mai este ca moștenitoare și d-na Mitza Ionescu, soția lui Ionescu.

Azi a sosit budgetul teatrului național aprobat de minister.

S'au cerut oare cari informațiuni din partea ministerului Instrucțiunii publice cu privire la violențele manifestate de un domn profesor din localitate, față de un medic practic, pe care, fără vre un motiv serios, l'a amenințat în stradă și insultat prin scrisori deschise.

D. Mircea Pella, delegat al teatrului național, a prezentat eri în Capitală d-lui G. Lascar, secretarul general al Ministerului de Culte, budgetul teatrului din Iași, pe anul 1913—1914, spre aprobare.

Pentru școala de Bele-Arte nu e vorba de a se clădi un local nou, ci numai de a se mări și complecta atelierele școalei. Lucrările vor costa mai multe zeci de miii de lei.

Ministerul de culte și instrucție a luat dispoziția ca statele de salarii pe Aprilie să se trimită ministerului întocmite tot ca pentru luna Martie, iar schimburile necesarii vor fi introduse la Minister.

Astfel vor putea fi plătite salariile înainte de vacanța paștilor.

D-ra Beatrice Dogariu a fost numită suplinitoare la catedra de muzică a Externatului secundar de fete, vacantă prin retragerea doamnei Elena Chirilă

Salariile ambilor secretari ai gimnaziilor din localitate au fost urcate de la 70 la 100 lei.

Secretarul liceului internat va primi salariul de 200 lei în loc de 150 cum era prin budgetul vechiu.

Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse :

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 și 2 lei	
Brînză de vaci prima calitate		1.—
Caș și urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6'50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie : jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri :

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel roș	1.60

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iași :

EDIȚIA II-a din

MARELE

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediție (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Prețul acestui dicționar, **cel mai complect și cel mai bun din țară e de 10 lei.**

Atențiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate și vor primi la apariție Dicționarul franco. Numele abonaților vor figura într'o listă specială în corpul dicționarului.*

Legea drumurilor la Senat.— Cetim în *La Roumanie*, Un ziar de dimineață anunță, că legea drumurilor nu va mai fi prezentată la Senat.

Această știre este cu desăvîrșire falșă.

Toate legile prezintate de guvern, dintre care fac parte și legea drumurilor și legea pentru consolidarea terenurilor petrolifere, vor fi aduse la Cameră și la Senat. Dacă ele ar fi respinse, guvernul ar înțelege că nu se mai bucură de încrederea parlamentului.

Printre legile prezintate de guvern, se pare că legea drumurilor și acea pentru consolidarea terenurilor petrolifere, vor da loc la discuțiuni mai lungi, de cît pentru celelalte.

Astfel fiind s'a hotărît, a se începe cu numeroase proiecte ce necesită mai puțină discuție, în aceste puține zile dinainte de vacanță, rezervînd pentru proectele mai discutate, restul de timp disponibil.

In aceste condițiuni, e probabil ca legea drumurilor și legea cu privire la consolidarea terenurilor petrolifere să nu poată fi discutate înainte de vacanță.

De altfel se știe că seziunea va fi prelungită pînă la 10 Mai.

Decretele privitoare la înaintările și mutările în armată vor fi supusesemnăturii M. S. Regelui mîne, Vineri 5 Aprilie.

Ministerul de războiu, în urma avizului guvernului, a hotărît să facă o nouă comandă de 100 de miii de arme.

Știrea dată de unele ziare că s'a desființat reducerea de 50 la sută, de care se bucurase studenții pe căile ferate este cu totul inexactă.

A fost primită demisiunea din armată a d-lui locotenent Paul Beldiman din regimentul 7 roșiori, din localitate.

In „Monitorul Oficial" a apărut regulamentul pentru cercetarea și aprobarea cărților didactice de curs primar.

Excelenta trupă de comedii compusă din elemente de primul ordin și pusă sub conducerea talentatului comic Niculescu-Buzău va da în orașul nostru cu începere de astăzi 5 reprezentații cu piese care au repurtat un deosebit succes pe scenele teatrelor din Paris. In astă seară trupa joacă „Prezidenta", comedie în 3 acte de Hennequin și Veber.

După vacanța Paștelor, cursurile la școalele secundare vor fi între orele 8—11 a. m. și 3—5 p. m.

Gradațiile profesorilor de la Liceul Național au fost trecute ca spor la Casa Pensiilor.

Sîntem informați că a fost mărit bugetul pentru hrana elevilor bursieri ai liceului internat „C. Negruzzi".

Ieri seara, a avut loc producția elevelor de la Institutul „Humpel". A asistat multă lume.

Biblioteca „Fundația Carol" a acordat un ajutor de 200 lei pentru tipărirea tezelor : doctorandei M. Schiopu, iar d-rei V. Nițescu 1500 lei.

Studenții de la Botanică, conduși de d. profesor Alex. Popovici, au făcut astăzi dimineață o escursiune științifică la Repedea.

D-nii Gh. Bazgan, V. Dimitriu—Borca și I. Teodorescu au depus, astăzi, la ora 6 p. m. tezele de doctorat în medicină.

Astăzi s'a suspendat cursul de Chimie Agricolă care se predă pe lîngă universitatea locală.

Consiliul facultății de Medicină se va întruni Sîmbătă seara, la ordinea zilei fiind mai multe chestiuni de discutat.

D. Traian Bratu care a fost confirmat de minister ca agregat definitv la catedra de Limba și Literatura Germană, va depune, în cursul acestei săptămîni, legiuitul jurămînt.

D. profesor Ion Pereț, în urma propunerei d-lui rector al universității, va face cu începerea noului an școlar, un curs suplimentar asupra legiuirilor civile ale Basarabiei — Andronache Donici și Harmenopulos — pentru studenții basarabeni, care vor urma cursurile juridice la universitatea din Iași.

Ultime Informaţii

Intre alte multe ignominii, publicate într'un ziar nedemn din Capitală, a fost şi acea privitoare la unele neregularităţi, petrecute în chestia arendărei Stănicului şi în care ar fi fost amestecată banca comercială şi industrială din Capitală.

D. Simionescu-Rîmniceanu, preşedintele consiliului de administraţie al acestei Bănci, a somat nedemnul ziar, în puterea legei, să publice o dezminţire formală a tuturor infamiilor debitate.

D. Simionescu-Rîmniceanu restabilind faptele, afirmă că nici nu cunoaşte din vedere măcar pe d. N. Pogonat, că directorul Băncei industriale a lucrat în mod corect şi conform încheerilor consiliului de administraţie şi că deci n'a putut fi dezavuat, după cum a afirmat ziarul în chestiune.

In rezumat, d. Simionescu-Rîmniceanu afirmă, că tot ce a scris ziarul celebrului Bogdan-Piteşti, nu sunt de cît infamii şi minciuni.

Pentru oamenii de bună credinţă dezminţirea aceasta era de prisos. Pentru cei din jurul celebrului domn, ea tot de prisos a fost, pentru că nu vor trage nici un învăţămînt din această desminţire.

Recunoaştem însă, că pentru d. Simionescu-Rîmniceanu situaţia nu era tocmai plăcută. Nu e uşor lucru să fii nevoit a te coborî până 'ntr'atîta, încît să stai de vorbă cu astfel de indivizi.

Pînă la alte succese — care urmează să vină — Cuvîntul are de înregistrat unul, — ce-i dreptul, singurul pînă acum.

A reuşit în campania cu privire la preţul redus pentru biletele de drum de fier pentru studenţi.

Nu-i vorba, un succes ieftin — mai redus chiar de cît 50 la sută — căci nimenea nu avusese de gînd să desfiinţeze măsura de a se acorda studenţilor o reduce.

Eftin succes — dar tot mai bine de cît nimica.

D. Hachi Negruzzi continuă să se rezboiască cu d. Al. Marghiloman.

In Cuvîntul *de aseară, cu o fineţă vădită, d. Negruzzi relevă iubirea aproape părintească ce d. Carp o avea pentru d. Marghiloman şi parcă ar voi să puie în evidenţă lipsa de... atitudine clară a acestuia din urmă faţă de d. Carp.*

Şi asta ar fi după d. Haki, Păcate încurcate. *N'o fi cum-va mai curînd* oferte refuzate ?.

Ziarul Inainte *afirmă că discursul pronunţat de d. Mişu Cantacuzino ieste comentat mult şi că, în cuvintele ministrului de justiţie, ar fi o aluzie la pretinsul cartel dintre conservatorii-democraţi şi liberali.*

Nu ştim dacă spusele d-lui Mişu Cantacuzino conţin sinteza testamentului politic al defunctului Gheorghe Cantacuzino.

Ne întrebăm însă, de ce cuvîntul în „pactizare" ar fi o aluzie la conservatorii-democraţi şi nu la politica d-lui Carp care ani de zile a dansat cu liberalii—vorba d-lui Arion.

Ancheta recentă făcută la corporaţia confecţiunilor şi despre al cărei rezultat am vorbit la timp, a fost provocată, după informaţiunile ce avem, de un denunţ datorit unui fost servitor al zisei corporaţii şi care, nu se ştie prin ce întîmplare, fusese pus în curent cu cele ce se petrec.

Eliminat din serviciu, omul şi-a răzbunat pe calea ştiută.

La ministerul de Instrucţiune s'a primit oferta d-lor V. Dimitriu şi Gr. Iamandi, proprietarii imobilului din str. Romînă,— fost palatul Sturza, pentru instalarea bibliotecei universitare. Proprietarii cer 460,000 lei.

In caz dacă statul va cumpăra imobilul, o parte din locul viran ce înconjoară clădirea va fi afectat pentru zidirea externatului secundar de fete.

Noile catedre înfiinţate la conservatorul de muzică din localitate vor funcţiona cu începere de la 1 Octomvrie viitor.

Se crede că peste puţine zile vor fi reluate şi terminate tratativele dintre comuna Iaşi şi direcţia tramvaiului electric pentru prelungirea liniilor de tramvai, pavarea stradelor şi acordarea nouei concesiuni.

Consiliul de disciplină al baroului de avocaţi din localitate se va pronunţa Sîmbătă asupra cererei d-nei Ella Negruzzi de a fi înscrisă în baroul ieşan,

Societatea de sport, muzică şi gimnastică din Iaşi a obţinut o subvenţiune anuală de 1500 franci din partea ministerului de Culte şi Instrucţiuni publice.

Se dă ca sigură numirea d-lui dr. Tudor ca medic primar de judeţ, în locul d-lui dr. V. Roşculeţ.

D. Alexandrescu, dirigintele poştei este numit în postul de şef de circumscripţie cu delegaţiunea de inspector.

In locul d-lui Alexandrescu a trecut d. Grigoriu.

D. Const. G. Vasiliu, actualmente subinspector a fost numit în locul d-lui Grigoriu şi d. C. Sofian, diriginte la Roman—subinspector în locul d-lui Vasiliu.

D. Aureliu Zeneanu a fost transferat de la Vaslui la Iaşi.

Cele două grădini de copii ce se proiectează a se înfiinţa în localitate vor urma să fie întreţinute de comuna Iaşi. Statul va lua asupra-şi corpul profesoral.

In importanta schimbare privitoare la noua organizare a bibliotecei centrale se crede că actuala bibliotecă va rămânea numai pentru studenţii diverselor facultăţi ale Universităţii, iar noua instalaţie va servi publicului mare, cuprinzînd între altele şi publicaţiile periodice, reviste, ziare.

D. I. Golăescu, administrator de plasă în Bivolari, a fost avansat inspector comunal de gradul I şi mutat la plasa Turia, cu reşedinţa în Bucium.

D. Ioan Mihailov, administrator de plasă la Vaslui, a fost transferat la Iasi, plasa Copou, în locul d-lui Jora, care şi-a regulat drepturile la pensie.

La Const. G. Ionescu, fost administrator la Dolj, a fost numit administratou la Vaslui, în locul d-lui Mihailov.

In locul defunctului N. S. Dima, la Creditul Fonciar Urban, a fost numit d. G. Sturza.

D. avocat Constantin D. Petrescu a trecut aseară cu distincţie, examenul I de doctorat în drept, înaintea comisiunei compusă din d-nii Dim. Alexandrescu, Peretz, Virgil Arion şi d. Albert Popovici-Taşcă.

Ministerul Instrucţiei a prevăzut în noul buget suma de 12.000 pentru ajutorarea studenţilor Români din străinătate.

Cu începere de la 1 Octombre, cantina universitară va fi reorganizată, aşa că studenţii saraci vor avea masa gratis la o cantină proprie.

Elevii Institutului electro-tecnic din Iaşi dorind a vizita instituţiile electromecanice din ţară pentru complectarea cunoştinţelor au intervenit la Minister a li se încuviinţa călătoria gratuită.

S'a acordat aceasta pentru 15 elevi, în clasa a III-a, iar pentru profesorii ce-i vor însoţi călătoria gratuită în clasa I-a.

Dl. I. Dolijan a fost detaşat profesor de gimnastică la liceul naţional.

In locul d-sale la gimnaziul din Vaslui a fost numit d. Elefterie Ropală.

Se ştie că la 17/30 Octombrie 1888 a trecut în exploatarea C. F. R. linia Lemberg-Cernăuţi-Iaşi, porţiunea Burdujeni-Botoşani-Roman-Iaşi; anul acesta împlinindu-se 25 de ani, un comitet compus din d-nii Ion Armăşescu, şeful gărei Iaşi, Garabet Buicliu controlor principal, Bucureşti, Dimitrie I. Ionescu fost şef de gară, pensionar, Alfred Donath şi Hugo Ulrich, şef de gară în inspecţia VI de mişcare, au luat iniţiativa de a întruni pe toţi foştii funcţionari la acea linie ce erau în serviciu la data rescumpărărei, într'o agapă ce va avea loc în oraşul Viena unde a funcţionat consiliul de administraţie.

Consliliul de higienă.—Consiliul de higienă al oraşului s'a întrunit aseară sub preşedenţia d-lui dr. Floru.

Asistă d-nii d-ri Imervohl, Misir, Palauz, Tudor, Grigoriu şi Stenner, apoi d-nii ingineri Miclescu, Bălănescu, Savul şi Mihailescu, precum şi d. farmacist dr. Răteanu.

D. dr. Floru, medic şef al oraşului comunică mersul boalelor contagioase şi măsurele luate pentru combaterea lor.

Consiliul acordă apoi d-lor B. Simionovici şi Natan Zerstein de a deschide cîte o fabrică de mezeluri, stipulînd anume condiţiunile în care vor trebui să funcţioneze acele fabrici.

Consiliul se ocupă apoi cu măsurile ce sunt de luat, în ceia ce priveşte vînzarea limonăzei, de comercianţii ambulanţi. Consiliul decide a permite acest negoţ însă urmează să se îndeplinească aceleaşi condiţiuni, ce se impun vînzătorilor de bragă.

D. inginer Bălănescu arată că procedîndu-se la canalizarea vechei albii a Nicolinei, urmează ca toate fabricele din acea parte să facă racordarea cu acel canal colector.

Propunerea se admite în principiu. La o observaţie însă a d-lui dr. Floru, care spune că fabrica de sopun Leon Brüll n'ar poseda autorizaţie în regulă, consiliul decide de a face o anchetă în această privinţă.

Şedinţa se rădică la oarele 7 seara.

Ziarul „Seara" care adoptase o acţiune de injurii şi insinuări calomnioase, simţindu-şi dişertăciunea şi ridicolul,—se pocăeşte.

Trăinicia concepţiunilor de ad-ţie superioară şi tăria de fier a personalităţilor politice, nu poate cădea biruite prin mijloacele unei acţiuni de simplă aventură.

Este o lege a echilibrului forţelor!

Cîntăreţii bisericeşti au făcut la Mitropolie sub conducerea d-lui Grigoriu, psalt de strana mare, exerciţii pentru corurile ce vor cînta Sîmbătă (serbătoarea stîlparilor), transportarea icoanelor de la biserica Bărboi la Mitropolie.

Judiciare.—In ziua de 5 April, se va judeca de către s. I a Curţii de Apel, procesul pentru punerea în libertate din arest a lui Lupu Braunstein.

— In procesul de bigamie dintre d-na Elena Turcan cu d. N. Turcan, s. II a curţii a respins opoziţia celei dintăi şi a primit apelul d-lui N. Turcaa, achitîndu-l.

— Inculpatului C. Focşa, dat judecăţii pentru abuz de putere i s'a redus pedeapsa, de către s. II a Curţii, rămînînd condamnat numai la 25 lui amendă şi 20 lei despăgubiri civile.

— In procesul pentru daune dintre M. Crupariu şi C. Zamfirescu, sentinţa se va da Sîmbătă 6 April.

— S'a amînat de asemenea şi procesul pentru bani dintre Pascal Zadic cu Fabrica de zahar din Roman.

— Sîmbătă 6 April, s. II a Curţii se va pronunţa în procesul dintre Judecătorul Sindic al Tribunalului Neamţ cu Max Weiselberg pentrn lichidarea unei societăţi.

— Camera de punere sub acuzare a ordonat arestarea şi trimeterea în judecata curţii cu juri din Vaslui, a Mariei Ion Diduţă, pentru dare de foc.

— A fost transcris la s. II a Trib. local contractul de societate dintre Iulian Dimitriu şi I. T. Teodorescu, care formează o societate anonimă pentru exploatarea de spectacole de cinematograf sub numele de „Kino-Teatrul-Apollo". Durata societăţii e de 5 ani iar capitalul de 16,250 lei.

— D. Leon Iuster, vinde d-lui Leon Goldenberg via sa din podgoriile Socola pe preţ de 120 mii lei.

— Primăria comunei Iaşi, cumpără de la familia Kizer, imobilul din str. Ştefan cel Mare No. 3.

— D. Nuhamovici Copel ipotechează d-lui I. Barber imobilul din Iaşi str. Colonel Langa No. 17.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, din sala circului Sidoli, care reprezintă astă-seară Mercuri 3 April:

Funeraliile fostului preşedinte al Senatului Gh. Gr. Cantacuzino, impresionări cinematografice fidele, minuţios prinse şi redate pe ecranul cinematografului.

Inocenta" film suedez. Mare roman contimporan în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Pe lacurile liniştite: Lebăda. Scene şi vederi după natură.

Un musafir nepoftit, scene foarte humoristice.

Fiica marinarului, splendid roman contimporan.

Cum se distrug pădurile în Malaca (Indo-China—Asia).

Vederi din Ceylan (Insulă la sudul Indostanului—Asia).

Se intercalează în program: Fumătorii de opiu, dramă—Fenomene de cristalizare (ştiinţific).

Mîne Vineri program nou.

Parohul bisericei Toma-Cozma, a început să planteze şi să niveleze terenul ţintirimului din care au fost scoase osemintele şi pietrele, pentru a face o grădină.

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Cîrciumari, că deschid cu începere de la 1 April a. c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.

V. V. Teodorescu.

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 4 Aprilie

Demersul puterilor la Muntenegru

Cetinge.—Reprezentanţii puterilor au făcut la ora 1·15 dimineaţă un demers colectiv spre a remite ministrului de externe răspunsul marilor Puteri, înmînat la Sofia, Belgrad şi Atena, în urma propunerei recente a aliaţilor; apoi reprezentanţii Puterilor au făcut cunoscut ministrului de externe graniţele Albaniei de nord şi de nord est. Ministrul a mulţumit pentru aceste comunicări şi a declarat că le va supune consiliului de miniştri şi ca apoi se va înţelege cu aliaţii spre a răspunde.

*

Belgrad. — Primul-ministru, d. Pasici, s'a înapoiat eri din Vescreb. Deputatul progresist Marincovici a plecat spre Paris la conferinţa financiară.

*

Belgrad.—Organul naţionalist „Srbsca Zastcva" se pronunţă într'un mod din cele mai energice în contra boicotărei mărfurilor austro-ungare şi adaugă că presupunerea că bulgarii şi grecii ar putea lua parte la această manifestaţie de drag pentru Serbia e absurdă. Organul guvernului „Samouprava" răspunzînd articolului oficiosului bulgar „Mir" despre tratatul de alianţă sîrbo-bulgar, constată că afară de principiul pacta est servanda, mai e şi principiul rebus sic stantibus, care, precum şi desfăşurarea războiului a aratat cum, trebue aplicat tratatul sîrbo-bulgar, tocmai din cauza că Serbia doreşte menţinerea alianţei, trebue să stăruiască pentru revizuirea tratatului de oare-ce e imposobil ca una din părţi să tragă partea leului, dintr'un tratat încheiat sub alte condiţiuni de cît cele care s'au întîmplat în cursul războiului. Pe de altă parte prima modificare a tratatului s'a făcut după cererea bulgarilor.

*

Constantinopol. — Buletinul oficial al răsboiului spune că eri tot a fost calm la Ceatalgea şi la Bulair. Toate persoanele arestate la Beirut pentru instigaţie la grevă au fost puse în libertate din ordinul marelui vizir. Valiul din Biltis telegrafiază că opt armeni consideraţi ca autori ai omuciderei anunţate au fost arestaţi.

S'a iscălit contractul de prelungire a concesiunei societăţei farurilor. O depeşă din Erzerum spune că în ziua de 13 corent o explozinne de bombe de dinamită s'a întîmplat într'o casă armenească: trei armeni şi o femee au fost omorîţi. Marele vizir dezminte categoric svonurile după care un armistiţiu ar fi fost iscălit. Cercurile bine informate continuă să spere că încheierea armistiţiului ar fi iminentă.

*

Paris.— La negocierile internaţionale pentru regularea chestiunelor financiare între Turcia şi Statele balcanice, vor lua parte: Baronul Banckenwakenitz ca reprezentant al guvernului german şi ministrul Pritz reprezentantul german la datoria publică; d-nii Schwabach şeful Casei Bleichroeder, Helfferich directorul Deutsche Bank ca experţi financiari.

*

Un căpitan Francez acuzat de spionagiu

Paris.—Preşedintele Poincaré a primit azi după amiazi pe principele Galilor şi a înapoiat această vizită. Agenţia Havas spune că arestarea căpitanului francez Lemerle la Spire, trebue să fie o greşală şi se crede că ancheta nu va fi menţinută.

Căpitanul Lemerle era în concediu regulat şi călătorea în Germania cu autorizaţia guvernului francez şi în mod absolut privat, nefiind însărcinat cu nici o misiune.

Intre statele aliate

Sofia. — Fostul ministru Takeff care a făcut o călătorie de studiu în Macedonia, a depus pe biroul Sobraniei o interpelare privitoare la atitudinea ostilă din partea autorităţilor serbeşti şi greceşti faţă de populaţia bulgară din ţinuturile ocupate, citind numeroase cazuri.

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— Str. Cuza-Vodă 13 —

De Inchiriat *dela Sft. Gheorghie a. c, casele din strada Elena Doamna (foasta str. Albă) proprietatea D-nei dr. Popovici şi a d-lor Terenti, compuse din 6 camere, 2 antrete, cameră de servitor, bucătărie, spălătorie, grajd, pivniţă, magazii, etc.*
Instalaţie de apă şi canal.
A se adresa d-lui avocat Oswald Teodoreanu str. Mîrzescu 13.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*
Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Pian *de vînzare ieftin. Adresa la administraţia ziarului.*

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*
A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINĂRI ŞI REVACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis-à-viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

Alfons Herovanu
AVOCAT
S'a mutat strada Albă 17
Orele de consultaţii aceleaşi

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
autorizaţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

Cine vrea să mănînce şi să bea bine şi eftin
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminecile, Sîmbetele şi Sărbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografica a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de glicerină cu copaiu approbate de Academia de Medicină din Paris. — Nu se opresc în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc nicăi dată rigidităţi. Întrebuinţate singure sau cu Injecţiunea Raquin, vindecă în fóte scurtă timp scurgerile cele mai tari prisnuite de

GONOREE

A fost pregătit de Farmacia din Paris, pe lângă de [illegible] semnătura lui Raquin şi timbrul albastru (în albastru) al Guvernului francez.

Depozit: Paris, 78, Faubourg St-Denis

la FUMOUZE-ALBESPEYRES

şi în tôte principalele Pharmacii

UNDE SE POT RĂSI ASCEMENEA

CĂLĂTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Întrebuinţate în

SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:

Curţei Imperiale Ruse

Regale Române

Muntenegru

şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii

Diplome

şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, circulând cu la... esenţele

De vânzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru Iaşi: a se adresa Domnului Raimund B. Speier

Alexandru Spivaroff

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911

92.127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100

Lei 1,995,501 72 la sută renta

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

În anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

„Atelier" special pentru reparaţiuni **—Proiecte— Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţii: cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de cămăduit, *Migrenele, Ceafalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari se resfăţă la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La dîua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Mousette de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1850 — Simbătă 6 April 1913

Desființarea prestațiunei în natură

Discuțiunea vie care s'a încins la Cameră în jurul proiectului de modificare a legei drumurilor, invederează lămurit însemnătatea reformei care se propune. Desființarea prestațiunii în natură și înlocuirea ei printr'o capitație, care formează miezul proiectului, este într'adevăr o inovație. Ea este, însă, o cerință a democratismului modern și o urmare a noilor principii în materie de impunere.

Prestația ca și dijma, adică contribuția în natură, este un lucru al trecutului, o fosilă pentru noi. Prestația poate să convie la o societate primitivă, unde condițiunile sunt aproape uniforme și unde egalitatea sarcinelor nu rănește de cît justiția ideală și nu realitățile vieței. Dar într'o societate mai complexă, adică mai modernă, prestația ca și capitațiunea care este echivalentul său în bani, este o monstruozitate socială.

Ideea că țăranul și marele proprietar, că lucrătorul și marele industriaș, că cel mai mic slujbaș și cel mai mare avocat sunt egali la sarcine, este o idee insuportabilă pentru o conștiință modernă.

Și astăzi cînd în mai multe țări s'a admis principiul proporționalității impozitelor, cînd chiar la noi s'a încercat a se schimba sistemul de impunere pe această bază, astăzi nu i permis nimărui să ceară egalitatea de impunere. De aceea proectul poate fi atacat nu din cauza suprimării prestației, dar mai mult prin faptul că prestația, ce se desființează sub îndoitul punct de vedere al justiției sociale și al ineficacității pentru drumuri, e înlocuită în parte printr'o capitație.

Dar guvernul nostru este destul de înțelept și cu experiență pentru a nu ignora că nici o mare reformă n'a fost realizată dintr'o dată.

Dacă, pentru a suprima prestația, s'ar aștepta momentul cînd situațiunea noastră budgetară ar prezenta destulă elasticitate pentru substituirea de resurse scoase numai din sarcini indiscutabile din punct de vedere al legitimității și al dreptății, s'ar risca de a se păstra fosila întreagă pentru multă vreme încă.

Guvernul știe bine, că o dată prestația suprimată, capitația care o înlocuește în parte va avea viața prea scurtă și va face loc la rîndul ei unui impozit, care să satisfacă principiile și să nu surprindă opiniunea publică prin noutatea lui tranșantă.

Cu toate acestea proectul a fost criticat și combătut cu tărie. Principiul, însă din care decurge acest proect n'a putut fi răsturnat. Și criticele aduse, care nu sunt de cît părerile personale ale acelor ce le-au susținut, n'au făcut de cît să ne convingă că sunt personalități care ori cît de bine ar poseda unele principii, nu cunosc realitatea faptelor. Este în deobște cunoscut, într'adevăr, cît de mult stingheresc pe țărani zilele de prestație; de asemenea cît de neproductivă este munca lor în astfel de condiții și cît de mult este încurcată autoritatea superioară. Este de asemenea cunoscut, cum încă de pe timpul lui Ludovic al 16-lea s'a încercat și în alte părți să se facă ceea ce încearcă astăzi și guvernul nostru, cum s'a realizat în mare parte și pretutindeni suprimarea prestațiunei în natură și cum totdeauna s'au găsit oameni cari să se împotrivească nu numai ori-cărui pas înainte pe care legiuitorul ar vrea să-l facă, dar chiar ori-cărei încercări de a se apropia de ceea ce în deobște s'a realizat, de a ajunge la nivelul comun al legislației contimporane.

Să sperăm însă că acest proect va deveni lege cît mai curînd și că va triumfa o idee dreaptă și se va înfăptui opera unui om, care nu visează, ci observă, muncește și îndreaptă.

Reuniunea conservator-democrată

Șeful partidului conservator-democrat, d. Take Ionescu, a convocat pentru joi seara pe parlamentarii conservatori-democrați la un prînz în sala de marmoră a hotelului Bulevard.

Nu va surprinde pe nimeni această invitațiune de la șef la partizani, dorința exprimată de conducătorul unui partid politic de a strînge la olaltă pe reprezentanții frunțași ai partidului în jurul unei mese prietenoase și eventual de a schimba cu ei, în afară de cuvîntările ocazionale destinate publicității, părerile de la amic la amic, rezultatul experienței, observațiilor și chiar peripețiilor politice de o zi pe alta.

Vacanța de paști vine să întrerupă, numai pentru scurt timp ce e drept, o seziune parlamentară interesantă, abundentă și care tocmai pentru că se înfățișează astfel, nu poate fi lipsită de incidente și chiar de neplăceri.

Ori cît ar fi cineva membru devotat al unui partid politic—și partidul conservator-democrat a fost și este prin excelență fericit de a avea membri devotați pînă la sacrificiu—împrejurările, temperamentele, întîmplările își au partea lor în activitatea publică, în manifestările de ori ce natură, așa că drum fără asperități, omogeneitate absolută, uniformitate fără urmă de abateri, nu există, nu pot și—credem—nu trebuie să existe, pentru că monotonia ar caracteriza prea din cale afară mult viața politică a țării, activitatea publică a unui partid.

Nici primavara, care e anotimpul cel mai frumos și cel mai fermecător, nu e lipsită de variațiile, de capriciile, de accidentele și intemperiile ei,—fără de cari ar fi prea plicticoasă. Esențialul este ca, în a totului tot, să reiasă impresia de frumusețe, de atracțiune, de armonie.

E același lucru în viața politică, în alcătuirea de partide, în relațiile de armonie și de atracțiune ce domnesc în sinul lor. In afară de micile asperități momentane, cată să răsară impresiunea generală de dragoste și de pace, — așa cum se întîmplă lucrul pe deplin în rîndurile partidului conservator-democrat. Fără reuniuni săptămînale, fără agape periodice, fără superflue îndemnuri la frăție și prietenie, — lucrurile au mers și merg necontenit într'o cordialitate perfectă și prilejul prînzului oferit de d. Take Ionescu devotaților și neclintiților partizani politici, va da în întregime și desăvîrșită această impresiune tuturora, contribuind a cimenta încă odată și pentru totdeauna legăturile strînse, profunde, — legături reciproce ale membrilor, iar mai presus de aceasta legătură indisolubilă între toți membrii partidului și șeful, sufletul partidului, Take Ionescu.

CALOMNII

Personalitatea Ministrului de Lucrări Publice face sînge rău multora. Pe unii nu-i lasă să doarmă, alții dorm neliniștiți.

De aici și lupta plină de ignominii pe care unele gazete din București o duc contra lui. Aceste ziare culeg de prin cafenele ori de pe Bulevarde, toate znoavele și iscoadele unor nemulțumiți, din cari fac un cal de batae contra ministrului pe care nu-l au la inimă.

Pentru cine judecă bine lucrurile, pentru cel ce vede cum trebue să vadă, toate acele invective cad, pentru că nu se pot susține, nu au temeiu.

Da, Badareu este omul de acțiune, dar în același timp e înzestrat cu un înalt simț de prevedere. In ori-ce acțiune a lui trebue căutat scopul, și cum acesta e înălțător se înțelege că lucrarea, care duce la realizarea lui nu poate avea nimic de înjositor.

Și e foarte natural, ca atunci cînd ai în vedere interesul superior al Statului și întîlnești în cale un obstacol, să cauți a-l reduce făcîndu-l neputincios. Or, obstacolele vin de la oameni, și lovind obstacolul atingi pe oameni.

Sunt unii cari au contractat anume deprinderi, bune sau rele, nu discutăm aici, dar din moment ce te ai atins de ele, începi a fi considerat ca dușman de către dînșii.

Ministrul de Lucrări Publice cu agerimea ce-l caracterizează repede a putut vedea în administrația ce conduce unde e răul, și deci caută să-l lecuiască.

Ce faci însă cu deprinderea, cu tradițiunea? Și cum cei cu deprinderea, cu tradițiunea sunt și ei oameni; apoi cum ei se simt loviți prin acel spirit de cercetare și analiză a ministrului, se înțelege că nu se simt bine. Și ceea ce nu e de cît o nemulțumire caută s'o transforme într'o acțiune rea a ministrului. Gazetele stau gata și se știe meseria gazetarului adversar, „din țîntar va face armăsar".

Asupra unui fapt, care în alte împrejurări ar fi trecut neobservat, dînsul va brodi un întreg roman.

Bădăreu însă e democrat și prin naștere ca și prin convingere. Ori cine se poate lăuda că a dat mîna cu dînsul, nu numai atunci cînd era în opoziție, și se știe că atunci toți sunt darnici cu asemenea articol, dar și de cînd e Ministru. De atunci sunt unii, cari socotesc că între dînsul și ei nu e nici o deosebire. Socotesc aceștia că se poate vorbi despre el în cafenele, pe străzi, se pot judeca actele lui în ori ce împrejurari, și că mai nu ești ținut la oare cari menajări de limbagii, cînd e vorba de el.

Bădăreu apoi are în orașul nostru legături de Comerț. Noi cei din Iași cunoaștem cu toții „debitul A. A. Bădăreu". Și dînsul nu figurează numai cu numele în firmă. Se duce la fața locului, intră în magazie, controlează. Este evident atunci că unii nu-și dau samă de distanța între acest om și dînșii, de aceia îi atribue și lui toate micșorările de care dînșii sunt capabili.

Prin legăturile familiare vine în contact și cu cei mai mărunți. Și în multe cazuri aceștia nu sunt în stare să facă deosebirea între ei și cel care prin merite deosebite, muncă neîntreruptă și prevedere a putut ajunge așa de Sus.

Pentru cei ce locuesc în cealaltă parte a țărei, Bădăreu mai are un defect: e de la Iași. Și ori ce s'ar zice, Iașul stă multora de-a curmezișul.

Cînd lovești atîtea interese, cînd stai în drumul atîtor deprinderi și idei, e ușor de înțeles că ai de culegi tot veninul ce această stare de lucruri poate exala.

Vine în mintea unui gazetar că s'ar putea face cutare lucru rău la ministerul Lucrărilor Publice. Cine va fi vinovatul? Il știu mai dinainte. Intr'un proces e amestecat unul din partizanii politici. Cine e de vină pentru aceasta dacă nu Bădăreu?

Toți însă vor recunoaște că Bădăreu e înzestrat cu simțul realității. El trăește în lumea de astăzi și înțelege că omul trebue considerat în complecsul său așa cum este el, iar nu ca o ființă imaginată.

Poate că nu e rău să fie cineva și idealist întransigent, dar ia să facem socoteală cît cîștigă lumea de la unul ca aceștia și cît de la cel ce se inspiră de adevăratele și actualele ei nevoi?

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

Pe afișul reprezentației de aseară a trupei lui Niculescu-Buzeu era mențiunea: „Reprezentațiune picantă interzisă domnișoarelor".

Iată o chestiune de cari ar trebui să se ocupe mișcarea femenistă. Egalarea drepturilor cu bărbații e o chestiune care ar putea să mai întîrzie, pe cînd egalitatea de drepturi pentru toată suflarea femenină, e ceva mai ușor și ar putea fi rezolvit imediat.

Adicătelea de ce unei fete bătrîne să-i fie oprit ceia ce este permis unei doamne cît de tînără?!

Să se ceară deci egalitatea tuturor femeilor în fața... lucrurilor picante.

P.

Silistra ori... alt tratament

Nu odată s'a vorbit în coloanele acestui ziar de netemeinicia știrilor împrăștiate cu privire la soluțiunile diferendului romîno bulgar.

De cînd s'a formulat numai ideia unei conferinți la Petersburg, cele mai fantaziste zvonuri au luat loc, rînd pe rînd, în coloanele ziarelor străine, pentru ca apoi, fără nici o rezervă, să fie reproduse de gazetele noastre.

E firesc că nimic nu se putea ști, cu anticipație,—cum, azi, după aproape două săptămîni, de cînd conferința ambasadorilor lucrează, nici presa și nici cei ce conduc interesele națiunilor în litigiu nu știu nimic.

Și e natural să fie așa cînd nimic nu s'a hotărît definitiv, iar că cele publicate nu erau de cît manevre gazetărești, o probează chiar o telegramă, dată din Petersburg în ziua de 2 April, și în care se spune, între altele: „Ministerul de exter„ne aduce la cunoștință că membrii con„ferinței romîno-bulgare s'au înțeles să „nu comunice nimica presei fără o în„țelegere prealabilă comună. Toate svo„nurile apărute prin ziare în această pri„vință nu corespund cu realitatea și tre„buesc atribuite încercărilor de a se pre„zenta lucrările conferinței sub o lumină „tendențioasă".

Deci chiar ministrul de interne al imperiului vecin, vine și spune azi: „toate zvonurile apărute prin ziare... sunt încercări de a se prezenta lucrările sub lumină tendențioasă".

Lucrurile s'ar opri aici: Simple sporturi—de gazetă,—dacă, în o altă telegramă, pornită însă din capitala unei alte mari puteri, din Berlin, și tot în ziua de 2 Aprili, nu ni s'ar spune că, cu prilejul votărei bugetului, deputatul *Conservator*—notați bine, nu socialist—Oertel, după ce aprobă purtarea Germaniei față de România, zice:

„Romînia a fost Statul cel mai ratio„nabil din Balcani; trebue împedecat ca „din cauza bunului ei simț să iasă rău. „Revendicarea politică a Silistrei este ab„solut întemeiată.Ași regreta și mai mult „dacă guvernul ar voi să urmeze sfatul „dat de deputatul Bernstein, de a se a„mesteca în afacerile" interne ale Ro„mîniei din cauza tratamentului evrei„lor.

Vra să zică, — cum reesă din înșeși declarațiile deputatului Oertel, în chiar Reichstag-ul germaniei, socialiștii nu se sfiesc să pună în legătură: chestiunea Silistrei cu tratamentul (?!) evreilor din Romînia.

Ar fi bine să întrebăm care tratament, —dar nu e locul aici.

Ori în vremea din urmă, toate ziarele străine erau potopite de telegramele cele mai pesimiste, ca să nu zicem dăunătoare, cererilor noastre.

In fond ele însă nu erau de cît simple scornituri,—iar mobilul e foarte lesne de ghicit: presiunea. In ce scop?.. Aici e alt cîntec, pe care ni-l pot spune anumiți deputați lui Reichstagul german.

INSEMNARI

De la Gutenberg pînă la Cinema

Tiparul a fost primit la începutul lui ca un lucru vulgar și josnic și meșterii se căsneau să ascundă caracterul tipografic al primelor cărți imprimate sub un noian de litere manuscrise și gravuri. O carte imprimată era în adevăr un articol eftin, fără nici o importanță și se părea că nici odată nu va rivaliza cu elegantele și bogatele manuscrise, cu care lumea se obișnuise.

Cu timpul ideile s'au modificat întru cîtva și astăzi, desigur, cu înaintarea culturei manuscrisele n'ar mai putea să satisfacă curiozitatea publicului, dacă ar fi să le întrebuințăm de pildă pentru ziarele de mare tiraj.

Pe nesimțite Teatrul sufere astăzi o evoluție identică. Prin ajutorul fonografului și cinematografului putem reproduce vocea și jocul actorilor în mii de exemplare și cine știe unde se va opri această vulgarizare. Nu mai departe zilele acestea chiar, un ziar englez anunță că prin mijlocul telefoniei fără fir vom putea să auzim operele și operetele pînă la 50 km împrejurul sălei unde se dă spectacolul. Incercările făcute au reușit pe deplin.

Ne putem lesne închipui ce va fi atunci, cînd inventatorii ne vor putea da și putința de a vedea, cele ce pînă astăzi nu se pot decît auzi la distanță. De bună samă că atunci sălele de spectacole vor fi goale, fiecare asistînd... de la el de acasă la ultimele noutăți ale teatrului. Adio, atunci, garderoba cu înghesuiala caracteristică, adio întîrzierile obișnuite ale doamnelor și putința lor de a face senzație întrînd tîrziu la teatru. Adio, și mulțumirea lor, a tuturora, de a-și etala cu grație ultimele tualete.

Singura scăpare ar fi ca prin alte aparate, tot atît de perfecționate, să li se poată admira îmbrăcămintea... de acasă.

Și nepoților noștri acestea le vor părea tot atît de firești precum ne pare nouă astăzi tiparul; dar aceasta nu va împiedica pe unii să caute atunci spectacolele începuturilor după cum astăzi nimic nu împedică pe unii dintre noi să colecționeze cu patimă răzlețe manuscrise învechite.

Vic.

Caracteristica Vreme

De bună seamă că, la o națiune, sim[illegible] ț ul de a distinge unde este bine și un[illegible] este rău, în acțiunile politice și socia[illegible] este măsura vitalității lui.

Rare ori am avut în viața noastră, [illegible] poci asemănătoare cu cea de astăzi, i[illegible] ce privește mulțimea încercărilor de [illegible] determina anumite mișcări, anumite at[illegible] tudini, anumite curente. Dacă totdeaun[illegible] ne am manifestat ca un neam cumint[illegible] apoi astăzi mai mult ca totdeauna a[illegible] fost la înălțimea reputațiunei noastre.

Nici ademenirea unor mirajuri de m[illegible] rire viitoare n'a prins, după cum n'a prin[illegible] nici conjurațiunea ambițiunei nevolnic[illegible] care cerca să se întroneze pe ruina l[illegible] niștei și a siguranței noastre.

Cînd n'a izbutit nici tentativa de a r[illegible] dica partea uzată a societății noastr[illegible] în potriva acelei părți care este tocma[illegible] expresiunea energiei și a vitalității, cu[illegible] era să prinză insinuările, intriga și ca[illegible] lomnia?

Instinctul războinic și cel de conser[illegible] vare națională, prin atitudinea noastr[illegible] rece și prudentă, s'a manifestat atît de pu[illegible] ternic, încît ne întărește convingerea c[illegible] suntem meniți a avea un rost anumit în[illegible] tre popoare.

Atitudinea noastră rece, prudentă, a[illegible] fost și regulatorul vălmășagului de ten[illegible] dinți ce se văzuse o clipă și tot ea a inpu[illegible] vînturătorilor de suflete pocăință.

Cei care strigau, au amuțit; cei care ridicase piatra, au încremenit; cei care au adus ocară, cer iertarea. Cu toți au înțeles că, prin acțiunea conducătorilor de astăzi, se rostește însăși voința mulțimei. A te opune ei, este a te opune impetuosului val de energie pe care-l determină evoluțiunea.

Și așa se explică de ce absolut toate, încercările de a sgudui situațiunea unor miniștri—a guvernului deci—au eșuat repede și în chip ridicol.

Așa se poate înțelege de ce, după atîta frămîntare aparentă, guvernul se prezintă astăzi: senin, tare și pregătit pentru orice acțiune va cere-o vremea.

I. P.

MEMORIILE REGELUI CAROL I

(Relative la chestia cu Arab-Tabia și Silistra)

De oare-ce toată lumea este atîntită asupra chestiei cu Silistra, dăm publicului fragmente privitoare la această chestie, din memoriile personale a Regelui nostru și de unde se poate vedea clar, că Silistra era să fie dată României din anul 1878, — după încheierea păcii războiului Romîno-Ruso-Turc. Fiind că notele de mai jos sunt datate zi cu zi, ne vom ține de această ordine:

1878 Iunie 30. Tratatul dela Berlin. Art. XLVI.... „Principatul (România) primește, deosebit de aceasta, teritoriul situat la sud de Dobrogea, până la o linie care să plece dela răsărit de Silistra și terminîndu-se la Marea Neagră, la sud de Mangalia. Traseul acestei fruntarii va fi fixat la fața locului de comisiunea europeană instituită pentru delimitarea Bulgariei". (a se vedea art. II).

Iulie 7. Art. II. Principatul Bulgariei va cuprinde teritoriile următoare:

„Fruntaria va ține la nord malul Dunărei dela vechiul hotar al Serbiei până lîngă Silistra, *care punct, se va fixa de comisiunea europeană* și de acolo va apuca spre marea Neagră de la sud de Mangalia care este prinsă la teritoriul românesc..."

Iulie 23. Fragment din scrisoarea Prințului Carol, părintelui său. ...„La fixarea frontierei vom căuta să ne apropiem *cît de mult de Silistra*, de oare ce Dunărea nu e prea lată acolo și se poate mai lesne construi un pod."

August 2. Din o scrisoare adresată Părintelui său, trimisă la Sigmaringen prin marele om de Stat, M. Kogălniceanu... „Kogălniceanu, căpătînd un congediu scurt are dorința de a se prezenta vouă, scumpii mei părinți. Incă de pe cînd era la Berlin voia să meargă în Suabia, însă atunci a fost chemat de mine în țară. După rugămintea sa îi dau aceste rînduri. Nu mă îndoesc că o să-i faceți o primire amicală. Sunt două afaceri în care vrea să isbutească pe cale diplomatică: 1). Ca noul teritor ce ni s'a dat de Europa să cuprindă *malul Dunărei dimpreună cu Silistra*, de oare ce numai în apropierea acestui oraș se poate con-

strui un pod; de acolo la vale Dunărea e prea lată și curînd apoi încep smîrcuri întinse; astfel, mai în jos de Silistra legătura directă a malurilor ar fi foarte grea și costisitoare"... „Greutăţi mai mari o să întîmpinăm cu strămutarea frontierei. Comisia europeană 'și va începe lucrarea la 1 Septembre 1878. Trebue să căutăm a cîștiga în sinul ei o majoritate; poate că prin influenţa preţului de coroană al Germaniei vom putea atrage în favoarea noastră pe delegaţii germani. Kogălniceanu 'ţi va vorbi în această afacere, și 'ţi va cere un sfat..."

Septembre 13. Prinţul primește pe colonelul Fălcoianu care-i face raport asupra Dobrogei. „Colonelul a călătorit pe frontiera hotărîtă de congresul din Berlin și a văzut că ea este cu atît mai greu de fixat cu cît *nu există pe această stepă*, lipsită de copaci, nici un punct natural care să servească de despărţire. El este de părere că, dacă nu se va da României Silistra, atunci să-i se alipească cel puţin înălţimele care o domnează; *altfel, întreaga frontieră nu se va putea susţinea.*"

Septembre 14. Răspunsul Părintelui prinţul Carol Anton"...

„Aveţi înainte-vă momente grele încă: Basarabia, Dobrogea și regularea frontierei cu Bulgaria. După arătările lui Kogălniceanu, am înaintat un mare memoriu către prinţul de coroană al Germaniei, în privinţa menţinerei liniei drepte dela Mangalia până la Silistra, spre a se construi un pod dela Călărași. Am accentuat în acest memoriu că, cu ocazia acestei linii de frontieră, politica germană poate să-și arăte în fapt bună-voinţa către România, neţinînd de altfel seamă decît de prescripţiile tratatului din Berlin și *opunîndu-se la pretenţiile ruseşti...*"

1879 Ianuarie 10. „...Silistra, mulţumită situaţiunei sale extrem de favorabilă, ar putea să fie transformată în cîteva zile într'o fortăreaţă de mîna întâi. In aceste împrejurări precare, pe noul său teritoriu, ar fi pentru România de cea mai mare importanţă, dacă s'ar rezolva în sfîrșit cel puţin chestia frontierei. De aceea guvernul romîn roagă Puterile garante să confirme linia de hotar, proectată de comisiunea specială într'o lucrare lungă și obositoare. *In starea actuală a lucrurilor, România nici nu poate gîndi la o reorganizare reală a Dobrogei...*"

Ianuarie 12. Prinţul Carol primește în audienţă pe Sanfet-Pașa ambasadorul Turciei la Paris, căruia îi vorbește astfel:

„...In ceea ce privește starea actuală a lucrurilor este vădit în interesul Porţei ca Bulgaria să nu devie prea tare și ca Silistra să fie dată Romîniei spre a-și putea apăra hotarul..."

Ianuarie 18. — „...D. Chica unul din noii prefecţi ai Dobrogei, anunţă din Tulcea că rușii s'au plîns din cauză că Arab-Tabia, a fost ocupată de Romîni, fără ca dînșii să fie încunoștiinţaţi de aceasta. Din Roma se raportează că locotenentul colonel Orew a declarat următoarale: *Comisia de delimitare n'a ţinut partea României, ci a executat cu o severitate matematică hotărîrile tratatului de la Berlin. Așa a zis și mareșalul Moltke că Silistra este singurul punct pe unde se poate face un pod. Dacă Arab-Tabia ar fi a Romîniei, nici una din cele două naţiuni n'ar putea să facă în Silistra o fortăreaţă ameninţătoare*".

Ianuarie 19.—„...Ministrul Cîmpineanu trimite reprezentanţilor Romîniei în străinătate, o depeșă circulară în care zice: Romînia a fixat linia de hotar fixată de Europa; Rusia cere însă ca s'o golească, mai cu seamă în punctul de la începutul Arab-Tabia, lîngă Silistra, de oare-ce Arab-Tabia este o fortăreaţă a Silistrei".

Ianuarie 27.—„Rușii reclamă cu energie contra ocupărei fortului Arab-Tabia de romîni și susţin că el este ca și Silistra al Bulgarilor".

Februarie 2.—„Liteanu anunţă din Berlin că guvernul german e însufleţit de cele mai bune sentimente pentru Romînia, *însă* declară că Arab-Tabia este o chestie europeană. Ghica telegrafiază din Petersburg, că Giers și-a exprimat speranţa că Romînia va primi *linia provizorie propusă de Rusia* și va evacua Arab-Tabia".

Februarie 4.—„Marile puteri sfătuiesc pe Romînia să evite un conflict cu Rusia și să-și retragă trupele din Arab-Tabia..."

Februarie 7.—„Guvernul din București a telegrafiat generalului Anghelescu să evacueze imediat Arab-Tabia".

Februarie 16.—Prinţul scrie tatălui său: „...In afară de Rusia care ne face toate neajunsurile, nu găsim un sprijin în Germania..." „...Rusia a reclamat pe reprezentantul său din București, din cauza afacerei cu Arab-Tabia. Azi Germania vrea să înapoieze Arab-Tabia Bulgariei, sau mai bine zis, Rusiei, așa că Silistra devine un punct de strategie de primul rang! *Pentru Romînia însă dobîndirea Silistrei întreagă, care este cheea Dobrogei, este o necesitate* și fortăreaţa ne-ar fi fost dată, dacă n'am fi fost certaţi cu Rusia".

Martie 9.—„Din Roma se raportează că Orero, singurul care a ţinut să dea Romîniei Silistra cu toate ale ei, pleacă iar la Constantinopol, în noua comisie de frontieră dintre Romînia și Bulgaria, după ce a declarat de mai înainte că Arab-Tabia este a Romîniei".

(Va urma).

Nel.

OAMENI ȘI LUCRURI

A vorbi și a tăcea

S'au scris așa de multe — și chiar de interesante lucruri—despre famenism și despre tot ce, sub o formă ori sub alta, îi aparţine, în cît ne surprinde să întâlnim vr'o notă inedită în această — cum să zicem?—literatură a femenizmului.

Ni s'a părut interesantă cronica unei colaboratoore a ziarului „Presa" și din acel articol cităm un pasagiu:

„...Acum la Iași, o doamnă a făcut o cerere asemănătoare, care probabil că o să aibă aceiași soartă ca și cea de anii trecuţi.

Mă întreb nedomerită de ce nu se dă dreptul femeilor să profeseze avocatura, cînd li s'a dat voie să profeseze medicina, unde e în joc viaţa a sute și mii de indivizi. Ce li se impută? Că ar putea influenţa asupra judecătorilor pe calea sentimentală? De ce nu se revoltă nimeni cînd un avocat abil, făcînd pe sentimentalul, reușește să înduioșeze pe juraţi, făcînd astfel să achite pe un prevenit, care poate să fie chiar vinovat. Slavă Domnului, avem destui din acești avocaţi, cari și-au făcut o specialitate din acest fel de apărare; sunt mult căutaţi, admiraţi de publicul obișnuit al Curţilor cu juri și aplaudaţi ca la teatru. Cum au influenţat asupra juraţilor, că doar nu sunt îmbrăcaţi cu fuste.

O femee poate ca și un barbat să fie foarte tare în legi și chiar mai tare, de oare-ce în unele cazuri femeile au mai bună memorie ca barbaţii, iar cît despre argumentare și putere de convingere, sunt unele femei incomparabil superioare barbaţilor.

Dacă nu posedăm această calitate, de ce reușim să vă convingem în mai toate ocaziile, domnilor recalcitranţi? Fiind-că cedaţi! Nu!

Fiind-că recunoașteţi că n'aveţi dreptate, și în faţa evidenţii, vă plecaţi. De ce nu lasaţi femeilor putinţa să-și pună această putere a convingerei în serviciul unei cauze mai mari?

Elocinţa o are orice femee care e obișnuită să cugete, să raţioneze și care caută să-și dea seama de tot ce se petrece în ea și în jurul ei.

Indrăznesc chiar a zice că femeile sunt mai elocvente ca barbaţii, fiind-că flecăresc mai mult. Și ce face un avocat cînd pledează, în definitiv, nu flecărește?

E un mod de a vorbi. Nu e nici o legătură între palavră și eloquenţă. Dar nici arta de a vorbi, de a înduioșa, de a convinge nu lipsește femeei și nimic nu motivează în teorie refuzul de a-i se acorda privilegiul social de a pleda. In practică—știm bine—lucrul întîmpină încă dificultăţi trecătoare și ele, căci lucrul *trebuie* să se întîmple....

Dacă însă e vorba să nu tratăm lucrul în serios,—atunci am zice că *nu* arta de a vorbi îi lipsește femeei, ci arta de a tăcea.

Dar cîţi dintre ai sexului tare n'ar trebui să posede această artă!

Rodion

Cărţi noui

O carte folositoare pentru săteni. A apărut de curînd o lucrare a d-lui Mihai Lupescu directorul orfelinatului Zorleni, sub titlul *„Alcătuirea unei gospodării ţărănești"*, carte care cu aprobarea Casei M. S. Regelui, s'a întors ca manual de școală în orfelinat.

O lucrare nici că se putea mai potrivită pentru această instituţie, a cărei menire este de a pregăti pe micii orfani pentru a fi mici fermieri model pentru satele noastre.

I-am zis acestei cărţi „folositoare pentru săteni" și cu drept cuvînt merită acest titlu și iată de ce: pînă în prezent în literatura noastră opere scrise pentru nevoile păturei de jos, afară de cele scoase sub îngrijirea societăţii „Steaua" nu avem.

Și chiar acele editate de societatea „Steaua", nu toate au fost primite cu drag de pătura sătească, din părţile noastre; cauza e că intenţia bună de a populariza operile cuprinse în acele broșuri a fost înţeleasă greșit, de cei care au fost însărcinaţi cu aceasta, care în loc să le deie o formă populară, ușoară și potrivită cu graiul popular din întreaga ţară, le-au scris în dialectul popular muntenesc, care din experienţa făcută găsesc că i foarte obositor pentru moldovenii noștri,

Această lucrare va acoperi golul și lipsa tuturor operelor populare de pînă acum.

Cu multe cunoștinţi și destul de stăpîn pe condeiu se prezintă d. Lupescu în lucrarea aceasta, pentru care merită toată admiraţia.

Ea poate fi întrodusă chiar în școala primară rurală cl. V-a ca lectură extra-școlară. Sunt unele lucruri pe care trebuie să le știe absolventul nostru și pe care chiar programa le cere; în această lucrare le va găsi sub o formă mult mai ușoară și potrivită cu priceperea lui.

Cartea se găsește la autor și costă numai 50 bani.

P. Pescariu

Teatrul Niculescu-Buzeu

Aseară la Teatrul Naţional a avut loc prima reprezentaţie a trupei de comedii Niculescu-Buzeu.

Reputaţia ce a reușit să-și stabilească trupa aceasta, prin succesele frumoase ce a obţinut jucînd la „Comedia" din București făcuse ca ziua primei reprezentaţii să fie așteptată cu nerabdare.

Așteptările n'au fost satisfăcute... ci, fără îndoială întrecute.

D-nul Niculescu-Buzeu d-na Marieta Ionașcu, Morţun, sunt personalităţi artistice, consacrate de publicul nostru, ca elemente cu care trebuie să se mîndrească scena comediei romînești, astfel că simple aprecieri (mai mult ne fiind permis într'o recenzie) n'ar fi de cît o prea slabă exprimare a admiraţiunei ce li se cuvine.

Ceia ce caut să relevez, este că trupa d-lui Niculescu-Buzeu este compusă din elemente — vorbim de cele care au apărut în „Prezidenta"—care se disting, fiecare prin individualitatea sa, fiecare prin mijloace artistice proprii. Aceste elemente intrate în acţiunea unei ţeseturi teatrale dau scenelor o varietate încîntătoare, care pasionează pe spectator.

Am avut plăcerea să admirăm afară de d-nele Aura Mihailescu și Al. Alexandrescu care sunt bine cunoscute publicului nostru—cîte-va talente cu totul originale, la care am putut observa mijloace de expresiune a stărilor sufletești, cu totul nouă pentru tecnica comediei noastre.

I. P.

Litere-Științe-Arte

Au apărut No. 11 și 12 din **„Revista Idealistă"** pe 1912 și No. 1 din 1913, cu următoarele articole:

Ianculescu de Reus: Zorile mîntuirei—C. Leadbeater: Doctrina Neo-Budistă—Dr. Fl. Simionescu: Personalitatea lui Hamlet—A. I. Stamatiade: Spre fericire: Onea, Cridim (Poesii)—N. Zaharia: Din psihologia poporului romîn—H. Goving: Mișcarea muzicală pe 1912—Andre Theuriet: Marie Auje—Bulet. bibliografice etc. etc.

*

No. 2 pe April, din revista școlărească **Incercări**, a elevilor liceului naţional din localitate cuprinde bucăţi care încep să arate o viitoare destoinicie, a tinerilor care o fac să apară.

Publicaţiile aceste școlare, care au început să se înmulţească de-o bucată de vreme, au un merit mare: acela de a da deprinderea primilor pași în publicistică, acelora dintre cei ce vor să rămînă.

*

Cercul „Convorbirilor Literare" a hotărît să scoată într'un volum tot ce va fi rămas pe urma poetului P. Cerna,—de aceia toţi cei ce vor fi avînd scrisori, poezii, sau altfel de scrieri de-ale poetului, ar face o faptă pioasă trimiţîndu-le iniţiatorilor pe adresa „Convorbiri Literare" str. Racoviţă 12, București.

INFORMAŢII

D. Ștefan Negruzzi Prefectul judeţului, dorind să închidă subscripţia pentru aeroplanul „Iașul" roagă pe toate persoanele ce au primit liste de subscripţie, să înapoieze Prefecturii de judeţ, sumele ce s'au strîns împreună cu listele respective.

Aflăm cu plăcere apropiata căsătorie a d-lui Th. Al. Badareu, fiul d-lui ministru al lucrărilor publice, cu d-șoara Catherina Săbăreanu, fiica d-lui Ilie Sabăreanu, mare proprietar.

Ziarul „Epoca" a fost autorizat de d. Grig. Cantacuzino, primarul capitalei, să anunţe că a vîndut ziarul „Seara", așa că atitudinea extra-combativă, ce a luat'o acest ziar în ultimul timp, nu-i poate fi întru nimic atribuită, ba, din contra, d-sa nu poate decît să veștejească această atitudine, puţin corectă.

D. Take Ionescu a declarat eri la Cameră că primul spor care se impune viitorului budget este rîdicarea salarului administratorilor de plasă la 500 lei, actuala remuneraţie fiind absolut insuficicient faţă cu greutăţile și obligaţiile acestor activi funcţionari.

In timpul lipsei din ţară a d-lui C. Dissescu ministrul instrucţiunei publice, care pleacă la Paris, mîne Sîmbătă 6 April, interimatul va fi ţinut de d. N. Xenopol.

M. S. Regele a semnat drecretul relativ la aplicarea dispoziţiilor mai multor articole din regulamentul uniformelor și corpului jăndărmăriei rurale.

La seminarul de slavistică al d lui profesor I. Bărbulescu, a vorbit astăzi d-șoara Eugenia Carare, tratînd despre „Luptele dintre Bulgari și Sîrbi pentru Macedonia.

Inaintări în armată.—Pe ziua de 1 April s'au făcut următoarele înnaintări:

Infanterie.—D. general I. Rașcu, comand. brigăzei de Botoșani, a fost înaintat la gradul de general de divizie.

Au fost înnaintaţi la gradul de generali de brigadă d-nii colonei: Anastasiade Constantin, Văitoianu Artur.

Au fost numiţi comandanţi de brigadă d-nii colonei: Nestorian Gh. și Boureanu Gh. comand. regim. 26 din Vaslui.

D, locot.-colonel Petala a fost admis la gradul de colonel.

D. loct.-col. Gh. Liciu admis la comanda provizorie a unui regiment.

D-nii maiori M. Soianovici, Broșteanu Ernest, admiși la gradul de locotenent-colonel.

Căpitanii Dumbravă și Roiu la gradul de maior.

Loc-ţii Borcescu An., Bancov Gh, Manolache C., Schelette Th., Bogdan Gr., Costescu Sterea, Cujbă C. la gradul de căpitani.

Cavalerie.—D. maior Marini Camil la gradul de locotenent colonel.

D. căpitan Flor la gradul de maior.

Loc-ţii Baroţiu Al., Drăghici Eugen, Gh, Damian și Gh. Capșa la gradul de căpitani.

Persoanele care doresc a colabora la volumul de omagiu închinat d-lui C. Meissner, cu prilejul retragerii d-sale din învăţămînt sunt rugate a bine voi să comunice *cel mai tîrziu pînă la 10 Aprilie* articolul sau amintirea cu care doresc a colabora. Tot pînă la acea dată se primesc înscrierile pentru a-și procura volumul de omagiu pe preţul de 5 lei.

Inscrierile pentru banchet care va avea loc la Iași, în ziua de Duminică 19 Mai, se primesc pînă în ziua de 10 Mai și vor fi însoţite de suma de lei 10 pentru preoţii și învăţătorii sătești, 15 lei pentru institutori și preoţii din orașe, 20 lei pentru celelalte persoane.

Toate înscrierile, însoţite de sumele respective se vor trimite pe adresa: P. V. Haneș, str. Timpului, 6 București, ori Radu Manoliu, str. Toma-Cozma 29 Iași.

Comitetul de iniţiativă: S. Haliţă, C. Litzica, colonel Stratilescu, I. Mitru, Maior Broșteanu, C. V. Praja, Gh. Ghibănescu, D. M. Cădere, Petre V. Haneș, Radu Manoliu, M. Lupescu, Gh. Teodorescu-Kirileanu, C. Andreescu, N. Răileanu, L. Mrejeriu, N. Stoleriu.

Congresul ligei culturale se va ţine anul acesta la Piatra-Neamţ în zilele de 19, 20 și 21 Mai.

Vor lua parte la acest congres delegaţi ai celor 100 de secţii ale Ligei Culturale, în proporţia prevăzută de statute.

Suntem informaţi că la Primăria locală s'au mai făcut uumătoarele urcări de salarii:

D-lui N. A. Bogdan, șeful oficiului stării civile, i s'a mărit leafa cu 25 lei; d. D. Sadoveanu, șef statitsic, cu 40 lei; d-lor C. Munteanu D. Farcaș și Ghiţă Popovici, ţiitori de registre, li s'a ridicat leafa lunară de la 135 la 150 lei. D-lui Octav Breviman, arhivar, i s'a mărit salarul cu 20 lei lunar.

S'au mai mărit deasemenea salariile cu 20 lei, mai multor copiști.

Ministerul agriculturei și domeniilor a luat dispoziţia ca autorizaţiile pentru punerea în exploatare a pădurilor cu întindere mai mică de zece hectare, să fie acordate în viitor de Casa Pădurilor, după intervenţia circumscripţiei silvice respective.

După vacanţa Paștelor cursurile vor începe, Joi 25 Aprilie, iar nu Luni 22, Aprilie.

Cursurile vor urma după orarul de oară, adică numai dimineaţa de la 7 jum. la 12 jum.

In ziua de 8 Mai, la ora 10 jum. a. m, se va ţine, atît la Ministerul de Justiţie cît și în cabinetul Primului Procuror al Curţii de Apel din Iași, o licitaţie pentru instalarea unor mașine de scris în localul ocupat de autorităţile judiciare din Iași.

Școlile medii.—Prin noul budget al Ministerului de Culte și Instrucţiune publică școala medie de băeţi din Iași are următorul personal:

Profesor de franceză 100 fr. lunar, institutor de partea literară 300 și 135 lei gradaţie, de partea ştiinţifică 300 lei lunar și 135 lei gradaţie, maestru de lucru manual 40 lei lunar, de muzică 40, de desemn și caligrafie 40. Fondul pentru înfiinţarea clasei II-a la 1 Septembrie 1913 este de 1500 lei.

Școala medie de fete are următorul personal în budget: profesor de franceză 100 lei lunar, institutoare de partea literară și una de partea ştiinţifică, cîte 300 lei lunar; maestră de lucru manual 80 lei lunar, de muzică 40 lei. Maestrele de gospodărie și de gimnastică sunt plătite la Externat.

Fondul pentru înfiinţarea clasei II-a în Septembrie este de 2000 lei.

Cetitorii „Opiniei" vor avea în curînd o surpriză — sperăm, foarte plăcută!

Un tînăr și talentat autor, ascuns încă sub pseudonim, lucrează la un roman iașan, destinat cetitorilor ziarului nostru. Detalii în curînd.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIŢIA II-a din

MARELE

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediţie (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Preţul acestui dicţionar, **cel mai complect și cel mai bun din ţară e de 10 lei.**

Atenţiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate și vor primi la apariţie Dicţionarul franco. Numele abonaţilor vor figura într'o listă specială în corpul dicţionarului.*

D-lui Spiru Alexandru, secretar al serviciului de poduri și șosele al judeţului nostru, i s'a sporit leafa de la 250 lei lunar, la 275, cu începere de la 1 April.

La ministerul de Culte și Instrucţiune publică se lucrează la întocmirea unui tablou de tineri merituoși, distinși în una din ramurile artistice, pentru a li se acorda subvenţiuni ori burse spre complectarea studiilor.

Reprezentanţii Iașului în Cameră și în Senat, se vor întoarce în localitate Duminecă.

Revista „Romînia Viitoare" de sub direcţiunea d-lui Al. A. Bădăreu va fi reorganizată în curînd, dîndu se o extindere mai mare părţii literare și beletristice, pe lîngă partea pedagogică și școlară.

Două cazuri noi de scarlatină s'au declarat azi în strada Sălciilor.

Serviciul sanitar a luat măsurile cuvenite.

Ministerul de interne a aprobat votu Consiliului Comunal din localitate, ca strada Carol Lueger, să se numească din nou strada „Patru zeci de sfinţi".

Pe ziua de 16 a lunei, se va face la poșta din localitate următoarea mișcare:

D. Alexandrescu, actual diriginte al Oficiului poștal central, va fi avansat șef de circumscripţie. In locul d-sale va fi numit d. Grigoriu, actualul diriginte al Oficiului telegrafic central; în locul d-lui Grigoriu va fi avansat d. C. Vasiliu, de la inspectorat, iar în locul d-lui Vasiliu va fi permutat d. Sofian, actualul diriginte al Oficiului telegrafic din Roman.

Examenul pentru abilitarea ca docent, în specialitatea dreptului civil, a d-lui conferenţiar Barbu Demetrescu, s'a amînat pentru 27 April a. c.

Incepînd de la 1 April, leafa d-lor profesori universitari G. Ibrăileanu și Tr. Bratu s'a ridicat cu cîte o gradaţie.

In urma raportului elogios al d-lui profesor A. D. Xenopol, decanul facultăţii de litere, de la universitatea iașană, a aprobat tipărirea tezei de doctorat a domnișoarei Lucreţia Rădulescu-Pravăţ.

In comisiunea de examinare pentru abilitarea ca docent a d-lui dr. Gh. Pascu, ministerul Instrucţiei publice a numit pe d. profesor I. Caragiani în locul d-lui Evolceanu demisionat. Ca președinte al comisiunei a fost delegat domnul profesor Al. Philippide, și mai figurează în comisiune d. M. Dragomirescu din partea Ministerului și d-nii G. Ibrăileanu și P. Mihăileanu din partea Universităţii din Iași.

Din budgetul școalei Normale „Vasile Lupu" s'a suprimat suma de 3000 lei prevăzută pentru postul de profesor de higienă, medicină populară și medic al internatului.

Se va da însărcinările respective unui medic al altei instituţiuni școlare.

Mulţămire Publică

Comitetul **Cantinei Școlare „Amalia și Isac A. Geltzer"** aduce sincerile sale mulţumiri doamnelor:

Otilia Braunstein, Angela dr. Steuerman, Maria dr. Burstin, Janetta Brül, Adela Diamant, Rachella Flügelmann, Maria Flügelmann, Janetta Cernes, Crasnaselsky, Maria Blumen, Clara Goldenberg, Rachel Goldenberg, Rachel Forst, Anna Ehrlich, Retich, Amalie dr. Peckelmann, Janetta Weinreb, Toșa Schor, Sabina Horovitz, Ernestine Aschkenasy, Rachela Schoenberg.

Domnișoarelor:

Olimpia Weinberg, Tina Horovitz, Anetta Focșăneanu, Théa Burstin, Bella Lipschütz, Sidoni Peckelmann, Evelina Lipschütz, Rebeca Blumen, Anna Cernes, Maria Cernes, Laura Glanzstein, Sabina Wechsler, Sabina Naftulowici, Betti Schor, Gisa Goldfeld, Otilia Focșăneanu, Betti Broide, Rosica Friedmann, Fany Tobias, Malvina Iţicovici, Neti Goldenberg, Boghen, Debora, Rășcanu, Rechler, precum și domnilor și elevilor cari au binevoit a da preţiosul lor concurs la distribuirea porţiilor de mîncare copiilor saraci în cursul acestei erni.

S'au distribuit în total 50,000 porţiuni de mîncare.

Ultime Informaţii

Fiind-că confraţii de la „Cuvîntul" se ocupă mereu de legea Contabilităţii Statului şi se arată scandalizaţi cînd ea nu este respectată, întrebăm pe d. Costachi Negrutzi, fost prefect de Judeţ, să ni răspundă, şi aceasta cît mai curînd cu putinţă, în baza căreia Ilcitaţii a adjudecat asupra cumnatului d-sale d. Steward, reparaţiunile la spitalul din Bivolari.

Il mai întrebăm, în baza căreia dispoziţii din legea Contabilităţii a acordat cumnatului d-sale întreaga sumă prevăzută pentru aceste reparaţii şi cum se face, că, de şi este atîta vreme de cînd s'au dat banii d-lui Steward, pînă astăzi nici nu s'au început încă reparaţiile la numitul spital.

Ziarul „La Politique" *organ al partidului conservator, publică următoarea notă:*

„Universul" de astăzi dimineaţă, publică un interview, atribuindu-l d-lui Nicu Filipescu, care ar fi încetat de a fi ministrul domeniilor.

Demisiunea d-lui Nicu Filipescu nu este oficial anunţată pînă acum şi nu ştim dacă interviewul publicat de *„Universul"* este autentic ori el atinge atîtea chestiuni de politică externă şi internă care vor trebui să fie lămurite in parlament, cînd momentul oportun va fi sosit, căci un elementar simţ de discreţiune ne opreşte a ne ocupa astăzi de această chestiune".

Nebunii vor fi, de acum, lasaţi în libertate. Lucrul să nu pară de loc curios, căci va fi chiar aşa după cum spuneam. Cauza? E o istorie cam lungă. Iată cum stau lucrurile, în rezumat:

Se ştie că epitropia Sf. Spiridon, îngreuiată cu prea multe cheltueli, a cerut statului să contribue. cu o sumă anumită, anual, la cheltuelile ce ea face cu întreţinerea ospiciului Socola.

După multe insistenţe şi drept răspuns i se pune în vedere că nu se poate acorda subvenţia cerută, şi că aceasta, adică Epitropia, n'are de cît să refaze primirea altor alienaţi de cît acei trimişi de către prefecturele de judeţ.

Faţă de răspunsul acesta, aproape categoric şi ca o urmare a măsurii pe care a luat-o acum Statul, Epitropia nu va mai putea primi în ospiciu alţi bolnavi de cît acei cu peşchera la mînă. Ce vor face însă ceilalţi?

Vor umplea străzile, spre a sluji ca o pilduire veşnică a... civilizaţiei veacului.

Ziarul Seara, înjurînd surgieşte pe d. Nicu Pogonat, spune între altele că d-sa Sîmbăta trecută 30 Martie. ar fi fost în Iaşi... unde... etc.

Dar d. Nicu Pogonat. precum a anunţat „Opinia", plecase în Capitală, împreună cu d. profesor dr. Riegler, pentru a prezinta budgetul casei sf. Spiridon, la Cameră, în ziua de Marţi 26 Mart. şi nu s'a reîntors în Iaşi de cît abia ERI dimineaţă, Joi 3 April, lipsind din oraş opt zile.

Credem că o mai bună desminţire pentru murdăriile debitate de ziarul „Seara" nu poate fi.

Comisiunea de examinare a conservatorului din Iaşi, pentru seziunea de Iunie, se compune din: d. E. Mezzeti, directorul conservatorului. Pentru teorie şi solfegiu, d. D. G. Kiriac, inspector, de muzică. Pentru violină, violoncel, contrabas, d-na Cecilia Niţulescu din Bucureşti. Pentru declamaţie. d. M. Sadoveanu, directorul teatrului. Pentru armonie şi contrapunct, d. Anton Cirillo.

Pentru clasele instrumentale, d. I. Fotino, profesor. în Bucureşti.

Pentru Conservatorul din Bucureşti: Preşedinte, directorul D. Popovici. Pentru teorie şi solfegiu, d-na Sofia Teodoreanu. Canto, d-na Arion. Clasele de instrumente, d. Al. Aurescu. Declamaţie, d. Al. Davilla.

D. Maior Broşteanu, directorul liceului militar din Iaşi, a rugat pe d. N. Filipescu fost ministru de războiu, să onoreze cu prezenţa sa serbarea şcolară ce va avea loc astă-zi Vineri la acel liceu, şi în acel scop, d. N. Filipescu a şi sosit azi dimineaţă în localitate.

D. Al. Zirra profesor de armonie a cerut ministerului să-i acorde definitivatul.

Şcoala medie de băeţi se va muta în localul din strada Păcurari, ocupat de şcoala de fete.

In cursul lunei Mai artistul Niculescu, tenor diplomat din Milano, va de un concert la teatrul Naţional din Iaşi.

Se laudă mult calităţile muzicale ale acestui artist modest, care nu s'a manifestat încă în public.

Aseară liceul Internat a dat producţia anuală, elevii s'a produs prin cor, orchestră, recitări, tablou vivant reprezentînd pe Sapho; apoi s'au jucat piesele, „Recomandaţia" şi „Nevasta lui Cercelus". D-l director Nicolau cu doamna, a întîmpinat lumea care a fost invitată, cu multă bună voinţă; s'a servit prăjituri, bomboane, etc. Lume enormă; într'un număr viitor, vom face o dare de samă.

Astă seară este producţia la liceul militar, la care va asista şi d. N. Filipescu, fost ministru, fiind invitat de comandantul şcoalei.

Compania Niculescu Buzeu a debutat aseară cu farsa „Prezidenta". S'a rîs foarte mult.

D. dr. Teodor Stihhi, fostul medic al ospiciului Galata, a cerut epitropiei sfîntului Spiridon să-l treacă între pensionarii instituţiei.

O adresă a primăriei, cerea epitropiei sfîntului Spiridon, ca cel mult până în 15 zile să dărîme zidul care împrejmue spitalul de izolare din strada Universităţei vechi, ca ameninţînd să se prăbuşe.

Epitropia, în urma cercetărilor făcute, de specialiştii sei, a răspuns primăriei, că zidul acela foarte gros şi destul de trainic, poate dura încă mult timp, — dar i-a arătat că o casă situată puţin mai la deal de spital, ameninţă în adevăr pe trecători să se prăbuşească peste ei.

Aseară a avut loc la Liceul Internat o foarte reuşită producţiune a elevilor.

Atît la partea muzicală cît şi la cea literară s'au produs elemente care au făcut dovada de frumoase dispoziţiuni artistice.

Judiciare.—D-nul N. V. Leonescu, consilier de Curte, va prezida curţile cu juri din jud. Iaşi, Huşi şi Tutova.

D. Consilier D. Antonescu le va prezida pe acele din Roman şi Vaslui. D. C. Buzdugan va prezida curţile cu juri din jud. Dorohoi şi Suceava, şi d. S. Zăhărescu pe acele din Bacău, Botoşani şi Neamţ.

— După cererea părţilor precum şi din lipsa unora din martori, secţia I-a a Curţii de apel a amînat pentru 27 April judecarea procesului pentru reziliarea de contract, dintre d. M. Grimberg cu fabrica de bere Bragadiru din Bucureşti.

— In ziua de 11 Mai a. c. se va judeca procesul pentru daune dintre Hliwinschi şi Iacob Hirschensohn cu primăria comunei Iaşi.

— La 10 April a. c. ora 2 p. m. se va efectua vînzarea mărfurilor faliţilor David Bienstock din strada I. C. Brătianu şi Oisie Bercovici din strada Păcurari 174

— La 11 April a. c. se va proceda la vînzarea mărfurilor falimentului Haim Bercovici.

Iată conţinutul noului program cinematografic Pathé-Frères, din sala circului Sidoli, care reprezintă astă-seară Vineri 5 April:

„Remuşcare" (Remords). Este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare. In rolul principal apare d. W. Psylander unul din cei mai reputaţi artişti dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga.

Ură învinsă. Mare roman contimporan în douăpărţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Ghimiţă agent poliţienesc, scene foarte humoristice.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi seara la 9 ore mare reprezentaţie obişnuită.

Mîne seară se intercalează în program: „Pasere călătoare" cu celebra tragediană *Asta Nielsen*, regina cinematografului.

Poimîne Duminică 7 Aprilie, program nou duminical, (două matineuri şi reprez. serală).

Se va menţiona în program „Pasere Călătoare".

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d na Laşcu.*

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 5 Aprilie

Atentatul contra d-lui Take Ionescu

Arestarea atentatorului

Marea manifestaţie din Cameră

Azi la orele 2 jum. un macedonian, a descărcat un foc de revolver în contra d-lui Take Ionescu.

A fost un moment de adîncă emoţie. Din fericire atentatul n'a reuşit.

De altfel e aproape cert că detracatul care a îndrăznit să tragă asupra ministrului, n'a urmărit un scop criminal, ci a fost călăuzit numai de dorinţa de a atrage atenţiunea asupra unei chestii ce-l frămîntă.

Iată ştirile ce le-am primit în această privinţă:

*

Bucureşti.—La Cameră, din tribuna publică, un individ, probabil macedonian, a descărcat un foc de revolver asupra d-lui Take Ionescu.

Din fericire atentatul n'a reuşit.

*

Bucureşti. — Iată amănunte complecte asupra celor petrecute azi la Cameră.

După deschiderea şedinţei d. Fleva zise că face întrebarea, pe care o va preface apoi în interpelare, cu privire la divulgările atribuite unui ministru şi întregistrate de ziare.

D. Take Ionescu, răspunde că se aştepta încă de eri la o asemenea întrebare, şi a fost eri atît la Cameră, cît şi la Senat.

Nu s'a făcut eri însă nici o întrebare de acest fel.

Azi însă sunt ocupat şi am rugat pe colegul meu, d. Al. A. Badareu, să dea toate explicaţiile dorite.

In momentul cînd domnul Take Ionescu zise aceste cuvinte, un individ descărca asupra d-sale un foc de revolver.

S'a constatat curînd că autorul atentatului este un macedonean, anume Hăciu Nastase, care e bursier al Statului, primind o sută de lei pe lună, pentru a urma dreptul la Universitatea din Constantinopole.

S'a mai constatat însă, că revolverul era încarcat numai cu cartuşe oarbe.

Odată cu descarcarea revolverului, Hăciu a aruncat şi un plic, care a fost rîdicat de prezidentul Camerei.

Garda intervenind, Hăciu a fost arestat şi pus astfel la adăpostul asistenţei, indignată de acest atac.

*

Deschizîndu-se plicul, s'a constatat cuprinsul unui apel către suveranitatea naţională, pentru proteguirea macedonenilor, a căror strigăt e azi înăduşit în sînge.

In plic se mai afla şi o poezie, avînd ca autor pe însuşi Hăciu.

Aceste acte au tost înmînate procurorului.

*

BUCUREŞTI.— Primul moment de emoţie fiind trecut, deputaţii şi publicul din tribună au făcut d-lui Tache Ionescu o entuziastă manifestaţie de simpatie.

Apoi adunarea a trecut la ordinea zilei:—Votarea creditului pentru şcoli rurale.

D. Al. Marghiloman, Ministru de finanţe, cere adunărei admiterea efectuărei unui împrumut de către ministerul de instrucţiune, în sumă de 50 milioane, care va servi pentru construcţiuni de localuri de şcoli rurale.

Anuitatea împrumutului se va acoperi din venitul cîrciumelor rurale.

Realizarea acestei opere măreţe, prin care în sfîrşit se vor da şi satelor şcoli moderne, provoacă un entuziasm general.

Deputaţii fără deosebire, toţi în picioare, aclamă guvernul.

Şedinţa continuă.

Răspunsul Camerei la atacurile d-lui N. Filipescu

Bucureşti.—Majoritatea conservatoare şi cea conservator-democrată a ţinut să-şi arăte încrederea ce are în guvernul în sarcina căruia a lasat rezolvirea grelelor chestiuni la ordinea zilei.

Această încredere şi-a manifestat-o la apariţia în Cameră a d-lui prim-ministru Titu Maiorescu pe care l-a salutat cu un ropot de aplauze, care a ţinut mai multe minute.

Nu se isprăvise încă această manifestare de simpatie pentru preşedintele consiliului şi d-nul Take Ionescu întră şi d-sa în sală, deputaţii îl primesc şi pe d-sa, cu aceiaşi călduroasă manifestare.

Cu aceleaşi ovaţiuni a fost întîmpinat d. Take Ionescu şi în şedinţa de eri a Senatului.

Aceste duble manifestaţiuni pentru şeful guvernului şi pentru ministrul de interne sunt răspunsul cel mai elocvent din partea parlamentului la atacurile nejuste îndreptate în contra guvernului.

Banchetul partidului conservator-democrat

Bucureşti.—Un grandios banchet, a avut loc aseară, în sala de marmoră de la Hotel Boulevard, oferit de către d. Take Ionescu parlamentarilor din partidul conservator-democrat.

Au luat parte d-nii miniştri Take Ionescu, C. Disescu, Al. Badareu şi Nicu Xenopol, dimpreună cu d-nii secretari generali respectivi.

Au fost prezenţi toţi d-nii deputaţi şi senatori ai partidului conservator-democrat.

La şampanie d. Take Ionescu a ţinut următorul tuast, în mijlocul aclamărilor entuziaste ale prietenilor săi: fusese înţelegere să nu se vorbească nimic, nu pot însă să nu vă mulţumesc că aţi primit să mîncaţi cu mine. Nu pot să nu vă fiu recunoscător pentru cele trei virtuţi de care aţi dat dovadă: **încredere, curaj şi statornicie din care aţi împletit o mare forţă pentru partidul nostru.**

Noul ministru de Domenii

Bucureşti.—D. C. C. Arion, a răspuns la solicitarea ce i s'a făcut, şi a acceptat să intre în guvern, ca ministru de Domenii.

Azi la orele 7 jum. d. C. C. Arion va depune cuvenitul jurămînt.

Vizita prinţului Roland Bonaparte

Bucureşti.—Azi la ora 10, prinţul Roland Bonaparte a primit pe d. Jungherr von Fredenburg, ministrul Olandei la Bucureşti.

La orele 1 jum. a făcut o vizită în oraş.

La orele 4 după amează prinţul Roland, a fost primit în audienţă de M. S. Regele.

Desminţirea unei legende

Bucureşti. — Eri în sala de lectură a Camerei, d-nul Marghiloman ministrul de finanţe, a fost înconjurat de mai mulţi prieteni imediat după sosirea sa.

Obiectul discuţiunei a fost motivat de interviewul apărut în „Universul".

— Cum a fost cu sporul de 60 milioane din budget? A întrebat d-nul Scorţescu, deputat de Iaşi.

— E adevarat — a răspuns d-nul ministru de finanţe — că făcînd adunarea cifrelor proectelor de buget ale diferitelor departamente, am găsit un spor total de 60 milioane.

Cu mare îngrijorare am adus aceasta la cunoştinţa consiliului de Miniştri în cea mai apropiată şedinţă. Imediat am auzit glasul d-lui Tache Ionescu: „Asta nu se poate, nu ne putem prezenta ţărei şi parlamentului, cu un astfel de buget, trebue se reduci sporurile sub jumatate.

Un alt ministru conservator democrat a propus şi consiliul a aprobat ca eu şi cu d. Tache Ionescu, să revedem budgetele şi să tăem din ele cu puteri discreţionare.

Aşa am făcut şi unde ne-am simţit neputincioşi numai noi doi, am făcut apel la ministrul de resort.

Pot să spun că miniştrii conservatori-democraţi au fost admirabili, în felul în care au tăeat din proectul de budget — dar, legendele sunt legende.

Legea meseriilor la Senat

Bucureşti. — In şedinţa de azi a Senatului, se va începe discuţia modificărilor introduse în legea meseriilor.

Va lua cuvîntul în discuţie şi d. Lascar Antoniu senator de Iaşi.

Demisia d-lui P. Misir

Bucureşti.—D. P. Misir, cunoscutul fruntaş, a comunicat azi d-lui Titu Maiorescu că s'a retras din partidul conservator şi s'a înscris în partidul conservator-democrat. D. Misir a mai anunţat pe primul ministru că îl va interpela în chestia destăinuirilor făcute de fostul ministru de domenii într'un ziar de dimineaţă.

NOU CONSILIU DE MINIŞTRI

Bucureşti. — Mîine la orele 10, se va ţine un nou consiliu de miniştri la ministerul de interne.

Un dirigiabil romînesc

Bucureşti.—Ministerul de răsboi a hotărît cumpărarea unui balon dirijabil pentru armată.

IMPRUMUTUL PENTRU CAILE FERATE

Bucureşti.—Azi, la orele 10 dimineaţă, d. Cotescu, directorul general al căilor ferate, a avut o conferinţă cu secretarul general al ministerului de finanţe, în vederea redactărei expunerei de motive, pentru împrumutul ce urmează a contracta direcţiunea căilor ferate şi care are a servi la mari şi numeroase îmbunătăţiri.

Consiliul de Miniştri

Bucureşti. — Azi la orele 10 jum. a avut loc un consiliu de miniştri, sub preşi enţia d-lui Maiorescu.

Suspensiunea operaţiunilor de război

Sofia. — Agenţia bulgară spune faţă de ştirile privitoare la încheierea unui armistiţiu între Bulgaria şi Turcia. Sîntem autorizaţi de a declara că e vorba nu de un armistiţiu, ci de o simplă suspensiune a operaţiunilor pentru cîteva zile, suspensiune convenită numai verbal în scopul de a se proceda la îngroparea cadavrelor de ambele părţi.

PIERDUT

In str. Armeană, sau Rîpa Galbenă s'a perdut un portofel de piele neagră cu următoarele acte:

1 Certificat de dispensă de la armată, pe numele Gheorghe Ceorney;

1 Certificat de bună purtare, eliberat de Poliţia Oraşului Roman;

1 Act de Naştere pe numele de Gheorghe Ceorney

1 Fotografie c. postală

Cine le va găsi este rugat a le aduce la dl. Gh. Ceorney, str. Buzdugan No. 1 unde va primi o bună recompensă.

De Inchiriat *dela Sft. Gheorghie a. c, casele din strada Elena Doamna (foasta str. Albă) proprietatea D-nei dr. Popovici şi a d-lor Terenti. compuse din 6 camere, 2 antrete, cameră de servitor, bucătărie, spălătorie, grajd, pivniţă. magazii, etc.*

Instalaţie de apă şi canal.

A se adresa d-lui avocat Oswald Teodoreanu str. Mîrzescu 13.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca. Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator

reîntors din străinătate

Strada Ştefan cel Mare No. 6

Casele magazia Kohanne

Consultaţiuni 3—6 p. m.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis-à-viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicile, Sâmbetele şi Sărbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Ellévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Peglander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară în **Grădina Trajan**, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE

LUI

MAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Capsulele capsule de copaiu cu copaiu approbat de Academia de Medicina din Paris. — Nu se varsă în stomac; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu provoacă nici una data rigidă. Bărbaţii nu mai au nevoie de injecţiuni. Maquin, vindeţ la farmacii, în scurt timp scurgerile cele mai tari puternice de

PRE

A fost primit de Academia din Paris, pe invelişul de [illegible] al lui Maquin şi timbrul oficial (în albastru) al Guvernului francez.

Depozit: Paris, 72, Faubourg St-Denis

la FUMOUZE-ALBESPEYRES

şi la toţi principalele Farmacii

[illegible] SE POT GĂSI ASEMENEA SI

SEMANTIA SI VESICATOREA LUI ALBESPEYRES

întrebuinţate în

SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co

Se distinge:
prin mirosul tui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff
— Bucureşti —

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911
Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor
Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 **92,127 polite de lei 654 389.154** 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Polija universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(Casa Stefanescu)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—**Apă—Canal—Closete** *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —**Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

A se cere: Les véritables PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Drogheşti şi Farmacişti.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1851 — Duminică 7 April 1913.

IAȘII

și noua indrumare culturală

E neîndoios că toți cei cu dragoste și rîvnă de propășirea acestei părăginite capitale de țară,—care au fost Iașii—trec prin vremuri de nelinişte.

După ce ani de-a rîndul tot cerusem fără să ni se dea nimic, ne deprinsesem să tăcem si... să răbdăm. Această caracteristică răbdare moldovenească, adusese orașul nostru aproape de pragul încetării ori cărei vieți.

Mort economicește pentru viața națională, singura lui taimă, ce-i mai rămăsese, acea culturală, pierea încetul cu încetul, pentru a nu rămîne de cît o aducere aminte... ca din basme.

Azi nu se poate spune însă același lucru. Soarta are în grija ei multe prefaceri ale vieței omenești,—și aceiași soartă s'a îngrijit ca, prin jocurile ei netălmăcite, să vină în fruntea treburilor obștești și din acești ieșeni, singuri care se mai pot gîndi la nevoile țării de sus.

Fără o instrucție începătoare destul de suficientă la baze—și aceasta ca o constatare generală—Moldova părea amenințată a fi lipsită și de putința unei instrucțiuni superioare.

Vremile din urmă ne dau nădejdi, peste cît ne-am fi putut să ne îngăduim vre-o dată. La sate instrucțiunea iea o propășire care tinde și făgădueşte a fi întregită în anii viitori. Iașii capătă, pentru instituțiile lui de înnaltă cultură, îmbunătățiri de-acele, care însămnează o cotitură în drumul spre propășire, al unui oraș de trecutul său.

Intregindu-și lipsurile facultatea noastră de medicină, nu va întărzia, de sigur, să egaleze surora ei bucureșteană. O nouă catedră de farmacologie, ce i s'a alipit, va înlesni cultura, în această ramură științifică, a moldovenilor lipsiți de mijloace, pe care nevoile îi împiedecau a le urma numai acolo, unde pînă acuma e-xista o atare specializare.

Facultățile de litere, drept și științi vor capata sporurile de care aveau nevoe, pentru a corespunde chemării lor culturale.

Una din cerințele cele mai urgente, a cărei lipsă devenise o neîntreruptă serie de scandale era Biblioteca.

Iașul nu avea o Bibliotecă,—căci, și dacă numele pompos de „Biblioteca Centrală" se putea ceti pe ușa unei foarte luxoase săli,—tot vălmășagul acela de cărți, vechi și prost rînduite, nu putea ajuta mai nici odată, cercetările celor ce-ar fi vroit să le facă.

De și puțin, de o camdată s'a dat suma de 300 de mii lei pentru înfăptuirea unei Biblioteci populare, de acțiune paralelă cu acea universitară.

Dacă mai e să adăugăm aici și toate acele ramuri științifice, care au început a se preda, în afara programului oficial, de pe băncile acestei universități,—școlile îndeletnicirilor practice, de un ordin mai inferior, din punct de vedere intelectual, care ni se făgăduesc,—este sigur că Iașului i se deschide un nou drum, un drum cît mai larg spre luminișurile cărora era hărăzit.

Un punct important este acela al ajutorului propus pentru studențimea romînească, din afară de regat,—care va veni să se adape de cultură aci, pentru ca întorcîndu-se în mijlocul fraților înstrăinați, să ducă sămînța rodnică și plină de putere a unei vieți noui, romînești, de care vor fi avînd nevoe.

Prin așezarea lor geografică, Iașii cad aproape în mijlocul grupului compact al Românimei din care cea mai mare parte sunt sub jug străin.

Cine nu cunoaște numărul important al studenților Basarabeni, care au urmat și urmează cursurile Universității noastre. Și iarăși nu toți pot ști că Rectoratul universității iesene primește, în tot anul, zeci de cereri, din partea tinerilor romîni basarabeni, dornici de cultură, prin care acestea invoacă ajutoare pentru cursurile ce ar voi să le facă în Iași, dar de la care sunt stingheriți de sărăcie.

Ei bine, prin subvenția acordată în scopul ajutorării acestora, Iașii sunt chemați să joace un rol îndoit în propășirea națională.

Va fi un revărsător de lumină și viață românească, peste hotarele impuse de nenorocul acestui neam, și în același, timp, tinde a fi un centru, în care romînii ar trebui să-și dea întîlnire, să trăească la un loc, să și cunoască nevoile și să-și întăriască aspirațiile, în năzuința către un viitor mai bun, către care ne mînă un ideal, pentru care trebue să muncim a-l transforma într'o realitate.

Spuneam la început că trecem prin vremuri de nelinişte. Și e așa. Toate sumele trebuitoare acestor prefaceri a vieții ieșene au fost făgăduite, iar unele chiar votate. Nouă însă, veșnic desamăgiți, ni este greu să gonim îndoiala din suflete. Prea ne-a pătruns în adînc, ca s'o ștergem atît de ușor. Și, de și cele spuse mai sus au intrat în domeniul realității pentru conducători, cei mici tremură de nerăbdare și nelinişte.

E un vis care-și ia izbăvire. Inceputul unei vieți nouă. Zic un început, pentru că trebuesc multe adausuri, pentru ca desăvîrșirea acestora să se poată înfăptui.

E însă un început care nu-l datorăm de cît celor cîți-va ieșeni, cu tragere de inimă de orașul lor, care, spre fericirea Iașilor, au ajuns să pătrundă în mijlocul diriguitorilor, de care fusesem uitați în deajuns.

E. B.

NOTA ZILEI

Mai mulți curioși întrebîndu-ne, care ar fi explicația faptului că cei de la „Cuvîntul", înainte de a vedea că au făcut ceva la Iași, încep o acțiune în Oltenia, am întrebat și noi același lucru, pe unul din acei care au fericirea de a fi în apropierea d-lui Virgiliu Arion.

— Naivilor!—mi-s'a răspuns—păi, bine! nu știți, că acțiunea noastră se sprijină pe popor, emană de la popor și e pentru triumful dorințelor poporului?

— Bine, bine, dar...

— Mă rog, în înțelepciunea lui poporul nostru are o vorbă: *„Bate toba la Craiova și s'aude în Moldova"*. Ai înțeles, cred... noi pentru a putea—îmi explică rar, rar,—determina un puternic curent în Moldova, ne-am hotărît a ținea o serie de întruniri la Craiova.

— Am înțeles, tactică... populară.

P.

Insinuări

Din ultimele interviewuri, pe care d. Filipescu le-a acordat osebitelor ziare reiesă două lucruri, — primul: toată mânia d-sale pornește de acolo că România n'a făcut războiu, ceia ce nu s'a ferit a o declara categoric, cînd zice unui reporter al „Universului":

„Spunînd neted, de la început ce vroiam, cu hotărîrea d'a ocupa teritoriul revendicat, sau s'ar fi admis pretențiunile noastre în întregime sau interveneam — ceea ce socotesc că era și mai bine — peste Dunăre și participam la refacerea hartei balcanice, asigurîndu-ne pentru viitor o situație internațională favorabilă".

Și al doilea, care aruncă o umbră pe felul cum d. Filipescu înțălege să-și mascheze pornirile, — e că d-sa, pentru a-și motiva, oare cum, retragerea, nu găsește cu cale alt mijloc, decît acela de a ataca pe unii dintre foștii colegi — și în special pe d. T. Ionescu, pe motive, care nu numai că nu corespund întru nimic realității, dar ori ce minte cumpănită nu le va găsi de cît sarbede, — pentru a nu întrebuința cuvîntul înfierător, ce și-ar găsi loc nimerit aici.

Pornirile războinice ale d-lui Filipescu sunt în deajuns cunoscute, pentru a reveni asupra lor, iar dacă d-sa însinuiază în unele părți din interviewurile ce a acordat, că aceste porniri ar fi fost oare cum, aproape unanime printre foștii d-sale colegi, de sigur că este de rea credință. Credem că nu ne înșelăm cînd spunem că aproape întreg cabinetul, îndestul de cunoscător și al stării interne și al situației externe, a fost—afară poate de d. Filipescu—împotriva, nu numai a unei cooperații balcanice, dar chiar în contra ori cărei ocupațiuni, care nu numai că nu ne-ar fi folosit, dar ar fi dat naștere la urmări de-acele, de care stă mărturie groaza ce-o resimțea Europa, cînd a intervenit atît pentru neutralitatea noastră.

Dar d. Filipescu nu se dă în lături de a afirma astăzi tocmai potrivnicul, cînd pune în gura unui oare care diplomat—neindoios — propriile sale porniri, zicînd: „Dacă vreți să reușiți, încetați cu acest sistem și spuneți că veți face chiar războiu spre a vă implini dorințele".

E prea albă cusutura, pentru a putea trece drept bună spusa aceasta tărzie a d-lui Filipescu.

De cît cu toată învederarea motivului d-sale de retragere, nu se sfiește de a arunca în spatele altora pricina demisiei d-sale.

Știți care-i? Incarcarea budgetelor. De către cine? Nu o spune precis—dar o lasă să se înțăleagă,—afirmînd însă o încărcare de 60 de milioane.

Cînd și unde, cîtă vreme toți miniștrii fără deosebire de partid, au fost siliți de nevoile echilibrului budgetar, să facă reduceri de cheltueli,—de altfel,—leg itime și necesare.

Astfel, domnul ministru de războiu, care ceruse un spor de 14 milioane, s'a mulțumit cu mai puțin de opt milioane.

Drumurile de fier au făcut enorme reduceri, amînînd aplicarea unor legi organice cari erau de la alte guverne.

Cînd la ministerul de interne însuși d. Take Ionescu, a tăiat 2.000.000, cît ar fi costat punerea în aplicare a legei telegrafo-postale? Cînd au fost tăiați 800.000 lei pe cari ar fi trebuit să-i înscrie altfel în budgetul jandarmeriei rurale, pentru aplicrea unei legi asupra subvențiunilor comunelor rurale, votată sub guvernul Carp. Și cîte alte reduceri, pe care nu le putem însemna aici.

Și toate aceste sunt încărcări bugetare? De bună seamă că nu, — ci doar paradă de vorbe bună pentru galeria... politică, pe care a contat și se vede că contează încă fostul ministru al domeniilor.

Două interviewuri

Intervievurile sunt, unul din cele mai de seamă mijloace de care se servește ziaristica modernă, pentru lămurirea chestiunelor grele.

Incercarea de a întrebuința această sistemă de pură anchetă ziaristică, în acțiunile politice, nu reușește, ba chiar poate fi primejdioasă celor ce se servesc greșit de ea.

Pentru ilustrarea acestei afirmațiuni mă voi servi, ca exemplu—de un fapt recent petrecut în ziaristica noastră, permițîndu-mi a pune față în față impresiunea provocată, respectiv, de cele două intervievuri: a d-lui Nicu Filipescu apărut într'un ziar și a d-lui Alexandru Marghiloman, a acordat unui domn deputat și reprodus mai de toată presa.

Micile chestiuni și fapte, care se petrec în epoca pregătitoare a unei lucrări mai mari — cum ar fi budgetul bună-oară, n'au o însemnătate deosebită, de oarece în materie de cifre, echilibrările nu se pot face de cît adăugînd și scăzînd, pînă te apropii cît mai mult de realitate.

O chestiune mică în fond, poate deveni mare, prin forma în care se redă și prin interviev.

Expusă într'o formă vagă, înpănată cu echivocuri, prezentată sub eticheta unui personagiu cu reputația de corectidudine ideală, se înțelege că chestiunea reducerilor budgetare, devenise o chestiune mare prin impresia ce produsese cititorilor.

Dar soarta menită unor asemenea „lovituri" a lovit fără milă și strălucirea n'a durat de cît o clipă.

D-nul Marghiloman ministrul de finanțe, sigurul care era în măsură să cunoască chestiunea în întregul ei, a răspuns următoarele celor ce îl întrebaseră nedumeriți:

Imediat ce s'a adus la cunoștința consiliului de Miniștri, cifra totală la care se ridicase sporurile budgetare am auzit glasul d-lui Tache Ionescu:

„Asta nu se poate, nu ne putem „prezenta țărei și parlamentului cu „un ast-fel de budget, trebue să „reduci sporurile sub jumătate.

Va să zică echivocul din interviev a dispărut.

Dar d-nul Marghiloman a mai adăogat:

Pot să spun că miniștrii Conservatori-Democrați au fost admirabili, în felul în care au tăiat din proectul de budget—dar, legendele sunt legende.

Și ast-fel i s'a redus intervievului d lui N. Filipescu și trălucirea și interesul, micșorîndu-l la valoarea unei destăinuiri de fapte, de o însemnătate relativă, care puteau să rămînă necunoscute, fără nici o pagubă pentru opinia noastră publică.

Dacă sunt cunoscute, ele vor avea un efect cu totul contrar celui dorit.

In locul înjosirei s'a produs înalțarea.

I. P.

ECOURI

Apusenii par veșnic însetoșați de senzatii noi, indiferent de ce fel de ordin, psihic, fizic... tot alte senzații însă, după ce au pus la contribuție toate popoarele: Asiei, Americei, Oceaniei, după ce sălile de spectacol ale apusului s'au înveșmîntat în toate culorile extra continentale și îmbrăcămintele îndepărtatelor țări, au fost aduse de „modă" să înveșmînteze, pentru cîte o clipă, trupurile fragede și zvelte ale parizienelor s'au berlinezelor, după ce chiar picanteriile culinare ale Chinejilor, Indienilor, Senegalienilor au îndestulat pentru cîtă-va vreme exigențele stomacurilor lor senzibile Aceiași sete de senzații, îi mînau se vede, către... mai nou.

Așa am intrat și noi cu ale noastre, în curentul celor dătătoare de... senzații noi pentru apuseni. S'a început cu costumele noastre naționale, care după ce-au făcut podoaba multor spectacole, baluri, etc., s'au rînduit în multe din muzeele mari. A fost o îndestulare a simțului estetic.

De astă dată, intervine cellalt simț, care după anumite categorii de oameni, ar avea întăetatea...

Gurmanzii,—se zice—par a fi foarte mulțumiți de iscusința în ale bucătăriei, de care dă dovadă restaurantul Cazinului municipal, deschis de un romîn—Negrescu,—pe malul lacului Enghien. Acestui restaurant îi sunt alipite splendide săli de distracții și sporturi... Era și nevoe, mai ales de aceste din urmă, mai ales pe lîngă un restaurant romînesc, hărăzit stomacurilor șubrezilor franțuji.

*

De mai multe zile ziarele publică informații mai mult sau mai puțin conjecturale, asupra averei rămasă pe urma regelui George al Greciei. După *Hestia*, caseta regală conținea 400 de mii lei,—restul averii fiind în Danemarca, și alcătuindu-se din 2 milioane și jumătate în valori și trei milioane imobile. După cum se vede averea totală a fostului rege nu trece de 6 milioane.

Cît privește castelele din Decelia, Corfu, și alte proprietăți pe care le avea în Grecia, ele nici nu-și puteau acoperi cheltuelile de întreținere, cu veniturile ce aveau.

Cea mai mare parte din averea aceasta se pare că o vor moșteni fii săi cei mici, prințul Andrei și Cristof.

OAMENI ȘI LUCRURI

Avocatura în artă...

D. Radu Rosetti, poetul și ziaristul Rosetti ne este foarte simpatic, nu numai pentru însușirile d-sale literare, dar și pentru că este un om înzestrat cu însușiri care-l fac simpatic ori-cui.

A găsit și găsește încă har în lumea întreprinzătoare și prozaică a editorilor — credem noi — nu numai pentru calitățile sale literare propriu zise,— cari, încă odată, nu-i lipsesc, dar înainte de toate pentru că e... simpatic.

Nu ne putem opri însă de a-i spune că acțiunea d-sale, inițiativa d sale de a obținea un verdict de condamnare în contra „Vieței Romînești", pentru o cauză dinainte pierdută pentru d-sa, nu ne inspiră simpatie. Cauză pierdută, chiar dacă sau mai cu seamă dacă tribunalul îi va da cîștig de cauză. Căci nu ne putem obișnui cu ideea că ar fi în folosul și în cinstea literaturii, osîndirea unei publicațiuni—ori-care ar fi ea — pentru că și a permis să critice opera literară a cuiva.

Știm; se întîmplă adeseori că limita frizează nota personală, patima, calomnia, dacă vreți, — întru cît ar fi vorba de o falsificare de texte. De așa ceva, însă, n'a fost și n'ar fi capabilă direcțuinea revistei iașane. Dar chiar dacă s'ar întîmpla, încă nu putem admite amestecul tribunalelor în certele pur literare și nu se poate privi un verdict de tribunal drept o autorizată părere literară menită să consacre ori să înlature valoarea unei opiniuni exprimată de un critic.

Sunt cazuri dezolante știm bine. Cine nu-și amintește de îndrăzneala unui Caion de a învinui pe Caragiale de plagiat. E un act de apaș,—în afară de cadrul literaturii.

Dar critica, exprimarea liberă a părerii fiecăruia bine este oare să fie stavilită, fie și numai de posibilitatea, de probabilitatea unui amestec judecătoresc?

Amestecul avocaturei în artă să poată însamna un pas înainte,—o etapă nouă în activitatea cuiva, ori în activitatea pe țărîmul literar în general?

Putința unor astfel de intervențiuni ar însemna terorizarea publicisticei, înfrînarea deplinei libertăți de a gîndi, de a rosti și a scrie gîndul și pierderea ar fi nemăsurat de mare, căci ar însămna că adevărul nu poate fi spus—și n'ar fi spus în multe împrejurări.

Răutatea și chiar nedreptatea criticei n'au înnăbușit, n'au ucis nici odată un talent artistic și nedreptatea făcută unui scriitar se răsbună lesne ea însă-și.

Dar nimic nu va cîștiga spiritul literar al unei epoce dintr'o limitare a dreptului de critică, nimic, nici odată.

De-aceea gestul d-lui Radu Rosetti de a alege calea justiției, cînd atîtea ziare răspîndite îi stau la dispoziție, nu ne este simpatic, ori cîte simpatii am avea pentru d-sa personal.

Rodion

MEMORIILE REGELUI CAROL I

(Relative la chestia cu Arab-Tabia și Silistra)

(Urmare)

August 31. Delegatul turc din comisia de delimitare a declarat următoarele: „Deși de acum înainte thalvegul Dunărei se consideră călător între Romînia și Bulgaria, totuși insulele de lîngă malul drept, date Moldovei și Munteniei prin tratatul de la Adrianopol din 1829, *trebuiau să rămîie Romîniei.*„

Oct. 15. „In sfîrșit, s'a rostit și cabinetul rusesc în privința comisiei tecnice, unindu-se la admiterea unui delegat romîn, însă cu condiția ca și Bulgaria să fie reprezentată în acelaș mod. Comisia s'a dus la Silistra ca să facă relevări la fața locului.

Președintele comisiunei este delegatul francez Lalanne; hotărîrile vor fi date cu majoritate de voturi, iar nu cu unanimitate. Delegatul Rusiei este Karișev.

Prințul în timpul acesta este în Dobrogea, vizitează spitalul, etc.

Delegații romîni din comisia de la Silistra au pledat din nou, în scris, pentru punctul de vedere al guvernului lor, ca singurul care corespunde cu textul tratatului de la Berlin".

Oct. 22. „Cei trei delegați romîni de pe lîngă comisia tecnică prezintă un al treilea memoriu, în care spun că în jos de Silistra nu e nici un alt loc unde să se poată lesne construi un pod, afară de punctul Chitchu, din valea Arab-Tabiai. Boerescu telegrafiază la Viena și la Berlin că știrile ce a primit în privința hotărîrilor comisiunei technice, nu sunt favorabile Romîniei, ceea ce a provocat în București așa mare agitație, în cît toate celelalte chestiuni ar suferi dacă Romînia nu și-ar dobîndi dreptul în această privință.

Prințul primește după amiază pe contele Hogos, ministrul Austriei și-i spue că perderea Arab-Tabiai, ar atrage după sine căderea cabinetului și că poate să raporteze aceasta la Viena".

Noembrie 3. „Alaltăeri am primit cu Elisabeta, comisia europeană de delimitare, care venise în complect,—deși delegatul rusesc a stat un moment la îndoială de a însoți pe colegii lui. Afară de delegatul rusesc, întreaga comisiune este de părere că Arab-Tabia, trebuie să fie a noastră, însă Rușii declară: *Aceasta este o chestiune de amor-propriu pentru țar, dînsul nu poate să cedeze*".

1880. Martie 23. Scrisoarea prințului Carol Anton către fiul său Carol al Romîniei: „Îți trimet aici copia ultimei lui scrisori. (Bleichroeder) Rezolvirea chestiei Arab-Tabia va fi piatră de încercare.... In chestia Arab-Tabia, *cei din Berlin* sunt pentru Romînia; de asemenea s'au unit Franța cu Anglia...."

Aprilie 10. Scrisoarea prințului către tatăl său: „Populația orașului Iași a serbat sosirea noastră, într'un mod destul de solemn, spre a-și arata sentimentele dinastice.

Rezolvarea cu Arab-Tabia se tărăgănează cu prea mult. Avem însă speranța că pe la începutul lunei Mai, ea se decide la Constantinopol. Bulgarii ne fac tot felul de greutăți la frontiera Dobrogiei; *am fost siliți să trimitem o notă energică la Sofia.*"

Mai 5. Liteanu anunță din Berlin starea actuală a chestiunei Arab-Tabiei: „Cabinetele din Viena și Petersburg s'au încercat să găsească o aplanare a diferenței de părere dintre Rusia și comisia europeană; în acest scop se va trage o nouă linie de frontieră, astfel că Arab-Tabia

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

să rămîie la Romînia, iar grădinăriile de la sudul acestui punct, ținînd la Silistra, să fie a Bulgariei. Această rezolvare este numită *soluțiunea grădinariilor*. Rusia a declarat-o acceptabilă, însă înainte de a o primi definitiv, vrea să întrebe guvernul bulgar".

Mai 6. Prințul Carol scrie tatălui său. „Din cauza chestiunei Arab-Tabiei, călătoria noastră în străinătate o să fie amînată.

E neexplicabil pentru ce marile Puteri întîrzie atît de mult de a regula această afacere, care a ajuns în ultima-i fază. Spre a se ceda cît-va Rusiei, se plănuește a se acorda Romîniei o compensație teritorială.

In această privință s'a făcut un schimb de note și am dat instrucție miniștrilor noștri din străinătate, să exprime speranța că se va menține linia de frontieră hotărîtă de comisia internațională. Mai la urmă însă, tot România va fi aceea, care *va plăti oalele sparte*, cu alte cuvinte ni se va da cu o mînă, ceea ce ni se va lua cu cealaltă. Această chestie e mult mai gravă, de cum pare în străinătate și preocupă toate cercurile. Opoziția speră, că guvernul meu va suferi o înfrîngere, care ar putea să-l silească la retragere. Noi ne-am îndeplinit datoriile către marile puteri *și mai ales față de Berlin*; e acum rîndul lor să-și țină promisiunile. Ca să primim Arab-Tabia în schimbul unei compensații, aceasta nu este îndeplinirea făgăduelilor. Răbdarea noastră e supusă la o aspră încercare și ne trebue multă înțelepciune, ca să n'o perdem cu totul."

Mai 29. Prințul Carol primește următoarea scrisoare de la tatăl său. „...Înțeleg foarte bine că împrejurările politice, îți îngreuiază luarea hotărîrei de a pleca. Moartea împărătesei Rusiei, poate să facă a se amîna din nou rezolvarea chestiei Arab-Tabia, de oare ce nu va voi nimeni, în acest moment, să nesocotească dorințele împăratului Alexandru în privința cedărei Silistrei..."

Iunie 3. „Bălăceanu trimite telegrafic din Viena textul hotărîrilor luate de Puteri în privința frontierei romîno-bulgare. Linia de frotieră începe dela Dunăre, din punctul fixat prin tratatul din Berlin, însă de acolo apucă imediat spre răsărit, așa că cele mai de aproape împrejurări ale Silistrei rămîn ale orașului, perzînd România un teritoriu de 4—5 chilom. patrați; Arab-Tabia singură, rămîne României..."

Iunie 5. „In nota baronului Haymerle se zice că Austro-Ungaria, recunoaște toate greutățile ce rezultă pentru România, din nesiguranța frontierei dintre Dobrogea și Bulgaria; se enumeră motivele cari au făcut să se hotărască această linie de fruntarie și se relevă că *obiecțiunile ridicate de locuitorii Silistrei* erau prea fundate spre a nu se ține samă de ele. *România perde cinci kl. p. din acea ce-i dăduse la început comisia europeană.*"

Iunie 12. „In răspunsul la nota Austro-Ungariei, comunicată prin contele Hoyos, Boerescu exprimă mulțumirea guvernului romîn pentru interesul binevoitor ce s'a arătat României, pentru rezolvarea chestiei Arab-Tabia. In ce privește noul hotar, face cu neputință construirea unui pod, ba încă legătura între cele două maluri ale Dunărei, — obiecțiune pe care România a ridicat-o de la început și pe care trebue să o accentueze necontenit..."

Iulie 14. „Baronul Calice noul ambasador al Austriei la Constantinopol, vizitează perechea princiară la Sinaia. El este foarte îmbucurat că toate greutățile sunt înlăturate și că România a ajuns să stăpînească Arab-Tabia. Acesta este un succes moral, căci s'a refuzat României linia de frontieră pe care o dona..."

Aici se închee partea interesantă din „Memoriile Regelui care privesc chestia Silistrei și „Arab-Tabia". Din cele citite mai sus se poate vedea ce valoare mare strategică are Silistra. In articolul de fond din „*Opinia*" semnat de d. G. Ghibănescu și care a relevat cîteva fraze tot din *memorii*, de pildă, *Silistra este cheia Dobrogei*, ne-a făcut a da mai mare importanță acestor memorii și a cita din ceea ce cuprinde chestia cu Silistra. Am auzit unii că Silistra e un nimic pentru noi, — din citațiile făcute în articolul aacesta se vor convinge cei necredincioși, că adevarata *cheie a Dobrogiei este Silistra.*

Nel.

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ștefan cel Mare 56, vis-à-viz de Banca Națională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administrația Bisericii Catolice.*

UN RĂSPUNS

Sub titlul „O declarație de răsboiu" excelentul nostru confrate „La Roumanie", publică în numărul său de azi, următorul răspuns la interviewul pe care d. Filipescu l'a dat ziarului „Universul" de eri, 5 Aprilie:

„Demisiunea d-lui N. Filipescu n'a fost încă oficial anunțată și fostul ministru al domeniilor ne declară răsboiu.

Acest răsboiu este atît de puțin periculos pentru noi, în cît îl primim cu plăcere, cu tot pacifismul împins pînă la extrem, pe care ni-l atribue ministrul nedemisionat încă, dar care totuși vorbește prin gazete contra colegilor săi.

La urma urmelor, această atitudine are un folos: atacurile îndreptate contra colegilor săi, devin publice. Ele cîștigă astfel savoarea publicității.

D. N. Filipescu are, după cum se știe, fobia șefului partidului conservator-democrat și asupra lui se deslănțuo toată furia sa.

D. Filipescu e la largul lui.

Neavînd răspunsurile, el poate spune tot ce vrea, sigur fiind că un om de stat, în situația actuală a raporturilor noastre internaționale, nu poate să-i răspunză la fel.

D. N. Filipescu pretinde, în interviwul acordat „Universului" de azi, că acțiunea politică a Romîniei a fost împiedicată, redusă la neputință, pentru că ministrul de interne spunea tuturor străinilor că ori ce s'ar întîmpla, nu va face nici odată răsboiu, că prin aceasta, ministrul de interne reducea la neputință diplomația noastră și că trăda secretul deliberărilor guvernului romîn, cari erau toate cunoscute, a doua zi la Sofia.

Aceste acuzări se distrug ele înșile prin vehemența și extraordinarea lor exagerare.

D. N. Filipescu are aerul, în interviewul său, să reproducă chiar cuvintele pronunțate între colegi, în consiliul de miniștri.

El știe bine că oamenii cu răspundere nu pot proceda la fel.

Acțiunea noastră și a șefului nostru, în toată chestia externă, din ceasul în care a intrat în guvern și pînă la urmă, va fi cunoscută la timp și zi cu zi.

Ea constitue pentru d. Take Ionescu, cea mai cu folos și cea mai fericită pagină a vieții sale.

El nu-și face nici o mîndrie din aceasta, fiindcă el n'a făcut de cît să-și servească țara, mai puțin bine de cît ar fi voit și de cît ar fi putut în alte împrejurări.

D. Take Ionescu n'are absolut nimic de ascuns și nimic de scuzat.

El va vorbi cu fruntea sus, mai sus de cît au putut vre odată s'o aibă numeroșii și eternii săi vrajmași. Și afirmăm de pe acum, că conștiința națională, nu aceea a coteriilor ci adevarata conștiință națională, îi va da toată aprobarea.

Cu o stăpînire de sine, cu o răbdare nemărginită, ministrul de interne binevoise să uite în toată această acțiune chestiunea personală. Dar fiindcă se vrea să se precizeze răspunderea fiecăruia, fie o s'o facem.

Dar avem și prea mult sentimentul convenienței și dragostea de patrie, ca să ne coborîm la un asemenea lucru, atunci cînd chestia ce interesează România, nu este încă definitiv rezolvată.

Și noi știm că fără a-și prevenii colegii, un ministru nu poate vorbi înainte de a redeveni un simplu particular. Și chiar atunci nu poate s'o facă de cît cu toată discrețiunea datorită lucrurilor cari nu sunt numai ale lui.

Nu pentru întăia oară se încearcă să se năpustească asupra d-lui Take Ionescu.

Toate aceste tentative n'au condus, până azi, de cît la retractarea acelora cari le au întreprins, retractări implicite, pentru că ei au alergat după colaborarea, sub ori ce formă, cu omul destinat urei generațiilor viitoare.

Cu sentimentul adînc al unei seninătăți pe care nici o pată n'ar putea-o murdări, șeful partidului conservator-democrat și-a urmat calea sa dreaptă, fără să se sinchisească, nici de acuzațiuni, nici de injurii și a avut totdeauna un zîmbet binevoitor pentru acei cari se năpustiseră asupra lui.

Și nu e nici un motiv ca istoria să-și schimbe mersul."

PRIMARIA ORAȘULUI BACAU

Publicațiune

Se aduce la cunoștința tuturora că Primăria Bacău, are nevo de un inginer arhitect.

Amatorii se vor adresa acestei Primării, presentînd actele de titlurile ce posedă.

Primar, *G. C. Răileanu*

No. 1685. 1913 Aprilie 3.

INFORMAȚII

D. Ștefan Negruzzi Prefectul județului, dorind să închidă subscripția pentru aeroplanul „Iașul" roagă pe toate persoanele ce au primit liste de subscripție, să înapoieze Prefecturii de județ, sumele ce s'au strîns împreună cu listele respective.

In ședința de eri a Camerei d. Take Ionescu ministru de interne a declarat că discuția la legea drumurilor va urma numai în ședințele de zi, iar în ședințele de noapte se vor trece legile organice în legătură cu budgetul. Discuția la legea drumurilor va continua după sărbători, de oarece guvernul dorește ca discuția la această lege să fie cît mai largă.

Duminică fiind aniversarea nașterei M. S. Regelui, un Te-Deum se va oficiea la Mitropolie.

In cadrele corpului telegrafo-postal din localitate s'au făcut următoarele înaintări pe ziua de 1 Aprilie.

D-lui Nebuneli Dumitru și Smolinschi Ioan înaintați oficieanți inferiori clasa I; D-șoara Haritonovici Smaranda avansată oficeantă inferioară gradul al III lea.

La Creditul Urban din localitate, s'a ținut astăzi ultimul consiliu, înainte de vacanța Paștilor.

Probabil Marți s'au Mercuri se va suspenda orice operație financiară.

Aseară a avut loc întrunirea membrilor societății „Arhiva". S'a adus la cunoștință subvenția acordată bătrînei reviste ieșane.

Apoi d. L. Mavromati a făcut cîteva comunicări asupra „Neolamarcianismului și Neodarvinismului".

Cu începere din ziua de 1 Mai st' n. se ver face mai multe modificări în itinerarul c. f. r.

La sfîrșitul lui Iunie, ministerul industriei și comerțului, va trimite în Olanda cele patru scoarțe romînești pe care guvernul nostru le-a dăruit Palatului Păcei din Haha.

Se știe că una din aceste scoarțe se lucrează în atelierul de industrie casnică de la M-rea Agapia.

Casa sf. Spiridon a trimis mînăstirei Răsboeni, din jud. Roman, sfintele vase pentru serviciul împărtășeniei și două cadelnițe, în argint.

D. dr. C. Stoian dr. în medicină a cerut a i se încredința suplinirea în post de medic secundar.

Reprezentațiile trupei Niculescu-Buzeu.—Aseară la teatrul național s'a jucat de către trupa de comedii sub conducerea d-lui Niculescu-Buzeu, piesa „Curcanul" (Le Dindon), de G. Feydeau. Piesa, afară de actul al doilea, destul de slabă, interpretarea însă, admirabilă.

In astă seară se reprezintă „Patul miraculos" una din succesele mari ale trupei.

Intre acte d. Niculescu-Buzeu va cînta delicioase cuplete.

Reprezentația teatrală dată în seara de 23 Februarie cu „O Noapte Furtunoasă" de Caragiale și „Sobolul și Ariciul" de d. V. Eftimiu, a produs 1301 lei și 25 bani, scăzînzîndu-se cheltuelile 410 lei și 10 bani, rămîne netto 891 lei și 15 bani.

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Romîne, Secția Iași, aduce cele mai vii mulțumiri tuturor persoanelor cari au ajutat la plasarea biletelor și au contribuit la succesul acestei representațiuni de binefaccre.

D. G. Lascar, secretar general al Ministrului de Culte sosește Duminecă 7 Aprilie în Iași unde va petrece vacanța Paștelor.

Azi Vineri, a avut loc la Secietatea de Gimnastică obișnuita ședință a echipei care va lua parte la serbările federale din Lipsca, ce vor avea loc la sfîrșitul lunei Iunie.

Duminică, echipa se va întruni la ora 9 a. m. pe platoul de la Copou, pentru a lua parte la jocul de oină.

„Proiectul de lege prin care ministerul de instrucție este autorizat a contracta un împrumut de 50 de milioane, pentru clădirea de școli rurale, a fost depus pe biurourile Camerei.

După cum am anunțat, bugetul pentru hrana elevilor bursieri de la Liceul Internat, a fost mărit.

Putem specifica, asupra acestei ridicări de quantum, că în loc de 75 bani pe zi de elev, s'a acordat 90 bani pe zi.

Școlare.—Ministerul de Instrucție a hotărît ca personalul de control al învățămîntului să facă o escursiune în zilele de 8, 9 și 10 Aprilie în Transilvania. Iată programul acelei excursiuni: Luni 8 Aprilie, plecarea din gara de nord, orele 7·50 dim. și întîlnirea la gara Ploești cu ceilalți excursioniști din țară, de unde la orele 9·24 plecarea prin Predeal. Dejunul îl ia fie-care în vagon din ce s'a aprovizionat sau în gara Predeal, dacă se va putea. Sosirea la Brașov Luni ora 2·30; de la 3—7 jum. vizitarea orașului și a împrejurimilor. De la 7 jum. pînă la 8 jum. masă în comun. Marți 9 Aprilie ora 6 dim. plecarea cu trăsurile spre Bran. Plecarea din Bran spre Brașov la ora 5 p. m. La 7 jum. masa la Brașov. Mercuri 10 Aprilie dimineață spre Făgăraș. Pentru această zi și poate și pentru cea următoare, programul se va face Luni 8 Aprilie tu Brașov.

— S'a acordat de Ministerul Instrucției:

D-rei Mariana Knoch să predea limba germană la cursul preparator primar de la institutul Knoch din Iași.

D rei Sofia Iacobi să predea limba germană la cl. I și II-a primară de la școala de fete „Reuniunea femeilor israelite" din Iași No. 2.

D-nei American Hariet să funcționeze ca subdirectoară la școala protestantă de fete „Ebenezer din Iași".

D-nei Coen Rosa Maria de a preda partea științifică în cursul secundar liber de la Institutul Notre Dame de Sion din Iași.

D-lui Prigoreanu Ion de a preda contabilitatea și corespondența la școala de țesătorie din Trg.-Frumos.

D-rei Maria C. Vasiliu de a preda lucrul manual în cursul primar de la institutul Knoch-Iași.

— D-na Elena Pascu institutoară la școala de băeți No. 1 Calafat a fost transferată la pe 1 Aprilie la școala de băeți din Hărlău-Botoșani.

— D-na Florica Poenariu institutoare la școala mixtă Fălticeni, a fost transferată pe 1 Aprilie la băeți Constanța.

— D-na Maria Manoilescu institutoară la școala băeți No. 1 Calarași a fost transferat pe 1 Septembrie 1913 la școala de băeți No. 1 Vaslui.

— Au fost numiți suplinitori pe 1 Aprilie 1913:

D. Alex. Vătămănuță la Tg. Bucecea și însărcinat și cu dirigența școalei.

D. V. Herțanu la școala din Mileanca p. II, Dorohoi.

D. E. Mezzeti, directorul conservatorului, va pleca mîne seară în capitală pentru a lua parte la întocmirea regulamentului intern al conservatoarelor din țară.

In timpul lipsei d-sale, lucrările directoratului vor fi executate de d. profesor Roșca.

Conservatorul din Iași a comandat din Germania un nou pian, cu marcă americană.

Astăzi s'a împărțit, elevilor Liceului Național, certificatele de 50 la sută reducere pe căile ferate.

Biblioteca Centrală s'a închis, cu începere de astăzi și până la Dumineca Tomei inclusiv.

In „Monitorul Oficial" se publică decretul prin care se aprobă planul pentru schimbarea alinierii unei porțiuni din Strada Sărăriei, astfel cum a fost votat de consiliul comunal în ședința dela 19 Fevruarie a. c.

D. Farmacist C. I. Werner, sergent în rezervă, obținînd titlul de farmacist cu exercițiul liberei practice, a fost înnaintat la gradul de sublocot. în rezervă, însumîndu-se la spitalul militar al corpului IV de armată, pentru un nou stagiu de 6 luni.

Ministerul agriculturei și domeniilor, prin direcția zootehnică, a dispus înființarea mai multor stațiuni de montă pentru tauri, în județele din nordul Moldovei.

Pentru cercetarea cărților didactice de curs primar se vor constitui 6 comisiuni compuse fie care din cîte trei membri.

Zilele acestea se vor face numirile celor 18 membri.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

MARELE

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediție (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Prețul acestui dicționar, **cel mai complect și cel mai bun din țară e de 10 lei.**

Atențiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate și vor primi la apariție Dicționarul franco. Numele abonaților vor figura într'o listă specială în corpul dicționarului.*

Retribuțiile personalului regiei monopolului Statului s'au sporit prin noul buget al ministerului de finanțe, cu lei 42.600.

De la Sf. Gheorghe școala de țesătorie „Domnița Ruxanda" de sub conducerea d nei Victoria dr. Dragomir Hurmuzescu va fi desființată, din cauză că d-na Hurmuzescu urmează a se muta în capitală.

Orfanele epitropiei Sfîntul Spiridon, care lucrează în acest atelier, vor deschide un atelier propriu, în care vor utiliza cunoștințele căpătate în școala „Domnița Ruxanda".

Eri, ora 5 p. m. a avut lvc, în cancelaria „Liceului Național"—conf. regulamentului, concursurilor și serbărilor școlare—întrunirea directorilor și maiștrilor școalelor secundare din localitate, pentru aranjarea concursurilor și serbărilor de gimnastică, ce vor avea loc la 23 Mai.

Au fost delegați d-nii E. Constantinescu, directorul liceului Național și Th. Berescu, inspector de gimnastică, pentru a interveni la cei în drept, ca să amenajeze și decoreze terenul de la abator, unde vor avea loc concursurile.

De asemenea a fost constituite și comisiunea de apreciere a rezultatului acelor concursuri.

Director al serbării a fost ales d. Ilie Burghelea, maestru la școala Normală.

Societatea „Căminul Industriei a Absolvenților școalelor de Meserii" din București, a intervenit la Universitatea din Iași, pentru a i se trimite un regulament al Școalei de Electricitate, spre a fi în cunoștință de viitorul care l'ar putea oferi această școală, membrilor numitei sorietăți.

Serbarea Stîlparilor. — La Mitropolie s'a oficiat astăzi serviciul religios pentru sărbătoarea „Intrărei în Erusalim" cerimoniile au fost făcute de către P. S. S. arhiereul Antim Petrescu.

In afară de un mare număr de credincioși au asistat toate școlele secundare și primare din localitate.

O parte din serviciul religios s'a oficiat pe terasa din dosul Mitropoliei în mijlocul unui careu format din elevii școalelor.

D. V. Hodoarobă, licențiat în drept, a depus ieri jurămîntul, cu ocazia înscrierii în baroul iașan.

D-nii Al. Nanu și Gh. Liteanu au fost numiți copiști la secția I-a a tribunalului, în locul d-lor C. Deleanu și C. Petrescu.

In strada Palatului trotuarul desfăcîndu-se pentru instalarea de lumină electrică, a rămas în locul acela o groapă care poate pricinui nenorociri.

Cetitorii „Opiniei" vor avea în curînd o surpriză — sperăm, foarte plăcută!

Un tînăr și talentat autor, ascuns încă sub pseudonim, lucrează la un roman iașan, destinat cetitorilor ziarului nostru. Detalii în curînd.

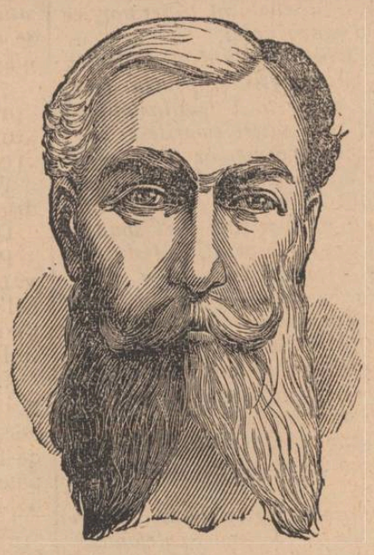

Ați devenit CĂRUNT

întrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natuarl părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

M. S. Regele a semnat decretul prin care se aprobă budgetul drumurilor judeţului nostru.

Vipera se zbate, şueră, împroaşcă venin, — zadarnic! Toată otrava nu năvăleşte de cît pentru ca, spumegînd, reptila să dispară în propriile-i bale.

Aceasta-i o privelişte care ţi se oferă ori de cîte ori închizi o viperă într'un loc, de unde nu mai poate face nici un rău, de cît sie-şi.

Şi Vipera—unii înţeleg prin denumirea aceasta pe... septuagenarul A. D. Holban—continuă.

Dar, asta-i altceva!

Neputincios, vecinic înveninat, cînd personal d-sa nu se poate pune în destulă evidenţă, purtarea senilului d. Holban a devenit ridicolă, căci e ridicol să vezi pe d. Holban protestînd.

Toată activitatea acestui om nu se poate concentra de cît în vorba: protest, căci toată viaţa sa, d. Holban n'a făcut de cît să protesteze.

In ultimul timp d. Holban a inventa chestia Slănicului—şi iarăşi... protestează.

De ce? D-sa ştie. Dar şi noi ştim povestea cotoroanţelor, care ori de cîte ori văd frumuseţa plină de vlagă a femeilor tinere; mozolesc toate ocările, pe care li le naşte invidia de... a nu mai fi şi ele la fel.

Amintirea dulce a gheşefturilor de pe vremuri, nu-l lasă pe d. Holban în tihnă. D-sa vede nereguli ori unde,—şi aceasta din deprindere. In amintirea d-lui Holban trăiesc vii... gheşefturile de pe cînd era epitrop se vede.

Şi d-sa raţionează: şi epitropii actuali ar putea să le facă!

De aceea... protestează.

D-le Holban, rumegaţi în tihnă bătrîneţele ajunse vecine copilăriei. Prea te expui la ridicol, şi nu e de persoana d-tale, ci de părul alb, care nu-şi acopere îndestul, se vede, goliciunea feştei.

In lista comisiunilor pentru examenele din Iunie ale Conservatoarelor făcîndu-se oare cari schimbări, dăm aci lista difinitivă a examinatorilor:

Iaşi. — *d. E Mezzetti. preşedinte, d. D. G. Kiriac p. armonie, Al. Zirra, teorie şi solfegiu, M. Sadoveanu, declamaţie şi dicţiune, d-na Bîrsan, canto, d-na Cecilia Niţulescu, instrumente de coarde d. I. Fotino, clasele de instrumente şi muzică de cameră.*

Bucureşti.—*d. D. Popovici-Beyrut, preşedinte, d-na Sofia Teodoreanu, teorie şi solfegiu, d. Davilla, dramă şi operă, d-na Zoe Arion canto, d-na M. Delavrancea piano, d. D. Dinicu. instrumente de coarde, d. Al. Aurescu instrumente de suflat.*

Ministerul de Finanţe suprimase din budgete toate sumele reprezentînd datoriile diverselor ministere, contractate în afară de exerciţiile budgetelor ordinare Acele sume reprezentînd mai multe sute de mii de lei, s'au făcut reclamaţii de către creditori, după care ministerul de finanţe a instituit o comisiune care să cerceteze originea acelor datorii. Sumele vor fi achitate, după avizul comisiunii de către Ministerul de finanţe.

D. Ştefan Negruzzi prefectul judeţului Iaşi, însoţit de d-nii, C. Botez, directorul prefecturei, inginer şef al judeţului, Ţintu şi d. Căpitan Corjescu comandantul jandarmilor rurali, au plecat azi dimineaţă cu automobilul, în inspectarea comunelor: Tg. Frumos, Podul Iloaei, Belceşti şi Scobinţi.

D-sa va inspecta, primăriile, şcoalele, drumurile din comună, interesîndu-se de starea în care se găsesc şi măsurile de luat pentru îndreptarea atîtor nevoi de care sufer o parte din comunele din judeţul nostru.

Dejunul îl vor lua la d-na Vlădoianu proprietara moşiei Cîrjoaia, iar seara se vor reîntoarce la Iaşi.

D. Prefect al Judeţului, a dispus ca toate comunele să înfiinţeze carnete în care să fie trecute toate clădirile din comună cu situaţia în care se găsesc, măsurile propuse de administratorii de plasă şi primari, pentru a se veni în ajutorul comunelor pentru reparări de şcoli, drumuri, primării, etc, pentru ca d-sa în inspecţia ce va face tuturor comunelor din judeţ să poată constata în deaproape nevoile tuturor comunelor, şi să se eie în acelaşi timp şi măsuri de îndreptare.

Cu acest sistem, comunele sunt vizitate mai des de şeful judeţului, şi fiind ajutate treptat, se va ajunge la un moment dat, că în fiecare comună se vor face înbunătăţiri, care fiind controlate, vor rămînea în fiinţă şi nu numai pe rapoarte.

In şedinţa de aseară Camera a votat în unanimitate împămînteniree domnului doctor Jean Boghen din localitate.

D-nul dr. Zosin va ţinea, Duminică 7 Apil c. ora p. m. în Amfiteatrul liceului naţional, a zecea prelegere pentru cultura generală pozitivă, tratînd despre, *concepţiunea pozitiva a lumii, a vieţii şi a morţii.*

Intrarea liberă.

D. I. Teodorescu a demisionat din postul ce ocupa ca intern al secţiei chirurgicale din spitalul sft. Spiridon.

D. Profesor Sinigaglia primind de la d. deputat N. Cananău înştiinţarea telegrafică despre votarea indigenatului său i-a răspuns următoarele:

D-lui Deputat N. Cananău,
Bucureşti

Vă mulţumesc din suflet şi exprim toată recunoştinţa mea acelora cari au fost alături cu Domnia-Voastră. Mîndru de a fi cetăţean romîn, după 28 de ani de muncă consacrată tinerimei aceste ţări, voi fi fericit dacă D-zeu îmi va mai acorda zile ca să pot lucra mai departe pentru binele şi propăşirea României.

devotat
Sinigaglia.

Comisia instituită de onor. minister pentru continuarea lucrărilor de construcţie şi reparaţie făcută la M-ri şi compusă din d. Iftimescu defensor ecliseastic, 2 arhitecţi şi părintele revizor ecliseastic N. Dăringă a lucrat în zilele de 4 şi 5 la M-rile Agapia şi Varatic, iar astăzi s'a înnapoiat pentru a-şi depune raportul.

Eromonahul Teodosit Moisi Dimitriu fost îndelung timp preot al II-lea la Schitul lui Tăriţă, din dealul Repedea, a cerut retragerea din demnitatea ce ocupa, din cauza adîncilor bătrîneţe.

De oare-ce d. Bîzgan, fost intern al spitalului Maternitatea, şi-a susţinut teza de doctor în medicină pentru postul de interni a petiţionat d-ra d-randă Adela Mihăilescu.

Epitropia a hotărît a da bolnavilor din spitalele sale, cu prilejul serbătorilor de Paşti, cozonaci, pască şi ouă roşii.

D. dr. Slătineanu a cerut eforiei Casei sft. Spiridon a-i încredinţa serviciul boalelor contagioase, post nou creat prin noul budget.

D. dr. Gheorghiu, medicul şef al spitalului din Tg. Ocna, s'a prezintat eri d-lui efor Nicu Pogonat, cerîndu-i ca să iee dispoziţia de a clădi pe lîngă acel spital o bae sistematică şi un pavilion pentru bolnavii de sifilis.

D-sa a oferit a pune şi d-sa o sumă la dispoziţia epitropiei, din averea sa proprie, pentru aceasta.

D. Nicu Pogonat cu prilejul inspecţiei ce va face în zilele de Paşti la băile Slănic, va inspecta şi spitalul din Tg.-Ocna, şi a promis a căuta să satisfacă cererea d-lui dr. Ghiorghiu.

La decanatul facultăţii de drept, s'au primit titlurile şi memoriile candidaţilor pentru concursul de agregaţie la catedra de drept comercial vacantă la această facultate, prin transferarea d-lui V. Dimitriu la catedra de doctorat.

Indată după vacanţa de Paşti, profesorii facultăţii juridice se vor întruni pentru a designa trei domni profesori examinatori, conform legii.

Se ştie că pentru această catedră candidează d-nii: V. Iamandi, P. Dragomirescu şi M. Paşcanu.

D. Em. Manaru a fost numit ajutor de grefier la s. I-a în locul lui Bodescu decedat.

Pe timpul vacanţei, lucrările urgente ale tribunalulni, vor fi efectuate de către d. T. Cihodaru ca preşedinte şi d. I. Vicol ca grefier.

S'a amînat pentru Mercuri la ora 3 p. m. decizia baroului în privinţa cererei d-nei Ella Negruzzi, licenţiată în drept, de a fi înscrisă în baroul ieşan.

„Asociaţia generală a Presei" a devenit persoană juridică prin aplicarea articolului respectiv din Legea Meseriilor. Statutul Asociaţiei fiind recunoscut de Cassa Centrală şi publicat în „Monitorul Asigurărilor", calitatea de persoană juridică este recunoscută societăţei.

D. Cosmovici, absolvent al Şcoalei de Bele-Arte din Iaşi, a cerut Ministerului de Instrucţie publică autorizaréa de a deschide în Capitală un cinematograf—şcolar, esclusiv destinat a prezenta pînze instructive şi morale pentru elevi.

D na Victorina Dragomir, profesoară la Externatul Secundar de fete se întoarce zilele aceste în Iaşi, după o absenţă de doi ani de zile, petrecută la Loisy în Sviţera, în virtutea unui concediu.

D. Gh. Popovici, directorul Şcoalei Artelor Frumoase a cerut Ministerului de Culte şi Instrucţiune publică să pună la dispoziţia şcoalei mijloacele necesare pentru organizarea unor expoziţii anuale, de oarece saloanele din Capitală sunt puţin accesibile pentru elevii şcoalei.

Judiciare.—Curtea de Apel secţia I a respins contestaţia lui Neculai a Ruxandei, condamnat la 1 an închisoare şi 200 lei despăgubiri civile pentru atentat la pudoare.

— Curtea a respins apelul lui Lupu Braunstein, care a rămas astfel a fi pus în libertate provizorie în schimbul unei cauţiuni de 3000 lei.

— In ziua de 26 Aprilie a. c. se va judeca procesul lui I. Gaman, fost primar al comunei Ţibana (jue. Vaslui), acuzat de abuz de încredere şi tăinuire.

— D. Filite C. Ioan ipotechează d-nei Victoria G. D. Tanaian, moşia Cîrniceni-Goroni din jud. Iaşi.

— D. Leon Iuster, vinde d-nului Leon I. L. Goldenberg o vie din comuna Buciumi jud. Iaşi.

— Camera de punere sub acuzare a fixat suma de 3000 lei pentru punerea în libertate a lui David Bienştoc.

Funeraliile fostului rege al Greciei George I, victima odiosului atentat din Salonic, au fost exact cinematografiate de către reporterii speciali, şi atît astă seară Sîmbătă cît şi mîne Duminică (matineuri şi seara) aceste instantanee cinematografice fidel redate rulează pe pînza cinematografului Pathé Frères, din sala Circului Sidoli.

Numeroşii spectatori ai cinematografului Pathé-Frères, din vasta sală a circului Sidoli, vor putea admira astăseară Sîmbătă 6 April: „Pasere Călătoare" dramă splendidă de Urban Gad. In rolul principal apare d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză supranumită în lumea întreagă regina cinematografului.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

„Remuşcare" (Remords). Este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare. In rolul principal apare d. W. Psylander unul din cei mai reputaţi artişti dramatici daneji. Toate celelalte roluri sunt interpretate de ansamblul artistic al scenelor din Kopenhaga.

Ură învinsă. Mare roman contimporan în douăpărţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Ghimiţă agent poliţienesc, scene foarte humoristice.

Mâine Duminică 7 Aprilie, program nou duminical, (două matineuri şi reprez. serală)., menţionîndu se în program „Pasere călătoare" cu Asta Nielsen.

Luni 8 April program nou.

Marţi 9 şi Mercuri 10 April matineuri la 3 ore p. m. şi reprezentaţie serală la 9 ore.

Cu începere de Joi 11 April, toate spectacolele fiind oprite, cinematograful îşi suspendă reprezentaţiile pînă în prima zi de Paşti.

B A N I

Imprumută privatier la persoane solvabile.

Dobînda 5 %, *plătind în rate în curs de 5 ani.*

SCHAPIRA E.
Postlag Berlin 47.

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

ULTIMA ORA

Prin firele Telegrafice şi Telefonice

Bucureşti 6 Aprilie

Manifestaţia de la Cameră

Romînii Macedoneni la d. Take Ionescu

Repartizarea creditului de 408 milioane pentru căile ferate

Paris.—Agenţia Havas află din Cetinge din isvor particular, că regele ar pregăti o proclamaţiune către popor, expunînd că din cauza retragerei trupelor sîrbeşti este obligat a părăsi asediul Scutarilor.

*

Londra.—Informaţiunea agenţiei Reuter: Nu se ştie încă, azi după amiazi la Londra cînd va sosi răspunsul aliaţilor la ultima notă a Puterilor, totuşi se crede că Bulgaria, Serbia şi Grecia vor primi vederile Puterilor de şi Grecia ar putea face rezerve cerînd indicaţiuni asupra unei deciziuni eventuale a puterilor relativ la sudul Albaniei şi insulele Egee.

Greva din Petersburg

Petersburg.—Trei ziare petersburgheze nu au putut apărea azi. Grupul travailiştilor şi democraţilor socialişti din Dumă, au intenţiunea de a interpela guvernul asupra procedării poliţiei.

Greva din Belgia

Bruxelles.—Tipografii se pun în grevă mîne. Cea mai mare parte din ziare nu vor apare mîne.

Vacanţă Parlamentară

Bucureşti — Camerele vor lua vacanţă, mîne, Duminică pînă la 24 Aprilie.

Agapă conservatoare

Bucureşti. — Parlamentul Conservator s'a întruntt şi aseară la o agapă, în saloanele restaurantului Enescu.

A vorbit d-nii Meisner şi dr. Gigni.

Interviewul d-lui Filipescu

Bucureşti. — La Cameră s'a făcut mare haz de noul interview al d-lui Nicu Filipescu.

Credinţa generală era că d. Filipescu nu se va mai întoarce la Cameră.

Romînii macedoneni la d. Take Ionescu

Bucureşti.—Aseară, la orele 8, o numeroasă delegaţie de fruntaşi macedoneni din Capitală, s'a prezintat la domnul Take Ionescu.

Delegaţia a exprimat sentimentele sale de dragoste, pe care romînii macedoneni le păstrează actualului guvern, şi în special d-lui Take Ionescu şi regretele lor pentru cele întîmplate eri la Cameră.

D. Arion la ministerul de Domenii

Bucureşti.—D. C. C. Arion, numit ministru de Domenii, a depus aseară cuvenitul jurămînt, în prezenţa d-lui Maiorescu, prim ministru şi colonel Baranga, aghitont regal.

Azi dimineaţă d. Arion a fost la minister, unde a primit pe toţi şefii de birou.

PARLAMENTUL

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti.—Camera a ţinut aseară şedinţă de noapte.

S'au votat recunoaşteri şi indigenate. Au fost împămînteniţi, d-nii dr. S. Văleanu, R. Grabovski, Terdiman. L. Sinigaglia, dr. Steuerman, Ion Valeriu, dr. Burstin, Iacob Rosenthal, Nicolae Apotheker, Max Rester, dr. Boghen, şi Mauriciu Weisengrün.

*

SENATUL.—Şedinţa se deschide la orele 9 jum., sub preşedinţia d-lui Saba Stefănescu.

Se ia în discuţie legea pentru organizarea aviaţiei militare.

D-nii Sipsomo şi Scarlat Lahovary, cer să se iee măsuri, ca ofiţerii cari se devotează aviaţiunei, să fie asiguraţi.

Legea se votează cu 44 voturi pentru.

Se votează indigenatul d-lui Herş Perlmutter.

Consiliu de ministri

Bucureşti.—Azi la ora 10 s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Maiorescu.

Consiliul s'a ocupat de chestii curente

CALATORIA PRINCESEI MARIA

Dax. — Principesa Maria de România a sosit aseară la orele 9.30 cu expresul de sud. Subprefectul şi primarul i-au urat bună sosire la gară. Principesa a descins la hotel unde i-au fost rezervate apartamente.

O Vorbă a d-lui Maiorescu

Bucureşti. — O scenă interesantă s'a petrecut la Consiliul de miniştri de azi.

D. C .Arion sosind cel dintăi, ocupă din întîmplare fotoliul d-lui Take Ionescu. Curînd sosiră ceilalţi miniştri, fie care ocupîndu-şi locul obicinuit.

D. Take Ionescu, sosi cel din urmă şi fu silit să ocupe singurul fotoliu, rămas liber, acel odinioară ocupat de d. Nicu Filipescu.

D. Maiorescu care observase aceasta zise rîzînd:

„Sunt semne, că acum începe fuziunea".

408 milioane pentru căile ferate

Mari îmbunătăţiri în Moldova

Noul tren expres Iaşi—Bucureşti

Bucureşti. — Consiliul de miniştri, ce a avut loc azi, la orele 10 dimineaţă, s'a ocupat esclusiv de creditele extraordinare necesare Căilor ferate. Aceste credite se urcă la 408 milioane.

In aceste credite întră 180 milioane pentru creare de linii noi, 70 milioane pentru uzinele în construcţie, iar restul va fi întrebuinţat pentru material rulant şi diverse mari. îmbunătăţiri.

*

După cum era de aşteptat, din îndemnul d-lui Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, s'a prevăzut ca din aceste credite să se realiseze o sumă de mari îmbunătăţiri pentru Moldova.

Intre aceste, relevăm, — ca creare de linii noi următoarele:

Linia Dorohoiu—Noua Suliţa, Paşcani—Tg. Neamţ; prefacerea în linie largă, a liniei Crasna—Huşi.

Amenajarea unei rampe de vinuri la Frumoasa.

Şi în fine, complectarea liniei şi punerea în funcţiune a noului expres, Iaşi—Tecuci—Făurei—Urziceni—Bucureşti, care va parcurge distanţa în 6 ore.

*

Prin aceste îmbunătăţiri se realizează în totul o sumă de doleanţe formulate de Iaşi şi de întreaga Moldovă, de multă vreme, căci răspund la adevăratele ei nevoi.

Ele fac parte din programul de activitatea ministerială expus ieşenilor de d. Al. A. Bădăreu, şi fără a fi taxaţi de lipsa de modestie, trebue să recunoaştem că Ministrul Iaşan a căutat şi isbutit ca aceste îmbunătăţiri promise, să se realizeze mai curînd chiar de cum se putea aştepta.

Manifestaţia de la Cameră

Bucureşti.—Şedinţa Camerei se deschide la orele 2 jum.

In Cameră sunt adunaţi mai toţi deputaţii şi senatorii.

Se citeşte decretul, prin care se primeşte demisia d-lui Nicu Filipescu.

D Jean Miclescu strigă atunci: Trăiască Filipescu!

Strigătul acesta însă este acoperit de ovaţiunile ce aduc parlamentarii la citirea numelui d-lui C. C. Arion, noul ministru de domenii.

Intrebarea d-lui Grădişteanu

D. Ion Grădişteanu, întreabă pe primul ministru, dacă nu trebue văzut în faptul că au trecut 60 zile de la acceptarea mediaţiunei, o stare de inferioritate pentru Rominia.

Răspunsul primului ministru

D. Titu Maiorescu, răspunzînd imediat, zice, că conferinţa de la Haga, nu prevede 60 zile, de cît atunci cînd mediaţiunea e acordată numai la 2 Puteri.

Pentru mediaţiuni însă mai complicate, fiind încredinţate la mai multe Puteri, nu există termen.

In ori ce caz, pentru România nu s'a schimbat nimic în reu în timpul mediaţiunei, şi dacă de o schimbare se putea vorbi, apoi ea înseamnă ridicarea şi mai tare a autorităţei Romîniei.

Declaraţia primului ministru este acoperită de lungi aplause.

Camera intră în ordinea zilei.

Şedinţa continuă.

Bucureşti.—SENATUL.—Şedinţa se deschide la ora 3.

Se depun mai multe proecte de legi, între care creditul de 50 milioane pentru şcoalele rurale.

Se începe discuţia la legea pentru reforma judecătorească.

Vorbeşte d. Stelian, care combate proectul.

Senatul va ţine şedinţa de noapte.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.
Consult 10—11 şi 3—5.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Dobin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Grădina de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Prețuri modeste

CAPSULELE LUI RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule fără gluten cu copaiu aprobate de Academia de Medicină din Paris. — Nu se sparg în stomach; deci, sunt la tot d'auna bine tolerate și nu prelinuesc nici una dată rigidei. Întrebuințate singure seu cu Injecțiunea Raquin, vindec în forte scurt timp scurgerile cele mai vechi și mai rebelle de

BOLILE DE FEMEI

A fiecărei capsule este scris, pe invelișul de aur, numele lui Raquin și timbrul oficial (în albastru) al Guvernului francez.

Depozit: Paris, 73, Faubourg St-Denis la FUMOUZE-ALBESPEYRES

Și în toate principalele Pharmacii UNDE SE POT GĂSI ASEMENEA ȘI HÂRTIA ȘI VESICATOREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuințate în SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cerați numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curței Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
și M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
și alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge prin mirosul lui plăcut, amintind cu totul esențiala

De vânzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerie din țară

M. Speier

Sapunaru Sapunaceff

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieței și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanții la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii și de fond. asociaților Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polițe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauțiunile depuse la Casa de depuneri din București.

Lei 7,453,500 ca garanție pentru asigurații din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutire de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliției.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Polița universală.

Plata imediată și integrală a aumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(foastă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* Inghețului—Băi hygienice—etc.

Instalație de: Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantaoase.

„Atelier" special pentru reparațiuni

—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențile cele mai bune la *dispoziție.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă și vindecă *Nevralgiile cele mai grele de cămătui, Migrenele, Guturaiele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase care se resimțesc la toate celelalte Faite remedii.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de atât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *care se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Iași—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1852 — Marți 9 April 1913

Spulberarea unor calomnii:

Ședința memorabilă de Sâmbătă

Toată lumea politică de la noi, cu rari excepții interesate, este unanimă în a recunoaște, că ședința de Sîmbătă de la Cameră va rămînea una din cele mai memorabile ale parlamentului romîn.

Se produsese un lucru neobicinuit, extra ordinar. Un fost ministru, putem zice încă ministru în momentul publicărei interviewului, atacase pe un coleg al său, pe o temă și cu o vehemență necunoscută chiar la noi.

Răspunsul nu putea să întîrzie. Și el s'a produs. Declarațiunile incalificabile au fost reduse, cu o solemnitate deosebită, la adevărata lor valoare.

In lupta de distrugere pornită din nou de d. Filipescu în contra șefului partidului conservator-democrat, d. Filipescu se găsește astăzi complect izolat. Amicii săi politici l'au dezavuat în mod categoric.

Președintele consiliului de miniștri, bătrînul înțelept care prezidă astăzi la înfăptuirea actelor importante istorice din ultimul timp, a demonstrat, în mod magistral, cu o putere de convingere și documentare extra-ordinară, că toate alegațiunile d-lui Filipescu sunt născociri sau inadvertențe.

Cît despre cel calomniat—n'a mai avut nevoie să se desvinovățească. In privința acuzațiunilor de trădare și indiscreție vorbise d. Maiorescu, iar în ce privește falșificarea budgetului, cîteva lămuriri, întărite de confirmarea semnificativă a d-lui Marghiloman, au fost suficiente.

Intreg consiliul de miniștri, miniștrii conservatori, foștii colegi ai d-lui Filipescu—afară de d. Mișu Cantacuzino, care era reținut la Senat —au făcut act de solidaritate cu ministrul calomniat, și întreaga majoritate, în frunte cu d. Gr. Gh. Cantacuzino, primarul Capitalei, prin ovațiuni nesfîrșite ori felicitări adresate președintelui de consiliu și ministrului de interne, a aprobat esplicațiunile și deci l'a dezavuat pe d. Filipescu.

Memorabilă ședință, atît prin modul cum au decurs dezbaterile cît și prin însemnătatea actului politic desăvîrșit, ale cărei consecinți nici nu pot fi pentru moment în totul intrevăzute!

Cît despre cuprinsul cuvîntărilor, le dăm mai jos, după note stenografice, în ordinea în care au fost pronunțate. Din cetirea lor se va înțelege adevărul spuselor de mai sus.

Declarațiile d-lui Titu Maiorescu

președinte consiliului

— După note stenografice —

D-l Președinte.—D-l Prim Ministrul are cuvîntul.

D-l Titu Maiorescu, președintele consiliului de miniștri și ministrul de externe: Domnilor deputați, onorabilul domn Fleva a început explicările, pentru ce face această întrebare, cu cîteva pasagii relative la chestiunea externă, pe cari vi le-a citit din interviewul dat de fostul nostru coleg, d-l Niculae Filipescu. Voiu începe și eu tot așa. In adevăr, d-lor, răspunsul meu trebue să vă aducă aminte din capul locului, împrejurările cari domină și trebue să domine încă toate discuțiile noastre, relațiuile internaționale, în cari se află România azi, caracterizate prin continuarea încă a ședințelor conferinței reprezentanților marilor Puteri la Petersburg. Sper că aceste conferințe vor fi terminate în curînd. S'a anunțat încă o ședință pentru săptămîna viitoare. E cu putință să fie cea din urmă. Și una din cauzele principale pentru care noi am prelungit sesiunea, și vă rugăm să veniți și după Paști, și să continuați, ședințele până la 11 Mai, e tocmai fiindcă avem speranța că în acest timp, va veni ziua binecuvîntată pentru noi, și ne vom folosi de cea dintâi zi posibilă în care să putem da Parlamentului toate deslușirile, să-i înfățișăm toate actele petrecute în diferendul romîno-bulgar. Aceasta, d-lor, domină fără îndoială situațiunea.

Nu vă așteptați, dar, de la mine să vă dau vre-un răspuns, care în conștiința tuturor ar putea să pericliteze, să jignească, să atingă cît de puțin interesele țărei, însă în limitele acestea voiu să mă explic înaintea d-voastră cu toată lămurirea.

D-lor, interviewul pe care ni l-a citit în parte onoratul d. Fleva, este mai mult încercarea de a arăta o deosebire de vederi, de procedări, în sînul acestui minister de colaborare, este în deosebi, încercarea de a arata deosebirea de vederi și de procedări între colegul meu, d. Take Ionescu și între mine.

Nu pentru întâia oară se face asemenea încercare. A mai venit în Parlament, cu prilejul interpelării onorabilului d. Virgil Arion, sunt acum două luni și ceva, a mai venit vorba de aceasta. Și atunci, d-lor, da-ți-mi voe să vă citesc din răspunsul meu, ceea ce a fost zis aci, în parlament în fața d-voastră și în fața tuturor colegilor mei de atunci, în ședința de la 23 Ianuarie. Citesc din „Monitorul Oficial" dezbaterile de atunci. „A doua încercare, — deosebirea intre primul ministru — dar, cu mine, tot este mai indulgent d. Virgil Arion... Era pe atunci mai indulgent; acum cred că este mult mai puțin indulgent *(Ilaritate, aplauze)*. O constat cu părere de rău, dar în fine trebue să mă împac și cu aceasta, — cu mine tot este mai indulgent d. Arion; eu sunt numai slab — și între d. ministru de interne Take Ionescu".

„Am mai văzut încercări de acestea, pe la întruniri de cluburi și adunări publice. Acolo merg alte vorbe! Acolo nu este deosebire între d. Take Ionescu și mine. Acolo eu, cu d. Take Ionescu și ai d-sale suntem aruncați de o parte, și de cea l'altă, d-nii Marghiloman și Filipescu! (Ilaritate)..."

Văd însemnat aci *ilaritate*. Cred că acum nu mai e vorba să aruncăm pe d-l Marghiloman de partea aceia; d. Marghiloman rămîne în partea aceasta. (Aplauze prelungite, ilaritate).

Și acum, d-lor, iată declarația pe care vă cer voe, — nu este plăcut de a'mi repeta cuvintele mele proprii, dar vă cer voe a le scoate numai la iveală, fiindcă sunt caracteristice pentru toată situațiunea.

„D-lor, sunt autorizat să declar din partea colegilor mei, a tuturor și a fiecăruia în parte..." Și cînd am făcut declarațiunea aceasta, am întrebat personal pe fie-care în parte, și pe d. Filipescu, (Aplauze prelungite și îndelung repetate)" că atitudinea guvernului în ceea ce privește relațiunile externe, oficial reprezentate prin mine, ca ministru de externe, această atitudine este luată în deplină înțelegere cu toți miniștri de pe această bancă. (Aplauze). Toate încercările mai mult sau mai puțin potrivite..." firește, mai mult sau mai puțin potrivite. (Ilaritate) „cu împrejurările de față de a produce impresiunea că ar fi deosebire între noi, sunt zadarnice, (Aplauze) dar nu mă îndoesc că sunt patriotice — după conștiința fiecăruia. (Aplauze prelungite). Văd aci că d-nii stenografi însemnează (Aplauze prelungite ale Camerei. Aplauze prelungite).

D-lor, cînd a fost făcută această declarațiune? La 23 Ianuarie. Protocolul de la Londra, despre care se vorbește, e de la 16 Ianuarie.

Toată atitudinea noastră, neschimbată de atunci și până acum, era hotărîtă între noi, miniștrii, știută de noi și nimic n'a intervenit ca să o schimbe de atunci încoace.

De! Domnilor, ne-a fost un coleg al nostru d. Filipescu, foarte prețuit de noi, foarte iubit de mine. Vă constat faptul politic așa cum se petrece.

Ce vroiți să spui mai departe? Să intru în amănuntele relevate de onorabilul d. Filipescu?

Să intru, dacă sunt silit, dar să intru cu toată sobrietatea de cuvînt cu toată reținerea sentimentală a unui om, căruia d. Filipescu i-a fost unul din cei mai dragi oameni din generația sa.

Prima întrebare a d-lui Fleva — și aici evident nu mai sunt chestiuni personale, sunt chestiuni de interes general — prima întrebare; se afirmă aci că în ultimul consiliu de miniștri ținut la Sinaia, sub precedentul Cabinet — nu făcea parte din el d. Filipescu — sub precedentul Cabinet Maiorescu, s'a hotărît formarea unui guvern „cu un program foarte neted de participare activă la evenimentele din Balcani."

Dacă sub: „participarea activă" — precum punea accent la citire onoratul d. Fleva — s'ar înțelege — căci altfel nu prea știu ce înseamnă aici participarea activă, — dacă s'ar înțelege, ori dacă cineva ar înțelege că program neted de participare activă vrea să zică participare „războinică", atunci notița este cu desăvîrșire inexactă.

Eu nu știu de un asemenea Consiliu. Nu cunosc Consiliul în care să se fi hotărît așa ceva.

Acel ultim consiliu a fost la 22 Septembrie la Sinaia; nici nu începuse ostilitățile în Balcani; era războiu între Turcia și Italia, dar nu cu Statele balcanice, O participare activă în senz de războiu? Nu a existat un asemenea Consiliu de miniștri. Dar d. Filipescu nici nu pretinde că a fost față acolo; va fi fost așa informat. A fost inexactă informația. (Aplauze prelungite).

Al doilea punct relevat de d. Fleva din interview: „In primele consfătuiri ce am avut cu prilejul formărei noului cabinet, am hotărît să cerem rectificare de graniță Turtucaia—Balcic și cu prilejul deschiderei Corpurilor Legiuitoare, etc". Nu pot să intru în prea multe amănunte aci, le veți afla, cum am avut onoarea să vă spun, foarte exact, pe toate, în prima zi posibilă și sper că va fi în curînd înaintea închiderei acestei sesiuni extraordinare. Nu s'a cerut așa simplu rectificare de graniță Turtucaia—Balcic, ci era cerută numai în certe împrejurări de care n'a mai fost vorba pe urmă. Va să zică, așa spusă afirmarea are trebuință încă de o rectificare. Pînă la rectificarea graniței să ne rectificăm afirmațiunile proprii. (Aplauze prelungite, ilaritate).

Nu este nimic pierdut, numai „puțintică răbdare" cum zice unul din scriitorii noștri cei mai buni și veți constata cu toții amănuntele și condițiunile în cari a fost vorba de așa ceva.

Și acum pasagiul principal, acela care în adevăr constitue o învinuire adusă la adresa colegului meu d. Take Ionescu. „N'am putut însă spera nimic",—zice d. Filipescu—„din moment ce d. Ministru de Interne, spunea fățiș și spunea chiar străinilor, că ori ce-ar fi nici într'un caz nu vom face războiu".

D-lor, eu nu pot bănui buna credință a d-lui N. Filipescu, dar bănuesc buna credință a isvoarelor de la care a putut lua asemenea informațiuni. Căci informațiunea este cu desăvîrșire greșită (Aplauze prelungite). Dați-mi voie să spun, este așa de absurdă, în cît cade de la sine. Nu este exact că d. Take Ionescu ar fi zis vre-odată, nu străinilor,—aceasta ar fi fost în ori-ce caz imposibil de admis,—dar în cerc intim, nouă, mie, că nici într'un caz nu vom face războiu. Dar nu odată, de cîte-va ori, de cîte-ori a fost prilejul, mi-a spus mie: Eu, Take Ionescu, cred că este mult mai cuminte, mult mai în folosul țărei, mult mai prevăzător, pentru o bună politică în viitor, dacă diferendul romîno-bulgar se va putea deslega pe cale pașnică. Dar dacă ar fi cumva demnitatea sau onoarea României atinsă și pusă în joc, se înțelege că și eu ca ori-care romîn, voiu recurge la toate rezistențele și la cea războinică. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Nu știu din ce isvoare a putut avea d. Nicolae Filipescu, că ar fi zis d. Take Ionescu contrariu străinilor. D. Take Ionescu așa mi-a zis-o mie și colegilor săi și nu puteți să admiteți unui om de inteligența, de însemnătatea d-lui Take Ionescu, alienația mintală, ca să spuie străinilor altfel. Aplauze prelungite și îndelung repetate, strigăte de Bravo).

„Dar noi eram reduși — relevă onorabilul domn Filipescu mai departe — nici măcar la simplele resurse ale diplomației; toate discuțiunile, toate hotărîrile din Consiliul de Miniștri, erau cunoscute la Sofia".

Insinuări? D. Nicolae Filipescu, nu poate insinua; este un *lapsus linguae*. Dacă cumva s'ar putea interpreta aci, că ar fi vorba să se zică, că d. Take Ionescu spunea la Sofia ce se discuta între noi, d-lor, enormitatea unui asemenea gînd îl distruge de la sine. Dar sunt convins că nu a fost aceasta intențiunea d-lui Nicolae Filipescu și că acela care i-a reprodus interviewul a comis o inadvertență stilistică. (Ilaritate, aplauze).

Este în acest interview un pasaj pe care nu l'a citit onorabilul d. Fleva, dar pe care vă cer voie să-l citesc eu, la sfîrșit, fiind-că'l aprob. Zice d. Nicolae Filipescu: „Și cînd te gîndești — da d-lor, cînd ne gîndim—" că trecem printr'un moment suprem, printr'o ocaziune unică". D ți-mi voie să zic și eu că trecem încă printr'un moment suprem, printr'o ocaziune unică. (Aplauze prelungite). „Că se creiază o situațiune internațională care să apese în cursul secolelor". Nu, d-lor, iertați-mă, asta nu o aprob ca stil; eu sunt un adversar al frazelor pompoase; aici trebue să fie reporterul care a copiat. (Aplauze).

Cine știe ce va fi în secolele viitoare. Să ne mărginim a constata că e foarte grea situațiunea acum, pentru ziua de azi, care apasă asupra destinelor noastre. Da, domnilor, cînd te gîndești că trecem printr'un moment unde în adevăr situațiunea externă apasă asupra destinelor noastre, (aplauze). Atunci ce mai vreți să răspund eu d-lui Fleva la un interview?

Am avut prilejul, domnilor, să spun, tot atunci cînd îmi permiteam să răspund onorabilului domn Virgil Arion, ce cred eu despre interviewuri. Cred că în cele mai multe cazuri nu sunt bune și poate interviewul din urmă nu e de natură a-mi schimba această părere asupra interviewurilor. (Aplauze prelungite, ilaritate). Eu unul găsesc că majoritatea lor e defavorabilă. Interviewurile au inconvenientul că, dacă vor să fie îndreptate contra cuiva, rănesc de regulă pe acela care le face,—și fac bine aceluia contra căruia se îndreaptă. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

In ori-ce caz, ceeace ne privește pe noi, pe noi toți de pe banca ministerială, și pe mine în deosebi, alături de domnul Take Ionescu, dacă acest interview a avut gîndul să arate sau să producă deosebiri între d-sa și mine și noi, acest gînd nu s'a realizat. Legătura ce ne unește a devenit și mai strînsă. (Aplauze prelungite și îndelung repetate; ovațiuni nesfîrșite).

Și sunt fericit, împreună cu d sa, că putem cu toți colabora la o operă care este în conștiința tutulor destul de însemnată pentru ca să poată trece peste toate chestiunile și peste toate afecțiunile personale.

Și cu aceasta am încheiat. (Aplauze repetate, îndelung prelungite, mari ovațiuni).

Primul ministru zice: „Acuzațiunile d-lui N. Filipescu SUNT ATÎT DE ABSURDE, în cât ele cad de la sine. Intreg guvernul e azi mai solidar de cît ori cînd cu d. Take Ionescu".

Explicațiile d-lui Take Ionescu

— După notele stenografice —

D-lor deputați, nu am luat cuvîntul ca să adaog ceva la calda, bine cugetata cuvîntare a d-lui prim-ministru.

Vă mărturisesc că nu mă așteptam ca, în cursul acestei părți a guvernărei noastre comune, să aducem alt ceva înaintea dv. de cît chestiunea drepturilor și intereselor țărei și mai puțin de cît ori care, acea a răfuelii dintre noi (Aplauze prelungite).

In toată politica care s'a dus de guvernul nostru—și la care desigur am luat partea la care-mi dă dreptul situația și răspunderea mea politică,—nu am avut nici un minut nici o preocupare, nici de partidul nostru, nici de persoana mea și nici de reputațiunea care mi-ar crește sau ar scădea în opiniunea publică,—judecător cîte odată pripit, dar care nu se pronunță în cunoștință de cauză de cît la sfîrșit. (Aplauze prelungite).

Eram strînși cîți-va dintre noi, în casa d-lui prim ministru, și examinam chestiunea politică; nu eram numai miniștrii, cînd unul dintre noi a pus chiar și întrebarea:

„Dar în cutare sau cutare împrejurare de rezultat al politicei externe, ce s'ar întîmpla cu reputația partidului conservator? Și am răspuns:

Pe acest teren nici nu ascult nici nu răspund, căci nici nu mă gîndesc. (Aplaze prelungite).

Reputațiunea, viitorul politic al lui Take Ioaescu, nu mă intereseuză și dacă nu mă interesează al lui, nu mă interesează al nimănui

(Aplauze prelungite).

Intîmplarea a făcut, ca la un ceas însemnat al vieței acestei țări, să am o parte din putere și prin urmare o parte de datori. In aceste împrejurări, nu pot să am alt conducător, de cît glasul conștiinței mele, neîntunecată de nici o preocupare. (Aplauze prelungite). De interes, de popularitate, de reputațiunea partidului meu sau de teama de acuzațiuni inventate, la care știam dinainte că trebue să mă aștept (Aplauze prelungite).

Domnilor deputați va veni ceasul în care se va putea scrie — și o vom face, istoria întreagă a acțiunei noastre politice din ceasul în care s'a compus acest guvern, pînă în ceasul în care vom putea da seamă țărei de faptele noastre. Nu voiu face nici indiscrețiuni anticipate, nici macar aluziuni ascunse; un lucru țin să se știe: este o absurditate să-și închipue cine-va că guvernul țărei sau unul dintre miniștrii, și pot spune, unul dintre miniștrii al cărui glas avea oare care tărie, a putut vre-o dată să pună problema că țara aceasta cere; dintre miniștrii, dar dacă nu i s'ar da nu are sabie de scos. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Aceasta nu s'a spus. Și dacă nu a-ți putut să fiți toți în secretul deliberărilor noastre, este faptul cel puțin că nici odată de nici un guvern nu s'a făcut ceea ce s'a făcut de noi, cu o grabă febrilă, pentru creșterea puterei noastre militare.

Și întreb pe domnul ministru de războiu, regret că nu este aci, în toate consiliile de miniștri ne-am întrecut în a cere mai mult, și în această privință, pot să spun că am fost cel care am cerut continuu înarmări pe o scară întinsă. Nu ceream arme ca să-mi rîd de ele. (Aplauze prelungite).

*

Dar d-lor deputați, războiul nu este o glumă, pe care să se poată zidi interese de coterie, măsurînd țara noastră, (Aplauze prelungite) în lungimea sau în lățimea căei Victoriei. (Aplauze prelungite). Războiul d-lor, este actul din urmă, la care se duce un popor, pentru interesele vitale sau pentru onoare atinsă, și acest act numai atunci este mare și nobil, cînd slujește în adevăr o voință națională, isvorîtă dintr'un interes sau izvorîtă din onoare. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Altmintreli, poate să fie fantezii de suveran, sau capricii de clase, nu este războiu național, nu e mișcare națională. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).....

In toate împrejurările, orice acțiune diplomatică cuprinde în cutele ei și putința războiului, dar altfel îți duci acțiunea dacă tu dorești războiu pentru războiu, ca Franța de la 1870, cînd se zicea: „Ça c'est ma guerre à moi" și altfel duci acțiunea cînd tu urmărești satisfacerea intereselor Țărei tale. Căci atunci războiul nu e de cît un mijloc, iar nu un scop (puternice și îndelungi aplauze).

Dacă a vrut să spuie că într'adevăr în gîndul meu ascuns nu intra războiul pentru războiu, nici macar pentru onoarea de a avea și partidul conservator un războiu, nici macar pentru gloriola de a-mi sta numele scris printre factorii de la care au purces victorii strălucite, sau cuceriri mari, atunci, de!.. așa este. Dar că ași fi crezut că războiul este exclus din posibilitățile noastre, aceasta nici n'am gîndit'o nici n'am spus'o.

Dar dacă a'și fi spus'o, așa s'ar fi desfășurat evenimentele? Ce credeți că s'au strîns ambasadorii puterilor la Petersburg pentru că au crezut că Romînia nu se va mișca nici odată ori ce s'ar întîmpla?

(Puternice și îndelungate aplauze: strigăte de Bravo),

Dacă eu eram în acest guvern de apărare națională, iepurele și trădătorul,

de ce a stat alături de mine pînă alaltăeri, alături de iepure și de trădător? (Aplauze prelungite, ovoțiuni).

Domnilor, repet, credeți-mă, vorbesc cu adîncă stăpînire de mine și chiar stăpînind și acea legitimă răscolire de sentimente, pe care nu știu cîți ar fi putut să o stăpînească, dacă ar fi fost în locul meu. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Dar am convingerea că în adovăr a fost și este un ceas istoric. N'am vederea așa de scurtă, în cît să nu văd problemele de cît în laturea lor actuală. Orice problemă în care e amestecată soarta unei țări, are alte orizonturi pentru preponderența politică, (Aplauze prelungite), sau între partide politice pentru interesele lor. Pot să afirm fără nici un fel de fatuitate și vă cer iertare că în chestiuni așa de mari vă vorbesc și de un lucru personal—pot să afirm că în această chestiunea relațiunilor noastre cu popoarele de peste Dumărea am avut ideea mea limpede de mai mulți ani de zile și că în ceasul răfuelei cînd voiu, putea să arăt urmele scrise, urmele văzute ale unei acțiuni politice, care a știut unde merge. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Așa a fost politica guvernului nostru, am văzut și sus și am văzut și departe; rezultatele se vor judeca (Aplause). Dar a lăsat să se bănuiască curățenia noastră de suflet, priceperea noastră de concepție și energia noastră în acțiune, atunci vă zic dacă o bănuiți, datoria domniilor voastre, era să ne răsturnați de la început, pentru că faceți o crimă ca să lăsați interesele țării, pe mîna unor asemenea oameni slabi și neputincioși.

(Aplauze prelungite și îndelung repetate.

Domnilor deputați, am asistat cu toții la ruinarea unui vechiu și puternic imperiu a cărui istorie a fost prea legată cu trecutul nostru ca să ne fie indiferentă. Eu unul așa îmi place să văd lucrurile de departe, eram din rarii Romîni cari cunoșteau slăbiciunea Turciei. Nu eram încă în minister cînd am profetisat și am făcut chiar prinsoare pentru succesul creștinilor în contra Turciei. Colegul meu de la Justiție, își poate aduce aminte că, mă prindeam cu dînsul 20 contra unul, a doua zi după decretul de mobilizare de la Sofia. Și pe ce 'mi bizuiam profeția? Pe credința trasă din studiul istoriei că forța morală joacă cel dintăi rol chiar în ciocnirile războinice, și că cei care fac analize de forțe în statistici, sunt sigur că au să se înșele.

Cînd am văzut Turcia învinsă, nu m'am descurajat pentru viitorul ei: cînd am văzut mișcarea lui Enver-Bey atunci mi-am zis: puține speranțe, să se mai nască ceva vre-o dată dintr'un corp atît de putred! Și credeți-mă domnilor, pe mine nu mă turbură că vecinii noștri au arătat atîtea calități de energie și atîta forță morală, pe mine mă turbură mai mult, pentru viitorul țărei mele, ceea ce văz în ziua de azi.

Asta mă îngrijește mai mult de cît toate victoriile rivalilor vecini (Aplauze prelungite).

Țăria noastră nu va sta nici în bugetul ministerului de războiu, nici în magaziile pline cu arme, va sta aiurea: în conștiința Națională. Și nu se lucrează la formarea și întărirea conștiinței naționale, uri vechi sau uri noui, — este absolut indiferent fiind-că sunt trei sentimente, care de mine nu se pot lipi: ura, invidia și gelozia, nu au acces la mine, cînd din cînd uri vechi sau din uri noui se prezintă poporului romîn, de la coleg la coleg, acuzațiuni printre rînduri, — și dacă textul o fi exact — că un ministru, șeful unui partid, un om reprezentînd, pe drept ori pe nedrept, unul din curentele opiniei publice din această țară, trădase secretele României la Sofia, probabil ca să împiedice acțiunea Statului romîn. Din fericire, domnilor, vă ziceam: eu văd în totdeauna sus și departe. De aceia chiar incidente penibile ca acestea nu mă descurajează în credința mea în puterile poporului nostru, și pentru mine incidentul este închis. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Domnilor deputați, mai era o parte din interpelarea d-lui Fleva, la care, de acord cu domnul prim ministru, a rămas să răspund eu și îmi pare bine că colegul de la Finanțe este de față. Este vorba d-lor de un fel de, ca să zic așa „fonografiere" a desbaterilor consiliului de miniștri cu ocaziunea alcătuirei budgetului.

Evident, domnilor, că în viitoarele consilii de miniștri, în care voiu avea onoarea să iau parte, cred că ar fi bine să instalăm și un stenograf și un dactilograf, pentru că din moment ce consiliul de miniștri merge la gazete, este mai bine pe de a întregul, de cît înjumătățit! (Ilaritate; aplauze).

Domnilor, legenda, budgetului de și lucrul este incomparabil mai pe pămînt de cît chestiunea cealaltă, cred că trebue și ea tăiată scurt și tăiată din vreme. Care a fost adevărul? Fiecare ministru și în totdeauna a fost așa, a dorit să-și facă un budget, nu numai îndestulător pentru toate trebuințele departamentului, dar să spunem lucrul exact și un budget perfect adevărat.

Că budgetele noastre nu au fost nici odată perfect adevărate, vă dovedește faptul, că în totdeauna s'au votat între 10—12 milioane credite extraordinare și suplimentare cari, cînd au fost escedente s'au votat din escedente. Și dacă examinați acele credite suplimentare și credite extraordinare veți vedea că, pentru 90 la sută sunt alocațiuni la materiale, insuficient prevăzute în budget. Și, d-lor, veșnic sub toate guvernele nu e deosebire —veșnic, la alcătuirea budgetelor, miniștrii vor să pună prevederile complete în budgete și probabil că veșnic greutatea a fost foarte mare, din moment ce creditele suplimentare se repetă cu o constanță mai mare chiar de cît anotimpurile, în practica noastră financiară.

Acum, d-lor, cînd au venit budgetele și cînd s'au prezintat d-lui ministru de finanțe și d-sa ne-a spus: Uite ce mi-ați trimis,—fac apel la memoria sa—eu am fost cel dintăi, care am zis: Aceasta nu se poate.

D. *A. Marghiloman*, ministru de finanțe: Exact. (Aplause prelungite și îndelung repetate; ovațiuni).

D. *Take Ionescu*, ministru de interne: ...Marghiloman nu poate să vie cu așa budget. Și am început opera foarfecelui și la foarfecă am început cu lucrările de principiu.

Intăi: Nici o lege încă neaplicată, care sporește lefurile, să nu se aplice anul acesta.

Aceasta ne-a dat deja cîteva milioane. La interne numai de la telegraf o tăere de 2.600.000.

Al doilea, legile cari sunt în execuțiune și cari prevăd sporuri în aplicațiunea lor să le amînăm de la Aprilie pentru mai tîrziu.

Aceasta la drumurile de fer a dat o economie de patru milioane și ceva. Așa a mers, domnilor. Intăi, lucrurile generale. După lucrurile generale, au venit lucrurile speciale și tăieturile acestea neajungînd la un rezultat suficient, consiliul a zis: „Avem un ministru de finanțe, avem și un fost ministru de finanțe, în consiliu; să le încredințăm lor foarfecele ca să facă restul operațiunei".

Și s'a făcut și restul operațiunei foarte amical, fără supărarea nimănui în vederea absolutei necesități în care eram, ca să echilibrăm budgetul și să venim cu el înaintea Camerei.

Aceasta e istoria. Legenda ați auzit-o. Că vor fi oameni cari totuși vor crede legendele? Copiii, domnilor, cred, nu e așa, în Barbă cot și celelalte.

Credeți că copii sunt toți numai pînă la vrista de 2 sau 3 ani? Sunt copii, domnilor, cari rămîn copii pînă la moarte. (Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni nesfîrșite).

Litere-Științe-Arte

Eminescu în nemțește. — Ne-am ocupat în repetate dăți de încercările făcute, aci în țară ori peste hotare, de a se traduce în limba franceză opera literară a marelui nostru poet Mihail Eminescu.

Iată însă că ni se face surpriza, foarte plăcută și foarte bine venită, a unui volum de traduceri în limba germană tot din opera genialului scriitor.

Volumul apărut în editura Samitca din Craiova: „Mihail Eminescu, Gedichte-Novellen, deutsch von Maximilian W. Schroff" face parte într'o serie de lucrări întreprinse de acest harnic traducător, profesorul Schroff.

De prisos a mai spune că importanța traducerilor din Eminescu e cu atît mai mare, cu cît e vorba de scriitorul nostru cel mai profund, cel mai greu—adeseori de urmărit în toate manifestările vastei lui intelectualități.

De aceia vom da volumului d-lui Schroff toată luarea aminte ce-i se cuvine.

*

Noua Revistă Romînă a apărut cu următorul sumar:

Criza de șefie din partidul conservator—O nouă revistă liberală.

Artur Gorovei: Prin țară.

Th. Speranția: Dobrogea în folklorul nostru.

Gr. A. Tabacaru: „Activitatea extrașcolară".

Ion Trivale: Opera poetului Cerna.

Insemnări—Revista Revistelor,

*

„Vinovatul" (Le Coupable)—celebrul roman al lui François Coppée și una din cele mai duioase opere literare în genere, a apărut în „Biblioteca pentru toți" No. 781—784, tradusă de L. Nădejde.

Recomandăm călduros prețioasa lucrare.

*

„Monitorul asigurărilor muncitorești", anul II No. 1 cuprinde un foarte interesant tablou sinoptic al asigurărilor sociale în Europa.

ATELIER SPECIAL
pentru instalațiuni de
APA și CANAL
BAI, CLOSETE și LAVOARE
I. Zamfir și Gh. Vella
autorizați de Comuna Iași
Str. Săulescu 1, (Piața Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai convenabile și în provincie.
Devise și măsurători se întocmesc la cerere.

Marile lucrări de linii ferate

— Credite de Patru sute cinci milioane —

Sporirea tarifului căilor ferate

Desființarea biletelor de liber parcurs

In aplauzele prelungite ale adunărei deputaților d. Alexandru A. Badareu a depus Sîmbătă proiectul de lege prin care se deschide pe seama ministerului lucrărilor publice un credit de 405 milioane 415,481 lei, necesar marilor construcțiuni nuoi ce se vor face la C. F. R., complectarea celor începute și îmbunătățiri la actualele rețele. Prin acest proiect se prevede și sporirea tarifului precum și desființarea biletelor de călătorie gratuită și cu preț redus.

Iată acel proiect:

ART. I.—Se deschide pe seama ministerului de lucrări publice un credit extraordinar de 390.165.481 lei efectiv, destinat următoarelor cheltueli:

1) Lei 4,661,981, pentru lichidarea liniilor terminate și puse în exploatare și anume:

a) Linia București-Oltenița, Ploești-Slobozia, Giurgiu-Blegești, lei 2.551.000.

b) Tunelul Berești, lei 976.713.

c) Linia Țăndărei-Slobozia, lei 650.000.

d) Linia Podul Iloaei-Hîrlău, lei 484.268

2) Lei 641.500, pentru următoarele lucrări:

a) Trei plăci învîrtitoare pentru noile mașini tip pacific în stațiunile T.-Severin, Galați și Pașcani, lei 180.000.

b) Legătura a două dintre Chitila triaj și stația Chitila, lei 150.000.

c) O remiză pentru locomotive la Constanța, lei 100.000.

d) Rezervoare de păcură în depozitele București, Bacău, Dorohoiu, lei 96.500.

e) Centralizarea stației Sinaia, lei 90 de mii.

f) O anexă la remiza din Adjud. lei 25.000.

3) Lei 153.572.000, pentru îmbunătățirea actualei rețeli de cale ferată, anume:

a) Material rulant, vagoane și mașini, lei 33.815.000.

b) Sporirea atelierelor de reparațiuni în stațiunile T.-Severin, București, Constanța, Galați, Pașcani, Iași lei 13.100.000.

c) Sporirea depozitelor de mașini și diferite complectări de instalațiuni și alimentări cu apă în mai multe stațiuni, lei 7.470.000.

d) Consolidarea podurilor, lei 7.988.000.

e) Refacerea liniilor, lei 4.707.000.

f) Variante, instalări de linii și lucrări preventive contra inundațiilor, lei 2 milioane 850.000.

g) Pasagii superioare și inferioare la punctele periculoase, lei 800.000.

h) Calea dublă Buzău-Brăila, Barboși-Galați și Mărășești-Tecuci, lei 12.100.000.

i) Inființarea de 10 noi halte de încrucișare, lei 1.530.000.

j) Transformări și complectări de gări, lei 18.810.000.

k) Linii de garaj prin diferite stațiuni, lei 4.500.000.

l) Sporiri de clădiri de călători prin diferite gări, lei 2.150.000.

m) Șoproane pentru cereale, lei 1 milion 500.000.

n) Magazii și cheiuri de încărcare, lei 1.200.000.

o) Poduri de cîntărit vagoanele lei 547.000.

p) Cheiuri de transbordare prin stațiile de ramificație, lei 360.000.

r) Inmulțirea cîntarelor în magazii și șoproane, lei 200.000.

s) Instalațiuni de siguranță, lei 3 milioane 910.000.

t) Locuințe pentru personal în gări și pe linii, lei 3.035.000.

u) Clădirea Administrației centrale a căilor ferate romîne, loi 8.000.000.

v) Gara centrală de călători cu toate recordările ei, lei 25.000.000.

4) Lei 68.640.000, pentru terminarea liniilor aflătoare în construcție, anume:

a) Medgidia-Tulcea, lei 22.800.000.

b) Făurei-Tecuci, lei 13.500 009.

c) Buhăești-Roman, lei 13.000.000.

d) Sinaia-Moroieni-Petroșița, le 13 milioane.

e) Crasna-Huși (normală), lei 6.000.000.

f) Obor-Pantelimon, lei 300.000.

g) Constanța-Ticherghiol, lei 40.000.

din această sumă, 7.950.000 se vor întrebuința pentru cumpărare de material rulant necesar pentru înzestrarea acestor linii.

5) Lei 172.400.000, pentru construcțiunea următoarelor linii:

a) București - Videle - Roșiori-Caracal-Craiova (dublă), lei 68.000.000.

b) Țăndărei-Giurgeni-Pod peste Dunăre (cale ferată și șosea) Hîrșova - Carol I-Constanța, lei 36.750.000.

c) Făurei-Urziceni-București (Obor), lei 18.500.000.

d) Filaret Obor (Centura), lei 8.000.000.

e) Bîrlad-Dragomirești, lei 10 milioane.

f) P. Neamț-Pașcani, lei 7.900.000.

g) Cobadin-Regiunea Ostrov, lei 9 milioane:

h) Dorohoiu-Frontiera, lei 13 milioane 700,000.

i) Abator (Iași)-Frumoasa, lei 550.000.

Din această sumă 10.000.000 se vor întrebuința pentru materialul rulant necesar acestor linii.

6) Lei 5.500.000, pentru terminarea conductei de petrol prevăzută de Legea sancționată cu Decretul No. 1753 din 18 Martie 1912.

ART. II.—Nici o cheltuială nu se va angaja în contul creditului de mai sus fără o prelabilă autorizare a consiliului de miniștri.

ART. III.—Acest credit se va acoperi prin împrumut la Creditul județean, comunal și viticol, care va emite în acest scop obligațiuni 4 la sută pentru investiții.

Anuitatea acestui împrumut se va înscri în budgetul căilor ferate; pentru anul în care se vor spori prin Decret Regal fonduri de deschideri de credite și alocația căilor ferate cu suma trebuincioasă pentru plata anuității.

Sporul de 5 la sută la tariful de transport

ART. IV.—Sporul de 5 la sută făcut la tariful transporturilor pe căile ferate se aplică și transporturilor de mărfuri, pentru cari prin Legi speciale s'a acordat taxe speciale sau reduceri.

Desființarea biletelor de călătorie gratuită

ART. V,—Biletele de călătorie gratuită pe căile ferate valabile pentru o singură călătorie, precum și certificatele cu preț redus pentru eliberarea de bilete bianco valabile pentru o singură călătorie, se desființează.

Ministrul lucrărilor publice.
(ss) *Al. A. Bădăreu.*

Ministrul finanțelor.
(ss) *Al. Marghiloman.*

INFORMAȚII

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a sosit astă-zi dimineață în Iași.

D-sa a plecat imediat la țară, de unde se reîntoarce deseară.

In cursul serbătorilor de Paști, d-nii Take Ionescu, ministru de interne, și Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, întovărășiți de reprezentanții în parlament din Dobrogea, vor vizita județele: Constanța și Tulcea.

Eri fiind aniversarea a 74-tea a nașterei M. S. Regelui, un Te-Deum s'a oficiat la Mitropolie.

Au fost reprezentate toate autoritățile civile și militare.

D. Gh. Lascar s'a întors eri din București pentru două zile. Ministerul de culte iea vacanță Miercuri.

Budgetul teatrului Național din Iași a fost aprobat de ministerul Instrucțiunii publice.

D. M. Sadoveanu se află în Capitală unde se interesează de angajamente noui necesare Teatrului.

La catedrala Mitropoliei, a fost hirotonisit ieri preot, diaconul Octav Ionescu din Ortoaia (jud Neamț).

In ziua de 8 Mai, se va ține în cabinetul Primului Procuror al curții de Apel din Iași o licitație pentru instalarea unor mașine de scris în localul ocupat de autoritățile judiciare din Iași.

In urma ordinului dat de către Mitropolia Moldovei, preoții din eparhiie participă cu stăruință la cercurile culturale ale învățătorilor, dînd sfaturi pentru o mai bună îndrumare morală și materială.

Toate cererile de împrumut aprobate de Consiliul Creditului Urban din Iași, ale căror lucrări n'au fost încă efectuate pînă azi, rămîn a fi achitate după vacanța Paștelor.

In ziua de 25 April, societatea de bine facere „Regina Elisabeta" își va serba patronul cu care ocazie membrii societății vor merge în corpore la mănăstirea Frumoasa, unde se va oficia un serviciu divin.

Astăzi a început la serviciul technic al județului examenul geometrilor arpentori.

Comisiunea se compune din d-nii Țintu șeful serviciului technic al județului și profesor I. Praja.

Congresul Camerilor de Comerț se va ține după cum se știe, anul acesta în localitate, în zilele de 19 și 20 April.

Programul oficial al congresului va fi alcătuit, în cursul acestei săptămîni, cu prilejul întrunirei Camerii de Comerț.

D. dr. Str. Gr. Băjinariu a fost numit în postul de medic cu titlul provizor, la spitalul Uricani și cir. Flămînzi, Botoșani.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

Se aduce la cunoștința generală că licitațiunea fixată pentru ziua de 2 Mai a. c. pentru furnitura lemnelor de foc, s'a amînat pentru un nou termen care se va face cunoscut prin publicațiune.

No. 7798 6 | 19 Apr. 1913

D. P. Rîșcanu, profesor la universitatea locală, a fost numit membru supleant în comisia de judecată a corpului didactic secundar și superior.

La Camera de Comerț au fost suprimate unele posturi prin noul budget.

Aflăm cu părere de rău, că tînărul doctor Bonciu s'a sinucis eri.

Cauza se crede a fi o boală de care suferea de mai mult timp.

Teatrale. — La 27 și 28 Aprilie artiștii din București vor da în orașul nostru două reprezentațiuni.

In prima reprezentație se va juca „Paianjenul".

Compania Dramatică Mărioara Voiculescu va da o serie de 8 spectacole.

Prima reprezentație va începe la 29 l. c. cu piesa Copil din flori, urmînd apoi Voia Inimei, Fedora, Poliche, Jertfa, Mîndrie și Amor, Inconjurul și Asasinul.

Școlare. — Azi 8 Aprile au reușit la proba practică și la oral pentru definitivat următorii învățători din jud. Covurlui:

D-nii: Nicula V., Cruceanu N. și d-na Stoica Maria.

— S'a acordat învățătorului V. Boroianu de la Hărtop jud. Suceava un concediu de o lună, fiind suplinit de d. V. Sofian.

— Invățătorul C. Negrei de la școala Mogoșești-Iași, făcîndu-se vinovat de nereguli la banca din acea localitate, a fost suspendat din învățămînt, numindu-se în locul său ca suplinitoare d-ra Maria Beringhe absolventă de școală profesională.

— La 27 Aprilie se va judeca la comisia disciplinară din Iași, procesul d-lui C. Ficșinescu, fost revizor școlar de Botoșani.

Dl. dr. Al. Lambrior numit profesor de higienă la liceul național va preda cursul de higienă și la școala normală Vasile Lupu, fiind în același timp medic al acestei instituțiuni.

Budgetul comun pentru ambele școli este de 420 lei lunar.

In numărul de mîni vom publica o complectă dare de seamă asupra producțiunii de Duminică a Conservatorului de muzică și declamație.

Eri 7 April a. c. la orele 3 p. m. în localul Școalei „Cuza-Vodă" din str. Vasile Lupu suburbia Tatarași, s'a ținut obișnuita șezătoare duminicală a societății „Educatoarelor Romîne".

La această șezătoare au luat parte următoarele d-ne membre din societate, d-na președintă dr. Aneta Socor, d-ra Tereza Strătilescu, d-na Natalia Papacostea, d-ra Sofia Ioanovici, d-na Alexandrescu și altele asistate de un număr însemnat de locuitori, barbați și femei din suburbia Tatarași, în frunte cu binevoitorul părintele Niculescu, parohul bisericei din acea parte.

D-ra Strătilescu a vorbit despre industria casnică și Higienă; nu putem să'i aducem de cît recunoștință pentru munca intelectuală, nu tocmai ușoară, care cu toată dragostea o pune pentru lumina poporului și după urma căruia să văd rezultate destul de satisfăcătoare.

Monaha Laurența Stamati, de la Mănăstirea Varatic, a fost scoasă din cadrul călugărițelor, pentru fapte imorale.

Jandarmeria a fost înștiințată că în gîrla din satul Borșa, s'a pescuit cadavrul unui copilaș de curînd născut.

S'au început cercetările.

Dela 27 Martie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 și 2 lei	
Brînză de vaci prima calitate		1.—
Caș și urdă dulce		1.80
Ouă zilnic proaspete	6·50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
depozit permanent de Schweitzer elvețian		4.40
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin otonel roș	1.60

Ultime Informaţii

▪ D. N. Filipescu continuă prin coloanele *Universului*, atacurile în contra colegilor săi de ieri.

De astă-dată a renunţat la forma interviewului, şi a recurs la calea scrisorilor — probă că nu este tocmai mulţumit de rezultatul obţinut prin procedeul prim.

Din complexul scrisorei, adusă astăzi dimineaţă de *Universul*, se întrevede clar, că fostul ministru de domenii îşi dă seama de enormitatea acuzărilor făcute.

D-sa încearcă o atenuare, căutînd să releve faptul că indiscreţiile comise n'au fost făcute cu scopul de tradare şi că deci nu poate fi vorba de culpă. Cine cunoaşte pe d. Filipescu îşi poate uşor da seama de ceea-ce se petrece în sufletul d-sale, dacă se simte nevoit să recurgă la atenuări, în privinţa insinuărilor făcute.

Dar ceea ce sare mai mult în ochi, la cetirea scrisorei fostului ministru de domenii, este faptul că d-sa se joacă pur şi simplu cu cuvintele.

Mereu revine insinuarea de indiscreţiune, fără ca să se precizeze ce înţelege d. Filipescu prin acest cuvînt — căci totul depinde de înţelesul ce voieşte să dea cuvîntului.

Dacă ie vorba de hotărîri luate în consiliu sau în întruniri intime de miniştri,—nici odată nu s'au luat hotărîri de atitudini sau procedare, în privinţa cărora s'ar fi putut comite vre-o indiscreţiune.

Dacă însă este vorba de dezmintirea unor invenţiuni sau zvonuri neîntemeiate, atunci se poate spune că s'a comis indiscreţiuni.

Din moment ce partizanii răsboiului pentru răsboiu, născociau că în cutare consiliu s'a hotărît mobilizarea, ocuparea quadrilaterului etc., nu era cu putinţă ca miniştrii autorizaţi, în intrevederile lor cu corpul diplomatic, să nu dezmintă zvonurile inexacte.

Dacă aceste dezminţiri constitue o indiscreţie, atunci da, indiscreţii s'a comis.

De aci însă pînă a spune că în intrevederile cu reprezentanţii puterilor d. Take Ionescu s'a declarat pacifist la extrem, şi, că a asigurat, că orice s'ar întîmpla, Romînia nu va face resboiu e o distanţă ca de la adevăr pînă la minciună.

Şi iarăşi dacă indiscreţiile negative, de dezmintirea unor fapte inexistente—către lumea financiară alarmată de zvonurile rezboinicilor interesaţi,—însamnă o indiscreţie,—atunci da, indiscreţii au fost comise.

Dar a inzista e superfluu. Incidentul ie închis — cum a spus d. Take Ionescu şi nu noi avem ceva de regretat că acel incident s'a produs.

▪ *In numărul nostru de mîine vom publica nişte interesante declaraţiuni, pe care un marcant junimist le-a făcut unui colaborator al nostru, cu privire la demisiunea şi interviewul d-lui Filipescu.*

Declaraţiile personagiului junimist astăzi deputat şi care odinioară a ocupat o înaltă funcţiune administrativă, vor fi cetite cu mult interes, căci ele aduc oare care lumină în haosul crizei conservatoare.

▪ *D. Const. Cantacuzino-Paşcanu a fost decorat cu marele cordon al ordinului* **„Coroana Romîniei".**

▪ *E de notat că în scrisoarea sa din* Universul *d. Filipescu nu mai pomeneşte nimic despre chestia umflărei şi falşificărei budgetelor—deşi, şi în această privinţă a fost dezminţit tot atît de categoric şi drastic, de d. Marghiloman, pe cît de drastic a fost desminţit de d. Maiorescu în chestia externă.*

Şi iarăşi ie de notat că pe cînd pentru d. Maiorescu fostul ministru de domenii are accente de ironie, la adresa d-lui Marghiloman nu spune nici un cuvînt.

De ce?

▪ *D. Ion Lahovary va candida la Ploeşti pentru locul de senator rămas vacant pe urma morţii regretatului Gh. Gr. Cantacuzino.*

▪ *Aflăm că după aplicarea noului legi sanitare d. dr. V. Rosculeţ va fi numit inspector de industrie.*

▪ *Informaţiunea unui ziar că ministerul de Externe n'a înştiinţat la timp Consulatul romîn din Londra, despre delegaţiunea dată d-lui N. Iorga la congresul din Londra. nu este exactă. S'au făcut toate înştiinţările cuvenite. Din motive însă cari nu se cunosc academicianul n'a întîmpinat, se pare, bunăvoinţă şi căldură în sînul congresiştilor. D. Iorga s'a întors înainte de data fixată pentru revenirea d-sale în ţară.*

▪ *Sperăm că* L'Indépendance *se va arata mulţumită de dispoziţia, prevăzută în proectul de lege al d-lui Al. A Badareu, prin care se desfiinţează biletele de liber parcurs.*

Nu de alta, dar dăună-zi ea se arata foarte neîncrezătoare, dacă d. Badareu va transforma în fapt ideia desfiinţărei biletelor de liber parcurs.

Nu numai că a transformat-o în fapt—dar o şi legiferează.

▪ Prin budgetul în curs s'a afectat un spor de 90,000 lei, pentru complectări necesare la Universitatea de Iaşi.

Imediat după redeschiderea corpurilor legiuitoare se va depune un proiect de credit extraordinar în sumă de 1.200.000 pentru universitatea din Iaşi.

▪ La redeschiderea copurilor legiuitoare se va depune un proiect de lege prin care comuna Paşcani, jud. Suceava, va fi declarată comună urbană.

▪ D. Stefan Negruţi, prefect de judeţ, printr'o circulară a pus în vedere administratorilor de plasă, că pentru ori ce deplasare, să fie înştiinţată şi Prefectura de judeţ.

▪ Se va face un schimb între secretarii administraţiilor de plasă, trecînd cel de la Bucium la Bivolari şi venind în locul său d. Chiran Maxim secretarul actual din Bivolari.

▪ **Universitar.**— *Astăzi pentru ora 5 p. m. sînt convocaţi la Universitate toţi d. profesori şi agregaţi definitivi, la ordinea zilei fiind:*

a) raportul d-lui rector asupra creditelor obţinute pentru universitate.

b) măsurile necesare unei cît mai bune întrebuinţări.

— Astăzi au depus legiuitul jurămînt, în faţa rectorului, d-nii agregaţi Tr. Bratu şi Fr. Reiner.

— D. Z. Huber a fost confirmat ca asistent pe lîngă catedra de Chimie agricolă.

— D. I. Neculau, doctor în drept, a cerut un ajutor pentru tipărirea tezei de doctorat.

— D. V. Ionaş, student în drept, a obţinut o bursă din fondul „Carol I".

— S'a admis scutirea de taxe pantru depunerea examenului de doctorat în medicină d-lor Gh. Bazgan Codăeşti, A. Zega, C. Puiu şi d-şoara Eufrosina Ispir.

— Rectoratul universităţii va lua vacanţă Joi 11 April, până Luni 22 April.

— D. C. Stere, rectorul universităţii, a sosit astăzi dimineaţă în localitate.

▪ D. Matei Cantacuzino, primarul oraşului, a sosit în localitate.

▪ Muzica militară a regimentului 13 Ştefan cel Mare, a fost angajată de către primărie, cu suma de 6000 lei, să cînte în timpul verei la grădina Copou.

▪ **Judiciare.** — Dl. A. D. Handoca a devenit proprietarul imobilului din Iaşi str. Buna-Vestire No. 4.

— Al. Victor Longhinescu devine proprietarul imobilului din strada Sărăriei No. 83.

— D. D'Albon vinde d-lor Nichifor Eduard şi Mariea Roceric imobilul din str. Roiului No. 29.

— D. Prim procuror a cerut declararea în stare de faliment a firmei Iacob Segal din localitate.

▪ Numeroşii spectatori ai cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a circului Sidoli, vor putea admira astăseară Luni 8 April: „Cînd nevoia e la extrem, ajutorul bate la uşă". Este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Tom Dickson. Mare roman dotectiv în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Pagini însufleţite din viaţa Regelui George I al Greciei.

Rosalia a cîştigat la loterie, scene foarte humoristice.

Marţi 9 şi Mercuri 10 April matineuri la 3 ore p. m. şi reprezentaţie serală la 9 ore.

Cu începere de Joi 11 April, toate spectacolele fiind oprite, cinematograful îşi suspendă reprezentaţiile pînă în prima zi e Paşti.

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Cîrciumari, că deschid cu începere de la 1 April a. c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.

V. V. Teodorescu.

De arendat *pe timp de un an două vii ale defunctului D. Bahrim. A se adresa d-nei Ecaterina Cerchez str. Lăpuşneanu 37, în ograda Creditului Urban la d-na Laşcu.*

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei" —

Bucureşti 6 Aprilie

Solemnitatea de la Palat

Cuvîntarea primului ministru

Bucureşti.—Eri fiind aniversarea naşterei M. S. Regelui, toţi miniştrii s'au prezintat la Palat, spre a felicita pe Suveran.

Pentru întăia oară, miniştrii erau însoţiţi şi de preşidenţii corpurilor legiuitoare, d-nii Th. Rosetti şi Cantacuzino-Paşcanu.

*

Iată cuvîntarea rostită cu acest prilej, de către d. prim ministru Titu Maiorescu:

Majestate,

„Pentru a 47-a oară, un consiliu de miniştri romîni, de astă-dată împreună cu preşidenţii corpurilor legiuitoare, Îţi cere voie să Vă felicite de aniversarea naşterei.

Majestatea Voastră număraţi azi 74 de ani ai vieţei, dar luna viitoare, intraţi în al 48-lea an de domnie peste o ţară, pe care Providenţa a bine-cuvîntat-o, cînd în zilele de la 2—8 Aprilie 1866, i a dat prilejul să Vă aleagă şi să Vă urce pe tron.

Din acel moment, Majestatea Voastră, aţi intrat în domeniul istoriei, şi din acel moment nu a fost zi lăsată de D-zeu, pe care Majestatea Voastră, cu o nepilduită sîrguinţă pentru îndeplinirea datoriei, să nu o fi consacrat misiunei de a conduce destinele ţărei. Inalta misiune V'a cerut şi aţi dat, cea mai extraordinară energie şi înţelepciune; V'a impus şi I-aţi adus cele mai mari jertfe, şi o desăvîrşită abnegaţie.

Dar dacă Romînia în aceste vremuri de grea cumpănă, se poate bucura în pace de prestigiul ei present şi de sîrguinţa mărirei ei viitoare, o datoreşte mai întăi de toate Majestăţei Voastre.

Cu adînca recunoştinţă ce o împărtăşeşte Ţara întreagă, venim astăzi să Vă aducem urările pentru începerea noului an al vieţei.

Să trăiţi Sire mulţi ani înainte!

Să trăiască dinastia!

Egalizare de lefuri pentru medicii veterinari

Bucureşti.—Prin noul budget al direcţiunei generale a serviciului Sanitar, d. profesor dr. Minovici a prevăzut egalizarea lefurilor medicilor Veterinari de oraşe şi judeţe, fixîndu-se leafa la 400 lei pe lună.

Imbunătăţirea economică în Turcia

Bucureşti. — Ministerul nostru de Comerciu, a fost înştiinţat de către ataşatul Comercial Romîn din Constantinopol, că în întreaga Turcie se observă o îmbunătăţire economică, în urma noului împrumut încheiat de guvernul turcesc.

Intrunire de protestare

Galaţi.—Muncitorii au ţinut aseară o întrunire publică de protestare, în chestia crimei militare, care preocupă Opinia publică de aci.

S'a votat o moţiune, prin care se vestejeşte fapta.

Frigul din Drăgăşani

Drăgăşani.—De cîta-va zile plouă aci fără întrerupere. Azi a căzut un strat gros de brumă.

Din cauza aceasta şi a frigului ce domneşte, viile şi pomii fructiferi sunt ameninţaţi.

CONCEDIUL d-lui N. XENOPOL

Bucureşti. — D. N. Xenopol, ministrul de comerciu, a părăsit aseară Capitala, plecînd la Roma, în virtutea unui concediu de 2 săptămîni.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

5000 lei—6474.

2000 „ —21599, 26173, 7136, 38062 38096, 44398, 53145.

1000 lei—28360, 30404, 59743, 33652 27527, 24659, 29598, 54684, 59133.

500 lei—10903, 14343, 19085, 25426, 26318, 32338, 48756 32111, 40235, 43691 52143, 53300, 3854, 10101, 6916, 24521 26849, 32565, 37457, 39785, 57701.

Evitarea unei catastrofe

Buzeu.—Printr'o greşală de manevrare, eri deraiase un vagon al trenului de marfă, ce venea din spre Brăila.

In acelaşi minut însă venea pe aceiaşi linie un alt tren de marfă; însă mulţumită vigilenţei funcţionarilor de la halta Tăbăreşti s'a putut evita o catastrofă.

Atentatul de la biserica Catolică

Bucureşti.—Azi dimineaţă, la biserica catolică din strada Baraţiei, au bătrîn a tras 3 focuri de revolver asupra preotului care oficia, fără a-l nimeri.

Arestat. acel bătrîn a declarat, că a săvîrşit atentatul, din cauza persecuţiei ce îndură de la preuţii catolici.

Atentatorul e ortodox, însă e însurat cu o catolică.

Suveranul la şcoala de infanterie

Bucureşti. — M. S. Regele a inspectat azi şcoala de infanterie din Dealul Spirei

Alegerea de la Ploeşti

Ploeşti.—Conservatorii din Prahova se întrunesc în astă seară spre a proceda la alegerea unui preşedinte al clubului în locul rămas vacant prin moartea regretatului Gh. Gr. Cantacuzino.

Se crede că va fi ales d. Mişu Cantacuzino.

Silistra se dă necondiţionat

—STATELE BALCANICE ŞI ROMANIA—

SOLEMNITATEA ANEXAREI SILISTREI

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul", primeşte de la corespondentul seu din Petersburg ştirea că hotărîrea conferenţei este a se da României oraşul Silistra şi un teritoriu de 3 chilometri în jurul oraşului. România va avea dreptul să fortifice oraşul.

Silistra se acordă fără nici o condiţiune, România remînînd liberă de ori ce fel de angajament.

*

Bucureşti.—In cercurile diplomatice se afirmă, că statele aliate vor căuta să încheie tratate economice importante cu România.

*

Bucureşti.—După ziare, anexarea oficială a Silistrei se va face în ziua de 10 Mai, cu mare solemnitate.

Tot ziarele afirmă, că garnizoana din Silistra va cuprinde 6 regimente, de diferite arme.

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Franţa şi pregătirile militare

Paris.—Primul ministru Barthou a prezidat serbarea asociaţiunei institutorilor şi a rostit o cuvîntare despre apărarea laică şi despre operile de pregătire militare.

După cîteva aluziuni la măsuri necesare spre a asigura apărarea naţională, d. Barthou a proclamat că nici o ţară, nici un popor nu e mai sincer de cît cel francez, nu numai în vorbe dar mai ales în fapte precum, şi în exprimarea sentimentelor lor şi a hotărîrilor lor paşnice.

D. Barthou a constatat că în cursul ultimelor evenimente, Franţa întreagă a aratat prin iniţiativă şi altele, cît e de devotată pacei. Cine ne acuză de nu ştiu ce fel de agresiune sovinistă nu ne cunosc. Opiniunea publică şi presa franceză au fost mereu unanime; împrejurările hotărîtoare şi în momente de grea cumpănă, s'a aratat pînă la ce punct pot merge sîngele rece şi demnitatea poporului francez.

Trebue să spunem tare că dînd asemenea exemple, noi suntem dintre acei care nu am primit nici un fel de lecţie de la nimeni. Şovinisml care ni se impută a trecut prea des pe deasupra graniţelor. Franţa e devotată păcei dar nu vrea pacea de cît cu salvgardarea demnităţei şi intereselor ei, dar nu în abdicarea trecutului şi a misiunei ei civilizatoare.

Fuga Principelui Sabeheddin

Constantinopol. — Principele Sabeheddin neprezentîndu-se, la apelul făcut de Curtea marţială spre a mărturisi în afacerea complotului, Curtea a emis în contra lui un mandat de arestare. Se presupune că Sabaheddin a fugit.

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

De Inchiriat *dela Sft. Gheorghie a. c, casele din strada Elena Doamna (foasta str. Albă) proprietatea D-nei dr. Popovici şi a d-lor Terenti, compuse din 6 camere, 2 antrete, cameră de servitor, bucătărie, spălătorie, grajd, pivniţă, magazii, etc.*
Instalaţie de apă şi canal.
A se adresa d-lui avocat Oswald Teodoreanu str. Mîrzescu 13.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*
Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eftin
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată in fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară in Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

CAPSULELE

LUI

RAQUIN

Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu aprobate de Academia de Medicina din Paris.** — *Nu se sparg* in stomach, deci, sunt ir. tot d'auna bine tolerate si nu pricinuesc **nici una dată rigbieli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injecţiunea Raquin*, vindec in forte scurt timp *scurgerile cele mai vechi pricinuite de*

BOLILE SECRETE

A nu primi decât Flaconele cari poartă, pe invelisul de afara, *semnătura lui Raquin* si *Timbrul oficial* (in albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: **Paris, 78, Faubourg St-Denis**

la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*

Si in tote principalele Pharmacii

UNDE SE POT GASI ASEMENEA SI

HARTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES

Intrebuinţate in

SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, nicicuind cu totul esenţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Rumania

Alexandru Spivacoff
— Kuscluc —

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÀRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995.501 72 la sută rentă

Cantiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces in conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente in caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—**Apă**—**Canal**—**Closete** *contra* **inghetului**—**Băi hygienice**—**etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —**Proiecte—Supraveghori de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIE

Hapurile Doctorului Mousseron

ADVERATELE HAPURI MOUSSERON

Nevralgiile sele mai grele de cap, dinţi, urechi, ochi, spate, reumatism, febre, insomnie, etc. Dacă bolnavul nu a luat nici o supărare, vindecă în 24 de ore. Nu conţine nici morfină sau cocaină.

Aceiaşi efect ca şi de mai sus, dacă se ia numai la cina, seara. Nu conţine nici morfină sau cocaină.

ADVERATELE HAPURI MOUSSERON pentru insomnie, la cina, seara. Dacă bolnavul nu a luat nici o supărare, vindecă în 24 de ore. Nu conţine nici morfină sau cocaină.

Dacă se ia numai la cina, seara

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1853 — Mercuri 10 April 1913

Indiscreți și indiscrețiune

Indiscreții au trecut zilele acestea prin cîte-va momente nu tocmai plăcute. Era vorba nici mai mult nici mai puțin, de o indiscrețiune din cauza căreia chiar interesele țării urmau a fi păgubite. Avea aerul a ne spune cineva, că dacă asemenea indiscrețiuni nu s'ar fi comis, am fi cîștigat în diferendul nostru cu Bulgaria nu numai ce am cerut, dar încă și ce nici n'am gîndit.

S'a făcut însă dreptate cu această enormitate. De altfel pentru ori ce judecată dreaptă se vedea că dînsa n'are temeiu.

Căci nici nu e ușor de admis ca un ministru al țării Românești să stea la pîndă, să afle secretele cele mai mari de Stat, să ieа parte la discutarea lor și imediat să le comunice cui? Tocmai Statului cu care ne aflăm în neînțălegere și just în momentul cînd a primit sarcina de a apara interesele țării sale contra aceluia.

E ceva care trece peste puterea comprehensiunii noastre.

Dacă s'ar fi susținut că în consiliul coroanei se găsiau și trădători, trebuia cel puțin să ni se spună și prețul trădărei. Căci altfel să faci indiscrețiuni *pe cari le știi absolut vătămătoare intereselor țării*, și să le faci pentru plăcerea de a face, parcă nu e de înțăles.

Dar și în chestiunea aceasta, ca în multe altele se găsesc indiscreți, însă nu acolo unde au voit unii să-i vadă. Și indiscreții aceștia sunt gazetarii.

Pentru ori-cine cunoaște rostul unui ziar, se știe ce rol mare joacă informația. O informație bine adusă și meșteșugit formulată ridică prestigiul și importanța gazetei. Informația însă de multe-ori nu se iea de-a gata, ci se prinde dintr'o vorbă, dintr'un gest al cuiva pe care gazetarul îl urmărește. Depinde de la priceperea acestuia din urmă ca să tălmăcească cuvîntul sau gestul aceluia, așa fel, în cît cele spuse pe socoteala lui să prindă.

Vorbești cîte odată cu cine-va asupra unei anumite chestiuni, pe care te crezi dator să n'o dai în vileag. Gazetarul de alături a tras cu urechea și a doua zi tot ce nu voiai să se știe, se află.

Un personagiu mai important e supărat într'o zi. Gazetarul, care de altfel știe ceea ce-l preocupă în primul loc, va da o informație că lucrurile nu merg tocmai așa cum trebue. La din contra, va informa lumea că totul e perfect.

In chestiunea care ne ține încordată atențiunea noastră de atîta vreme, dacă vorbele „ținem informațiunea din cea mai autorizată sorginte", sau „desfidem să ni se spună contrarul" ar fi fost adevărate, n'ar fi fost de sigur nevoe de intervențiunea primului-ministru al țării noastre, care nu o dată a repetat că cele ce se scriu în presă cu privire la diferendul nostru nu sunt adevărate.

E cu neputință a se admite ca Primul ministru să dezaprobe informațiunile gazetărești, cînd acestea n'ar fi făcut de cît să reproducă exact cele ce s'au petrecut de față cu dînsul, în consiliile presidate de el.

Dar tocmai fiind că de partea aceia era absolută discrețiune, de aceia de partea ceastălaltă, adecă a presei, era absolută indiscrețiune.

Cînd nu știi nimic, dar vrei să'ți servești gazeta, mai fabrici informațiunea și în biroul redacției.

Cîte interviewuri fabricate n'am citit noi? Și dacă interviewul în care spui că cineva a zis anume vorbele, pe cari le-ai pus acolo, e primit pe dintregul, apoi ce să mai zicem cînd e vorba de o simplă informație?!

Din cauza discrețiunei, pe care au pastrat'o și o păstrează cei ce au răspunderea situațiunei, noi până astăzi am luat Silistra de nenumărate ori și tot de nenumărate ori am pierdut'o.

Totdin cauza aceasta de multe ori până astăzi ni s'au satisfăcut toate cererile în conferința ambasadorilor din Petersburg, și tot de atîtea ori nu ni s'a recunoscut absolut nici un drept.

Nu-mi pot închipui eu că un ministru, chiar gazetar fiind, ar ajunge până acolo în cît pentru dragostea ce poartă gazetei lui, să uite înalta situațiune în care se află, cînd știe că cele ce spune pot compromite interesele generale ale țărei.

O spun aceasta pentru că cunosc pe acel sub auspiciile căruia trăește gazeta noastră, știu grija ce pune în a indica colaboratorilor săi, că sunt anume limite până la cari poate merge, și nu mi închipuiesc că altul va fi altfel.

Dar în afară de indiscreția gazetarilor, indiscreție profesională, care chiar dacă face rău, acesta nici nu doare așa tare, nici nu e ireparabil, avem indiscreția multor elemente străine, ce trăesc printre noi.

După cum o anumită vietate își închipue că dacă își ascunde capul sub aripă, nu va fi văzută de vînător, tot așa iluzii nutrim și noi deseori.

Și cu toate acestea corespondenți ai gazetelor străine, misionari de tot felul din străinătate, circulă printre noi, ne cercetează fiecare pas, examinează fiecare lucru, comentează fie care vorbă. Presa străină le înregistrează, iar noi ne mirăm de unde s'au putut afla secrete cîte odată mai intime ale vieții noastre, secrete care au scăpat de multe ori chiar presei noastre, atît de indiscretă.

Nu se cunoaște încă rezultatul conferenței de la St. Petersburg și cu toate acestea acțiunea noastră diplomatică e criticată, batjocurită chiar.

Și ne întrebăm: este nevoe de indiscrețiuni comise chiar de miniștrii țărei, pentru ca străinii să afle aceasta?

Dar încă de la începutul acțiunei întreprinsă de guvern, pentru revendicarea și apărarea drepturilor noastre, fost'a nevoe de indiscrețiuni de Sus, pentru ca să se știe că asupra procedărei sunt disensiuni?

Era suficient pentru ori ce străin să iasă în stradă și să audă pe cutare partizan al cutărui ministru, că știe din cea mai autorizată sursă că lucrurile s'au petrecut într'un fel și nu în alt chip.

Nu eșise încă din țară Ministrul de interne și i se atribuiau fapte și intențiuni din cele mai extravagante. Dar despre acțiunea lui?..

Ne întrebăm încă o dată: era nevoe de indiscrețiuni Ministeriale ca să se știe la Sofia ce facem noi cum ne înțălegem??!

Nu era adică nici un bulgar în țară care se vadă cum ne zbuciumăm, cum ne tratăm de frumos și să comunice aceasta unde știa că trebue? Nu putea adică acesta să scrie acolo că ține informația din sorginte autorizată, atunci cînd el o găsia în stradă?!

Și cu toate acestea cînd ne gîndim ce bine ne-ar fi stat dacă am fi fost toți de acord cel puțin în această mare chestiune, dacă procedarea o dată admisă de *marea majoritate a celor cu răspundere* ar fi fost primită de toți fără reticență.

Dar se vede că e un făcut pentru țară ca și pentru partidul conservator ca în faptele mari să arăte că mare lucru e să fii stăpîn pe tine însuți și că nu ori cine poate s'o facă.

Și cînd te gîndești că în asemenea împrejurări avem un minister tare?! Și era tare prin personalitățile de mîna întăia ce-l compuneau și cari erau nu numai ale partidului, dar ale țărei?

Dar se vede cum ziceam, că e un făcut, că atunci cînd forța și inteligența cari au dat măsură valorii lor individuale se string la un loc pentru o acțiune mare, atunci să se arăte micșurimi la unele din ele?!

V. I. Radu

Marile lucrări de la Căile Ferate

— Proiectul de Patru sute cinci milioane —

Proiectul, elaborat și depus Sîmbătă la Cameră, de către d. Alexandru A. Badareu, prin care se deschide, pe contul ministerului lucrărilor publice, un credit de patru sute cinci milioane lei, necesar marilor lucrări și îmbunătățiri de la C. F. R.,—proiect primit cu ovațiuni de Cameră—constitue, desigur, una din cele mai importante opere, din cîte s'au înfăptuit la noi în ultimul deceniu.

Acest proiect însamnă pur și simplu regenerarea vieței economice a acestei țări, și deci, în mare parte, regenerarea însă-și a României.

Pentru toate formele vieței noastre politico-sociale s'au făcut în ultimul timp multe și mari schimbări. O singură formă a vieței, forma economică, și, în special, pentru căile de comunicație, nu s'a făcut nimica, macar că, din cauza relelor existente, milioane și milioane se iroseau anual din avuția noastră națională.

Starea aceasta nu putea, însă, să dăinuiască din moment ce, în capul departamentului lucrărilor publice, a venit un om ca d. Alexandru Bădăreu, un bun cunoscător al lucrurilor și un spirit admirabil de creator.

După cum în 1905, venit în capul departamentului justiției, d-sa a atacat, cu toată energia și curegiul cuvenit, marea problemă a contenciosului administrativ —care însemna primul pas spre introonarea spiritului de dreptate în această țară a bunului plac — tot ast fel acum, venit în capul departamentului lucrărilor publice, vrednicul ministru a îmbrățișat problema în toată complexitatea ei, și, sublinind relele, a preconizat remedii precise și ineluctabile.

Legea drumurilor, — acea admirabilă operă, recunoscută pînă și de adversari ca o mare reformă—care va fi înfăptuită imediat după redeschiderea Camerelor; marile lucrări de la căile ferate—corolar al concepției pentru remediarea relelor în ce privește mijloacele de transport; și conducta de la Băicoi-Constanța, iată trepiedul marei opere ce se desăvîrșește, fără ca noi, contimporanii, să ne putem da seama de marea importanță a celor ce se înfăptuesc și de enormele consecințe în bine, ce se vor produce pentru economia noastră națională.

D. Badareu înscrie astă-zi una din cele mai frumoase pagini din viața sa politică: pagină splendidă de operă pozitivă, de muncă creatorie pentru avuția acestei țări.

Și avem convingerea că după cum contenciosul administrativ, combătut din motive politice, a fost apoi, și în foarte scurt timp, recunoscut ca o operă de mare însemnătate socială, tot ast-fel și reformele de astă-zi, de la lucrări publice, pe care mulți nici nu le pot pricepe, vor fi și ele, foarte curînd, recunoscute ca o operă din cele mai însemnate, pentru desvoltarea avuției naționale.

NOTA ZILEI

Nu numai țarii ruși nu-i sunt dragi d lui Dobrogeanu-Gherea, dar nici țarevnele. Nu respectă macar pe cele moarte, deși proverbul „de mortuis..." se aplică și sexului slab, ori cîte.. slăbiciuni ar fi avut.

Bună oară vorbind despre cedări de teritoriu, à propos de conflictul romînobulgar, criticul scrie în „Viitorul Social."

„...Ecaterina cea Mare, supranumită Semiramida Nordului, sau Mesalina germano-rusă, a împărțit favoriților ei Saltycov, frații Orlov, Potemkin, etc, etc,, (că mulți au mai fost!) nenumărate sate, orașe, ținuturi întregi,—le-a împărțit o bună parte din Rusia, drept recunoștință și compensație teritorială pentru niște servicii personale de natură neteritorială..."

Iată niște... secrete de stat pe care nu le ar fi divulgat îndrăznețul prozator dacă n'ar fi reușit mai de mult să treacă Prutul scăpînd din fortăreața unde îl așezase cenzura rusă.

In același articol Gherea își reamintește de Stambulov:

„...Dormeam amîndoi într'o cameră săracă, îngustă și joasă din strada Nerva Traian și discutam toată noaptea, iar ziua consumam la ardei grași copți. De ce tocmai ardei grași? Pentru că erau mai ieftini de cît pîinea..."

De pe atunci încă, precum se vede, maestrul Gherea calca a... restaurator. Numai cît atunci se interesa de mîncări ieftene,—ceea ce n'ar fi tocmai cazul, astăzi, în restaurantul gării Ploești unde *piperul* e în uz la... prețuri

TURBURĂTORUL!

Dacă va rămîne ceva pe urma d-lui Fleva, ca semn al rodniciei unei vieți destul de îndelungate, dar nu tot pe-atît de îmbelșugate în fapte, este, de bună samă, caracteristica ce însuși a găsit-o firei sale: turburătorul!

A fost o fericită clipă de sintetizare proprie și poate una din puținele exemplificări, a cunoscutei maxime socratiene: „cunoaște-te pe tine însuți".

D. Fleva e fericitul care s'a cunoscut și, de sigur, că cel mai bun psiholog nu i-ar fi concentrat firea în o mai sintetică trăsătură de cum a făcut-o.

Un turburător! Noi vom adăuga: nefericit,... steril. Căci dacă e măreț gestul unui răzvrătitor, conștient și stăruitor, al masselor, care înfruntă bărbătește puhoiul atăcurilor și și duce pînă la capăt opera, deși destructivă, totuși conformă pornirilor și crezului său,—e ridicol și de plîns clevetitorul care, izbutind să asmuțe cetele de... inconștienți, dă birul fugiților, cînd e tras la răspunderea ideilor ce-a semănat.

D. Fleva e un răzvrătitor de felul acestora din urmă.

Nemai pomenind de activitatea vieței sale, de demult, pe care a înghițit-o noaptea uitării celei ștergătoare a toate,—sunt destule pentru învederarea acestor spuse—singure ultimele gesturi făptuite de... marele tribun.

Cine nu-și amintește furtuna indignării care sufla în Cameră, nu de mult, în chestia furniturii lemnelor? Cîtă turburare nu răscoliau în inimile de față, și cîtă frămîntare n'a umplut țara, acest gest de... răsvrătire în potriva „afacerii!"

Și atunci, cînd ministrul de resort, a spulberat toate acuzațiunile calomnioase, —a împrăștiat norii veninoși ce, parcă, isvorîseră din fiecare cuvînt al tulburătorului,—unde era d. Fleva?

Toți s'ar fi așteptat să-i vadă ochii de vultur semeț, spunînd, denunțînd din nou, demonstrînd. Și!... Din vultur se prefăcuse, de bună seamă în șarpe, pentru a adeveri vorba romînului că „în gaura de șarpe doar de o fi intrat", de nu l'au putut găsi nici... partizanii.

Vine al doilea gest, cînd răzvrătitorul tună în Camera deputaților. Fără efectul clipnic al celui dintăi discurs,—dat fiind ordinul osebit de idei al interpelării acestia, inimile au zvîcnit, poate iarăși. Dar gestul larg, liniștit, greu,—vorba adînc tîlcuită, cuprinzătoare de adevăruri neștirbite, izvorîte din cugetarea disciplinată a filosofului ajuns prim-ministru, înțălinește gîndurile, în îndoiala ce le va fi bîntuit, poate, o clipă, de îndreptățirea spuselor d-lui Fleva!

Și, acuma, dacă te întrebi unde e răzvrătitorul acestor vremuri tulburi, nu poți găsi răspuns,—dar, neîndoies, viitorul o va face, zicînd: prea au fost neînsemnate, ridicole, gesturile cari au încercat să-l înfăptuiască, și viața dacă înregistrează, în fulgerarea ei, gestul măreț—de și dăunător—al mîniei ce azvîrle bomba, cînd și cum ar mișca o desgustătoarea strecurare a aceleia ce controlează... buzunarele.

E. B.

O ședință istorică

Așa cum era firesc, s'a pus capăt epizodului ciudat și tulburător care a întrerupt una din cele mai recente ședințe ale Camerei deputaților, — atentatul nenorocitului student macedonean de care, peste puțin, nu se va mai pomeni nimic. „Eroul" lăsat liber, a plecat în alte țări, — ca să fie mai curînd uitate și eroismul lui și gestul smintit, din care nimeni n'a vrut să'și facă o fală, dar care, nu mai puțin, a dat unei singure zile — Vinerea 5 Aprilie — caracterul cu desevîrșire emoționant al unei zile parlamentare istorice.

Aceasta o putem afirma noi — acei cari, întîmplător, am asistat la ședința Camerei și am urmărit desfășurarea scenei din Tribuna presei —, aproape vecină cu acea parte din tribuna publică, de unde nervosul erou macedonean își îndeplinea „misiunea" de a atrage atențiunea asupra... Romînilor macedoneni în modul tragi-comic despre care s'a vorbit în deajuns prin gazetele bucureștene.

Momentul merită să fie cunoscut și reținut. Ori cît de neînsemnate i-au fost consecințele, el nu rămîne mai puțin un moment memorabil și ședința de Vineri nu rămîne mai puțin—precum spuneam—o ședință istorică.

Hăciu, macedoneanul, luase loc precis în fața băncei ministeriale. Aproape s'ar fi zis că, geometricește, se găsea pe aceeași linie și exact în fața Ministrului de Interne, deși nimeni dintre acei cari ne găsiam în Tribuna presei n'am fi putut afirma că am văzut direcțiunea în care trăsese.

Singur în tribună — prin o întîmplare în adevăr bizară—n'a putut fi urmărit în preparativele lui, cari păreau a nu fi durat prea mult. Gestul îi fu spontan, repede și nimirea fu pur și simplu amețitoare. De-abia rostise d. Take Ionescu cîte-va fraze anunțînd că primul-ministru va veni a doua zi să răspundă întrebării d-lui Fleva — și detunătura se produse subit, părînd a proveni dintr'o armă cu calibru mic, fără a se fi zărit, propriu zis, un glonte. Un nouraș de fum și un miros caracteristic — atîta lasase pe urma ei împușcătura, numai decît acoperită de larmă, de strigăte, de apostrofări, în mijlocul cărora se auzia și voacea lui Hăciu, pițigăiat și enervat:

— „E glasul Macedonenilor care vrea să fie ascultat." „...Mă predau, mă predau..." Cu mișcări epileptice, ca și cum l'ar fi zguduit debutul unui acces, eroul, de culoarea cerei galbene, filfîi un moment și apoi aruncă plicul alb, pe care-l ținea între degete și pe care, după cîteva minute, îl zărirăm în mîna ministrului de interne.

Larma, în rîndul deputaților, dură mult. Unul se potolea, altul prindea glas...

—„Puneți mîna pe el..." „...Țineți-l..." se auzia din toate părțile. Un singur deputat—ni s'a afirmat că ar fi d. Mișu Popp—părea că vede mai mult elementul caraghios în actul falșului erou și își arătă sentimentul prin un strigăt trivial:

—„Hai, sictir!.."

Rostit în plin Parlament, provocînd hilaritatea în mijlocul unei dramatice indignări generale, cuvîntul a contribuit, credem, la o mai repede liniștire a spiritelor. Era poate util de provocat acel moment ridicol...

Ca fotografie istorică a momentului, exclamația merită să rămînă, deși nici un confrate n'a avut... curagiul să înregistreze cuvîntul care nu are nimic din brutalitatea expresiei lui Cambronne...

In schimb ziarele au înregistrat vorba istorică a președintelui Camerei. D-sa a repetat celebra exclamație care a urmat gestului anarhist al lui Vaillant în Parlamentul francez: „Ședința continuă...".

Fiind rostită cu prea puțină putere, d. Take Ionescu a reluat-o și cu un admirabil calm, a ilustrat-o continuînd să vorbească și zicînd textual:

— „D-lor deputați, „ședința continuă..." și dacă incidentul a putut să tulbure un moment atenția Camerei, nu se cuvine să tulbure lucrările ei...".

Și atunci nu numai de jos, din incintă, dar și de sus, de peste tot, și mai cu seamă din tribuna presei, au răsunat adevărate detunături,—torente de aplauze, cari au acoperit ori ce econ al incidentului cu revolverul,—„eroul" fiind lăsat din primul moment pe mîna reporterilor, fotografilor și curioșilor—Aplauzele vroiau să răsplătească, cu drag, pe strălucitul om politic, pe care „incidentul" îl lăsase perfect liniștit, mîndru și conștient de misiunea într'adevăr istorică pe care o îndeplinește.....

R.

OAMENI ȘI LUCRURI

VIAȚĂ NOUĂ...

7 Aprilie

O iluziune. Ceva mai mult de cît atît' —o viziune.

Iluzia că încheiu o epocă de agitații,— într'o clipă de puternice neliniști, de frămîntări, de griji, — clipă care ar putea însămna un epilog și s'ar putea numi, în termen convențional,—o victorie.

O victorie nu este totdeauna un triumf. Iar atunci cînd porți încă în nervi, în mușchi, în oase și în gînd urmele istovitoarelor emoțiuni, impresia comoțiunilor sufletești, vibrarea îucordării supreme; cînd îți răsună încă în amintiri peripețiile unor absurde și ciudate zguduiri, — nu poți avea de cît pe jumătate iluziunea de a fi părăsit vagabondagiul social, pentru a deveni omul liber—liber pe acțiunile sale, stăpîn pe voința sa, pe mintea sa, pe visul său,—pe coltișorul de pămînt de care, în chip firesc l'a legat pentru totdeauna sentimentul cel mai omenesc,—iubirea solului natal și graiului, răsărit din același sol, ca o muzică înnăscută și proprie ori cărui organism și care crește, trăește, sufere și moare numai odată cu dînsul...

Este oare epilogul acela într'adevăr o încheiere? este oare o transiție de la mai rău la mai bine; este prefacerea bohemiei sociale în statornicie—chezășia unei prosperități, o ridicare spre desăvîrșire?

O! anii de luptă... Negreșit, n'ar fi numai atîta umbră în cadrul lor;—căci sunt și ani de învățăminte, de experiență, de oțelire. Dar dureros în același timp este elementul de nedumerire; amară este nesiguranța care te ține decenii întregi atîrnat în aier, fără să te poți avînta; — înfiorătoare este răceala unui pămînt, care nu e al tău și în care nu poți prinde, la vreme, rădăcină vlagă și spor prin o dezvoltare liniștită, senină și sigură a însușirilor ce ți-a dat natura...

O, anii tulburi de rătăciri; anii de revoltă înnăbușită, de ciocniri cu toate împrejurările, cu toate capriciile, — ani de zdrumecare a nervilor, — în locul vostru vin, prea tîrziu, anii de calm și de astîmpăr, anii de cumpătare și de bună înțelegere îngăduitoare.

Sunt, însă, aceștia din urmă, și cei mai buni, cei mai dătători de mulțumiri?

Poate că nu: de oarece în cuprinsul epocei de adolescență cad anii de vis, de elanuri, de îndrăzneli, de speranțe, de

încumetări,—tot ce aparţine tinereţei, bogată în entuziasm, în vigoare, în poezie.

Poate însă că da... Vrista raţiunii şi a liniştei, anii de împăcare şi de armonizare nu au oare şi ei farmecul lor, bunătatea lor, folosul lor, frumuseţea lor?

De aceea, ori-cît vii de tîrziu, fii bine venită şi binecuvîntată, formă nouă a existenţei, menită a pune capăt gîndului hoinar, instinctului de fugă şi pribegie, senzaţiei de neliniște,—împăcare eternă a sufletului, căruia, de acuma înainte, îi va fi tovarăş ritmul celei mai dulci, mai încîntătoare poezii,—acea a pămîntului de care te-a înlănţuit destinul. Căci *el* e mai mult de cît o întîmplare oarbă...

Rodion

INSEMNARI

CÎNII SANITARI

In mai multe armate europene şi mai ales în Germania, Rusia şi Franţa se încearcă, de cîţi-va ani încoace, să se utilizeze admirabilile calităţi de instinct şi fidelitate, pe care le posedă rasa canină, în vederea serviciilor, pe care aceste animale inteligente le-ar putea aduce armatei în timp de războ. Ideia de alt-fel nu-i nouă. O găsim aplicată la Grecii şi Romanii vechi, iar apoi în veacul de mijloc în Franţa şi în Spania. Francejii nu vor uita niciodată, de exemplu, pe cînele „Moustache", care a făcut toate campaniile Consulatului şi ale Imperiului, care a împiedicat de atîtea ori comploturile şi vicleniile duşmanului şi care la Austerlitz se făcea celebru salvînd drapelul regimentului pentru care mareşalul Lannes îl şi decoră.

Dar unde cînii pot fi întrebuinţaţi cu cel mai mare folos e la căutarea rîniţilor pe cîmpul de luptă. Ei îndeplinesc, într'adevăr, pentru aceasta cele mai bune condiţii. Şi experienţele făcute acum de curînd în apus au dat cele mai frumoase rezultate.

In adevăr, sub ploaia gloanţelor, serviciile de ambulanţă nu pot aduce, ajutoarele grabnice, care ar trebui date celor mai mulţi dintre rîniţi, de cît în cazul cînd lupta lucetează, pentru adunarea acestor rîniţi şi înmormîntarea celor răposaţi.

Cînii însă, cu foarte multe şanse se pot strecura acolo unde omul nu poate. Prevăzuţi cu medicamentele de prima necesitate, cu pansamentele tuebuitoare aceşti cîni sanitari forfotînd pe cîmpul de luptă, vor veni în ajutorul rîniţilor, care şi-ar putea administra însişi primele îngrijiri doftoreşti.

Cine nu ştie la cîte urmări funeste dau loc rănile, chiar uşoare, care însă n'au fost îngrijite din pripă? Nu vor fi înlăturate în întregime, dar, de bună samă, că s'ar aduce o ameliorare acestei stări de lucruri, prin putinţa care s'ar da răniţilor, în stare de a o face, să-şi îngrijească din primele clipe, rănile produse de gloanţe şi armele albe.

Prinzînd bine toate deprinderile la care sunt îndemnaţi, astfel de cîni ar putea fi cu puţină cheltuială, întreţinuţi de toate corpurile şi dresaţi în vederea acestui serviciu de ambulanţă.

Bine înţeles că pentru aceasta se cere ca aceşti cîni să fie cît mai robuşti, mai robuşti, mai rezistenţi, şi la noi cu foarte mare uşurinţă pot fi găsiţi în rasa aşa numită ciobănească.

Călin.

Producţia de la Conservator

Duminică, s'a dat a treia producţie de către elevii şi elevele acestei şcoale. Programul a fost foarte bine alcătuit şi bine aranjat. Primii elevi cari s'au produs au fost Vlad Buţureanu şi Traian Ionaşcu, din clasa de violină a profesorului D. Theodorini; amîndoi elevi se întreceau unul pe altul, un fel de emulaţie, din care profită mult; acompaniamentull a fost ţinut de piano, de o elevă sirguitoare, E. Oiaga.

Bucata cîntată a fost „Sinfonia concertantă în do major, de Dancla.

No. 2 a fost clasul de oboi a d-lui profesor Aurescu, s'a cîntat o pastorală de Fauco Nier, de elevul V. Ţurcanu. Se ştie că oboiul este un instrument dificil şi care are aspectul mai mare în ansamblu de orchestră, cu toată greutatea elevul Ţurcanu s'a achitat în mod destul de conştiincios.

No. 3, clasa de canto a d-lui prof. Mezzetti, directorul Conservatorului, unde elevul Slavnicu, stagiar al teatrului Naţional, a cîntat cu o voce sonoră, „Sergentul", baladă de Alexandri,—iar muzica de maestrul Caudella. Elevul Slavnicu a întăles minunata şcoală a profesorului său şi de aceasta a reuşit cu mare succes.

No. 4, clasa de declamaţie a d-lui prof. Dragomir, elevul Ghiţescu a recitat duios, versurile lui Coşbuc „Rugăciunea din urmă",—iar d-ra Virginia Popovici, deşi în, anul I, însă a zis,'cu atîta drăgălăşie poezia „Nunta Zamfirei" de Coşbuc, această elevă, afară că-i înzestrată cu un fizic plăcut, dar are şi temperament pentru teatru.

No. 5, clasa de piano a d-lui prof. Sibianu; a executat la piano eleva Abramovici. Piesa aleasă şi studiată a fost „Partea I din concertul sol minor, de Mendelsohn. Eleva Dimitriu s'a distins printr'o tecnică solidă şi sigură; de asemenea eleva Abramovici are şcoală bună şi precisă.

No. 6, clasa de violină a prof. Theodorini, cu bucăţile „Concert No. I" în re minor, de Rode şi „Andantino" de Padre-Martini.

Elevul Cătulescu a executat cu multă fineţă ambele bucăţi; se prevede un viitor frumos acestui elev, care se spune că munceşte, afară de talentul ce-l posedă. Şi în artă, cînd le ai pe amîndouă, talent şi muncă, trebue neaparat să ajungă pe culmea dorită.

No. 7, clasa de canto al d. prof. Mezzetti, cu H. Grünberg, care a cîntat „Cavantina din Ernani, de Verdi. Această elevă, are reputaţia frumoasă, căci deşi e elevă, însă are voace şi calităţi de mare cîntăreaţă; am auzit'o de mai multe ori şi se vede progresul ce-l face zi cu zi. Îi doresc o carieră frumoasă şi strălucită însă.... pînă atunci să mai asculte de sfaturile înţelepte ale profesorului.

No. 8, clasa de piano a d-rei profesoare A. Sion, unde eleva El. Vartic, a cîntat „Capriccio brilant" de Mendelsohn, cu acomp. la al doilea piano de dr. El. Oiaga; eleva Vartic cîntă cu simţire şi se cunoaşte că este eleva, eminentei profesoare d-rei Sion.

O menţiune onorabilă, elevei Oiaga, care a acompaniat la piano, pe toţi colegii, cu atîta gingăşie şi tot cu atîta talent.

Lucru curios pentru iaşeni, deşi cu intrare, însă sala a fost plină şi nu cu bilete de favoare.... asta însemnează mult la noi, căci dacă am lua în seamă, că alaltăeri după amiază au fost matineuri la teatru la cele 4 cinematografe (căci acuma avem 4, apoi interesanta conferenţă a d-lui dr. Zosin, şi cu toate acestea am constatat cu bucurie, că a fost public să vadă şi producţia de la Conservator.

Eu cred că publicul iaşan are mare încredere în noua direcţie a acestei şcoale speciale, reprezentată prin d. Enrico Mezzetti—o figură muzicală, din cele mai muncitoare, şi foarte bine cunoscută de noi, ca excelent profesor şi energic director.

O instituţie, mai ales de arte, depinde foarte mult de cel ce o conduce, ca să dea roadele dorite; cu actualul director socot, că Conservatorul nostru o să dea dovezi, cît de curînd, de vitalitatea acestei instituţii.

Nel.

INFORMAŢII

„La Roumanie" e autorizată să anunţe că d. Petre Missir, senator de Roman profesor de drept internaţional privat la universitatea din Bucureşti, — unul din cei mai vechi şi mai străluciţi parlamentari, — a aderat la partidul conservator democrat.

Mişcarea în armată.—Pe ziua de 1 April s'a făcut următoarea mişcare printre ofiţerii garnizoanei noastre: *In infanterie.*—Au fost înaintaţi la gradul de locot.-colonel d-nii Maiori: Alex. Stoianovici de la cercul de recrutare, la batalionul de rezervă, la vacanţă din reg. 13. Broşteanu Ernest de la liceul militar la vacanţa de comandant la acelaş liceu.

La gradul de maior, d. căpitan Virg. Dumbravu din 4 Vînători în reg. 13 Ştefan cel Mare.

La gradul de căpitan, d-nii locotenenţi: Irimescu I. din reg. 13 Ştefan cel Mare la vacanţa din regimentul 8 Buzeu; Ionescu Gh. C-tin de la liceul militar, Borcescu Andrei din reg. 13 la vacanţa din reg. 37 Botoşani; Bancov Gh. de la cercul de recrutare şi batalionul de rezervă Ştefan cel Mare, la reg. 14 Roman; Manolache C. din batal. 4 vînători la reg. 37 Botoşani, Adam Ioan de la liceul militar, la reg. 13, Scheletti Teodor de la batal. 4 Vînători, Bogdan Gh. din Reg. 13 Ştefan cel Mare, la vacanţa din reg. 38.

In cavalerie.—La gradul de locot.-colonel d. maior. Marini Camil din 7 roşiori „Cuza Vodă" la vacanţa din 9 calaraşi.

La gradul de căpitan d-nii locotenenţi: Mărgăritescu V. din 7 roşiori „Cuza Vodă" la vacanţa din 2 roşiori; Barozi Gh. Alex, din 7 roşiori; Capşa Scarlat din 7 roşiori; Drăghici G. din excadronul de excortă regală la vacanţa de 7 roşiori; Micescu P. din 2 roşiori la vacanţa de la biroul de recrutare din localitate.

Din partea şcoalei de Bele-Arte din Iaşi au fost delegaţi d-nii A. Mirea şi Artachino în comisiunea Expoziţiei artiştilor în viaţă, organizată în Capitală.

D-ra Maria Murgulescu, conducătoarei grădinei de copii din comuna Focuri, a obţinut un congediu de două luni de zile.

Elevii şcoalei militare de ofiţeri, din dealul Spirei, au luat vacanţă aseară. Eri M. S. Regele a vizitat şcoala.

Proiectata excursiune în Transilvania în timpul vacanţei Paştelor, ce urma a se face de către inspectori şi revizori şcolari din ţară, a fost amînată pentru altă dată ce se va fixa ulterior.

Corpul tînărului dr. Bonciu, care precum se ştie s'a sinucis eri dimineaţă a fost aseară transportat la cimitirul Eternitatea şi depus în capela acelui ţintirim.

Inmormîntarea va avea loc mîne.

Eri, pe cînd lucrătorul Ivescu Ioan, lucra la repararea unei sîrme de la cablul tramvaiului electric din Tataraşi, fiind ajuns de curent a căzut de pe scară la pămînt.

Transportat în grabă la spitalul Sf. Spiridon, în urma ajutoarelor date e în afară de orice pericol.

Un început de incendiu s'a declarat eri seara la imobilul din ripa galbenă No. 6

Vecinii au localizat focul în scurt timp.

La ministerul lucrărilor publice a avut loc licitaţia pentru construirea podurilor de beton armat şi cantoane de pe soseaua Ţibana-Voineşti-Iaşi, lotul 4 care se află pe cale de execuţie. Au licitat societatea de lucrări „Viitorul", d. inginer Goldenberg din Bucureşti şi d. V. Brăescu din Iaşi.

Preţul cel mai avantajos, a fost oferit de d. V. Brăescu, asupra căruia s'a adjudecat această lucrare, d-sa avînd în întreprindere şi construirea terasamentelor şi împetruirei lotului 4 din această şosea, care va aduce mari servicii locuitorilor din acele părţi, fiind legată cu Iaşul printr'o şoşea model.

Primăria a trimes o adresă prefecturei poliţiei prin care o învită a nu mai acorda autorizaţie ţiganilor care umblă cu urşi sau momiţe, cu prilejul serbătorilor de paşti, aşa că şi acest vechi obiceiu al ţării noastre, se va perde, ca şi datina nunţilor ţărăneşti, ca şi irozii...

Dl. dr. Iancu a fost recomandat ca prosector de anatomie topografică, în locul d-lui dr. Hortolomei, numit asistent al d-lui profesor Amza Jianu.

Mai toate autorităţile au luat dispoziţia ca salariile să se plătească funcţionarilor înaintea sărbătorilor de Paşti, care cad anul acesta cu cîteva zile înaintea epocii, cînd se plătesc lefile obişnuit.

Dispoziţia aceasta a fost luată şi de instituţiile particulare.

Singură direcţiunea Creditului Funciar Urban a refuzat cererea aceasta, destul de îndreptăţită a funcţionarilor săi.

Se pare că aceştia nu vor fi avînd nevoi,— ori ele nu pot fi simţite de onorata Direcţiune?

Dl. Becarian, comisar al gării, a fost mutat la comisia 4-a. Comisariatul gării este încă vacant.

Serviciul tecnic al comunei a propus direcţiunii tramvaiului electric ca să suprime haltele fixe.

Pănă la noi dispoziţii farmaciile locale se închid tot la oarele 10 seara.

Ieri la amiază au plecat în excursiune la Odessa elevii de curs superior liceal sub conducerea d-lui profesor V. Teodoreanu. S'au asociat la excursiune mai mulţi alţi profesori, între cari d-nii V. Castano şi André Faure avînd relaţiuni, în calitatea lor de franceji, cu cercurile intelectuale ruseşti.

Serviciul sanitar local se va muta în stradn Sărărie, în imobilul ocupat altă dată de institutul antirabic.

In procesul literar intentat de d. Radu Rosetti „Vieţei Romîneşti" a fost un magistrat pentru condamnare şi unul pentru achitare, nu doi contra unul, cum s'a publicat.

Comisia III-a se va muta în strada Sărărie, casele foaste Pogor, proprietatea d-lui N. Cananău.

Din iniţiativa d-lui V. Andriescu, licenţiat în drept şi inspector de poliţie în Capitală se vor întruni în primele zile din Iunie în Iaşi absolvenţii liceului din 1893, adecă acum două zeci de ani, într'o agapă colegială.

Din absolvenţii respectivi nu se cunosc adresele următorilor: Botez Panaite, Gherber A., Halperin H., Iosefsohn I., Lederhendler L, Leibovici A., Margosches M. B., Margosches I. H., Neculau C., Obreja Gh., Steuerman I., Şubă I., Tisescu C. Const., Wechsler Litman.

Şcoala medie de fete se va muta în casele Balaiş din stradela Albă, cu începere de la 23 Aprilie.

Societatea clerului „Ocrotirea" a pregătit un stoc de icoane litografiate în tipografia cărţilor bisericeşti, pentru a le desface creştinilor din judeţele eparhiei Mitropoliei Moldovei.

Societatea clerului „Ocrotirea" din Mitropolia Moldovei şi Sucevei, a donat suma de 100 lei pentru Flota Naţională.

După cum am anunţat acum cît-va timp, Mitropolitul Kişinăului a dispus că, începînd de alaltă eri, Duminică 7 April, serviciul divin în toate bisericile româneşti din Basarabia să fie oficiat în limba românească.

Preoţii romîni au căpătat şi învoirea de a ţine predicile tot în limba băştinaşilor.

D-nul locotenent Neculai Mihailescu va fi numit comandantul spitalului de la Frumoasa.

Producţia de la Liceul Internat

In seara de 4 curent, elevii acestui liceu, au dat o serbare muzicală-teatrală şi care a reuşit minunat. De altfel liceul în seara aceea, era iluminat feeric cu diferite culori de lumină şi flori, pretutindeni numai flori, în cît te credeai că visezi o poezie frumoasă din poveştile noastre.

Invitaţii erau întîmpinaţi la scara de onoare, de elevii şcoalei înmănuşaţi şi amabili, cari conduceau invitaţii pînă la sala de serbare.

Toate acestea sunt făcute din iniţiativa d-lui prof. Nicolau, directorul liceului şi a doamnei, soţia d-sale, care cu un gust fin a aranjat coridoarele şi sala cea mare. Programul a fost alcătuit cu pricepere şi cu variaţii.

Partea I.—1) *C. Teike.* Prinz Albrecht-Marsch, cîntat admirabil de fanfara liceului sub conducerea d-lui Haas. 2) *Ed. Caudela.* La Arme! cor cu acomp. de fanfară, sub conducerea d-lui prof. Mihailescu şi Răsunetul Ardealului de *I. Vidu*, cor mixt,—amîndouă au fost executate frumos şi maestvs. 3) *Sarosate.* Zigennerweisen (vioară), executată de elevul Ghica acomp. de prof. Caudella, acest tînăr are un dar mare pentru vioară. 4) *Iosif şi Anghel.* „Cometa" (prologul) zis cu mult umor de elevul Pavlov (elev şi al Conservatorului). 5) *Weber.* Vals executat la piano de elevul Aprihamian, cu multă destoinicie. 6) *Cojbuc.* Rugăciunea din urmă, recitată cu duioşie de elevul Manoliu. 7) *Haydn.* a) Andante (piano), b) Poco adagio (vioară), c) Rondo à l'Ongarese (violoncel). Acest trio a fost executat admirabil de elevii Aprihamian, Ghica şi Georgescu. 8) *Strauss.* Der lustige Krieg, executat de fanfara liceului.

Partea II. Wagner. Preludiul actului I din opera „Lohengrin"; orchestră condusă de d. prof. Cirillo. Apoi două comedii cari au închis acest festival: *Recomandaţia*, unde au jucat elevii Hagiu, Pavlov şi Manoliu, toţi s'au distins, însă cel care a reuşit mai bine, este Pavlof. *Nevasta lui Cerceluş*, farsă de d. Locusteanu; această farsă s'a jucat cu mult brio, cum se şi cere la asemenea piese. Au jucat elevii Moroianu, Pavlov, Hagiu, Soroceanu, Aprihamian, Nechita, Marinescu. Amîndouă piesele au plăcut foarte mult şi elevii-actori au fost aplaudaţi.

Intre partea întăia şi a doua, s'a reprezentat un tablou vivant din trei elevi, dar pentru că acest tablou n'a fost pus în program, nu cunosc numele acestor elevi. Acest tablou-vivant reprezenta pe *Sapho* (antică) şi părea că era o grupare de marmoră; a făcut multă senzaţie în public acest tablou.

Ca conducător cu repetiţiile pieselor a fost artistul Vernescu-Vîlcea, iar pentru tabloul-vivant a fost d-na Nicolau distinsa soţie a d-lui director al liceului şi d. prof. Penel.

Lume a asistat foarte multă, se invitase vre-o 250 de persoane şi în sală erau peste 500; succes frumos şi elevii au plecat a doua zi în vacanţă, ducîndu-şi plăcuta impresie la oraşele unde le este locuinţa. S'a constatat că aceste producţii produc un imens folos asupra elevilor, în privinţa educativă ca şi cea instructivă.

Nel.

Foot-ball.—Duminică a avut loc, în prezenţa d-lui V. Teodoreanu, preşedintele societăţii, pe platoul dela Copou, prima partidă de Foot-bal.

Un mare număr de jucători au participat şi de sigur va creşte încă. Jocul a fost admirat de numeroşi asistenţi şi s'a urmat astfel:

D. André Faure, vechi căpitan de echipă din Franţa (azi profesor la şcoala militară — membru şi la Stade Français şi d. Oswald Racoviţă au dirijat jocul. S'au remarcat cîţi-va jucători şi anume d. Leonida şi Nicu Gatowschy, vechi elevi ai echipelor liceului Janson de Sailly (Paris) şi membri ai Raug Clubului din Franţa, arătîndu-se a fi un arrière excelent. Ceilalţi jucători s'au dovedit resistenţi.

După cîte-va şedinţi de acest elegant şi frumos sport, actualele echipe vor face un *match*, contra unei echipe din Bucureşti. De asemeni se vor exercita pentru a participa la jocurile internaţionale ce vor avea loc la Leipzig în cursul lunei Maiu.

Intre cele 2 părţi ale jocului, Duminică s'au executat şi cîteva *curse de vitezâ* şi *sărituri*, cum şi o partidă de oină.

In curînd va fi isprăvit de asemeni şi parcul de sporturi, pe care societatea îl amenajează şi atunci vor purtea lua parte toţi amatorii de sporturi din Iaşi, făcînd exerciţii atletice, sporturi în aer liber, oină, foot-bal, sărituri diverse, curse, tennys, golf, javelot, etc.

Exerciţiile viitoare vor fi astăzi Marţi, dela 8—11, şi apoi Joi, Sămbătă şi a doua zi de Paşti.

Mîine vor avea loc exerciţii de echipă. Au luat parte d-nii Faure, Th. Berescu, Oswald Racoviţă, Leonida şi Nicu Gatowscy, Drăghici, Borcea, Colceag, Teodorescu, Bădulescu, Alistar, Popp, Orăşeanu, Nagiţ, Bantăş, Titel Brandia, etc.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a sosit aseară în localitate.

Un om pe care-l cunoaştem ca, cum se cade şi conştiincios, legătorul de cărţi Rosenfel, ne roagă să arătăm, că cele publicate în „Evenimentul" relativ la d-sa nu sunt de cît produsul unei nestăpînite, a unui reporter de la acel ziar.

Prin noul budget al Camerei de Comerţ din localitate s'a suprimat postul de comptabil. S'a creat un post de subsecretar în care a fost numit d-nul Tudose fost notar în comuna Lungani..

S'a mai creat un post de impiegat şi s'au mărit toate salariile vechilor funcţionari.

Dela 10 Aprilie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 şi	2 lei
Brînză de vaci prima calitate		1.—
Caş şi urdă dulce		1.60
Ouă zilnic proaspete	6'	suta
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie: jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel roş	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—

La Administraţia Financiară se va proceda la plata pensiilor, cu începere de la 11 April inclusiv.

D-na dr. E. Docman a fost numită şef al serviciului statistic al spitalului Sf. Spiridon din Iaşi.

In locul d-lui dr. Stihi, la ospiciul din Galata, a fost numit d. dr. E. Mironescu.

Consiliul comunal, în şedinţa de eri, s'a ocupat cu votarea de diferite credite şi vînzări de locuri.

In seria a VI-a de profesori pentru examenul de definitivat s'au prezentat cinci candidaţi. La probele orale şi de practică pedagogică au reuşit următorii trei: Modiga D., Stoica Victoria şi Demetrescu.

Seria a VII a de învăţători, cuprinzînd judeţele Dorohoi şi Fălciu, va depune examenul de definitivat astăzi şi mîne Mercuri, înaintea comisiunei de sub preşedinţia d-lui I. Prassa.

Petreceţi sărbătorile Paştelui aprovizionîndu-vă

cu bunătăţile pe care le-a pus în vînzare cu preţurile cele mai ieftine

MAGAZINUL MANOLESCU

— Str. LAPUŞNEANU No. 12 —

Mezeluri asortatate	kgr. 3.—	Unt de gătit special	kgr. 4.50
Suncă ca de Praga	„ 5.80	Miere	„ 3.—
Brînzeturi:		„ în borc. dif. preţuri	
Caşcaval	„ 3.—	Găini tăiate	„ 2.—
Brînză în burdujele şi coaje	„ 3.—	Curcani tăiaţi	„ 2.20
Urdă cu mărar	„ 3.—	Sparanghel	„ 2.—
Brînză de vaci	„ 1.—	Vinuri Terenti şi Rohr în diferite preţuri.	
Smîntînă	„ 2.60		
Lapte acru	„ 2 60	Liqueururi străine, etc. etc. etc.	
Unt de masă (1/4 kgr. 1.30)	„ 5.20		

Pe lîngă că servim mărfurile de calitatea cea mai aleasă cu preţuri în afară de ori-ce concurenţă, facem cadou onor. noastre clientele în zilele de Joi 11, Vineri 12 şi Sîmbătă 13 crt. **Ouă de ciocolată.**

Serviciu la domiciliu **Telefon.**

Ultime Informaţii

■ Scriam dăună-zi în ziarul nostru:

Fiind-că confraţii de la „Cuvîntul“ se arată foarte reverenţioşi faţă de legea contabilităţei şi protestează imediat ce litera ei nu este respectată, întrebăm pe d. Costachi Negruzzi, fost prefect de Judeţ, să ne răspundă, şi aceasta cît mai curînd cu putinţă, în baza cărei licitaţii a adjudecat asupra cumnatului d-sale d. Stewart, reparaţiunile la spitalul din Bivolari.

Il mai întrebăm, în baza cărei dispoziţii din legea Contabilităţii a acordat cumnatului d-sale întreoga sumă prevăzută pentru aceste reparaţii şi cum se face, că, de şi este atîta vreme de cînd s'au dat banii d-lui Stewart, pînă astăzi nici nu s'au început încă reparaţiile la numitul spital.

Revenim şi inzistăm din nou să ni se respundă cît mai curînd cu putinţă. Nu de alta, dar mai avem cîte-va lămuriri de cerut în privinţa unor alte chestiuni, tot în legătură cu respectul pentru legea Contabilităţei şi n'am voi să procedăm mai departe pînă ce această chestiune nu va fi elucidată.

■ *Asociaţia generală a Presei convoacă pen ru ziua de 21 Aprilie o adunare generală a membrilor.*

Cu această oeaziune dăm aci amănunte asupra activităţii asociaţiunii.

Comitetul ei organizează o lotărie cu 500.000 numere, din care asociaţia va putea bineficia, aproximativ, 100.000 lei. De asemenea comitetul contractează cu o societate o asigurare pentru caz de moarte, urmînd ca să beneficieze familia fiecărui membru în caz de deces al acestuia, o sumă de 2000 lei.

Se va interveni la ministerul de lucrări publice ca să acorde călătoria gratuită pe C. F. R. membrilor cari colaborează la ziarele cotidiane şi o reducere de 50 la sută pentru colaboratorii ziarelro periodice.

După cum am arătat asociaţia a devenit persoană juridică în virtutea unui articol din legea asigurărilor muncitoreşti.

■ **Inundaţii din judeţul Iaşi, pentru care atît guvernul cît şi diferitele societăţi au trimis însemnate sumi de bani, încă din anul trecut, spre a li se veni în ajutor, aşteaptă cu nerăbdare revenirea la putere a d-lui Petre P. Carp, în speranţă că, odată cu schimbarea ce se va opera în administraţie, să poată intra în posesiunea sumelor destinate a le repara daunele suferite de pe urma dezastrului inundaţiilor.**

■ *D. Al. A. Badareu, va fi azi la clubul conservator democrat, între orele 5—7 seara.*

■ *Ziarul* L'Indépendance Roumaine, *anunţînd înscrierea d lui Petre Missir în partidul conservator democrat, spune că demisia „celui mai subtil teoritician al partidului conservator şi reprezentantului quintesenţei doctrinei conservatoare“ este simptomatică.*

Consecinte însă cu tradiţia gazetarismului liberal L'Independance *atribuie demisia din partidul conservator a d-lui Missir complecităţei ministerului cu d. Arion.*

Copilăroasă explicaţie şi inexactă.

■ *Sîntem informaţi că I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a decis a îngădui şi vara aceasta vizitarea mănăstirilor din Moldova. Doritorii vor trebui să facă din timp o cerere pe timbru de 30 bani, adresată I. P. S. S. Mitropolitului.*

■ Pentru reorganizarea şcoalelor profesionale de fete, ministerul instrucţiunii a întocmit o comisiune compusă din d-nele Adelsberg, directoara Şcoalei profesionale de fete gradul II Bucureşti, d-na Ladico, dirigintea atelierelor de la zisa şcoală, d-na Peretz, directoara Şcoalei No. 2 din Bucureşti, d-na A. Purcheria, maestră la Şcoala profesională din Iaşi, d-na Mărzescu, inspectoare a şcoalelor profesionale, d. I. Mihalcescu, profesor la facultatea de Teologie din Bucureşti, cari sub preşidenţia d-lui Inspector al Şcoalelor comerciale din ţară V. I. Radu, s'a întrunit de mai multe ori în acest scop.

Comisiunea se va întruni din nou în localul ministerului în ziua de 25 Aprilie, oara 4 p. m. pentru a-şi continua lucrările.

■ *D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, care a petrecut două zile în Iaşi, se'ntoarce în astă seară în Capitală.*

■ **Mişcare la Căile ferate din Iaşi** — D. Anton Vasilescu, controlor la Căile ferate din Craiova, a fost mutat pe ziua de 1 Aprilie, la inspecţia a 6-a mişcare din Iaşi, în locul d-lui G. Gherghina, mutat la Craiova.

D. Anton Marteau, şeful depoului Iaşi, a fost licenţiat din serviciu, pentru a-şi regula drepturile la pensie.

In locul d-sale a fost numit d. P. Şerbănescu, actualul sub-şef de depou.

D-nii Ion Corciovescu şi I. Gheorghiu, inpegaţi la secţia 6 de mişcare din Iaşi, au fost transferaţi la marele Stat major, de Bucureşti, pentru exerciţii de îmbarcare şi debarcare a trupelor.

Demisia, interviewul şi altele

— Declaraţiuni interesante al unui marcant parlamentar—

Sîmbătă, după terminarea memorabilei şedinţe, care a însemnat un dezastru pentru fostul ministru al domeniilor, — autorul acestor rînduri, părăsind Camera, a avut prilejul să coboare dealul Mitropoliei, în tovărăşia unui deputat junimist, de esenţa cea mai pură, personagiu politic cu multă suprafaţă în partidul vechiu conservator, şi, care, odiniară, sub precedentul guvern Maioreseu, ocupase o înaltă funcţie administrativă.

Contrariat, aş putea zice îndurerat, personagiul politic îmi spunea:

— Nu se poate tăgădui—şedinţa de astăzi ie un mare succes pentru Take Ionescu şi dovedeşte că partidul conservator-junimist s'a fărămiţat cu desăvîrşire.

De sigur că cea mai mare surpriză a fost nu fondul ci tonul discursului primului ministru.

Fondul nu putea fi altul, din moment ce, fără explicaţii categorice, situaţia d-sale ar fi fost imposibilă faţă de d-l Take Ionescu şi miniştrii conservatori-democraţi, şi, mai cu seamă, din moment ce apare tot mai evident, că d. Maiorescu speră într'o fuziune, sub şefia d-sale.

Forma ar fi trebuit însă să fie alta. Primul ministru putea să nu puie răutate în răspunsul său la adresa d-lui Filipescu. Nu de alta, răutatea nu foloseşte nici odată—mai cu seamă în situaţia precară de astăzi a conservatorilor.

Greşelile d-lui Filipescu

— Vei conveni însă ca gestul d-lui Filipescu...

— Convin că d. Filipescu a făcut patru greşeli mari, simultan, şi că una din ele ie capitală—greşală, care,—deşi la noi se uită toate,—îl va costa mult, din punct de vedere al năzuinţelor legiiime, pe care le-ar fi putut avea în deslegarea actualei crize conservatoare.

Cea mai mare greşală a fost demisia. Rău, foarte rău a făcut că a demisionat. Trebuia să stea în guvern pînă la tranşarea chestiunei externe — cu atît mai mult cu cît pare neîndoios că rezolvirea conflictului romîno-bulgar se face cu oare care avantagii pentru Romînia.

A doua greşală a fost interviewul. Nu se poate admite procedeul d-lui Filipescu—căci cu modul acesta am ajunge la forme şi mai balcanice de luptă între personalităţile politice.

A treia greşală—că şi-a făcut imposibilă venirea în parlament. Răfueli atît de grave, care privesc ministerul şi parlamentul, nu se rezolvă pe calea interviewului.

A patra greşală—că d. Filipescu, care, nu se ştie din ce cauză, are multă ascendenţă asupra d-lui Fleva, nu l'z oprit pe acesta să facă interpelarea.

D. Fleva şi a servit rău prietenul—cum, de altfel, i s'a mai întîmplat dese ori.

Un şef—asta voim!

— Nu ştiu. N'aş putea preciza. Dar am simţimîntul că, cu şedinţa de astăzi, intrăm într'o nouă fază a crizei conservatoare, fără ca să se poată intrevedea contururile...

— Asta, da. Evident: criza ie cu mult complicată. Cu toate aceste se poate spune că întămplările ultime grăbesc sfîrşitul ei.

Şi-ţi pot spune că ne apropiem cu paşi mari de soluţia finală şi cuvîntul hotărîtor tot bătrînul părăsit de la Ţibăneşti îl va avea.

Corife i de la noi sunt astăzi lămuriţi în privinţa celor ce se petrec în sufletul nostru: noi voim să ştim dacă avem un şef şi cine este el. Noi voim să ştim dacă bătrînul Petre Carp trebue să se resemneze, definitiv după modul cum a fost tratat şi tradat.

Foarte curînd, mai curînd de cum îţi închipui—şi spun aceasta pe baza unor lucruri definitiv hotărîte—Petre Carp va fi pus în faţa delegaţiunei autorizate a partidului nostru şi va trebui să vorbească în mod lămurit.

Va refuza să vorbească?—Acest refuz va fi interpretat şi el?—Va vorbi.—Ce va spune el, va fi cuvînt de evanghelie.

*

— Dar dacă refuză a vorbi — şi sunt cuvinte care indrituiesc această eventualitate!

— Atunci ne vom resemna noi, şi cu regretul în suflet, vom proceda pe cale de închegare. Organizmele politice, dacă vor să trăiască, pot suporta peste cele mai dureroase jertfe, nu pot însă să se lipsească de o diriguire.

Şi noi nu cerem de cît atît: partidul conservator, singur sau fuzionat, să aibă un diriguitor!

■ **Creditele extraordinare ale Universităţii.**—Aseară a avut loc întrunirea Marelui colegiu Universitar, convocat de d. rector al universităţii, pentru a aduce la cunoştinţă creditele obţinute pentru universitate şi măsurile de luat pentru o cît mai bună întrebuinţare a lor.

D. rector C. Stere a expus demersurile făcute pe lîngă cei în drept precum şi rezultatul audienţei d-sale, la Palat. A cetit apoi memoriul adresat d-lui Prim Ministru şi Ministerului de Instrucţie, în care sînt prevăzute toate îmbunătăţirile urgente şi indispensabile pe care le necesită universitatea din Iaşi.

In urma expunerei detaliate a întrebuinţării creditelor cerute pentru organizare şi înzestrare şi a creditelor pentru construcţiuni, Marele Colegiu a luat următoarele deciziuni:

a). Creditul extraordinar de 231,300 lei, ce urmează a fi acordat pentru bibliotecă, laboratorii şi seminarii, să fie repartizat în conformitate cu votul colegiului universitar, întemeiat pe cererile facultăţilor respective.

D. rector, a fost însărcinat să comunice această repartizare Ministerului de instrucţie.

b) S'a ales comisiune pusă sub preşidenţia d-lui rector C. Stere şi compusă din d-nii profesori D. Gusti, Al. Miller, Fr. Reiner şi Gr. Demetrescu, care va lucra cu directorul bibliotecei centrale, la elaborarea unui plan de organizare a viitoarei biblioteci şi a asigura o întrebuinţare utilă a creditelor acordate pentru această bibliotecă.

c) S'a ales o altă comisiune, de asemenea pusă sub preşidenţia d-lui rector C. Stere, compusă din d-nii profesori P, Rişcanu, Al. Philipide, P. Bujor, Al. Obregia şi dr. N. Leon, pentru a cerceta care ar fi mijlocul cel mai nimerit al întrebuinţării creditelor extraordinare ce urmează a fi acordate pentru *construirea palatului bibliotecei Iaşilor*, precum şi a laboratoriilor şi aripei facultăţii de medicină.

d) D. rector, împreună cu senatul universitar, vor stărui ca toate creditele extraordinare cerute pentru universitate—*în sumă de peste 1.200,000 lei*—să fie de urgenţă acordate spre a nu se pierde campania de lucru a anului curenţ.

■ **Universitare.** — Pentru astăzi la ora 4 p. m. a fost convocat consiliul facultăţei de ştiinţe, pentru a se consfătui asupra fondului acordat prin noul budget al Ministerului de instrucţie.

— Ieri a depus legiuitul jurămînt d. dr. Socrat Lalu, noul profesor de farmacologie.

— D. I. Neculau — magistrat din Vas-lui — a obţinut o subvenţie pentru tipărirea tezei de doctorat în drept.

■ Numeroşii spectatori ai cinematografului Pathé Frères, din vasta sală a circului Sidoli, vor putea admira astăseară Marţi 9April: „Cînd nevoia e la extrem, ajutorul bate la uşă“. Este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Tom Dickson. Mare roman dotectiv în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Pagini însufleţite din viaţa Regelui George I al Greciei.

Rosalia a cîştigat la loterie, scene foarte humoristice.

Mâine Mercuri 10 April matineu la 3 ore p. m. şi reprezentaţie serală la 9 ore.

Cu începere de Joi 11 April, toate spectacolele fiind oprite, cinematograful îşi suspendă reprezentaţiile pînă în prima zi de Paşti.

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis à viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

J. G. Mihaileanu şi soţia, Henrieta Fuchs, Leon Czaban şi soţia cu copiii, Prof. Dr. Alfred Reich cu soţia Dr. Francisca Fuchs-Reich, Laurent Rozianu cu copiii, familiile Hey şi Wittels au durerea a înştiinţa moartea iubitei lor mătuşe

LUISA FUCHS

decedată în vrîstă de 75 ani Marţi dimineaţă şi roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii să bine-voiască a asista la înmormîntarea care va avea loc Mercuri 10 Aprilie a. c.

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctei strada I. C. Brătianu 41 la orele 3 p. m. spre Cimitirul israelit.

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei“ —

Bucureşti 7 Aprilie

Aniversarea regelui României serbată cu mare solemnitate la Berlin

Respunsul ţerilor aliate la nota Puterilor

Anexarea Silistrei

Noua organizare a Dobrogiei
Alegerile din Silistra
Linia pentru Cobadin—Ostrov

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul“ publică ştirile ce urmează, cu privire la anexarea Silistrei.

E cert—spune ziarul—că anexarea Silistrei poate fi considerată ca fapt îndeplinit.

Ca urmare firească Dobrogia va fi împărţită în 3 judeţe, din care unul va fi Silistra. Judeţului Silistra i se va aplica imediat regimul Constituţional, urmînd a se efectua alegeri imediate pentru primii representanţi în parlament ai judeţului Silistra.

Silistra va fi legată printr'o linie ferată Cobadin—Ostrov, care se va executa din marele împrumut de 405 milioane, ce urmează să realizeze direcţiunea căilor ferate.

In ceia ce priveşte Podul de la Silistra, e o chestie ce urmează a fi studiată.

Acest pod cere o cheltuială de 40 milioane, din cauza terenului inundabil, care cere construirea unui viaduct pe o întindere de 14 kilometri.

Numiri în învăţămînt

Bucureşti. — D-nii I. Constantinescu, profesor la liceul din Iaşi şi Raita profesor la Ploeşti, au fost numiţi inspectori ai învăţămîntului secundar, în locurile vacante.

D-nii profesori M. Ţilenschi, Crassan, Ianculescu, Reus, Grădinariu, Nestorescu şi Marinescu au fost numiţi membri în comisiunea pedagogică.

Alegerea din Prahova

Ploeşti. — Membrii partidului conservator, în întrunirea de eri, au ales ca şef local, pe d. Mihail Cantacuzino.

Şcoli elementare de agricultură

Bucureşti.—D. Th. Speranţă, directorul învăţămîntului profesional, a înaintat un raport d-lui ministru de instrucţiune, prin care arată nevoia, ca din creditul de 50 milioane votate pentru construcţiuni de şcoli rurale, să se construiască şi cîte-va localuri de şcoli de agricultură şi de meserie.

Suveranul la Sinaia

Bucureşti.—M. S. Regele pleacă Sîmbătă la Sinaia, unde va lua reşedinţă pînă la 25 Aprilie, dată redeschiderei parlamentului.

Suveranul suferind

Bucureşti.—M. S. Regele se află puţin suferind, în urma unei răceli.

D. dr. Mamulea, a cerut Suveranului să se supuie unui repaus de cîte-va zile.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

100,000 lei.—18982.

5000, lei.—41355.

3000, lei.—59457.

2000, lei.—37387, 43257.

1000, lei.—32828, 19464, 35706, 41498 55622, 55169, 58165, 58691, 44208, 44143 48056, 59512, 10984, 22116, 24392.

500 lei.—10228, 16067, 18289, 39853 43975, 56044, 13061, 21745, 32137, 51054 54629, 55566, 55549, 36284, 37673, 45073 48543, 50842, 53456, 56988, 1144, 3844 13463, 15762.

Un nou volum de Carmen Sylva

Bucureşti.—In editura Frantz Müller, va apare în curînd un nou volum cu numele de Carmen Sylva, intitulat „Printre munţi“.

Moartea căpitanului Degeratu

Bucureşti.—Căpitanul Gh. Degeratu, fiind bolnav, a luat 10 prafuri de antipiriuă, în urma cărora a încetat din viaţă, în nişte chichinuri grele.

Vacanţa ministrului de interne

Bucureşti. — D. Take Ionescu, Ministru de interne, renunţînd la călătoria proectată în Dobrogea, va petrece vacanţa de Paşti la Sinaia.

*

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Aniversarea regelui Romîniei

Berlin.—Aniversarea naşterei M. S. regelui Romîniei, a fost celebrată la legaţiunea Romîniei, printr'un banchet la care, între alţii, au luat parte şi miniştrii Jogow, Heerling, generalul von Sachs directorul departamentului central al ministerului de răsboiu, lt generalul Sehro directorul academiei tecnice militare, sub secretarul de stat la externe, d. Zimmermann, şeful secţiunei politice von Sturm; o delegaţie a primului regiment de artilerie de campanie al cărui şef este M. S. Regele; o delegaţie a regim. 2 dragoni, al gărzei căruia aparţinea suveranului Romîniei înainte de a fi primit coroana romînă, consilierul intim de legaţie von Jacobs, membrii legaţiunei, numeroşi ofiţeri romîni cu stagiul la Berlin. Ministrul de externe d. Jagow a exprimat în termeni cordiali urările guvernului imperial pentru M. S. Regele.

S'a strigat de trei ori ura. Muzica primului regiment de artilerie de campanie a gărzei a întonat imnul romîn. Dl. A. Beldiman ministrul României a răspuns toastînd pentru împarat şi relevînd legăturile strînse de amiciţii unind pe cei doi suverani. Muziea a întonat imnul prusian.

Răspuunsul ţărilor aliate

Sofia. — Agenţia bulgară spune că nota de răspuns a aliaţilor a fost remisă azi după amează. Răspunsul exprimă vii mulţumiri marilor Puteri pentru comunicarea lor din care se citează patru puncte; apoi spune: statele aliate consimt ca condiţiunile sus citate pentru cari Puterile voesc să intervină în vederea încheerei păcei cu Turcia. Statele aliate cer numai ca marile Puteri să binevoiască a admite principiul indemnizării de răsboiu: primesc meditaţiunea dar îşi rezervă ca în cursul negocierilor să desbată cu marile Puteri chestiunile privitoare la insule şi fixarea definitivă a graniţei Turciei şi Albaniei.

Demobilizarea în Austria

Viena.—Azi dimineaţă a avut loc la contele Berchold o conferinţă a miniştrilor comuni şi miniştrilor presidenţi Austriac şi Ungar, pentru a discuta asupra chestiei, liberărei rezerviştilor convocaţi în sudul monarhiei. Ziarele spun că liberarea rezerviştilor nu este probabilă atita vreme cît Sîrbii n'au plecat din Durazzo.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42.

Consult 10—11 şi 3—5.

Ultime Informaţii

Pentru ca confraţii de la „Cuvîntul“ să nu fie nevoiţi a da în diferite rînduri lămuriri cu privire la indiscreta chestie ce le-am pus, relativ la chestia reparaţiunilor de la spitalul din Bivolari, îi rugăm să ne spuie, cam cine cred d-nealor că trebuie să răspundă pentru consecinţele, care vor decurge din faptul că reparaţiile nu s'au făcut la timp, — deşi banii pentru reparaţii au fost încasaţi de adjudecător?

Aceasta, întru cît din cele ce ştim noi, reparaţiunile au fost calculate odinioară pe baza menţinerei zidurilor, iar astă-zi acele ziduri sunt o ruină şi nu mai pot fi de loc utilizate.

Probabil că d. Alexandru A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, va reveni din nou în Iaşi mîine, Joi dimineaţă.

Aflăm din sursă sigură că d-nii Constantin şi Mihai Ivoşcu doi dintre cei mai vechi membri ai clubului conservator din localitate, s'au retras irevocabil din acel club.

Corespondentul nostru ne comunică faptul că d. Nicu Catargi, prefect de Suceava, reîntorcîndu-se ieri din Capitală, a fost obiectul unei călduroase şi impozante manifestaţiuni din partea populaţiunei Fălticenilor.

In frunte cu primarul oraşului un număr foarte mare de notabili şi cetăţeni, venise la gară să mulţumească prefectului pentru solicitudinea arătată nevoilor judeţului şi a oraşului şi în special prin votarea creditului nevesar introducerei luminei electrice în oraş.

Doleanţa aceasta a fost satisfăcută în urma insistenţilor d-lor Sebastian Moruzzi şi Nicu Catargi, ale căror demersuri au găsit un puternic sprijin în d-nii Take Ionescu şi Al. A. Badareu.

La sfîrşitul acestei luni, A. S. R. Principele Ferdinand, va face o călătorie de studii prin Moldova, însoţit de un grup de ofiţeri superiori.

In această călătorie, Principele Ferdinand va vizita şi Iaşul, în zilele de 25 26 şi 27 Aprilie. A. S. Regală va fi găzduită la comandament.

In ziua de 27 Aprilie Principele va pleca la Tg. Frumos, iar a doua zi la Roman, prin Strunga.

Epitropia Sfîntului Spiridon, prin contractul încheiat cu societatea de întreprinderi „Avîntul“ căreia îi s'a concesionat Slănicul Moldovei, a prevăzut a se respecta condiţiunile hrisoavelor de donaţiuni în ce priveşte acordarea de ape şi băi gratuite suferinzilor fără mijloace. Credem a şti că se va acorda Eforiei dreptul de a recomanda în Iunie şi în August cîte 200 de bolnavi în condiţiunile de mai sus.

Cassa Centrală a meseriilor a înştiinţat pe cale particulară pe farmaciştii locali, că dacă vor continua să refuze ordonanţele medicilor corporaţiilor, va deschide la Cassa Medicală o farmacie, pusă sub îngrijirea unui farmacist titrat.

Dacă s'ar face acest lucru, e posibil ca farmaeiştii să se adreseze justiţiei.

De la 4 Aprilie s'au declarat cazuri de scarlatină: două cazuri la şcoala Normală, cîte un caz în str. Cuza-Vodă 30, I. C. Brătianu 151, str. Răchiţi 12, Liceul Naţional (un copil al d-lui Gh. Nica), Costachi Negri 7, Str. Cuza-Vodă (în curtea Camerei de Comerţ).

Eforia Sf. Spiridon a admis arendarea băilor Slănic, societăţii „Avîntul“ din Bucureşti.

Eri s'a primit acontul garanţiei, rămînînd ca contractul să fie făcut şi iscălit în ziua de 25 Aprilie, de către d-nii dr. Em. Riegler, Nicu Pogonat Cristea T. Cristea şi societate.

In ziua de 21 April — Duminica Tomei — împlinindu-se 30 de ani de la moartea marelui filosof Vasile Conta, un grup de intelectuali ieşeni (din iniţiativa d-lui d-tor P. Zosin) vor face un pelerinaj la mormîntul dela „Eternitatea“.

Intr'o audienţă pe care d. Al. A. Bădăreu, ministrul lucrărilor publice, a-acordat-o unui student din localitate, d-sa a declarat că reducerile de 50 la sută pe căile ferate ale studenţilor, rămîn suprimate cu începere de la 1 Mai st. v.

Nu se va putea reveni asupra acestei dispoziţiuni decît în caz cînd d. rector al universităţei va interveni personal, arătînd absoluta nevoe a menţinerei reducerei de 50 la sută.

Cu ocazia plecării în Rusia a elevilor liceului iaşan, consulatul rusesc a creat un mic incident de frontieră, refuzînd a autoriza trecerea elevilor de religiune mozaică.

In urma insistenţelor puse, consulatul a acordat autorizarea pentru toţi elevii fără osebire.

Grav accident. — Cu trenul de 2.45, a fost adus în Iaşi dr. Jean Manolescu, victima unui grav accident, care a avut loc azi dimineaţă în împrejurările următoare:

D. dr. Manolescu venea în trăsură şi la scoborîşul dealului Criveştilor, caii au luat vînt, trăsura a fost răsturnată şi victima accidentului, peste care a trecut trăsura, fu tărîtă pe o mare distanţă.

Pentru moment nu se poate preciza natura şi calitatea leziunilor, căci medicii n'au procedat încă la examinarea bolnavului.

Cu trăsura societăţei salvarea, d. dr. Manolescu a fost transportat la sanatoriul Ţaicu.

In gară, se aflau d-na şi d. Jean Ghica socrii, şi d-na dr. Manolescu.

Dorim d lui dr. Manolescu, din suflet, o grabnică vindecare.

In comisiunile pentru cercetarea cărţilor didactice de curs primar, Ministerul instrucţiunei publice a numit pe următorii profesori şi institutori din Iaşi.

D. Haliţa profesor de pedagogie la seminarul „Veniamin“ pentru abecedare şi tăbliţe. D. I. Constantinescu, pentru geografie. D. institutor Cezar Tăzlăoanu pentru gramatică, şi d-nii V. Costin, Eduard Cosmiţă şi Al. Tincu pentru desen şi caligrafie.

D. Dr. Ilie Pisovski se află la Montpellier unde urmează cursurile speciale de Oenologie.

Descoperirea unui furt îndrăzneţ.—Firma fraţii Rozenştein, înştiinţînd brigada de siguranţă că i se sustrage mărfuri din prăvălie.

S'au început imediat cercetările, care au descoperit că autorul principal al acestor furturi era un băeat din prăvălie numit Herşcu Golden care avea de complice pe un alt băeat de prăvălie numit Al. Marcu fratele droghistului Iosef Marcu proprietarul drogheriei din Tg.-Cucului.

Mărfurile sustrase erau vîndute, drogheriei Iosef Marcu.

Din percheziţiunile făcute s'a găsit asupra d-lui Herşcu Golden între altele şi un număr de 80 ţigări ruseşti pentru care s'au încheiat cuvenitele acte de contrabandă.

Postul de medic comunal ajutor pentru epidemii a fost scos din budget. Postul era ocupat de d. dr. Grossi, ca diurnist.

Şcolile particulare din localitate au primit cîte o adresă din partea ministerului de Culte ca să permită medicilor specialişti a examina elevii pentru a constata dacă nu sunt atinşi de *ozenă*.

Cu ocazia sărbătorilor Paştelui stareţii, eparhiei mănăstirilor Moldovei vor veni să felicite pe I. P. S. S. Mitropoltul Pimen. Li se va oferi stareţilor o masă la palatul Seminarului la care I. P. S. S. învită şi pe toţi ziariştii din localitate.

Direcţia generală a serviciului sanitar pune în vedere Prefecturilor de judeţ, că la trimeterea persoanelor muşcate de animale turbate în cura Institutului antirabic, cu întreţinerea şi transportul pe contul statului, să se ia şi avizul medicului respectiv de plasă dacă este necesitate de excortă.

Aceasta pentru ca pacienţii să nu mai fie însoţiti de agenţii poliţieneşti sau jandarmi, de cît numai în cazurile cînd trebuinţa o va cere.

In ziua de 21 Aprile a. c. oara 8 seara se va serba în saloanele societăţei de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi, din iniţiativa unor foşti elevi ai d-lui V. Negruţi, retragerea la pensie a acestui veteran.

Comitetul organizator invită la această serbare, în afară de foştii elevi şi colegi de breaslă, şi pe ceilalţi colegi şi elevi care ar dori să participe la numita serbare.

Adeziunile se trimit cel mai tărziu pînă la 18 Aprilie a. c. pe adresa comitetului de organizaţie, societatea de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi, şi însoţite de suma de 15 lei.

Pe ziua de azi s'a constatat un nou caz de scarlatină în strada sf. Lazăr.

Serviciu sanitar a luat cuvenitele măsuri de izolare.

Primăria a luat vacanţă de azi pînă la 15 Aprilie.

Astăzi, pe cînd d. Arghir Gheorghiu depunea la Administraţia Financiară suma de 8600 lei, a d-lui Eugen Herovanu, i s'au furat banii de către un necunoscut. Autorităţile sunt în căutarea hoţului.

Prefectura de judeţ e înştiinţată că de la 1 Mai se restabileşte legătura poştală Iaşi-Voineşti. Se înfiinţează de asemenea un post nou de factor poştal pentru serviciul comunei Coarnele Caprei, prin gara Belceşti.

In comuna Focuri a fost găsit un cadavru în putrefacţie a unui copil.

S'a stabilit că mama copilului se numeşte Maria Zaharia din Hălceni-Şipote, care născuse copilul pe drum.

Azi a avut loc şedinţa consiliului de administraţie a Băncei „Moldova“ şi s'a decis că din profitul nett, pe exerciţiul anului 1912, să se doteze fondul de prevedere cu lei 250000, fondul de rezervă pentru fluctuaţiuni de schimb cu lei 80000, fondul de rezervă cu lei 90.000, şi de a distribui un divident de 8 la sută.

Consiliul a mai dotat fondul pensiunei pentru amploiaţi cu încă 3000 lei.

Consiliul a mai hotărît a dona pentru flota naţională 2000 lei şi 1000 lei pentru aeroplanul „Iaşul.“

Universitare.—Aseară d. C. Stere, rectorul universităţii, a vizitat laboratoarele de ştiinţe, întreţinîndu-se asupra îmbunătăţirilor ce urmează a se aduce prin creditele acordate facultăţii respective, în valoare de 52000 lei.

— Prin noul buget s'a prevăzut un post de bibliotecar şi arhivar la facultatea juridică din Iaşi.

Deasemenea s'a prevăzut încă un post de custode pe lîngă Biblioteca centrală.

Ambele aceste posturi vor începe a funcţiona de la 1 Noembre a. c.

— Ministerul de instrucţie a comunicat rectoratului că, de oare ce art. 87 din lege prevede că nimeni nu poate fi titular a 2 catedre, cum însă la facultatea de medicină, d. prof. Socor titular la catedra de Fiziologie, ocupa şi catedra de clinică Oftalmologică, contrar cu dispoziţiile art. de mai sus, această situaţie nefiind conformă legii, Ministerul cere a se convoca de urgenţă Senatul universitar, unit cu consiliul facultăţii de medicină, pentru limpezirea acestei chestiuni prin crearea legală a unei catedre de Oftalmologie.

Numeroşii spectatori ai cinematografului Pathé-Frères, din vasta sală a circului Sidoli, vor putea admira astăseară Mercuri 10 April: „Cînd nevoia e la extrem, ajutorul bate la uşă“. Este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Intăia iubire. Extraordinară naraţiune însufleţită. Film american cu o înscenare senzaţională, cuprinzînd două părţi.

Tom Dickson. Mare roman detectiv în două părţi, excelent redat cu o splendidă montare.

Pagini însufleţite din viaţa Regelui George I al Greciei.

Vagabonzii, scene foarte humoristice.

Pînă la sfîrşitul acestei săptămîni, fiind interzis ori ce spectacol, cinematograful îşi suspendă reprezentaţiile pînă în prima zi de Paşti.—Două matineuri (3 şi 5 jum.) şi reprezentaţie serală la 9 ore.

Dela 10 Aprilie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse:

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Unt proaspăt pentru gătit		3.60
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci		—80
Brînză de oi de toamnă	1.80 şi	2 lei
Brînză de vaci prima calitate		1.—
Caş şi urdă dulce		1.60
Ouă zilnic proaspete	6'	suta
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Caşcaval greçesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2 80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie: jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii.

Se găsesc zilnic paseri tăiate

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel roş	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei“ —

Bucureşti 8 Aprilie

Căderea Scutarilor

Intrarea trinmfală a Muntenegrenilor

Un răspuns dat lui Luzzatti

— Chestia evreiască nu este şi nu poate fi o chestie de drept internaţional, spune d. Take Ionescu —

Bucureşti.—In ziarul „Corriere del Serra“, apărînd un nou articol a d-lui Luzzatti în chestia evreilor din Romînia, ziarul „La Roumanie“ a solicitat un răspuns din partea d-lui Take Ionescu.

Iată în rezumat cele spuse de d. Take Ione cu.

— Am cetit articolul d-lui Luzzatti, zise d. Take Ionescu, şi menţin că se 'nşeală foarte mult.

In ceia ce priveşte chestia din Dobrogia, d. Luzzatti, face o adevărată confuzie.

Cînd s'a anexat Dobrogia, toţi locuitorii, s'au bucurat imediat de toate drepturile, în afară de acele de a trimete reprezentanţi în parlament.

La 1906, sub ministerul Cantacuzino, s'au început lucrările pregătitoare pentru a se extinde drepturile politice în Dobrogia.

La 1909 legea a fost votată, urmînd ca să se bucure de aceste drepturi politice, toţi acei care au fost găsiţi supuşi Turciei, în momentul anexărei.

Legea a fost incomplectă, dar nu se obijduia evreii, după cum pretinde domnul Luzzatti.

Eu cunosc lucrurile, căci am pledat la Casaţie bine înţeles gratuit, şi au fost respinşi de comisiune, greci, bulgari şi chiar romîni şi numai prea puţini evrei.

S'a întîmplat chiar ca un romîn, fost ostaş sub Vodă Cuza, dar stabilit msi de demult în Dobrogia, să fie respins de comisiune.

Eu încă în Februarie 1908, am înscris în programul partidului conservator-democrat întinderea drepturilor politice pentru Dobrogia, dar împreună cu colegii mei din barou, recunoscînd imposibilitatea iuridică pentru Inalta Curte de Casaţie de a stabili principiul, am exprimat necesitatea unei noi legi.

D. Marghiloman a făcut să se voteze legea, şi s'a urmat în chip atît de larg, în cît printre acei cari sunt astăzi cetăţeni romîni, sunt probabil şi unii cari n'au fost supuşi turci.

Dar în tot cazul această chestie n'a fost considerată ca o chestie specială a evreilor în Romînia“.

In ceia ce priveşte a doua chestie ridicată, d. Take Ionescu, zise:

„Chestia evreiască a eşit din domeniul internaţional şi a devenit o chestie interioară. Ca să accept părerea d-lui Luzatti că chestia evreească ar putea fi privită ca o chestie de drept internaţional, aceasta nu o pot admite,

O chestie de sentiment internaţional, cît va pofti, dar de drept internaţional, nu!

O pretenţie ca acea a d-lui Luzatti merge chiar în potriva scopului ce urmăreşte. Nimic n'ar putea mai mult să dezarmeze bunele intenţii, faptul că s'ar prezenta lucrurile, ca o chestie de înjoncţiune din partea străinătăţei.

CRIMA MILITARA

R.-Sarat. — Eri plutonierul Petrache Enea, a lovit cu patul sabiei pe un soldat rupîndu-i buza şi scoţîndu-i mai mulţi dinţi.

Tot acest plutonier a mai bătut şi rănit grav pe soldatul Băzică, tot din compania 2 de infanterie.

Autorizare

Bucureşti: — D-ra Maria Knoch a fost autorizată a preda limba germană la institutul Knoch din Iaşi.

Mişcarea la Finanţe

Bucureşti. — D. Al Marghiloman, Ministru de finanţe, a lucrat eri toată după ameaza, la mişcarea în personalul întregei administraţiuni financiare, în legătură cu noul budget.

Noi numiri la direcţia sanitară

Bucureşti.—D. dr. Mezincescu a fost numit sub director al serviciului sanitar.

D. dr. Culiano, a fost numit medic la serviciul maritim.

D. dr. Bejan a fost numit din nou membru în consiliul sanitar superior.

D. dr. Riegler, a fost numit membru în comisia medico-legală.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

3000.—56,999.

2000.—3,011, 47,688, 16,485, 29,718.

1000.—557, 34.287, 35,831, 59.547 9,225, 16,361, 22,456, 39,532, 50.919 53,809.

500.—3,287, 6.203, 11,623, 16,554 17,125, 46,202, 33,520, 34,136, 39,375 45,819, 45,635, 54,300, 48,872, 49,422, 53,679, 53.490, 9,368, 10.516, 11,828, 21,263, 5,671.

Căderea Scutarilor

INTRAREA TRIUMFALA A MUNTENEGRENILOR

Cettinge.—Oficial.—După un asalt general sîngeros, trupele muntenegrene au reuşit să cucerească oraşul Scutari.

*

Viena.—„Slavische Corespondenz“ află din Cettinge, că Scutari a căzut.

Regele Nichita şi Regina Muntenegrului îşi vor face chiar azi intrarea triumfală la Scutari.

Essad-Paşa, recunoscînd imposibilitatea de a mai rezista, a predat oraşul.

Lupta a durat 2 zile. Artileria serbească a redus la tăcere artileria turcească.

Trupele muntenegrene s'au luptat cu vitejie.

*

Viena.—Asupra consecinţelor căderei Scutarilor, încă nu se poate nimic preciza.

Agitaţia din Ştiubei

R.-Sărat. — Obştia locuitorilor din comuna Ştiubei s'a prezintat Prefectului de judeţ, plîngîndu-se în potriva arendaşului Al. Gheorghiu, care reţine vitele locuitorilor.

Din această cauză, domneşte o oare care agitaţie în comună.

Profesorii Romîni la Viena

Bucureşti.— Principele de Furstenberg, Ministrul Austriei la Bucureşti, a făcut cunoscut ministerului de instrucţie că se va face o primire deosebită profesorilor şi institutorilor romîni, cari vor vizita Viena, în zilele de 21, 22 şi 23 Mai.

D. Ministru Xenopol la Roma

Roma.—D. Xenopol, Ministrul de Comerciu al Romîniei, a sosit aci, după prînz şi a fost primit la gară de personalul legaţiunei romîne şi de Marchizul Paterno, secretarul d-lui De San Giulano

Demisia motivată

Bucureşti.— Se afirmă, în unele cercuri, că demisia motivată a d-lui Petru Misir, din partidul Conservator-democrat, va fi dată publicităţei.

Primul Ministru la Predeal

Predeal. — D. şi d-na Titu Maiorescu au sosit azi la Predeal.

Primul ministru a fost obiectul unei manifestaţiuni, de simpatie din partea populaţiei.

Numiri la direcţia lucrărilor Publice

Bucureşti.— D. Romulus C. Ionescu a fost numit director la lucrările noi, la Căile ferate.

D. P. Alexandrescu a fost numit secretar al şcoalei de conductori, din nou înfiinţată.

AUSTRIA ŞI CADEREA SCUTARILOR

Viena. — Ziarele arată, că situaţia se agravează.

Se aşteaptă din moment în moment căderea Scutarilor.

In Austria se critică atitudinea Puterilor, care au întărziat intervenirea energică pe lîngă Muntenegru şi se crede că Muntenegrenii o dată intraţi în Scutari, cu greu vor putea fi scoşi.

Răspunsul ţărilor aliate

Londra. — Răspunsul ţărilor aliate la nota Puterilor, a produs o bună impresie

Viitoarea conferinţă, va discuta în detalii condiţiunile păcei. De astă dată conferinţa se va întruni la Paris.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Fraţii Bachstetz.*

2 odăi şi bucătărie *în centru (poate fi şi în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.*

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Baş.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1855 — Vineri 12 April 1913

Glose despre presă

Presa liberă? Da. Acesta e un principiu, pe care cu multă trudă și vărsare de sînge omenirea l'a putut dobîndi. Nu cred însă că intențiunea și gîndul celor, cari au luptat atunci pentru izbîndirea lui să fi fost de-al duce pînă acolo, pînă unde noi urmașii lor, l'am întins.

Principiul acesta e ca o sabie cu două tăișuri. Cu unul nu face de cît bine. Căci bine face presa atunci, cînd se erijează în controlator al actelor săvîrșite de cei ce au o porțiune cît de mică din puterea publică. E bine și neasemuit de folositor pentru o țară, cînd agenții cari exercită această putere, știu că este cineva care stă strajă neadormită asupra actelor lor. Face bine presa cînd tae în dreapta și în stînga lovind fără cruțare ori ce abuz ori ce fapt dăunător obștiei.

Din acest punct de vedere și ținîndu-se în seamă acest mare rol al ei, s'a zis că presa formează o a patra putere în Stat.

Căci nu trebue să negăm lucrul: presa e o putere. Și am putea zice că prin acțiunea ce îndeplinește întrece pe celelalte puteri constituționale. Astfel pe cînd puterea legislativă, judecătorească și cea executivă au un cîmp mai mult sau mai puțin determinat in care se desfășoară acțiunea lor, pe atunci presa își întinde activitatea în toate domeniile. Și în adevăr că de tăișul ei nu scapă nici una din puterile ce am citat. Critica și observațiile cîte odată chiar severe, dînsa și le îndreapta și asupra puterei executive ca și asupra celei judecătorești ori legislative.

Am zis însă, că această sabie, libertatea presei, are două tăișuri. Cu unul nu face de cît bine; dar cu celalt?

Să ne uităm un moment la cele ce se petrec sub ochii noștri.

Sub pretextul că se critică activitatea publică a cuiva, se discoasă însăși ființa acestuia. Se intră în viața lui particulară, viața de familie, dar ce zic? I se face un examen corporal. Părul, ochii, fruntea, intestinele, tot, dar tot ce constitue individul, se așază pe masa criticei, se analizează, se examinează și se batjocorește.

Grație invențiunei lui Gutenberg și spiritului de comercializare modern, presa a putut pătrunde pînă în cele mai modeste locuințe. Se citește mult astăzi.

Literatura aceasta, literatura gazetărească de cinci bani, se găsește în mîna și la îndămîna ori cui.

Aici se arată puterea celui de al doilea tăiș al libertății presei. Și cu acest al doilea tăiș dînsa nu totdeauna face bine.

Acțiunea ei din acest punct de vedere e mai mult criticabilă. Și e criticabilă pentru că ne învață.

I. Să nu respectăm nimic și pe nimeni în țara aceasta.

Regele este ocărît, miniștrii terfeliți, deputații și senatorii ca putere legislativă batjocuriți, magistrații insultați etc. Exemple: să citească cineva „Seara" și alte cîte-va ziare al căror nume stă pe buzele tuturor și se va convinge.

II. Să uităm de expresiunile cele mai de rînd, expresiuni de cari roșești cînd le auzi pronunțate. Se vede însă că cei ce le întrebuințează sunt perfect convinși că hîrtia nu va roși. E drept că pînă acum în gazetele noastre n'am citit sudălmi, dar...

Presa degradîndu-se pe ea, degradează Societatea.

Se face ce e dreptul o oare care deosebire, căci toată lumea fuge și rămîne scandalizată de o anumită presă, presa pornografică. Uneori însă te întrebi, care e aceasta?

Să fie mare deosebire între una și celelalte?

De aceia au și mari dificultăți autoritățile represive, cînd intervin contra acestei din urmă prese. Căci să ne întrebăm, în ce cadru vei pune o revistă umoristică cum e „Furnica" și o alta care are pretențiunea de a fi așa, dar care n'are o ținută literară ca aceia. Cîtă lume nu este, de exemplu, care găsește cusururi și acestei gazete, pentru că nu toți cei ce o citesc îi înțeleg filosofia, ci cei mai mulți i-au lucrurile pe partea lor absolut prozaică.

Presa are o misiune de educațiune. Sunt mulți din cei ce n'au putut învăța în scoale pentru diferite motive, și cînd stai de vorbă cu dînșii vezi oare care cultură la ei. Acești autodidacți s'au cultiva singuri, iar în mare parte gazetele le-au servit, căci ziarele cotidiane atacă astăzi toate problemele, chiar și pe cele de știință pură.

Și ceia ce va da mult de gîndit ori cui, este că în această presă cei cari scriu mai mult sunt tocmai de cei chemați a face educațiunea tinerilor generațiuni, profesorii.

Ce morală, ce învățătură putem trage noi de la profesorul care pe catedră ne învață preceptate cele mai frumoase, întrebuințează expresiunile cele mai alese, iar în presă face cu totul din contra?!

Cîți profesori universitari de... morală, ori de înalte științi, sociale atrag tineretul prin frumusața și înălțarea cugetărilor lor, iar cînd scriu în gazete și mai ales în cele politice se arată a fi cu totul alții?!

Unii se vede că de rușine pentru această contracdicțiune, ieau cîte un pseudonim.

Sunt dintre acei cari cred că mai bună treabă se face procedîndu-se în mod liniștit, cu cuvinte alese. Mai degrabă ajungi la rezultat dacă nu devii violent, căci violența de multe ori te face să perzi cărarea. E drept că în cazul întâi trebue rabdare și să aștepți timp mai îndelungat, dar parcă prin violență se cîștigă mai mult?

Pentru aceasta însă nu voiu care restrîngerea libertății presei. Au și excesele partea lor bună: se pedepsesc prin ele înșile.

V. I. Radu.

NOTE POLITICE

Cuvîntul *are drept program bine definit readucerea d-lui Petre P. Carp în fruntea treburilor publice.*

In concordanță cu aceasta, numărul ultim al ziarului sacrificoților se arată încîntat de faptul că liberalii se agită pentru a pune mîna pe putere.

Incontestabil că lucrul ie cît se poate de logic!

*

D. **H-ak-i,** *a fost exat la întâlnire. Nici nu se putea alt fel: ieșenii îl știu doar fost mil tar și cavaler, și, evident, exactitatea este caracteristica acestor două însușiri.*

D. **H-ak-i** *are și viziuni de lupte, tobe și surle: iarăși nu se putea alt-fel, căci doar abia, de curînd a părăsit armata.*

D. **H-ak-i** *are pretenția însă că a priceput ceva din memorabila ședință de Sîmbătă. Asta nu, căci pentru așa ceva nu-i suficient să ai însușirile de fost militar și permanent cavaler.*

*

Este vorba ca, la viitoarea întrunire a sacrificaților, să aziste în corpore toți sătenii din județul Iași, care au avut de suferit de pe urma inundaților din anul trecut.

Ei vor aplauda din toată inima discursurile pentru readucerea la putere a d-lui Carp, întru cît nutresc speranța că numai astfel vor intra în posesiunea banilor, trimiși pentru ei, prin prefectura Iași, drept ajutoare, și pe care bani însă, nici pînă astăzi nu i-au primit încă.

Iașul sub guvernul colaborării

Se pare că în cartea destinelor sunt rezervate încă zile frumoase pentru orașul nostru.

Cele ce s'au aflat și s'au spus pînă acum în ziare despre avantagiile acordate Iașilor, fie prin noul budget, fie pe cale de credite extraordinare, promit a forma un capitol îmbucurător în istoria de mîine a foastei Capitale, căreia numai anevoie și în măsură foarte mică îi se răsplăteau în anii trecuți sacrificiile făcute, virtutea de a fi renunțat in favoarea Bucureștilor la privilegiile ei de Capitală a Moldovei.

Amputat, rînd pe rînd; lipsit de atîtea surse de beneficii economice, politice, sociale, Iașul s'a resignat în cursul vremei, și a arătat multă răbdare,—în așteptarea unei ere mai bune, în speranța unor zile în care, pe ori-ce cale posibilă, îi se va răsplăti jertfa de care s'a arătat capabil, îi se va reda întâietatea de care e demn și care-i se datorește.

Firește,—nu se poate vorbi, în împrejurările date, de cît de o întâietate culturală. Pe tărîmul instrucțiunii, în domeniul intelectualității, urmează ca să rămînă, ori să se ridice Capitala de altă dată a Moldovei, la un nivel unic, ceia ce—în termeni mai clari—însamnă să nu fie mai prejos de Capitala de astăzi a țării, sub nici un raport cultural.

Se pare că suntem, din acest punct de vedere, pe pragul unei vremi promițătoare și Iașul nu se poate plînge de lipsă de atențiune de la instalarea guvernului de colaborare.

Prezența în guvern a d-lui Al. A, Badareu a coincidat și în rîndul trecut și de astă-dată cu cea mai stăruitoare bună-voință manifestată și pusă în serviciul înaltelor necesități economice și culturale ale Iașului.

In această din urmă guvernare iașanii—prin reprezentanții activității industriale și comerciale convocați, de di tinsul senator iașan, d. G. D. Șerban, au aplaudat pe doi miniștri veniți nu de mult în mijlocul lor, — spre a lua contact cu dînșii și a cunoaște doleanțele imediate, pentru o mai bună organizare a Iașului economic de mîine.

Un început de realizare a programului întocmit pe temeiul discuțiunilor din acea zi a avut loc și iașanii au avut mulțumirea de a lua cunoștință de îmbunătățirile prevăzute pentru orașul nostru în ce privește căile ferate, înlesnirea de comunicație și de transport, — măsuri excelente pentru tru îndreptarea unor importante și vechi neajunsuri.

Cele de mai sus au corespuns cu înlesnirile acordate de către d-nii miniștri de interne și de lucrări publice administrației comunale Iași, reprezentînd însemnate degrevări ale budgetului comunal, tot în scop de a grăbi realizarea unor inițiative utile în folosul orașului.

Dar avînd intenția de a insista în primul rînd asupra elementului de prosperitate culturală, înregistrăm cu un sentiment de adevărată satisfacție hotărîrea Consiliului de miniștri în general și a d-lui C. Disescu în deosebi, de a înzestra așezămîntul nostru universitar cu tot ce-i este neaparat necesar, pentru a fi pus la același nivel cu așezămîntul similar din Capitală,—crearea de catedre și de laboratorii, reorganizarea bibliotecei, completarea cursurilor, seminariilor și conferenților, subvenționarea și înmulțirea burselor studențești, — iar în ce privește învățămîntul secundar și primar, — construirea de localuri proprii, completarea școlilor medii, înființarea unor grădini de copii.

Pentru învățămîntul artistic,—înmulțirea catedrelor Conservatoriului, atelier la școala de Bele-Arte, ajutorarea Societății de Sport și Muzică, —atîtea inițiative cari vor duce înainte marea operă de a reda—ori de a da—Iașilor toată însemnătatea de adevărat centru cultural, menit să închege aci, în jurul marelui așezămînt de instrucțiune superioară, desvoltarea sigură și permanentă a unui adevărat romînism, care să reflecte razele unei influențe binefăcătoare pînă dincolo de frontiere, atrăgînd încoace contingentele—mințile și sufletele...

Prezidînd această operă de reînălțare — patronată de un guvern bine intenționat—sub conducerea d-lui Maiorescu, acel mare intelectual care și-a inaugurat activitatea glorioasă de om de școală și om politic, — d. C. Disescu, d-sa însuși profesor universitar, îndeplinește o operă socială și patriotică însemnată. Ajutat cu sîrguință, pricepere și devotament de către un excelent om al școalei, ca d. Gh. Lascar, secretar general al ministerului de Culte și instrucțiune publică—d. Disescu va înfăptui, sperăm, opera întreagă, operă de salvare și înălțare a Iașului cultural, după cum guvernul de astă-zi — avînd în sînul său pe un iașan entuziast, ca d. Al. Badareu și atîția iubitori ai Iașului de eri și mîne — va realiza ridicarea Iașului economic, răsplătind îndelunga-i așteptare și speranțele, dorințele lui atît de îndreptățite, pentru a merita întreaga recunoștință a Iașanilor.

△

NOTA ZILEI

D. Matei Caragiale va publica o nouă serie de lucrări poetice originale în „Viața Romînească", după informația unui confrate.

Ne bucură că tînărul și distinsul scriitor va fi din nou la ordinea zilei în literatură, după ce a fost—acum cîteva zile—și în... politică.

Da, în politică, grație alarmei pe care a dat o în Cameră un deputat liberal—d. St. Ioan—în una din zilele aceste.

Lucrul a devenit cam așa:

In timpul unei suspendări de ședință, deputații și miniștrii fiind în secțiuni, d. Matei Caragiale, șef de cabinet la ministerul lucrărilor publice, avînd a pune în ordone niște acte, luase loc, pentru un moment, la masa ministerială, unde ministrul depusese actele în chestiune.

De aci... alarma deputatului liberal și semi-interpelarea ridicată în Camera goală...

Lucrul se lămuri numai de cît, dar unele ziare și reviste, ca „Epoca", „Facla" și altele se arată convinse că prin ura deputatului cu pricina se manifestă Brînzovenescu, eroul etern persecutat și înfierat al maestrului Caragiale și că e vorba de o răzbunare... postumă dară de mult pusă la cale.

Apostrofa în potriva descendentului lui Caragiale nu va face însă întru nimic mai simpatic—și mai util—pe Brînzovenescu-succesorul, pe Cațavencu în a doua generație, pe Caracudi în ipostaza de deputat...

OAMENI ȘI LUCRURI

CE NU SIMTE...

Ca să idealizeze automobilul—în care vede mai mult de cît o invențiune tecnică:—un simbol—Octave Mirbeau atribue mașinei calități aproape umane, sugerîndu-ne iluzia că ar fi în ea ceva mai mult de cît un automat disciplinat, ceva care seamănă a simțire, a conștiință, a „viață" într'un cuvînt.

De altfel, cu mult înaintea lui, un alt romancier naturalist genialul Zola în „La bête humaine" vorbește de locomobila trenului ca despre un organizm viu, atribuindu-i însușiri aproape supra-umane de vroință, de intențiune, de direcțiune și de simțire.

Și cu toate aceste nici una din marile născociri ale tecnicei moderne nu se apropie cîtuși de puțin de proprietatea esclusiv dată omului,—darul de a avea un suflet. Nici măcar atît pe cît se putea atribui în prosopopeile poeților unor organizme plăpînde, ca păserile, florile și ierburile...

Tragica întîmplare care a emoționat Parisul, înnecarea celor doi copilași ai artistei Isidora Duncan, vine să ilustreze odată mai mult brutala inconștiență a formidabilelor „organizme", pe cari le pune la îndămîna omului tecnica modernă.

Imprejurările se cunosc. Cei doi copii, împreună cu bona lor engleză, se găsiau în automobil, căruia șoferul îi făcea o mică reparatură. Deodată însă automobilul se puse în mișcare și într'o fugă nebună intră în valurile Senei, de unde s'au scos peste puțin trei cadavre...

In aceeași zi o telegramă din Zürich povestia un caz identic. O întreagă familie—un medic și trei copii ai săi, plimbîndu-se în automobil—căzură în apele unui rîu și se înnecară.

S'ar face un tablou sinistru dacă s'ar culege toate accidentele de această natură,—dovezi supreme și groaznice despre violența fără cruțare ce pune, la tot pasul, natura înconjurătoare pentru umilirea omului și ținerea lui în loc, ca toate uriașele progrese pe care le îndeplinește zi cu zi, în urmărirea himerei de Desăvîrșire.

Eri par'că omenirea fu înfiorată de imensa catastrofă a „Titanicului" — apoteoza și tăgada geniului tecnic al vremilor moderne. Astăzi sunt dezastre în limite mai reduse,—sărmani copii frumoși și nevinovați asvîrliți în valuri — dar nu mai puțin dureroase și zguduitoare.

Ea însăși lipsită de suflet,—Natura turbură sufletul muritorului prin necontenita sfidare a științei omenești, a gîndirii omenești,—rîzînd cu rîs demonic de năzuința lui către Perfecțiune.

Rodion

ECOURI

A fost odată, în Italia, un mare rege, care se numea *Do*. Ajuns la vrista la care omul începe a se gîndi, la cine îl va moșteni, și cum bătrînul rege avea trei fii, se temea ca nu cumva amintirea morței lui, să fie turburată de certurile dintre ei, pentru moștenirea tronului. De aceia se hotărî a-i pune la o mică probă,

Îi chemă pe toți trei și le spuse: Pentru ca după moartea mea, pe care nu o simt a fi departe, să nu vă certați pentru coroana de rege, hotărăsc ca acela să mi fie urmaș, care îmi va arăta cel dintâi soarele, mîine dimineață.

A doua zi, spre soare răsare, o lumină aurită începu a se oglindi pe bolta azurie a cerului, pe cînd cei doi frați mai mari dormeau legănați în brațele dulcelui somn de dimineață; celălalt, adică cel mai mic sta neràbdător la ușa tatălui său, așteptînd să zărească peste dealurile îndepărtate, cum soarele arăta dimineței, geana lui de foc.

Cum îl zări, dintr'un salt, fu la căpătâiul tatălui său, pe care-l trezi, strigîndu-i:

Do! Re mi fa! Sol la! (în limba italiană: Do! Rege mă faci! iată soarele!) Iar atunci bătrînul monarh, cu mulțumire sufletească, plecînd capul în semn de aprobare, răspunse liniștit: *Si* (da).

Notă.—Povestea este frumoasă, numai că origina numelor notelor muzicale, este știut, *do, re, mi*, etc., sunt primele silabe ale unor cuvinte din versuri latinești.

Patru zile pe vapor

Multe sunt motivele, care determină pe oameni să călătorească.

Cele mai deseori este trebuința de *a varia*. Aceasta se întîmplă celor bogați și plictisiți.

Ei nu se aleg cu nimic din călătorie, de oarece ca o răzbunare, plictiseala îi urmărește pretutindeni.

Alții o fac din spirit de imitație

Alții ca remediu unor dureri mari, unor lovituri secrete. Și cum zice St. Beuve: „Cînd facultățile inimei sunt absorbite de vre-o suferință interioară, cele ale spiritului sunt și ele amorțite. Ochii văd rău. Și ceea ce privesc — aspectele naturei, — le apare ca printr'un văl de gaz negru.

Anii se strecoară, lovitura se închide, sufletul își reia stăpînirea de el singur și atunci li pare rău după lucrurile pierdute sau disprețuite, mirîndu-se tot odată că amintirile pot fi mai dulci și mai vii de cît impresiunea chiar".

Alții — și poate aceștia sunt cei mai puțini — iau călătoriile ca o ocupație serioasă, nobilă și folositoare. Și într'adevăr călătoriile pentru unii oameni devin o trebuință sufletească, pe lîngă că sunt și un bun remediu contra oboselii intelectuale.

A călători e cel mai bun mijloc pentru educarea și dezvoltarea spiritului de analiză personală, făcînd și pe cei mai rebeli să devie expansivi.

De cîte ori vizitarea unui muzeu, a unei țări a unui monument nu stîrnește în inima călătorului sentimente ce nu și le presupunea!

Iar cei cari iau condeiul pentru a și spune impresiile într'un chip oare-care, o fac numai din dorința de a împărtăși și altora ceea ce sufletul lor a gustat, cu speranța de a le procura cîte-va momente plăcute, dacă și-ar lua osteneala să arunce ochii asupra celor scrise.

*

Plecînd spre alte lumi, starea sufletească ți se schimbă. Devii mai fără grijă, mai vesel și toate faptele le iai ceva mai în ușor.

Iar în mersul legănat al trenului și în cadrul închis al nopții dai zbor larg gîndurilor care te poartă în regiuni străine.

Ţi se pare că plutești în văzduh fără a fi legat de un loc. Îți trec prin minte figurile celor rămași, zarva din ajunul plecării, plăcerile ce te așteaptă și numai din cînd în cînd îți fulgeră cîte un gînd trist: dacă vre-o întîmplare nenorocită ar face să nu-ți mai vezi locul.... sau dacă ai fi lovit în ce ai mai scump...

Rațiunea intervine însă, și oprește ideile rele împunîndu-ți pastrarea dispoziției bune.

Zorile se ivesc, mișcarea e mai simțită. Schimbarea trenului pentru a lua vaporul ar fi o varietate plăcută, dacă n'ar cere prea mult timp de așteptare.

In 3—4 ore ai vizitat tot ce orașul Brăila, frumos după unii, are mai demn de văzut, înțelegînd prin aceasta și Lacul-Sărat cu parcul său englezesc. Restul timpului de alte 3—4 ore așteptați sosirea vaporului în tocmai ca o adevărată mîntuire.

In vapor liniștea, aerul, priveliștea reconfortează perfect, nu numai de ostneala nopții petrecută în tren, dar chiar și de oboseala de peste an.

Din scaunul lung și comod privești malurile Dunării nu tocmai populate. Orașele și satele sunt rari. Tablourile naturei fiind cam aceleași, te lași impresionat de varietatea, cam monotonă, a vieții de pe vapor.

Fel de fel de figuri, de tipuri, unele fără nici o însemnătate; altele prezentînd oare care interes. Convieţuirea tacită te face să te deprinzi și cu unii și cu alții. Iar dimineața cînd eși din cabină, simți o ușoară părere de rău ne mai întîlnind pe cei din ajun.

Plictiseală nu poți simți—contrar părerii unora — căci din colțul retras înregistrezi fel de fel de incidente, de observații, de lipsuri, de apucături care-ți dau un bogat material de meditare.

Ici o mamă oprește mișcările așa de naturale ale băețelului ce se apleacă peste balustradă; dincoace o femee tînără și cochetă face ochiade căpitanului, un austriac tînăr și frumos. Mai la o parte un bătrîn înșiră altuia peripețiile și mersul boalei cronice, de care sufere și pentru care a cheltuit în străinătate cîte-va mii de lei „ne mai punînd la socoteală cadourile aduse nevestei și celorlalți". „Chiar an, continuă el, i-am adus o giantă, pe care am dat 26 lei afară de mărunțișuri"

Astfel ziua trece. Iar cu cît se apropie seara, cu atît plăcerea e mai mare. Soarele dispare. Intunerecul se lasă pe nesimțite. O liniște discretă se așterne peste toate. Fiecare se grăbește a se cocori în salon pentru a se distra. Fericit de golul ce ți se face împrejur, te lași cuprins de vraja acestei naturi de care rar ți-e dat să te bucuri în acest chip. Cerul de un albastru limpede și slab, nepătat încă de stele; cîmpiile de un verde întunecat, îți odihnesc ochii. Pînă și apa tulbure a Dunării, încă își are farmecul ei.

Iar cînd noaptea s'a lăsat cu totul, asculți plescăitul monoton al apei, care se lovește de vasul ce lin înaintează. Răcoarea mai simțită, oarele înaintate te silesc să intri în cabină; căci a te opri în salon — nu face. Cei mulți joacă cărți, fumează și se delectează cu bere sau cu vin.

A treia zi priveliștea drumului se schimbă. Malurile Dunării se înalță, vegetația devine mai bogată, iar pozițiile sunt cu totul pitorești. Dăm peste *„Porțile de fier"* prin care se trece cu atîta ușurință astăzi, grație celor 3 puteri, care au cheltuit sume enorme.

Dela Orșova, unde vaporul se oprește o noapte, drumul e încîntător. In momentul plecării, răsăritul soarelui coborează împrejurimile în chip deosebit.

Dunărea se îngustează încît ajunge numai de 165 metri pe unde alocurea avusese o lățime și de 2 kilometri. Munții înalți, acoperiți de sus pînă jos cu brad formînd desemnuri, se încrucișează vederii astfel, încît ai zice că vaporul se va opri neavînd loc pe unde să meargă.

Trecem *„Cazanele"* poziții minunate. Admirăm șoseaua Szecheny, care ca un brîu încinge malul sting al Duuării. Pe malul din față se văd plăci cu numele lui Traian, urme pe unde marele om a trecut.

In ultima zi se perindă urme de castelurî ruine mai mult sau mai puțin importante, mici stațiuni care întrerup mersul vaporului în chip neplăcut.

Semlin ținta călătoriei cu vaporul, se aproprie.

Și acum reflectînd asupra genului de încîntare ce ți-a produs acest drum, vezi că ceea ce te-a fermecat, a fost liniștea ideală ce o poți găsi pe ori ce apă, și nici de cum acea mulțumire sufletească ce o simți călătorind pe Rin, de pildă.

Și cine a făcut drumul și pe Rin și pe Dunăre, poate înțelege perfect pe Regina noastră, cînd spune că Rinul cu cetățile și ruinele sale e mult mai frumos; chiar Lahn și Mosel sunt mai frumoase decît rîurile, care se aruncă în Dunărea și pe care nu este viață. Pădurile sunt frumoase, crîngurile de liliac înbălsămează aerul, privighitorile cîntă, dar totuși Rinul cu legendele sale e mult mai atrăgător. Aici nu avem de cît rămășițe de la Traian și din răsboaele turcești, pe cînd la Rin s'au oprit și au pustiit atîtea migrațiuni: Romanii, Francii, Goții, Luezii. In Andernach și-a avut curtea sa Frederic II, în turnul cel bombardat de Luezi a trăit Imparatul Barbarossa, coastele au fost arse de Francezi; aceiași insulă, pe care Cesar a trecut Rinul la Neuwied mijloci și trecerea lui Hoche, care căzu pe cînd bombarda castelul de Neuwied.

Pe Lahn și Niedbach, pe Mosel, cîte cetăți, cîtă istorie! Ce de evenimente ori unde, din vremurile preistorice pînă în zilele noastre!

La Dunărea nimic din toate acestea, munți, munți și iar munți și pădure; natura însă ni se destăinuiește aci într'o liniște neturburată. Poate că această natură le place unora mai mult de cît Rinul cel veșnic în mișcare.

Maria C. Buțureanu.

Povestiri funebre

„Centrului Studențesc"

O vagă notiță de ziar îmi aduce aici, unde sunt departe de micile cancanuri ale vieții noastre Universitare, și vestea unei apropiate „împăcări" a tuturor studenților.

Și desigur, m'a surprins știrea aceasta fiindcă mi s'a părut absurdă și imposibilă. De multă vreme s'au spus vorbe atît de grele, s'au aruncat învinuiri și injurii atît de aspre, s'au discutat și batjocorit idealuri atît de disperate; că o operă comună între studenții ieșeni nu se mai poate face de cît cu multe și mari sacrificii din partea tuturor.

Or, la vrista aceasta, sacrificiul micilor noastre ambiții și naivelor noastre idealuri ne pare o neertată lașitate. Zădarnic va încerca vre-un binevoitor a nu împrăștia resentimentele și zădarnic ni se va impune pe cale ierarhică a părăsi credințele noastre de eri.

Cei deprinși de ani de zile să tulbure pașnicile întruniri publice cu strigătele lor stridente și false; cei deprinși să sufere ridicolul telegramelor și afișelor Don Quichoteşti lipite la geamurile societății lor; vor continua, chiar cu rizicul unei momentane și ipocrite resemnări, aceiași politică stearpă de scandal și distrugere.

Iar noi cei izolați, care ne-am mulțumit cu nezgomotoasa și anonima noastră muncă, desigur n'o să ne putem deprinde nici odată cu tutela discursurilor lor searbede și amorfe, cu ditirambele lor în cinstea unor anumiți profesori și cu „stăruitoarea lor muncă" rezumat în parodii electorale, în epoca unor anumite alegeri. Mai ales nu putem să ne împăcăm cu idealul lor, cu naționalismul lor, care nu e de cît o doctrină de ură și scandal; singurul punct comun, care v'a adunat pe toți sub acoperișul societății aceleia cu biblioteca sufocată de colecțiile „Neamului Românesc" și a tuturor ziarelor naționaliste și antisemite de provincie. Cu politica aceasta de ură pentru un neam nenorocit și de lingușire pentru unii profesori care o propăvăduesc, n'o să ne putem împaca nici odată. Zadarnic în vre-un ziar al lor vor face paradă de documentații, pentru a ne proba că lupta lor nu e decît un izolat episod al Darvinismului social, ori mai știu eu cărei concepții fals interpretate. Zadarnic vor deschide pătimașe cursuri de economie politică unde ne vor arata pe evrei ca dizolvanți ai popoarelor ce-i adăpostesc. Noi, care cunoaștem mizeria orașelor moldovenești, care cunoaștem boala și foamea din cartierile lor sărace și nenenorocite; noi nu putem ridica glasuri de ură, împotriva unui neam ce n'are altă vină de cît că îndură, prea umilitor, mizeria.

Iar dacă antisemitizmul lor, își are geneza în spectacolul cîtorva arendași, comercianți ori industriași evrei ce s'au îmbogățit în țara aceasta a tuturor nedreptăților sociale, cred că toată logica naționalistă e pornită de la o premiză falșă. Căci unui revoltat ce luptă pentru himera unei îndreptări sociale, îi este indiferentă religia ori neamul celui ce se îmbogățește din exploatarea proletariatului. In lume nu există decît exploatatori și exploatați și conflictul dintre ei e acelaș, începînd de la sclavii ce-au ridicat piramida lui Cheops, pînă la slavii moderni ce-i vedem din goana trenului a plecați pe lanurile bogate de grîu, ori îndreptîndu-se încovoiați spre clădirea roșie a unei uzini.

Dragostea pentru plebea aceasta nenorocită prin a cărei muncă s'au închegat milioanele vînturate în cele patru colțuri ale lumei, poate găsi ecou în inimile noastre entuziaste și calde. Iar dacă în locul vrafurilor de ziare, scrise într'un stil epileptic de avortații literaturei noastre; în biblioteca Centrului Studențesc s'ar fi rătăcit numai un singur volum din „Les Doctrines haine" ale lui A. Leroy Beaulieu, dacă nu un singur doctrinar de al lor ar fi citit o pagină din cartea aceia de-o înaltă umanitate și resemnare, cine știe cîte mentalități și convingeri s'ar fi schimbat între cei patru pereți ai societății lor.

Cum însă exluzivismul lor îndărătnic le-a îngrădit sfera lor intelectuală încît nu mai poate pătrunde acolo ecoul altor idealuri și altor convingeri; noi nu avem ce căuta printre ei.

La vrista noastră avem încă naivitatea și curajul de a ne pasiona pentru o ideie. In vinele fiecăruia dintre noi la douăzeci de ani, pulzează sîngele nobil și ferbinte ale Eroilor lui Carlyle. Mai tîrziu lașitatea o să ne cuprindă puțin cîte puțin, ca un val înșelător; și nu mulți dintre noi cînd vom fi ocupat un loc în angrenajul social nu vom fi decît purtătorii iluzilor noastre moarte. Și cum aceasta ne e soarta de mai tîrziu, a noastră a tuturor, nu înțeleg de ce ne am irosi entuziasmul și încrederea de acum în lupte zadarnice.

Ca și în lumea biologică și în evoluțiile sociale; timpul o să distrugă și o să refacă totul. Ideile care trebue să moară, și convingerile tîrzii care se mențin ca un parodox în mentalitatea modernă, vor trebui să cedeze. Iar purtătorii acestor întîrziate doctrine, falșii apostoli vor suferi aceiași soartă.

De aceia altă dată am așteptat răbdători sfîrșitul „Societății" acesteia studențești, care în loc să fie un focar de entuziasm, de convingeri noi și umane; s'a redus la a fi o clădire goală cu geamurile patate de afișe ridicole și impertinente ca reclamele unui circ de bîlci.

Acum cînd prin prezentul și trecutul său și-a creiat o situație imposibilă în viața noastră intelectuală, cei în drept pot găsi altă soluție de cît a ne amesteca și pe noi în agonia sa. Cînd firma lor netrebuincioasă va fi aruncată ca un lucru netrebnic; atunci gîndindu ne că trecutul unor morți e prea laș pentru a nu merita compătimire, vom prefera în loc de a face blianțul existenței sale zadarnice, să aruncăm vălul uitării de asupra anilor de rușine, în care a lucrat și păcătuit în numele nostru al tuturor.

M-rea Agapia. April 913.

Cezar D. Petrescu
Student în drept

Litere-Științe-Arte

„Indrumări noue" în învățămîntul primar se intitulează o excelentă lucrare de curînd apărută în editura Steinberg din Capitală și datorită d-lui Victor Munteanu, sub directorul învățămîntului primar.

In aceste „încercări critice" autorul—cunoscut în deajuns cetitorilor noștri din numeroasele articole și studii publicate în ziar—trece în revistă numeroase probleme din cîte oferă învățămîntul în genere, chestiunea învățămîntului la noi, în special.

Acei pe care-i preocupă marea problemă a educării școlare și familiare, vor găsi prețioase „îndrumări" în cartea d-lui Munteanu și lor, cu deosebire, le recomandăm lucrarea, scrisă cu o rară limpezime.

Pînă ne va îngădui spațiul să ne ocupăm pe larg de cuprinsul cărții, vom reproduce unul din cele mai interesante capitole ale ei, despre „rolul învățătorului în înfrumusețarea țării".

*

In lista delegaților europeni cari au luat parte la congresul internațional de istorie în Londra găsim și pe dr. M. Gaster, originar din țară, după cum se știe.

*

Foiletonistul ziarului „Neue Freie Presse", dramaturgul Raoul Anernheimer publică în marele ziar vienez un foileton—impresiuni din o călătorie pe un vapor La Triest, spune vienezul, a contemplat convoiurile de emigranți „Ruși, Greci, *Romîni...*"

*

STRUNA ZILEI

UN INUNDAT...

Inundații din județul Iași așteaptă și cer încă ajutoarele ce le-a trimis anul trecut Statul prin prefectura de județ...

Știre.

Nu știu ei oare, cînd reclamă,—
Naivi ca niște bieți copii—
C'atunci prefectul, mai cu samă,
Se înnecase 'n... datorii?

INFORMAȚII

Textul demisiei d-nului P. Missir

Am anunțat că în curînd d. P. Missir, senator, va publica textul demisiunei sale motivate, din clubul și partidul conservator.

Ziarul Universul, *sosit astă-zi, aduce următoarele:*

D. senator P. Missir, ne trimete următoarea comunicare:

Domnule Director,

Recurg la amabilitatea d-voastră pentru a vă ruga să publicați în coloanele „Universului" cuprinsul scrisoarei ce am adresat d-lui I. Lahovari, președintele clubului conservator, odată cu demisiunea mea din acel club.

Primiți încredințarea considerațiilor mele,

P. Missir

București, 9 Aprilie 1913

Prea stimate d-le Lahovari,

Aci alăturat vă remit demisiunea mea din club, în semn că mă retrag din partidul conservator.

Regret foarte mult că această demisiune vine imediat după alegerea d-voastră la președenția clubului, de oare ce nu am nici o nemulțumire de manifestat față de d-voastră, cum nu am în genere nici o nemulțumire personală față de nimeni în deosebi.

Am însă mai mult de cît atît: am suferit o atingere a demnității mele, lucru asupra căruia nu pot fi îngăduitor.

Cînd partizanii noștri de la Bacău au nesocotit candidatura mea la alegerile generale, încheind, cartel cu adversarii, au făcut-o de sigur știind că fostul vicepreședinte al Senatului conservator nu are nici o importanță în partid.

Cînd în urmă conducătorii partidului, avînd alte griji mai mari, nu au avut putința să desaprobe măsura, cu care fusesem tratat la Bacău, nu am a le aduce nici o învinuire nici acestora, dar nu pot totuși să nu constat partea ce-mi revine astfel de la unii și de la alții.

Cînd după 25 de ani de constanță pe aceiași linie militantă îmi rămîne un lot atît de lipsit de solidaritate morală pentru neînsemnata mea persoană, poate că nu merit mai mult, dar în tot cazul mă cred liber să nu-l primesc.

De aceea mă retrag din rîndurile partidului conservator și vă cer voie să dau publicității, prin coloanele "Universului", cuprinsul acestei scrisori.

Primiți, vă rog d-le Lahovari, încredințarea stimei ce vă păstrez.

Artiștii și taxa de 3% pentru Stat. — Administrația financiară locală primind răspunsul că la teatrele naționale din București și Craiova, artiștiii, fie societari, fie stagiari, plătesc taxa de 3% pentru stat; teatrul național din Iași, pînă acuma nefiind impus la această taxă, afară de pensionarii teatrului cari au pensia mai mare de 200 lei. Art. din lege zice: *„Se va lua taxa de 3 la sută pentru stat, dela 200 lei în sus, fie din salarii, pensiuni, diurne, gratificații, quota-parte, îndemnizații de chirie, etc., în fine din ori ce sumă luată sub orice formă, dela stat, județ, comună, instituții cari depind de stat, funcționari particulari, etc., fie luată această sumă lunară, sau anuală"*. Administrația financiară va cere dela teatru, statele de plată a artiștilor, a funcționarilor teatrului și dosarele cu gratificații, sau de excedentul luat de societari după închiderea fiecărei stagiune.

Programul serbărei sf. serbători a Paștelor.— Vineri 12 Aprilie c., la oara 7 seara, în catedrala sfintei Mitropolii se va începe slujba „Prohodul Domnului" oficiată de I. P. S. Mitropolit, înconjurat de cler și asistat de corul vocal al catedralei.

In piața din fața bisericei, se va afla cîte un detașament din fie-care corp de trupă din garnizoana orașului.

In timpul cînd se va înconjura biserica cu sf. Epitaf, trupele se vor descoperi, iar corniștii și muzica vor cînta „rugăciunea".

*

La slujba sfintei învieri, care va avea loc a doua zi la oarele 12 precis noaptea, vor asista autoritățile civile și militare.

O companie de onoare cu drapelul și muzica, se va afla în fața bisericei la ora 11 jum. noaptea.

In momentul cînd I. P. S. Mitropolitul va rosti imnul „Christos a înviat" muzica militară va cînta „rugăciunea" și apoi „imnul regal".

După aceia se va începe slujba utreniei și a sf. Liturgii.

Domnișoara Lucreția Rădulescu Preavăț, licențiată în istorie și filosofie de la facultatea de litere din Iași, a pus sub tipar o interesantă lucrare,—despre „Activitatea și opera lui Mihail Cogălniceanu"—care urmează a-i sluji la trecerea examenului de doctorat ce va susține în cursul lunei Iunie.

Din comisiunea de examinare a d-rei Rădulescu Preavăț fac parte d-nii A. D. Xenopol, ca președinte, Petru Rișcanu, Ioan Caragiani, Garabet Ibrăileanu și Ioan Ursu, ca membri.

Descoperirea unor spărgători. In luna Ianuarie, s'au comis mai multe furturi în circ. V, într'un mod neobicinuit, deschizîndu se ușile, cu un sfredel, operîndu-se găuri lîngă broască. Brigada de siguranță făcînd cercetări a dat de urma spărgătorilor. Secția jandarmăriei Bucium a prins pe Neculai Salahoru din Covasna, asupra căruia s'a găsit un sfredel. Adus la brigadă și cercetat s'a stabilit că el este autorul furturilor, împreună cu cunoscuții escroci Gh. Ionescu, zis Zdrelea, Vasile Gheorghiu zis Moritz, care sunt arestați la siguranță. Dînșii au comis furturile în dauna lui Hascal Frunzeanu din str. Ciurchi și Victor Naiștat din Tatarași.

Se anunță sosirea în localitate a d-lui dr. P. Burnea, medic șef al Casei Centrale, pentru inspecțiunea casei medicale a corporațiilor și aplanarea conflictului cu farmaciile ieșene.

Următoarele persoane au făcut donațiuni Museului și Biblitecei Națională a Moldovei, din Iași pe luna Martie 1913:

Din Iași: d. A. Roșculescu, artist-caligraf; d-na Ana Conta-Kernbach, inspectoară școlară; d-na Elena Stanislas; d. inginer V. Hălăceanu; d. C. Chirilă, deputat; d. I. Găvănescul, profesor universitar; d. I. G. Tufescu, profesor; d. căpitan A. Andoniu; d. inginer Cassetti, inspector al atelierilor C. F. R.; d-na Ecatherina Chiriță, rentieră.

Din București: d. Iorga, inspector al Ministerului de Industrie; Direcția Institutului Meteorologic; Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar; d. dr. Ștefan Hepites, membru al Academiei Romîne; Ministrrul de Industrie și Comerț.

Din Bacău: d-na Nelly Cornea.

Din Poșcani: d-na și d. Gh. Neculau; d. inginer Busuioc, inspector al atelierelor C. F. R.; d. Gh. Mihailovici.

Din București: d. dr. A. Koslinsky.

Lucrătorul Melich Moșcovici dela fabrica de privazuri din str. Uzinei No. 74, scăpînd jos un vas cu benzină, din lovitura produsă, benzina a exploadat, arzînd grav la față și la mîni pe nenorocitul lucrător.

In stare destul de gravă, a fost transportat și internat la spitalul evreesc.

Accidentul doctorului Manolescu.— Din informațiunile ce am luat dela Senatorul Țaicu — unde se află internat d-nul doctor Manolescu — aflăm ca examenul medical a constatat ce nu este nici o lovitură mai gravă,

In urma nenorocitei întîmplări, simpaticul doctor, s'a ales cu contuzii și leziuni în regiunea coapselor și a abdomenului.

După pansament, d-sa se află mult mai bine.

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (fațada) cuprind 7 camere și o bucătărie în curte. Apa și canal, lumina electrică.— A se adresa la administrația Circului Sidoli.*

Cine vrea să mînînce și să bea bine și eften
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi și de noapte mîncările și băuturile cele mai bune și cu prețuri modeste.
Se primesc și abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajază și pentru banchete.

Petreceți sărbătorile Paștelui aprovizionîndu-vă
cu bunătățile pe care le-a pus în vînzare cu prețurile cele mai ieftine
MAGAZINUL MANOLESCU
— Str. LAPUȘNEANU No. 12 —

Mezeluri asortatate	kgr. 3.—	Unt de gătit special	kgr. 4.50
Suncă ca de Praga	„ 5.80	Miere	„ 3.—
Brînzeturi:		„ în borc. dif. prețuri	
Caşcaval	„ 3.—	Găini tăiate	„ 2.—
Brînză în burdujele și coaje	„ 3.—	Curcani tăiați	„ 2.20
Urdă cu mărar	„ 3.—	Sparanghel	„ 2.—
Brînză de vaci	„ 1.—	Vinuri Terenti și Rohr în diferite prețuri.	
Smîntînă	„ 2.60	Liqueururi străine, etc. etc. etc.	
Lapte acru	„ 2.60		
Unt de masă (1/4 kgr. 1.30)	„ 5.20		

Pe lîngă că servim mărfurile de calitatea cea mai aleasă cu prețuri în afară de ori-ce concurență, facem cadou onor. noastre clientele în zilele de Joi 11, Vineri 12 și Sîmbătă 13 crt. **Ouă de ciocolată.**

Serviciu la domiciliu **Telefon.**

Ultime Informaţii

Ultima invenţiune a ziarelor liberale este retragerea ministrului lucrărilor publice, pentru a face loc d lui Petru Missir, care la intrarea sa în partid ar fi pus condiţia intrării imediate în guvern.

D. P. Missir nu numai că n'a pus nici o condiţiune la intrarea sa în partidul conservator-democrat, dar chiar hotărîrea sa de a se retrage din partidul conservator şi a intra în partidul conservator-democrat, d. Take Ionescu, precum şi ceilalţi miniştri conservator-democraţi au aflat-o dela d. Titu Maiorescu, singura persoană căreia d. Missir i-a comunicat hotărîrea şi motivele.

Interviewul d-lui Filipescu din *„Universul“* a determinat atitudinea d-lui Missir.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrăritor publice, soseşte mîine dimineaţă în Iaşi.

Suntem autorizaţi a aduce la cunoştinţă, că acei cari doresc a ee stabili pe vară la mănăstirile din Moldova, trebue să adreseze cererea timbrată, stăreţiilor mănăstirilor respective, şi nu Direcţiei Mitropoliei.

Aceasta. de oare-ce I. P. S. S. Mitropolitul a revenit asupra primei dispoziţiuni.

Comisiunea numită de Ministerul Instrucţiunei pentru reorganizarea şcoalelor profesionale de fete a convenit asupra următoarelor.

Şcoalele profesionale de fete vor fi de două grade: inferioare şi superioare.

In şcoala inferioară vor fi trei ani de studii pentru specializare profesională. Elevele cari vor urma aceste cursuri vor poseda învăţătura şcoalei medii. La şcoalele profesionale de astăzi, cei doi ani inferiori, vor deveni trei ani medii, după cari se va trece în clasele de specializare.

In şcoala superioară profesională cursurile vor dura de asemenea trei ani.

Funcţionarii primăriei au căpătat cu începere de eri concediu de jumătate de zi, iar de Vineri pînă după sărbători vor avea concediu complect. Va lucra numai oficiul stării civile.

Banchetul în onoarea d-lui V. Negruzzi va ava loc la 22 nu la 21 Aprilie cum s'a publicat. Vor lua parte şi numeroşi militari, d. Negruzzi fiind vechiu profesor al liceului militar.

Funcţionarii casei medicale şi ai corporaţiilor din localitate vor lua concediu Vineri 12 Aprilie.

D-ra Gîrcineanu studentă a petiţionat la Ministerul de Instrucţiune Publică pentru a i se acorda una din bursele rămase vacante la facultatea de litere din Iaşi.

Comisiunile examinatorii pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru şcolile particulare se vor alcătui în luna Mai.

Stareţii şi protopopii din eparhia sf. Mitropolii a Moldovei şi Sucevei sînt convocaţi la o conferinţă protopopească, pentru ziua de 22 April, ora 10 a. m.

Au fost numite, ajutoare de maestre la atelierele de industrie casnică, maica Pamfilia Ciolac, la mănăstirea Varatec şi maica Nimfodora Cheorghiu la mănăstirea Agafton.

Rectoratul universitar a luat vacanţă cu începere de astăzi.

Ministrul cultelor a acordat un ajutor de 300 lei, învăţătorului pensionar Gh. Botescu.

D. dr. Grossi a fost numit pe ziua de 1 Aprilie, medic auxiliar, pentru combaterea epidemiilor din localitate.

Primim o fasciculă de probă a Albumului artistic literar pe care-l va edita în curînd libraria Ignatz Herz din Bucureşti în beneficiul esclusiv al Flotei Naţionale. Intreaga Familie Regală şi Princiară a colaborat la albumul acesta care va fi unic în felul său.

D-na şi d. Take Ionescu vor petrece sărbătorile Paştelui la Sinaia.

Iată textul deciziei Curţii de casaţie secţia III, cu privire la repaosul duminical al brutarilor şi care face obiectul agitaţiei acestora:

Pîinea fiind considerată ca produs alimentar destinat consumaţiunei imediate, brutăriile şi franzelăriile nu se pot bucura de repaosul duminical de 24 ore prevăzut de art. 1 din legea repaosului duminical din 14 Aprilie 1910, astfel că personalul acestor stabilimente, împărţit în serii, va avea o altă zi de repaus în cursul săptămînei, conform cu art. 4 din legea citată şi art. 6 din regulamentul ei. Prin urmare pe nedrept ministerul industriei şi comerţului a introdus prin decizia din 11 Iunie 1913 la toate brutăriile şi franzelăriile din Capitală repaosul duminical de 24 ore.

Banii d-lui Eugen Herovanu, pierduţi de secretarul d-sale d. Arghir Gheorghiu, n'au fost găsiţi pînă în acest moment.

Zvonul că ar fi fost găsiţi într'un birou al primăriei nu e adevărat.

Astăzi la ora 5 au loc pe platoul de la Copou jocuri de foot-ball.

— D-na şi d-nul Gh. Diaconescu devin proprietarii imobilului din str. Stejar No. 47.

— D. Gh. Neculau ipotechează d-nei Nataliea Ohl imobilul din str. Sărărie No. 24.

D. M. Ţilenschi a fost delegat a inspecta modul de predare a ştiinţelor Fizico-chimice, la şcoalele secundare din ţară.

Regulamentul învăţămîntului farmaceutic, sancţionat prin decretul regal din 29 Noembrie 1912, pentru şcoala de farmacie de pe lîngă facultatea de medicină din Bucureşti, se va aplica şi şcoalei de farmacie de pe lîngă facultatea de medicină din Iaşi.

D. şi d-na Lascar Antoniu pleacă astăzi la Sinaia, unde vor petrece vacanţa Paştilor.

Neîntrunindu-se consiliul de disciplină al baroului iaşan, rămîne ca baroul să se pronunţe după vacanţă asupra cererei de înscriere în barou, a d-nei Ella Negruzzi, licenţiată în drept.

La examenele de definitivat pentru posturile de medici, la serviciul sanitar, au reuşit din Iaşi, d-nii V. Teodoru, A. Sepeanu, I. Alexandrescu, S. Glicsman, A. Ionescu, V. Ţaţomir, I. Beraru şi N. Cădere.

Domnişoara Lucreţia Rădulescu a fost autorizată a preda partea ştiinţifică în învăţămîntul particular.

In Dorohoi se va construi, începînd din această primăvară, un local propriu pentru arestul preventiv, întocmai după proectul presintat de inginerul şef al judeţului Dorohoi.

Astă seară, Joia celor 12 evanghelii,—se va oficia la bisericile creştine denia, care se va ţinea de la 7 pînă la orele 10 seara.

Mîne seară Vineri, urmează a se face în jurul tuturor bisericilor, marea slujbă divină, a procesiunii sf-tului epitaf—(înmormîntarea Mîntuitorului).

In astă seară va oficia Arhiereul, iar Sîmbătă I. P. S. S. mitropolitul Pimen, asistat de un sobor, din preoţii catedralei, rectorul seminarului Pavel Savin şi arhiereul Antim Petrescu şi corul Mitropolitan.

Comerciantul Marcu Lohan din Costuleni, a fost astă noapte jefuit, de către indivizii Neculai Salahoru şi Alecu Ionescu, cari au fost arestaţi.

In chestia furtului de la Rosenstein, suntem informaţi că numai o anonimă trimisă siguranţei, implică şi pe droghistul Marcu, dar că nimic nu a fost dovedit.

Colonia Şcolară.—In ziua de 10 Aprilie a. c. s'a ţinut întrunirea comitetului Coloniei Şcolare sub preşedinţia d-lui Inspector general I. Prassa. La această întrunire Comitetul a fixat data adunărei generale pentru ziua de 14 şi 21 Aprilie a. c.

In ziua de 14 probabil întrunirea nu va avea loc, fiindcă de obiceiu nu se adună numărul membrilor ceruţi de statut; va avea loc cu siguranţă în ziua de 21, cînd se va ţinea cu orice număr de membri.

S'a mai discutat:

Asupra localităţei unde vor trebui să petreacă copiii lunile de vară, asupra persoanei ce-i va conduce, rol ce s'a încredinţat d-lui Institutor P. Stoica.

S'a luat hotărîrea ca Colonia să procure ea însuşi copiilor lenjuri de pat şi la o parte din ei chiar şi lenjurile de corp.

Cu această ocazie d-nele membre prezente: d-na dr. Socor, d-na Laura Zaharia şi d-na Natalia Popescu au arătat o distincţie de suflet, vrednică de toată lauda; d-lor s'au oferit să procure fie care toată lenjăria necesară pentru cîte 10 băeţi şi 10 fete.

O parte din d-nele absente aflînd în urmă de această mişcare frumoasă au aderat şi d-lor şi au făgăduit de a veni în ajutorul Coloniilor în aceiaşi măsură.

Numele tuturor acestor d-ne le vom publica într'un număr viitor, lipsindu-ne de o cam dată lista totală.

Se pregăteşte o frumoasă primire profesorilor şi institutorilor romîni care vor vizita Viena în zilele de 21, 22 şi 23 Mai.

Profesorii I. V. Luca, C. Irimescu şi C. I. Ştefănescu, de la liceul din Botoşani, au fost numiţi cu titlu definitiv.

La Debitul Badareu, pe lîngă produsele alimentare şi vinurile naturale, pentru sărbătorile paştilor, se găsesc adevăraţi cozonaci moldoveneşti, precum şi paşti, chifle cu nucă şi mac, preparate din produsele fermei, care se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii. Se primesc comenzi.

Banchetul oferit d-lui V. Negruţi va avea loc la 21, nu la 22 Aprilie după cum s'a anunţat.

D. dr. P. Burnea a inspectat astăzi Casa medicală interesîndu-se de numărul bolnavilor căutaţi la domiciliu şi la corporaţii.

In urma unei consfătuiri cu d-nii farmacişti locali, aceştia vor furniza medicamentele prescrise de medicii corporaţiilor sub rezerva angajamentului ce şi-a luat d. dr. P. Burnea, medic-şef, de a obţinea achitarea vechilor datorii către farmacişti. E vorba de datoriile rămase de la vechile corporaţii.

La institutul antirabic din localitate au fost aduşi eri spre o nouă cură de injecţii antirabice, 22 de copii din o şcoală primară din Bîrlad, muşcaţi de un cîne turbat, intrat între copilaşi pe cînd se jucau, în timpul recreaţiunei, în curtea şcolii.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Fraţii Bachstetz.*

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei“ —

Bucureşti 11 Aprilie

Cum a căzut oraşul Scutari?

Un răspuns

Bucureşti.—Ziarele Conservator-democrate publică următorul răspuns adresat ziarului „Viitorul“.

Ziarul „Viitorul“, care pe fie care zi, dă o nouă versiune asupra dificultăţilor în care s'ar găsi partidul conservator, se amuză tot odată a declara, că situaţia d-lor Al. Badareu şi N. Xenopol ar fi periclitată, pentru că ar avea de luptat cu o atmosferă imposibilă, chiar în parlament.

„Viitorul“ nu-şi dă seamă că într'un partid serios, e cu neputinţă, ca situaţia unui ministru să iie primejduită.

Miniştrii fiind representanţii partidului în guvern, ei remîn acolo, atîta vreme, cît vrea partidul, afară numai dacă nu intervine un vot contrariu al parlamentului; dar în cazul acesta nu pleacă miniştrii, ci partidul întreg, şi odată cu el guvernul.

Suntem încă şi avem de gînd să remînem un partid şi de oare ce am avut şi avem o politică a noastră, nu la noi s'ar putea vedea la un interval de cîte-va septămîni batjocurindu-se şi făcîndu-se curte aceloraşi persoane.

Principesa Maria la Dax

Bucureşti.—Ştiri din Dax anunţă, că A. S. R. Principesa Maria, a terminat cele 40 zile de cură şi se află cîte se poate de bine.

A. S. R. va pleca curînd la Biaritz, unde va sta 20 de zile.

D. Ministru Hîrjeu în Dobrogea

Bucureşti. — D. general Hîrjeu, ministru de războiu, pleacă în ziua de 16 a lunei în Dobrogea, pentru a inspecta trupele de acolo.

Congresul profesorilor de geografie

Bucureşti.—Congresul profesorilor de geografie, va avea loc la Constanţa, în zilele de 30 Aprilie, 1 şi 2 Mai.

Comisiune de examen

Bucureşti.—Comisiunea de examen pentru admitere la şcoala superioară de război, se compune din persoanele următoare:

Preşedinţi: domnii Colonel Cristescu Constantin şi Stratilescu.

Membri: d-nii Colonel Vibescu şi N. Arghirescu, loc. colonel Ginescu, loc. colonel Braboveanu şi loc. colonel Alex. Sturza.

D. Arion la Constanţa

Bucureşti. — D. C. Arion Ministrul de Domenii, a plecat azi la Constanţa.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

10.000—40043

5000—21634, 59798.

3000—41118, 46049.

2000—41554, 24708, 3688.

1000—11216, 27043, 50717, 57421, 32262, 32473, 59148, 10583, 51570, 25154.

500—16803, 21534, 30990, 31780 42983 50549, 55196, 41837 43660, 11493, 13497 21319, 27427, 28020, 34531, 2064, 38282 44338, 49780, 57291, 3375.

Călătoria Principelui Carol

Bucureşti. — A. S. Regală Principile Carol, va întreprinde zilele aceste o călătorie de studiu, prin Italia, vizitînd Florenţa şi Roma, unde va fi primit de regele, Italiei.

Principele Carol nu va fi însoţit de cît de d. General Perticari.

Nu este vorba de nici o misiune.

D. N. XENOPOL LA ROMA

Roma.—D. şi d-na Xenopol au asistat la punerea pe apă a Dreadnoughtului italian „Duillio“ la Castellamare şi apoi la un dejun la Curte. Ministrul de externe d. de San Giuliano va oferi după cîteva zile un prînz la Consulat, în onoarea oaspeţilor romîni.

Dispariţia din Constanţa

Constanţa.—Produce sensaţie dispariţia misterioasă a d-rei Elena Leonida, care era în ajun de a se mărita.

Toate cercetările au rămas pînă acuma fără rezultat.

DEMISIE

Bucureşti.—Ministrul de rezboi a primit demisia din armată a d-lui colonel Tocileanu, comandantul regimentului Cantemir 12.

Cum a căzut oraşul Scutari?

Viena.—După ultimele ştiri, lupta a ţinut 36 de ore. Atacul general a început luni dimineaţă, şi a continuat fără de întrerupere.

Artileria sîrbă a luat parte la atac, soldaţii sîrbi purtau uniforme muntenegrene.

Oraşul Scutari a fost în mare parte distrus. In diferite părţi a isbucnit incendiu.

Soldaţii turci au luptat cu desperare. In apropiere de Bărdiţa lupta a fost cu totul sîngeroasă, în urma unui atac cu baieneta.

*

Berlin. — Ziarul „Naţional Zeitung“ află din Cettinge, că regele Nichita a dat ordin ca trupele să fie menţinute în stare de resistenţă, pentru a face faţă ori cărei eventualităţi, şi a apăra oraşul Scutari.

*

Cetinge. — Protocolul de capitulare a Scutarilor a fost iscălit de Essad paşa apoi garnizoana a eşit din oraş cu armele. Trupele Turceşti au evacuat mai întăi poziţiunile neocupate încă de muntenegreni, la ora 11 seara pe Tabaras şi Bărdiţa fălfăiau steagurile Muntenegrene.

Turcii au părăsit poziţiunile celelalte şi steagurile Muntenegrene au fost înălţate pe citadelă. Trupele muntenegrene au ocupat întreg oraşul; bubuiturile de tun au anunţat ocuparea oraşului.

Greva din Belgia

Bruxella. — Din cauza grevei, azi nici ziarele n'au apărut.

Mutarea patriarhatului bulgar

Sofia. — Guvernul bulgar a hotărît, ca patriarhatul bulgar să fie mutat de la Constantinopol la Ohrida.

Presa austriacă şi ocuparea Scutarilor

Viena. — Toate ziarele cer măsuri energice şi imediate în potriva Muntenegrului, cu sau fără cooperarea Puterilor.

Presa străină şi diferendul romîno-bulgar

Viena.—Ziarul „Politische Corespondenz, află din Petersburg, că ori ce teamă a dispărut şi că rezolvirea diferendului romîno-bulgar pe cale pacinică, poate fi considerat ca fapt îndeplinit.

Presa italiană şi chestia Scutarilor

Roma.—Ziarul „Tribuna“ spune că părerea generală a cercurilor diplomatice şi a întregei Europe, e că momentul actual, în urma căderei Scutarilor, este foarte grav şi reprezintă un punct culminant al conflictului de interese, care impune o hotărîre mediaţiunei.

CALATORIA PRINCEPELUI NICOLAE

Nissa.—A. S. R. Principele Niculae al României a plecat azi spre Marsilia, de unde se va îmbarca spre a se înapoia în România.

*

Marsilia.—Principele Niculae al României a sosit aici la 11 şi 43 dela Nissa, unde era ospăţul principelui de Hohenlohe. Principele s'a dus numai de cît pe bordul vaporului „prinz regent Luitpold“ care a ridicat ancora la ora 4, mergînd spre Alexandria, de unde principele se va înapoia în România prin Pireu şi Constanţa.

Austria cere măsuri energice contra Muntenegrului

Viena.—In vederea atitudinei urmată de Muntenegru, contrar voinţei unanime a Europei, guvernul austro ungar, după cum spune „Fremdenblatt“ a supus puterilor nişte propuneri concrete, ţinînd la întrebuinţarea măsurelor energice spre a sili pe muntenegreni să părăsească cât mai curînd oraşul Scutari.

Ziarele de seară comentînd căderea Scutarilor sunt de părere că voinţa anonimă a puterilor trebue respectată şi că se va obţine probabil prin mijloace paşnice ca oraşul Scutari să aparţină Albaniei. Dacă acest rezultat poate fi admis prin mijloace paşnice nici Ţara nu va fi mai satisfăcută de cît monarhia Austro Ungară.

Altfel puterile cele mai direct interesate în această chestiune ar trebui să delibereze, despre atitudinea lor ulterioară.

*

Berlin.—Presa germană e de părere că situaţia s'a agravat după căderea Scutarilor şi crede că Muntenegrenii nu vor părăsi acest oraş de bună voie. In acest caz Austro-Ungaria nu ar avea alt ceva de cît să tragă consecinţele atitudinei luate până acum.

2 odăi şi bucătărie

în centru (poate fi şi în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.

DESFACEREA PRODUSELOR
FERMEI ŞI VIILOB
A. A. BADAREU
IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

Aduce la cunoştinţa Onor. Public, că în vederea sărbătorilor Paştilor toate produsele alimentare şi vinurile naturale se vînd sub preţul pieţii; de asemenea adevăraţii cozonaci moldoveneşti, paşti, chifle cu nucă şi mac, preparate din produsele fermei, se vînd pentru reclamă cu preţuri eftine. Se primesc comenzi.

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Caş şi urdă dulce		1.40
Unt proaspăt pentru cozonaci		3.80
Unt pentru masă şi cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci	— 80 şi	1.20
Brînză de oi de toamnă	0.40, 1.60, şi 2 lei	1.80
Ouă zilnic proaspete	6·50 suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.30
Idem oca		0.45
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producţie proprie: jambon, muşchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub preţul pieţii: Jambon 4.80 kil., mezeluri asortate 3 lei k.

Se găsesc zilnic paseri tăiate: găini, claponi şi curcani 2 lei k.

Adevăraţii cozonaci moldoveneşti, păşti şi chifle cu nucă şi mac, pentru reclamă, numai 2 lei kgr.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel roş	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin Otonel	2.40
Vin spumos à la şampanie	3.50 sticla

Toate calităţile de vinaţuri.

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— Str. Cuza-Vodă 13 —

Cercul Jockey, Iaşi

La 28 Aprilie 1913 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie orală în cancelaria Cercului, pentru vinderea a o parte din ograda dintre Club şi curtea bisericei sf. Neculai, avînd faţada în strada Păcurari aproximativ 20 m. şi suprafaţa de aproximativ 530 m. p. Licitaţia va începe de la preţul de 30,000 lei. Concurenţii vor depune o garanţie de 3000 lei. Planul terenului de poate vedea la intendentul Clubului.

Comitetul.

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinfecţie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se a dresa: Domnului I. DAVIDESCU Teiuci

Observaţi bine semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi Feriţi-Vă de Imitaţiuni înşelătoare.
Marca registrată.

BROSSE A TAPIS
Prix 14 fr.
R. GANEL
27 quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco du Catalogue

Raymond GANEL
27, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao
VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual
Lipsa de sânge, Convalescenţe
Spre a aprecia valoarea lor consultaţi Medicul dumneavoastră

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856
CASĂ DE ÎNCREDERE
Primeşte orice lucrări tipografice.
Executare conştiincioasă. Preţuri modeste

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor
JASSY
E. NOACK
Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.
Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654 389.154 64 | 100
lei 1,995.501 72 la sută rentă
Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.
Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.
In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende
Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:
Asigurări pe caz de viaţă şi deces in conbinaţiune cu scutire de plata premiilor şi oferirea unei rente in caz de invaliditate.
Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.
Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:
Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
(Neanulabilitatea asigurării).
Poliţa universală.
Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.
Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantaoase.
Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi in provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIE
Hapurile Doctorului Moussetti
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTI
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTI
A se cere: Les Véritables Pilules Moussetti de GLEN & Co, de la Paris, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1856 — Simbătă 13 April 1913

PRESA, menire și abuz

Ar părea o absurditate să mai pui în discuție azi, libertatea presei.

Intrată între nevoile de căpitenie ale societății actuale, ca un mijloc de propăvăduire a diferitelor ei manifestări,—presa și prin ea, gazetarul, în ultima lor analiză, sunt factori în spre care se concentrează și de la care radiază tot ceia ce alcătuește întregul discuției imediate și controlul cărora trebuesc supuse faptele și ideile acelora, cari prin înrîurirea ce o joacă în mijlocul societății, pot înfăptui schimbări în bine sau în rău a mersului ei obișnuit, evolutiv.

Prin aceasta presa are un rol covîrșitor asupra indivizilor către care ea se îndreaptă și pe care e chemată a-i lumina în chestiunile pe care le pune în discuție. Se cere însă ca, în acest caz, să fie cît mai obiectivă, și, cum ori ce activitate individuală, nu poate fi judecată de cît din punctul de vedere al întregului, în care ea acționează, aceste activități trebuesc discutate și puse pe tărîmul fie ideologic pur, sociologic, politic, economic, etc,—protivnic, căzîndu-se pe lunecușul individual, unde discuția nu mai poate fi obiectivă, dînd naștere la personalități, în care nu se poate să nu intre pornirile proprii, simțimintele egoiste, individuale, ale celui ce discută, și în acest caz, presa implicit gazetarul, din elemente chemate să înfăptuiască ordinea, devin elementele învrăjbitoare, a celei mai periculoase dezordini.

Aceasta se observă mai în toate statele cu un trecut politic în deosebi, la care n'au putut contribui o întreagă evoluție istorică, frămîntări sociale, îndelungate lupte de clase,—din care să fi izvorît grupările politice, cum ar fi în statele bătrîne ale apusului,—ci unde aceste grupări nu sunt, aproape de cît ficțiuni, întemeiate pe așa zisul echilibru politic, cum ar fi la noi.

Aici, în țara noastră, presa joacă un îndoit rol periculos. Intâiul izvorăște din faptul că mișcarea politică, luptele osebitelor partide nu sunt fapte determinate, întemeiate pe statornice nevoi sociale, cărora să le corespundă și de care să fie determinate. O pildă: partidul conservator-junimist, reprezintînd tradiția și clasa vechii boerii, care nu mai există. In cazul acesta, gazetarul care luptă în susținerea unor teze, din punct de vedere junimisto-conservator, e un primejdios, care discută în sofisme.

Al doilea pericol pornește din neîndestula pregătire a gazetarului, din punctul de vedere cultural. E neînchipuit de mare tărîmul pe care trebue să-l fi îmbrățișat cel ce va face gazetărie. Cunoștinți de istorie, fie ca evoluție socială în genere, fie politică în senzul restrîns al cuvîntului,—cunoștinți de economie politică, Sociologie,—o cît mai intimă cunoștință și apropriare a cercetărilor literare, care să-i de-a ușurința exprimării,—cîte și cîte?

La noi sunt foarte puțini, gazetari care să îndeplinească aceste cerinți,—cei mai mulți s'ar putea denumi cu două vorbe: neisprăviții nechemații.

Din cauza acestei nesuficiente pregătiri, gazetarii noștri nu se pot impune, acelora a căror idei sunt chemați a le susține,—fînd o jucărie în mîna oamenilor politici, eșiți în multe cazuri nu din plămada în care ar fi trebuit să fie dospiți, și, deci, cu atît mai periculoși în această lature a vieței sociale, unde măsura, bunul simț, cumpănita judecată, echilibrul sufletesc, sunt condițiuni de căpetănie, între dăinuirea unei stări bune și sănătoase de lucruri.

Din cauza acestei insuficiente pregătiri gazetarul nu poate, mai nici o dată, discuta chestiunile ce se ivesc din punctul de vedere obiectiv, științificește politic, economic etc,—ci, lipsindu-i această putință, alunecă pe panta personalității, unde omul din el poate fi mai la largul fondului prim de răutate, ticăloșie, batjocură.

Aceste sunt cauzele pentru care nu avem de cît două feluri de presă: acea a faptelor diverse, unde se înregistrează toate pungășiile, adulterele, crimile, sinuciderile, cu o dezastroasă influență în rău, pe care nu-i locul să o analizăm aici,—și presa scandalelor, șantajelor, atacurilor personale, în care, pentru un interes al unuia sau altuia, pentru animozități personale, se lovește fără cruțare, și fără remușcare, în potrivnici, personal, în trecutul lor, în viața lor intimă, care n'are de-a face întru nimic, de cele mai multe ori, cu chestiunile de la care ar fi trebuit să pornească discuția.

X e fruntaș politic în partidul său,—x a făcut în calitatea sa de cutare rang în Stat, fapta cerută de o anumită nevoe a împrejurărilor în care se găsea. Nu se poate ca acea faptă să nu prejudicezs interesele cîtor mai mulți, — dat fiind-că viața nu-i de cît o luptă, în care un cîștig pentru unul, este o atingere a interesului altuia.

De aici nu va întîrzia să se nască cărtirile nemulțumirei. — plîngerile, — cari speculate de protivnicii interesați va da naștere la acele nenorocite campanii de gazetă. Și de unde X, omul politic, care a fost născătorul acestora, printr'o nevoie obștească,—repet,—motivată de împrejurări, nici nu gîndia poate la urmările la care vor da loc patimele potrivnicilor,—iată-l, în un moment dat, subiectul celor mai scandaloase atacuri,—trecut ca omul cel mai de rînd, ca o nenorocire a timpului și-a societății în care trăiește.

Și acesta-i abuzul:

Pornind de la o nevoie socială,—avînd o menire luminătoare în treburile obștești, care nu pot fi în măsură de a cunoaște, a controla direct, sau a putea judeca și analiza prin propria putere desfășurarea vieței în care sunt înglobați, presa, ast-fel întocmită, abuzează de rolul ce-i este încredințat, și se transformă în un pericol social, în sămănătoare de vrajbă, de patemi, de minciună, și ast-fel departe de a contribui la înnalțarea societății, o afundă dincolo de unde chiar pornirile cele mai răle, însă nespeculate, nu ar putea-o scobori.

In chipul acesta e o mare osebire între menirea presei și roadele ei, mai ales în țara noastră, nepregătită încă în domeniul rodnicei gîndirei.

E. B.

Ecouri Politice

Cuvîntul *declară că în curînd va fi în măsură să publice motivele reale ale demisiei d-lui P. Missir.*

Și noi care inzistăm de atîta vreme ca cei de la Cuvîntul *să ne explice motivele reale pentru care d. Haki nu mai este confidentul d-lui Marghiloman...*

*

Universul *publică o nouă scrisoare a d-lui Filipescu.*

Pînă acum fostul ministru de domenii era cunoscut prin fraza sa scurtă, categorică, lămurită.

De astă dată scrisoarea cuprinde adevărate incoherențe și fraze chilometrice.

Se vede că după ce a perdut firul, d. Filipescu începe acum să piardă firul.

*

Vremurile prin care trecem s'ar putea denumi „Epoca șantagiului", — *zice* Cuvîntul.

Și tocmai în aceste vremuri Cuvîntul *și-a făcut apariția!*

Un om al școalei: Gh. LASCAR

Vorbind de Iașul cultural și de înlesnirile ce a dobîndit din partea guvernului colaborării, am amintit numai în treacăt de numele concetățeanului nostru Gh. Lascar, secretar general al Ministerului de Culte și Instrucțiune publică, întrucît activitatea d-sale este în legătură cu ceea ce forma obiectul articolului nostru,—ajutorarea Iașului, sub raportul cultural prin deosebita luare aminte și bunavoință ce i se acorda sub actualul guvern.

Dar dacă, sub acest raport, concetățeanul nostru împarte meritul, în măsură egală, cu factorii decisivi; dacă aci inițiativele pornite din diverse părți—convergează și se întîlnesc într'un același punct,—și e drept să amintim aci numele și zelul d-lui C. Stere, noul Rector al universității iașane și deputat iașan—cată însă să relevăm că în chip special că d. Gh. Lascar va fi consacrat ca un desăvîrșit om al școalei, iară Iașul va avea cinstea și distincțiunea ca unul dintre ai lui să fi meritat această consfințire printr'o activitate unică, printr'un zel admirabil, prin o intuiție perfectă in ale școalei în genere, în ale împrejurărilor locale în deosebi.

Noi cari l'am văzut la lucru,— spunem aceasta în deplină cunoștință de cauză și după o atentă observațiune a mediului și a circumstanțelor, în care se desfășoară această activitate care a sfîrșit prin a imprima, într'un timp relativ foarte scurt, o splendidă caracteristică și o lăudabilă intensitate în executarea datoriilor. Și ele sunt vaste, variate, nenumărate, către marele public, în acel imens laboratoriu care se chiamă Ministerul Instrucțiunii Publice.

Cine a văzut sălile de așteptare, sutele, miile, care se perindează pe acolo; cine a văzut de aproape interesul viu, real cu care secretarul general se ocupă, personal, de cererea fiecăruia, înainte de a-și aplica semnătura pe hîrtie, a putut prețui precum se cuvine activitatea desfășurată de acest neobosit dascăl, care a lăsat pe ori unde a trecut, urme de destroinicie, de scrupulozitate, de seriozitate și care acum și a pus toate marile-i calități în serviciul unei demnități pe cît de înaltă, pe atîta de bogată în răspunderi.

— „Vine odată cu noi și pleacă după opt oare, seara..." ne spunea și cu admirație și cu un ton de mustrare, unul din înalții funcționari ai ministerului, bucureștean de origine și care avea oarecum aerul de a invidia moldovanului această facultate de a munci neobosit de mult. Poate avea și motive s'o deploreze...

In adevăr, cînd, seara tîrziu, după ce de mult, de mult sunt închise toate birourile ministeriale, vezi pe Gh. Lascar scoborînd scările Ministerului și îndreptîndu-se către restaurantul... vegetarian—un simbol de cumpătare și acesta—elastic, drept, întinerit, ai impresia că l'a înfiripat lucrul cel mult, mulțumirea datoriei împlinite, conștiința că n'a lăsat nimic nevăzut, necontrolat, nerezolvit și nu poți privi fără sinceră admirație pe acest om al datoriei și om al școalei înainte de toate.

△

NOTA ZILEI

...Și Scutari acum!

Cele cîteva mari și glorioase cetăți: Adrianopolul, Ianina, Salonicul, Scutari, rînd pe rînd, smulse organismului bolnav al Turciei în agonie,

Numai Constantinopolul le rămîne încă, —pentru cîtă vreme?

Dar interesant de știut este că tocmai *acest* oraș este mai puțin turcesc de cît ori care altul.

Iată ce a declarat generalul Von der Goltz, fostul instructor al armatei otomane corespondentul ziarul „Le Journal":

„Știți că dacă o jumătate milion de musulmani locuesc Constantinopolul, 300 mii sunt funcționari. Trei sute de mii de intriganți, cari nu caută de cît de interesul lor personal, castă enormă și urîtă, ai cărei membri nu visează de cît ca teți ai lor să fie slujbași hrăniți de stat, omorînd țara în același timp".

„Constantinopolul e orașul care trîndăvește fizicește și moralicește. Țaranul care a agonisit ceva, spionul, delatorul, toți vin aci. Pe pămîntul Asiei care ar putea să fie minunat de roditor nu trăește de cît o populație calică..."

...Și va avea, nu peste mult timp, și pe un Sultan calic în mijlocul ei!

Inconștiență ori cinism?

Un proverb indian spune că: mai răpede te înțelegi cu un netot decît cu un semidoct, pe care nu-l pot convinge nici zeii, care s'ar scobori din cer.

Lucrul e adevarat,—altfel nu s'ar putea tălmăci încăpățînarea de a stărui în campania îndreptată împotriva d-lui Alex. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a unor ziare bucureștene. Zicem a unor, pentru că, nu știm cum, de multe ori te simți, parcă, jenat, a rosti nume a căror purtători se scoboară chiar sub nivelul comun,—nume, pe care dacă nu le spui, le înlocuiești cu ziceri infierătoare, în măsura revoltei ce-ți cuprinde sufletul.

E timp de cînd s'a pornit împotriva ministrului lucrărilor publice o campanie din cele mai josnice, ce-ar putea cuprinde coloanele unei gazete. Și n'au fost îndestulătoare nici explicațiile date, nici spulberarea acuzațiilor — ar trebui să zicem a calomniilor — nici amendele onorabile, indirecte, făcute de calomniatori,... nimic.

In special un ziar, care dă dovadă de cel mai condamnabil cinism, continuă totuși să-și improaște veninul, cu termini cari nu fac cinste nici chiar anonimilor lui redactori.

Atacuri directe, personale, atacuri indirecte, aluzii, toate formele ziaristice sunt întrebuințate în acest scop. Ai zice că bogatul lui proprietar — singura calitate ce și-o poate revendica de altfel — nu și-a permis acest lux al proprietății unui ziar, de cît pentru a putea duce, mai la larg, campania împotriva d-lui Badareu.

Motive? indiferent de ele. Se pot găsi ori unde. Cînd nu se pot născoci? Destul că se lovește.

Cred ei, proprietarul și redactorii, care suntem siguri, n'au alte convingeri, decît lefile îndestulătoare, ce vor fi primind.

Și pe temele pe care se pune ziarul acesta, de bună samă, că, în curînd, va ajunge să-l facă responsabil pe ministrul lucrărilor publice de ceia ce poate nici va fi gîndit vreodată.

Nu mai departe în ultimul său număr, acuzațiilor aduse cu privire la procesul familiei Oroveanu cu C. F. — în care ziarul găsește enorme onorariile de vre-o 20 mii de lei, ce se vor fi acordat avocaților. Să zicem că lucrurile stau astfel dar oare directorul pomenitului ziar va fi plătind mai puțin, proporționul afacerilor ce va fi avînd, cînd e vorba de un proces de 1 milion și jumătate? Și cînd e vorba de a nu se înfăptui precedente, oare onorarul, de care se îngrozește redactorul acelui ziar, e de măsură a da loc la zvonul ce se face?

Că se va fi angajat o rudă a d-lui ministru ca avocat!.... Dar bine e mai mult de cît ridicol argumentul acesta. Oare faptul că ai nenorocul, să fii ruda unui ministru, — căci pe tema pe care se pune ziarul, e o nenorocire să fii înrudit cu oare un ministru.

Zic faptul acesta trebue să te înlăture de la exercitarea profesiunii sale? Trebue să cedezi un cîștig, în favoarea unui altuia, pe simplul motiv ca să nu se zică că s'a făptuit o neregulă?

Mentalitatea aceasta e curioasă. In cazul cînd e de bună credință — ceia ce-i mai mult de cît îndoios — aceasta vădește nechemarea în tălmăcirea treburilor obștești, a celui ce înfăptuește atari campanii înjositoare,—în cazul al doilea, care e de sigur adevărul — e o neprobabilă rea credință, e cinismul caracteristic al canaliei ce nu poate parveni prin propria lui putere, că prin nădejdea dărămării individualităților ce-i făceau umbră. Iar calea nu este aceasta. Te plîngi că nu poți vedea soarele din cauza mea, înnalță-te în spre el, întrecîndu-mă pe mine. Cu o singură condiție: pe cale de cinste.

Dinu

OAMENI ȘI LUCRURI

SCEPTICISM...

Oare numai în indisciplina elementelor naturei și în elementele de progres ale tecnicei moderne se cuvine să urmărim paradoxul, absurdul, lipsa de sens?

O, ele se vădesc la tot pasul, în acele momente imateriale ale vieței noastre ce alcătuiesc complexul de împrejurări anevoie de denumit, de definit și cari în genere se cuprind în complexul acela, căruia îi zicem „hazardul".

Aci absurdul ne înfruntă, ne deconcertează, ne urmărește și ne revoltă mai mult încă de cît în alte întîmplări. Pentru că aci noi nu sfidăm,—ci suntem sfidați fără nici o normă. Cînd alerg în automobil, ori trec oceanul în vapor,—am întrucîtva senzația — și riscurile — unui mîndru biruitor al elementelor Naturii. Cînd vreau să forțez destinul spre o îmbogățire repede,—prin jocul de cărți, se pricep oarecum dezastrele, totdeauna posibile, dacă nu totdeauna logice și drepte. Dar în momente cu totul de altă natură?

Bună-oară, acea stranie lovitură, pe care o primește colegul și amicul nostru Herovanu, prin subita dispariție a unei formidabile sumi de bani.

Formidabilă, pentru omul care—ca dînsul — muncește cu o exemplară și rară corectitudine dusă pînă la virtute.

Ce bizară ironie și diabolică răutate în atari întîmplări! Și te simți par'că mulțumit de a *nu* crede într'o orînduire logică a lumei, pentru a privi cu tot disprețul lipsa de sens, în întregimea ei, izvorîtă din asemenea constatări.

Ar fi să rănim sufletele pe bunul nostru prieten, aducîndu-i laudă în împrejurări de aceste și stăruind asupra caracterului de înalt și pur idealizm ce-i recunoaște toată lumea. Dar condițiunile aceste măresc, în întîmplări de felul celei de mai sus, dauna materială și, simultan, măresc nedreptatea lor morală și socială. Omul bun și idealist neputînd să se încumeteze a se pune la adăpost de răspundere, asumîndu-și vina, toată, pe care în fapt *nu* o are, întru nimic, este de-adreptul și pe nedreptul atins și lovit, — iar noi ceștialalți, nedumeriți și revoltați, rămînem să ne întrebăm doară în noi înși-ne:

— Ce este această caraghioază alcătuire pămîntească, fără urmă de sens și de dreptate, care îngăduie atît de nemeritate pedepse, în potriva logicei elementare și, par'că, înadins îndreptate în contra celor incapabili de a nedreptăți, de a face rău, de a abuza.

Rodion

O nouă instituție culturală

Insfîrșit, Iașii noștri au început să-și capete dreptul lor de oraș cu veche tradiție culturală. Sume însemnate i s'au acordat pentru reorganizarea universității și a celor lalte instituți de cultură, reorganizare de care se simțea o mare nevoe în ultimii ani.

Unul dintre cele mai mari bunuri venite capitalei Moldovei este, de bună seamă, suma acordată pentru organizarea unei biblioteci a Iașilor. Poate nimic nu e mai necesar, pentru menținerea culturei în popor, ca o bibliotecă sistematecă. In cărți rezidă firul tradiției artistice și științifice, prin care se poate înobila sufletul și oțeli cugetarea omenească. Vrafurile de tomuri trebuesc supuse capriciului cetitorului modern, nervos și iubitor de timp, ast-fel încît într'o durată scurtă să poată foileta mii de pagini din care să prindă cugetări fragmentare și să le asimileze combinate, printr'o intuiție scînteetoare și cu folosul gravitînd spre încrucișarea sintetică a mai multor variate drumuri.

O bibliotecă, în primul rînd, trebue să răspundă cu succes acestor imperioase cerințe.

Pentru aceasta e nevoe întru'ntăi de un local propriu, care să permită aflarea și servirea cît mai repede a cărților dorite. Așa dar e absolut necesar construirea unui local *ad hoc*, cu săli spațioase, și așezări sistematice, cu rafturi în consecință și storuri de metal pentru caz de incendiu, și multe alte piese trebuincioase,—așa cum sînt organizate marile biblioteci din străinătate.

Avem toată încrederea în comisiunea aleasă, anume pentru aceasta, de către Marele Colegiu Universitar, care știe nevoile culturale ale Iașilor și care va veghea desigur, la înzestrarea orașului nostru cu un adevărat tezaur de cultură și lumină.

G.

Legea căsătoriilor ofițerești

Legea căsătoriilor ofițerești, trebue să îndeplinească următoarele condițiuni:

1) Să satisfacă interesele societății.
2) Să satisfacă interesele armetei.
3) Viitoarea soție de oficer, trebue să îndeplinească condițiuni de moralitate și de dotă.

Societatea are interes să se perpetueze și să se mărească.

In acest scop, băieții și fetele, trebue să se căsătorească de tineri, pentru ca copiii lor, să fie sănătoși, plini de vigoare și energie.

Codul civil, stabilește, că fetele nu pot să se mărite, înainte de a fi împlinit vrîsta de 16 ani, și băeții nu se pot însura, înainte de a fi împlinit vrîsta de 18 ani.

Excepțional se admit și dispense, încunviințate de M. S. R.

In societate în general, se constată, că cu cît părinții unei familii, s'au căsătorit mai tineri, cu atît copii lor, sunt mai sănătoși, mai viguroși și plini de energie și vice-versa.

Interesele oștirei, consistă: Armata trebue să fie mobilă în orice timp; oficerul de carieră, trebue să fie gata de plecare în orice ano timp, în ori ce zi și ori, fără a fi împedicat de sarcini familiare.

Pentru a satisface interesele sociale cu ale armatei, legiuitorul, a pus piedici, căsătoriilor oficerești și anume:

a) Pînă la 1900, oficerul nu se putea căsători, înainte d'a fi împlinit vrîsta de 25 de ani, iar de atunci, s'a redus la 23.

b) Viitoarea soție de oficer, trebue să se bucure de o moralitate nebiruită, spre a putea intra cu demnitate în societatea oficerilor și să aibă dotă variabilă cu gradul oficerului ce se căsătorește, după cum urmează:

Pentru locotenenți și sub-locotenenți, dota trebue să producă un venit anual

BANCA MOLDOVA
BILANȚUL GENERAL
Incheiat la 18/31 Decembrie 1912

ACTIV

Acționari			1,000,000	—
Cassa Numerar	294,260	95		
Monede streine și cupoane exigibile	12,070	95	306,331	90
Corespondenți din străinătate			147,593	80
Efecte publice și Acțiuni				
Efecte publice	484,603	50		
Acțiuni și participațiuni	232,172	70	716,776	20
Portofoliu Scont	5,799,667	88		
Se scade reescont	1,045,559	05	4,754,108	83
Avansuri pe efecte publice, comerciale, cereale, cesiuni			3,636,070	55
Debitori în cont curent			1,392,771	87
Imobile. Imobilul Băncei	209,602	90		
Ipoteca Credit Urban	65,000			
	144,602	90		
Antrepozite Bărlad	26,000		170,602	90
Acțiuni în garanție 75,000				
Inventar			1	
			12,124,257	05
Depozite de Valori			1,179,405	
Gajuri în Efecte comerciale, mărfuri, cereale și ipoteci			2,864,117	35

PASIV

Capital		3,000,000	—
Rezerva din 1911		75,000	—
Depozite spre fructificare		661,966	80
Casa de Economie		300,375	35
Conturi curente creditoare		7,242,832	44
Cont de ordine și Transitoriu		601,108	85
Fond de Pensiune		5,000	—
Garanția Consiliului și Censorilor	75,000		
Beneficiu net		237,973	61
		12,124,257	05
Deponenți de Valori		1,179,405	
Deponenți de Gajuri în Efecte comerciale, mărfuri, cereale și ipoteci		2,864,117	35

Censori: **N. N. Cananău, C. B. Penescu, H. Müller.** *Președintele Consiliului,* **Mauriciu Blank**

Director General, **Moritz Wachtel**

CONTUL DE PROFIT ȘI PERDERE
Incheiat la 18/31 Decembrie 1912

Speze					Sold 1911	4,733	85
Cheltueli de administrație, salarii, chirie, tantieme și gratificațiuni			221,305	84	Beneficiu din dobînzi, comisioane, efecte publice, schimb, valuta după deducție de perdere	769,545	60
Fond de prevedere			250,000	—			
Rezervă pentru schimb			80,000	—	Beneficiu Agenția Galați	15,000	—
Beneficiu							
Sold 1911	4,733	85					
Sold 1912	233,239	76	237,973	61			
			789,279	45		789,279	45

Censori: **N. N. Cananău, C. B. Penescu. H. Müller.** *Președinte Consiliului,* **Mauriciu Blank**

Director General, **Moritz Wachtel**

de 2500 lei, pentru căpitani 1500, iar pentru oficerii văduvi cu copii 1200. Fiicilor de militari, legea le face un privilegiu; dota ce ele trebue să aibă, este redusă la 1500 lei venit, pentru sublocotenenți și Locotenenți și 1000 lei pentru căpitani.

Oficerilor de la gradul de maior în sus, legea nu mai cere nici o dotă la căsătoria lor.

Legea cere, ca existența fondului dotal, să fie dovedită după cum urmează: 1) Recipisa casei de depuneri a unei sume, a cărei procente de 5 la sută să dea un venit de 2500, 1500, sau 1200 lei. 2) Un imobil liber de ori ce sarcină, care să producă același venit după gradul oficerului ce se căsătorește și 3-lea) o ipotecă de primul rang într'un imobil de valoare îndoită a sumei impotecate, care să dea venitul cerut.

Pînă să se ajungă la garanția existenței fondului dotal prescrisă de legea actuală, s'a trecut prin diferite procedeuri, din care adese-ori, oficerii au fost păcăliți și obligați să ptătească sume de bani, pe care nu le primise, în unele cazuri de divors.

Printre soțiile oficerilor, se găsesc institutoare, profesoare, cîte odată doctorese maistre de croitorie, care cîștiga tot așa de bine ca și soții lor, oficeri, dacă nu și mai mult, dar legea căsătoriilor militare, n'a ținut seamă de această situație, și a cerut fond dotal, deși produce mai puțin venit.

Regulamentul legei căsătoriilor militare, interzice dispensele de dotă, și obligă cu severitate pe comandanții ierarhici, a respinge ori ce cerere de dispensă de dotă.

Ca principiu, restricțiunile legei cu privire la dată, ar garanta interesele armatei în detrimentul societății, dar aplicația și ad-ția acestei legi, s'a departat cu totul de la lege și principiul pentru care s'a legiferat.

Nu în toate orașele se pot găsi atîtea fete cu dotă de ofițeri, cîți ofițeri ar putea să se însoare, apoi astă-zi avansarea, e mai întărziată ca altă dată, cînd ofițerul parvenea să fie înaintat căpitan la 26 de ani și maior la 30, sau 31 ani.

Toate restricțiunile legei, n'au împedicat pe ofițeri să se însoare și nici nu-i vor împedica în viitor, întrebuințînd aceleași procedeuri pe temeiul precedentelor, care consist: a) S'a majorat valoarea imobilelor dotale sau acelor în care s'a garantat venitul dotal prin acte legale de complesență. Cîte odată, s'a văzut, că cu acelaș imobil, a cărui valoare reală, era mai mică de cît aceea ce se cerea pentru o singură dotă, să se mărite 3 și 4 surori cu ofițeri. Mulți ofițeri, negăsind fete cu dotă, au trăit în concubinaj, au avut copii și cu ocazia jubileului din 1906, s'a acordat dispensă la toți, cînd s'au și căsătorit. Dispensa dată în 1906, a stabilit precedente și de atunci s'a acordat și se acordă tuturor acelora ce au protectori politici, care o dobîndesc fără a mai trece pe la comandamentele ierarhice de cît, ca aprobate sub formă de ordine.

Dacă dispensele acestea, s'ar acorda numai căpitanilor, ar satisface cel puțin interesul social și al armatei, pentru că gradul de căpitan, nu se poate dobîndi astă-zi în majoritatea cazurilor, de cît cînd ofițerul ajunge vrista de 30 ani, ori tot cam la aceiași vristă în mijlociu, se însor și tinerii civili; dar cînd dispensa de dotă, se acordă la sublocotenenți, atunci se ating interesele oștirei în beneficiul societății.

Cînd prescripțiunile unei legi militare, ca aceea a căsătoriilor ofițerești, nu se aplică, sau nu se mai pot aplica, disciplina, este atinsă și trebuuesc suprimate în tôtal, sau în parte, ast-fel: S'ar putea suprima din lege, condițiunea de dotă pentru căpitani și asimilați, mai ales că la vrista lor, au dobîndit destulă experiență de nevoile vieței, pentru a nu contracta căsătorie neconvenabilă.

S'ar putea suprima fără inconvenient, condițiunea de dotă, la institutoare, profesoare, doctorese, maiestre și funcționare, cari, contractînd căsătorii cu ofițerii, aduc în căsnicie, un salar permanent, echivalent cu venitul ce ar produce fondul dotal cerut.

Dacă prin lege se pretinde, fetelor, condițiuni de moralitate și educație, pentru a fi admisă să contracteze căsătorii cu ofițerii, e drept a se cere, ca și ofițerii, să fie obligați, a dovedi cu acte de la superiorii lor, că sunt cu salariul la curent, că sunt chibzuiți în cheltuială și n'au datorii, că sunt sănătoși și bine notați în serviciul lor. Neîndeplinirea acestor condițiuni, să constitue o piedică desăvîrșită pentru aprobarea căsătoriei.

De observat, că civilizația se ocupă cu selecționarea și îmbunătățirea rasei animalelor și nu întreprinde nimic similar pentru omenire. Ar trebui cel puțin, ca tuberculoșii, sifiliticii, scrofuloșii, rachiticii și pelagroșii să fie interzișii a se căsători.

Colonel V. Dimitriu

Litere-Științe-Arte

Post mortem. — Ce titlu de poesie filosofică ar fi fost acesta pentru sarmanul Cerna!

Ne gîndeam la lucrul acesta cetind, mai eri, lista subscripțiilor pentru monumentul regretatului tînăr. Sume frumoase începînd chiar de la 1,000 de lei...

Și ne întrebam cu oare care nedumerire: ce s'ar fi întîmplat dacă ar fi luat cineva inițiativa de a strînge o atare sumă în folosul poetului, pe cînd era în viață?

Lucrul, știm bine, n'ar fi fost posibil; ar fi provocat scandal. Dar în loc de a se duce să muncească, bolnav și slab, pentru titlul de doctor în Lipsca, ar fi putut trăi, undeva într'un colț sănătos de natură, odihnit, visînd și scriind versuri. Salvat, poate, prin îngrijire, liniște și hrană abundentă.

...Dar cine se gîndește la scriitori pînă după moartea lor?

*

Zilele aceste apare de sub presă volumul de versuri al d-lui I. M. Rașcu: „Sub cupole de vis".

*

Mărioara Ventura a creat cu mare succes „La Semaine folle", la teatrul Athénée, în Paris.

*

Baritonul Costescu a obținut triumfuri în „Tosca" la opera din Agram.

*

Primadona Irina Iliescu cîntă „Trovatore" la opera din Prato și e călduros aplaudată.

*

Gabriele d'Annunzio a predat d-rei Ida Rubinștein, artistă pariziană cunoscută, o nouă piesă cu muzică intitulată: „La Pisanella" sau „Moartea parfumată". E o comedie în 3 acte și un prolog și va fi jucată în Iunie la teatrul Châtelet.

*

A propos de d' Annunzio.

Bătrînul profesor pensionar Filipo de Titta, retras în Abruzzi a instalat în locuința sa un „muzeu D'Annunzio" în care păstrează scrisorile, obiectele, reminescențele fostului său elev, Gabriel.

*

STRUNA ZILEI

MĂRIA SA BANUL

Regele Nikita va renunța la Scutari căpătînd 20 milioane coroane. Se vor scădea vr'o 4—5 milioane reprezentînd datoriile către Curtea Austriacă.

Pecît de mic Rege,—Nikita,
Pe atîta-i de mare ispita...
Monarchul cu vise burgheze
Și mult însetat de milioane
Chiar propriei sale Coroane
Preferă coroane...vieneze.

Creditul Fonciar Urban
— DIN IAȘI —

La 7 și 8 Maiu 1913, stil nou, se va face a 63-a tragere la sorți a scrisurilor acestei societăți, conform art. 53 din legea creditelor fonciare și art. 122 din statute.

Domnii detentori de scrisuri sunt rugați a asista la tragere, care va avea loc la sediul societății, la oara 2 d. a., în prezența Consiliului de administrație și a Comisarului Guvernului.

Direcțiunea

INFORMAȚII

Imprumutul pentru C. F. R. — Sub semnătura d-lui deputat I. Em. Protopopescu-Pake, ziarul „Dreptatea" scrie:

„...Din aceiași considerațiune de dreptate, care m'a îndemnat să recunosc necesitatea creditului de 50 milioane pentru școli la sate, trebue să admit că și proiectul d-lor miniștri Al. Marghiloman și Al Bădăreu, — proiect depus în ultima ședință a Camerii deputaților — prin care propun contractarea unui împrumut de peste 405 milioane lei pentru îmbuntățirea și înmulțirea mijloacelor de transport, corespunde unei reale necesități.

Toată lumea știe că actualele noastre linii ferate și materialul lor rulant au în cetat de mult timp de a putea satisface toate nevoile crescînde ale agriculturii comerțului și industriei noastre. Din cauza acestei insuficiențe se pierd în fiecare an zeci, ba uneori și sute de milioane în cereale și mărfuri ce se strică prin gări și nu pot fi transportate și predate la timp.

Se mai știe în același timp că avuția țării crește cu cît i se pun la dispoziție mai multe mijloace de a fi pusă în valoare și printre aceste mijloace comptează în primul rînd mijloacele de transport.

Lucrările prevăzute a se executa din împrumutul de 405 milioane sunt prin urmare de o deosebită utilitate și nu pot de cît să le aprob".

In condițiunile puse de asociația farmaciștilor locali pentru a relua furnitura corporațiilor este și desființarea aparatului medical al Cassei Medicale.

Pe viitor obiectele necesare acestui aparat vor fi procurate tot de către farmaciile locale cu un rabat de 30 la sută.

Armistițiul încheiat de către farmaciști și d. dr. Burnea, medicul șef al Cassei Centrale, este valabil pînă la 1 Maiu.

Au sosit la universitate lefurile funcționarilor administrativi.

Excursiunea seminarului de sociologie, de sub conducerea d-lui profesor D. Gusti, a fost amînată pentru după vacanță.

A sosit în Iași un însemnat transport de cărți, comandate pentru seminarul de limba și literatura franceză de pe lîngă universitatea locală.

La 10 April s'a terminat examenul de capacitate a medicilor sanitari, seria I-a, care examen sa început la 8 Ianuarie c. Dintre medicii Facultății de medicină din Iași, care au trecut examenul de definitivat cu un deosebit succes sunt d-nii doctori: N. Cădere, Ioan Berariu, V. Țatomir, I. Glicsman, E Buzinschi, A. Sepeanu, I. Alexandrescu, V. Theodorescu și Alexandru Ionescu.

Pentru meseriași. — In legea pentru organizarea meserilor, creditului și asigurărilor muncitorești, sunt prevăzute cîte-va articole, ce cuprind anumite înlesniri acordate meseriașilor, cari iau parte la licitațiuni și execută lucrări.

Publicăm aci textul legii privitor la înlesnirile ce se acordă meseriașilor:

La toate întreprinderile sau furniturile Statului, județelor, comunelor și ale celorlalte autorități civile și militare, cari nu trec peste 30.000 lei, meseriașii romîni vor fi preferați, chiar dacă ofertele lor vor fi mai scumpe cu 5 la sută de cît ale celorlalți concurenți.

Societățile romîne de meseriași, alcătuite potrivit legii de față, precum și meseriașii romîni, vor fi admiși a depune numai jumătate din garanția cerută la licitațiunile publice.

Intreprinzătorii și societățile prevăzute mai sus nu vor putea ceda întreprinderile lor altor persoane; în caz contrariu, ei pierd de drept, chiar de la încheerea contractului, foloase acordate lor prin cele două aliniate de mai sus.

Se vor aplica aceste dispozițiuni și în cazul, cînd întreprinzătorii și societățile se vor servi de persoane interpuse.

In caetele de sarcini de lucrări publice sau de furnituri ale Statului, județelor, comunelor și ale celorlalte autorități civile și militare se va prevedea clauza că întreprinzătorul nu va putea întrebuința meseriași nedomiciliați în țară decît în proporția fixată de autoritatea respectivă, după natura lucrărilor și regiunea unde ele se execută.

Pentru lucrările de construcție, societățile de meseriași sau lucrători industriali, fie permanente, fie constituite în vederea unei anumite lucrări, cînd vor avea angajat sau asociat un architect sau întreprinzător, se vor bucura de sporul de 50 la sută, chiar și la lucrările ce trec de 30,000 lei.

Cînd meseriașul sau societățile de meseriași vor avea de lucru în altă localitate de cît unde domiciliază vor putea beneficia pe liniile C F. R. și pe vapoarele serviciului de navigațiune fluvială de o reducere de 50 la sută pentru clasa III la trenurile de persoane, iar pentru vagoanele complete de marfă, li se va aplica tariful muncitorilor agricoli. Foile de călătorie, în baza cărora se vor bucura de aceste reduceri, li se vor elibera personal sau colectiv, de Casa centrală în temeiul unei încheieri a consiliului de administrație al corporației și pe răspunderea membrilor acestui consiliu, care în caz de arătări neadevărate, vor fi urmăriți de Casa centrală ca pentru veniturile Statului de a plăti de zece ori valoarea foaiei de călătorie.

DIN FĂLTICENI: *Manifestație* — Eri, 9 Aprilie, cu acceleratul de Burdujeni, s'a înapoiat din București d. prefect al județului Suceava, unde fusese cu proectul de împrumut al primăriei Fălticeni pentru instalarea lumei electrice în oraș.

Cum acest proect prin stăruința d-lui prefect a fost aprobat și cum a fi iluminat cu electricitate, pentru Fălticeni e ceva destul de important, populațiunea orașului a găsit cu cale ca să-l primească într'un chip cît se poate de deosebit. Pentru aceasta, cu mic și mare, bogat și sărac, s'a grăbit să fie la gară inainte de sosirea trenului pentru ca să-și salute pe simpaticul prefect.

In această îmbulzeală de lume am putut distinge cu greu pe d-nii avocați C. Guter, Nemțanu, Gh. Guter, maior Softa, dr. Petrescu, primarul orașului cu funcționarii primării, polițaiul orașului d. Ciudin și alții, a luat parte corporația meseriașilor în frunte cu drapelul și cu muzica reg. 16 Suceava.

Inainte de a intra trenul în stație mulțimea a început a face ovațiuni de bucurie; iar muzica intonă un marș potrivit la asemenea manifestațiuni.

După sosirea trenului d. Artur Gorovei a multumit în numele orășenilor d-lui prefect pentru interesul ce și l dă pentru oraș și județ; iar d. prefect a mulțumit pentru manifestația ce i s'a făcut, adăugînd că simțul de datorie îl va călăuzi pentru a duce la bun sfîrșit greaua sarcină ce și-a luat.

Sala corului Mitropolitan, va avea loc Vineri 19 Aprilie c., Corul societății Cîntăreților din Iași „Dimitrie Suceviano". Acest Concert național bisericesc, se dă în folosul Flotei Naționale și sub patronajul I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Pimen. Conducerea o au d. Gh. Grigoriu, președintele societății și Dimitriu, fost artist al teatrului național, care va juca, împreună cu elemente alese o piesă teatrală.

De la teatrul național. — După noul regulament al teatrelor, societatea dramatică din localitate, trebue să repete piesele pentru stagiunea viitoare, dela 1 Mai pînă la 30 Iunie și de la 1 August pînă la 1 Octombre, cînd se deschide stagiunea care ține pînă la 31 Martie. Vacanța este numai Aprilie și Iulie.

— Artistul pensionar, d. Manoliu a făcut o cerere la direcția teatrului că, după socotelile făcute odată cu scoaterea la pensie, iar mai veni o sumă de bani. Direcția făcînd controlul asupra cererei, a găsit că are dreptate petiționarul și i s'a hotărît să i se dea suma de 1,150 lei.

Săptămîna aceasta s'au achitat salariile profesorilor din Iași, pe luna Aprilie.

Un cîine presupus a fi turbat, a mușcat azi dimineață, un copilaș din str. Procopie no. 13.

Dl. Radu Stoian, absolvent al școalei de Arte și Meserii din Iași, a fost numit șef electrician definitiv.

DESFACEREA PRODUSELOR
FERMEI ȘI VIILOR
A. A. BADAREU
IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Aduce la cunoștința Onor. Public, că în vederea sărbătorilor Paștilor toate produsele alimentare și vinurile naturale se vînd sub prețul pieții; de asemenea adevărații cozonaci moldovenești, pești, chifle cu nucă și mac, preparate din produsele fermei, se vînd pentru reclamă cu prețuri eftine. Se primesc comenzi.

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Caș și urdă dulce		1.40
Unt proaspăt pentru cozonaci		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci	—80 și	1.20
Brînză de oi de toamnă	1.40, 1.60,	1.80
	și 2 lei	
Ouă zilnic proaspete	6 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80

S'a pus în vînzare din producție proprie: jambon, mușchi afumat, salam de sibiu, ghiudem, etc., cari se vînd pentru reclamă sub prețul pieții: Jambon 4.80 kil., mezeluri asortate 3 lei k.

Se găsesc zilnic paseri tăiate: găini, claponi și curcani 2 lei k.

Adevărații cozonaci moldovenești, pești și chifle cu nucă și mac, pentru reclamă, numai 2 lei kgr.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin otonel roș	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin Otonel	2.40
Vin spumos à la șampanie	3.50 sticla

Toate calitățile de vinațuri.

Infamiile „Cuvîntului“ în chestia arendărei Slănicului

Minciuni şi calomnii. — Arendarea s'a făcut cu acordul tuturor epitropilor.—Sinecură şi sinecuri.—Cinstea epitropilor conservator-democraţi.

Nu trăim numai în epoca şantagiului, domnilor de la **Cuvîntul**, *ci şi în epoca calomniilor erijate in sistem de luptă.*

Nu este zi lasată de Dumnezeu, nu înregistraţi un fapt cît de mic, pînă nu minţiţi sau calomniaţi. Nu se putea dar ca şi în chestia arendărei Slănicului să renunţaţi la aceasta armă ticăloasă.

Drept răspuns şi din capul locului, vă spunem: cîte cuvinte, în chestia arendărei, d-lor de la **Cuvîntul**, *atîtea inexactităţi.*

*

Aţi afirmat că d. dr. Riegler a fost şi este contra arendărei Slănicului.

MINCIUNĂ.—D. dr. Riegler a fost unul din iniţiatorii ideiei arendărei. D. dr. Riegler a iscălit alăturea de d. Pogonat, rezoluţia pe oferta societăţii „AVÎNTUL“ prin care se aprobă arendarea.

Este drept că d. dr. Riegler a făcut unele obiecţii. Ele nu priveau, însă, principiul în sine, ci erau de natură de a asigura mai multe avantagii epitropiei.

In această privinţă a fost o întrecere foarte onorabilă între epitropi şi fie siguri d-nii de la CUVÎNTUL, că epitropii conservator-democraţi şi, în special d. N. Pogonat, n'a fost mai prejos în enunţarea de condiţii care să asigure avantagii epitropiei.

In direcţia aceasta ie suficient de amintit numele de N. Pogonat şi Cristea C. Cristea pentru ca orice discuţie să fie de prisos.

*

Cuvîntul este în principiu contra arendării Slănicului. Il priveşte. Ie liber să aibă ori-ce idei poftește.

Dar afirmarea că această arendare constitue o „afacere“ aceasta e o infamie din partea sacrificaţilor. Şi-i somăm să facă dovada spuselor lor.

Şi să ştie că nu-i vom slăbi un moment, căci trebue de isprăvit odată cu aceşti oameni, cari, pe cînd nu erau sacrificaţi, nu făceau şi nu umblau de cît după afaceri, şi cari îşi permit acum să bănuiască cinstea altora.

*

„S'au jertfit interese prin această arendare“—susţine **Cuvîntul**.

Să ne înţălegem. Care „interese? Ale epitropiei? Să fie ceva adevărat în această spusă?

Ascultaţi ce spune fostul ministru de interne, d. Al. Marghiloman, cu privire la chestia Slănicului, drept răspuns la o cerere a foastei epitropie de a i se acorda subvenţia pentru Slănic:

„Luînd cunoştinţă de conţinutul adresei Epitropiei, No. 1680 din 8 | 3 1911, am onoare a vă comunica că ministerul crede că: băile ar putea da un venit serios, dacă s'ar suprima **flagelul gratuităţei**, *care, în trecut, a împiedecat administraţia să aibă o exploataţie în beneficiu. In ori ce caz Epitropia ar putea scăpa de deficitul ce-i dă această exploataţiune,* **arendînd fie unui particular, fie unei societăţi**“.

Dar oare numai d. Marghiloman a fost de această părere? **Noi afirmăm, şi desfidem dezmînţirea, că şi d. Dimitrie A. Greceanu a fost pentru arendarea Slănicului şi că această credinţă a d-sale a comunicat-o la timp d-lor Nicu Pogonat şi dr. Riegler.**

Dar nu numai atît. Oare ideia în sine, a arendării Slănicului, este o ideie a actualei epitropii? Fereasca Sfîntul!

De trei ani încoace se publică licitaţii pentru arendarea Slănicului—în primul an s'au făcut publicaţii şi prin ziare străine—şi cel mai mare preţ obţinut pînă acum, a fost acel oferit de un grec, al cărui nume ne scapă, de 40,000 lei, care preţ a fost găsit derizoriu.

Actuala epitropie a menţinut ideia arendărei—drept o ideie bună. Ea a avut norocul să găsească o societate romînească, ce a oferit 125,000 lei pe primul period de 5 ani şi 150,000 lei pe al doilea period tot de 5 ani.

O ofertă a fost găsită favorabilă şi epitropia, în unanimitate, a aprobat'o—după ce a impus ofertantului condiţii cît se poate de grele, în privinţa drepturilor epitropiei şi a averei ce se găseşte acolo.

Aşa stau lucrurile—şi suntem gata să fim şi mai expliciţi, dacă calomniatorii de la „Cuvîntul“ nu vor amuţi.

*

Un ultim cuvînt.

Epitropii actuali şi-au fixat o linie de conduită, bine determinată.

Ei voiesc ca, pe cale de administraţie parcimonioasă şi de economi bine chibzuite, să lecuiască epitropia Sfîntului Spiridon de relele de care suferă, de pe urma administraţiei, rămasă celebre, a d-lui Alexandru D. Holban.

Şi să fie siguri d-nii de la Cuvîntul, că epitropii actuali nu vor devia de la această linie de conduită, ori cît campania sacrificaţilor, de ori ce natură şi de ori-ce categorie, ar încerca să-i acopere cu insulte şi calomnii!...

Ultime Informaţii

Intre minciunile secretate zilnic de ziarul Viitorul *sunt şi cele cuprinse în articolul întitulat „cum se evaporează o parte din venituri pentru amortizarea împrumutului pentru căile ferate“.*

Ministerul lucrărilor publice ne comunică faptul că este cu desăvîrşire inexact că se împart cantităţi mari de permise gratuite de cl. I şi a II-a şi că ar exista oameni de afaceri cari să aibă teancuri chior carnete întregi de bilete semnate de domnul ministru al lucrărilor publice. Afară de excepţii foarte rare, toate biletele sunt semnate de d. secretar general şi nu se dau de cît cu nume şi în număr foarte restrîns, faţă de cereri şi de vechile obiceiuri.

E adevărat că în zilele din urmă, în vederea sfintelor sărbători, numărul biletelor acordate a fost mai mare, însă cele mai multe au fost date parlamentarilor şi gazetarilor, fără nici o deosebire de culoare politică.

Serviciul sanitar local a intervenit la administraţia centrală a poştei şi a obţinut ca pentru cazurile de declarare a bolilor contagioase să se primească fără vre-o taxă chiar şi plicurile recomandate ale medicilor.

Aceasta pentru mai multă siguranţă că declaraţiile făcute prin poştă vor ajunge la destinaţie.

E vorba ca Eforia Sf. Spiridon să reuşească a introduce o cantitate de **radium** *pentru trebuinţe terapentice. Se ştie că această substanţă este colosal de scumpă, aşa încît numai marile clinici europene dispun de radium suficient pentru aplicaţiuni terapeutice. Tratativele se urmează de către Sf. Spiridon ca să poată avea la dispoziţie numai în mod temporar miraculoasa substanţă, căci radiul se procură alternativ spitalelor, aşa cum circulă filmele de cinematograf.*

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, sosit astă-zi dimineaţă, a plecat imediat la ţară.

D-sa se reîntoarce deseară în Iaşi.

In budgetul nou al sfintului Spiridon s'a prevăzut suma de 2500 lei pentru bursele ce se vor acorda la cinci studenţi basarabeni. Epitropia va face d-lui rector al universităţii o adresă, rugînd să recomande studenţi merituoşi pentru aceste burse.

Confratele nostru Gheorghe Rădulescu a fost numit şeful biroului presei de la ministerul de interne, post creat prin noul budget.

Ministrul de interne nu putea face o alegere mai fericită.

Ministerul Instrucţiei a intervenit la direcţia Liceului Naţional din localitate pentru a i se dezigna numele profesorilor care vor voi să colaboreze la buletinul „Institutului internaţional de agricultură din Roma“.

Duminecă 21 April a. c. ora 2 p. m. va avea loc examenul pentru internat la Spitalul Sf. Spiridon. Examenul se va ţine la epitropia spitalului. Sînt 14 candidaţi.

Ministerul Instrucţiunei publice a acordat o bursă d-rei Cornelia Circineanu, studentă la filologie.

Ministerul a comunicat decanatului facultăţii de litere că va numi doi membri în comisia pentru ridicarea la rangul de profesor titular a d-lui agregat Ch. Drouhet, iar ca preşedinte este delegat d. profesor A. D. Xenopol.

Şcolile profesionale de fete.— De la comisiunea pentru reorganizarea Şcoalelor profesionale de fete, ce a fost prezidată de d. V. Radu.

Se vor înfiinţa şcoale profesionale inferioare în fiecare capitală de judeţ, iar Superioare în centrele mai mari.

Şcoalele nu vor avea organizaţiune absolut la fel, ci se vor orienta în ce priveşte partea profesională după necesităţile locrlităţilor unde au a funcţiona.

Pentru acesta ele vor avea un consiliu de supraveghere şi perfecţiune compus din profesori ai şcoalei şi persoane competente din localitate, care ar arata ministerului acele necesităţi.

Atribuţiunile acestui Consiliu se vor determina prin regulament. De o cam dată se va face experienţa acestui consiliu la cîte-va şcoale.

Pe lînga Şcoalele inferioare profesionale, vor funcţiona ateliere în care absolventele acestui curs vor munci ca lucrătoare, fiind şi plătite ca atari. Se vor primi comande, iar atelierul se va menţine din preturile plătite pentru acestea. Cursurile în atelier vor dura doi ani din cari unul obligator pentru obţinerea diplomei respective, iar celalt facultativ.

D. P. Rîşcanu, decanul facultăţei de litere de la Universitatea din Iaşi, a plecat în Capitală pentru a interveni în incidentul iscat între d-nii profesori P. Negulescu şi C Rădnlescu-Motru cu d. M. Dragomirescu, în chestia concursului la catedra de Estetică, Etică şi Sociologie de la facultatea de litere din Bucureşti.

In tot timpul lipsei, lucrările decanatului vor fi efectuate de d. profesor Al. Philippide.

Următoarele avansări s'au făcut în personalul poştei locale:

D-ra Natalia Sava a fost avansată auxiliară, retribuită cu 100 lei lunar; d-ra Elvira Cerchez auxiliară a 120; d. V. Buţureanu auxiliar a 120 lei; d-na Maria Soficu auxiliară a 100 lei; d-ra Eleonora Curcumele auxiliară a 100 lei; d-na Sofia Nicolau auxiliară a 140 lei; d-na Dăncinescu auxiliară a 120 lei; d-ra Natalia Raicu auxiliară a 120 lei; d-na Efrosina Pop auxiliară a 100 lei; d-ra Elvira Boldescu auxiliară a 120 lei; d-ra Smaranda Lelescu elevă de gradul I; d. Ştefan Păun elev de gradul III şi d. Gh. Giurgea elev de gradul al II lea.

S'a dat ordin ca de la 1 April oamenii de serviciu de la oficiile poştei locale, să fie trecuţi în stat spre a li se face reţineri pentru pensie.

D-ra Costinescu, auxiliară la poşta din Galaţi, a cerut permutarea la Iaşi.

D. P. Postovaru, elev de gradul I la poşta locală, a fost permutat la Bacău, după cerere.

Intreg personalul Epitropiei Sfîntului Spiridon a luat vacanţă astăzi pînă vinerea viitoare.

La 28 Aprilie, va avea loc la Bucureşti al doilea congres al pensionarilor Căilor ferate.

De două zile sosise din capitală în oraşul nostru o bandă de 4 pungaşi spărgători sub conducerea unui criminal, cu gîndul de a se amesteca unde era învălmăşeală şi de a fura ziua. Ei au încercat şi cîte-va spargeri, noaptea.

Agenţii brigăzii de siguranţă, le-a dat de urmă însă, şi aseară au fost arestaţi la otelul Dacia, unde se dusese să nopteze, doi din ei anume Nicu Dimitrescu zis şi Gleban şi Ioan Munteanu, zis şi Iancu condamnat pentru 5 ani închisoare. Azi dimineaţă au fost prinşi şi ceilalţi trei şi anume Leiba Goldstein, Ioan Manariu zis Duluţă.

Aceestă bandă operează de un an de zile fără a i se fi dat de urmă. Anul trecut, în sezonul paştelor s'a relevat la Brăila şi Bucureşti, după cum declară.

Pentru serviciul spitalelor de izolare, Epitropia sf. Spiridon va numi un medic primar pe d. dr. Slătineanu şi unul secundar.

Mîne Sîmbătă birourile Băncilor din Iaşi, sunt deschise numai pînă la ora 12 din zi.

Tîrgul Frumos a fost suprimată între staţiunile cari se bucură de jumătate de preţ în sezonul balnear.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Froţii Bachstetz.*

2 sau 3 odăi şi bucătărie *în centru (poate fi şi în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.*

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

De Inchiriat *Un apartament în strada Codrescu No, 7 complect reparat, compus din 5 camere spaţioase cu un antret, bucătărie, pivniţă, curte etc. cu preţ avantajos.*

A se adresa d-lui I. A. Scriban. str. Codrescu No. 7.

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei“ —

Bucureşti 12 Aprilie

D. Take Ionescu la Sinaia

Bucureşti. — D. Take Ionescu pleacă Duminică la Sinaia, unde va rămînea pînă la 21 Aprilie.

CONVOCAREA CONSISTORULUI

Bucureşti. — Consistoriul bisericesc superior va fi convocat în seziune de primavară, în primele zile ale lunei Mai.

Imigrarea familiilor otomane

Bucureşti. — Din cauza persecuţiilor, numeroase familii otomane din Bulgaria, imigrează în România prin Ostrov.

Suveranul la Sinaia

Bucureşti.—Data plecărei M. S. Regelui la Sinaia, a fost definitiv fixat pentru Marţi 16 Aprilie.

Telegrama Sultanului

Bucureşti.—M. S. Regele cu prilejul aniversărei naşterei sale, a primit o prea călduroasă telegramă de felicitare din partea Sultanului.

Ciocnire de tramvaie

— 15 persoane grav rănite —

Bucureşti.—Aseară, pe la orele 8, o ciocnire de tramvaie a avut loc, la intersecţia străzilor Traian şi Calea Calaraşilor.

Iată cum s'au petrecut accidentul:

Vagonul electric 39, condus de vatmanul Cazacescu, venind în goană mare s'a ciocnit cu tramvaiul 166, ce venea din Sf. Gheorghe.

Vagonul 166 a fost scos de pe linie. Pasagerii surprinşi au fost aruncaţi afară.

A fost o panică de nedesaris, printre pasagerii ambelor vagoane. Sunt 15 persoane rînite, dintre care 2 foarte grav.

Publicul adunat a spart geamurile de la vagonul electric şi cu greu vatmanul a putut scăpa din mînile mulţimei.

S'a deschis o anchetă severă, spre a se stabili responzabilităţile.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

3000—37256.

2000 lei—56828, 22059, 5686, 27691, 42009.

1000 lei—31906. 41754, 58889, 21498 48766, 58060.

500 lei—11801, 15649, 36112, 37779 53036, 57394, 31230, 37625, 54167, 1012 7937, 10469, 14160, 24025, 6228, 18403, 9558, 19381, 19363, 25204, 36997, 56430.

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Muntenegrenii vor fi alungaţi din Scutari

Londra.—Conferinţa de azi va fi decisivă în chestia Scutarilor.

Puterile sunt toate de acord.

Regele Nichita va fi somat a parăsi Scutari.

In caz de refuz, trupele muntenegrene vor fi scoase cu forţă.

De altfel se pare că Austria e decisivă a face singură aceasta, în cazul cînd neînţelegere ar interveni între Puteri.

Complicaţiile pe urma cucerirei Scutarilor

Constantinopol. — Ministerul de rezboiu a primit o telegramă din partea comandantului fortăreţei Scutari; Esad Paşa via Cetinge, zicînd; „In urma isprăvirei aprovisionărei am fost obligat să evacuez forturile şi să predau cetatea sub anume condiţii Comandantului armatei muntenegrene. Trupele active şi rezerviştii iau tunurile de cămp de munte cu tragere repede şi toate muniţiunile şi vor pleca via San Giovani di Medua şi Tirana.

*

Cetinge.—Tratativele pentru predarea Scutarilor au ţinut două zile, alaltăeri Essad Paşa a trimis un parlamentar la principele Danilo propunîndu-i capitularea şi cerînd să se înceapă tratativele. Generalul Vutkovici a fost trimis ca parlamentar. Tratativele au ţinut toată ziua fără rezultat.

Eri Essad Paşa a trimis un nou parlamentar cerînd reluarea tratativelor. Generalul Vutkovici a plecat din nou la Scutari cu instrucţiuni de a se arăta cît mai larg posibil cu un duşman ce s'a bătut cu atîta curaj şi să permită părăsirea forturilor cu onorurile militare, cu arme şi la nevoe chiar cu artileria uşoară. Pe aceste baze eri seara la 6, protocolul de predare al cetăţei a fost semnat între Essad Paşa şi generalul Vutkovici. Evacuarea oraşului a început imediat, ea va continua azi şi va fi gata la amiază mîine. Generalul Martinovici a încunoştiinţat telegrafic pe rege despre ocuparea fortului Tarabosch. Principele moştenitor Dannylo va intra mîine solemn la Scutari. Regele şi Regina au trimis azi dimineaţă trei vase din Virpazar încarcate cu proviziuni şi material sanitar ca prim ajutor. In întreaga ţară se fac mari manifestări de bucurie.

*

Berlin.—In cercurile competinte de aci nu e nici o îndoială în chestia Scutarilor, că Puterile vor trebui să facă, să se respecte voinţa lor printr'un demers.

DECLARAŢIA UNUI MINISTRU MUNTENEGREAN

Muntenegrenii preferă să moară de cît să renunţe la Scutari

Paris.—Ziarele publică un interview cu generalul Myncovici, delegatul Muntenegrului în comisia financiară.

Reprezentantul Muntenegrului zise că oraşul Scutari ar fi fost luat de demult, dacă nu s'ar fi opus Puterile.

Astăzi, dacă Austria vrea să smulgă din nou acest oraş, va trebui mai întăi să treacă peste cadavrele tuturor Muntenegrenilor, în stare de a purta o armă.

Omorîrea unei santinele

Toullon. — Un necunoscut surprins de o sentinelă pe cînd căuta să fure în cabina comandantului contra torpilorului „Lasquette“, l'a ucis cu focuri de revolver făcîndu-se apoi nevăzut.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Petreceţi sărbătorile Paştelui aprovizionîndu-vă

cu bunătăţile pe care le-a pus în vînzare cu preţurile cele mai ieftine

MAGAZINUL MANOLESCU

— Str. LAPUŞNEANU No. 12 —

Mezeluri asortatate	kgr. 3.—	Unt de gătit special	kgr. 4.50
Suncă ca de Praga	„ 5.80	Miere	„ 3.—
Brînzeturi:		„ în borc. dif. preţuri	
Caşcaval	„ 3.—	Găini tăiate	„ 2.—
Brînză în burdujele şi coaje	„ 3.—	Curcani tăiaţi	„ 2.20
Urdă cu mărar	„ 3.—	Sparanghel	„ 2.—
Brînză de vaci	„ 1.—	Vinuri Terenti şi Rohr în diferite preţuri.	
Smîntînă	„ 2.60		
Lapte acru	„ 2 60	Liqueururi străine, etc. etc. etc.	
Unt de masă (1/4 kgr. 1.30)	„ 5.20		

Pe lîngă că servim mărfurile de calitatea cea mai aleasă cu preţuri în afară de ori-ce concurenţă, facem cadou onor. noastre clientele în zilele de Joi 11, Vineri 12 şi Sîmbătă 13 crt. **Ouă de ciocolată.**

Serviciu la domiciliu **Telefon.**

Onorată Doamnă

Cercuţi „Cafeaua Regală“ şi vĕ veţi convinge de superioritatea ei.

Eată ce scrie Dr. Bernard şeful cabinetuluĭ laboratoruluĭ Central de chimie din Bucurescĭ sub certificatul No. 183/1889:

„Acest produs este fără încorporare de vr'o altă sub-„stanţă, amidonósă, alcoloidică sau glycosică, ast-feliu că „oferă publicului un preparat perfect **higienic** *pe lângă celelalte condiţiuni favorabile“*

Cereţi dar numai „CAFEAUA REGALĂ“ a fabricei

Weinreb & Fehr

MODUL INTREBUINŢĂREI

Pentru o bună cafe *cu lapte, ajunge* **1 Linguriţă plină de CAFE REGALĂ şi 8 Linguriţe pline de CAFE BOBI**

Marca fabricei

Pentru cafe neagră 1 Linguriţă plină de CAFE REGALĂ şi 4 Linguriţe de CAFE BOBI

Tip. H. Goldner

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

VINUL BRAVAIS

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual Lipsa de sânge, Convalescenţe.

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA“

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA“

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA“

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911

92,127 polite de lei 654 389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora“ incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora“ (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(foastă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIEI

Hapurile Doctorului Mousselte

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTI usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de cămaşă, *Migrenele, Oftalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi cronice, *durerile de cap, de dinţi, de urechi* şi celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTI trebue luate la mesă. In dina cea d'antaiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă boinavul nu a simţit vr'o usurare, va lua 4 hapuri e doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de GLIN & Cie, de PARIS, *care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1857 — Duminică 14 April 1913

In țara Păcii

> Les voilà donc, ces quatre paladins, qui derrière leurs armées, dans des ornières de boue sanglante et des ruisseaux rouges, s'avancent au nom de Christ!
>
> *Pierre Loti*

Epoca din urmă a fost cu deosebire grea, nu numai pentru situația generală a Europei, înarmată pînă în dinți, — dar pentru ideea creștină însăși, întru cît *ea* părea să fie la baza luptelor întreprinse pentru slăbirea, ori chiar exterminarea Islamismului.

In prefața cărții sale „La Turquie agonisante“ academicianul Pierre Loti asămănînd, la rîndul său, războaiele recente —, Italo-turc și Balcanic—cu o cruciată modernă, spune între altele:

«...Incendii, masacre, jafuri, violuri, monstruoase și nemaipomenite mutilări de prizonieri, nimic nu lipsește din *bilanțul armatelor foarte creștine*. Admit, dacă vreți, că aceasta e inevitabil, cînd niște popoare primitive ieau parte la un războiu dezlănțuit; de aceea nu m'ar fi mirat; dar „liberatorii“ prea mult apasă asupra coardei „creștinizmului“, cînd, la urma urmei, ei au făcut mult mai multe excese decît sărmanii Turci“.

A fost un an groaznic; zeci, sute de mii de vieți omenești, căzute jertfă a unei întreprinderi de „dezrobire“ devenită de cucerire, —au întipărit amintirea sîngeroasă, pentru multă, multă vreme, epocei noastre, care va rămînea consfințită, fără îndoială, ca o eră de triumf a popoarelor creștine în potriva poporului otoman, confundîndu-se în chip fatal însăși doctrina creștinizmului, biruitoare, în potriva credinței islamice, înfrîntă și înăbușită astăzi, izgonită, ca mîne, în Asia, pentru un oare care timp —pînă va fi răsipită cu totul...

Și iată cum sărbătoarea Paștilor, zile mari ale creștinătății, devin de astă dată, în contra concepțiunii firești a unei sacre și poetice date,— simbolul unor însîngerate frămîntări întru cucerirea unei supremații, prin violență, prin arme, iar icoana Mîntuitorului, purtată pe stindarde răsboinice,—imaginea durabilă a unei năzuinți de cucerire, cum n'a urmărit nici odată esența ideei creștine pure...

Fără a invoca pe Renan, ori pe Tolstoi, iată după filosoful Albert Reville sinteza doctrinei lui Isus:

„Emițînd cu îndrăzneală ideea progresului infinit; chemînd pe om la perfecțiunea D-zeului însuși; cerînd universala frăție; făcînd să consiste religiunea nu în dogme, nici în rituri, ci în pornirea inimei, în elanul continuu către Cer,—intemeind astfel purul spiritualism religios,— Isus a făcut ca progresele ulterioare ale omenirei să îmbrățișeze drept principii esențiale: abolirea sclaviei, toleranța religioasă, *îmblînzirea războaielor...*“

Căci nu în înțelesul brutal și propriu zis a rostit Fiul omului vorba: „Eu n'am venit să v'aduc Pacea, ci Războiul“. E vorba numai, aci, de războiul biciului pentru izgonirea fariseilor din Templu, de oarece:

„Cine va omorî cu sabia, de sabie va pieri“. Iată de ce a fost un an de dezastru și în nici un fel—un triumf în înțelesul glorios al unei mari și sfinte credinți religioase—în potriva alteia,—afară dacă, prin paradox, s'ar spune că s'a pus capăt brutalităților, exceselor islamice prin o spontană și necesară revoltă a statelor creștine, sătule de jugul turcesc.

Știm bine. E un proces istoric ce *trebuia* să vină. Dar ce noroc pentru omenire, *dacă* ar fi putut să se înfăptuiască fără cruzimi!

„Chiar dacă sunase ceasul ca Basilica Sfintei Sofii să redevină a lui Christ, era oare necesar ca glonții să ciuruiască atîtea piepturi omenești?“ se întreabă Perre Loti și, trecînd de la sentimentalism la indignare, exclamă:

„Rușine! Rușine Europei; rușine creștinismului ei de carnaval. Și, pentru întâia dată în viața mea o spun,—rușine *războiului modern*“.

Da,—e vina perfecționărilor tecnice din cursul vremei, și ele s'au înfăptuit în afară de doctrine religioase; e vina timpului, a culturei, a civilizațiunei. Nenorocirea Islamului a fost că, înlănțuit de Coran, a rămas *în afară de acest progres*, în timp ce creștinismul adăpostia progresele repezi, depline, fără a exclude nici năzuința de a cuceri cu ajutorul armelor perfecționate și a tecnicei militare desăvîrșite.

Războiul e pe sfîrșite. Serbătorile creștine coincid—poate—cu era păcei și a liniștei,—salutată ca o mîntuire pentru toată lumea.

In potriva ciudățeniei unora, — noi putem privi, cu mulțumire și cu speranțe frumoase, apropierea clipei de împăcare a popoarelor, cu reîntoarcerea încrederei, sau măcar a toleranței reciproce.

Ar fi putut să ne surprindă Paștile în mijlocul armelor și, poate, al războiului. Soarta vru altfel... Să slăvim această hotărîre a soartei și, aducîndu-ne aminte că împrejurul hotarelor noastre, pretutindeni, au zîngănit armele, au stat oștirile gata de încăierare, că a curs sîngele, pe alocurea, – să ne mîndrim că am fost unica țară—vecină a teritoriilor însîngerate—încrezătoare în biruința finală a dreptății pașnice și, departe de orgolii deșarte, să avem mulțumirea de a fi sărbătorit Paștile—în țara Păcii.

△

ARMATA ȘI RĂSBOIUL

Ministrul de interne d. Take Ionescu, a declarat în Cameră că grația ultimei comande de vre-o 200.000 puști vom avea în urmă peste 500.000. Dar atunci cîte aveam mai nainte și mai ales cîte aveam la începerea conflictului balcanic?

Este o întrebare aceasta, care trebue să pună pe gînduri multă lume.

Va să zică numai mulțumită solicitudinei ce o au arătat pentru armată guvernele conservatoare sub ori care formațiune, s'a putut înzestra această forță națională cu mijloacele necesare pentru apararea țării.

Astăzi cu toate îngrijirile ce-i aducem, stăm noi așa de bine, încît să putem face față ori carei eventualități? Sunt unii cari cred că mai e de făcut pînă să ajungem acolo. Dar atunci ce trebue să fi fost acum cîteva luni în urmă.

Negreșit că e bine și frumos ca să entuziasmezi pe soldat, să-l faci să înțeleagă că el și țara lui au un rost în lumea aceasta, să-i arăți cari sunt adevărații dușmani, să-i dai cu alte cuvinte învățătură și educațiune, dar în același timp trebue să te îngrijești și de viața lui, precum și să-l înzestrezi cu tot ceea ce-l poate pune în situațiune ca nemijlocit să intre în luptă.

Nu se poate trimete astăzi oameni la războiu cu ciomege.

Posedăm o pleiadă de ofițeri instruiți, cari pot face fala oricărei țeri și chiar dintre cele mai înaintate, avem soldați cari ca număr covârșesc pe acel al multor țări mai decurînd ajunse la libertate, și ar fi fost o crimă a-i trimete în războiu fără cele necesare.

In războiul balcanic, care de altfel a fost plin de surprize pentru toată lumea și chiar pentru cei mai perspicaci diplomați, nu de puține ori am fost comparați cu Bulgarii și nu spre mîndria noastră.

Să judecăm însă un moment lucrurile cu sînge rece, să apreciem situațiunea noastră și dacă noi suntem inferiori Bulgarilor să vedem de ce.

Bulgarii s'au pregătit, căci aveau de dat lupte contra lupta contra unui dușman secular, unui păgîn. Dar chiar dacă nu erau pregătiți complect. Încă războiul actual li se impunea, căci cu greu, foarte greu ar fi mai găsit ei un timp așa de favorabil. Ei dădeau lupta contra unei Turcii îmbătrînită, slăbită prin războae și neînțelegeri interne.

Cu toate acestea Turcia tot era un imperiu de temut.

Bulgarii însă știau că pot să hazardeze ori ce. La spatele lor stătea gata marele Imperiu Rusesc.

Și nu trebue să ne-o ascundem, că dacă Rușii nu le-ar fi venit în ajutor sub toate formele, nu se știe care era soarta armelor pentru Bulgari.

Pe față Rusia pastra neutralitate, dar parcă nu se găsesc alte chipuri de a ajuta pe cel ce vrei?! Rușii au aflat că în cuprinsul împărăției lor, sălășluește o mare asociație panslavistă, căreia n'au ce-i face.

Ea și numai ea a făcut totul pentru Bulgari, Statul rusesc neputînd-o împiedica.

De acea cînd Bulgarii aveau nevoe de ofițeri li se trimetea, cînd aveau nevoe de soldați li se trimetea voluntari, cînd aveau nevoe de arme, munițiuni, ori proviziuni li se trimetea și *tot pe gratis*.

Bulgarii știau că riscînd un răsboiu chiar dacă nu erau deplin pregătiți, nu vor avea nimic de perdut.

Să fi început și noi un răsboiu? Cine ne-ar fi venit în ajutor cu oameni, ofițeri, arme, etc,? Și bine înțeles să ni fi trimis toate acestea prin simpatie, deci fără plată.

De la Ruși ori Bulgari de sigur nu ne-am fi putut aștepta la așa ceva. De la Austriaci? E aproape de mintea ori cui că de bună voe, de simpatie așa ceva n'ar fi făcut!

Cu tratate în regulă de și nu cunosc să fi existînd vre-un tratat între noi și ei, dar cred că chiar cu asemenea convențiuni, încă nu se știe. Cei, cari ne dăm seama de împrejurări și lucruri n'avem nevoe de multe lămuriri.

Nouă dar, cari ne găsim prin forța împrejurărilor în așa situațiune, că de nicăeri nu putem aștepta ajutor, ni se impune a fi bine pregătiți și prevăzători. Noi n'am putea să ne hazardăm, iar cînd voim a fi ascultați trebue să avem soldați mulți, soldați luminați dar și bine îmbrăcați precum și bine înarmați.

In asemenea împrejurări mai ales, deviza Regelui nostru *„Prin noi înși-ne“* trebue să fie călăuza noastră.

V. I. Radu.

Credințe și obiceiuri ale poporului

Incepînd de după Duminica Floriilor,— sărbătoare care, de bună samă corespunde Florariilor romane, jocuri instituite în cinstea zeiței Flora, care durau șase zile, terminîndu-se la calendele lui Martie și pe care un senat-consult le-a schimbat la sfîrșitul lui April,— începe săptămîna mare — a patimilor — foarte în cinste la neamul românesc. In săptămîna aceasta nu e bine să muncești din greu.

Cea mai în cinste zi din săptămîna mare este Joimarii, cînd femeile înoadă ață de 12 ori, la citirea celor 12 evanghelii. Cu ața aceasta se pot face multe farmece, — cel mai de samă este că, cu ea, se pot „lega copii“ — adică orăjesc pe femeile care vor să „iubească“, dar să nu facă copii.

Tot in ziua aceasta se fac „căpețele“ pentru morți.

O credință destul de răspîndită spune că în această zi vin chiar sufletele morților și le așează pe ștreșina caselor, unde stau până la Simbăta morților — *moșii*. Nu e bine ca în astfel de zi să mături și să dai gunoiul afară, fiind că morții, fiind flămînzi, stau cu gura cascată și le azvîrli gunoiul în gură.

De obiceiu se crede că în această zi stăpînește *Joimărița*, o femeie urîtă, cu dinții rănjiți, care vine și taie degetele fetelor, la care, în noaptea de Joimari, n'o găsi cînepa toarsă.

In alte părți se crede că-i o femeie făcută necumpănit, lungă nesfîrșit, care umblă descoperită, cu o procoviță de cînepă pe cap. Miroase de departe cînepa și caierele netoarse și ascunse. Unde-o mirosi, vine la fereastră și zice:

Pute-a cîlții!...
Tors-ai hîlții cîlții?

Vinerea din săptămîna patemilor se mai cheamă și Vinerea sacă, pentru că tot ce-ai pune în pămînt, in ziua aceasta nu răsare.

Florile de mălin, culese în ziua aceasta, sunt foarte bune de leacuri.

După o credință populară se zice că acei cari mor în săptămîna aceasta, și mai ales Vineri, merg de-a dreptul în iad.

Sămbătă se încondeiază ouăle, de și în unele părți, lucrul acesta se face Vineri, pentru care, această zi, se mai numește și Vinerea ouălor.

Cu privire la Paști poporul are o mulțime de legende în care se vorbește de patimele mîntuitorului. Elementele cele mai osebite sunt vălmășăguite în istorisirile aceste. Peste putință de reprodus aici, ne vom mărgini a o face numai cu privire la obiceiuri.

In ziua de Paști femeile pot lucra, până toacă popa de leturghie, asta nefiind pacat.

Toți trebue să se primnească, însă nu cu hainele nouă, căci aceste nu se pun de cît în Lunia Paștelor.

In unele sate se practică obiceiul *brazdelor*. Inainte de a porni copiii la biserică, barbatul se duce în grădină, taie cîte-va brazde cu iarbă și le pune pe pragul casei, pentru ca la plecare, cum și la venirea copiilor de la *păstițe*, cînd ar trece pragul să calce pe iarbă verde. Brazdele stau aici 3 zile.

In ziua de Paști după ce copiii și-au *deslegat gura* cu ouă să mănînce pește rămas de la Florii ori Blagoviștenie, fiind feriți astfel de boale.

Cine va pune mîna pe un clește ori alt lucru de fier, imediat ce va deschide ochii, în ziua de Paști, va fi tare ca ferul tot anul.

Iar cine va pune mîna pe sare, va înnăduși anul acela.

Un ou de la Paști e bine să-l pui patul gîndacilor de matasă — viermilor — căci acesta-i ferește de deochi și vărsat, boală care de obiceiu îi prăpădește.

De la Paști la sf. Gheorghe nu se coc ouăle în spuză — cum se obicinuește în unele părți — ci numai se ferb, căci altfel coc țițele vacilor.

Iar cine moare în ziua de Paști „merge de-a dreptul la Raiu“ nejudecat, ori cîte pacate va fi avînd“. Același lucru se întîmplă chiar cu cei ce mor în restul săptămînii luminate.

E. B.

UN DISPĂRUT

E vorba de Gabriel Compayré, inspector general al instrucțiunei publice în Franța, care a murit cîteva săptămîni în urmă în vrîsta de 70 de ani.

Numele acesta e universalminte cunoscut de lumea educatorilor, Compayré fiind unul din cei mai fecunzi scriitori pe terenul pedagogiei.

El a fost pe rînd profesor de filosofie la liceele din Poitiers și Toulouse, la facultatea de litere din Toulouse, Rector al Universității din Poitiers și din Lyon, afară de acestea membru al *Institutului* Franței și al mai multor societăți savante atît din țară cît și din străinătate.

Cîțiva ani s'a amestecat și în politică, cînd a fost ales deputat și raportor al budgetului instrucțiunei publice, în care ocazia s'a arătat un bun cunoscător al chestiunilor de politică școlară.

Moartea îl surprinde în plină activitate.

Din toată activitatea unei vieți întregi reiesă însă cea pedagogică, în care punea multă pasiune. In afară de manualele sale de morală și de instrucțiune civică, care vor rămîne clasice pentru școala primară Compayré are foarte multe scrieri de o importanță mai mare.

E destul, de pildă să amintim colecția intitulată *Les grands educateurs*, în care a publicat vre-o 10—12 broșuri, fiecare consacrată unui autor francez sau străin și în care îi expune teoriile pedagogice și filosofice.

Această colecție este de un mare folos pentru educatori, fiind scrisă într'un stil popular și fiind foarte eftină. Ultima broșură din această colecție este *Fénelon et l'eduction attrayante*.

Compayré a colaborat la ambele ediții —din 1888 și 1911 — ale Dicționarului pedagogic publicat de d. Ferdinand Buisson, în care dicționar are o mulțime de articole.

El s'a ocupat și cu traduceri. A tradus din englezește: *Logique inductive et déductive* de A. Bain; *Hume, sa vie, sa philosophie*, de Huxley; *Etudes sur l'enfance* de J. Sully, la care scrie o importantă prefață.

Deși a început să scrie într'un timp cînd pedagogia nu ieșise încă din faza tradițională, cu toate acestea Compayré s'a interesat și de chestiunile noui ale pedagogiei, pe care a căutat să le popularizeze. Probă despre aceasta sunt scrierile sale din urmă.

Acum 20 de ani el a făcut să apară *L'évolution intellectuelle et morale de l'enfant*, o lucrare remarcabilă atît prin conținut cît și prin forma ei, care poate servi ca introducere în studiul nou al psihologiei copilului, apoi *La Conducation des sexes* și *L'Adolescence* în care, mai cu seamă, pedagogul francez ne dă o critică suggestivă a ideilor filosofului american Stanleg Hall și o mulțime de idei personale.

Aceste de pe urmă scrieri vor fi totdeauna consultate cu folos de către cei cari doresc să se introducă în studiul pedagogiei noui.

De vr'o cîțiva ani conducea revista pedagogiei *L'Educateur moderne*, în care Compayré are o mulțime de articole. Printre ultimele lui scrieri pedagogice trebue să amintim broșura: *Froebel et les jardins d'enfants* în care expunînd ideile pedagogice ale filosofului german, face în acelaș timp și o critică a lor respingînd pe unele, ca nefiind întemeiate și admițînd pe altele ca fiind în conformitate cu cercetările pedagogice.

Deci Compayré nu este un Binet, totuși scrierile lui vor rămîne și vor fi cetite cu mult folos de către cei cari vor dori să se inițieze în arta educației.

Compayré a fost reprezentantul pedagogiei franceze.

C. V. Buțureanu

NOTA ZILEI

Ouele—roșii, ori de alte culori sunt la modă, cu ocazia Paștelui. Vom vorbi însă aci de... eunuci. Legătura, sau mai bine zis... lipsa de legătură, între aceste două subiecte e prea evidentă și nu mai stăruim asupra ei.

In noile însemnări ale lui Abdul-Hamid, divulgate acum în urmă, se găsesc reflecții asupra eunucilor și anume:

„Nu pot pricepe cum de se oferă Europeni pentru serviciul de eunuci ai haremului imperial. Trei oferte într'o săptămînă: un muzicant din Paris, un farmacist german, și un comerciant saxon! Teribilă mizerie o fi aceea care-i împinge să îndure nu numai o abjurare de credință, dar și o mutilare. De sigur, oamenii ăștia nu-și dau seama ce chin însamnă să fie cineva—eunuc!

„Sunt pentru desființarea obiceiului barbar și mă întreb ce nemernici sunt părinții care, din lăcomie, își osîndesc copiii lor la această suferință? Doctorul meu, Mavrogeny, îmi spune că 60 la sută mor în urma castrațiunii. Instituția trebue suprimată. Sunt destui bătrîni isteți pentru paza haremului...“

Se cerea cu atît mai multă pază, cu cît—precum s'a văzut în împrejurările politice, Sultanul Roșu nu prea dispunea de multă... bărbăție.

OAMENI ȘI LUCRURI

Evanghelia lui Buddha

Toate ființele doresc fericirea; întindeți bunăvoința voastră asupra tuturor vietăților.

*

Să trăim fericiți, fără a urî pe acei cari ne urăsc. Să locuim, fără pic de ură, printre acei cari ne urăsc.

*

Ura nu va ceda nici odată urei, dar ura va ceda iubirei.

*

Intrebuințează mai curînd gînduri blînde și dulci de cît parfumuri.

*

Nu vă preocupați de condițiile de naștere a cuiva,—ci de purtarea lui în lume.

*

Marele principiu e acesta: să întorci binele pentru răul ce ți s'a făcut.

Cel mai ușor act de milă, fie și acel făcut în ajutorul celor mai neînsemnate ființe, bună oară—pentru a mîntui viața unei insecte, va avea urmări bine cuvîntate pentru cine l'a făcut.

*

Vom cinsti totdeauna pe omul care poartă făclia ca să lumineze omenirea.

*

Cine iubește nedreptatea—cheamă nenorocirea.

*

Veghează asupra gîndurilor tale.

*

Fii curat în vorbe și în fapte.

*

Cine a făcut un lucru drept, nu are nici o teamă.

*

Ori-ce acțiune își are însămnătatea ei și poartă în sine roadele sale.

*

Fiți buni către tot ce este ființă pe pămînt.

*

Ce este virtutea? Dintru întâiu și pînă la urmă—armonia între voință și conștiință.

*

Nu lasați să nască și să crească în voi nici-o dorință rea.

*

Bine e—să ți bată inima cu toate inimile cîte sufăr!

*

Rugăciunea cea mai bună este răbdarea blîndă și cumpătată.

*

Făcînd binele, culegem binele, întocmai cum omul care seamănă flori mirositoare se bucură după o vreme de parfumul lor.

R.

Invierea Domnului

Cea mai mare sărbatoare creștinească, cea mai însemnată și cea mai împunătoare e: Invierea Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Christos. Nu există creștin și 'n special romîn, care 'n copilăria lui măcar, să nu fi tresăltat de o bucurie covîrșitoare și misterioasă la sosirea acestei sfinte sărbători cari vine odată cu prea dulcea primăvară.

In adevăr, rămîi profund înduioșat cînd în sfînta și marea Joi și Vineri se văd copii cu fețele radiind de bucurie și bătrîni plecați de vreme, închinîndu-se și sărutînd cu drag și cu multă cucernicie, crucea de lemn pe care mîntuitorul lumei stă răstignit și sf. aer pe care El e reprezentat ca fiind pus în mormînt.

Dar ce vorbesc de acestea...! Sînt atei chiar, care cînd aud în săptămîna ultimă cum în fiecare seară, clopotele tuturor bisericilor sună prelung și melancolnic, în dunga lor de aramă, vestind credincioșilor D-zeeștele momente, sunt cuprinși de un fior mistic neînțăles și, trecînd repede prin pragul minței lor, întreg planul de răscumpărare al blîndului mielușel Isus, fără să voească pleacă capetele la pămînt și scot aceiași exclamare pe care au scos-o și ostașii ce străjuiau crucea Mîntuitorului: „Cu adevarat omul acesta drept a fost".

Și cum n'are să fie așa cînd toată învățătura lui mesianică se rezumă în scurte cuvinte: *„De pe aceasta vă va cunoaște lumea că sunteți ucenici ai mei, de veți avea dragoste între voi"*.

Și: *„Precum Eu v'am iubit pe voi, așa să vă iubiți și voi unul pe altul"*

Și: *„Ceia ce fie nu-ți place altuia nu face"*.

Și: *„Ce vreți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea"*.

Pentru noi romînii încă, această măreață sărbătoare are importanța ei de două ori, Intâiu, inerenta ei sfințenie și răsfrîngerea acesteia asupra noastră; iar al doilea, pacea care a revărsat-o peste scumpa noastră țară, privită ca o minune în aceste timpuri tocmai, cînd duhul morții umblă cutreerînd pămîntul altor creștini. Și ce este mai mult, din această D-zeiască pace a eșit ca dintr'un izvor puternic și ridicarea morală a romînilor de pretutindeni. Sînt frați de ai noștri mulți, care poate în aceste momente sufer, acestora, să le trimitem salutarea noastră creștinească: „Christos a înviat" în chip profetic, adică: După cum Christos din morți a înviat, dînd lumii libertate, adevăr și iubire, așa și voi iubiții noștri frați, vă urăm și vă preicem— că sufletul ne-o spune — că nu e departe ceasul cînd și voi din morții veți inviea spre lauda mîntuitorului lumei și spre gloria noamului nostru romînesc,

Preot, Const. Dinescu.

Din programul științei

Mașinile municipale de stropit și măturat

Se cunosc sforțările făcute de către numeroase consilii municipale, pentru a desființa stropitoarele trase de cai. S'a încercat a le înlocui prin tracțiune mecanică, adoptîndu-le la un motor cu explozie (ca la automobile) se pare însă, că electricitatea merge mai bine și dă o exploatare mult mai economicoasă.

Incercările ce s'au făcut la Berlin, timp de un an, au avut un rezultat satisfăcător, căci confratele nostru Berliner Zeitung am Mittag, anunță deja, că de cîtva timp stropitoarele care caracterizau înainte atît de bine străzile Berlinului, cu măturătoarele de cauciuc, sunt din ce în ce mai mult, pe cale de a dispărea. In locul lor, apar în număr amenințător, stropitoarele electrice.

Ele reunesc la olaltă însușirile stropitoarelor și ale măturătoarelor vechi.

Iată cîte-va amănunte technice asupra acestor unelte:

Mașina de spalat este pusă în mișcare printr'o baterie de acumulatorii așezată în fața scaunului conducătorului și poate să ajungă o viteză de 15 klm. pe oră; poate de asemenea să-și potrivească mersul la trapul calului. Cum această mașină trebue să lucreze mergînd, viteza sa nu trece nici odată dela 6 pînă la 10 klm. pe oră. Rezervorul are o capacitate de 2.500 litri: mașina goală are o greutate de 3.500 kgr; plină cu apă are o greutate de 6.000 kgr. Pentru încarcarea acumulatorilor sunt stațiuni speciale, care furnizează curentul pe un preț mai scăzut de cît cel al tarifului normal, furnitura avînd un caracter de utilitate publică.

Prețul curentului este de 20 bani pentru un kilowatt-oră; astfel noua mașină lucrează mai eftin de cît vechile mașini cu cai.

Ziua de lucru fiind de opt ore costă 23 fr. 35, în care intră salarul conducătorului, consumațiunea de curent, asigurarea reparațiilor și uzajul sulurilor și al lamelor de Cauciuc. Vechea mașină costa 24 fr. pe zi, după raportul inginerului Szalla directorul serviciului municipal de curățire din Berlin. Cu toate acestea avantajul noilor mașini este considerabil căci ele pot spăla pe zi 46.400 metri pătrați pe cînd cele vechi nu spălau de cît 36.800 Economia zilnică la o mașină este de 6 lei 95, ceia ce face pe an 2.100 fr. La un număr mai mare de asemenea mașini rezultă o economie remarcabilă pentru cassa Comunei.

Festus.

UN ARTIST RĂNIT

— Gr. Manolescu —

„Biblioteca Iașilor" va tipări în curînd, în mai multe documente menite să arunce o lumină nouă asupra vieței și carierei artistice a lui Grigore Manolescu, broșura datorită d-lui Octav Minar.

Vieața de actor e dintre cele mai ingrate vieți trăite pe pămînt și Manolescu n'a fost dintre fericiții soartei, ci și-a tîrît puternicul talent din oraș în oraș și din țară în țară, pănă cînd sfîrșitul l'a ajuns într'un sanatoriu din capitala Franței și la vîrsta de abia 35 ani.

Pagenile vre-unui filosof, poet sau om de științi, pînzele sau piatra și metalul vre-unui preot al artei plastice... rămîn pururi mărturie a compozitorului care a suit treptele comunului, sintetizînd teza și antiteza ideilor străbătătoare de materie. Operile rămase în urma lor vor vorbi, în timp și spațiu, de dînșii, punîndu-i în fața posterității, în aceleași atitudini de torturi cugetătoare. Un actor însă are cu mult mai puțin sorții unei vieți dincolo de moarte. Opera lui constă în înobilarea sufletului spectatorilor, și aceasta e chestie de moment blestemat a înflori ușor și a se vesteji în aceleași legăminte care nu se întorc, nu se pot întoarce niciodată.

Gr. Manolescu în Kean

Manolescu a avut multe creații și mai multe succese încă. Dar visul adolescenței lui era să interpreteze figura de iubire, boală și nebunie a lui Hamlet. După un îndelungat studiu al eroului lui Shakespeare, s'a încumetat să apară în rolul prințului Danemarcei. Această interpretare—ne-o spun contimporanii artistului—a fost un triumf.

„Amărăciunea din *du-te la mănăstire*, „—scrie Aristiza Romanescu—; silabisi „rea cuvintelor din *toți cei însurați a-* „*fară de unul*; amenințările din scena „cu Regina și rîsul care întovărășea, a- „runcarea în aer a foilor răzlețe, după „care urmărea piesa în timpul reprezen- „tației din actul al III-lea, și în sfîrșit „moartea,—sunt atîtea puncte culminante „care, la noi, nu vor despărți nici odată „pe *Hamlet* de amintirile lui Mano- „lescu".

Și totuși Manolescu începuse să fie uitat; și, dacă—datorită operei în curs de apariție—lumina conștiinței omenești va mai cădea iarăși peste amintirea marelui dispărut, mă întreb: Ce idee ne-am putea face noi, aceștia de astăzi, dacă nu-i auzim modelările glasului, nici nu-i vedem șerpuiturile artistice ale trupului, sau privirile cînd ascuțite ca un răcnet de alamă, cînd melancolice și vagi ca perspectiva nopților cu lună?

Poate technica modernă va înfățișa pe viitor posterității și jocul material al marilor artiști, cît și timbrul glasului — s'o sperăm — odată cu perfecționarea cinematografului vorbitor.

Publicul va avea ast-fel mai multe elemente pentru putința înțelegerei unui artist de altă dată; numai scrisul asupra lor, mi se pare cu totul insuficient. Dar marii artiști deja dispăruți—printre aceștia și Manolescu—sînt pierduți iremediabil pentru noi și pentru omenirea care va să vie.

Gr. Manolescu în «Doi Sergenți»

In preajma morții, Manolescu a avut nenorocul să mai joace un rol viu, în melodrama eternă a vieții.

Desgustat de intrigile nenumărate pe care le suferea în București, s'a hotărît, împreună cu Aristizza Romanescu, să părăsească Capitala și să vină la Iași.

La gară a fost fluerat de admiratorii de altă dată!

Asupra acestui incident trist, Manolescu s'a exprimat astfel, într'o scrisoare către un prieten:

„Zîmbitor priveam la o ceată de indi- „vizi în toată firea, care mă fluerau fără „nici un motiv, mînați de ambiția de a „face să triumfe un coleg, pe care de „alt-fel îl cred de mare talent. (E vorba „de Nottara). Biata Aristizza (Roma- „nescu), plîngea în fundul vagonului. N'am „fost niciodată gelos de succesul altuia, „poate de aceia priveam liniștit și zîm- „bitor la amenințările disperate ale celor „de pe peron".

Și totuși, credem că s'a surpat ceva în sufletul rănitului artist. S'a surpat pasiunea pentru acei de dincolo de scenă, care sînt mai capricioși ca timpul primăverei.

Și, ca temei al acestui capriciu, este și faptul că astăzi ne aducem din nou aminte de Grigore Manolescu.

C. R. Ghiulea

PAȘTILE

Paștile este sărbătoarea întregei creștinătăți. In timpul stăpînirei Imperiului roman, care-și întinsese stăpînirea asupra celei mai mari părți din lumea cunoscută și care îngrămădise zeii-idoli lumei supuse la Roma, se slăbise unitatea unei religii naționale. Lumea întreagă de cuceriți și cuceritori, învinși și învingători, afară doar de patrici gemeau sub tirania jugului roman. In aceste vremuri de restrîște și de desnădăjduire, mintea nu vedea altă mîntuire de cît numai într'o putere Dumnezeiască a-tot mîntuitoare.

In această fierbere a spiritelor se arătă prooroci, cercînd a încuraja, prin făgăduinți, omenirea căzută în ghiara desnădejdei; ei prevesteau noroadelor venirea unui Mîntuitor, trimesul lui Dumnezeu, spre mîntuirea lor. In asemenea vremi de suferinți și de demoralizare se arată Isus, care întrupează dragostea desăvîrșită de omenire. Prin preceptele lui blînde, prin vorba lui cînd acidulată și usturătoare, cînd sfioasă și slabă ca murmurul unei rugăciuni, prin nădejdea ce o dă asupriților de-a avea fericirea cel puțin după moarte, prin înfierarea fariseilor și cărturarilor precum și a tuturor filistinilor numindu-i „morminte sulemenite pe din afară", precum și prin critica aspră ce-o făcea bogaților, zicîndu-le că, mai curînd va intra cămila prin urechea acului decît bogatul în împărăția cerului, atrage la dînsul mulțimea noroadelor și în acelaș timp după cum e fatal ura puternicilor zilei.

Stăpînitorii romani, îngroziți de înrîurirea ce omul din Nazareth o capătă pe fiecare zi, se temură de o răscoală a Iudeilor și de aceia îl răstigniră, pe cruce, pedeapsă obișnuită pe acele vremi la Romani. Dar această persecuție întări și mai mult credința omenirei suferitoare în *acela care* dîndu-și sufletul rosti „Iartă-le lor doamne că nu știu ce fac". Omenirea întreagă găsise alinarea suferințelor; religia propăvăduită de Isus era religia robilor, săracilor, a femeilor perdute și copiilor, cari sufereau mai mult decît oricine de jugul și de orgiile lumei vechi; de aceia Isus nu trebuia să moară, ci să învie din nou pentru dezrobirea omenirei.

Vorbele lui blînde erau miresmele, erau balsamurile turnate pe rănile noroadelor.

Isus e quintezența binelui suprem, a iubirei de omenire, de aceia el nu poate și nu trebuie să moară, cum nu poate să se stingă lumina soarelui, și de aceia religia creștină ni-l arată, înviind a treia zi, cum odinioară prooroceșe scripturile.

Paștele este sărbătoarea învierei lui Isus, deci a binelui și înaltului precept: „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însu-ți".

Dar omenirea, înainte de a fi creștină avea o mulțime de serbări și de obiceiuri; creștinismul s'a suprapus, fără a le nimici pe toate. Și după cum sărbătoarea nașterii lui Isus, a înlocuit vechile serbări făcute în onoarea nașterii soarelui, tot asemenea serbarea Invierii a înlocuit niște serbări, care se făceau primavara în onoarea soarelui aducător de bunuri pentru omenire.

De aceia găsim la popoarele creștine în serbările care preced paștile, precum și cele de la Pași, unele rămășiți din cultul vechiu al soarelui și din cultul strămoșilor.

Analogia joacă un rol neînchipuit de mare în mintea popoarelor primitive.

Astfel vedem cum credințe noi se alcătuesc pe obiceiuri vechi, care ne amintesc rămășița unor credinți de mult moarte. Religia lui Isus, întemeiată pe o filosofie mai înaltă, era prea lipsită de forme pentru mintea noroadelor semi-barbare; de aceia chiar părinții bisericei noastre creștine n'au combătut acele obiceiuri care nu veneau în contrazicere cu dogmele creștine.

B. S.

STRUNA ZILEI

CE NU FUGE

Pe malurile Rinului, aproape de Mainz, a dispărut o pădure și o mănăstire, prin surpare de pămînturi.

Știre

Așa 'ntîmplări ai vrea'n zadar
Să vezi în vr'un ziar romîn.
La noi doar maicile dispar —
Dar,.. mănăstirile rămîn.

MÉLANCOLIE

(Mihail Eminescu)

On eût dit que s'ouvrait dans les nues, une porte
Où, blanche, apparaissait la reine des nuits... morte
O dors, o dors en paix! Vierge au front calme et pur
Dans ton beau mausolé à la voûte d'azur
La nuit pour ta veilleé enflamme les étoiles
— Que tu es doux ainsi, sous l'argent de tes voiles!

La brume a recouvert les villes et les champs,
D'un manteau qu'on dirait poudré de diamants
L'éther est scintillant—Dans un pré solitaire,
Se dressent de vieux murs, qu'un rayon pâle éclaire —
Le cimetière veill — A l'une de ses croix
Agrippé, un hiboux, fait entendre sa voix —
Le clocher craque et sous le dôme qui frissonne,
Passe un démon frôlant l'airain qui soudain sonne
Au toucher de son aile et sourdement gémit
— On dirait que dans l'ombre... un long sanglot frémit

L'église, triste.., vide
Garde en ses murs croulants, l'air pieux et rigide —
Par ses vitraux brisés, le vent hurle en passant
Et livre à ses linteaux un combat incessant
Sur ses lambris ruinés, des vestiges d'images,
Aux contours attestant la foi des anciens âges—
Dans le choeur désertó.. chante seul... un grillon —
Les vers rongeant l'autel, sonnent le carillon.
. . . . . .
La foi peignant les saints sous les sacrés portiques,
En moi avait gravé ses tableaux portiques...
Mais après les assauts d'un implaccable sort
...Ja cherche leurs contours, d'un impuissant effort!
Je me recueilee en vain... ma pensée est une ombre!
Fuyant l'effondrement de mon cerveau qui sombre!
...Vide... je sens mon coeur battre—triste lambeau!
Lentement comme un ver, vivant dans un tombeau...

Quand je songe à ma vie... elle me semble un conte
Qu'nne bouche étrangère auprès de moi raconte...
...Fable, inventée au temps od je n'éxistais pas.

Quél est donc l'inconnu—qui me parle tout — bas?
Il me tient attentif—et rit que je l'écoute...
Oh! je dois être mort, depuis longtemps sans doute!

Alice Balaiș

ERATA. In traducerea poeziei «Rugăciunea unui Dac» publicată într'un număr anterior sunt de îndreptat cîteva erori cari denaturau sensul unor strofe și anume:

Versul 16 sună:
Sa volonté donna à mes yeux la lumière

Versul 33 și 34:
Quand je ne saurai plus qui je suis. Quand mes maux
M'auront rendu rigide et froid comme une pierre

Versul 39:
Je pourrais oublier...

Versul 47:
De m'avoir d'exister accordè le bonheur.

Istoricul bisericei și seminarului Catolic

din Iași

I

După supunerea Dacilor de către Romani fără îndoială că printre legionarii rămași în noua provincie cucerită, se găseau mulți adepți a noui religiuni creștine a cărei întemeitor își vărsase sîngele pe muntele Golgata pecetluind astfel adevărul celor propovăduite de el.

Ca și în vastul imperiu roman tot așa și aici noua religiune era nebagată în seamă, prigonită, iar adepții ei siliți să se adune în taină, în locuri singuratice și ascunse pentru îndeplinirea datoriilor lor cerute de cultul creștin și numai după strălucita biruință a lui Constantin cel mare asupra rivalului sau Maxentius, creștini răsuflă mai liber, îndrăznesc a exercita cultul lor la lumina zilei în basilice, nu ca pînă acum în subterane înfricoșătoare, numite catacombe, la lumina tremurîndă a făclilor înăbușitoare care aruncau reflexe sinistre pe fețele credincioșilor adunați la rugăciune pe cînd gangurile întunecoase răsunau de vocele închinătorilor ca un ecou tînguitor a nedreptățirei omenești.

Dacă starea înfloritoare și crescîndă a bisericei creștine a suferit grozav pe timpul năvălirilor a diferitelor neamuri barbare, care ca un potop năprasnic au adus mare jale și pustiere pe unde treceau, totuși nu se poate admite că au nimicit și stins orice urmă de creștinism și dacă n'avem izvoare în de ajuns care să ne povestească de acele timpuri se datorește tocmai acelei stări de nesiguranță, frămîntare și pustiiri grozave care au răscolit și răvășit pămîntul țărei noastre.

După descălicarea Moldovei sub Dragoș care din diferite motive plecase din Maramureș de sub dominațiunea ungurească și întemeiase Moldova, fără îndoială că între cei care l'au urmat au trebuit să fi fost și unii de religia catolică, care era dominantă pe acele vremuri în Ungaria căci altfel cum se explică că după un scurt interval documentele ne vorbesc despre o biserică catolică din Iași? Existența acestei biserici într'un stat de abia fondat, implică în sine o organizare mai temeinică a acelei asociațiuni care neaparat trebuia să se fi bucurat și de sprijinul domnitorului, deci și numerul acelor credincioși trebuia să fi fost mărișor.

Intr'adevăr documente mai sigure [1]) ne vorbesc că încă pe la 1370 sub *Lațcu Vodă* care din motive politice față de Unguri, proteja pe catolicii care se bucură de bine faceri și privilegii din partea domnului și că în Iași se află o biserică catolică, după unele izvoare tot pe locul celei de astă-zi.

Din faptul că aveau un lăcaș de închinare, putem deduce că numerul lor era destul de însemnat mai cu seamă că cu timpul relațiunile dintre noul stat cu Unguri și cu Poloni deveniră mai întinse și de diferite naturi așa în cît naturalmente că noilor veniți de prin acele părți nu li se punea piedici sau restricțiuni în practicarea cultului lor, aceasta fiind și în interesul noului stat, exemplu pe care îl vedem că se repetă cu hughinoții, protestanți franceji care fiind prigoniți în țara lor sunt primiți cu brațele deschise în Prusia, aducînd astfel în noua lor patrie, brațe muncitoare și bogăție economică

De la Lațcu Vodă și pînă la Vasile Lupu (1634—1653) izvoarele sunt nesigure și puține relativ la această biserică iar pe timpul acestui domn biserica catolică era în ruină, atunci postelnicul lui V. Lupu boerul *Ionachiu* de origină grec dar prieten catolicilor, clădește o biserică pe același loc unde se afla ruinele celei vechi, fiind din lemn pe fundament de piatră iar pe la 1646 cînd archiepiscopul *Marcus Bandinus* întreprinde vizitarea bisericilor din Moldova ea era terminată. [2]) Pe la 1741 *Grigore Matei Ghica* dăruiește două vii acestei biserici, iar 3 ani în urmă episcopul catolic din Bacău *Stanislau Raimund Jezierski* vorbind de ea zice: „e mică, de lemn și pe cale a se prăbuși".

El întreprinde clădirea ei din nou din piatră dar e întreruptă din porunca domnitorului țărei. La 1752 Sultanui poruncește lui *Const. Racovitză Vodă*, în urma intervențiunilor făcute, să nu împiedece ci să ajute ridicarea bisericei și grației acestui firman din Țarigrad, pe la 1763 pe vremea lui *Grigore Calimah Vodă* biserica e gata lipsindu-i turnul pentru ridicarea căruia se cere învoirea domnitorului: *Grigore Alex. Ghika* răspunde că el are o inimă prietenească față de prefectul misiunei catolice, că învoește ridicarea turnului și așezarea clopotelor dar abia terminată, ea cade pradă unui foc în Octombrie 1766. După stăruința lui *Anton Maurro* prefectul misiunei catolice se începe reclădirea bisericei avînd învoirea domnitorului Gr. Alex. Ghica la 21 Decembrie 1766 iar la 15 August, patronul bisericei Adormirea Maicei Domnului se sfințește biserica sub prefectul

1) Schmidt, Romano-Catholici per Moldaviam episcopatus etc.
2) Codex Bandinus.

misiunei *Fidelis Rocchi* precum glăsuește inscripția latinească din pridvorul bisericei pusă ia 1808. La 19 | 31 Iulie 1827 memorabilul pojar care preface în cenușă o parte din oraș, distruge și acoperămîntul bisericei; referitor la acest foc în partea botezaților de la 1827 din arhiva bisericei, se citește următoarele în limba latină: „Vrednică de amintire va fi tot deauna ziua de 19 | 31 Iulie a anului 1827 din pricina grozavului incendiu care a distrus partea cea mai însemnată a orașului.

Acoperișul sfintei noastre bisericei; reședința clerului, toate casele misiunei, toate aceste au fost cuprinse într'o clipă de flăcări"...

Cu această ocazie multe documente, odoare bisericești etc, s'au perdut.

La 1829 prefectul misiunei *Inocentiu Panfily* restaurează biserica și aduce clopotul cel mare care sună și astă-zi, iar la 1861 parohul *Ioan Eugeniu Zapolski* ajutat de darurile credincioșilor și mai cu seamă a lui *Ian Kapuczinski* renumit fabricant de trăsuri din Iași întreprinde restaurarea și lărgirea catedralei și îi dă forma actuală după planul arhitectului *Jos. Gruber.*

(Va urma)

Iassiensis

LUI CHRIST!

(fragmente)

Te-ai pogorît, atunci pe lume
Vroind s'o mîntui de păcat,
Dar glasul Tău senin și dulce
Protivnici l'au înveninat.

Iar azi? La sfintele altare
Lumini de aur s'au aprins,
Și-o evlavie adîncă
Attîea suflete-a cuprins!

Se 'nalță 'n aer osanale,
Sărbătorind c'un cald avînt,
Pe-Acel ce pacea și iubirea
A semănat-o pe pămînt!...

V. M. Dimitriu
Tipograf

INFORMAȚII

Cu ocazia sfintelor sărbători ale Paștelui, OPINIA urează cetitorilor săi fericire și voie bună.

Numărul viitor al ziarului va apare Miercuri, la oarele obicinuite.

Un colaborator al nostru a avut aseară ocazie să-l vadă pe d. dr. Riegler, și, cum era și natural, s'a vorbit despre atitudinea ziarului *Cuvîntul* în chestia arendărei Slănicului:

D. dr. Riegler a făcut următoarea declarație:

— „Tot ce scrie *Opinia* din astăseară, în această chestie, ie purul adevăr.

Fie-care din epitropi a enunțat condiții — toate de natură a crea cît mai multe avantagii pentru epitropia. Condiții de aseminea natură am pus și eu.

Am fost și sunt pentru arendarea Slănicului și nici un moment n'a fost vre-un dezacord între epitropi din această cauză".

Să sperăm că *Cuvîntul* nu va nesocoti aceste declarațiuni.

Cei de la Cuvîntul *se arată surprinși că s'a arendat Slănicul.*

Și cu toate acestea unii dintre sacrificați erau în măsură să știe mai de mult că se prea poate ca Slănicul să fie arendat.

Intr'adevăr, sunt cîte-va luni de cînd d. Maior Haki a fost la d. ministru Bădăreu și i-a cerut să i se dea concesia căișorilor de la Slănic.

D. Ministru Bădăreu i-a respuns că nu poate să-i promită nimica întru cît se prea poate că epitropia să hotărască arendarea Slănicului.

Tot de ale comisiunei pentru reorganizarea școalelor profesionale de fete.

Se știe că urmărind organizarea acestor școale, comisiunea a admis un curs inferior de trei ani, care va urma după cei trei ani de școală medie (aceasta fie ca separată, fie încorporată cu școala profesională). Pe lîngă aceste școale a căror număr se va înmulți așa ca să fie cîte una de județ se vor înființa ateliere avînd un curs de cel puțin doi ani.

Dar în afară de aceasta s'a admis a se înființa un număr de școale profesionale superioare, număr ce urmează să se determine mai tîrziu.

Se vor admite în aceste școale absolventele cursului inferior, cari au obținut media opt (8) cel puțin atît la studiu cît și la lucru. Ele se vor supune unui concurs sau examen de admitere dacă numărul celor ce se prezintă întrece pe acel ce se cere.

Se vor admite de asemenea și absolventele cursului secundar de fete în urma unui examen de admitere asupra unor materii ce se vor determina prin regulament. Numărul elevelor se precizează astfel: 50 de clasă în cursul mediu, 40 în școala inferioară și 25 de fiecare clasă în cursul superior.

Cercul de cultură pozitivă, din localitate, va organiza pentru ziua de Duminica Tomei — aniversarea morții ilustrului filosof romîn Vasile Conta — o procesiune la monumentul său de la Cimitirul „Eternitatea".

Casa Școalelor a dispus să organizeze un concurs de tragere la țintă cu cartușe de războiu, între elevii școlilor secundare, normale și speciale din țară.

In acest scop, a pus în vedere direcțiunelor școalelor din localitate, să designeze elevii care s'au distins la tragere la țintă, spre a fi transportați la București pe socoteala Casei Școalelor.

Se vor acorda 3 premii de cîte 50, 40 și 30 lei.

D-nii P. Andrei și G. Obreja sunt numiți suplinitori ai d-lui P. Gîrcineanu, care se află în concediu.

Anul acesta, concursul de oină va avea loc la 28 Mai. Concursul se va ține pe platoul de la Abator, între 7—12 dimineața.

Ministerul de instrucție a prevăzut prin noul budget 200 lei cheltueli de cancelarie și 300 lei pentru întreținerea localului și mobilierului Liceului Național din Iași.

D. Alexandru N. Ștefănescu agronom, actualmente subșef în serviciul Culturei tutunului însărcinat cu conducerea circumscripției Oltenești-Fălciu, a fost avansat pe ziua de 1 Aprilie șef de circumscripție cl. II-a.

Cercul „Mica Filantropie" a hotărît în ședința de aseară ca pe corespondența acestei instituții să se aplice pe lîngă mărcile poștale legale și mărcile emise în folosul azistenței tuberculoșilor. Exemplul e frumos și vrednic.

Suma pe care avea de primit d. Em. Manoliu de la teatrul național ca diferență de salar și pensiune este de 1373 loi 07 bani.

Paralel cu recensămîntul oficial pentru numărătoarea populațiunii Iașului, d. dr. Immervol, distinsul medic comunal al disp. III-a întreprinsese, în calitate de amator, și în vederea unei lucrări, mai mari întocmirea unei statistici a populațiunii.

Inainte de a se cunoaște rezultatul numărătoarei oficiale. d. dr, Immervoll, utilizînd datele diverse ca statisticile stării civile, studiul d-lui Rosetti-Verax din „Viața Românească" asupra emigrărilor evreești, cifrele de morți și nou născuți, ajunsese la un rezultat aproape identic, și anume de peste 74.000 locuitori pentru orașul Iași între care aproape 30.000 evrei. Cifrele oficiale, cunoscute pînă acum pe cale privată, fixează la 75.000 numărul total din care 29.000 evrei. Am crezut destul de interesant de anunțat lucrarea statistică de d. dr. Immervoll. Sperăm că d-sa va publica-o spre edificarea publicului.

Azi dimineață, a încetat din viață Constantin Popp, fost inspector telegrafo-poștal.

Condoleanțele noastre întristatei familii.

D. Vilhelm Vexler a reclamat poliției că a perdut un port-bilet în care avea o poliță de 9000 lei.

Mișcarea culturală la sate. — Duminică 7 Aprilie, cercul cultural din Cristești județul Suceava, și-a ținut ședința lunară la școala din Moțca comuna Cristești, unde este învățător d. Neculai Costea. Ședința intimă s'a ținut la școală după obiceiu cu lecție practică de disertație și critică, la acestea toate n'am luat parte, căci sosisem prea tărziu. Ședința publică a avut un caracter mai de sărbătoare și mai interesant; asupra acestui punct mă voiu opri mai mult în mica mea dare de seamă.

Decum am întrat în satul Moțca, grupuri, grupuri de oameni, îmbracați de sărbătoare mi-au îndreptat drumul către școală, toți ne spuneau: mergem și noi la școală, e conferință este lume adunată. In adevăr în fața locuinței învățătorului, lumea foarte multă umplea ograda, căreia învățătorul local d. N. Costea îi vorbea blînd și atrăgător despre folosul cooperației.

După d. Costea, a vorbit d. conferențiar Al. Cazaban, despre războiu. D-sa cu o putere de convingere pătrunzătoare a povestit în graiul poporului moldovenesc, peripețiile războiului din Balcani, starea actuală a Turciei precum și intențiile unei mari Bulgarii. Pare'că citiai pe fețele fiecărui sătean o mulțumire sufletească că erau luminați asupra lucrurilor ce-i preocupa.

In numele lor, Primarul a mulțumit d-lui conferențiar pentru frumoasele sfaturi date sătenilor, iar dînșii mulțumind au plecat pe la casele lor.

Pentru moțcani, eu cred că ziua de 7 Aprilie, a fost o zi destul de plăcută. Săteanul nostru de multe e privat, și are ca mijloc de petrecere numai crîșma și cu tot ce-i în ea; o variație ca cum a fost aceasta eu cred că face mult și acesta e rostul conferențiarilor, ca să provoace puțină mulțumire sufletească sătenilor; iar unele idei pe cari le au ei preconcepute să fie zdruncinate cît de puțin și atunci s'a făcut destul de mult. Ideile prinse de săteni, cu ocazia acestor conferinți, sunt destul de puține acum; dar vor face foarte mult în viitor cînd vor căuta să formeze un tot, ele vor contribui la regenerarea clasei viitoare; și mult greșesc acei ce se așteaptă la rezultate momentane.

Am urmărit și eu cu mult interes conferința d-lui Cazaban; ca învățător am prins multe lucruri ce cred că mi vor folosi, cum e prima dată cînd l'am auzit vorbind sătenilor, rămîn destul de bine încredințat că dacă l'ași mai auzi undeva vorbind în conferință populară, a și învăța destul de multe.

D. Pescariu

Prinderea fioarosului autor al îndoitei crime de la Aroneanu

Un denunț.—Arestarea.—Bestia mărturisește

Sunt cunoscute cetitorilor împrejurările în care se săvîrșise monstruosul viol și asasinat asupra nenorocitei copile Ruxanda Porcarașu.

Imprejurările, de o bestialitate extra ordinară, în care se petrecuse îndoita crimă, pasionau și intrigau cu atît mai mult, cu cît trecuse destul timp, fără să se poată da de urma făptuitorului.

Grație însă vigilenței autorităților noastre putem anunța prinderea criminalului.

Postul de jandarmi rurali din comuna Aroneanu și brigada de siguranță, primind denunțuri că autorul ar fi un oarecare Ion Gh Bejan lucrător în via d-lui Popovici, vecină cu via Ianov — unde se găsise cadavrul — s'a operat imediat arestarea.

Dus la sediul postului de jandarmi, criminalul cu puțină ezitare, a mărturisit că el a comis crima.

Luîndu-i-se din nou interogatoriu la brigada de siguranță, monstrul a făcut mărturisiri complecte, arătînd amănunțit cum a făptuit violul și asasinarea.

In urma acestora, i s'a încheiat cuvenitele acte și a fost înaintat judecătorului de instrucție.

Numeroșii spectatori ai cinematografului Pathé-Frères, din vasta sală a circului Sidoli, vor putea admira mîne Duminică—matineuri și seara—(prima zi de Paști): Respectă pe mama și pe tatăl tău, splendidă dssfășurare în două părți. —Romeo e un bun țintaș, scene comice. Cel mai nou număr din Pathé-Journal.—

Luni, program nou: „Zîngănit de sabie", este titlul noului film danez, o grandioasă înscenare și o splendidă interpretare.

„Calea greșită". Mare roman modern în două părți, excelent redat cu o splendidă montare.

Cînele lui Tîndală, scene comice.

Petreceți sărbătorile Paștelui aprovizionîndu-vă

cu bunătățile pe care le-a pus în vînzare cu prețurile cele mai ieftine

MAGAZINUL MANOLESCU

— Str. LAPUȘNEANU No. 12 —

Mezeluri asortatate	kgr. 3.—	Unt de gătit special	kgr. 4.50
Suncă ca de Praga	„ 5.80	Miere	„ 3.—
Brînzeturi:		„ în borc. dif. prețuri	
Cașcaval	„ 3.—	Găini tăiate	„ 2.—
Brînză în burdujele și coaje	„ 3.—	Curcani tăiați	„ 2.20
Urdă cu mărar	„ 3.—	Sparanghel	„ 2.—
Brînză de vaci	„ 1.—	Vinuri Terenti și Rohr în diferite	
Smîntînă	„ 2.60	prețuri.	
Lapte acru	„ 2.60	Liqueururi străine, etc. etc. etc.	
Unt de masă	„ 5.20		
(1/4 kgr. 1.30)			

Pe lîngă că servim mărfurile de calitatea cea mai aleasă cu prețuri în afară de ori-ce concurență, facem cadou onor. noastre clientele în zilele de Joi 11, Vineri 12 și Sîmbătă 13 crt. **Ouă de ciocolată.**

Serviciu la domiciliu **Telefon.**

DESFACEREA PRODUSELOR
FERMEI ȘI VIILOR
A. A. BADAREU
IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Aduce la cunoștința Onor. Public, că în vederea sărbătorilor Paștilor toate produsele alimentare și vinurile naturale se vînd sub prețul pieții; de asemenea adevărații cozonaci moldovenești, pași, chifle cu nucă și mac, preparate din produsele fermei, se vînd pentru reclamă cu prețuri eftine. Se primesc comenzi.

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.60	
Caș și urdă dulce		1.40
Unt proaspăt pentru cozonaci		3.60
Unt pentru masă și cafea		5.20
Brînză proaspătă de vaci	—80 și	1.20
Brînză de oi de toamnă	1.40, 1.60,	1.80
	și 2 lei	
Ouă zilnic proaspete	6 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.30
Idem	oca	0.45
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:		Litrul
Vin alb vechiu		80
Vin alb și negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar și Bordeaux		1.60
Vin otonel roș		1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior		2.—
Vin Otonel		2.40
Vin spumos à la șampanie	3.50	sticla

Toate calitățile de vinațuri.

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei" —

București 13 Aprilie

Declarația regelui Nichita

Organizarea flotei noastre de războiu

D. Xenopol la Roma

Roma.—Se telegrafiază din Neapole, că reegele Italiei a pus la dispoziția d-lui și d-nei Xenopol, un torpilor, care i-a transportat spre Camela Mare, unde a avut loc lansarea unui nou Drednought.

A urmat apoi un dejun de 200 tacîmuri.

Regele Italiei a dat brațul d-nei Xenopol și a așezat o la dreapta sa.

Regele și Regina Italiei și-a exprimat toate simpatiile lor pentru Romînia și Suveranii ei.

D. N. Xenopol a fost decorat cu cordonul Coroanei Romîniei.

Conferința din Londra

Londra.—Conferința ambasadorilor din Londra, în care s'a desbătut chestia Scutarilor, nu s'a terminat. Ședința a fost amînată pentru Luni.

Se relevă însă, că toate Puterile sunt de acord, în senzul de a se soma pe regele Nikita de a părăsi orașul Scutari.

Congresul corespondenților de ziare

București.—Se știe, că în zilele de 21 22 și 23 Mai, va avea loc la Pitești primul congres al corespondenților de ziare.

Direcțiunea generală a căilor ferate a bine-voit a acorda pentru participanți o reducere de 75 la sută.

Pentru orice lămurire, ziariștii sunt rugați a se adresa, la Pitești, d-lui Vasile Purcăreanu, ziarist.

IN CHESTIA SCUTARILOR

Intervenția Austro-Ungariei

Declarația regelui Nichita
Părerea unui diplomat rus

Viena.—Cabinetul de externe declară, că Austro-Ungaria persistă în punctul ei de vedere — asupra Scutarilor, iar întru cît hotărîrele conferinței ambasadorilor vor fi de altă natură, e decisă să procedeze independent de Puteri.

*

Viena.— Ziarul Reichspost, reproduce următoarea declarație a regelui Nichita.

„Am promis Puterilor să fiu până în Paști stăpîn pe Scutari; m'am ținut de cuvînt.

Am promis apoi, că voiu rămîne în Scutari și în privința aceasta mă voiu ține de cuvînt.

Nu serbăm învierea, ca să ne lăsăm a fi îngropați din nou".

*

Petersburg.—Prințul Trubețkoi, directorul secțiunei orientale de la ministerul de externe, a declarat unui ziarist:

„Orașul Scutari cucerit cu atîta bravură, nu poate fi predat pentru milioane. Este însă adevărat, că Muntenegrul a pus Europa în fața unor serioase dificultăți".

Belgrad. — Din Cetinge se anunță, că regele Nikita, de bucurie pentru cucerirea Scutarilor, a liberat din temniță pe toți condamnații, în urma atentatului cu dinamită contra familiei regale.

Organizarea flotei de răsboiu

București.—Ministerul de răsboiu va comanda 4 torpiloare, de 800—1000 de tone fiecare, la un șantier italian.

Prețul acestor unități de marină, va fi de 5 milioane fiecare.

Construirea acestor torpiloare constitue primul pas, pentru formarea unei flote de răsboiu de Mare, destinată apărărei porturilor noastre maritime.

Această flotă va fi complectată mai tîrziu, cu mai multe vase de același fel și prin cumpărarea mai multor submarine a cărora utilitate pentru defensivă este recunoscută astăzi de toți specialiștii și afară de aceasta, ele prezintă avantajul de a nu costa mai mult de 2 jum.—3 milioane.

Preliminările păcei

Constantinopol.— Ambasadorii primind din Londra, hotărîrele conferinței ambasadorilor, cu privire la preliminările păcei, vor remite neîntîrziat o notă guvernului turcesc.

†

Intristații: Emma soție, Horia fiu, Valerie și Georges Zavalide, Mărioara și Manole Marțian fiice și gineri, familiile: Marțian, Zavalide, Burbea, Baboi, Baboianu, Demetriu, Teclu au durerea a vă face cunoscut încetarea din viață a prea iubitului lor:

Constantin Popp

fost inspector telegrafo postal. — Decorat cu „Coroana României" în gradul de ofițer. — Crucea „Trecerea Dunărei", — Crucea „Sf. Gheorghe" și medalia Apărătorilor Independenței

decedat în vrîstă de 60 ani Sîmbătă 13 Aprilie a. c., orele 7 dim. și roagă pe toți amicii și cunoscuții defunctului să binevoiască a asista la înmormîntarea care va avea loc Marți 16 Aprilie a. c.

Cortegiul va pleca dela locuința defunctului strada Albineț 21, la orele 3 p. m. spre cimitirul Eternitatea.

2 sau 3 odăi și bucătărie

în centru (poate fi și în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (fațada) cuprind 7 camere și o bucătărie în curte. Apa și canal, lumina electrică.— A se adresa la administrația Circului Sidoli.*

Cercul Jockey, Iași

La 28 Aprilie 1913 ora 11 a. m. se va ține licitație orală în cancelaria Cercului, pentru vinderea a o parte din ograda dintre Club și curtea bisericei sf. Neculai, avînd fațada în strada Păcurari aproximativ 20 m. și suprafața de aproximativ 530 m. p. Licitația va începe de la prețul de 30,000 lei. Concurenții vor depune o garanție de 3000 lei. Planul terenului de poate vedea la intendentul Clubului.

Comitetul.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER):

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polite de lei 654.389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fosta strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai bune la dispoziţie.

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERTENŢA HAPURI MOUSSETTE [illegible]

ADVERTENŢA HAPURI MOUSSETTE [illegible]

Les Véritables Pilules de Mousette de Clin & Cie, de Paris, sont en poste gles au soft Droguists et Herboristes.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1858 —Joi 18 April 1913

Creditul de 400 milioane

Opoziţiunea a lăsat să se înţeleagă, că singura raţiune de a fi a guvernului de colaborare a fost şi este numai rezolvarea crizei externe. Iluzie sau denegaţiune, fapt e că adevărul e contrariu.

Stringînd într'un singur mănunchiu toate forţele de natură a asigura satisfacţiunea cerinţelor României în neînţelegerea cu vecinii de la Sud, cele două partide, conservator şi conservator-democrat şi-au impus să nu lase ca viaţa internă să fie suspendată pe timpul cît durează tratativele diplomatice şi au veghiat să nu se producă o cenzură în activitatea ţării dinainte şi de după conflictul balcanic.

N'a sosit încă momentul să facem recolta tuturor roadelor ce a dat activitatea guvernului de la începutul colaborărei. Cînd rezultatul acţiunii diplomatice va putea fi dat publicităţii — şi d. prim-ministru ne-a asigurat că această zi e foarte apropiată — şi cînd lucrările Parlamentului vor fi încheiate, atunci se va putea face şi o expunere şi o critică a acestei activităţi. Inventariul nu va fi mic şi credem să nu exagerăm cînd spunem că reformele social-economice ce va cuprinde vor revărsa pentru prea mulţi ani o influenţă binefăcătoare, care unită cu anexarea unui nou teritoriu, va constitui punctul de plecare al unei noui şi mari epoce de înflorire naţională.

Pînă atunci ne mărginim să atragem cititorilor noştri atenţiunea asupra însemnătăţii şi rostului ce are noul credit de 400 de milioane de lei ce Parlamentul a votat pentru completarea reţelei noastre de căi ferate.

Acest împrumut e unul din cele mai mari ce a făcut ţara. El este şi unul care face faţă uneia din cele mai mari nevoi ale ţării.

După întărirea făcută din punctul de vedere militar şi după lucrările publice făcute pînă acum şi care au garantat liniştea ţării şi au determinat actuala noastră desvoltare, e nevoe să facem un pas înainte pentru a dezvălui din civilizaţie acele părţi ce ne-au rămas încă necunoscute.

Acest pas îl facem nu numai din punctul de vedere al prevederii şi al căutării unui viitor asigurat. Spre satisfacţia noastră, putem spune că îl facem şi împinşi de dezvoltarea noastră actuală, căreia cadrul serviciilor noastre publice a devenit prea îngust.

In special reţeaua căilor ferate, acest sistem prin care afluează circulaţia ca sîngele generos prin artere, nu mai corespunde dezvoltării funcţiunilor noastre naţionale. Cu atît mai mult ele nu sunt în stare să prepare dezvoltarea dorită pentru viitor.

Această constatare e de mult timp făcută. Ultimii ani de prosperitate au confirmat-o şi mai mult.

Dacă până acum dificultatea de a găsi resursele financiare necesare a făcut să se amîne înmulţirea căilor ferate, astăzi cînd caracteristica momentului este afirmarea noastră naţională şi peste hotare, o asemenea dificultate trebuia să fie cu ori ce preţ înlăturată, şi să dovedim că suntem tari şi în afară şi înăuntru. Pe lîngă superioritatea noastră de până acum, suntem datori să adăogăm noui forţe organismului nostru naţional pentru a-l pune în stare nu numai de a menţine dar şi de a ridica şi mai mult nivelul nostru de superioritate faţă de Statele vecine, acum mărite şi aliate.

Prin calmul şi dibăcia lui, guvernul, în contra tutulor încercărilor gălăgioase dar bolnăvicioase, a dat ţării până acum pacea. Cu alte cuvinte, i-a cruţat ororile şi mizeria unui război.

Dacă deplîngem durerea în care se zbat acum şi învingătorii şi victimele războiului din Balcani, nu e totuşi momentul să ne oprim în loc şi să ne odihnim pe laurii cîştigaţi de părinţii noştri. O datorie elementară şi sfîntă ne impune să continuăm opera predecesorilor noştri printr'o încordare pacinică a activităţii noastre.

O asemenea încordare reclamă mai multă energie şi perseverenţă, mai multe riscuri şi sacrificii şi chiar mai mult curaj de cît cere vîrtejul ameţitor al războiului. Istoria nu se mai scrie azi cu sînge; în schimb eroi sunt toţi muncitorii umili din abnegaţiunea cărora umanitatea îşi clădeşte cel mai ospitalier templu ce a fost vre-o dată, — acela al muncii.

Templul muncii nu e un vis. El există. Numai că azi e prea neîncăpător. Mărindu-l, credincioşii vor putea intra în el în număr mai mare, iar îmbărbătarea ce va rezulta dintr'o emulaţiune şi mai mare va fi tot mai puternică.

Expansiunea militară a vecinilor noştri va deveni neputincioasă în faţa organizării muncii noastre.

Mărind puterea şi mijloacele noastre de muncă, ne vom ridica pe noi şi vom fi şi de folos vecinilor noştri.

In aceste momente, în cari fumul de praf de puşcă întunecă multe inteligenţe, opera lung pregătită a d-lui Al. Cottescu, directorul Căilor Ferate Romîne, şi minunat concretizată în legea depusă în Cameră de d-nii miniştri Marghiloman şi Bădăreu, apare la timp nu numai ca un mijloc de a ridica ţara înăuntru, dar şi faţă de cei din afară. Ea este un eloquent răspuns acelora, cari ar fi tentaţi să ne încerce puterea, pentru că susţine încrederea în forţele noastre şi pentru că impune respect duşmanilor cari ne-ar aţine calea.

Fără doar şi poate că unele din liniile ferate ce se vor construi cu cele 400 milioane sunt destinate şi unui scop strategic. Dar nu acest scop va fi cel mai de seamă. Nu medicamentul face forţa unui om. Forţa ţării va creşte prin desvoltarea tuturor ramurilor de activitate, a tuturor factorilor de producţie. Acesta e scopul cel dintăi al legii.

NOTA ZILEI

Vă recomand să savuraţi proza unui fost poet al „Cuvîntului", devenit simplu prozator. E vorba de o „Cravata" la modă:

„...*Cravata Silistra*, te va strînge de gît în fiecare dimineaţă, amintindu-ţi de visurile neamului tău, te va obseda cu imaginea sfîşietoare a celor 400.000 de romîni vînduţi pentru un petec de pămînt; îţi va răsări în minte toate umilinţile şi batjocurile; îţi va aduce înainte întreg albumul oamenilor politici de azi, cari au făcut dintr'o chestiune vitală a ţărei paravanul celor mai triviale şi neruşinate acte personale; îţi va desfăşura tot decorul miseriei şi ignoranţei în care se sbate un popor întreg.

Cravata Silistra de care nici unul nu se va putea lipsi, va fi frînghia de care am spînzurat demnitatea noastră naţională, spiritul de jertfă, sentimentele de fraţi, năzuinţele, energia, visul, toată personalitatea noastră.

Cravata Silistra pe zi ce va trece va avea un nod mai tare, se va subţia pînă va ajunge o aţă tăioasă, care va pătrunde în carne încet şi pe nesimţite ca lama fină a unui bisturiu, ţinîndu-ne respiraţia, desprinzîndu-ne capul..."

Să se teamă acei cari au cap,—ceea ce nu prea este cazul liricului de la „Cuvîntul", care şi-a... spînzurat lira 'n cuiu, ca să comită o proză agramată.

Pentru asemenea specie de acefali literari a scris poetul:

Indrăgi-i-ar ciorile
Şi.. spînzurătorile!

Fantasmagoriile cavalerului

D. Filipescu nu încetează să se agite. Chiar dacă d-sa nu ia parte combativă în politica noastră, nu-i mai puţin adevărat că ţine morţiş să facă să se vorbească de d-sa şi de încurcăturile în care a încercat, zadarnic însă, să vîre partidul din care făcuse parte.

Ce spune d. Filipescu? Poate nici d-sa nu ştie, ce ar vroi să spună. A ajuns un erou a la Cervantes, de cît în locul morilor de vînt, se bate cu cuvintele care ar fi sau n'ar fi, cu vorbe care nu s'au spus, sau trebuiau să se spună, cu teorii care nu s'au emis, şi cu convingeri, aşa zise patriotice, proprii d-sale, pe care dacă le-a avut şi nu le-a înfăptuit, nu a avut tăria să le impună, este ca şi cum n'ar fi trecut nici cînd prin mintea d-sale, şi nu le-ar fi încălzit nici odată inima sa de romîn ales, de care vrea să ne convingă cu ori ce preţ.

E ceva îndoelnic în toată purtarea de care dă dovadă d-l Filipescu de o vreme încoace.

Oare pe vremea cînd d. Filipescu, nu s'a dat în lături chiar de la sacrificarea d-lui Carp, pentru realizarea guvernului actual, nu ştia d-sa care sunt vederile d-lui Take Ionescu în politica externă,— cu atît mai mult, cu cît, azi, în polemica ce-o face, are drept cal de bataie, vorbe care exprimau convingeri vechi ale actualului ministru de interne?

Dacă le cunoştea, nu însămna iarăşi că d. Filipescu le îndreptăţia, oare cum, le aproba,—şi astfel găsia preţioasă colaborarea d-lui Take Ionescu la clarificarea situaţiei în care se găsia ţara, în clipa, cînd a recurs la ajutorul d-sale politic?

Cum, de astăzi, caută să le arate în culorile acele pe care scrisul numeroaselor sale articole, cu „D-le Director" şi „Primiţi etc"—de care nu mai pot scăpa coloanele unor ziare,—cearcă să învăluie în negură şi zăpăceală minţile acelor ce le-ar citi.

O simplă întrebare, în dosul căreia se învălmăşeşte destul mister.

Dar, dacă în toate spusele d-lui Filipescu se ţinteşte persoana şefului conservator-democrat, care caută, zadarnic însă, să-l înlature de la dregătoriile Statului, probabil pentru că i-a făcut prea multă umbră,—nu-i mai puţin adevărat, că d. Filipescu pare a fi protivnic celui mai elementar bun simţ de politică externă.

Date fiind actualele împrejurări, din care va izvori, şi va trebui chiar să se înjgheaeze o nouă orientare, în politica externă al statelor balcanice, — politica războinică preconizată de fostul ministru al agriculturii, departe de a ne asigura un viitor strălucit, precumpănitor în desvoltarea statelor din Sud, — ne-ar fi împins în prăpastia unor neîntrerupte lupte, din care, cine ştie cum vor fi eşit interesele şi acea „demnitate naţională" de care face atîta caz d. Filipescu.

Pentru lămurirea acestora ajunge să reproducem un singur pasaj, dintr'un articol al d-lui Gherea, de a cărui cuvinte pare a ţinea samă chiar d. Filipescu une ori.

Vorbind de greşala ce stă într'un război al nostru împotriva Bulgariei, d. Gherea zice:

„Blocul care ar trebui să fie format între Austria, Romînia şi Bulgaria ca o piedică formidabilă în drumul expansiunei cuceritoare a Rusiei,— blocul acesta ar fi grav compromis. De o parte am avea trecerea Bulgariei... dincolo, ceea ce este, desigur, foarte important. Pe de altă parte însemnătatea şi rolul însuşi al ţărei noastre în înţălegerea cu Austria, ar scădea foarte mult, deoarece forţele noastre ar fi contrabalansate şi neutralizate prin forţele Bulgariei. Şi astfel, prinşi între Rusia şi Bulgaria, cu o importanţă scăzută pentru Austria, am ajunge la discreţia acesteia din urmă".

Aceste sunt constatări, pe care, suntem siguri, le vor îndreptăţi chiar duşmanii declaraţi ai eminentului critic.

Atunci, dacă lucrurile stau astfel, ce rămîne din atitudinea războinică, a acelui ce face atîta zarvă din îngenunchiarea intereselor şi demnităţei noastre romîneşti?

Dacă d. Filipescu nu vede, nu simte aceasta,—în schimb lucrurile sunt clare ţării întregi. Dacă la început, se puteau găsi şi din cei ce vor fi îndreptăţit, pe o clipă, purtarea şi afirmările d-lui Filipescu,—stăruinţa pe care o pune în întronarea unor lucruri atît de puţin fireşti, aceloraşi interese naţionale, de care face a se îndurera d-sa,—îi vor naşte în sufletele celor mulţi acelaş simţimînt de ridicol şi milă, oare-cum, care ţi-l lasă citirea întîmplărilor unui cavaler de de mult—cum ar vrea să treacă d. Filipescu—dar pe care batjocuritorul condei al lui Cervante, l'a smuls din admiraţia ce va fi cules o clipă, pentru a-l pune în adevărata lui valoare.

Numai d. Filipescu — ca şi de demultul Don Quichot—nu o vede aceasta.

Dinu

D. Filipescu — idealist

E cea mai nouă formulă pe care o găseşte, pentru caracterizarea agitaţiilor cunoscute ale fostului ministru de Domenii. — „Săptămîna politică şi culturală" — în ultimul ei număr, vorbind de evenimentele politice interne:

...„Cabinetul s'a remaniat cu d. C. C. Arion, care a primit portofoliul Domeniilor, rămas vacant prin demisiunea d-lui Nicu Filipescu.

Prin intrarea în minister a d-lui C. C. Arion, guvernul de colaborare, prezidat de d. Titu Maiorescu, a fost în adevăr consolidat şi a luat o înfăţişare omogenă pe care nu o avea din pricina frequentelor divergenţe de opinii, în care d. N. Filipescu, se găsea cu colegii d-sale în diferitele chestiuni la ordinea zilei. Această omogenitate va da o nouă tărie guvernului.

Opoziţia liberală va fi nevoită să-şi schimbe tactica ei de luptă.

Ea nu va mai ataca de acum înainte guvernul de colaborare prin intrigi brodate pe tema neînţelegerilor dintre miniştri, ci va fi nevoită să-şi ia sarcina ingrată de a ataca la olaltă întregul guvern, considerîndu-l slăbit prin retragerea d-lui N. Filipescu.

Cît timp însă d. N. Filipescu nu va întreprinde o acţiune de răsturnare contra guvernului şi cît timp d-sa nu va fi secundat în întreprinderea unei asemenea acţiuni de un mare număr de fruntaşi ai partidului conservator, atacurile liberalilor pe tema slăbiciunei guvernului vor rămîne cu desăvîrşire infructuoase.

O asemenea eventualitate pare însă a fi exclusă, căci d. N. Filipescu păstrează deocamdată o rezervă, care pare a voi să arăte că d-sa nu înţelege să facă jocul liberalilor, provocînd o nouă sciziune în partidul conservator.

Retragerea din guvern a lui Nicolae Filipescu a avut de principal scop să înrîurească asupra crizei de şefie din partidul consarvator.

Solidarizîndu-se cu d. P. P. Carp, d-sa face o operă de politică idealistă, care va da cele mai bine-făcătoare roade dar nu va face ca ori ce politician de rînd, o meschină dizidenţă cu scop de a crea greutăţi şi de a răsturna guvernul. O dovadă despre aceasta este faptul că, demisionat fiind, d. Filipescu nu a lipsit a da tot sprijinul d-sale d-lui Titu Maiorescu susţinînd la clubul conservator candidatura la prezidenţie propusă de d. prim ministru.

Această dovadă de solidaritate, acest act de disciplină este, credem, destul de caracteristic pentru a întrevedea atitudinea domnului Filipescu în momentele actuale".

D. N. Filipescu,—exemplu de disciplină, iată un exemplu de originalitate....

OAMENI ŞI LUCRURI

FĂRĂ CREDINŢĂ

Marea tragedie întîmplată în sinul familiei dansatoarei Isadora Duncan din Paris—prin înnecarea celor doi copii ai artistei—a avut un epilog caracteristic. Rănită în chipul cel mai sîngeros, mama copiilor morţi nu putea să nu adreseze întreaga ei revoltă Naturii nedrepte, ne mai vroind să recunoască puterea unui Destin, în dreptatea căruia nu se mai putea încrede...

Intr'adevăr ce „indulgenţă" poate să mai arăte o mamă tînără Soartei, — care-i răpeşte unicii doi copii nevinovaţi,— smulgîndu-i pe neaşteptate, cu tinereţea lor, cu gingăşia lor, cu frumuseţea lor— ca să-i redee mamei lor desperate, neînsufleţiţi, întinşipe catafalc, pierduţi pentru totdeauna...

De aceea, în preajma catafalcului, Isadora Duncau n'a primit, cu nici un chip, prezenţa vre-unui preot:

„...Sunt o păgînă"—zise artista către omul religiunii care venise din Neuilly să o consoleze şi să o asiste.

„Nu în cerul vostru o să-mi revăd copiii mei: ci în toate priveliştile frumoase ale Naturii, în toate gesturile frumoase ale oamenilor; în toate operile mari şi generoase.. Nu vreau să mai ştiu de biserică. Inima unei mame este mai adîncă şi mai sacră de cît toate templele".

E răspunsul unic, singura manifestare de protestare ce a putut da unei imense injustiţii, recunoscută de toţi.

In telegrama de condoleanţe, poetul Maeterlinck spunea artistei: „Suntem îngroziţi şi plîngem cu d-ta împreună nedreptatea soartei".

Intr'adevăr—o spăimîntătoare nedreptate!

In toate împrejurările de acest fel — omul se simte uşurat oare-cum de povara unei credinţe inutile şi preschimbat într'un apostat...

Marele cugetător ce a fost Marc-Aureliu a sintetizat par'că această frămîntare sufletească, spunînd în una din înţeleptele lui poveţe:

„...dacă zeii nu mai există, ori nu poartă nici-o grijă de soarta omenească, atunci de ce, omule, ai ţinea să trăeşti într'o lume fără Dumnezei, lipsită de Providenţă...?"

E veşnicul blestem de revoltă al tuturor Prometeilor, emancipaţi de obsesiunea şi de teroarea divină; e necredinţa ce se furişează în creerul omului cînd, în faţa unor nenorociri neaşteptate şi nemotivate, rosteşte ca şi eroul eminescian:

Pe palida-ţi frunte nu-i scris Dumnezeu!

In poemul lui Vlahuţă, „La Icoana" mama, deznădăjduită că Domnul nu i-a lăsat copilul în viaţă, după toată rugămintile ei, esclamă, adînc răzvrătită:

...Nu se poate! E o minciună!...

...Şi totuşi minciuna divină se perpetuiază, graţie suferinţei omeneşti şi eternei temeri de nenorocire şi de moarte...

Rodion

ECOURI

Numărul grădinilor zologice din lume e de 168. Din aceste, 57 sunt în America de Nord, 15 în Africa şi 7 în Australia. Azia are trei şi anume în Tokio, Kioto şi Calcuta. In Europa locul de frunte îl ocupă Germania cu 20 de grădini Zoologice, extrem de importante atît ca numărul animalelor, pe care le cuprinde, cît şi în privinţa speciilor rare. Vin apoi Anglia cu 9 şi Franţa cu 5 grădini Zoologice. Printre cele mai de seamă putem cita şi pe acele din Roma, Schönbrunn lîngă Viena, Auvers, Copenhaga, Amsterdam şi Roterdam.

*

Acum un secol, în 1813, Noua Galie de Sud, din Australia, era în mare lipsă de monede de argint. Guvernatorul, de pe atunci, Macguain, avu ideia ingenioasă de a pune să se taie, cu o maşină specială, mijloacele dolarilor şi jumătăţilor de franc, obţinîndu-se ast-fel dintr'un leu, doi,—cum ar spune falşificatorii noştri de „napoleoni".—Fără a ţine în samă inferioritatea conţinutului material al acestor monezi, devenite azi extrem de rare, ele au o valoare netăgăduită pentru colecţionari, iar numismaţii la caută, de multe ori, cu preţul unor însămnate sacrificiu.

Spre ţărmul Adriaticei

Părăsim vaporul cu multă părere de rău, căci liniştea şi farmecul simţit nu le mai poţi găsi în tren, ori cu cîtă chibzuinţă ai călători. Sunt întreruperile pentru a te opri noaptea în cîte o localitate ca să poţi înfrunta oboseala; e grija de a avea un otel în care să poţi fi găzduit cît mai omeneşte; şi în sfîrşit o mulţime de preocupări, care nu te lasă să trăeşti numai cu gîndurile şi cu visurile.

In drumul spre nordul Adriaticei, localitatea cea mai de samă, este Agram. Acest oraş te surprinde prin frumuseţa, curăţenia, clădirile, stradele largi, plantaţiile, magaziile şi otelurile lui splendide, Parcul este admirabil. Primblări frumoase, lume elegantă, mişcare destulă. Nu mai firmile scrise în limba slavonă nemulţumesc pe cei profani, avînd neplăcerea să treacă de zeci de ori pe lîngă ceea ce caută fără e bănui. Noroc de mesele puse pe terase afară, unde atîta lume ia cafeaua; căci altfel după firma „*Kavarna*" ai umbla mult, cercetînd cofetăriile de a rîndul pentru a găsi o cafea cu lapte.

Drumul de la Agram sau Zagreb pînă la Fiume e ca un vis. Frumos şi surprinzător e şi drumul de la St. Gothard: din Tirol, de la Simplon; dar acesta îşi are frumuseţea lui proprie ce nu sufere comparaţie. Trenul urcat pe culmea munţilor oferă ochilor priveliştii unice. Satele şi oraşele, presărate prin văi de a lungul răuleţului ce scînteiază, apar şi dispar după cotiturile şi zigzagurile ce ia drumul; în acest joc de tablouri naturale nu-ţi dai samă cînd trece timpul.

Deodată apare faţa lucie şi liniştită a unei ape, care întrezărită de după culmile ce le ocoleşte trenul, te face să crezi că ar fi nişte lacuri, Tunelurile perindîndu-se unul după altul, nu poţi urmări destul de bine poziţia locului şi deci nu bănuieşti că te afli foarte aproape de ţinta ce urmăreşti. Tot coborînd însă, coasta şerpuită de calea ferată recunoşti că de 2 ore te afli în faţa golfului Quarnero; iar lacurile nu erau decît marea întreruptă de insulele Cherso şi Veglia.

Un ultim tunel şi intrăm în Fiume. Prima impresie, ca şi ultima, puţin plăcută. Un sgomot infernal. Vechiculele pentru transportul mărfurilor sunt aşa de mari, şi aşa de grele, încît pe caldarîmul tare ca fierul răsună prelung şi plin; iar cel ce-şi făcuse alt fel de iluzii nu mai poate vedea nici una din frumuseţile naturei, care la dreptul vorbind şi lipsesc din această parte cu tot albastrul neîntrecut al mării ce străjueşte toată coasta. Mun-

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

ții sunt goi și urîți. Pietrele de pe ei stau gata să cadă la cea mai mică mișcare, la cea mai lină adiere a vîntului.

Impresionat destul de rău, iai lungul bulevardului cu tramvaiul către „Confine Istriano" în speranța că acolo vei găsi un colțișor de unde în liniște să poți admira marea. Desiluzia însă urmărește de multe ori pe visătorul prea pretențios. Dăm peste un miros greu de gudron din fabricile vecine, și peste un teren acoperit cu praf negru și mărunt, ce-ți înecă respirația. Cu primul tramvai căutăm a ne despăgubi oprindu-ne la *giardino pubblica*.

Aci e singurul loc în care te poți odihni aspirînd parfumul portocalilor și al dafinilor ce conturează aleele. Sara e ceva mai liniște. Bulevardul bine luminat și orașul ia un altfel de aspect.

Se înțelege că ar fi pacat de părăsit un oraș fără să-i cunoști ori ce fel de impresie ți-ar fi dat el. A doua zi căutam să exploarăm și a doua jumătate a orașului către piața Eneo.

O intrare în formă de boltă de piatră, cu o madonă deasupra, ne angajează să intrăm și să urcăm cele cîte-va scări tot de piatră ale unei terase. Dar urcînd pe acestea, apar altele. Văzînd că treptele nu se isprăvesc întrebăm pe unul din infirmii ce erau postați din distanță în distanță.

— Cîte terase sunt și unde duc ele?"

— De toate sunt 224; și duc drept la *Madona*, mănăstirea făcătoarei de minuni, ocrotitoarea călătorilor de pe mare.

Cu neputință de renunțat, deși urcușul e obositor și căldura puternică. Pe lîngă altele era și speranța unei privelişti deosebite ce am fi avut în vîrful muntelui; căci terasele nu erau decît scările ce urcau acolo. Nu furăm desamăgiți: după o alee umbroasă care ne reconforta, dădurăm în curtea Mănăstirei de unde avurăm în față un tablou fermecător. La poalele munților, Adriatica de un albastru profund acoperia o distanță imensă perzîndu-se pe după insulele Cherso și Veglia.

In lăuntrul Mănăstirei nimic demn de văzut ca artă sau decor. Dar interesant de observat sutele de tablouri — unele pictate cu desăvîrșire barbar — ce acopereau pereții de sus pînă jos.

Toate reprezentau marea înfuriată cu cîte un vas devenit prada valurilor sau a trăsnetului ce se coboară din colțul tabloului în care era zugrăvit chipul blînd al Madonei..

Aceste tablouri sunt dăruite Madonei de către rudele celui naufragiat, sau celui scăpat din pericol. Cei morți aveau o cruce făcută cu cerneală pe valul neîndurat.

Intre acestea era și tabloul ce reprezenta pe Titanic luptîndu-se cu munții de ghiață. Adevărat că era greu de distins munții din valuri; dar prin faptul că toate tablourile aveau explicarea celor ce reprezintă osteneala de a înțălege concepția artistului nu era prea mare.

Eșind din această biserică mii de reflecții îți trec prin minte purtîndu-ți gîndurile în trecut și în viitor... Cît de maleabil e sufletul celor naivi pentru ca și în urma unei nenorociri să aducă acelaș prinos de mulțumiri ca și în cazurile cele fericite!

Eșind din curtea Mănăstirei pe de altă parte de cît pe cea pe care am intrat, sîntem impresionați dureros de o mulțime de schilozi cari abia se tîrau și care adresau pe de o parte rugi Madonei, făcătoare de minuni; iar pe de alta întindeau mîna celor ce vin fie de evlavie, fie de curiozitate.

După vizitarea acestei Mănăstiri alt ceva de văzut în Fiume nu mai este. Așa că grăbiți căutăm cel întăi vapor pentru a ne îndrepta spre *Riviera austriacă*, unde să ne alegem în sfîrșit un loc plăcut de odihnă.

Eșind din rada portului regăsim liniștea dorită. Apa, degajată de vasele și tot ce o acopereau la mal, își reia culoarea ei albastru întunecat, un aer plăcut ne răcorește fața; iar țărmul din față apropiindu-se ne oferă o vedere ideală.

Maria C. Buțureanu.

ATENȚIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoștința d-lor Farmaciști Droguiști și Cîrciumari, că am deschis cu începere dela 1 April a.c. un depozit engros de:

Alcool rectificat și anisonat.

Rom, cogneac și diferite licheruri.

Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul orașului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.

V. V. Teodorescu.

Litere-Științe-Arte

Aprilie... In literatura curentă luna Aprilie este epoca tuturor pîcălelilor.

Bună oară „Flacăra" de Paști publică trei strofe, semnate de St. O Iosif:

Acolo, pe țărmul mării,
In sala din vechiul castel,
Cu toți fruntașii țării
La masă șeade el.

Bătrînul Crai se scoală,
Inchină înc'odat'
Și-asvîrle cupa goală
In valul înspumat.

Cu ochii stinși sub pleoape
O vede cum căzu
Luată 'ncet de ape
Și 'n veci nu mai bău!

Publicate astfel, strofele nu spun nimic. Sunt cele 3 strofe din totalul de 6 strofe,—traducerea poeziei lui Goethe, „Regele din Thule", tipărite adeseori de Iosif și chiar acum de curînd în „Neamul literar".

Ce sens avea dară jumătatea de poezioară apărută în „Flacăra", semnată de traducător fără altă indicațiune?

Am fi înțeles acest lucru în ori ce altă lună. Dar în Aprilie budgetele oficiale nu uită pe poeții... oficiali,—între care nu lipsește nici simpaticul Iosif.

Aprilie e luna păcălelilor!

*

A apărut de sub tipar „Sub cupole de vis", un volum foarte elegant, cuprinzînd versurile tînărului poet I. M. Rașcu.

Vom reveni asupra volumului.

*

In sfîrșit Max Nordau s'a decis a recunoaște talentul literar—nu numai dramatic—al lui Henry Bernstein, după noau piesă a acestuia „Secretul", lăudată în ultimul foileton din „Neue Freie Presse" al pretenosului critic.

*

A apărut No. 3 din „Romînismul" cu foarte însemnate articole de d-nii: Vasile Pîrvan, Al. Demetrescu, dr. A. Popovici, dr. O. Lazăr etc.

*

STRUNA ZILEI

TRIUMFUL PROVERBULUI

Conferința Marilor Puteri e mereu nedumerită față de Muntenegrul nesupus hotărîrilor ei...

Și-acum o să se zică—
Cu drept cuvînt, îmi pare:
Că „buturuga mică
Răstoarnă carul mare..."

INFORMAȚII

▪ După „Tribuna"—din Roma d. N. Xenopol, ministrul comerțului și industriei, a fost pretutindeni sărbătorit în Italia.

Primirea mai mult de cît cordială ce i s'a făcut, și atenția deosebită, care i s'a aratat din partea suveranilor Italiei, dovedesc o nouă îndrumare în legăturile dintre cele două state.

Dintr'un interview pe care d. Xenopol l'a acordat unui redactor al „Tribunei" —reiese că scopul călătoriei ministrului nostru în Italia, stă în strîngerea cît mai tare ale relațiunilor noastre comerciale cu Italia.

D. Xenopol crede că ar trebui să se dea un cît mai mare avînt comerțului nostru cu Italia. In acest scop va fi chemat la Academia comercială din București un profesor Italian, care ar cunoaște bine situația economică a Italiei.

Viitorii absolvenți ai acestei academii vor fi trimiși în centrele industriale Italiane.

In acest scop a și fost creat un ataşat comercial, cu sediul în Milan. Ministrul nostru a mai emis părerea că Italia artrebui să trimată în țara noastră o comisiune, care să studieze, bogățiile țării noastre,— asupra cărora d. Xenopol a stăruit îndelung, cerînd în același timp crearea de fabrici, cu capital Italian, în țara noastră.

▪ Pentru adunarea fondurilor întru ajutorarea bolnavilor tuberculoși aflați în cura dispensariilor societății, pentru profilexia Tuberculozii, de sub înaltul patronaj al Alteței Sale Regale Principesa Romîniei; d. Director general al Telegrafelor, Poștelor și Telefoanelor, a binevoit a autoriza vinderea unui timbru special, cu efigia Augustei noastre Principese, pe prețul de 5 bani, care timbru tras în 2 culor roșiu și albastru se găsește de vînzare la toate debitele poștale și la debitanții de tutun.

Aceste timbre se aplică în mod facultativ pe ori și ce corespondență, scutește de aplicarea legală a mărcilor poștale aparținînd Statului.

Societatea face un apel călduros la Onor Public să cumpere aceste timbre, contribuind astfel prin micul obol la opera eminamente socială și umanitară care este prevenirea și îngrijirea nenorociților noștri tuberculoși.

▪ Pe ziua de azi s'au constatat în oraș următoarele cazuri de scarlatină:

Un caz în strada Zugravilor 55, unul în strada Brătianu 60, unul în straea Sft. Lazăr 53, unul în strada C. A. Rossetti 22, unul în strada Cuza Vodă 26, și unul în strada Crucei 12.

▪ Simpaticul Căpitan Drăgulănescu, comandantul închisorei militare dela Galata, a suferit alaltaeri un mic accident, prin răsturnarea docarului ce conducea.

S'a ales cu o ușoară luxare a brațelor. Ii dorim o grabnică restabilire.

▪ Eri a avut loc la cimitirul Eternitatea înmormîntarea regretalului Constantin Popp, fost inspector telegrafo-poștal în localitate.

Au rostit cuvîntări funebre d. P. Comarnescu, oficiant superior, din partea colegilor vechi ai defunctului și d. I. Smolinski, din partea personalului, telegrafo-poștal.

La înmormîntare a luat parte un detașament de vînători cu muzica, întru cît răposatul poseda diverse decorațiuni, între cari: Coroann României în gradul de ofițer, Crucea, Trecerea Dunării, Independența Țării, Sfîntul Gheorghe Rusesc, dobîndită in răsboiul din 1877.

▪ Eri dimineață s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea Profirei Dimachi, soția d-lui fost consilier comunal Dimachi.

▪ Astăzi se va face de către d-nul medic legist autopsiea cadavrului lui Neculai Teodorescu, găsit mort în comuna Buciumi în împrejurări suspecte.

▪ Eri a fost transportat cu cupeul Salvărei la spitalul sf. Spiridon, d-nul Iosub Șfartz, care căzînd dintr'o trăsură, și-a frînt ambele picioare.

▪ La Mitropolie, după Inviere, s'a rîs și s'a... plîns, — două pălării de doamne, cu niște pene admirabile, au luat foc de la lumănările aprinse, cînd eșia lumea din biserică.

▪ Creditul Fonciar Urban și-a redeschis birourile cu începere de astăzi.

▪ Colegiul medical al spitalului Sf. Spiridon a fost convocat pentru a alege membrii în comisiunea examinatoare pentru postul de medic primar al primirii, pentru chirurgie.

Concursul va avea loc în Mai.

▪ Pensia acordată de comitetul teatral fostului sufleor, d. Nicu Pavelescu este de 98 lei pe lună.

▪ In ziua de 22 Aprilie se va ținea licitație la liceul militar din Iași, strada Carol No. 47, ora 10 a. m, pentru materialul de studiu și cărți, necesar elevilor în exercițiul 1913 | 914.

▪ „Monitorul Oficial" din 13 Aprilie publică:

„Prin înaltă rezoluție dată asupra raportului d-lui ministru al afacerilor străine, cancelar al ordinelor, sub No. 7.314 din 27 Martie a. c., în conformitate cu art. 12, alin. III din constituțiune, M. S. Regele a binevoit a autoriza pe d. Negruzzi Ștefan, prefect al județului Iași, de a purta insemnele ordinului Sf. Ana, clasa II, ce i s'a conferit de M. S. Impăratul Rusiei, pentru care i s'a liberat de cancelaria ordinelor cuvenitul brevet de autorizare.

▪ Ziarul romîn „Viața Nouă" din Cernăuți anunță:

„In ziua de 4 Maiu (Dumineca Tomii) marele învățat și istoric romîn d. A. D. Xenopol, profesor la Universitatea din Iași și membru al Academiei Romîne, va ținea în sala teatrului municipal — în favorul fondului nostru cultural — o conferență despre: Originea poporului romîn. Conferența va fi însoțită de cîntări și declamațiuni. La această mare serbare culturală, patronată de „Societatea pentru cultura și literatura romînă în Bucovina", sunt invitați pe această cale toți Romînii din țară. Amănunte vor aduce placatele, care se vor afișa la vreme".

▪ Pentru hramul Sf. Mitropolii, vor fi invitați protopopii și stareții mînăstirilor din eparhie. In ziua de 22 April va fi o conferință protopopească, iar a doua zi I. P. S. S. Mitropolitul va oferi un ospăț invitaților.

▪ P. S. Arhimandrit Scriban, doctor în filosofie și teologie, a fost primit în audiență privată de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

❑ Suntem informați că la „Teatrul Național" va fi angajat artistul George Florescu, care a repurtat succese în trupa lui Ermette Zaconi din Italia.

▪ Dl. T. Stefănescu, controlor fiscal, eșind la pensie, în locul seu s'a numit pe d. Gh. V. Ionescu poslet, înaintat.

▪ **Inmormîntarea părintelui Vereanu.**—Eri după amiazi, a avut loc înmormîntarea regretatului preot Neculai Vereanu. Slujba religioasă întru odihnirea sufletului răposatului preot s'a oficiat în biserica Talpalari.

Printre numeroșii asistenți erau și d-nii Ștefan Negruzzi, prefectul județului, părintele Savin, rectorul seminarului, Vîrlănescu, revizor școlar, G. D. Șerban, senator, cum și foarte mulți membri ai clubului liberal.

Prohodul a fost oficiat de arhiereul Antim, vicarul mitropoliei.

Au rostit cuvîntări d-nii St. Negruzzi, —pe care o reproducem mai la vale,— Oiaga și preoții Gotcu și Țincoca, protoereul județului.

Cuvîntarea d-lui Șt. Negruzzi

Intristată adunare,

Insărcinat, de epitropia bisericei Talpalari, de a adresa ultimul adio, mult respectatului și neuitatului nostru coleg, părintelui econom Stavrofor Neculai Vereanu, m'am temut ca, în fața mormîntului său, să nu fiu cuprins de aceiași emoțiune impresionantă, de care am fost cuprins Sîmbătă, cînd în mod atît de neașteptat, mi s'a spus că părintele Vereanu a încetat din viață și astfel ca gîndirea mea să nu fie cumva stîrbită sau întunecată, am așternut, pe hîrtie, aceste cîteva cuvinte.

Sunt 17 ani de cînd părintele Vereanu a fost numit paroh al bisericei Talpalari.

In primii 5 ani, adică de la 1896 și pînă la 1901, a funcționat pe lîngă Sf-ția Sa, ca epitrop, al acestei biserici și defunctul meu tată, Alex. Negruzzi, iar de la 1901, cînd a murit tatăl meu și pînă azi, d. Grigorie Sutzu și cu mine l'am secundat, ca epitropi.

Din momentul în care, părintele Vereanu, a fost numit paroh al bisericei Talpalari, s'a născut întrînsul o singură ideie, un singur ideal: acela de a face din această biserică, care avea nevoe de mari reparațiuni, o podoabă a orașului nostru.

Și a reușit, pe deplin. După o muncă încordată de 22 ani și cu o perseverență de nedescris, părintele Vereanu, găsea mijlocul, ca în fiecare an, din veniturile bisericei care, la început, nu ierau atît de mari, ca cele de azi, să strîngă, cîte ceva, și în fine cu mari greutăți, de abia, în anul trecut, s'a putut complecta suma necesară reparațiunilor.

In acest scop părintele Vereanu ținea singur registrele și compturile bisericei, în cea mai exactă și perfectă regulă, așa că ele pot servi de model, ori cui.

Reparațiunile și renovarea bisericei începute anul trecut s'a terminat, în totul, spre deplina mulțumire și satisfacere a tuturora. Aceasta o datorim numai neobositului devotameat al părintelui Vereanu, căci zilnic Sf-ția Sa sta în picioare în mijlocul lucrătorilor, observîndu-i și dîndu-le sfaturile sale.

Astfel a știut părintele Vereanu să servească pe D-zeu.

Ca tată de familie, a fost tot atît de iubitor și de devotat și față de copiii săi cărora, din modestul său salar, a știut tuturora să le dea o creștere aleasă, așa fel că ei ocupă azi situațiunile cele mai frumoase și fiind tineri, muncitori, inteligenți și instruiți vor ști, desigur, să se rîdice pînă la cele mai înalte trepte ale profesiunei lor.

Așa petrecîndu-și toată viața sa în biserica Talpalari și în casa parohială, de peste drum, în mijlocul familiei și al copiilor săi, părintele Vereanu a fost un adevărat sfînt și ca un sfînt moare, în Sîmbăta Paștelor.

Fie-i țărîna ușoară!

*

Vom publica mîne cuvintarea d-lui V. Oiaga.

▪ Doctori Emilian Voinschi și Alex. Saghin, preoți și profesori universitari la Cernăuți, sunt în oraș, oaspeți ai I. P. S. S. Mitropolitului.

Sfințiile lor au venit în Iași în chestia numirei starețului de la vechia Mitropolie a Moldovei din Suceava.

Cu această ocazie, au făcut mai multe vizite la persoanele notabile din localitate.

▪ In numărul de 13 Aprilie, „Săptămîna politică și culturală" publică un articol semnat de d. Paul Grecianu, tipărit în fruntea numărului — ca să înlocuiască..... un articol ce fusese adus revistei:

.....„In numărul de față se adusese un articol înflăcărat în favoarea ministrului demisionat și se exprima o părere severă în privința situațiunei noastre externe, creată de ultimele evenimente și de politica dusă de guvern.

Acest din urmă articol se rostea în mod atît de violent și anticipa astfel asupra unor evenimente cari nu ne sunt încă definitiv cunoscute, relative la politica noastră externă, în cît a trebuit să oprim publicarea lui.

Am regretat această necesitate, pentru că avem ca principiu să lăsăm cîmpul deschis liberei discuțiuni."

Cităm acum și încheierea zisului articol:

„..... Partidul conservator e cel dintăi care a trecut prin criza de șefie. La el, spiritele independente care îl compun s'au deprins a-și manifesta părerile sus și tare.

Din părerile unui Petre Carp, unui Nicu Filipescu, unui Take Ionescu, unui Iancu Lahovari, unui Ioan Miclescu, unui Ioan Grădișteanu și a multor altora, se formează ideia medie, care trebue să conducă partidul, de care a ținut seamă altă dată un Lascar Catargi sau un Iorgu Cantacuzino și de care va ține seamă astă-zi un Titu Maiorescu".

„Săptămîna politică și culturală" de care se face mențiune și în prima pagină a ziarului, se află, precum vedem, în plină epocă de criză...

▪ Pentru a sluji la hramul Sf. Mitropoli (Sft. Gheorghe) I. P. S. S. Mitropolitul va sta la reședință pînă la 24 Aprilie a. c.

▪ Dăm loc cu plăcere următoarelor rînduri:

Domnului Director al ziarului „Opinia"

Până la apariţiunea numărului viitor al revistei „România Viitoare" din comitetul căreia fac parte, vă rog a însera în ziarul domniei-voastre următoarele:

Este ştiut că adeseori se pot strecura prin ziare şi reviste informaţiuni, dări de seamă şi aprecieri, pe cari le dezaprobă şi chiar le detestă cei ce au răspunderea conducerii. Acesta este cazul cu aprecierile injuste şi injurioase strecurate în ultimul număr al României Viitoare la adresa unui distins pictor de la Iaşi de curînd numit profesor la şcoala de Bele Arte din Iaşi. Nu poate fi vorba de ştirea şi autorizarea comitetului revistei de a fi scrise astfel de aprecieri la adresa d-sale, sentimentele şi convingerile noastre fiind cu totul contrarii, fiind de stimă şi admiraţiune pentru d-sa.

Bucureşti 10 April 1913

Ion Otescu.

▪ **Din Huși.** — Prin noul budget al comunei urbane Huși prevăzîndu-se un post de avocat al comunei cu salar lunar de 200 lei, primarul orașului Huși a recomandat Ministerului de Interne, spre a fi numit ca avocat al comunei, pe d. Gh. Moisiu, advocat din Huși, fost procuror pe lîngă Tribunalul Fălciu-Tutova.

▪ In locul d-lui Panaite Pocnov, referendar statistic pe lîngă Prefectura de Fălciu a fost numit d. Budurescu, fost grefier la judecătorie.

▪ Societatea dramatică din București va da două reprezentații la Iași, în serile de 24 și 25 curent. Se vor juca „Paianjănul" de Hertz și „Chemarea Codrului" de Diamandy; în piesa de a doua ieșenii vor avea plăcerea de a admira pe fostul concetățean și artist al teatrului din Iași, pe meritosul Petru I. Sturdza (Doria) care are o frumoasă creație în Postelnicul Gheorghe Costache.

▪ Epitropia sf. Spiridon, va mandata pentru mănăstirile de călugărițe Agapia veche suma de 300 lei, pentru monastirea Rîșca 200 și bisericei Nicorița din Tatarași 200 lei, ca ajutor din fondul donatorilor Suceveanu.

Ați devenit CĂRUNT

întrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond.

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

S'a făcut dovada deplină cît de mult este aprobată de către d. Petre P. Carp acţiunea celor de la *Cuvîntul*.

Delegaţia sacrificaţilor, plecată să se prezinte fostului şef al partidului, n'a fost primită de d. Carp.

Mai categorică aprobare a activităţei grupului d-lui Arion nici că se putea.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a plecat ieri cu expresul de 10, la Constanţa.

Joi d. Badareu va fi la Bucureşti, Vineri la Sinaia şi Sîmbătă la Iaşi.

De la Comisiunea pentru reorganizarea Şcoalelor profesionale de fete.

S'a cerut ca pe lîngă studiile actuale din citatele şcoale, să se introducă şi învăţarea limbei germane, apoi muzica, gimnastica cu dansul, gospodărie, igiena, iar în cursul superior se va preda şi un curs de pedagogie.

In Şcoala inferioară profesională se va stărui în a se da mai multă învăţătură privitoare la meserii şi mai puţină teorie.

In Şcoala superioară însă se va introduce, pe cît posibil un fel de egalizare între studiu şi profesiune.

Comisiunea arată apoi dorinţa sa ca cel puţin în localităţile unde sunt mai multe şcoale profesionale să se înfiinţeze expoziţiuni permanente a obiectelor confecţionate în şcoale cum şi bazaruri.

Această măsură s'ar putea lua de ministerul instrucţiunii în unire cu cel de industrie şi comerţ.

„Viitorul" *n'a devenit numai războinic—ci a revenit la vechea tradiţie a gazetarismului liberal şi a început din nou să mănuească arma calomniei.*

Faptele recente nu le-au servit la nimica şi n'au ştiut să tragă nici un învăţămînt.

Ne pare rău, pentru dînşii.

Credem însă că e în interesul lor să nu ne puie prea mult răbdarea la încercare.

Şi voim să sperăm că vom fi înţeleşi.

D. Cristici, Ministrul Serbiei la Bucureşti, se află de azi dimineaţă, în localitate, ca oaspe al d-lui profesor Ilie Bărbulescu.

D. Cristici, însoţit de d. Bărbulescu, a vizitat diferitele instituţiuni din localitate.

Insuccesul primei delegoţiuni la d. P. P. Carp. n'a descuragiat, se pare, pe cei de la „Cuvîntul" de oarece astăzi a pornit, spre Ţibăneşti, o nouă delegaţiune compusă din d-nii I. Petrovici, I. Liatris şi C. Negruzzi.

Se prevede acelaşi succes.

După cum am anunţat, Duminică 21 April se va face o vizită la mormîntul lui Vasile Conta de la cimitirul „Eternitatea", împlinindu-se 31 de ani de la moartea marelui cugetător.

Intr'un număr viitor al ziarului, vom publica apelul care va fi lansat cu această ocazie de către, „cercul de cultură pozitivă din Iaşi", către locuitorii Iaşilor...

Sîmbătă d. colonel Nicolae Cernătescu şi-a luat ramas bun de la ostaşii de sub comanda sa. Cu acest prilej d. maior Fărcăşanu, a ţinut o frumoasă cuvîntare, prin care arată meritele colonelului, regretul ce simte regimentul 13, prin ducerea d-lui col. Cernătescu, din fruntea sa, unde era foarte iubit, ca un părinte de toţi, dovada cea mai bună fiind faptul că soldaţii se despart cu ochii în lacrimi de şeful lor, care i-a tratat şi iubit ca un părinte.

D. colonel Cernătescu a mulţumit tuturor pentru concursul dat în mersul trebilor regimentului şi şi-a îmbrăţişat ofiţerii şi soldaţii.

Dacă se va admite prelungirea liniilor de tramvay, Socola pînă la Trei-Sarmale —Carol pînă la Şcoala Normală, şi Păcurari pînă la noua barieră, atunci stradele din acele părţi urmează a fi înfrumuseţate prin pavaj de granit.

In curînd se va ţinea licitaţie pentru vinderea caselor de lîngă biserica sfta Treime în care fusese pe vremuri bariera Păcurari proprietatea Comunei.

Credem a şti că societatea „Avîntul" a propus d-lui Dr. Brăescu un angajament la băile „Slănicului" pentru astă vară.

De la 8—16 Aprilie, au fost în oraş 1 caz de febră tifoidă, 9 de scarlatină 3 de anghină difterică şi 43 de tusă convulsivă.

Autorităţile noastre au fost oficial înştiinţate, că Prinţul Ferdinand soseşte la 25 Aprilie în localitate, însoţit de un grup numeros de ofiţeri superiori.

D. Dim. Pangal afost numit brigadier silvic la Lungani, în locul d-lui Borcea

Cu începere de mîine, I Mai stil nou, se vor pune în circulaţie pe căile ferate un număr de trenuri suplimentare, mărindu-se şi personalul.

D. colonel Carol Panaitescu, comandantul regimentului 6 Mihai Viteazul din capitală va fi înaintat general pe ziua de 10 Mai.

Ciocnire de Tramvae.—Aseară pela ora 9 a avut loc pe linia dela Nicolina o ciocnire a două tramvae.

Un început de incendiu s'a declarat eri în camera No. 44 a hotelului Buch.

Spirtul dela o maşină de făcut cafea, răsturnîndu-se, a cuprins perdelele şi o parte din mobilier.

Personalul otelului dînd ajutoare în grabă, focul a fost localizat fără urmări mai grave.

D. Sadoveanu, directorul Teatrului Naţional, a primit, spre a fi citit de comitetul de lectură, o comedie într'un act „Rîndunica" a simpaticului Căpitan Manolache.

După cît ştim, d. Sadoveanu s'a pronunţat favorabil asupra piesei.

Acţionarii băncii „Moldova" sunt convocaţi în a doaua adunare generală la 28 Aprilie pentru următoarea ordine de zi:

1) Darea de seamă a consiliului de administraţie şi raportul cenzorilor :

2) Aprobarea bilanţului pe 1912 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;

3) Distribuirea beneficiului şi fixarea dividendului;

4) Alegeroa a doi membri în consiliul de admininistraţie în locul d-lor Richard Boepkez şi G. A. Mavrocordat eşiţi la sorţ.

5) Alegerea a trei censori şi trei censori supleanţi.

Cîinele care a muşcat vre-o 12 persoane din stradela Procopie şi sf. Teodor, fiind trimis la institutul antirabic, s'a constatat că este turbat; toţi cei muşcaţi au fost supuşi tratamentului la institutul de mai sus. Primăria a constatat că serviciul de ecarisaj lasă foarte mult de dorit, de oare ce mai toate stradele sunt împănate cu cîini, veniţi în bună parte din judeţ şi va aviza la măsurile cuvenite.

Pînă la 30 a lunei curente vînzătorii de băuturi spirtoase sunt obligaţi să achite administraţiei financiare taxa de consum pe grad şi decalitru.

Pe ecranul cinematografului Pathé Frères din vasta sală a circului Sidoli, se proectează astă seară Mercuri, una din cele mai extraordinare înscenări :

„Banda Tigris", cel mai senzaţional film apărut pînă în prezent; faptele celebrilor pungaşi din străinătate descoperite; extraordinare peripeţii dramatice; lupte înverşunate între banditul-cavaler „Tigris" şeful bandei şi neobositul Roland, şeful siguranţei. „Banda Tigris" este o desfăşurare plină de scene şi situaţii din cele mai ingenioase, păsuri din cele mai îndrăzneţe care uimesc pe spectatori. —„Banda Tigris" este un film senzaţional al zilei, care a obţinut un succes fenomenal pretutindenea. (două părţi.)

Mai urmează apoi în programul de astă seară, care cuprinde 5 părţi de cinematograf :

Rătăcire. Mare roman contemporan, excelent redat cu o splendidă montare.

Fluviul Padas (Borneo), călătorii.

Tîndală prinde fluturi, scene comice.

Bebe şi banda mînei negre, scene comice.

Eroismul unui medic, o granandioasă înscenare şi o splendidă interpretare, (film american).

Mîne Joi se adaogă la program:

„Asaltul, bombardarea şi luarea Janinei, vederi de pe cîmpul de răsboiu, impresionate prin teleobiectivul Pathé şi fidel redate pe pînză de cel mai sincer agent al adevărului „cinematograful".

Astăzi a fost adus de siguranţă criminalul care a ucis pe copilita Porcaraşu, în via d-nei Ianov din Aroneanu.

Criminalul a fost dus după amiază la parchet unde i se ea din nou interogatorul. El se numeşte I. Bejan, şi a fost găsit în via d-lui Popovici.

Astăzi dimineaţă la orele 7, d-ra Ecaterina Machedon, în etate de 24 ani, din Str. Morei de Vînt No. 12, a încercat să se sinucidă spînzurîndu-se, în pădurea Aroneanu. A fost însă salvată de un jandarm ce trecea întîmplător în acea clipă pe acolo.

VACCINARI
practică
Dr. A. STEUERMAN
— *Str. Cuza-Vodă 13* —

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Fraţii Bachstetz.*

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis-à viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

ULTIMA ORA

— Serviciul oficial telefonic al „Opiniei" —

Bucureşti 17 Aprilie

D. N. Xenopol la Roma

Răspunsul d-lui Petru Missir

D. N. Xenopol la Roma

Roma.—D. Xenopol însoţit de ministrul comerţului, d. Nitti, a vizitat institutul naţional de asigurare al Statului, unde a fost primit de direcţiunea consiliului de administraţiune. După vizitarea institutului d. Xenopol a salutat printr'o vorbire în adevăr entuziastă marea organizare a acestui institut a cărui activitate întreaga Europă o urmăreşte cu un viu interes; a amintit legăturile vechi de solidaritate cari unesc pe Italia cu România şi a urat ca desvoltarea unor curente comerciale să facă mai intime relaţiunile întemeiate pe sentimentul istoric al comunităţei de interese.

Dl. Nitti a mulţumit afirmînd că relaţiunile comerciale italo-romane trebue să se desvolte în mod larg; nici un contrast de interes nu există între cele două ţări ale căror silinţe comune nu vor putea de cît să dea mari rezultate. Comunitatea de interes şi comunitatea de tradiţiuni sunt două mari forţe cari întrunite trebuesc în mod necesar să dea roade minunate.

Italia urmăreşte propăşirea constantă a României cu o mare satisfacţiune. In aceste sentimente este şi o mulţumire legitimă pentru propăşirea unui popor, unit prin tradiţiile trecutului şi prin năzuinţele viitorului.

Sala consiliului de administraţie unde a avut loc recepţiunea, a fost decorată cu flori, de culorile romîne.

D. Xenopol a mulţumit pentru aceasta delicata atenţiune.

*

Roma.—Ziarul „Sole" care este cel mai mare ziar comercial italinesc, aplaudă în mod viu intervederea d-lui Xenopol cu d. Nitti.

Manevrele ofiţerilor de Cavalerie

Bucureşti.—Manevrele ofiţerilor superiori de cavalerie, ce erau să aibă loc la 24 Aprilie, au fost amînate pentru 1 Mai.

Aceste manevre, puse sub auspiciile Prinţului Ferdinand, au fost împărţite în două distanţe.

Prima va avea loc la Iaşi, de unde grupul de ofiţeri, în frunte cu A. S. R. Principele Ferdinand, va pleca la Tecuci.

Aci vor avea loc jocuri de războiu, a cărora critică, va fi făcută de Principele moştenitor.

Excursiunea Suveranului

Bucureşti.—Suveranul însoţit de Principele moştenitor, va face o excursiune pe Dunărea, între 12 şi 18 Mai.

Suveranul va pleca la Galaţi şi de aci la aci la Turnu-Severin, pe Dunărea.

Iahtul regal a fost adaptat pentru acest scop.

The Grafic şi Romînia

Bucureşti.—Marele ziar ilustrat „The Graphic" din Londra, dă o mare întindere evenimentelor din Romînia.

In ultimul său număr a apărut fotografia d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat.

Ultimatum pentru Muntenegru

Constantinopol. —Ambasadorul turc din Viena, a înştiinţat guvernul său, că conferinţa ambasadorilor din Londra, a autorizat Austro-Ungaria de a trimite un ultimatum Muntenegrului.

In caz de refuz, Puterile vor da tot concursul acţiunei Austriei.

Temeri de inundaţii

Bucureşti. — Prefectura de Vlaşca a înştiinţat ministerul de interne, că apele Dunărei şi ale rîurilor cresc mare.

Pînă acuma însă nu e teamă de inundaţii.

Şcoli de surdo-muţi

Bucureşti. — Ministerul de culte a vestit din nou pe directorii de şcoli, ca în recensămîntul şcolar, să se noteze date exacte cu privire la copii surdo-muţi, urmînd a se înfiinţa cîte-va şcoli speciale.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

5000. — 30450.

3000. — 34649.

2000. — 29198, 56079, 2765, 13793, 15568, 47874, 50139.

1000. — 12049, 21912, 38408, 24191, 26146, 38767, 45335, 1608, 1986, 13383, 20958, 33035, 33525, 37884, 39931, 40384 44062, 48972, 56423, 56673, 5993, 6010 9642, 10574, 24230, 36542, 41379, 52400 57576, 37300, 29651, 44591, 46189, 51138 57399, 10831, 14177, 19601, 12854, 36587

Răspunsul d-lui Petru Misir

De ce a demisionat din Partidul Conservator ?

D. Misir şi partidul Conservator democrat

Bucureşti.—D. P. Misir publică azi în ziarul „Pressa", un răspuns adresat ziarelor care au comentat demisia d-sale din partidul Conservator.

Iată în rezumat cuprinsul acestui răspuns :

*

„—Mi s'a adus—zice d. Misir, grava imputare de ordine morală, că sunt un transfug, care a disertat de la credinţele sale politice.

Mai incisivă a fost agresiunea contra mea, cînd s'a văzut cum îmi motivez retragerea din partidul Conservator.

Motivarea aceasta ar fi făcut şi mai urîtă purtarea mea, zice ziarul „Viitorul":

M'a descalificat politicește pentru tot deauna, ziarul „Seara".

Şi a constituit o atingere a demnităţei mele, de zece ori mai gravă şi mai umilitoare, de cît insuccesul electoral de la Bacău, zice „Cuvîntul" d-lui Virgil Arion, de la Iaşi.

Pentru mine apărarea este cea mai înaltă datorie ce o am de indeplinit, din respect către alţii şi din respect către mine însumi".

*

Continuînd, d. Petru Misir, zice :

„Am venit în partidul conservator, urmînd împreună cu mulţi alţii pe d. Carp şi avînd împreună un patrimoniu sufletesc, cules din atmosfera intelectuală a „Junimei" de la Iaşi.

Prin forţa împrejurărilor încetul cu încetul s'a paralizat toate resorturile noastre de înălţare sufletească.

Rezultatul dureros a fost, că la un moment dat, m'am găsit şi eu izolat de orice solidaritate sufletească, în sînul partidului conservator.

*

„Luasem deprinderea—zice d. Misir,—a dispreţui pe Tachişti. Li se făcuse reputaţia, că sunt o adunătură de ambiţii nemăsurate, de pofte şi interese inavuabile. Impărtăşeam şi eu aceiaşi credinţă.

Cînd colo, ce să vezi : oamenii aceştia au ştiut să aibă atîta entuziasm pentru cauza lor şi să desvolte atîta energie şi disciplină sufletească, în cît au fost în stare să facă tributar al lor, marele partid naţional şi să împună falnicului partid conservator baştinaş. Judecată asupra lor, urma deci să fie revizuită prin orice cuget drept.

Numai dintr'o adunătură de însuşiri moralmente negative cum sunt pacatele şi slăbiciunile omeneşti, nu poate rezulta calitatea positivă a solidarităţei morale a unui întreg partid.

Şi atunci ce motiv aşi fi avut ca să mă îndărăptnicesc a tăgădui evidenţa?

Am crezut din contra, că sunt dator să pun umărul acolo, unde oamenii de treapta mea socială, au fost atît de vrednici, ca să trezească în jurul lor energia populară de jos pînă în sus, într'un grad atît de însemnat, în cît să ajungă ei a putea dicta condiţiunile vieţii noastre politice, în dreapta şi în stînga".

*

Continuînd d. Misir, zice :

„Trecerea mea în partidul conservator-democrat, a venit de la siue, ca o urmare firească. Sunt deci perfect împacat cu mine însumi. Nemulţumirea mea nu este de ordin personal. Persoana mea joacă un rol, cu totul secundar.

Se cuvine însă, ca tinerimea să ştie la ce rezultat ajung în, partidul conservator, oamenii cu convingeri politice şi cu devotament nestrămutat.

Eu nu mai pot lupta pentru d Carp, alăturea de acei, cari au contribuit la căderea sa.

Aceasta ar fi prea complicat. Un asemenea bizantinism nu mă poate entuziasma.

*

In ceia ce priveste momentul, cînd trebuia să manifest în publicitate atitudinea ce am fost silit s'o iau, ca ocazie indicată, a fost interviewul d-lui N. Filipescu.

Am crezut, că este datoria mea, să mă pronunţ cu această ocazie, ca partizan al politicei de moderaţiune urmată de guvernul colaborărei conservatoare.

Răspunsurile pe care guvernul le-a dat interpelărei d-lor Fleva la Cameră, au făcut inutilă interpelarea ce-mi propuneam să adresez guvernului la Senat.

*

D. Misir termină:

„—Ceia ce n'am putut face cu ocazia interpelărei, am făcut-o înaintîndu-mi demisia şi publicînd-o.

In chestia Scutarilor

Austria autorizată de a proceda cum va crede de cuviinţă

Viena.—Ziarele aduc ştirea că în conferinţa ambasadorilor, în chestia Scutarilor, s'au luat importante deciziuni.

Austro-Ungaria obţine complectă libertate de acţiune.

Orice altă Putere va putea să se ralieze la această acţiune.

Regele Nichita va fi somat a se supune, necondiţionat.

In caz de refuz, Austria va putea proceda, cum va crede de cuviinţă.

Greva din Pireu

Athena.— Greva cărbunarilor continuă încă; 22 de corporaţiuni uvriere sau întrunit eri şi au deliberat multă vreme. Nu se cunosc deciziunile luate. Se crede că greva din Pireu se va generaliza.

2 sau 3 odăi şi bucătărie *în centru (poate fi şi în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.*

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sutragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*

A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

De Inchiriat *Un apartament în strada Codrescu No, 7 complect reparat, compus din 5 camere spaţioase cu un antret, bucătărie, pivniţă, curte etc. cu preţ avantajos.*

A se adresa d-lui I. A. Scriban. str. Codrescu No. 7.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A se adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

Cine vrea să mînînce şi să bea bine şi eftin
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi şi de noapte mîncările şi băuturile cele mai bune şi cu preţuri modeste.
Se primesc şi abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează şi pentru banchete.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911

92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fosta strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesel. In dimineaţa cea d'intîiu să se ia 3 hapuri unul dimineaţă, unul la amiazi, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul nu a simţit vre ameliorare, va lua 3 hapuri a doua zi la 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să le mai luăm de cât 4 pe zi.

A se cere: Les Véritables PILULES MOUSSETTE de GLEN & Cie, de Paris, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

5 BANI

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1859 — Vineri 19 April 1913

In așteptarea sfîrșitului..

In zilele din urmă scenele s'au desfășurat cu precipitare în formidabila piesă diplomatică jucată în fața Europei uimite.

E o piesă greu de caracterizat, ca gen de teatru. Se știe numai atît: că a avut, drept prolog, un fel de operetă—pornirea de războiu din partea Muntenegrului și, drept epilog, o farsă, aranjată de același Muntenegru fără astîmpăr și fără frîu.

A, dacă îndărătul cortinei nu s'ar fi ghicit marele impresariu, care se cheamă Imperiul Țarist!

E fapt însă că Europa, în aceste din urmă zile, după o aparentă liniștire, a trecut din nou prin zguduitoare emoțiuni. De-abia în ultimul moment se pare că intrăm în normal, în înțelesul că se poate privi situația generală cu mai puțin pesimism, escluzîndu-se mai cu temeiu primejdia unei conflagrațiuni europene.

De unde proveniau, ori provin încă, dificultățile, șovăielile, temerile?

Din diferite împrejurări și, înainte de toate, din atmosfera de neîncredere reciprocă a Puterilor, izvorîtă ea însăși din interese contrarii, din dorințe contrarii ce inspiră diplomațiile Statelor în fața evenimentelor din Balcani, în fața numeroaselor „faits accomplis" ori—mai drept—lovituri de teatru, ce alcătuesc seria de întreprinderi și de surprize într'o continuă succesiune.

E adevărat că se vorbește necontenit de un acord al Marilor Puteri, întrucît Conferența de la Londra este în permanentă activitate și hotărîrile ei se iau, în chip oficial, în unanimitate. Dar de la deciziuni pînă la fapte, ce distanță!

Intre fie-ce act important, sau demers efectiv al Puterilor, cîte antracte, cîte tergiversări, cîte rezerve mentale!

Intre Durazzo și Scutari—ce lanț lung de contraziceri, de la o mare Putere la alta! Mai cu seamă însă în ce privește acordarea orașului Scutari noului stat albanez, disenziunile au atins culmea, cu toată deciziunea unanimă a Conferenței londoneze de a sili prin *blocadă* micul regat al Muntenegrului să cedeze.

Cu data de 24 Aprilie importantul ziar oficios „Le Temps" scria:

„Cunoscînd exact situația la Scutari, spuneam la 3 Aprilie: „Demonstrația navală și blocusul vor fi ridicule sau odioase". Observăm astăzi că flota internațională, asistînd, neputincioasă, la victoria pe care vroia s'o facă imposibilă, Conferința de la Londra a realizat întocmai cea dintîiu hipoteză a noastră...

„Demonstrația navală a fost o absurditate..."

Iar la 28 Aprilie marele organ francez, cu inspirații rusești, continuă:

„Demonstrația navală n'a legat de cît Europa și a legat-o de un *bluff* austriac, nimic mai mult. Oare-și închipuie cineva Austro-Ungaria pornind războiu, fără trebuință osebită, cu Muntenegrul, Serbia, Grecia și Bulgaria poate—sub ochii Dalmaților, Croaților, Cechilor, pe care de abia îi poate ținea în frîu? O nebunie!..."

Iată dar cum marea presă pariziană îndeamnă de-adreptul micile state balcanice să-și rîdă de Europa, solidară în aparență cu Austro-Ungaria. In același timp, ziarul vienez cel mai important — fără a mai vorbi de celelalte — e de o seriozitate și de o violență cu totul solemne Singura preocupare ce transpiră prin „Neue Freie Presse" este—purtarea Italiei, — în lupta grea între sentimentalismul familiar—față de Regatul „socrului" Nikita—și între datoria ce-i impune calitatea de părtaș al Triplei Alianțe, mînată de diplomația isteață a Triplei Înțelegeri.

„...Dacă Italia, aliata voastră, ar primi asupra-și o parte a sarcinei noastre; impresia în Monarhia ar fi foarte plăcută, întru cît noi ne ținem strict de tratatele încheiate cu Italia în ce privește echilibrul adriatic. Lupta în contra Muntenegrului este în legătură cu motivele cari au determinat încheierea de tratate cu Italia. De-atunci încă s'a stabilit că în cazul unei căderi a Turciei, Albania va forma un stat independent. Din considerațiune pentru Rusia, s'au făcut destule sacrificii..."

Părerea predominantă în Austria oficială este, adecă, acea că Albania, pentru a exista independent, ar fi avut nevoie de unele din orașele cedate Serbiei, Bulgariei.

Dar iată că tocmai cînd Austria făcea cunoscutele excese de zel pentru crearea și întărirea Albaniei, — izbucni marea farsă, proclamarea lui Essad Pașa ca Suveran al Albaniei, ceea ce însămna prăbușirea întregei politici austro-italiane și întronarea influenței rusești tocmai acolo, unde era mai puțin așteptată și îndreptățită

Cine judecă personalitatea lui Essad Pașa după descrierea făcută în „L'Information" de către Francisc de Pressensé, ori chiar după datele mai indulgente publicate de un personagiu turc în „Koelnische Zeitung"—își poate închipui ce e capabil să născocească aventurierul Essad, a cărui carieră e plină de lovituri, începînd cu acele de pumnal și sfîrșind cu acele de bursă și de diplomație balcanică.

De aci subita schimbare defavorabilă a echilibrului în defavoarea Triplicei, — întorsătura direct primejdioasă pentru menținerea păcii între Austria și Rusia. Noroc de Conferența de la Londra, totdeauna „unanimă" în a restabili lucrurile... cu o oră prea tîrziu.

Dar de o zi pe alta, cîte se pot încă întîmpla pînă la definitiva încheere a procesului de rivalitate între Puteri! △

NOTA ZILEI

Sfîntul Gheorghe!..

De abia trecură zilele de sărbători și cotingile, împovorate de calabalic, își fac apariția, împiedecînd pe trecători — așa cum Muntenegrenii încurcă treburile diplomaților europeni...

La dreptul vorbind, nu s'ar putea oare găsi asemănări perfecte între peripețiile numitului sfînt și daraverile balcanice?

Ba bine că nu!

Portăreii sunt oamenii zilei. Ei fac mereu somații, pe vremurile acestea de criză, chiriașilor șubrezi — ba ca să-și plătească datoriile, ba ca să se mute din apartamentele ce ocupă.

Dar somațiile și mutările sunt la ordinea zilei și în politică. Ambasadorii se mează necontenit, — cînd pe bieții Turci, să predee ce mai au de predat și să-și care bejănia, ca vai de capul lor, sărăcii; cînd pe aliați, să-o lase mai domol cu pretențiile...

Dar cei mai somați și... asomați sunt micii Muntenegreni, pe care-i scutură toți diplomații pentru Scutarii lor.

D'apoi amicii noștri Bulgari!

Mai eri s'au carat din Salonic, ca să-l lase Grecilor. Ca mîne se mută din Silistra.

Mai rău le pare însă că trebuie să-și mute gîndul, pentru tot deauna, de la Dobrogia romînească, pe care o socoteau drept bulgărească în căpățînele lor.

O mutare generală și pace!

Asupra moralei curente

Problemele sociale sunt cam aceleași la toate popoarele ajunse la o anumită treaptă de civilizație în același timp.

Ori cît ar vrea o țară să închidă granițele și să-și formeze o civilizațiune a sa proprie, nu se poate. Trăim, din acest punct de vedere, împrumutîndu-ne unii de la alții, cîte odată chiar contra dorinței, contra voinței noastre.

Așa, noi ne socotim, și cu drept cuvînt, că facem parte din marea familie a popoarelor civilizate europene. Dacă am sta însă să cîntărim ce este al nostru propriu în faza de progres în care ne aflăm, și ce este de împrumut, nu știm ce fel de contabilitate ar trebui să ținem, ca să găsim adevărul.

De altfel e și logic să fie așa, pentru că de sigur ar fi absurd să facem abstracțiune de tot ce s'a cîștigat în omenire de atîtea veacuri, să refuzăm a lua din acel patrimoniu universal de civilizație și progres din care iau și au luat toate neamurile.

Meritul nostru va fi fost destul de mare dacă ceia ce am luat, am știut să adăptăm nevoilor și firei noastre. Altfel, dacă noi precum și alte popoare din nou venite la viața națională, ar trebui să facem tabula rasa *din tot ce s'a dobîndit pînă astăzi, conduși fiind de ideea că nu vroim împrumut, ci tot ce e la noi să fie numai al nostru, pornit de la noi și isprăvit tot de noi, ar fi să ne condamnăm la munca lui* Sisif.

Noi, astăzi recunoaștem că ne trebue o educațiune națională sprijinită pe o morală sănătoasă; avem nevoe de oameni cu caracter. Și s'ar părea că aceasta e ceva specific nouă, că altă lume și mai civilizată, ba chiar mai puțin civilizată ca noi, n'ar fi avînd asemenea lipsuri.

Cînd citești însă prin ziare ori reviste, despre relaxarea moravurilor din alte țeri îți schimbi părerea.

Și atunci se vede ceia ce ziceam la început, că problemele sociale sunt aceleași, ici cu un grad de intensitate mai mare, dincoace cu mai puțină tărie, dar sunt aceleași în fond.

Iar dacă de cînd e lumea, de cînd sunt oameni pe fața pămîntului, în afară de morala universală cu legile ei neschimbătoare, a existat și o morală curentă, aceasta însamnă că în fiecare țară și în toate timpurile au existat o sumă de idei împărtășite de marea majoritate a locuitorilor din ele, dar cari nu erau ideile universal primite și aprobate de toți.

Să ne uităm un moment la o mare națiune, care ne-a fost amică și pe care o priviom ca fiind sora mai mare la Franța, cîtă luptă trebue să dică oamenii însemnați ai ei, ce energie trebue să desfășoare pentru apărarea moralei laice, spre a o face complect învingătoare a moralei religioase. Și cu toate aceste din cele ce citim, din cele ce învățăm, convingerea tuturor din acea țară e că adepții celei întîi morale sunt în număr absolut covîrșitor, față de cei ai celei de a doua.

De aceea spun că morala curentă din sînul unei națiuni nu e aceia a totalității indivizilor cari o compun.

De aceia e nevoe de neîncetată luptă pentru ca ceia ce cugetă sub acest punct de vedere marea majoritate a unei țări să fie apărat contra atacurilor ce i se aduc de minoritatea care se inspiră de la idei contrare.

Astfel Francezii duc lupta de moarte contra antimilitarismului. Militarismul intră în morala curentă o mare majoritate a națiunei franceze. Principiul însă are nevoie de susținere și oamenii mari ai Franței își îndreaptă privirile către corpul învățătoresc stăruind ca acesta să ia în mînele lui, cauza militarismului, luptînd pentru distrugerea ideilor contrare.

In morala noastră curentă de asemenea au pătruns idei pentru îndepărtarea cărora se simte nevoia o cît mai multe energii. Deprinderi noui și-au făcut loc, deprinderi cari au alterat fața civilizațiunii noastre noțiunile și au influențat în rău asupra caracterelor.

Și fiind că ne e teamă ca acestea să nu meargă progresînd de aceia ziceam că e nevoe ca să reactivăm cît mai degrabă contra lor.

Cei cari trebue să ne dea mînă de ajutor întru aceasta, sunt negreșit profesorii de toate gradele. De la dînșii trebuie să cerem ca să pună mai multă armonie între faptele și vorbele lor. Acest exemplu va avea consecințe la cari pentru moment încă nu ne gîndim.

De altfel toată lumea înțelege că trebue să luptăm pentru îndreptarea stărei morale a tuturor din țară.

Așa, într-o consfătuire cu privire la organizarea învățămîntului profesional al fetelor, s'a accentuat foarte mult asupra acestor împrejurări.

Dar dacă nu e tocmai greu să distrugem răul, mai greu e a găsi mijloacele pentru combaterea lui. In consfătuirea de care vorbesc s'a zis: „să punem în programa școalelor profesionale de fete cîteva lecțiuni de morală".

Ei și? Le va debita de pe catedră un profesor. Elevele vor răspunde întrebărilor lui, și vor lua o notă. Ce au făcut însă cu atît?

E timpul a se pune morala în acțiune și nimic nu poate fi mai eficace din acest punct de vedere ca exemplul. Să punem noi, cum ziceam—mai multă armonie între vorbe și fapte și cîștigul va fi cu mult mai mare.

Că chestiunea pe care am abordat-o aici e foarte grea, mai pot cita că la un congres pentru învățămîntul comercial ținut în 1900 la Veneția, se cerea în scopul arătat crearea unei catedre de morală pe la Școalele Comerciale.

Rezultatul însă, care ar fi fost?

Și dacă morala curentă n'are legile ei fixe, ci evoluiază neîncetat, tot așa fac și vrăjmașii ei. Acum cîtva timp socialismul era cel mai primejdios adversar, ieri sindicalismul, astăzi antimilitarismul, mîine mai știu eu ce?

V. I. Radu

ECOURI

O revistă „*Gustul parisian*" întrebase pe tinerele sale cetitoare: „Care sunt cele șapte defecte mai nesuferite ale junelui modern?".

Răspunsurile au venit cu duiumul, și iată cum s'a alcătuit psihologia acestui biet june modern. Au obținut:

Egoismul 10.011 voturi, Lenea 7.412 voturi, Obrăznicia 7.405 voturi, Desfrînarea 6.401 voturi, Pasiunea jocului 6.317 voturi Necumpătarea 5.097, Abuzul sporturilor 5.044.

Și nu-i tot. Tînărul modern are multe alte defecte, care după însemnătatea lor, se succed ast fel: nestatornicia, sgărcenia, lașitatea, scepticismul, gelozia, lăcomia, răutatea și prostia.

O contra cercetare se impune: care sunt defectele unei tinere fete moderne? E de dorit că nici un tînăr, drept... răspuns—să nu răspundă—de politeță...

D. P. Missir și partidul conservator-democrat

Cetitorii „Opiniei" cunosc din relația telegrafică de eri explicațiile date de d. Petre Missir prin ziarul „Presa". Reproducem din minunatul articol partea în care distinsul senator lămurește aderarea d-sale la partidul conservator-democrat.

„Cei ce mă sfătuie astă-zi, recunosc că am fost totdeauna condus de anumite credinți politice.

Am venit în adevăr în partidul conservator, urmînd împreună cu mulți alții pe d. Carp și avînd împreună un patrimoniu sufletesc cules și adunat din atmosfera intelectuală a Junimei de la Iași.

Se lipise de cugetul nostru norme comune de judecată din acea republică literară în care cu toții, și cei mai mici și cei mai mari, eram egali înaintea ideilor în măsura adevărului și a binelui.

Am avut adînca convingere că dacă nu se va mări patrimoniul ideilor noastre, îl vom putea cel puțin *conserva* în lăuntrul unui partid *conservator*.

Ei bine, ni s'a întîmplat o restriște a soartei.

Prin forța împrejurărilor care's mai tari de cît oamenii, încetul cu încetul s'au paralizat toate resorturile noastre de înălțare sufletească.

Rezultatul dureros a fost că, la un moment dat, m'am găsit și eu izolat de ori ce solidaritate sufletească în sînul partidului conservator.

Mai mult nu pot spune, fiind că aș comite o necuviință, dacă a și da în vileag simptomele vieții interne a partidului de care m'am despărțit.

Și lucru curios!

Luasem deprinderea a disprețui pe tachiști. Li se făcuse reputația că sunt o odunătură de ambiții nemăsurate, de pofte și interese inavuabile. Impărtășeam și eu aceiași credință.

Cînd colo ce să vezi?

Oamenii aceștia au știut să aibă atîta entuziasm pentru cauza lor și să desvolte atîta energie și disciplină sufletească, în cît au fost în stare să facă tributari ai lor marele partid național-liberal și să se impună falnicului partid conservator băștinaș.

Judecata asupra lor urma deci să fie revizuită în ori ce cuget drept. Numai dintr'o adunătură de însușiri moralmente negative, cum sunt păcatele și slăbiciunile omenești, nu poate rezulta calitatea pozitivă, a solidarității morale a unui întreg partid.

Și atunci, ce motiv aș fi avut eu să mă îndărătnicesc a tăgădui evidența?

Am crezut din contra, că sunt dator să pun umărul acolo unde oameni de treapta mea socială au fost atît de vrednici, ca să trezească în jurul lor energia populară de jos pînă sus într'un grad atît de însemnat, în cît să ajungă ei a putea dicta condițiile vieții noastre politice în dreapta și în stînga.

Trecerea mea în partidul conservator-democrat a venit de la sine ca o urmare firească. Sunt deci perfect împăcat cu mine însumi. De la d. Carp am învățat să am încredere în ceea ce-mi spune cugetul și să desprețuesc clevetirile și insinuările rău-voitoare,

Tot de la d-sa am învățat să spun verde ceea ce-mi dictează cugetul. Ceea ce am spus în demisiunea mea din partidul conservator este perfect adevărat și suficient ca să justifice atitudinea ce-am luat.

In situațiunea ce s'a produs acolo, nemulțumirea mea nu este de ordin pur personal. Persoana mea joacă un rol cu totul secundar.

Se cuvinea să știe tinerimea la ce rezultat ajung în partidul conservator oamenii cu convingeri politice și cu un devotament nestrămutat.

S'au găsit atunci cine să fie supărați de motivul demisiunii mele.

Am văzut aplicîndu-se în contra'mi arta perfectului politician care, pentru ca să poată lovi, se preface că nu știe de ce este vorba, și ca să poată lovi mai tare, produce atacul sub aspectul unei judecăți aspre venită de la adversari.

Dacă cred acești contradictori ai mei că vor reuși să-mi atribue în serios rolul de transfug politic, se înșală.

Mă constitue cel mult în situațiune de legitimă apărare.

Dacă se încearcă să mă strivească, sunt nevoit să mă opun la această schimbare de roluri, ori cît de neplăcută mi ar fi sarcina ce mi se impune.

Cînd partidul conservator și-a încredințat steagul în mîinile unui om de talia d-lui Carp, deserțiunea este de partea acelora ce nu l'au urmat. Acesta este adevărul adevărat.

Eu nu însemnam nimica în rîndurile lor. N'am fost chemat să decid ceva. N'am nici o solidaritate cu ceea ce s'a făcut.

Nu mă duc însă alături cu d. Carp, pentru că nu'mi cunosc nici dreptul nici datoria să mă vîr în sufletul unui om ca d-sa. Sunt multe motive care mă opresc de la aceasta și pe care nu le pot destăinui, Este însă unul pe care-l pot spune:

Nu pot lupta pentru d. Carp alături de acei ce au contribuit la căderea sa Aceasta ar fi prea complicat pentru mine. Un asemenea rafinat bizantinism nu mă poate entuziasma.

Ce-mi rămînea deci de făcut?

Să nu mai fac politică ori să mă duc în cealaltă ramură unde găsesc o situație netedă și fără complicații.

M'am hotărît pentru această din urmă atitudine, cu tot regretul ce am avut, de a mă despărți de oameni ca d-nii T. Maiorescu, Th. Rosetti, Al. Marghiloman și N. Filipescu, spre a nu cita de cît numele marelui învățător al neamului pentru care am o deosebită admirație și dragoste, și numele celor trei valoroși fruntași conservatori pentru cari am contractat adînci simpatii.

Cînd deci problema internă a partidului conservator, așa cum aparține publicității, este atît de gravă, este ridicul lucru să se încerce politicianii a mă șicana cu tertipuri avocățești, lipsite de ori ce seriozitate."

OAMENI ȘI LUCRURI

Pentru Pace

Un modest imprimat, semnat de o organizațiune muncitoare din Calarași, cuprinde în semi-anonimatul său o remarcabilă manifestare și o inițiativă nu numai originală, dar și meritoasă. Fără a sfida, fără a provoca, ea dă impresia de sinceritate și de spontaneitate, cînd spune gînditorilor și cîntăreților noștri lucruri ca acele de mai jos.

„...Se vede că vîntul morții s'a pornit asupra întregei omeniri. Toate credințele gîndirile, simțirile sunt atîtate, turburate, răscolite; tot ce e cultură, frumos și adevăr, amenință să piară, prăbușindu-se sub furia nesocotinței și sălbătăciei omenești.

Cei mulți, din puținii apostoli și îndrumători ai binelui și frumosului, Artiști, Poeți și Compozitori, gîndiri care scînteiau nestimatele cugetări, priviri în care se oglindea pacea și bunătatea, buze din care picura adevărul, inimi din care izvora dragostea de oameni, brațe care întruchipau și desăvîrșiau frumusețile și bunurile vieței, toți și toate sunt jertfite pieirei, din toate simțirile se ridică fiorul morței, din buzele lor pornește strigătul **„La Arme"**, țipăt care străbate civilizația, care comunică, ca o scînteie, și care va cuprinde omenirea de la un capăt la altul.

Adevărata cultură și civilizație e datoare, cu prețul oricărui sacrificiu, să împiedice orice măcel și să înceteze a mai hrăni cu cei mai buni copii ai ei sălbătăcia omenească.

Ca avînt în acțiune și ca mijloc de stimulare și de înălțare sufletească, se impune un concurs pentru un măreț **Imn al Păcei.**

Toți cei ce sunt legați, prin dragoste de pace și toți cei ce au fost și se simt loviți de cruzimea războiului, răspundă cu tributul lor pentru această idee de mai bine.

Fie ca soarele și adierea primăverei să lumineze și să risipească norii care întunecă judecata omenească și facă-se ca

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

să se stringă în urma plugului muncei și gîndirii, toți semănătorii de bine și de frumos' iar din toate simțirile pornească un singur cînt:

„Imnul Păcei"

....„Nu știm ce urmare va avea chemarea modestă a organizației din Călărași, care nu făgăduește poeților zilei. sume ispititoare, drept premiu pentru viitorul imn.

Dar în asurzitorul concert de îndemnuri războinice; în dizgrațioasa muzică a marșului belicos „La Arme", de prozaică formă, cu refrenuri sterile, cine oare va da urmare chemării și va îndrăzni, la noi ca și aiurea, să întoneze ori să celebreze în accente de entuziasm imnul Păcii,—care ar fi și al armoniei, al belșugului, al frăției celei de apururi între toți muritorii"?

Rodion

Cuvîntarea

D-lui V. Oiaga, rostită la înmormîntarea Economului N. Vereanu

Intristată adunare,

Intr'o zi frumoasă de primăvară, cînd pomii sunt încarcați cu flori, o floare dintre cele mai frumoase ale bisericii românești s'a scuturat, a căzut. Economul purtător de cruce Neculai Vereanu a trecut dintre cei vii. La mijlocul zilei dinaintea sărbătoarei serbătorilor, un suflet dintre cele mai alese și mai bune ale clerului iașan s'a despărțit de trupul, pe care l-a însuflețit, a zburat și s'a îndreptat către Părintele Luminilor, spre a se bucura de zărirea răsplății viitoare a faptelor sale bune, săvîrșite în viața pămîntească. Economul N. Vereanu, o podoabă a clerului iașan, a trecut la părinți, iar noi ne-am adunat ca să petrecem rămășițele sale pămîntești la groapă, la sfîrșitul sărbătorilor celor mai sfinte și mai însemnate ale creștinilor. Se zice, că voćea poporului e vocea lui D-zeu. Ei bine, poporul creștin crede, că toți acei cari se înmormîntează în săptămîna luminată se duc deadreptul la locul de fericire pentru meritele d-lui Isus Hristos, care atît a iubit neamul omenesc în cît s'a jertfit pe sine pentru binele și fericirea sa.

O moarte la timp mai potrivit pentru preotul, care a servit o viață întreagă Domnului cu frică și cu cutremur, nici că se putea; dar familia, care l-a iubit așa de mult, prietenii, cari l-au venerat și fiii duhovnicești, cari l-au respectat, nu se pot deprinde așa lesne cu plecarea dintre cei vii a Economului N. Vereanu. Deaceea durerea se cetește pe fețele tuturor, deaceea lacrimele curg curg pentru acela, pe care îl aveam părinte conducător pe calea binelui, sfătuitor înțelept, a cărui experiență a vieței era de mare folos familiei, bisericei și societății. Și cu cît sfaturile sale erau mai înțelepte, cu atît durerea noastră e mai sfâșiitoare; cu cît vorbele sale erau mai dulci, cu atît întristarea noastră e mai profundă.

Intristată Adunare, jălim plecarea părintelui înțelept ca și fiii lui Israil pe Patriarhul Iacob, care a lasat în urma sa 12 fii, începătorii celor 12 triburi ale poporului Iudeu.

Economul N. Vereanu n'a lasat bisericii și patriei 12 Copii, ci numai 6, dar toți bine învățați și educați, cari fac cinste părinților și sunt folositori societății.

Economul N. Vereanu a fost unul dintre părinții fericiți, fiindcă a făzut cu ochii norocul copiilor săi. L-a răsplătit Domnul în viață pentru munca închinată instruirei și educărei copiilor săi. Dar Economul N. Vereanu n'a fost numai un părinte fericit, care s'a bucurat de norocul copiilor săi, ci a fost și un eminent păstor sufletesc. A iubit cu patimă Casa Domnului și podoaba ei, cum și pe creștinii încredințați conducerei sale sufletești.

Suflet bun din natură, instruit și educat în Seminarul din Huși, format prin contactul cu marii foști ierarhi ai bisericei romînești: Iosif Gheorghian, fost Mitropolit Primat al României, Iosif Naniescu, unul dintre cei mai milostivi mitropoliți ai Moldovei și Silvestru Bălănescu fost Episcop al Hușului, tipul bunătății și al iubirei de bine, Economul N. Vereanu a slujit cu cinste și vrednicie biserica strămoșească. Cunoscător adînc al cîntărei și al ritualului bisericesc, a fost un slujitor dintre cei mai distinși. înzestrat cu o dicțiune fermecătoare, rugăciunile sale mișcau adînc sufletele. Bun și blind, cucerea lesne sufletele păstoriților. Suflet simțitor, se bucura cu fiii săi duhovnicești și lua parte la durerile și suferințele lor; de aceea a condus turma cuvîntătoare cu înțelepciune, iar la autoritatea pe care i-o dă darul preoției adăuga autoritatea omului. Din această cauză Economul N. Vereanu înlătura cu înlesnire pedicele ce întîmpina și lucra cu zel adevarat creștinesc la întărirea credinței și la alinarea suferințelor. Secretul activității sale pastorale a fost iubirea păstoriților și jertfirea în folosul celor loviți de valurile vieței.

Ca dovadă a iubirei Casei Domnului rămîne repararea bisericei Talpalari, care-i tot așa de curată astăzi ca și sufletul său, iar ca dovadă a iubirei adevăratei culturi bisericești rămîne biblioteca parohiei Talpalari, una din cele mai bogate din România, înființată și bogat înzestrată de către Economul N. Vereanu. El n'a fost un apărător al înoirilor bisericești, ci un conservator conștient al doctrinei creștine, al ritualului și al tradiției bisericești. Economul N. Vereanu dorea sincer, și nu arare ori ne spunea, ca preotul să-și închine toată activitatea în folosul educărei religioase morale a poporului și pentru alinarea suferințelor.

Un suflet așa de bun, un om cu vederi clare asupra rostului Sf. Biserici în sinul națiunei romînești, nu putea să se peardă printre cei mulți. S'a impus atenției superiorilor și nu-i de mirare dacă a fost preot la Episcopia de Huși, sub director al cancelariei Episcopiei și Protoereu al Jud. Vaslui. Instruirea și educarea copiilor l-a silit să vină la Iași, unde avea la îndămînă școli superioare și aici l-au cunoscut cu toții ca paroh al bisericii Talpalari, ca membru în Spiritualul Conzistor al Sf. Mitropolii și ca confesor al spitalului Militar. Biserica a răsplătit munca și calitățile bune ale reposatului prin înălțarea la posturile de onoare și prin acordarea gradului de „Econom purtător de cruce", iar societatea l-a răsplătit prin alegerea în consiliul comunal al orașului Iași și prin decorarea cu coroana României în gradul de ofițer. Cea mai prețioasă răsplată însă a muncei sale a fost dragostea și venerațiunea copiilor, a fiilor săi sufletești și a prietenilor scumpi inimei sale. Adevărata răsplată o va primi de la Dreptul Judecător, Care-l va milui după marea și bogata sa milă.

Economul N. Vereanu a fost și judecător bisericesc, dar dintre acei, cari iubesc dreptatea în sine și cred, că nepărtinirea înalță și cinstește pe judecători. Reposatul credea, că hotărîrele judecătorești trebuie să fie absolut libere și neinfluențate de nimenia, fiind-că judecătorii care ascultă numai de vocea conștiinței lor, merită stima și încrederea oamenilor.

Economul N. Vereanu a fost și un excelent prieten. Mulți dintre slujitorii bisericii, ai școlii, ai armatei și mulți cetățeni se mîndreau cu prietenia sa; iar cercul prietenilor intimi plînge perderea prietenului iubit.

Așa am cunoscut pe economul purtător de cruci N. Vereanu. Părinte bun și iubitor, eminent păstor sufletesc, drept și nepărtinitor judecător, excelent prieten. El vă zice astăzi prin mine: „Exemplu v'am dat vouă, ca după cum eu am făcut și voi să faceți".

In ceasul dureros al despărțirei, în numele d-lui Ministru al Cultelor exprim familiei condoleanțe, iar în numele prietenilor intimi zic Părintelui Vereanu: suflet bun urmează ți călătoria către Părintele Indurărilor în pace, întovărășit de dragostea și rugăciunele tuturor celor cari te-au cunoscut și te-au iubit. Dea D-zeu, ca rugăciunele izvorîte din inimi curate să-ți ușureze călătoria, iar amintirea să nu se știargă din sufletele noastre. Amin".

Vasile Oiaga.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iași:

EDIȚIA II-a din

MARELE

Dicționar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediție (700 pagini) este cu desăvîrșire schimbată și mult adăugită.

Prețul acestui dicționar, **cel mai complect și cel mai bun din țară e de 10 lei.**

Atențiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate și vor primi la apariție Dicționarul franco. Numele abonaților vor figura într'o listă specială în corpul dicționarului.*

INFORMAȚII

Cărți didactice spre aprobare

Următorii autori au depus cărțile lor spre aprobare, comisiunei de alegere a cărților didactice, de pe lîngă ministerul de instrucție, pentru:

Gramatică.—P. I. Rădulescu institutor, Al. I Moga învățător, D. D. Patrașcanu, Ilie Lupu, P. Petrescu și Baboaia, Gh. N. Costescu, Gh. C. Ionescu, Radu Popescu, M. Niculescu și Gh. Petrescu instit Ploești, Gh. Ghibănescu profesor Iași, Gh. Vezbianu, Gh. Tutoveanu, T. Popovici, C. Nichita, M. Lupescu, Teodor Bostan, Elena Filote instit. Brăila.

*

Tabliță. — Albert Baer, Gh. A. Antonescu, Dima Cristescu, V. Munteanu, C. Zaharia și C. Andriescu instit. Iași, Ioan Vlaste.

*

Cărți de cetire. — I. Ciocîrlan, P. Gheorghiasa, I. Fătu, O. Mironescu, S. Kirileanu, N. Verdeș, N. Stoleriu, C. Nădejde, I. Ciocîrlan, Idem, Th. D. Sperantză, C. V. Buțureanu, Maria C. Buțureanu, Laura Roiu și Gr. N. Roiu, Christu Negoescu, Gh Nicolau, D. N. Broșteanu, C. Ionescu-Lungu, D. N. Glodeanu, I. C. Popescu, I. Vlădescu, D. D. Patrașcanu, Sp. Popescu, Gh. A. Dima, V. Stroescu, Ilie Lupu, Gh. Coșbuc, A. Lupu Antonescu, Fl. Dumitrescu, Gh. Nicolescu, N. Ionescu, I. Gh. Saru, Elena Stefanopol, instit. 20 b. București, S. Spulbereanu, Petre Rădulescu și R. Popescu, P. Dulfu, Gh. Chelaru, A. Grădinescu, I. Ghiață, Dima Cristescu, Florian Cristescu, Petre R. Tudoran, S. Spulbereanu, R. Popescu institutori, Motto „Citirea este baza învățămîntului", Gh. N. Costescu, Gh. Stoinescu, N. Nicolaescu, institutori și I. Ciorănescu învățător, V. Munteanu, C. Andriescu, C. Zaharia institutori în Iași.

*

Abecedare.—Gh. A. Popovici institutor și medic Roman, Paul Pașa, instit. Galați, Ecat. Pașa, I. Ivancea învăț. Merei-Buzeu, Gh. Popescu-Buzeu. Veniți de luați lumină, N. Topescu, I. Paraschivescu și Al. Vintiiescu instit, Tațiana N. Bobancu, inst. școala pr. 3 Ploești, Th. D. Speranță, Sp. Popescu profesor liceul „Mihai Viteazul", P. I. Rădulescu și I. Baboia institutor, P. N. Șerdinescu instit. c. I Buzeu, I. C. Florescu, C. Grădinescu, I. N. Ciocan, B. B. Țuțuianu, C. V. Buțureanu, Maria Buțureanu, Laura Roiu și Gr. N. Roiu, Gh. Simionescu, Dima Cristescu instit. București, C. Teodorescu institutor București, Gh. Cherciu și I. Dariu Moto „Citirea este baza învățămîntului", Leonida Moisescu Vilea învăț. Gura Sărății Nenciulești-Buzeu, Panait Gheorghiu, Th. Bostan, Gh. N. Costescu, M. Niculescu, Gh. Petrescu instit. Ploești, Al. Popescu, I. Haiducescu, I. Vlasie, instit. sc. medie băeți Bărlad, E. Constantinescu-Danilianu, prof. Externat „Carmen Sylva" București, I. T. Cruțescu. Motto „Agonisește-ți, înțelepciune, cîștigă-ți știința" „Lumină din Lumină".

*

Geografie. — I. Gh. Rădvan instit., Ra. T. Rădvan, învăț. Boldești Putna, Florian Cristescu, instit. băeți 2 T. Măgurele, Gh. Tănăsescu, instit. Constanța, Gh. Marinescu, instit. Focșani. Motto „Cîmpulungul", Paul Pașa, instit. Galați, Ecat. Pașa instit. Galați, I. Ivancea învăț. Merei-Buzeu, C. Chiriițescu institutor Scorțaru Vechiu-Brăila, Gh. Popescu prof. Buzeu, Petre V. Vasiliu, Matei Dobrovici instit. Bărlad, Gh. Tănăsescu instit. director băeți 1 Constanța, Gh. Popescu Ciocănel instit. Medjidia, Ion Melinte, învățător com. Cretești, cât. Budești jud. Fălciu, M. Țopescu și Erato N. Țopesco, instit. Calarași, N. Forescu. „Unirea duce spre mărire". „Tot pămîntul românesc e un rai Dumnezeesc", Mircea Voevod D-l Țărei Românești de la munte până la mare. N. Stoleriu, P. Gheorghiasa învăț. Baia Suceava, Ion Bobeiu și D. Bobeiu instit., Ion Ciocîrlan, N. Stoleriu, C. Nădejde, N. Verdeș, O. Mironescu, P. Gheorghiasa și I. Fătu, idem, idem, D. Ionescu instit. București și I. Mănescu instit. Daia-Vlașca, C. Nădejde, I. Chirvăsuță instit. Bacău și N. Verdeș instit. Doftana-Bacău, Matei Dobrovici, B. I. Stoicescu, T. Em. Lungu, Ion I. Pralea, instit. Galați, Scarlat Popovici, instit. Tecuciu, Gh. Ion instit. Galați, idem, Gh. Stănciulescu Delar director școalei medii Pitești, Andrei Marinescu învățăt. Gh. Nuțu instit., Șerban Ciuntu, Gh. Tomescu instit. Ploești, I. Luncan instit. Sinaia, Gh. Tomescu instit. Ploești, Gh. S. Ioneanu, C. Postescu, învăț. Mărășești Putna, T. Popovici, Petre I. Rădulescu, instit. București, Alex. I. Moga, I. Bahoia, P. R. Petrescu instit. Calarași.

N. Tebeica, P. R. Tudoran instit., „Pentru țară, pentru rege noi cu gura prindem foc", D. Gh. Nicolescu învăț. Zegujani-Mehedinți, Pandele Gr. Dinescu învăț. (Cerna-Vîrfu) Mehedinți., El. Gavrilescu instit. Bacău, Cecilia Grințescu instit, P.-Neamț., C. P. Manoilescu instit. Vaslui. I. I. Gabrielescu institutor Ocnele Mari. Gh. N. Costescu, I. Ghiață și I. Ciorănescu, Gh. Petrescu instit. Ploești, Gh. D. Scraba, Gh. Simionescu, C. Teodorescu instit. București; Fl. Dumitrescu, Gh. Niculescu, N. Ionescu institutori. C. Teodorescu, Gh. Simionescu, I. I. Teodoru instit. București; Gh. Simionescu, Al. Gheorghiu institutori; Fl. Dumitrescu. G. Niculescu; P. R. Tudoran, D. Constantinescu. I. I. Gavrilescu, Al. Bîrsan instit. Ocnele Mari., D. N. Glodeanu, I. C. Popescu, I. Vlădescu; Fl. Dumitrescu, Dima Cristescu, Fl. Dumitrescu. Gh. Niculescu, N. Ionescu instit; P. Tudoran, S. Spulbereanu., Gh. A. Antonescu și L. S, Matasaru; *Mai presus de toate să predomine iubirea de patrie și neam.* M. Lupescu, N. M. Chiriițescu, N. P. Nicolescu învățători; Ieremia Adamin inst. Botoșani; Natalia I, Adamiu, Elena Popovici Puiu și Eremia Adamiu., C, Andriescu, I. N. Ciocan, Gh. Andrei și Ariton Sava: Gh, Andrei, I, N. Ciocan. E. Al. Constantinescu-Dîmbeanu, prof. Ext. „Carmeu-Sylva" București. Ioan Cruțescu învăț. școala mixtă No. 5 București; Nic. Popovici, instit. Pufești-Putna și I. Nicolau instit. Ciortești-Carapieni Vaslui: *Motto: „Agonisește-ți înțelepciunea, cîștigă-ți știința" „Lumină din lumină".* E. Al. Constantinescu-Dîmbeanu, și Ioan I. Cruțescu; Fl. Rădulescu instit. Craiova,

*

Caete de Caligrafie. — Romulus N. Grigorcea. Gh. Ioan instit. Galați, Gr. Muscalin și Ion Leon. Panait Gheorghiu și I. Bostan institutor. Valeria Andrei învăț. I. Florescu, I. Ciocan, C. Grădinescu institutori. C. I. Ștefănescu prof. și M. Dobrovici instit. Gh. Nicolescu, Gh. Saru și Fl, Dumitrescu instit. Gh. Ionescu, Gh. Costescu și I. Grigorescu. M. Biciulescu inv. Ialomița.

*

Desemn.—Movilă Juarez.

*

Caligrafie.—Movilă Juarez. St. Negulescu instit. București. V. Borgovan, Gh. Stoinescu, N. Nicolaescu, Gh. Antonescu. S. Spulbereanu, R. Tudoran, Fl. Ilioasa, M. I. Mihăileanu. I. Vulcănescu, I. Cruțescu instit. București. E. Hegel, C. Teodorescu, Gh. Simionescu. V. Teodoru, I. Vulcănescu, I. Cruțescu. I. Onu și V. Mircea instit. Gr. Diaconescu (decedat) Zamfira Gr. Diaconescu.

*

Aritmetici.—Paul Pașa instit. Galați. Ecat. P, Pașa instit. I Ivancea. Gh. N, Părcălabu. I. Ciocîrlan, N. Stolescu, C, Nădejde, N. Verdeș, P. Mironescu, Fătu I., P. Gheorgheasa. I. Ciocănescu, C. V. Ficșinescu, instit. Botoșani. Em. Copîrceanu instit. Letea-Veche Vlașca. Sp. Popescu. P. Rădulescu, D. Vulcan, I. Baboia. Gh. N. Costescu, T. Grigorescu, C. Popescu, Gh. Tomescu, M. Beiu Palade. Gh. V. Constantinescu, V. Vasilescu, P. Petrescu instit. Calarași. Al. Popescu, Gavril Nicolescu, și D. Cecropid. I. Rădulescu, N. Balaban prof. liceu Craiova, N. Nicolaescu prof. Craiova. St. Ioanid institutor No. 3 băeți Craiova.

Lumea iașană, după o iarnă extrem de saracă în spectacole de artă propriu zise, așteaptă cu cea mai vie nerăbdare sosirea celor două trupe artistice ale Capitalei: a d-rei Mărioara Voiculescu, pentru 6 spectacole a teatrului Național din București, care va deschide focul cu două piese remarcabile—Paianjenul și Chemarea Codrului, la 24 și 25 Aprilie.

La 23 Aprilie a. c. se va da o serată cinematografică în scopul strîngerii unui fond pentru ridicarea bustului regretatului artist Grigore Manolescu.

Pentru sărbătorirea zilei de 1 Mai, partidul social-democrat din Iași va ține Duminică dimineață o întrunire publică în sala „Turn-Verein", iar după amiază vor da o serbare cîmpenească în grădina berăriei „Zimbru".

Sfințiile Lor doctorii Emilian Voinschi și Al. Șaghin, profesori la Universitatea din Cernăuți, au vizitat eri universitatea locală, unde li s'au făcut onorurile de către d. rector C. Sterea și d. profesor Paul Bujor.

Distinșii vizitatori vor părăsi orașul nostru mîne dimineață la ora 6, plecînd spre Bucovina.

Direcțiunea Mitropoliei ne roagă să anunțăm din nou că doritorii a se instala pe vară la mînăstirile din Moldova, vor trebui să înainteze din timp petițiile timbrate, la stărețiile mînăstirilor respective.

In vacanța mare se va proceda la reparații radicale a clădirii Școalei Normale de fete „Mihail Sturza". E vorba a se mări localul școalei, de oare ce acel existent este insuficient.

A apărut sub tipar și va fi pusă în curînd de vînzare la librării „Mica Biblie cu icoane", întruchipată de P. S. S. Nicodim episcop al Hușilor, Arhimandritul Scriban, directorul seminarului central și rectorul seminarului „Veniamin Kostaki" Sf. S. Savin.

Cartea e alcătuită într'o limbă pură bisericească și se va vinde cu prețul de 2 lei.

Prin noul contract încheiat cu concesionarul antreprizei pompelor funebre, comuna percepe 25 la sută din venit, în loc de 20 la sută cum percepea după vechiul contract.

Marele incendiu din str. Procopie

Originea incendiului. — Case consumate. Lipsă de ajutoare.—Pompierile la extremități.—Ordinea garantată.

Mercuri noaptea, la ora 1 fără un sfert s'a declarat un incendiu în curtea casei cu No. 1 din strada Procopie și pe urmă s'a propagat cu furie asupra caselor cu no. 3, 5 și 7, distrugînd întreg acoperișul și parte din zidăria caselor de mai sus. Pompierii au sosit după jumătate de oră, localizînd focul între casele cu no. 7 și 9, unde focul se oprise. Incendiul s'a stins între orele 4—4 jum. dimineață, însă a rămas o echipă de pompieri la locul sinistrului.

In casa cu no. 1 se afla un mic depozit de lemne tăiate, de vînzare, un trecător a văzut pe bătrînul proprietar al acestui depozit, cum arunca cu apă la un foc care pornise din șopronul cu lemne și fiind că toate aceste case sunt perete în perete, s'au aprins una după alta, în cît în jumătate de oră toate cele 4 apartamente erau în flăcări.

In casele cu no. 5 și 5 bis stătea un bătrîn rabin, d. M. Gottesmann, iar casa proprietatea Voișel; a mai ars multe lucruri din casă dela chiriașii ceilalți,—de asemenea a ars casa din fundul curței din strada Brătianu care era alături de casa din str. Procopie no. 1.

Pagubele sunt destul de mari, casele au fost asigurate și unii din chiriași aveau mobilele asigurate.

Ultima versiune, după ancheta făcută, este că unde era depozitul de lemne, dormea un podar bătrîn și culcîndu-se cu luleaua aprinsă, a putut lua naștere focul de aci. Accidente de persoane n'au fost.

S'a putut constata și de astă dată că cele trei secții de pompieri, au căzărmile foarte departe de centrul orașului. Secția întâia este lîngă biserica Toma-Cozma, a doua în strada Bucșinescu, iar a treia lîngă foasta barieră a Nicolinei.

Se vorbea acum doi ani că pentru secția a doua să se găsească un loc în centrul orașului și se vorbea de foastele ateliere ale școalei tecnice, în care s'a instalat provizor Institutul de morfologie care depinde de Facultatea de medicină și pentru care se clădesc atenanse în curtea Facultății de medicină; cel mai bun local credem, este acesta din strada Săulescu care e în apropierea centrului și are și o ogradă destul de spațioasă.

Comuna Iași plătește ministrului de războiu 96,000 de lei pe an pentru întreținerea corpului de pompieri (Bucureștii plătesc 192,000 lei), și cu toate aceste la focul de astă noapte bieții pompieri făceau ce puteau, însă, hurtumurile, sau garnitura, erau toate sparte, se perdea mai mult ca a treia parte din apa care trebuia să ajungă să stingă focul. Luna trecută a fost la Iași, un domn ofițer superior cu inspectarea pompierilor din țară și a găsit că materialul de la Iași, pentru stingerea focurilor, este cu totul deteriorat și uzat.

S'a mai observat că la un foc mare, ca acel de astă noapte, se aducea totdeauna *picketul de incendiu*, adecă o companie de soldați, care fac cu rîndul în fiecare noapte, din toate armele, anume pentru incendii. Acești soldați dau ajutoare să păzească avutul scăpat din foc și mai ajută la scosul mobilelor din casă; aseară a fost un pluton compus din 12 soldați din gendarmii pedeștri și cari țineau numai... ordinea.

Nel

A apărut: No. 3 anul 3-lea din excelenta revistă **Ilustrațiunea Romînă** cu următorul sumar:

Al. Țigara Samurcaș, „Farmecul trecutului".

Victor Eftimiu, „Biserica Sfinților fără nume".

D. Karnabatt, „Păgînismul".

S. O. Iosif, „Cîntec".

Mircea D. Rădulescu. „Noapte".

T. A Teodoru, Cronica artistică: Expoziția Tinerimei, Poetul Cerna de I. G. Scrima la Cotroceni, Declinul Semilunei, † G Cantacuzino, „Salvarea", Cronica Modei etc.

Numeroase ilustrațiuni: „Cea dintâi fotografie a Principelui Mircea". Desene și aquarele după Bonquet și Presiozi, Vederea generală a escadrei internaționale în Constantinopol, Inmormîntarea lui G. Cantacuzino.

Numeroase reproduceri de la „Tinerimea Artistică".

Accident. — Eri la o construcțiune ce se face în strada Sărăriei, proprietatea d-lui Kassner, rupîndu-se schela, lucrătorul zidar Herșcu Moșcovici, căzu de la înălțime fracturîndu-și piciorul sting.

A fost internat la spitalul sf. Spiridon.

Suntem pozitiv informați că zilele aceste se va face o însemnată mișcare printre funcționarii superiori din corpul telegrafo-poștal.

Verificarea creanțelor falimentului I. Schwartz, din strada Păcurari 174, se va face de către tribunalul de comerț în ziua de 22 April.

Astăzi la ora 5 p. m. echipa de gimnastică face exerciții de oină și footbal, pe platoul de la Copou.

Mîne se va întruni la „Societetea de Gimnastică" pentru o consfătuire asupra exercițiilor gimnastice.

Ultime Informaţii

Cuvîntătorii au răspîndit aseară ştirea că delrgaţia din care făcea parte d. Petrovici a fost mai fericită.

D. Carp ar fi primit această a doua delegaţie şi, discutînd cu d. Petrvvici, i-ar fi spus lucruri interesante.

Bine înţeles că această ştire a fost lansată din cercul cuvîntătorilor—fără să se specifice dacă lucrurile interesante, spus de d. P. Carp, se raportă la politică sau la lucruri apropiate de specialitatea d-lui Petrovici.

Tot din oficina Cuvîntului *s'a respîndit aseară ştirea că d. N. Filipescu va sosi zilele aceste la Ţibăneşti.*

Fapt cert însă, e numai că d. Carp a trimis la ora 9 seara, delegaţia să se culce...

Calomniatorii nu reuşesc să se puie de acord.

Astfel pe cînd Viitorul *afirmă că Berman luster n'a transportat nici un băţ în gara Hârlău, gazeta apaşului afirmă că s'au predat direcţiunei C. F. R. pînă acum 1900 m. c.*

Tot astfel pe cînd Viitorul *afirmă că Berman luster ar fi făcut cunoscut direcţiunei ca să-şi transporte ea lemnele din pădure, gazeta opaşului susţine că lemnele se transportă, dar că un inginer din Iaşi ar fi constatat că sunt putrede.*

Continuaţi, domnilor calomniatori, căci ori-cît se va face în curînd dovadă că aţi minţit, lecţia nu vă va servi la nimica.

Din lucrările Comisiunei pentru reorganizarea şcoalelor profesionale de fete.

Comisiunea crede că e bine a se desfiinţa tarifele, ce funcţionează pe lîngă fie-care şcoală profesională în curs de un an şi a se lasa primirea comenzilor la apreciarea şi calcularea d-nei directoare şi maeştrii respective.

In ce priveşte oarele de lucru ele vor fi de 5 oare pe zi în cursul superior.

In cursul inferior se va munci în ateliere timp de 3 oare pe fiecare zi.

Comisiunea arată apoi dorinţa ca timpul de lucru să înceapă iarna la oara 1 p. m., iar pentru vară începutul să fie la oara 2 p. m.

„Epigonii" junimismului cum îi porecleşte spiritualul senator, d. P. Misir, sunt pururea de o corectitudine exemplară.

Iată un pasagiu din articolul distinsului profesor Misir, referitor la domnii de la „Cuvîntul":

Este cu neputinţă să tai vorba omului în două, să ascunzi partea ce nu-ţi convine şi să încerci a-i da în cap cu bucata, care se potriveşte atacului nedrept ce vrei să-i administrezi.

Epigonii de la Cuvîntul, cari, dragă Doamne, vin să reprezinte junimismul politic la Iaşi, nici măcar atîta lucru n'au prins din tradiţiile Junimei, că trebue să fie de bună credinţă în discuţiune.

O plăcută vizită.—Ieri, a fost în oraşul nostru,—ca oaspe al d-lui profesor universitar Ilie Bărbulescu,—d. *Mihail Ristici*, ministrul plenipotentiar al Serbiei la Bucureşti. Distinsul diplomat, însoţit de d. Bărbulescu, a vizitat diferite instituţii şi monumente ale Iaşului, între cari Mitropolia, Trei Erarhi, biserica Sf. Nicolae, Teatrul Naţional, Fabrica de ţigarete, Universitatea, Şcoala Normală „Vasile Lupu".

Inălţătoare pentru noi i-au fost impresiile cu cari s-a despărţit de cele ce a văzut. Cu deosebire l-au atins Universitatea; biserica Trei Erarhi; Teatrul Naţional, prin care cu multă amabilitate l-a condus, dîndu-i diferite explicaţii, artistul pensionar d. Manoliu care era acolo; organizarea Fabricei de ţigarete, pentru serviciul medicamental al lucrătoarelor căreia, distinsul oaspe a dat o sumă de bani; şi Şcoala Normală „Vasile Lupu". Prin aceasta din urmă l-a condus, cu deosebită amabilitate, d. Mitru, directorul ei. Aci d. Ristici a rămas puternic impresionat pe de o parte de curăţenia c'aselor şi ordinea perfectă a tuturor sălilor, iar pe de alta de gospodăria aleasă şi varietatea ocupaţiilor ce învaţă şi în cari se formează viitorul nostru învăţător.

Aseară, cu trenul de 9, distinsul oaspe, d. Ristici, chemat urgent de interese diplomatice, s'a reîntors în Bucureşti, ducînd cu sine, cum a declarat d-lui Bărbulescu, cele mai adînci impresii şi cea mai caldă dragoste pentru frumuseţile Iaşului şi persoanele de aci cu care a venit în atingere.

*

Intre vizitele făcute de d. Ristici în oraşul nostru se află: I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, Pimen; d. ministru Al. A. Bădăreu şi D. A. Greceanu.

A lăsat cărţi de vizită, persoanele vizitate ne fiind acasă.

Prin noua lege sanitară veterinară s'a prevăzut—la art. 37—constituirea unui fond comunal printr'o taxă pusă asupra vitelor introduse în abatorii spre a se putea acorda despăgubiri măcelarilor pentru cărnurile confiscate.

Consiliul superior al armatei lucrează la tabloul înnaintărilor, care se vor face în armată pe ziua de 1 Mai.

Crima de la Aroneanu.—Relativ la împrejurările în care s'a comis îndoita crimă asupra nefericitei Ruxanda Porcorăşul, aflăm că fiorosul făptuitor I. Gh. Bejan, ar fi declarat la instrucţie, că întăi a asfixat pe victimă şi numai după ce n'a mai opus nici o rezistenţă a săvîrşit violul.

După bilanţul „Băncii Moldovei" pe 1912, beneficiul net atinge suma de lei 238.983.61 b. la un capital de 3 milioane de lei.

Cele mai contrazicătoare ordine sunt primite de ofiţeri în privinţa uniformei cu care trebue să umble.

Aceste ordine,—protivnice broşurei de uniformitate, publicată de ministerul de răsboiu,—fac ca ofiţerii să nu ştie ce unitorme să întrebuinţeze, de unde desele conflicte cu comenduirea pieţii.

Atragem luarea aminte a organelor în drept asupra acestora, întru cît ar fi de dorit să se stabilească o normă generală de urmat.

In faţa d-lor epitropi ai spitalului Sf. Spiridon şi a consiliului medical s'a tras la sorţi comisiunea pentru examinarea candidaţilor la concursul de medic la primirea chirurgicală.

Au căzut la sorţi d-nii doctori V. Negel, Paul Anghel şi C. Mărzescu, iar ca supleant d. dr. Possa.

Primăria comunei Iaşi a cedat „Societăţii de gimnastică" un loc în faţa fabricei Wachtel, pentru exerciţii de oină, footbal şi alte jocuri.

Judiciare.—D. Levi Goldştein comerciant din piaţa Sf. Spiridon a fost cerut în stare de faliment de către firma I. Plaţer şi Boilos din Galaţi.

— D-na Mariea Perlman engajează Băncei Agricole recolta depe moşiea Borseşti Jud. Fălciu.

— D. Brociner cesionează casse i de economie a funcţionarilor, suma ce are a primi dela ministerul lucrărilor publice.

— D-na Maria Irimescu ipotechează d-nei Margareta Lefter imobilul din strada Lăpuşneanu No. 28.

— D-nii Marico, Alfred şi August Kiser ipotechează d-nei Luiza Gelzer imobilul din str. Lăpuşneanu No. 36.

— D-na şi d-nul V. Manisale ipotechează d-lui M. Horovitz imobilul din str. Sărărie No. 104.

Pe ecranul cinematografului Pathé Frères din vasta sală a circului Sidoli, se proectează astă seară J o i, una din cele mai extraordinare înscenări:

„Banda Tigris", cel mai senzaţional film apărut pînă în prezent; faptele celebrilor pungaşi din străinătate descoperite; extraordinare peripeţii dramatice; lupte înverşunate între banditul-cavaler „Tigris" şeful bandei şi neobositul Roland, şeful siguranţei. „Banda Tigris" este o desfăşurare plină de scene şi situaţii din cele mai ingenioase, păsuri din cele mai îndrăzneţe care uimesc pe spectatori. —„Banda Tigris" este un film senzaţional al zilei, care a obţinut un succes fenomenal pretutindenea. (două părţi.)

Mai urmează apoi în programul de astă seară, care cuprinde 5 părţi de cinematograf:

Rătăcire. Mare roman contemporan, excelent redat cu o splendidă montare.

Fluviul Padas (Borneo), călătorii.

Tîndală prinde fluturi, scene comice.

Bebe şi banda mînei negre, scene comice.

Eroismul unui medic, o grandioasă înscenare şi o splendidă interpretare, (film american).

S'a adaos la programul de astă seară: „Asaltul, bombardarea şi luarea Janinei," vederi de pe cîmpul de răsboiu, impresionate prin teleobiectivul Pathé şi fidel redate pe pînză de cel mai sincer agent al adevărului „cinematograful".

Mîne Vineri, program nou cu seria a doua din „Banda Tigris".

Poimîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi seara la 9 ore mare reprezentaţie obişnuită.

Duminică program nou cu două matineuri şi reprezentaţie serală. In programul matineului al doilea se va readuce „Banda Tigris" ambele serii în acelaş program.

Luni 22 şi Marţi 23 Aprilie, „Contesa Neagră" cu d-ra Gabrielle Robinne dela Comedia Franceză.

Mercuri 24 şi Joi 25 April: Maître de Forges (Mîndrie şi Amor) de Georges Ohnet. In rolul principal „Claire de Beaulieu" apare pentru prima oară celebra tragediană d-na Jane Hading.

De închiriat *3 apartamente a cîte 2 sau 3 odăi precum şi una magazie zidită pentru marfă.*

A se adresa strada Lozonski 12 la d. Schönblum.

ULTIMA ORA

Bucureşti 18 Aprilie

Situaţia Externă foarte gravă

Austria transmite un ultimatum

Alianţa Sîrbo-Muntenegreană

Acţiunea Austriei contra Muntenegrului

Viena.—Ziarul „Reichspost" anunţă, că Austria va înainta azi ultimatumul Muntenegrului.

Austria a luat toate măsurile în vederea unei acţiuni militare.

*

Viena.—Eri contele Berthold a telegrafiat baronului Igheli, reprezentantul Austriei la Cetinge, că azi are a prezenta ultimatumul, în urma căruia Muntenegrul va avea să evacueze Scutari.

*

Cetinge.—Muntenegrul face mari pregătiri, în vederea unui răsboi cu Austria.

15 mii soldaţi aşteaptă perfect echipaţi. S'au pregătit tunuri, muniţiuni şi proviziuni.

Essad-Paşa rege al Albaniei

Alegerea guvernului Albanez

Roma. — Ziarul „Il Secolli" află că Essad Paşa s'a proclamat rege al Albaniei.

Trupele i-au jurat credinţa şi i-au adus mari ovaţiuni.

*

Berlin.—Ziarele află că Djavid Paşa a alungat Guvernul provizoriu Albanez.

D. N. Xenopol la Roma

Roma. — Astăzi are loc la legaţia romînă, un prînz în onoarea d-lui Nicu Xenopol.

Agravarea situaţiei externe

— Rusia formulează rezerve în chestia Muntenegrului —

Paris.—Ziarul „Les Debats" află că ambasadorii triplei alianţe, au făcut un demers la Paris, Londra şi Petersburg în sensul ca Muntenegrul să se supuie ultimatumului şi să evacueze Scutari, căci în cazul contrar, Austria devine liberă pentru a întreprinde o acţiune militară.

Ambasadorii ruşi au făcut însă o părere deosebită.

Rusia îşi menţine părerea că oraşul Scutarii trebue să fie evacuat de Muntenegreni, crede însă că ori ce act militar ar fi prematur.

In asemenea caz Rusia nu se va putea asocia în mod efectiv de această acţiune.

*

Roma.—In aceiaşi chestiune, ziarul „Tribuna" spune că Italia nu va consimţi nici odată ca ţărmul celalalt al Adriaticei, să fie rezolvit, fără amestecul ei.

Călătoria prinţului Carol

— In intreaga Italie se pregăteşte o primire entuziastă principelui Carol al Romîniei —

Veneţia.—Toate ziarele publică articole entuziaste şi elogioase, la adresa principelui Carol, care urmează să sosească astă-zi.

La otelul Europa, unde principele va fi găzduit, filfăe de pe acum tricolorul romîn.

La gară va fi primit de contele Rovosenda, primarul oraşului.

Principele va sta aci 4 zile, şi de acolo va pleca la Florenţa, unde va rămînea 7 zile.

De la Florenţa, principele Carol va pleca la Roma, unde va fi primit la gară de regele Italiei.

Prinţul romîn va fi găzduit la Quirinal.

O întreagă divizie de trupe va face onorurile militare.

E probabil că va avea loc şi o mare revistă militară.

Alianţa serbo-muntenegreană

—Un nou imperiu în Balcani—

Paris. — „Le Journal" anunţă că alianţa serbo-muntenegreană în vederea creării unui imperiu comun, este iminentă.

Conducerea politicei externe va fi încredinţată unui ministru comun.

Administraţia internă va rămînea deosebită şi neschimbată.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

20,000 lei No. 34,193.

10,000 lei No. 33,101.

3,000 lei No. 50,986.

2,000 lei No. 10687, 57851, 9290, 33420, 20241, 26380.

1,000 lei No. 17433, 18377, 23130, 40,727, 43292, 59984, 32853, 53457, 54166 40582, 56264.

500 lei No. 4276, 5739, 10847, 10645 14491, 15898, 29160, 36404, 43349, 43452 47635, 49387, 54632, 13945, 16321, 27302 30589 42050, 42697, 46348, 48958, 54144 7479, 12529, 19490, 25573, 29698, 30302 35824, 42645, 43415, 52882, 52078, 57897.

No. 34,649 a cîştigat 3,000 lei la tragerea de eri şi a căzut în colectura principală „Providenţa" din Iaşi.

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

A doua scrisoare a d-lui P. Missir

Doctrina conservatoare şi partidul cons.-democrat

Bucureşti. — In ziarul „Pressa" a apărut azi a doua scrisoare, prin care d. Petru Misir, explică adeziunea d-sale la partidul conservator democrat.

Iată în rezumat cuprinsul acestei scrisori.

*

„—Trecerea mea la conservatori democraţi — zice d. Misir,— a fost aspru criticată, ca o deserţiune de la convingerile mele politice. Mi se opune, că în diferite rînduri, mai ales în discursurile mele din 1910 şi din primavara anului 1911, am desfăşurat cea mai reacţionară doctrină conservatoare.

Teoria ce am desvoltat în diferite rînduri, pleacă de la axiomul că selecţiunea meritului este singura măsură, după care trebuie să se distingă clasa diriguitoare în societatea modernă. Ei bine, aceasta este baza ori cărei democraţii.

Dar în toate acele disertaţii subtile, nici o tendinţă reacţionară".

*

Continuînd, d. Misir, zice:

— *„Veneam de la şcoala din Germania, cu acest ideal politic, după care statul are şi menirea să dea closelor nevoiaşe azistenţa sa, în lupta pentru existenţă.*

*

Am găsit aceiaşi doctrină de intervenţie al Statului în orientarea politică a d-nului Carp, şi m'am ataşat de d-sa.

Am devenit partizanul entuziast al oraşului, care descrie situaţia claselor dominante, cu frumoasele cuvinte cunoscute: *„clasele dominante sunt ca ploaia de la pămînt se ridică şi la pămînt se întoarce".*

Atît de reacţionar eram, împărtăşind aceste idei, în cît avînd ocazia să desfăşur o parte din ele, la concursul ce am susţinut în 1883, am fost rău notat, de către regretatul Vericeanu, anume pentru că avem idei prea înaintate.

Cum se face deci că rămîn credincios aceloraşi vederi politice, mai ales acum cu reputaţia că sunt un reacţionar ruginit".

*

Şi domnul Petru Misir termină:

— **„Nu numai că menţin teoria ce am desfăşurat în Senat, dar cred că cei dintăi cari au cuvînt a fi mulţumiţi de adevărul ei, sunt conservatorii-democraţi, în frunte cu d. Take Ionescu căruia i se justifică astfel succesul politic ce a dobîndit.**

MIŞCARE ÎN ARMATA

Bucureşti.—O mare mişcare în armată, va avea loc zilele aceste, în vederea avansărilor pe ziua de 10 Mai.

INSPECŢIUNE

Bucureşti.— M. S. Regele va inspecta, în ziua de 8 Mai, şcoala de artilerie şi Geniu.

O dispoziţie a căilor ferate germane

Bucureşti. — Direcţia căilor ferate a fost înştiinţată, că în Germania a intrat în rigoare o nouă dispoziţie vamală, după care toate mărfurile ce se importă, sau se transitează prin Germania, toate să fie însoţite de o declaraţie de mărfuri

AFACEREA GOLIESCU

O scrisoare compromiţătoare

Bucureşti.— In afacerea Goliescu s'a dat peste un nou act, care pare a dovedi cu prisosinţă vinovăţia fostului Căpitan.

In aceiaşi celulă cu Goliescu se afla soldatul Teodorescu, care urmînd să se elibereze, Goliescu i-a încredinţat o scrisoare, ce trebuia înmînată unui personagiu strein.

Teodorescu însă şi-a făcut datoria şi a predat scrisoarea autorităţilor militare.

Cuprinsul ei, cuprinde dovezi netăgăduite de actul de trădare ce i se impută.

Sosirea Cargobotului „Carpaţii"

Constanţa.—Cargobotul „Carpaţii", va sosi azi aci, venind din Rotterdam.

Noul cargobot, va fi recepţionat, în presenţa d-lui Al. A. Bădăreu, Ministrul lucrărilor publice, care se află la Constanţa.

Intoarcerea primului ministru

Bucureşti.— D. Titu Maiorescu, cu d-na, care au petrecut cîte-va zile la Predeal, s'au întors azi în Capitală.

Comandă de Torpiloare

Milano.—Ziarul „Francfurter Zeitung", află din Milano, că Guvernul Român a comandat la şantierul Pasion din Neapole un vas de răsboiu.

Acelaşi ziar află, că un representant al guvernului romîn a sosit la Neapole, în scop de a înfiinţa o bancă Italo-Romînă.

*

Bucureşti.— Ziarul „Adevărul" reproducînd aceste ştiri, adaugă că în adevăr guvernul romîn ar fi comandat la Neapole 4 torpiloare, dar că nu s'a luat nici o iniţiativă pentru înfiinţarea unei bănci Italo-Romînă.

*

Bucureşti.—De la ministerul de interne, se desminte categoric, ştirile respîndite de ziarele străine, cu privire la comanda de Torpiloare.

Este prea adevărat, că se primesc zilnic oferte de la Case străine, dar nu s'a făcut nici o comandă.

Biletele pentru staţiunile climaterice

Bucureşti.—Incepînd de la 1 Mai stil nou, vor intra în vigoare biletele cu preţ redus pentru staţiunile balneare şi climaterice.

Cercul Jockey, Iaşi

La 28 Aprilie 1913 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie orală în cancelaria Cercului, pentru vinderea a o parte din ograda dintre Club şi curtea bisericei sf. Neculai, avînd faţada în strada Păcurari aproximativ 20 m. şi suprafaţa de aproximativ 530 m. p. Licitaţia va începe de la preţul de 30,000 lei. Concurenţii vor depune o garanţie de 3000 lei. Planul terenului de poate vedea la intendentul Clubului.

Comitetul.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se intâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sălagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453.500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:

Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fosta strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorisat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

NEVRALGIEI

Hapurile Doctorului Mousset

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de cap, Migrenele, Gastrosa, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari se resimt la toţi ceilalţi reţete remedii

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, în dina cea d'antaiu şi se ia 3 hapuri unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina-sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro ameliorare, se ia 6 hapuri o dina din: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de GLEN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1860 — Simbătă 20 April 1913

Petre Missir

Dacă facem abstracție de motivele nemărturisite, ale acelora care se ocupă de demisia d-lui Petre Missir din partidul conservator și înscrierea d-sale în partidul conservator-democrat, nu se poate tăgădui că, zarva produsă este perfect legitimă.

Legitimă — mai mult în privința demisiunei de cît în privința trecerei d-sale la conservatori democrați.

Căci, — cum foarte bine s'a spus, — plecarea d-lui Missir din rîndurile conservatorilor puri, e și caracteristică și semnificativă. Caracteristică — pentru starea lucrurilor din lăuntrul „falnicului partid conservator"; semnificativă—pentru noua formă a vieței politice și a situației partidelor.

Iată un partid, în care dezacordul între șef și dirigeitori este ast-fel în cît, în comitetul executiv, asupra unei chestiuni capitale, șeful se vede cu desăvîrșire izolat.

Șeful trage concluzia cuvenită, declară că se retrage, iar partidul îl lasă să plece — bine înțeles respectînd formele urbane, indicate în ast-fel de ocaziuni.

Partidul pășește la acte politice importante — opuse vederilor șefului demisionat.

Și cu toate aceste, tu frunțaș, pentru că ai douăzeci și cinci de ani de constanță politică și ești „cel mai subtil teoretician și quintesența doctrinei conservatoare" ești dator să rămîi în partid.

Să remîi — cu cine? Cu cei care s'au opus vederilor șefului? Cu cei pe care șeful sau fostul șef îi califică de trădători? Asta ar fi voit amatorii de subtilități? Și acest lucru ar fi constituit o pildă pentru generația tînără — de care generație pare a se ocupa atîta cei de la *L'Indépendence*, avînd, pare-se, motive să nu fie mulțumiți de pildele pe care generația nouă le-ar putea lua din actele teoreticianilor și practicianilor liberali!

Să rămîie cu șeful? Dar șeful refuză contactul politic cu or-care din foștii săi prieteni, indiferent dacă ei sunt gata să-l urmeze. In splendida sa izolare, el, mai mult de cît ori cînd, nu are nevoie și nu voește să știe de niminea. Șeful sau fostul șef, care, în plină activitate politică, avea crezul că n'are nevoie de absolut niminea, nu era doar să-și schimbe concepția, mai ales cînd trecea la negativismul politic sau la o resemnare eroică.

Și atunci omul de luptă, temperament politic prin excelență, cu un anumit patrimoniu sufletesc adus cu sine și luat din vremurile de glorie ale doctrinelor conservatoare, remas orfan, cum atît de fericit spune d. Missir, ce era să facă? Să urmeze pilda șefului — el care nu se putea vîră cu deasila în sufletul d-lui Carp, ca un oare care membru al grupului de la *Cuvîntul*! — Să se închidă și d-sa într'un mutism și negativism de la care speră atît de mult liberalii?

Asta nu. Un om politic ca d. Missir, care știe să pătrundă, cum puțini alții, fondul lucrurilor, să explice cauzalitățile și să întrevadă consecințele, știe prea bine că în politică abstinența strică și că strică mai cu seamă lucrului public.

Abstinența unora însamnă ipertrofia altora și, în special în politică, care nu este decît un calcul de forțe, ipertrofia unora însamnă dezechilibrul organizmului în întregime. Pildele, foarte recente, sunt prea numeroase, pentru a mai fi nevoe de inzistat.

Doctrinarii liberali i-ar fi ertat însă, d-lui Misir că nu s'a făcut abstinent dacă, de pildă, ar fi trecut la liberali.

Desigur că atunci gestul senatorului de Roman n'ar mai fi avut nimica reproșabil, iar pilda dată nuoilor generații ar fi fost admirabilă.

Dar lucrul s'a petrecut alt-fel. D. Missir a trecut la conservatorii-democrați. Aceasta nu se poate — căci gestul ie lipsit de frumusețea cuvenită.

De ce? Oare doctrinarul Petre Missir a fost și apărătorul reacționarismului? Oare scoala junimismului a fost în contra tendințelor democratizătoare în această țară? Nu cum-va ar fi o diferență principală între doctrina conservator-democrată și cea preconizată de d. Missir?

Ferească sfîntul! Au putut fi diferenți în privința unora din aplicațiunile practice. Atît și nimic mai mult. Și dovada că lucrul este perfect exact o avem în faptul că atunci cînd în partid, sub Lascar Catargi, eram cu toții, d. Take Ionescu, junimiștii, radicalii etc, cei din școala junimei aveau mult mai multe lucruri comune doctrinare și sufletești cu radicalii și d. Take Ionescu de cît cu conservatorii băștinași. Cine a pus piedici legiferătei progresiste a d-lui Petre Carp, în care legiferare doctrina diluată a socialismului de stat era atît de vădită? Și cine a dat sprijinul efectiv în făurirea legilor progresiste întocmite de d. Take Ionescu? Junimiștii sau bătrînii conservatori? Și atunci nu este lămurit că ie foarte naturală apropierea d-lui Missir de conservatorii democrați, astă-zi, cînd d-sa se vede izolat de cei ce au nesocotit șeful și strein de șeful care preferă acel „splendid isolation" acțiunei concrete politice!

Gestul d lui Missir trebuia să producă fatal zgomotul ce l'a produs. Marea valoare a personalității sale, împrejurările extraordinare politice prin care trecem, faza hotărîtoare a crizei conservatoare, trebuia să dea o și mai mare amploare comentariilor.

In Iași mai cu seamă acest gest a avut un răsunet hotărător. Cine mai bine de cît ieșenii îl cunosc pe d. Missir, care a ilustrat aci catedra universitară, baroul și tribuna politică?

Nouă, conservatorilor-democrați ieșeni, lucrul ni se pare nu se poate mai natural. Amintirea unor lupte comune ne face să-l socotim de mult apropiat de noi și ne dă speranța unor zile și mai frumoase în viitor, acum cînd d-sa este cu totul al nostru.

C. S.

NOTA ZILEI

Guvernul american este prudent. Fără să aștepte violențele și excesele prea mari, a început a se gîndi să mulțumească pretențiile sufragetelor, încredințînd uneia dintre ele — și dintre cele mai notorii — funcțiunea de casieră-administratoare a domeniilor din Leadhil (Colorado), cu un salariu de 15 mii lei pe an.

D. Lane, secretarul de Stat pentru administrațiile interne motivează numirea, exprimîndu-și părerea că în Statele-Unite se poate încredința mai curînd decît unui bărbat unei femei manipularea sumelor de bani...

Să nu se creadă că e o anecdotă, ori o invențiune. Pe cale telegrafică această relațiune a fost transmisă marelui ziar „Le Temps" și e lesne de înțeles că faptul va deveni un adevărat domeniu de exploatat în Europa pentru sufragete.

Constatarea își are importanța ei. La noi, ca și aiurea, cam vre-o jumătate din casieri au obiceiul de a trece Oceanul, ducînd în Lumea Nouă casetta stăpînilor. S'ar face o statistică numerică și nominală foarte lugubră în această privință.

Dar casieriţele? Ele se lasă mai curînd ademenite de vr'un Don Juan de cît de saltar și dacă fug, o fac din motive sentimentale, iar din motive bănești.

Au și dreptate. Incărcate de bani n'ar mai putea fi atît de sprintene și de... ușoare la fugă.

Orientări noui

Ziarele italiene, în special „Tribuna" ne aduc la cunoștință o sumă de puncte, care vor contribui la o cît mai strînsă legătură economică între România și Italia.

Făptuitorul acestei propuneri ie d. N. Xenopol, ministrul comerțului și industriei.

In interviewurile pe care le-a acordat ziarelor, d-sa dă în vileag întreg programul, pe care îl va desfășura în această privință, în care scop exclusiv, pare a fi făcut chiar călătoria în Italia.

Aceasta ar înfăptui o nouă orientare în politica economică a țării noastre. Dacă situația geografică ne-a despărțit de lumea latină, împingîndu-ne pentru raționamente strategice în politica germană, în al cărei concert de și face parte și Italia, totuși înrudirea e jucată de rassa teutonă, — asta nu însemnează că, pe cale economică, nu ne am putea descotorosi de anumite piețe, care par a fi încătușat comerțul și finanțele noastre, — îndreptîndu-ne acolo unde am găsi debușeuri mai mari și condițiuni mai avantajoase, pentru produsele agriculturii și industriei românești.

Italia de și departe de a fi una din țările cele mai sărace în privința productivității solului, e departe de a ne egala în această privință.

Exceptînd partea de miază noapte, alte cîte-va văi, decurgătoare din Apenini, cum și o parte a Siciliei, restul țării este foarte puțin productiv, raportat mai ales populațiunii extra numeroase, pe care trebuie s'o nutrească.

In asemenea condițiuni își poate lesne închipui ori cine marile debușeu pe care grînele noastre îl vor găsi în Italia.

In afară de aceasta, țara noastră, lipsită cum e de așezemintele industriale, menită să transforme materia brută în osebite derivate, găsește în Italia una din cele mai înfloritoare industrii, care ar putea ușor consuma, toate acele materii brute, — pielărie, lemn, plante textile etc. — pe care în pezent comerțul nostru le desface pe piețele nordice.

Inzestrați cu un spirit uimitor de întreprindere, foloasele de ordin moral pe care le-am trage, iarăși din această legătură, ar fi de netăgăduit.

După cum propune d. ministru al comerțului și industriei, stagiul comercial, pe care l'ar face tinerii noștri absolvenți de școli și academie comercială, în Italia, ar apropia acestora o parte din spiritul de intreprindere al poporului, care din cele mai vechi timpuri — pe lîngă altă daună cu care l'a inzestrat pronia — s'a distins vecinic prin activitatea sa comercială. Noui forțe, noui orizonturi s'ar deschide generației tinere, care ar îmbrățișa comerțul, și date fiind schimburile politice, care tind a da avînturi noui unora din vecinii noștri, de bună samă că, o cît mai înfrigurată desfășurare a forțelor noastre, pe ori-ce tărîm, în deosebi implicit comercial, sunt singurile mijloace cari ne pot menține întîietatea în acest colț al Europii.

Astfel stînd lucrurile, lesne își poate închipui ori-cine, avantajul pe care acțiunea d-lui N. Xenopol cată să-l dea țării noastre. Și aceasta este cu atît mai merituos, cu cît legături mai strînse cu Italia s'au cercat în foarte multe rînduri, iar dacă ele n'au putut fi înfăptuite mai în larg, — acum par a deveni o realitate trainică, care va da noui artere de viață vieței noastre economice.

Dinu

In chestiune personală

de **P. Missir**

Distinsul senator d. P. Missir continuă în ziarul „Presa" să răspundă ziarelor cari s'au ocupat de noua d-sale atitudine politică:

Vin acum, la cealaltă imputare, provocată de faptul că mi-am strămutat sălașul meu politic.

Trecerea mea la conservatorii democrați, a fost aspru criticată ca o dizertiune de la convingerile mele politice.

Mi se opune, că în diferite rînduri și mai ales în discursurile mele la Mesaj în Decembrie 1910 și în primăvara anului 1911, am desfășurat cea mai reacționară doctrină conservatoare.

Sunt deci maltratat cu o dureroasă dilemă:

Dacă n'am crezut ceea ce am spus de la tribuna Senatului, atunci am pledat o teză ca la tribunal și sunt un om fără convingeri.

Dacă, din contra teoriile mele izvoreau din convingeri, sunt acum un dezertor de la dînsele, dau o rea pildă tinerimei și comit o necuviință politică.

Dilema ar fi într'adevăr penibilă pentru mine, dacă ar fi adevărat că eu am susținut ceea ce mi se atribue, dacă aș fi fost vre-o dată apărătorul regimului unor clase privilegiate și protivnicul regimului democrației.

Intervine și aci arta politicianului, dar în proporții scuzabile, avînd eu însumi o parte de vină.

Teoria ce am desvoltat în diferite rînduri, pleacă de la axiomul că selecțiunea meritului este singura măsură, după care trebuie să se distingă clasa diriguitoare în societatea modernă. Ei bine, aceasta este baza ori cărei democrații.

Rezultatul aplicărei acestui principiu fundamental este tocmai de a se înlătura privilegiile nașterei și ale averei și a se deschide cale largă tuturor celor ce se ridică, în virtutea meritului lor, din toate păturile societății, credință pe care în diferite rînduri am exprimat-o de la tribuna Senatului.

Este adevărat însă, că am avut și ocazia să demonstrez pentru ce într'o țară în care marea majoritate a poporului este lipsită de ori ce cultură, legea selecțiunei nu poate bine funcționa.

Deducem de aci diferițe consecinți pe cari le opuneam fie liberalilor, fie d-lui Take Ionescu.

Una din aceste consecinți era, că de oare ce, după știința noastră a tuturora, voința populară la noi este slabă, sarcina selecțiunii cade și asupra partidelor politice.

Dar nu era în toate aceste dizertații subtile nici un gînd, nici o tendință reacționară.

Ar fi fost și paradoxal ca tocmai eu să mă găsesc însuflețit de o asemenea tendință!

Venisem de la studii din Germania cu acel ideal politic după care Statul are și menirea să dea claselor nevoiașe asistența sa în luptă pentru existență.

Am găsit aceiași doctrină de intervenție a Statului în orientarea politică a d-lui domnului Carp și m'am atașat la d-sa.

Am devenit partizanul entuziast al omului care descria situația claselor dominante cu frumoasele cuvinte cunoscute.

„Clasele dominante sunt ca ploaia; de la pămînt se ridică și la pămînt se întoarce".

Atît de reacționar eram eu împărtășind aceste idei, în cît avînd ocazia să desfășur o parte din ele la concursul ce am susținut în 1883, am fost rău notat de către răposatul Verișeanu, anume pentru motivul că avem idei prea înaintate.

Cum se face deci că rămînînd credincios acelorași vederi politice, mă aleg în urma discursurilor din 1910 și 1911, cu reputația că sunt un redactor ruginit?

Am o parte de vină la urzirea acestei legende.

Adversarii militanți erau în drept să desprindă din teoriile mele părțile cu aspect anti-democratic și se înțelege că n'au perdut ocazia.

Datoria mea era să'i împedic de a'mi răstălmăci vorbele.

N'am făcut-o. Nu știu pentru ce.

Iată sorgintea reacțiunei mele!

Atît a fost de ajuns ca să rămîn pecetluit cu rugina reacțiunei.

In arsenalul în care se păstrează armele curente cu cari se duc luptele politice sta spînzurat sub numele meu mănunchiul de săgeți cu inscripția: autorul celei mai îndrăznețe justificări a selecțiunii aristocratice.

Aceste săgeți stau la dispoziția combatanților profesionali sau incidentali cari se scoboară în arenă, la rarele ocazii cînd numele meu apare în discuție.

De data aceasta *L'Indépendance Roumaine* se produce cu un campion voluntar care recunoaște că publică „propos d'un profan" și iscălește *Démocrite*.

Profanul *Independenței* afirmă cu toată certitudinea că am fost cel mai fervent propăvăduitor al evangheliei conservatoare și apoi, aplicîndu-mi dilema de mai sus, taage toate concluziile cuvenite: rea pildă tinerimei, lipsă de bună cuviință etc.

Cea ce'i admirabil este că *Démocrite* mă asigură că nu vrea cîtuși de puțin să mă ofenseze, nici măcar să mă jignească.

La rîndul meu mă întreb, ce'mi mai putea spune *Hypocrite*, cînd s'ar fi pus să mă insulte?

Profan este și amicul anonim de la ziarul Inainte, căci și pentru dînsul discursurile mele au fost reacționare.

De aceiași armă uzează, în fine, contra mea d. Karnabatt de la *Seara*, care mă întreprinde ca obiect de studiu. Sunt dator să-i mulțumesc și pentru atenția ce'mi dă și pentru elogiile ce'mi aduce. D-sa este în această privință atît de darnic, încît pare că'mi face discursul funebru. Este adevărat însă că d-sa consideră inscrierea mea între conservatorii-democrați ca un deces politic, așa în cît este în perfectă regulă.

Il rog însă, pentru ipoteza că voiu supraveți — să recitească discursurile mele la Mesajul din 1910 și 1911.

Nu numai că'mi mențin deci teoria ce am desfășurat în Senat, dar cred că cei dintîi cari au cuvînt a fi mulțumiți de adevărul ei, sunt conservatorii-democrați în frunte cu d. Take Ionescu căruia i se justifică astfel succesul politic ce a dobîndit.

ECOURI

Un specialist francez s'a încumetat să calculeze cantitatea totală a diamantelor care s'au extras din pămînt, de cînd a început să li se dea valoarea mare, pe care o au astăzi.

După socotelile sale s'ar urca la 142 milioane de carate, ceia ce-ar face vre-o 28 de tone și jumătate, iar transformate în bani, o primă valoare de vre-o 5 miliarde.

In stare naturală ar fi cam vre-o 8 metri cubi, — dar, lucrate în briliante n'ar rămîne de cît 4 m. c. Valoarea lor, prelucrată, se ridică la suma de 24 miliarde.

Vechile diamante, mai toate provenite din India, ne-au dat vre-o 2000 de kilograme, zăcămintele din Brazilia vre-o 2500 kgr. în valoare devre-o jumătate de miliard, aceste fiind descoperite în 1723. De cînd, la 1870, fură descoperite minele de diamant din Cap, singure aproape acestea alimentează piața mondială.

Și cu toate că e un obiect care nu se distinge, poate nu-i fără folos a spune că bijutierii consumă numai diamante brute de 140 de milioane, care prelucrate dau suma de 600 milioane lei.

*

Adîncimile cele mai mari ale Oceanelor și ale mărilor. Oceanul Pacific are 9185 m., Oceanul Atlantic are 8530 m., Oceanul Indian are 5911 m., Oceanul Glacial de Nord are 4846 m., Marea Mediterană are 4484 m., Marea Neagră are 2240 m., Marea Nordului are 347 m.

OAMENI ȘI LUCRURI

Sub cupole de vis...

Nu acum și nu aci vom vorbi, cu luarea aminte cuvenită, despre micul și elegantul volum de poezii, nou apărut în Iași: „Sub cupole de vis" de I. M. Rașcu.

Bogat în amintiri și evocări, volumul este o necontenită reintoarcere în trecut, — deși autorul lui, tînăr încă, nu se poate lăuda — ori plînge — că are îndărătul său o vreme de îndelungă încercare. Din potrivă: ne-am fi putut aștepta mai curînd să ne arăte, în culori de speranțe roze, perspective viitoare... Avem însă de a face cu un temperament înclinat spre clipe de umbră și meditări pline de melancolie, — pururi atras de sombre singurități și depărtări.

De aceea nici orașul nostru nu va fi dobîndit în volumul d-lui Rașcu alt loc, de cît acel ce-i s'a acordat în genere de către poeți: faima de oraș umbrit și întristat, pentru care poetul nu putea să aleagă un motto — de cît în Georges Rodenbach, cîntărețul orașului mort, — Bruges:

Oraș-cavou cu strade 'nguste și cu asfalturi de infern
In atmosferă cu surîsul rigid al dorului etern,
Inconjurat de dealuri triste sau de nostalgice cîmpii,
Oraș cu mahalăli ciudate și cu grădinile pustii,
Cu vechi clădiri patriarhale, sub ale căror bolți umbrite
Privesc figuri de castelane cu zîmbete nefericite,
Cu muzici vagi prin piețe albe și seara 'n parcuri cu fanfare
M'a obsedat atîta vreme parfumul tău de 'n-mormîntare...
O, m'ai purtat — copil — pe strade înghirlandate de castani,
Spre școli severe și înalte pierdute prin ogrăzi patrate,
Ai plîns asupra-mi dezolarea funebr'a norilor titani,
Și 'n piept mi-ai infiltrat demonic crepusculе insîngerate...
Mi-ai plîns poemele-ți de vise în triste nopți autumnale,
Cînd stropi de ploaie 'ndoliate, cu niște umede pumnale
Imi flagelau adînc simțirea... cînd goarnele visau trudite
Albastre rugăciuni pe 'ntinderi, sub cerurile ruginite...
Mă conduceai apoi de mînă prin praful negrelor cartiere,
Imi arătai clădiri cu parcuri și cu balcoane de mistere,
Mă îmbătai de somnolența ce lin pe umeri'ți apasă,
Și 'ntr'un tîrziu — pe uliți strîmbe — mă conduceai timid acasă.

Poet al discretei mîhniri și al melancoliei vagi, nu izvorită din suferințe propriu zise, autorul volumului vede pretutindeni pricini de înnourare... Iar orașului său i aduce poetica mustrare de a fi revărsat din tristețea lui peste visul însuși al tinereței, peste grădina parfumată a întîielor dorinți și visări:

...oraș de suferință, sub cerurile tale mate —
Ca smeul groaznic din poveste, zburînd cu zînele furate —
Ai prins în mrejele-ți de vise fecioara cu surîs de floare
Inoculîndu-i cu privirea melancolia ta ce moare.

Cine, într'adevăr, va măsura și va spune toată tristețea pe care a revărsat-o și a lăsat-o în sufletele generațiilor, orașul lipsit de avînturi, lipsit de bucurii, lipsit de noroc, — orașul tăcerilor fără măreție, orașul dorințelor neîmplinite?

Rodion

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

Istoricul bisericei şi seminarului Catolic

din Iaşi

II

In sfîrşit episcopul *Iosif Salandari* († 29 Dec. 1873) şi înmormîntat în lăuntru bisericei precum adevereşte placa de marmoră cu inscripţie latină, de lîngă altarul din stînga ridică altare de marmoră în număr de 3, aduce icoane numite „Via crucis" care înfăţoşează întreaga patimă a lui Hristos şi chiamă pe un pictor italian renumit, *Giuseppe Carta* din Palermo spre a da viaţă păreţilor şi bolţilor Catedralei, turnînd în culori acele chipuri pline de farmec, caracteristic picturei apusene care răpesc şi desfată ochiul privitorului.

In 1869 s'a terminat cu zugrăvirea bisericei. Cele 3 altare sunt ornate cu cîte un tablou mare pictat în oloiu, cel din mijloc reprezintă înălţarea maicei Domnului iar lateralele episoade din viaţa a doi sfinţi.

Corul vocal e acompaniat de acordurile armonice şi impresionante a unui orgi mărete şi sonore iar electricitatea a fost instalată pentru prima oră în această biserică din Iaşi prin aşezarea unui candelabru frumos în mijlocul bisericei care produce un efect surprinzător asupra celui care îl vede pentru prima oră luminînd; e dăruit de reposatul Antonio Girani.

Ca un fapt istoric şi vrednic de amintit mai pomenim că pe timpul ocupaţiunei ruseşti sub comandantul feldmareşalului *Romenzow*, clopotele din turnul bisericei erau destinate de a fi prefăcute prin topire în tunuri pentru armata rusă dar au fost salvate de la această soartă prin intervenţia unui colonel a cărui nume tradiţia nu ni la pastrat; [1]) ele fură redate bisericei Catolice, vestind astfel credincioşilor prin glasul lor sonor şi armonic mărirea Domnului pentru care scop au fost închinate acestui lăcaş.

In peretele de la mează zi se află aşezat un ceasornic solar avînd inscripţia: — anno 1813 — deci şi-a serbat anul acesta jubileul de 100 ani.

Cred a fi de un oare care interes reproducerea inscripţiunelor de pe clopotele scăpate de la un destin aşa de crud de a fi răspîndit groază şi moartea printre oameni în loc de armonie şi iubire frăţească.

Clopotul cel mare

— Campana haec in honorem B. imaculataeq. Virginis Mariae in coelos assuptae dicata cura et solicitudine A. R. P. praefecti, I. M. Panfily X urexit (sic) ano 1829. —

Adică: Acest clopot s'a ridicat în cinstea sfintei şi neprihănite fecioarei Marie, care s'a ridicat la cer, prin grija şi rîvna prefectului [2]) I. M. Panfili în anul 1829.

Clopotul mijlociu

La început e figura unei mîni, urmează apoi inscripţia:

— Diese Glocke Anna ist zum ewigen Andenken gewidmet von der im Iahre 1840 September 27 seelig Verstorbenen Anna von Gighstadt geborne de Conti für die Katholische Kirche Himmelfahrt Maria zu Iassy in der Moldau.

Traducerea: Acest clopot Ana a fost ridicat spre vacinica amintire a intra fericire adormitei Ana de Gighstadt născută de Conti, săvîrşită din viaţă în anul 1840 Sep. 27, pentru biserica catolică cu hramul înălţarea Maicei Domnului în Iaşi Moldova, urmează figura în relief a mîntuitoruiui restignit.

Clopotul cel mic

— Haec campana facta Hussüs pro Ecclesia Cocorinensi (sic) hungaror cura P. Adami Hartman minoritae Poloni Missonarij (sic) Apostolici 1777.

Traducere: Acest clopot sa făcut (turnat) la Huşi pentru biserica din Corni ungurilor prin stăruinţă părintelui Adam Hartman minorit polon misionar apostolic 1777.

Mai are un rînd cu litere chirilice:

In anul A. E. M. * X. C (ultima buchie e pe jumătate ştearsă).

Precum se vede acest clopot e cel mai vechi şi era destinat pentru altă biserică, nu se ştie prin ce împrejurare a fost adus la Iaşi.

Din cele arătate până aici cu drept cuvînt această biserică se poate numera printre cele mai vechi biserici din vechiul Municipium Iassiorum.

Pe lîngă această biserică, în ogradă din vremuri îndepărtate era şi o şcoală în care se învăţa limba Germană, romînă şi cîntări bisericeşti adecă la fel cu vechile şcoli de dascali care erau pe lîngă monăstirele de pe vremuri în care educaţiunea cea bisericească era predominantă, dar din această şcoală nu ieşa nici un preot ci ei veneau din Apus, neştiind de multe ori limba ţărei erau poloni, unguri, nemţi, italieni etc. aşa că de de mult se simţea nevoea ca legăturile sufleteşti între preoţii şi păstoriţii lor să fie mai strînse adecă ca cuvîntul Domnului să fie propovăduit şi în limba romînă care era înţeleasă de majoritatea credincioşilor căci se întîmplă de multe ori cînd preotul predica în nemţeşte, ieşau polonii din biserică sau cînd se predică în polonă ieşau nemţii motivînd că nu înţeleg cuvîntarea. Afara de aceasta mai erau şi alte inconveniente, crezîndu-se cîte odată unii credincioşi nedreptăţiţi de vre-un preot de alfă naţionalitate. Acest rău dăunător nu putea fi îndepărtat de cît numai prin crearea unui seminar local cu elemente indigene.

Intr'adevăr pela 1885 sub episcopul actual Nicolae Iosif Camilli, vin preoţii din Societatea lui Isus (S. I.), recunoscuţi ca buni organizatori de şcoli şi educatori, ei reorganizează vechia şcoală după normele şi programul statului fiind profesor şi un romîn căci toate obiectele se învăţau acum în limba romînă iar la 29 Sept. 1886 tot ei deschid primul seminar din Moldova, numai cu 3 elevi pămînteni, în casele de lîngă biserica catolică unde a remas până în Iulie 1907 cînd s'a mutat în casa proprie de lîngă Copou în dosul grădinei publice. Aceşti preoţi educatori după ce şi-au îndeplinit misiunea lor se retrag din Iaşi şi Moldova în Galiţia la 1906 iar în locul lor păstoresc acum preoţi indigeni numiţi seculari, absolvenţii seminarului local dintre care unii şi-au luat doctoratul în teologie urmînd cursurile de 2 ani la universitatea din Innsbruck (Tirol).

Cel dintăi director a şcoalei şi a seminarului a fost Păr. Francisc Xaverin Habeni S. I. mort în Iaşi 1894 şi înmormîntat în cimitirul Eternitatea; îi urmează Păr. Felix Wiercinscki S. I. fost profesor, de numele lui e legat o bună parte din istoria micului seminar; la 1897 el se retrage şi e numit Păr. Urban Ianik S. I. care remîne pînă la 1900 fiind înlocuit de Păr. Augustin Wagner S. I. fost profesor de musică iar între 1905 Martie 3 şi 1906 Oct. 17 au fost doi vice rectori. Păr. Iosif Wasilewski S. I. şi Adalbert Baudiss S. I. In 1906 sunt trimişi 2 seminarişti la Universitatea din Innsbruck unde iau doctoratul în teologie şi actualmente sunt profesori la Seminar.

(Va urma)

Iassiensis

1) Schmidt, desigur autorul pomeneşte de alte clopote căci ocupaţia rusa sub pomenitul comandant a fost între 1769—1774 pe cînd actualele clopote au inscripţia 1777—1829.

2) Episcop fără scaun.

Litere-Ştiinţe-Arte

Autografe.—Din fascicola de probă a excelentului „Album artistic" pe care-l prepară librăria editoare Ignatz Herz în beneficiul Flotei Naţionale, extragem următoarele autografe remarcabile, în care a colaborat Curtea noastră Regală şi Princiară:

„Tare ca vîntul, tăcută ca şi cărmaciul, croeşte-ţi cărarea peste talazuri, ţara mea!" *Elisabeta.*

„Ense et aratro" (Cu sabia şi cu plugul) *Carol.*

„Nu a celor iuţi este alergarea; nu a puternicilor—rezbelul. Ci pe toţi îi află timpul şi întîmplarea". *Maria.*

„Toate cîte-ţi sunt la îndămînă, fă-le să-'nsemne puterea ta". *Ferdinand,*

„Fier şi aramă sunt încuetorile tale; ca zilele tale şi puterea ta" — *Elisabeta, Carol, Maria, Nicolae, Ilcana, Mircea.*

E de prisos să mai adăogăm că toate autografele sunt însoţite nu numai de portretele Autorilor, dar şi de splendide ilustraţii ocazionale, aşa că „Albumul" va fi o lucrare artistică de o rară valoare.

*

Georges Clémenceau va scoate un ziar cotidian „L'homme libre".

„Vreau ca ziarul meu să fie al republicei atheniene—spunea bătrînul ziarist amicilor săi—şi doresc să se înţeleagă lucrul acesta după numele ce poartă".

Un moment era vorba să se cheme ziarul „L'Agora", dar s'a revenit.

*

S'a reprezentat la Paris pentru a 1000 oară „Cyrano de Bergerac" de Edmond Rostand.

*

Sacha Gutiry, care-şi reprezintă propriile sale piese în Italia, unde călătoreşte cu o trupă dramatică, a fost primit cu mare distincţiune in cercurile teatrale şi literare italiane.

*

STRUNA ZILEI

REGATUL-OPERETĂ

Muntenegrul face mair pregătiri pentru un războiu cu Austro-Ungaria.

(Telegramele de eri)

Bani i-o 'mprumută: socot,
Cu vr'o două zeci la sută;
Dar soldaţii oare, tot
Cu dobîndă-i împrumută?

INFORMAŢII

Aeroplanul „IAŞUL". — După cum am anunţat, aeroplanul „Iaşul" a fost comandat, şi va fi adus la Iaşi pe la flnele lui Mai.

La facerea comandei, s'a depus din sumele adunate, prin d. Stefan A. Negruzzi, prefectul judeţului, suma de 12 mii lei.

Cum nu s'au strîns toate sumele subscrise, s'a intervenit la toate persoanele cari au primit liste să le înainteze Prefecturei, împreună cu sumele adunate.

Am anunţat la timp, că la adunarea generală a societarilor Creditului Urban Iaşi, un mare număr de societari, în vedere de a veni în ajutorul construirei Aeropanului cît mai curînd, au prezentat biuroului o declaraţie de renunţare la dividendul ce li s'ar cuveni, care să fie distribuit, Aeroplanului şi flotei naţionale.

Cum la adunare n'au luat parte de cît o parte din societari, cari au reprezentat pe cei absenţi prin procuri, aşa că nu toţi au luat cunoştinţă de propunerea ce s'au făcut spre a adera la ea, d. Stefan Negruzzi, prefectul judeţului, iniţiatorul subscripţiei, încredinţat că şi d-nii societari cari n'au fost faţă la adunarea generală, vor adera după ce li se va aduce la cunoştinţă acest fapt, le-a adresat următoarea scrisoare:

Stimate Domn,

In scopul de a veni în ajutorul construirei aeroplanului „Iaşul" şi a flotei naţionale, un important număr de domni societari ai Creditului Urban din Iaşi, cu ocaziunea adunărei generale din 17 | 30 Martie a. c. au prezentat biuroului o declaraţiune de renunţare la dividendul ce li s'ar cuveni din beneficiul anului 1912—1913, destinînd din aceşti bani, 25 la sută pentru aeroplanul „Iaşul" şi 75 la sută pentru flota naţională.

Cum doresc a strînge toate sumele subscrise şi a face, cît mai repede, comanda zisului aeroplan, vă rog ca şi d-v care desigur sunteţi animat de aceleaşi înalte şi nobile sentimente, să procedaţi la fel, iscălind alăturata, pe care detaşînd'o, vă rog a o trimete prin poştă Creditului Urban din Iaşi.

Odată cu cele mai vii ale mele mulţumiri vă rog a primi şi asigurarea deosebitelor mele consideraţiuni.

Şt. A. Negruzzi
Prefect al judeţului Iaşi

La această scrisoare s'a ataşat şi un formular de declaraţie pe care societarul semnînd-o, va înainta-o Direcţiunei Creditului.

Propunerea făcută de d-nii societari la adunarea generală a creditului, de a se renunţa la dividendul ce li s'ar cuveni, înfăptueşte o măsură căreia i se cuvine, toată lauda. Nu ne îndoim că se va găsi vre unul dintre societari, care, nerenunţînd la neînsemnata suma ce i s'ar cuveni, ar stavili realizarea acestui măreţ gest de patriotism local.

Această sumă, pe care societarii ar dărui-o indirect, ar putea grăbi aducerea acestui aeroplan, care din înălţimile văzduhului va porni acolo unde datoria l'ar chema drept strajă a hotarelor, pe care viitorul ni le arată mai largi, de cum le-a îngustat vitregia soartei noastre.

Legea pentru organizarea aeronauticei militare a fost sancţionată de M. S. Regele.

S'au făcut următoarele transferări în corpul medical din nordul Moldovii:

D. dr. St. Gr. Bejănaru, actual medic provizoriu al spitalului Uriceni şi circumscripţiei Flămînzi (Botoşani), provizoriu, în postul vacant de medic al circumscripţiei Deleşti (Vaslui);

D. dr. Perieţeanu C Ion, actual medic provizoriu al spitalului şi circumscripţiei Măicăneşti, provizoriu în postul vacant de medic al spitalului circ. Fălciu;

D. dr. Emil Ropală, provizoriu în postul de medic al spitalului Uriceni şi circumscripţiei Flămînzi (Botoşani);

Pe ziua de 1 Mai stil nou s'au făcut următoarele modificări în mersul trenurilor din gara locală:

La Dorohoi pleacă dimineaţa, un tren la 5.35, şi altul la 8.25, sosirea din Dorohoi la 11.35. La Bucureşti plecarea dimineaţa la 7.20.

Directorul ziarului „Glasul Basarabiei" ne scrie că a redus pentru România abonamentul de la 5 la 3 ruble. Această reducere, a făcut o cu scopul ca să dea putinţă unui număr mai mare de romîni să se aboneze la unicul ziar romănesc din Basarabia, fără de sprijinul cărora nu va putea trăi.

Indemnăm pe cititorii noştri să dea un cît mai întins ajutor acelui singur ziar romînesc pe care-l au înstrăinaţii noştri fraţi din Basarabia.

Aseară numitul Iţic Goldstein căzînd pe stradă a murit subit.

Serbarea meseriaşilor romîni din Hîrlău.—Datorită stăruinţei şi îndemnului avocatului C. Deleanu, primarul oraşului în Hîrlău, meseriaşii au corporaţie şi bancă proprie. A treia zi de paşti, a pus bazele şi a cercului, meseriaşilor romîni numit „Frăţia". Scopul cercului e unirea meseriaşilor pentru a se ajuta reciproc, a se cultiva prin conferinţi, biblioteci şi a face petreceri populare la aer curat vara şi iarna baluri şi şezători.

Pe la ora 3 p. m. în număr de peste 70 meseriaşi, pornesc în sunetul muzicei de la sediul corporaţiei la o grădină din marginea oraşului.

Aici, preotul I. Parfenie, le vorbeşte despre demnitatea muncii şi forţa, ce ar constitui-o prin unire, în Hîrlău, meseriaşii romîni.

In acest senz le vorbeşte şi medicul veterinar I. Popescu. Iau cuvîntul şi mai mulţi meseriaşi şi se aclamă ca preşedinte al cercului, Preot I. Parfenie, casier meseriaşul I. Porusnicu şi un comitet de 12 meseriaşi.

Spre seară în sunetul muzicei, şi în urale de trăiască meseriaşul romîn, a străbătut oraşul pînă la locuinţa Preotului Parfenie, preşedintele cercului. Aici meseriaşii aclamă pe noul lor preşedinte, însuşi fiu de meseriaş şi pe simpaticul primar al oraşului, C. Deleanu, ce susţine în mod real ridicarea muncii naţional.

Corespondent

Examenul de Capacitate al medicilor de spitale speciale, ce urmă să se ţină luna aceasta, a fost amînat pentru ziua de 4 Mai.

Cu prilejul modificării mersului trenurilor, s'au prevăzut vagoane de dormit trenurilor exprese No. 1 | 42 şi 2 | 41 care circulă între Iaşi—Bucureşti, precum şi trenurilor 17 şi 18 între Burdujeni şi Bucureşti.

Se ştie că în „Monitorul Oficial" No.12, au fost publicate promulgarea legei modificatoare a pensiilor militare şi rectificare a pensiilor ofiţerilor, scoşi din oficiu între anii 1912—1913.

Aceşti pensionari sau urmaşii lor pot adresa imediat cererile de rectificarea pensiilor, cu începere de la 1 Aprilie 1913, însoţite de certificatul primăriei că trăesc, ministerului de finanţe (serviciul pensiilor).

In ziua de 14 April a avut loc, la Babadag, logodna d-rei Lucia Manoilescu, o distinsă profesoară, cu d. Alex. Costin, magistrat.

Felicitări.

Ieri după amează, s'au întrunit membrii cooperativei „Renaşterea" pentru a se sfătui faţă de frecventele neachitări a comenzilor efectuate de către această croitorie.

Astăzi, fiind sărbătoarea „Isvorul Tămăduirei", au fost suspendate lucrările de birou de la Direcţiunea Mitropoliei locale.

In învăţămîntul secundar al băeţilor din localitate sunt vacante: 7 ore de pedagogie,—14 ore practică pedagogică,— şi 12 ore caligrafie.

Doritorii de a ocupa, vor petiţiona la minister pînă la 15 Mai.

De închiriat *3 apartamente a cîte 2 sau 3 odăi precum şi una magazie zidită pentru marfă.*
A se adresa strada Lozonski 12 la d. Schönblum.

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

De Inchiriat *Un apartament în strada Codrescu No, 7 complect reparat, compus din 5 camere spaţioase cu un antret, bucătărie, pivniţă, curte etc. cu preţ avantajos.*
A se adresa d-lui I. A. Scriban. str. Codrescu No. 7.

De vînzare Pari pentru viţe americane. A es adresa d-lui M. Haller strada Albă 9.

De Inchiriet *de la 23 April 1913, un apartament compus din patru camere, sufragerie şi bucătărie, situat în str. C. A. Rosseti (de jos) 47, în faţa Palatului Administrativ.*
A se adresa d-lui avocat Grig. N. Teodoru str. Ştefan cel Mare, în curtea bisericei Sf. Dimitrie Balş.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:
„EDIŢIA II-a din
MARELE
Dicţionar latin-romîn
de
IOAN NĂDEJDE
Această nouă ediţie (700 pagini) este cu desăvîrşire schimbată şi mult adăugită.
Preţul acestui dicţionar, **cel mai complect şi cel mai bun din ţară e de 10 lei.**
Atenţiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate şi vor primi la apariţie Dicţionarul franco. Numele abonaţilor vor figura într'o listă specială în corpul dicţionarului.*

Comemorarea lui Vasile Conta.—Următorul apel a fost lansat de către Societatea de Cultură Pozitivă:

Duminecă 21 April c., împlinindu-se 31 ani de la moartea marelui cugetător romîn Vasile Conta, se va face o vizită comemorativă la mormîntul său de la cimitirul „Eternitatea".

La această solemnitate ce va fi în spiritul ideilor sale filosofice, este chemată a lua parte toată lumea care apreciază cinstea şi înălţarea ce le răsfrînse asupra Iaşilor şi ţării, acest strălucit fiu al lor.

Participanţii se vor întîlni *dimineaţă la ora 9 precis în piaţa Unirei*, de unde vor porni la cimitir, unde se vor cuvînta cele de pomenire, spre slava marelui filozof.

Eri a avut loc căsătoria d rei Eliza Orenştein cu d. Constantin Rick, Şef scontului de la Banca Scont.

Cu trenul de azi dimineaţă, tînăra pereche au plecat la Berlin.

D. Ştefan Negruzzi, prefectul Judeţului însoţit de d. Botez, directorul prefecturei, Inginerul Şef al Judeţului şi Comandantul Jandarmilor rurali, au fost eri cu automobilul în Judeţ, inspectînd comunele Podul-Iloaei, Hoiseşti şi Dumeşti.

D. Prefect, a vizitat Şcoalele, primăriile şi drumurile din Comuni, dispunînd ca în campania de lucru a anului curent, să se facă toate separaţiunile propuse până acum, precum şi acele găsite în inspecţiile ce face.

Următoarele schimbări s'au mai făcut în personalul serviciului telegrafo-poştal din localitate:

D-ra Varvara Alexandrescu a 'fost numită auxiliară a 80 lei Lunar; d. Th. Văcăreanu, oficiant de gradul I, a fost mutat de la telegraf la oficiul poştal; d na şi d. Ştefănescu au fost deasemenea mutaţi de la telegraf la oficiul poştal; d-ra Aneta Aritonovici a fost detaşată pe 30 zile la poşta din Vaslui; d. V. Chiţu, conductor de clasa IV, a fost transferat de la Iaşi la Bucureşti; d. Th. Cucu de la oficiul Iaşi, a fost mutat la Adjud; d. Gh. Moroşanu a fost mutat dela Iaşi, conductor la oficiul din Paşcani.

Ziarul parizian „Comedia" anunţă că compatriotul nostru *De Max* va interpreta un rol principal în noua piesă franceză a lui Gabriele D'Annunzzio „Pisanella sau Moartea parfumată". Rolul eroinei va fi creată de Ida Rubinstein, artista avorită a marelui scriitor.

Pe ecranul cinematografului Pathé Frères din vasta sală a circului Sidoli, se proectează astă seară Vineri una din cele mai extraordinare înscenări:

„Banda Tigris", cel mai senzaţional film apărut pînă în prezent; faptele celebrilor pungaşi din străinătate descoperite; extraordinare peripeţii dramatice; lupte înverşunate între banditul-cavaler „Tigris" şeful bandei şi neobositul Roland, şeful siguranţei. „Banda Tigris" este o desfăşurare plină de scene şi situaţii din cele mai ingenioase, păsuri din cele mai îndrăzneţe cari uimesc pe spectatori. —„Banda Tigris" este un film senzaţional al zilei, care a obţinut un succes fenomenal pretutindenea. Se reprezintă desfăşurarea complectă, seria I a şi a II-a (sfîrşitul).

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Trupa japoneză Fuzinachi. Exerciţii acrobatice extraordinare.

Cel mai nou număr din Pathé Journal.

Portretul lui Bebe, scene comice.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua şi seara la 9 ore mare reprezentaţie obişnuită.

Duminică program nou cu două matineuri şi reprezentaţie serală. In programul matineului al doilea se va readuce „Banda Tigris" ambele serii în acelaş program.

Luni 22 şi Marţi 23 Aprilie, „Contesa Neagră" cu d-ra Gabrielle Robinne dela Comedia Franceză.

Mercuri 24 şi Joi 25 April: Maître de Forges (Mîndrie şi Amor) de Georges Ohnet. In rolul principal „Claire de Beaulieu" apare pentru prima oară celebra tragediană d na Jane Hading, cea mai frumoasă femee a Franţei, steaua Comediei Franceze din Paris.

Ultime Informaţii

„L'Indépendance Roumaine" este informată că d. P. P. Carp are intenţiunea de a veni duminică în Capitală pentru o consfătuire cu comitetul executiv al partidului conservator.

Pe ziua de 15 Aprilie, d. dr. Mezincescu, distinsul profesor iaşan, a fost numit sub-director general al serviciului sanitar superior.

In „Monitorul oficial" a apărut decretul regal prin care d. Valeriu Roşculeţ, actual medic primar definitiv al judeţului nostru, a fost transferat şi înaintat pe ziua de 15 April în portul de inspector general sanitar înfiinţat, prin noul budget.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, soseşte mîine dimineaţă în localitate.

D. ministru va fi, între orele 5—7 la clubul conservator-democrat.

Marile jocuri de oină pe platoul Copoului vor fi costumate. Elevele şi elevii, în costume vor oferi astfel o priveliste foarte pitorească.

La tribunalul Iaşi sec. III-a s'a prezentat astăzi statutele unei noi societăţi de ajutor reciproc cu denumirea de „Ştefan Vodă".

Groaznică încercare de sinucidere.—Serva Catinca Raşeanu în etate de 60 ani, în serviciul d-nei Elena Tufescu, din fundacul 40 Sfinţi, refugiindu-se eri după amează în dosul unei bucătării şi-a turnat gaz pe corp şi pe haine şi-a dat foc.

La ţipetele ei disperate sărind mai mulţi oameni, au reuşit să stingă flacările, care produsese nenorocitei deja grave arsuri.

Cu ambulanţa Salvărei, biata femee, a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon.

D. I. Scripcă, subşef de secţie la administraţia financiară a fost avansat şef de secţie.

D. I. Baltă, controlor cl. I. a fost avansat şef de secţie,

D. N. D. Poppa agent de constatare clasa II-a a fost avansat cl. I.

Congresul inginerilor din întreaga ţară, care urma să ţie la Iaşi, la 1 Mai, s'a amînat pentru Septembrie.

Mercuri, 24 April, fiind ziua onomastică a M. S. Reginei, se va oficia un Te deum la Mitropolie.

Au sosit aseară în localitate d-nii Dimitriu, inspector şi Popovici, sub-inspector al meseriilor. Astăzi d-lor au vizitat Cassa Medicală.

Agenţia „Thalia" face inscrieri pentru cele două excelente spectacole ale trupei Teatrului Naţional din Capitală: „Painjenul" şi „Chemarea Codrului".

Judiciare. — D. I. Renz devine proprietarul imobilului din str. Trompeta No. 2.

— D. Veniamin Costachi cesionează d-lui S. Grosvald chiria imobilului său din Galaţi, str. Cuza-Vodă No. 21 şi 31.

— D. Iulian Dimitriu vinde d-lui I. C. Teodorescu, maşinele şi întreaga instalaţie a cinematografului „Apollo" din str. Ştefan cel Mare.

— Se creiază o societate comercială între d-nii I. Teodorescu şi Gh. Neculau pentru exploatare de exploatare de spectacole cinematografice.

O excursie în Rusia. — Aseară s'au întors în localitate, venind din Rusia, cei 24 de liceani şi 6 profesori, care sub conducerea d-lui profesor Vasile Teodoreanu au făcut o escursiune de 10 zile vizitîne Odesa, Sebastopol, Ialta şi Crimeia.

Autorităţile ruseşti au întîmpinat cu multă bunăvoinţă excursia românească, acordîndu-i o reducere de 50 la sută pe C. F. şi pe căile de apă. Escursioniştii au fost găzduiţi în fie care localitate la internatele liceelor.

O impresie dureroasă a făcut asupra escursioniştilor constatarea că studenţii şi liceanii romîni din Basarabia se exprimă cu foarte mare greutate în limba românească.

Un grup de Romîni basarabeni s'au arătat foarte descurajaţi că din regat le vine puţină încurajare şi mai nici un sprijin. Ziarul *„Glasul Basarabiei"* a fost scos cu mari sacrificii, dar fără o subvenţie serioasă e ameninţat să înceteze apariţia. Liga culturală — opuneau basarabenii — ar avea datoria să subvenţioneze acest ziar, care e menit să aibă un rol deosebit în mişcarea de desrobire sufletească a Moldovenilor înstrăinaţi.

Ţaranii pe care i-au întâlnit excursioniştii au dat cu toţii dovadă că şi-au păstrat limba aproape neatinsă. Doi marinari romîni din marina rusă găsiţi la Sebastopol au legat repede prietenie cu excursioniştii cărora le-a spus cu mîndrie că dînşii sunt moldoveni.

P.

2 sau 3 odăi şi bucătărie

în centru (poate fi şi în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.

ULTIMA ORA

Bucureşti 19 Aprilie

Panica din Viena

Cercurile diplomatice din Capitală speră în rezolvirea pacinică a situaţiei externe

Rusia şi soarta oraşului Scutari

Viena.—O ediţiune extraordinară a lui „Neues Viener Tageblat" anunţă că Imparatul a convocat pentru mîne un consiliu de coroană extraordinar, la care vor participa pe lîngă miniştri comuni doi preşedinţi de consiliu. Imparatul a primit azi dimineaţă într'o lungă audienţă pe Contele Bertchold şi pe şeful statului-major, generalul Konrad.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din cercurile ruseşti, că guvernul din Petersburg continua a fi ferm decis să facă să se realizeze deciziile luate de puteri cu privire la Scutari. Rusia este de părere că acest oraş trebue să rămîie albanezilor. Rusia nu indică cum hotărîrile Puterilor ar putea fi realizate, dar ar regreta o acţiune precipitată sau isolată, pentru că s'ar putea compromite atunci acordul Puterilor. Rusia a insistat că menţinerea păcei europene este sarcina cea mai importantă şi că toate metoadele pentru a face să se valoreze voinţa Puterilor ar trebui privită sub acest punct de vedere.

Panica din Viena

— Conferinţa de azi —

Se aşteaptă la Viena, ca trupele să pornească azi spre Muntenegru

Cercurile diplomatice din Capitală şi conflictul

Viena.—Faptul că conferinţa din Londra s'a amînat din nou pe Luni, fără a lua o hotărîre definitivă, a produs aci o adevărată panică.

*

Viena. — In faţa Palatului, unde se ţine azi Conferenţa miniştrilor comuni, staţionează o lume imensă.

In momentul cînd ni se telegrafează, Conferinţa continuă încă.

*

Viena.—Ziarele sunt cele mai multe pesimiste. Părerea dominantă este, că acţiunea militară a Austriei, trebue să fie de azi fapt îndeplinit.

*

Berlin.—Ştiri din Londra arată, că reprezentanţii triplei înţelegeri, au acceptat ca Austria şi Italia, să primească mandatul pentru o acţiune în contra Muntenegrului.

Apoi Conferenţa s'a amânat pentru Luni.

*

Paris. — Aci domneşte o părere mai optimistă. Se crede că neînţelegerea cu privire la soarta oraşului Scutari, se va aplana pe cale pacinică.

Ziarele anunţă, că şi la Londra domneşte aceiaşi părere optimistă.

*

Viena. — Până la această oră, conferinţa miniştrilor continuă încă.

In oraş domneşte o vie îngrijorare.

Se crede că chiar azi trupele austriace vor porni spre Muntenegru.

*

Bucureşti. — In cercurile diplomatice din Capitală, se crede că situaţia nu este atît de gravă şi că conflictul din pricina Scutarilor se va aplana pe cale pacinică.

In tot cazul, nu e probabil isbucnirea unui răsboiu din cauza aceasta.

*

Viena.—Din pricina ştirilor alarmante, bursele din Viena, Londra şi Paris s'au resimţit, prin scăderi simţitoare ale valorilor.

Asasinarea lui Hassan-Riza

Constantidopol.—Marele vizir a primit confirmarea de asasinarea fostului comandant al Scutarilor Hassan-Riza, noaptea în momentul cînd părăsea domiciliul lui Esad paşa.

Lupte în Albania

Athena.—Din Corfou vine ştirea că se aude o puternică canonadă din spre Valona. Se crede că trupele lui Djavid Paşa fiind lîngă Valona au ocupat oraşul.

In chestia Scutarilor

Acţiunea militară a Austriei se consideră fapt îndeplinit.—Conferinţă.

Viena.—Mîine va avea loc o conferinţă a miniştrilor comuni, sub preşidenţia contelui Berthold.

*

Viena.—Ediţiile speciale ale ziarelor, prin care se arata agravarea situaţiei au fost confiscate.

*

Viena.—Ziarele anunţă că răspunsul Muntenegrului constitue o respingere formală a cererilor Austriei.

Faţă de aceasta, acţiunea militară a Austriei, e considerată ca fapt îndeplinit.

*

Viena. — Participarea Italiei la acţiunea militară, a Austriei, este asigurată.

Preliminările păcei

— Textul notei Puterilor —

Constantinopol.—Iată textul notei Puterilor: Subsemnaţii ambsadori ai Austro-Ungariei, Angliei, Franţiei, Rusiei, Germaniei şi Italiei, avem onoarea a încunoştiinţa guverunl imperial otoman că Puterile primind respunsul statelor aliate la nota prin care formulau bazele păcei şi luînd act de primirea acestor baze, le-au invitat să înceteze imediat ostilităţile şi să se desemneze pe plenipotenţiarii lor, de asemenea şi locul de întrunire pentru negocierele de pace.

Prin prezenta notă, îndeplinesc sarcina guvernelor lor respective de a face şi Turciei aceiaşi invitaţiune în numele lor colectiv.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

25,000 lei No. 23,619.

3,000 lei No. 37,785.

2,000 lei No. 58713, 27023, 33966.

1,000 lei No. 45080, 49075, 7272 38151, 36394, 20275, 26748, 34534 45631 48528.

500 lei No. 14090, 29790, 41555 37244, 56843, 12845, 19050 19557 28351 45080, 46271, 57864, 57857, 934, 4110 7853, 15430, 22070, 23073, 51224, 51390 11224, 16578, 20140, 21188, 24584 39756 49399, 51499.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* **Bahnele** *cu* **Borasca** *şi cu hliza* **Nemerniţa** *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

SCRISOAREA PRINŢULUI CAROL

Spulberarea unei calomnii

— Ziarul „Viitorul" minte cînd afirmă că ministerul de lucrări publice a dat vre o concesie pentru furnizarea de cărbuni necesari serviciului maritim.

Bucureşti.—Pe ziua de azi ziarul „Viitorul" cearcă a se întrece cu cel mai murdar pamflet din Capitală, debitînd pe seama ministerului de lucrări publice o sumă de calomnii într'un articol lung şi insipid.

Astfel „Viitorul" afirmă, că din partea ministerului de lucrări publice s'ar fi dat furnizarea de 30,000 tone de cărbuni necesari serviciului maritim unei societăţi ungureşti.

Ziarul „Pressa" răspunzînd *Viitorului*, stabileşte că totul nu este de cît o vulgară calomnie, şi afacerea inventată de a întregul.

Nu 30,000 de tone, dar nici o tonă de cărbuni, n'a fost concedadată de ministerul lucrărilor publice vre unei societăţi străine.

Elevii în vacanţă

Escursiunile organizate de Ministerul Cultelor —

Bucureşti.—Escursiunile şcolare, organizate în anul acesta de ministerul de culte, se vor face în 3 serii.

Prima serie cuprinde elevii din **Moldova**. Ei vor vizita, Galaţii, Brăila, Delta Dunărei, Constanţa şi Valea Prahovei.

A doua serie cuprinde elevii din **Oltenia**. Aceştia vor vizita Piatra Neamţ, Mînăstirele şi cîteva oraşe din Bucovina.

A treia serie cuprinde elevii din **Muntenia**. Ei vor vizita staţiunile balneare, Călimăneşti, Căciulata, apoi oraşul T.-Severin.

Toate aceste escursiuni vor avea loc în luna Iunie.

Alegerea episcopală

Bucureşti. — Marele colegiu electoral, se va întruni Duminică 28 Aprilie spre a alege un episcop al Rîmnicului.

Se crede că în scaunul vacant, va fi ales I. P. S. arhiereul Sofronie Craioveanul.

Manevrele sanitare

Bucureşti. — Manevrele sanitare vor avea loc, în anul acesta în acelaşi timp cu manevrele de toamnă nu separate ca în anii precedenţi.

Afacerea Goliescu

Bucureşti. — Parchetul militar continuă instrucţia în afacerea Goliescu.

Autorităţele militare însă desmint svonul, că s'ar fi interceptat o scrisoare, din care ar rezulta deplina vinovaţie a capitenului Goliescu.

Recepţionarea Cargobotului „Carpaţii"

— D-nii miniştri Hîrjeu, Badareu şi Arion la Constanţa —

Constanţa.—După cum v'am comunicat, noul cargobot „Carpaţii" a sosit eri la Constanţa, venind din Rotterdam.

Au fost de faţă la sosire, d nii miniştri Hîrjeu, Badareu şi Arion.

Noul cargobot a costat 1.000.000 lei.

Are o încăpere de 7200 tone şi face 12 mile pe oră, avînd o forţă motrice de 2500 cai.

Cargobotul „Carpaţii" are o lungime de 124 metri şi o lăţime de 17 metri.

Echipagiul vasului se compune din un comandant, 3 ofiţeri, 3 mecanici şi 28 marinari.

Cargobotul va pleca la Galaţi şi de aci la Brăila, unde probabil va primi cuvenitul Botez.

Scrisoarea Prinţului Carol

Bucureşti.—A. S. Regală, principele Carol, printr'o scrisoare adresată d-lui Titu Maiorescu, declară, că pune la dispoziţie consiliului de miniştri, 50,000 lei, din dotaţia sa, şi autoriză consiliul de a crea ori ce fel de instituţie, cum va crede de cuviinţă.

Consiliul de miniştrii s'a şi ocupat de aceasta, şi a hotărît ca din suma pusă, cu atîta grabă la dispoziţie de către Principele Carol, să se înceapă construirea primilor şcoli rurale.

Nenorocirea din Caracal

Caracal. — Azi dimineaţă o nenorocire s'a întîmplat la cîrciuma d-lui D. Bădescu, în împrejurările următoare:

Urmînd a se coborî un vas în pivniţă, la un moment dat polobocul s'a prăvălit şi a căzut peste muncitorul Costică Musteaţă, care după cîte-va cl pe a încetat din viaţă.

Jocul de oină

Bucureşti. — Ministerul de culte, a fixat pentru 10 Mai, concursul de oină între elevii şcoalelor secundare din ţară.

Escursiunea prinţului Ferdinand

Bucureşti.—A. S. R. Principele Ferdinand, împreună cu principele Wilhelm de Hohenzollern, şi însoţiţi de un grup de ofiţeri, vor pleca Duminică la Galaţi, de unde se vor îmbarca pe Iahtul regal „Ştefan cel Mare" pentru o escursiune pe Dunărea.

In afacerea Goliescu

— Corespondentul special al „Opiniei" află amănunte precise de la parchetul militar—

Bucureşti. — Faţă cu ştirile răspîndite, că s'ar fi descoperit o scrisoare cu conţinut grav în sarcina căpitanului Goliescu, corespondentul nostru special, s'a adresat direct parchetului militar.

Iată ce ni comunică corespondentul nostru:

„— La parchetul militar, unde m'am adresat, mi s'a spus, că acum o septămînă, căpitanul Goliescu dăduse o scrisoare soldatului Teodorescu, pentru a o înmîna mamei sale.

Soldatul încredinţă scrisoarea comandantului regimentului de Prahova, care o trimise ministerului de răsboiu.

Am putut ceti scrisoarea. In ea, căpitanul Goliescu se plînge că e bolnav de nervi şi roagă pe mama sa să-l mai visiteze în închisoare.

Nemic alta.

Cu această ocaziune mi s'a mai comunicat de la parchetul militar, că instrucţia afacerei continuă şi că mîine vor fi ascultaţi noi martori.

Imbunătăţiri la trenurile Bucureşti-Iaşi

Bucureşti.—Pentru a pune capăt aglomeraţiei ce domneşte azi în trenurile accelerate Bucureşti—Iaşi, d. Al. A. Bădăreu, Ministrul lucrărilor publice, a intervenit la direcţia căilor ferate, care s'a grăbit astfel a lua o sumă de dispoziţiuni folositoare.

Ast-fel cu începere de la 1 Iunie stil vechiu, trenul accelerat, care pleacă la ora 9.05, din Bucureşti spre Iaşi, va cuprinde un număr de vagoane intreit mai mare ca astăzi.

Toate aceste vagoane în plus, vor face numai distanţa până la Mărăşeşti, adecă până la localitatea unde aglomeraţia e mai mare.

Ele vor fi ataşate apoi la trenul de Iaşi, spre Bucureşti.

In acelaşi timp, ţinîndu-se seamă de voinţa generală, de la acea dată se vor ataşa la acceleratele Iaşi—Bucureşti şi Bucureşti—Iaşi cîte 2 vagoane cu paturi.

In sfîrşit de la 1 Iunie, se vor ataşa la aceste trenuri noile locomotive „Pacific".

Un număr de 12 locomotive de acest fel, vor fi aduse zilele aceste în Capitală.

Princesele la Sinaia

Bucureşti. — A. A. L. L. Regale Princesele Elisabeta şi Mărioara au plecat azi la Sinaia.

Pentru cetirea comptorilor la abonaţi căutăm

Un tînăr

serios, cu bune maniere şi rezistent la curse.— In vederea trecerei lui în servicii mai importante cu timpul, preferăm pe acei cu mai bună şcoală şi cunoscători ai limbei germane.

A se adresa ofertele, conţinînd indicaţiile necesare spre a ne putea orienta asupra aptitudinilor reflectanţilor, la

Uzina centrală de Electricitate din Iaşi

Str. Moţoc 38.

De Inchiriat *dela Sft. Gheorghie a. c, casele din strada Elena Doamna (foasta str. Albă) proprietatea D-nei dr. Popovici şi a d-lor Terenti, compuse din 6 camere, 2 antrete, cameră de servitor, bucătărie, spălătorie, grajd, pivniţă, magazii, etc.*

Instalaţie de apă şi canal.

A se adresa d-lui avocat Oswald Teodoreanu str. Mirzescu 13.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult 10—11 şi 3—5.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Froţii Bachstetz.*

De Inchiriet *dela 23 Aprilie 1913 una magazie, str. Ştefan cel Mare 56, vis à viz de Banca Naţională ocupată în prezent de Băcălia Haiez. A se adresa la administraţia Bisericii Catolice.*

VACCINARI

practică

Dr. A. STEUERMAN

— Str. Cuza-Vodă 13 —

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Staginea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Traian, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASA DE ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă. Preţuri modeste

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţie asigurărilor la 31 Dec. 1911

92,127 polite de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" incheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaioase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

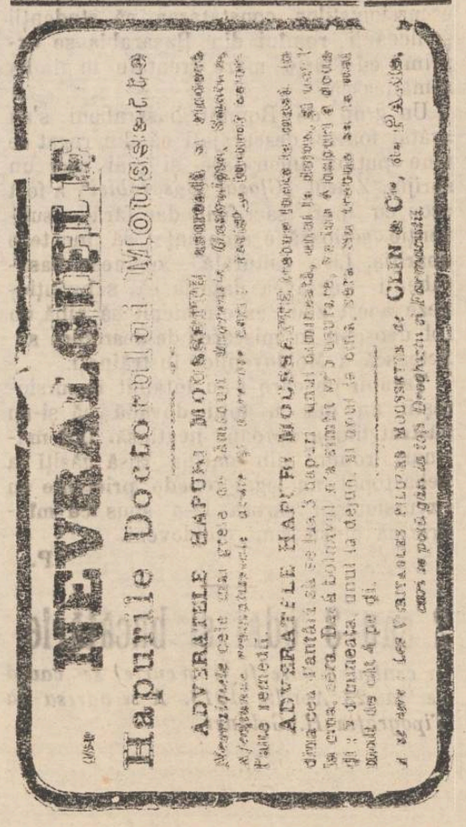

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1861 —Duminică 21 April 1913

Răsboiu ori diplomație

Acum cînd toată Europa se află în mare strîmtorare, pentru că nu se știe ce aduce ziua de mîini, acum cînd conducătorii Statelor și o sumă de spirite alese se ostenesc a găsi mijloacele pentru ca pacea de atîtea ori amenințată să ajungă o dată a fi bine și solid statornicită, acum noi, în fericita Romînie suntem în preziua unui războiu intern.

Generalul, care va să conducă trupele la asalt e gata. Lumea politică de la noi ca și cea de peste granițe îl știe. Este fostul ministru de până ieri al Domeniilor, d. N. Filipescu.

Armata însă cu care se va da luptă?...

Motivul? Cel pe față: înmormîntarea demnității noastre naționale, cu ocasiunea conflictului balcanic, căci se susține că diferendul nostru cu Bulgarii s'a tranșat — ceia ce de altfel nu știm pozitiv — cu prea puțin cîștig pentru noi, atît material cît și moral. Vor fi însă și motive de altă natură cari explică mișcarea de care vorbim. Cei în curent cu desfășurarea evenimentelor politice de acum șase luni le vor înțelege perfect.

Chestiunea exterioară însă e prea importantă și de aceia merită să rețină atențiunea tuturor, atît dintre mai mărunți cît și dintre cei mari din țara asta.

Pentru rezolvarea unui conflict internațional stau la îndămîna Statelor două mijloace: războiul ori calea liniștită a diplomației.

Cînd o țară se află în asemenea împrejurări, de îndată apar susținătorii unuia sau celuilalt mijloc.

Să ne uităm un moment ce se petrece în Franța.

Pentru un incident întîmplat acum de curînd la frontieră, o sumă de inși cereau numai decît răsboiul. Spiritul pașnic, diplomația cu alte cuvinte, a triumfat însă. Manifestațiile războinice din Nancy n'au găsit ecou puternic în masa națiunii.

In răsboiul balcanic a triumfat însă ceia ce am putea numi starea de fapt, deci acțiunea militară.

Nu putem ști însă dacă și aici, ceia ce s'a făcut a fost partea cea mai grea pentru soluționarea conflictului. Căci necontestat este, că ultimul cuvînt în materie îl va zice tot diplomația.

Tranșarea incidentelor fie între indivizi, fie între națiuni, acțiunea violentă, lumea cugetătoare de astăzi o consideră ca o rămășiță a timpurilor de altă dată și dacă nu a epocelor barbare, cel puțin a celor din veacul de mijloc. Duelul între indivizi ca și războiul între națiuni, nu găsește grație astăzi înaintea celor mai mulți.

După ce s'au văzut dezastrele produse de războae, Europa civilizată a socotit că este timpul ca ele să înceteze și că o acțiune nouă, acțiune de liniște a diplomației, să le iea locul.

Se știe că rolul diplomației începe a se desemna cu putere după războiul de 30 ani, în urma renumitei păci de Vestfalia din 1678.

De atunci el n'a făcut de cît să cîștige cu cît timpul trecea. Napoleon I care a fost supranumit „le broyeur d'hommes" în unul din multele războae ce a purtat, pe un cîmp de luptă, în mijlocul cadavrelor și celor estropiați, deplîngea față de cei ce-l înconjurau, pe Principii, cari ajung la asemenea extremități și-și propunea a da tot sprijinul său acțiunei pacifice pentru a împedeca vărsările de sînge în viitor.

In zilele noastre, actualul Imparat al Rusiei, chiar de la începutul domniei lui, invită pe toate popoarele la o conferință în Haga tot în același scop.

In toate aceste manifestări se vedea deci strigătul omenirei civilizate, strigătul marei majorități, contra cruzimilor războiului.

Cu tot ce ar zice și susține partizanii războiului, rămîne constant că puterea diplomației este încă destul de mare. Dînsa a fost în stare sub ochii noștrii să creeze un Stat nou, Statul Albanez, cînd cei cu armele nici nu voiau să audă de așa ceva.

Diplomația va regula în definitiv și conflictul balcanic, care a răpus atîtea vieți și a nimicit atîtea averi.

Astfel cred că trebue să pară cel puțin curioasă celor mulți supărarea cîtorva pentru că din acest punct de vedere ne-am arătat mai superiori, mai civilizați de cît alte state.

Și cu atît mai curios trebue să pară lucrul, cu cît printre cei dintăi, cari au manifestat veleități războinice se găsește „liga culturală". Liga de pace, ligă de luptă liniștită pentru menținerea unității culturale a neamului, tocmai dînsa să propage acțiunea războinică, iată ceia ce ni se arată ca un paradox?!

E ușor de zis marei majorități a celo ce trăesc în această țară, că sunt niște fricoși, dar de sigur nu e tot așa ușor cînd te gîndești că acțiunea începută de cîți-va *curagioși*, în definitiv au a o purta și suporta tocmai fricoșii aceia.

Războiul deci nu poate fi decît o măsură extremă și dînsul nu va putea atrage majoritatea voturilor dintr'o țară, decît atunci, cînd demnitatea aceleia a fost lovită, și cînd alte mijloace pentru restabilirea ei n'au dat rezultate.

Istoria nepărtinitoare va arata o dată cît au fost de prevăzători acei, cari au condus destinele țărei în momente așa de grele, ca cele pri cari trecem.

Asistăm acum la un mare proces între două mari State și aliații fiecărui din ele. Până astăzi diplomația a știut să mențină înțelegerea între ele. Dar cum ziceam, dacă aceste mijloace nu vor putea stabili un acord durabil va fi poate necesitatea să se recurgă la arme și atunci situațiunea noastră va fi din cele mai delicate.

Și e bine ca în momentul deciziv, pe care de altfel nu-l dorim, după cum n'am înțeles a pleca cu ori ce preț la războiu în Balcani, să avem toate cele 500.000 și mai bine de puști, de care ne vorbia d. Take Ionescu, Ministrul de Interne, gata în bună stare, bine pregătite pentru ori ce eventualitate.

Istoria nepărtinitoare va povesti cum a apărut chestiunea Silistrei și prin ce împrejurări am ajuns de adoptăm formele de rectificare a graniței noastre către Bulgaria.

De multe ori ajungi să fii respectat și temut dacă ai stat de-o parte, decît atunci cînd ai intrat în vălmășagul luptei.

Un fel de aureolă înconjoară dese ori pe cel întăi. Și nu e bine nici în avantajul său a arata altuia că nu este ceia ce credea el.

Chestiunea balcanică nu e încă isprăvită, încă nu se știe ce va aduce ciasul, ziua și dacă ne permitem o părere, cred că va fi o scădere pentru noi faptul că n'am știut să fim uniți măcar în această importantă ocaziune.

Căci de sigur altfel am fi apreciați de alții, cînd s'ar ști că în dărătul acțiunei guvernamentale stă națiunea întreagă. Altfel am fi văzuți, cînd s'ar ști că suntem gata a ne apara drepturile pe căi liniștite, dar numai până acolo până unde ne permite demnitatea să uzăm de asemenea mijloace.

Insă n'a fost nici o greutate pentru cei interesați să afle că nu asemenea sentimente ne stăpîneau în momente deficile. Și nu presa va fi de vină că asemenea fapte s'au știut.

Și dacă acum cu procedarea diplomatică, ce am adoptat, dăm spectacole ca acestea, ia să ne închipuim ce ar fi fost cînd ideia minorității ar fi triumfat și am fi intrat în războiu?!

In țara aceasta se găsește o mare majoritate care judecă și socotește că bine s'a procedat pentru apărarea drepturilor noastre în conflictul balcanic.

Pot fi liniștiți în conștiința lor acei cari au ascultat aceste voci și au căutat ca să le valorifice pe căi liniștite, dar fără înjosire, de cît dacă ne ar fi făcut să asistăm la scene îngrozitoare, distrugîndu-se vieți omenești și nimicindu-se averi, fără alt rezultat decît cel dobîndit acum.

Războiul e un joc periculos. El se poate foarte bine asemăna, după o zicătoare vulgară, cu un băț cu două capete.

Și se poate întîmpla să nu fii stăpîn pe amîndouă. Atunci?!..

V. I. Radu.

O lecție calomniatorilor

Ziarul d-lui Vintilă Brătianu pare că rîvnește de a binelea rolul de tovarăș al prea mult cunoscutului Bogdan Pitești.

Pînă acum reputația Viitorului era bine stabilită: lumea cetitoare era de acord că în toată presa serioasă din țară nu se strecoară atîtea inexactități într'un an, cîte minciuni spune ziarul d-lui Brătianu într'o săptămînă.

Calificativul de minciunos însă nu-l mulțumește. Viitorul rîvnește, pare-se, să fie pus pe aceiaș treaptă cu ziarul apaș lor din Capitală. De va continua pe calea apucată să fie sigur că dorințele i se vor realiza.

Minciuna ie o armă detestabilă. Erijată în sistem, ea provoacă dezgustul și disprețul oamenilor de bine. Cînd, însă, minciuna este întrebuințată în scop de a calomnia, ea devine o ticăloșie.

Și o astfel de ticăloșic a comis ziarul d-lui Vintilă Brătianu, cînd a publicat articolul cu privire la transportul unor cărbuni necesari C. F. R.

In corpul ziarului cititorii găsesc lămuririle ministerului lucrărilor publice, așa cum au apărut în Presa din capitală, și cum ne-au fost transmise prin telefon.

Dovada calomniei este eclatantă. Lămuririle date arată clar, că fiecare cuvînt al Viitorului este o minciună a parte și articolul în întregime o faptă ticăloasă.

Să sperăm oare că lecția va servi? Să nădăjduim oare că cei în drept vor lua cuvenitele măsuri, ca ziarul în chestiune să nu fie coborît atît de jos? Așteptăm—aceasta cu atît mai mult, cu cît răbdarea noastră a început să fie pusă la încercare.

Și noi nu vom inventa—nici calomnia ci vom înșira fapte și iarăși fapte.

NOTA ZILEI

O persoană demnă de toată încrederea ne povestește următoarea întîmplare:

Reprezentantul diplomatic în București al unui Regat balcanic, venind în una din zilele aceste în Iași, cu trenul de seară, descinse la un hotel din centrul orașului, cerînd o cameră.

Care nu-i fu mirarea cînd, îndată după instalare, chelnerul îi șopti că are la dispoziție și... cum să zicem?—ceva care aparține, oare cum, unei camere de hotel și vieței nocturne...

Persoana căreia diplomatul îi s'a plîns, a doua zi, ori îi s'a destăinuit — nu ne-a putut spune dacă oaspetele a fost plăcut surprins și dacă a acceptat oferta... vie a chelnerului. Se pare însă că impresia fu cam ciudată, iar călătorul se crezu transportat mai curînd în Byzanțul oriental, unde negoțul de carne este foarte animat.

Nu cumva însă o fi fost vre-o confuzie provenită din telegramele cifrate ale diplomatului către hotelier?

Se cunoaște anecdotica pățanie de la hotel a regretatului epicurian Ianov. Telegrafiase la Iași să-i se reție o cameră „șofată" (chauffée..) și chelnerul pregătise o cameră *și o fată.*

Ne-am mira dacă n'o fi fost ceva la fel în aventura diplomatului descins în Iași...

O dotație și o donație

Odată cu relațiile telegrafice despre călătoria în Italia a A. S. R. Principele Carol al Romîniei, ni s'a transmis din București vestea unui act generos, datorit tînărului nostru Principe,—donațiunea de 50,000 lei, oferită d-lui președinte al Consiliului de Miniștri și reprezentînd jumătatea din dotația anuală acordată de Parlament Alteței Sale.

Cînd, acum de curînd, într'un elan unanim și în aprobarea întregei națiuni, Camera și Senatul au manifestat dorința—născută din inițiativa parlamentară—de a dota pe cel mai în vrîstă dintre Principii noștri cu o sumă anuală corespunzătoare trebuințelor, s'a dat votului Parlamentului romîn înțelesul unic pe care-l avea acea inițiativă,—de a se aduce un nou și bine meritat omagiu de recunoștință Dinastiei, care în chip atît de strălucit Și-a legat destinele de destinul țării romînești, confundîndu-și prestigiul, meritul, trecutul cu interesele superioare ale Romîniei, cu care S'a identificat pe vecie.

Și iată că o nouă dovadă vine să se adauge la nenumăratele dovezi de pînă acum că și în sufletele tuturor membrilor Dinastiei noastre vibrează aceleași constante sentimente de dragoste și solidaritate către Țaramumă. Principele Carol, urmînd tradiției glorioase a Familiei, își inaugurează majoratul cu un gest de strălucită noblețe, punînd la îndămîna guvernului suma de 50.000 de lei pentru întrebuințarea cea mai nemerită.

Consiliul de Miniștri a știut, credem, să dee banilor cea mai bună întrebuințare posibilă, destinîndu-i să serve primelor lucrări școlare, în opera vastă de reorganizare proiectată de actualul guvern prin clădire de școli rurale. Se știe, că în una din ultimele ședințe, Parlamentul a votat suma de 50 de milioane în acest scop.

S'a vorbit, în legătură cu evenimentele cunoscute, de inaugurarea unei ere militariste în țară la noi. Guvernul colaborării, — pururi partizan al unui echilibru drept în toate — face dovada unei convingeri pe care va împărtăși-o cu entuziasm națiunea toată, convingerea că alături de dezvoltarea militară, — acea școlară este tot așa de esențială pentru asigurarea viitorului nostru de neam.

Și destinînd în acest scop donațiunea princiară, aduce Suveranului de peste vremi — omagiul cel mai strălucit de recunoștință bine meritată.

Ridicol și Tragedie

După ce — de bine, de rău — luptele formale, ostășești, par a fi încetat în Balcani, de abia acum par a începe toate acele frămîntări, inevitabile, pe care le prevedeam de mult, frămîntări cu mult mai periculoase ca războiul oficial, și care vor face din întinsurile peninsulei, teatrul unor și mai tragice întîmplări.

Ridicolul, pe care unii ar fi dispuși să-l vadă în încăpățînarea „micului" rege al Muntenegrului și jocul de aventurier al pașalei, care de cîte-va zile se intitulează „rege al Albaniei", dacă poate să scoată un zîmbet, nu însemnează, că pentru noi neamul romînesc, nu trebue să ne îngrijoreze.

Și aceasta să nu pară de loc curios. Dacă ne sunt indiferente și chiar pînă la un punct, folositoarele toate hărțueile aceste, ale neamurilor sudice, care neîndoios, le vor duce, din ce în ce, spre slăbiciune, trebue să ne gîndim la consecințele care pot curge de aci, pentru aromîni.

Indiferent dacă sforile intrigei sunt trase în Albania, de guvernul din Petersburg sau cel din Stambul, indiferent dacă în Albania, va domni Esad sau un albanez, indiferent dacă prin întorsătura lucrurilor, Austria păgubește în demnitatea ei politică și interesele sale economice. Va ști ea să se discurce.

Ceia ne nu ne poate însă lasa nepăsători, este faptul că, din toate aceste hărțueli, vor suferi romînii macedoneni. Și iată cum: răspîndiți pe un teritoriu destul de întins, față de numărul lor, care nu le poate soroci nici o putere de rezistență,—amenințați de a fi împărțiți între statele balcanice, care după terminarea Războiului, dovedesc a avea cele mai protivnice interese—, acești romîni macedoneni, ce din punctul de vedere politic, ar avea interese asemănitoare neamului albanez, se văd de-odată staviliți în nădejdile lor, prin frămînturile, care tulbură situația acestui din urmă popor, de care-i era legată soarta.

Intrigile țesute—potrivnic vederilor și intereselor marilor puteri—vor aduce o micșorare în înfăptuirea deplină și temeinică a statului albanez.

Cu putere și situație scăzută, ei nu vor putea avea nici încrederea și nici dragostea sprijinitoare și plină de jertfă a neamului aromînesc. Zdruncinati în situația lor, Albanezii pericliteză viața romînească din Pind, destul de amenințată și fără aceste lovituri.

De-aceia evenimentele din Sud, trebuesc să fie destul de îngrijorătoare pentru noi,—cari dacă ori ce ridicol păstrează în el germenul tragediei,—de data aceasta, ridicolul zbuciumării celor doi „regi"—drapează întîmplări, ale căror urmări pot fi neînchipuit de tragice pentru soarta romînilor macedoneni.

Și la aceasta ar trebui să ne gîndim!

Dinu

OAMENI ȘI LUCRURI

Religiunea lui V. Conta

Fără a fi o dată „rotundă"—cum s'ar zice în termeni convenționali—vre'o aniversare de zeci, ori de sferturi de secol, ziua de mîni—a 31-a de la moartea lui Vasile Conta, pare a fi un prilej nemerit și izbutit pentru comemorarea proectată a filosofului iașan.

Toate datele alese pentru asemenea serbătoriri postume nu sunt oare pur convenționale? De sigur că da.

„Șezînd la masa de lucru — scrie biograful Rosetti Tetzcanu, — cu cartea de medicină dinaintea sa, el citi întrînsa, pînă în momentul suprem, descrierea agoniei sale, socotind după pulsul său slăbit, ultimele secunde care-i rămîneau de trăit..."

E, în această laconică fotografiare a momentului suprem, — filosofia însăși a gîndirii pozitivistului, materialistului Conta, autorul „Teoriei Fatalismului", al „Încercărilor de metafizică materialistă". Pentru un cugetător de felul lui Conta, pururi conștient de legătura între cauze și efecte,—moartea, urmarea firească, logică, necesară a unei boli de care se știa consumat, trebuia și putea fi privită în față, cu acea tărie stoică, de care se mîndriau filosofii antichității.

Odată—cum povestia un prieten—s'a dus din Pisa—unde medicii îl trimisese în 1871, din cauza boalei—la Livorno, ca să asiste la autopsia unui cadavru. Un lucrător murise de foame și studentul filosof vroia să vadă cu ochii ravagiile foametei în organizmul victimei...

Lăsat-au oare peripețiile trajului și luptelor grele urme în cugetarea lui Conta? Ar fi încă un studiu de făcut,—după cum e o chestiune de scrutare, pentru cercetătorii de mai apoi nepotrivirea între filosofia pozitivistă a lui Conta și o anumită concepție politico-socială care l'ar arata drept părintele intelectual al naționaliștilor noștri de astăzi. Dacă nu e, propriu zis, o contrazicere,—e de sigur o curiozitate și unul din scrutătorii asidui ai operei lui Conta, d. Dr. Zosin, a fost izbit de ea și în una din dizertațiile d-sale a căutat o explicațiune, după cum d. G. Ibrăileanu a încercat a găsi lămurirea punctului de vedere eminescian, tot cu privire la concepția naționalistă și evreo-fobă.

Căci Vasile Conta nu era, nu putea fi un religios și nu putea dară să facă din considerațiuni de credință criterii de inferioritate pentru o rasă, față de alta.

Că nu era religios, el, pozitivistul, ar fi absurd să mai căutăm dovezi.

«Credința religioasă—scrie Conta—e întocmai ca focul care aprinde o clădire în timpul nopței. Ea înspăimîntă și chiar stăpînește. A doua zi, dacă te duci să vezi ce-au mistuit acele flacări, găsești ruine. Așa e și cu sufletele pe care mania religioasă le-a cuprins: din ele, la urmă, nu va rămînea de cît cenușa neîncrederei și a minciunei,—dar atuncea va fi prea tîrziu!...»

«Isus a fost singurul om—scrie Conta în altă parte—care a sacrificat tot, a iubit mult, a compătimit și *n'a urît nici odată*... Fiiosofia lui e o doctrină izvorită din imaginație, care s'a impus omenirii uumai prin simplicitatea și blîndețea preceptelor...»

Recunoaște oare cineva în aceste sentențe pe autorul violentului discurs rostit în Camera deputaților la 4 Septembrie 1879 în chestiunea articolului 7 din Constituție.

Dacă genialul gînditor—mort la 37 de ani!—ar fi trăit, spre norocul țării, de sigur că unitatea între concepția filozofică și politică ar fi produs o formă mai armonică și mai înaltă. Dar, încă odată, e un domeniu asupra căruia vor medita încă scrutătorii și analiștii.

In foile postume ale filosofului pe carle-am tradus, cu ani în urmă, și tipărit într'un volum împreună cu „Bazele Metafizicei" se putea ceti:

«Se zice că este o contrazicere, între afirmația sistemului meu și afirmația relativității adevărului. Da; dar care sistem nu conține contraziceri esențiale? Dacă n'ar fi așa, un sistem infailibil ar convinge pe toată lumea și n'ar fi nici-odată combătut, distrus, schimbat. *Singura deosebire este că eu mărturisesc contrazicerile mele și neputința de a cugeta altfel, pe cînd ceilalți nu fac aceasta...*»

Ce curagioase adevăruri și sincere convingeri ar fi putut încă rosti un gînditor atît de franc și de cinstit, a cărui religiune unică era, la urma urmei, numai Adevărul!

Rodion

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Comererorarea lui Vasile Conta

De cele mai multe ori, oamenii mari ai unei epoci, rămîn pe aceiași treaptă cu lumea obscură și multă a contemporanilor.... și acest lucru s'ar putea explica prin diverse cauze inegale. De pildă un motiv ar fi faptul, că vederile lor înalte, prin însăși esența lor, rămîn depărtate de sufletele obișnuite și care poartă deprinderea unor vegetărieftene și refractare oare cum atitudinilor de adîncire și specializare speculativă. Dar un alt motiv — și după noi cel mai cu greutate — ar fi faptul că individul superior prin calități, este totuși o cunoștință comună pe care oamenii nu înțeleg a o privi altfel ca de obicei și ai concede o valoare planînd deasupra lor; a concede o valoare unui om trăind în rîndurile lor, la chip ca și dînșii și al cărui cerc de activitate îl cunosc prea bine și prea intim.

De acaia, după moarte, oamenii mari încep să se ridice pe culmi. După moarte, cînd numai sunt printre gloată și cînd o mare parte dintre contemporani sunt dispăruți și dînșii.

Era firesc să se petreacă și la noi aceiași poveste.

Și ceia ce s'a întîmplat cu mulți s'a petrecut și cu Vasile Conta.

Trecînd 31 de ani de la moartea acestui minunat cugetător moldovan, Conta a întruchipat o formă mintală de măreție și mister, care ne-a impresionat deosebit pe noi ceștia de astă-zi și astfel îl comemorăm cu piositate și admirație.

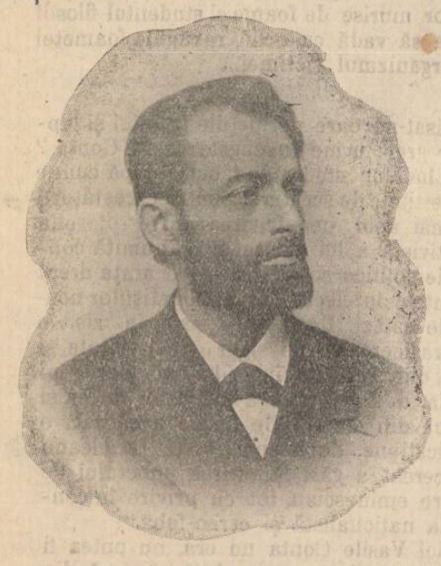

Vasile Conta s'a născut în satul Ghindăoani (jud. Neamț) la mijlocul lunei a unsprezecea a anului 1845. După terminarea cursului primar, fu adus la Iași să urmeze „Academia Mihaileană" la care cu multă greutate sfîrși patru clase. Impins de sărăcie și suferință, părăsi școala la vrista de 15 ani și intră ca actor într'o trupă pe care însă o părăsi din nou după vre-o doi ani și veni iarăși în capitala Moldovei.

Termină Academia în anul 1867 și pleacă să studieze la Institutul superior de comerț din Anvers, fiind trimes de către o societate filantropică. Paralel cu studiile comerciale, Conta urmează și dreptul pentru care cîștigă titlul de doctor.

Venit în țară, ocupă prin concurs catedra de drept civil de pe lîngă Universitatea din Iași.

Astfel și-a găsit puțină liniște și siguranță materială și a putut a se consacra studiilor științifice și filosofice.

Conta a fost înzestrat cu o frumoasă cugetare și în afară de filosof, mai era și poet.

Prin urmare nu i-au lipsit condițiile necesare pentru coordonarea și comparrarea datelor experienții și pentru construirea unui sistem ingenios de metafizică materialistă.

Nu admite în lume o altă existență în afară de materie, a cărei însușire inerentă este forța. Fenomenele Universnlui sunt guvernate ge legi fatale și pentru această a lui concepție Conta e numit *fatalist*.

Dar nu trebue a se confunda fatalismul lui Conta cu fatalismul religios oriental care e cu totul altceva, ci trebue înțeles fatalismul lui ca o înlănțuire *eternă* și *necesară* de cauze și efecte, că fenomenile din lume se conduc după legi necesare, legi fatale a căror cunoaștere și aflare cade în atribuția științelor pozitive.

Diversele forțe din lume se găsesc în necurmată luptă și tind la un echillbru universal.

Legea fatală cea mai de căpetenie este *legea ondulației universale* în virtutea căreia formă evolutivă este unda, cuprinsă în formele ondoliforme infinite ale materiei.

Consideră conștiința ca o expresie a existenței și pe această cale probează existența lumei.!

Conchide la o relativitate a realității și nerealității.... și după îndelungate cercetări asupra adevărului, ajunge la concluzia sceptică „există pentru noi un singur adevăr: că nu putem cunoaște nici unul".

Dar firește că în acest scurt articol nici nu poate fi vorba a se face o analiză asupra operei lui Conta.

Conta e întrerupt brusc de la studiile filosofice, intrînd în viața politică. In 1879 este ales deputat de Iași, iar în 1880 ia portofoliul ministerului de Instrucție în cabinetul I. Brătianu. Peste cîte-va luni se retrage din minister și e numit membru la Curtea de Casație. Dar ftizia începu să-l doboare și Conta moare în ziua de 21 April a anului 1882, stingîndu-se astfel în vrista numai de 37 ani.

Moldovenii au avut de suferit astfel o pierdere ireparabilă și sunt de laudă astă-zi ieșenii, cînd comemorează amintirea acestui mare reprezentant al cugetării omenești.

C. R. G.

DIN FALTICENI

Fioroasa crimă din Heci-Lespezi. Iată mai jos amănuntele groaznicei crime întîmplate în comuna Heci-Lespezi, în ziua de 16 Aprilie în împrejurările următoare:

Sătenii Anton Hună și Vasile Pescariu ambii domiciliați în sus zisa comună, chefuiau în seara zilei de 16 curent, în cărciuna satului. La un moment dat se încinge între ei o ceartă, din care ajung la batae în toată regula și nefiind cine să liniștească pe agresori, Anton Hună scoate în furie un cuțit și-l împlîntă în pieptul lui Vasile Pescariu, care după cîte-va momente încetează din viață.

Avizîndu-se șeful postului de gendarmi, acesta după o căutare de două ceasuri, îl găsește ascuns în fîn. Individul a fost arestat. Astăzi s'a procedat la facerea autopsiei cadavrului, constatîndu-se inima complect perforată și o groasnică emoragie internă.

Mîine se vor face actele respective, după care se vor înainta parchetului de Suceava.

*

In cursul acestei luni d. Matei Milu inpector agricol a fost mutat la circonscripția de Botoșani; d-sa își va lua reședința în Fălticeni, din această circ. făcînd parte județele Botoșani, Dorohoi și Suceava.

Fiind cunoscută de toți destoinicia cu care a lucrat d. Milu în părțile unde a fost inspector până acuma, sperăm că multe din lacunele ce încă n'au fost rezolvate de predecesorii d-sale, vor fi rezolvate pe cale pașnică acuma.

*

In zilele de 16 și 17 curent, delegațiunea județeană, a lucrat la verificarea budgetelor comunale, printre altele s'a trecut și budgetul com. Pașcani.

*

A treia zi de Paști la Topile. — Dl. Nicu Catargi, prefectul jud. Suceava, a petrecut sărbătorile paștelor la moșia d-sale, Topile, din apropierea tîrgului Pașcani, unde a fost vizitat aproape zilnic de către lumea marcantă din județ.

Ziua a treia însă, avînd învitată mai multă lume a petrecut'o în un chip mai deosebit. Invitații au sosit pe la orele 2 p. m.; d-na și d. Catargi, în balconul drăguțelor case din Topile, a primit cu voie bună pe fiecare musafir; în urmă li s'a servit masa în sunetul unei muzici admirabile. Tradiționalul obiceiu de a se ciocni ouăle roșii n'a lipsit. Dl. Catargi, aproape cu fiecare învitat a ciocnit ouă roșii însoțindu-le de cuvintele „Hristos a înviat". Seria tuasturilor e începută de către d. Matei Millo inspector agricol, care bea în sanatatea d-nei Catargi. A mai vorbit d. Ionel Diaconescu și d. Ciurea adj. primar Fălticeni, la al cărui tuast d. Nicu Catargi a răspuns, bînd în sănătatea d-lui Tache Ionescu, șeful partidului conservator democrat.

Tot în timpul mesii d-ra Millo, cu cîteva arii franțuzești a smuls sgomotoase aplauze; iar d-na Mihail Stourza-Boureni a stîrnit un nespus entuziasm cu „Ce te legeni Codrule".

După dejun a vizitat frumoasa gospodărie a d-lui Nicu Catargi.

Suceveanu

Litere-Științe-Arte

Conta și artele.—Culegem cîteva din cugetările filosofului, privitoare la arte:

„Intr'o zi un prieten m'a întrebat să-i spun: ce-i poezia.

I-am răspuns: e sufletul intim al omului, e cugetarea divină, e puntea pe care poți trece în lumea visului, sau, după cum a spus Shakespeare: „e muzica pe csre tot omul o poartă cu sine". E de ajuns o ușoară adiere de vînt, ca să vibreze coardele. Acei cari știu să scoată melodii din aceste strune ale simțirii—sînt poeți.

*

„Un ideal artistic poate fi mai ușor de îndeplinit de cît un ideal politiç.

*

„Cu aripele cugetărei pot sbura spre veșnicie. De acolo privind omenirea o vei vedea prea mică pentru înălțarea și puterile tale. De aceia înaripații cugetărei nu pot fi înțeleși și văzuți de cît de cei cari pot să se urce o clipită spre dînșii.

*

„Ca să descrii și să iubești natura, trebue tu însu-ți să fii amantul ei.

*

Oficialitatea în artă, știință și învățămînt, a fost introdusă anume pentru a încuraja mediocritatea.

Căci mă întreb, unde ar putea să se adăpostească această buruiană care nu poate suferi lumina talentului?

Artiștii și oamenii de știință să fugă de ademenirile strălucitoare și nedemne ale oficialității

E regretabil că statul este părintele mediocrității, sub forma sa oficială de a susținea cu banii publici o îndrumare artistică sau științifică"...

***

No. 26 din „Biblioteca Iașilor" cuprinde: „Artistul Reginei" (Gr. Manolescu), culegere de note biografice, amintiri, anecdote, scrisori referitoare la marele artist. Mare—chiar dacă n'ar fi „artistul Reginei", ci artistul Gr. Manolescu.

*

Primim „Idealul nostru" o broșură cuprinzînd o interesantă conferință ținută în sala teatrului din Huși, de către d. Al. Șt. Mandrea, președinte al trib. Fălciu.

*

Versul zilei

Din opera poetică a lui Vasile Conta cea mai reușită și concisă bucată este acea intitulată „Viața", în următorul cuprins:

Simțim timpul cum se scurge,
Cum torentu-i pe pămînt
Tot răstoarnă și distruge;
Timpul curge
Viața fuge
Și cu-această suspinare
Ne tărăște la mormînt:
O! *Nimic*, cît ești de mare!

INFORMAȚII

D. Al. Bădăreu, ministrul lucrărilor publice, a trimes eri o adresă rectoratului Universității din București, prin care îi comunică, că a dispus suprimarea biletelor cu preț redus pe căile ferate pentru studenții universitari, cu începere de la 1 Mai stil nou.

In adresa trimisă, d. ministru al lucrărilor publice, arată că studenții universitari vor putea beneficia de reducere pe căile ferate, numai cu ocaziunea vacanțelor de Crăciun, Paște și vacanța mare. Vor mai putea beneficia și în cazul cînd vor merge în grupuri, în excursii școlare, și numai cînd vor fi sub conducerea unui profesor.

In acest din urmă caz, rectoratul Universității, va trebui să facă o intervenție prealabilă, ministrului lucrărilor publice.

Aseară a avut loc la societatea de Sport, exercițiile gimnastice ale echipei care va participa la serbările federale de la Leipzig, ale societăților de gimnastică.

Mulțumită stăruinței d-lui Th. Berescu, echipa se prezintă destul de bine.

Primăria acordînd societății de Sport și muzică un teren pe platoul de la Copou. Societatea va începe de Luni amenajarea acelui teren.

Va fi un cîmp special pentru oină și foot-ball, un alt cîmp pentru lavn-tenis și un al treilea pentru sărituri și exerciții suedice în aer liber.

In jurul întregului cîmp va fi o pistă pentru alergări.

S'au făcut la Paris comenzi pentru noi aparate, între care și patru prăjini de bambus pentru sărituri.

In foarte scurt timp, mulțumită energiei d-lor Vasile Teodoreanu, Th. Berescu și O. Racoviță vom avea la Iași un cîmp, de sporturi, care va putea rivaliza cu cele din străinătate.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 30 Aprilie 1913 oara 11 a. m., va avea loc în sala Primăriei licitație prin oferte închise pentru întreprinderea furniturilor de:

2.500 m. c., prundiș vînăt de rîu de Siret, Moldova sau Bistrița, în valoare aproximativă de 32.500 lei. Garanția provizorie 1.400 lei.

1.500 m. c., bolovani vineți de rîu de Siret, Moldova sau Bistrița în valoare aproximativă de 25 mii lei, Garanția provizorie 1000 lei.

4.000 m. c., nisip de carierile locale în valoare aproximativă de 18 mii lei. Garanția provizorie de 700 lei. Concurenții vor indica în ofertele lor pentru nisip, prețul ce-l cer pentru metru cub de nisip de rîu de Siret sau Moldova.

Ofertanții pot licita fiecare pentru toate aceste furnituri sau numai pentru fiecare din cele 3 categorii de materiale. Garanțiile se vor depune în numerar sau efecte publice garantate de Stat.

Concurenții pot lua lămuriri în fiecare zi de lucru la Serviciul Technic al Comunei de condițiunile de licitație și de caetul de sarcini.

Dispozițiunile art. 72—83 din Legea asupra comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

La sediul societății clerului „Ajutorul", din București a avut loc ieri, o consfătuire la care a luat parte delegații din întreaga țară. A fost vorba să se întrunească o federală a tuturor societăților preoțești.

Ca delegați ai societății clerului din Moldova „Ocrotirea" au asistat Părintele Economu I. Țincoca și Econ. N. Dăringă revizor eparhial.

Tînărul Angelo Giuliano lucrător la fabrica de tuburi de ciment a d-lui Daniel Danielini, prinzîndu și mîna sub valul unei mașini, și-a perdut patru degete de la mîna stîngă.

In stare gravă a fost internat la spitalul Sf. Spiridon.

Uftimul număr al revistei iașane „Arhiva" cuprinde:

N. N. Răutu—O încercare de sinteză în știința Limbii (Cartea lui A. Dauzat: „La Philosophie du langage").

C. R. Ghiulea—Nehotărîre (versuri).

Dr. Leon C. Cosmovici—Vederea fundurilor submarine.

Gordon—Viziune primăvăratică (versuri).

T. T. Burada.—Teatrul în Moldova. Stagiunea 1882—83.

Gordon—Poeții (versuri).

N. A. Bogdan—Bibliografia „Orașului Iași".

C. R. Ghiulea—O agonie.

Th. Simenschy—Spre Ideal.

Arh. Narcis Crețulescu—Documentele M-rei Neamțu.

Arhiva cărților: Gh. G. Antonescu—Studii asupra educației morale și estetice. Dr. Gh. Marinescu — Studii asupra audițiunei colorate. Analele Academiei Romîne, de Gh. Savul.

Turneul M. Voiculescu.—Ordinea spectacolelor *Companiei dramatice Mărioara Voiculescu* schimbîndu-se, spectacole se vor succeda în modul următor:

Luni 29 April: „Copilul din Flori"; biletele poartă No. 1. Marți 30 Aprilie: „Asasinul"; biletele poartă No. 6. Mercuri 1 Mai: „Mîndrie și Amor"; biletele poartă No. 3. Joi 2 Mai: „Poliche"; biletele poartă No. 4. Vineri 3 Mai: „Copiii"; biletele poartă No. 5. Sîmbătă 4 Mai: „Negustorul de Fericire"; biletele poartă No. 2. Duminecă 5 Mai: „Fedora"; biletele poartă No. 8.

Locația la Agenția Thalia—Maximovici.

Societatea funcționarilor de tramvai își va serba patronul, Marți 23 April, la biserica Sf. Gheorghe-Lozonschi.

Lucrările Rectoratului universitar, se reîncep de Luni 22 April.

Următoarea mișcare a fost făcută printre funcționarii administrației financiare locale:

D. Știubei, controlor-fiscal, la adm. financiară Iași, transferat la Tecuci, în locul d-lui Mardare trecut la administațiafinanciară Iași; T. Maxim, controlor fiscal la administrația financiară Dolj, transferat la Iași.

DESFACEREA PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR

A. A. BADAREU

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

De la 20 Aprilie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.40	
Caș și urdă dulce		1.20
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă și cafea		5.00
Brînză proaspătă de vaci	—80 și	1.20
Brînză de oi de toamnă	1.40, 1.60, și 2 lei	1.80
Ouă zilnic proaspete	6 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.25
Idem	oca	0.40
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80
Cozonaci și chifle		

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb și negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar și Bordeaux	1.60
Vin otonel roș	1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior	2.—
Vin Otonel	2.40
Vin spumos à la șampanie	3.50 sticla

Toate calitățile de vinațuri.

Ziarul *«Opinia»* **se află de vînzare, în gările Crasna și Vaslui, nu numai la toate trenurile din cursul zilei, dar chiar la trenul de dimineață, orele 5 și 6, care vine de la București spre Iași.**

Pe ecranul cinematografului Pathé Frères din vasta sală a circului Sidoli, se proectează astă seară Sîmbătă una din cele mai extraordinare înscenări:

„Banda Tigris", cel mai senzațional film apărut pînă în prezent; faptele celebrilor pungași din străinătate descoperite; extraordinare peripeții dramatice; lupte înverșunate între banditul-cavaler „Tigris" șeful bandei și neobositul Roland, șeful siguranței. „Banda Tigris" este o desfășurare plină de scene și situații din cele mai ingenioase, păsuri din cele mai îndrăzneațe cari uimesc pe spectatori. —„Banda Tigris" este un film senzațional al zilei, care a obținut un succes fenomenal pretutindenea. Se reprezintă desfășurarea complectă, seria I a și a II-a (sfîrșitul).

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Trupa japoneză Fuzinachi. Exerciții acrobatice extraordinare.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal.

Portretul lui Bebe, scene comice.

Mîne Duminică program nou cu două matineuri și reprezentație serală. In programul matineului al doilea se va readuce „Banda Tigris" ambele serii în acelaș program.

Luni 22 și Marți 23 Aprilie, „Contesa Neagră" cu d-ra Gabrielle Robinne dela Comedia Franceză, cea mai frumoasă femee a Franței, steaua Comediei Franceze din Paris.

Mercuri 24 și Joi 25 April: Le Maître de Forges (Mîndrie și Amor) de Georges Ohnet. In rolul principal „Claire de Beaulieu" apare pentru prima oară celebra tragediană d-na Jane Hading.

Anunțăm cu plăcere logodna încîntătoarei d-re Théa Burstin fiica cunoscutului medic primar al Spitalului israelit din localitate cu tînărul Bernard Helman șef inginer al Societății petrolifere din Moreni, diplomat al Polytechnicului din Liège.

D. Veniaș Francisc șef de birou cl. I, de la liceul militar local, a fost înaintat șef de birou cl. II.

Trupa Teatrului Național din București va juca Mercu 24 April *„Paianjenul"* de A de Herz și Joi 25 Aprilie *„Chemarea Codrului"* de G. Diamandi.

Biletele la Agenția Teatrală „Talia" Maximovici.

Ați devenit CĂRUNT

Întrebuințați dar pentru

Vopsea PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

■ *Piaţa financiară care părea un moment îmbunătăţită, a devenit din nou rea.*

Neliniştea provocată de complicaţiile externe, pe de o parte : lipsa de ploaie de altă parte, au pus într'o vădită stare de îngrijorare pe deţinătorii de fonduri.

Seceta ie mare. Este drept că grîului nu-i strică pentru moment, dar pentru semănăturile de primă-vară este mare nevoie de ploaie.

■ *D. Alexandru A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a sosit astăzi dimineaţă la Iaşi.*

D-sa a plecat la ţară, de unde se va reîntoarce în astă-seară sau mîne dimineaţă.

Miine Duminecă, între 5—7, d-sa va fi la club.

■ *Se aşteaptă pe mîini sosirea în localitate a d-lui A. V. Gâdei, directorul general al Cassei Centrale a Meseriilor.*

In vederea aceasta întrunirea meseriaşilor, la care se asociase şi delegaţiunea farmaciştilor locali, a fost amînată.

■ *Consiliul de disciplină al baroului local a admis înscrierea d-nei Ella Negruzzi în tabloul avocaţilor de pe lîngă Curtea de Apel din Iaşi.*

Cu deciziunea dată asupra acestui caz, consiliul tranşează vechea contraversă a femeei avocat, stabilind pentru a treia oară că legea de organizare nu opreşte pe femei de la dreptul de a pleda.

Primul caz de asemenea natură a fost acel al d-rei Sarmisa Bilcescu, doctor în drept dela Paris, admisă de baroul capitalei acum vr'o 15 de ani în urmă. Al doilea caz a fost al d-rei Popescu, admisă tot de baroul capitalei.

Cu deosebire prima deciziune, dată de consiliul care pe atunci numara în sînul său pe d-nii Take Ionescu şi Disescu, a fost publicată în repertoriul lui Sirey. Cea de adoua a fost infirmată de curtea de apel de Bucureşti.

Este evident însă că baroul romîn s'a menţinut în această materie, la o jurisprudenţă constantă, care face dovada unui spirit larg şi liberal, şi care fără îndoială va avea acelaşi afect pe care aceiaşi situaţie a provocat-o în Franţa, adică va sili pe legiuitor să intervie cu o reformă precisă în sensul indicaţiunilor date.

■ Luni 22 April, ora 10 a. m., va avea loc examenul de docenţă al d-lui Gh. Pascu, doctor în litere.

■ Astă-zi la ora 5 p. m. are loc întrunirea Senatului Universitar unit cu consiliul facultăţit de ştiinţe, pentru a hotărî, potrivit art. 83 din legea instrucţiei publice, asupra concursului de agregaţie al d-lor d-ri I. Pisowschi şi Em. Severin, pentru ocuparea catedrei de chimie tehnologică vacantă pe lîngă facultatea de ştiinţe din Iaşi.

■ Cantina şcolară Geltzer din strada Elena Doamna va fi redeschisă la 25 Aprilie şi va funcţiona pînă la 1 Iunie. Cantina ospătează şi 25 elevi ai şcoalei „Adamachi".

■ **Concertul Societăţei Cîntăreţilor din Iaşi.**—Eri seara, a avut loc, în sala corului Mitropolitan, un foarte reuşit concert, dat în folosul flotei naţionale, de către membrii societăţei cîntăreţilor bisericeşti „Dimitrie Suceveanu".

In afară de membrii societăţii a mai dat concurs şi d-ra Marcela Merescu.

Corul sub conducerea d-lui Gh. Gheorghiu, s'a distins mai cu deosebire în bucăţilor : „Cucule cu pene sure", „Rodica" cu muzica de I. Popescu-Pasere şi „Zis'au badea" de G. Muzicescu.

O interpretare satisfăcătoare s'a dat piesei lui Caragiale „Conu Leonida faţă cu reacţiunea" şi comedioasei „Pe Malul Gîrlei".

In bucăţile de solo s'a distins d-nul D. Dimitriu.

A asistat un public numeros.

■ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de febră tifoidă şi 2 de scarlatină.

■ Azi se întruneşte la Universitate, Senatul împreună cu Consiliul facultăţei de ştiinţi, pentru recomandarea d-lui E. Niculcea conform articolului 81, la catedra de Fisică şi Căldură, vacantă prin transferarea d-lui Dragomir Hurmuzescu la Universitatea din Bucureşti.

■ Cu începere de Luni 22 l. c. toate serviciile eforiei Sf. Spiridon vor lucra numai dimineaţa de la 8 la 12.

■ **Judiciare.**—*Notariat.*—D-nele Mariea şi Elena Palade ipotechează imobilul din str. Sărărie No. 80—82.

— D-na A. Ghenvici cesionează d-lui Sava Goiu suma ce are a primi dela d. A. Mitache.

Falimente.— Firma S. Schonfeld din str. Ştefan Cel Mare a fost cerută în stare de faliment de către Cassa Leon Kleiner.

— Tribunalul Comercial a declarat din oficiu în stare de faliment firma I. Hais.

■ Contrar zvonurilor lansate de răuvoitori ni se afirmă că comersantul Leon Kleiner se află în covalescenţă într'un sanatoriu din Abazzia şi se crede că peste cîteva zile va sosi în localitate pe deplin restabilit.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Fraţii Bachstetz.*

ULTIMA ORA

Bucureşti 20 Aprilie

Austria şi Italia vor ocupa Albania

Proclamarea lui Essad-Paşa

Starea de asediu în Austria

D. N. Xenopol la Roma

— Dejun în onoarea ministrului romîn —

Roma. — Primaral Romei a primit azi dimineaţă la Capitoliu pe d. Xenopol cu d-na, apoi după o vizită la muzeu s'a servit un dejun la palatul senatorial din Capitoliu. Au luat parte la dejun ministrul marinei, primul adjutant al regelui, vice preşedintele camerei Capelli .Alte personalităţi de seamă au trimes adesiunea lor cordială.

Gravele evenimente din Albania

Textul declaraţiunilor guvernului Muntenegrean

Viena.—După ştiri private din Cattaro, principele moştenitor Danilo, a adresat în numele regelui Nicolaie o proclamaţiune către populaţiunea din Scutari, declarînd anexarea Scutarilor.

*

Viena.—Azi la prînz comisarul bursei a publicat un comunicat oficial în termenii următori : situaţiunea politică nu s'a schimbat, Austro Ungaria menţine punctul ei de vedere că deciziunile europei trebuesc executate cît mai curînd.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din Corfu că consulii Austro-ungari şi agentul consular al Franţei la Durazzo au plecat eri la Tirana să întîlnească pe Essad paşa. Acesta trimes la Durazzo să ceară Sîrbilor predarea oraşului, Sîrbii au răspuns că Essad ar putea ocupa oraşul numai după evacuarea complectă de către Sîrbi.

*

Paris.—Ziarul „Figaro" repetă că este pentru Puteri o afacere de lealitate de a executa deciziunile privitoare la Scutari şi insistă asupra comunicatului rusesc blamînd politica Muntenegrului. Figaro zice că ar fi o nebunie de a menaja amorul propriu al regelui Nicolae.

*

Roma.—„Giornale d'Italia" primeşte din Valona confirmarea asasinării lui Nazibei, care a fosteroul revoluţiunii din 1908, împreună cu Enwer Bei. El a fost ucis pe cînd se scobora într'o barcă pentru a se îmbarca pe vasul adriatico, care se ducea la Rindisi şi probabil la Constantinopol. Nazi bey făcea parte din armata lui Javid paşa. Se crede că Nazi bey a fost ucis de emisarii lui Essad paşa. Populaţiunea din Valona este foarte iritată contra purtării lui Essad paşa şi contra pretenţiilor lui.

*

Cetinge.—Respunsul muntenegrean la ultimul demers al Puterilor expune motivele cari l'au determinut să nu ia pur şi simplu act de deciziunea Puterilor cu privire la graniţele de nord şi nord-est ale Albaniei. Guvernul regretă adînc că nu a fost consultat împreună cu aliaţii săi în ce priveşte delimitarea Albaniei, de oare-ce aliaţilor se datoreşte emanciparea politică a Albaniei ; de altă parte, limitele ei determină şi limitele aşezării teritoriale a aliaţilor şi o mulţime de interese politice şi economice ; guvernul regal crede că fixarea limitelor Albaniei neputînd fi executorie de cît după încheierea păcii ori-ce măsură a puterilor pentru evacuarea pieţelor, cari au fost asediate şi teritoriilor ocupate, precum şi pentru încetarea ostilităţilor implică violarea neutralităţii şi o limitare arbitrară a basei negocierilor păcii cu Turcii, Guvernul regal regretă că aceste motive nu i-au permis să ia act de delimitarea graniţelor mai ales cu privire la Scutari şi la teritoriul său, a cărui delimitare este îndreptată în contra siguranţei muntenegrene şi în contra intereselor vitale ale acestei ţări.

Nu cu gîndul de a sfida voinţa Europei ci mai ales în conştiinţa datoriilor sale naţionale refuză guvernul de a se supune unei deciziuni care îl priva de un teritoriu şi de un oraş, socotite de el ca esenţialmente important pentru Muntenegru şi este însufleţit de acelaşi spirit în care la 21 Aprilie a declarat de acord cu aliaţii că îşi rezervă în cursul negocierilor cu Poarta dreptul de a desbate cu puterile fixarea graniţei Albaniei, în acest interval Scutarii au capitulat şi guvernul declară că acest fapt nou nu constitue nici de cum în gîndul său o sfidare deciziunii privitoare la soarta Scutarilor. Luarea oraşului în urma capitulării de la 23 Aprilie nu e de cît urmarea logică a stării de lucruri anterioară, operaţiunea militară a fost executată în virtutea acestei libertăţi de acţiune ce guvernul a revendicat, în tot decursul războiului guvernul regal atrase luarea aminte a puterilor asupra manifestaţiunilor cari au urmat după intrarea Muntenegrenilor în Scutari asupra primirei călduroase ce toată populaţiunea le-a făcut, asupra declaraţiunilor de lealitate şi de adesiune în favoarea anexărei care este profitabilă oraşului din punctul de vedere politic şi economic. Guvernul regal declară că remîne credincios comunicării făcute puterilor la 21 Aprilie şi că îşi rezervă dreptul să abordeze chestiunea Scutarilor în ziua care în cursul negocierilor păcii făcute cu Turcia aliaţii vor dezbate cu Puterile fixarea definitivă a graniţelor Albaniei.

Austria şi Italia vor ocupa Albania

Proclamarea lui Essad-Paşg

Stare de asediu în Bosnia şi Herzegovina

Viena.—Se dă ca sigur faptul că trupele austriace şi italiane vor ocupa Albania, sub motiv de a pune capăt mişcărei revoluţionare de acolo.

*

Viena.—Imparatul Frantz Iosef a aprobat planul prezintat de şeful statului-major, pentru ocuparea Albaniei.

Această acţiune e deosebită de cea cu privire la evacuarea oraşului Scutari. Acţiunra din Albania va începe Luni.

*

Viena.—Austria nu este mulţumită de hotărîrea Conferenţei din Londra, în privinţa Muntenegrului.

Consiliul de miniştri de eri, a aprobat cheltuelile pentru evacuarea oraşului Scutari, evluate la 600 de milioane.

*

Athena. — Din Corfu se arată, că Essad a instituit un nou guvern, şi a proclamat autonomia Albaniei, sub protectoratul Turciei.

In proclamaţia sa, Essad Paşa declară că nu este ostil Greciei.

*

Cettinge.—Scupcina Muntenegreană a fost convocată pentru Joi.

*

Viena.—In vederea acţiunei militare, care este iminentă, s'a proclamat starea de asediu în Bosnia şi Herţegovina.

O DESMINŢIRE

Berlin. — Ziarul „Norddeutsche" a declarat : Presa centrală răspîndeşte ştirea că Germania a dat la Viena sfaturi în modul cel mai presant, de a nu întreprinde un marş spre Muntenegru, de oare ce guvernul rusesc ar fi declarat guvernului german, că la un asalt asupra Muntenegrului ar răspunde printr'o neutralitate armată, adică prin concentrarea de cel puţin 300000 de oameni la graniţa austriacă; putem constata că nici o declaraţiune din partea Rusiei de asemenea natură nu s'a făcut aci şi că nici la Viena nu s'a dat vre-un sfat. Ştirea este cu totul inventată.

Un răspuns apaşilor presei

— In chestia serviciului maritim —

Bucureşti.—Am arătat în numărul nostru de eri, lămuririle categorice date de ziarul „Presa", cu privire la calomniile debitate de ziarul „Viitorul", pe seama ministerului de lucrări publice.

Credem a fi pe placul cetitorilor, reproducînd azi un rezumat mai amănunţit al articolului din „Presa".

*

„—*Viitorul*, de şi ziar de partid, vine să facă concurenţă ziarului apaşilor, cari dezonorează presa Capitalei.

In numărul său de eri, publică un lung articol, în care acuză pe ministrul lucrărilor publice, că a făcut act de administraţie contra intereselor serviciului maritim romîn, pentru a distruge acest serviciu ; ajutînd la mărirea dificitului de exploatare, pentru ca mai tîrziu ministrul să aibă motivul de a vinde, bine înţeles, străinilor, flota noastră comercială.

*

Aşa administraţie care fixează punctul de plecare al citatului articol n'a existat nici odată şi a fost inventată de a întregul de ziarul lui Vintilă Brătianu.

Se afirmă că d. ministru Badareu ar fi concedat unei societăţi ungureşti, pe care autorul articolului o numeşte Otlanda, transportul a 30 mii tone cărbuni, din Vestfalia, cumpărate de direcţiunea căilor ferate.

*

Sub ministerul d-lui Badareu nu s'a concedat transportul nici unui chilogram de cărbuni vre unei societăţi străine, de orice naţionalitate şi sub ori ce denumire.

*

Direcţiunea căilor ferate a cumpărat 30 mii tone cărbuni din Vestfalia, cu obligaţie pentru sindicatul vînzător, să predea aceşti cărbuni la Constanţa, deci transportul privea pe vînzători.

Această cumpărare s'a făcut în Decembrie 1912 şi administraţia căilor ferate nu a putut cumpăra cărbuni, la locul de producţiune, tocmai pentru că ştia că serviciul nostru maritim va avea de transportat un rest de cărbuni, cumpărat din 1911, rest care a fost transportat alaltăeri cu cargobotul *Carpaţii* şi cu un alt cargobot *Sirius* închiriat de serviciul nostru maritim şi care urmează să sosească zilele aceste in Constanţa.

Cele 30 mii tone cumpărate în Decembrie 1912, au fost transportate încă în luna trecută cu vase închiriate de sindicatul Vestfalian, iar nu de căile ferate.

Serviciul nostru maritim s'a declarat, în Decembrie 1912, gata să transporte în cursul anului 1913, 50 mii tone de cărbuni.

Pe baza acestei declaraţii, cu No 17129 direcţiunea căilor ferate a cumpărat 50 mii tone de cărbuni de la sindicatul din Vestfalia, predabile în Rotherdam.

*

Iată adevărul în toată claritatea lui. Nu ne facem iluzia, că vom împiedeca pe apaşii presei de la trista lor meserie, pe care ei o exercită, sub scutul steagului unui partid de guvern.

Invoelile agricole

Bucureşti.—Ministrul agriculturei a adresat Prefecturilor de judeţ o circulară, prin care sunt invitaţi a veghea, ca prescripţiunea articolului 45 din legea învoelilor agricole, cu privire la hrana ţăranului, să fie scrupulos respectate.

Marele incediu din Capitală

Bucureşti.—Un violent incediu a isbucnit, la orele 11 noapte, la casele cu No. 65, din str. Carol, aparţinînd parohiei bisericei sf. Ioan Nou.

In parter se află tutungeria Teodorescu iar alăturea magazinul Brăbulescu.

La ora 11 de noapte d. Teodorescu, dăduse ordin băiatului Ilie Vasile să mute nişte pachete, cuprinzînd materii explozibile.

Nu se ştie din ce cauză, pachetele au exploadat, comunicînd focul la întreaga prăvălie.

Explozia a fost atît de puternică, în cît la toate casele, într'o rază de 2—300 metri, ferestrele au fost sparte.

Tutungiul Teodorescu şi băiatul Ilie, au fost grav răniţi transportaţi la spitalul Brîncoveanu.

Pompierii au sosit cu mare întîrziere. Inainte de toate ei au căutat să apere clădirile vecine.

După o muncă încordată de două ore focul a putut fi localizat.

Nimic n'a putut fi salvat, nici mărfurile şi nici mobila din casă.

Autorităţile cercetează, pentru a stabili cauza incendiului.

Pagubile sunt mari.

Reorganizarea Cavaleriei

Bucureşti.—La ministerul de răsboi, se lucrează la un proect de reorganizare al Cavaleriei, după indicaţiile Prinţului Ferdinand.

EXAMENELE DE SUBLOCOTENENŢI

Bucureşti. — De oare ce la examenele de sublocotenenţi din Octombrie trecut, o parte din tinerii cu termin redus, nu s'au putut prezinta, din diferite motive, d. general Hărjeu, Ministrul de răsboiu a fixat un nou examen, ce va avea loc în Iunie.

Intoarcerea Suveranilor

Bucureşti.—Suveranii se vor întoarce în Capitală la 28 Aprilie.

Moartea unui savant

Viena. — Iosef Ungar preşedintele tribunalului imperiului, fost ministru celebru savant în drept a murit azi dimineaţă.

INŞTIINŢARE

Subsemnatul Gh. Ştefăniu frizer din str. Anast. Panu No. 56 fac cunoscut onor. mele clientele şi ioşenilor, cari doresc să fie bine şi igienic serviţi că cu începere de la 23 April 1913 deschidem salonul de frizerie în Piaţa Unirei No. 19 lîngă berăria Luther, asociat cu d. N. Timofti.

Gh. Stefăniu şi N. Timofti

S'a găsit *un certificat de dispensă de armată.*

Păgubaşul să se adreseze la Tipografia H. Goldner.

Doamnă, *Germană instruită, doreşte angajament la copii, sau dame de compagnie.*

Albertine, *Str. Sft. Andrei No. 44.*

B A N I

Imprumută privatier la persoane solvabile.

Dobînda 5 %, *plătind în rate în curs de 5 ani.*

SCHAPIRA E.

Postlag Berlin 47.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar ; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*

V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

ATELIER SPECIAL

pentru instalaţiuni de

APA şi CANAL

BAI, CLOSETE şi LAVOARE

I. Zamfir şi Gh. Vella

autorizaţi de Comuna Iaşi

Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)

Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.

Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

Dr. Suzana GROSSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

Cercul Jockey, Iaşi

La 28 Aprilie 1913 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie orală în cancelaria Cercului, pentru vinderea a o parte din ograda dintre Club şi curtea bisericei sf. Neculai, avînd faţada în strada Păcurari aproximativ 20 m. şi suprafaţa de aproximativ 530 m. p. Licitaţia va începe de la preţul de 30,000 lei. Concurenţii vor depune o garanţie de 3000 lei. Planul terenului de poate vedea la intendentul Clubului.

Comitetul.

2 sau 3 odăi şi bucătărie

în centru (poate fi şi în curte) se caută de la 23 Aprilie 1913. A se adresa la Tipografia H. Goldner.

De Inchiriat *Un apartament în strada Codrescu No, 7 complect reparat, compus din 5 camere spaţioase cu un antret, bucătărie, pivniţă, curte etc. cu preţ avantajos.*

A se adresa d-lui I. A. Scriban. str. Codrescu No. 7.

De Inchiriet *etajul de sus al Circului Sidoli (faţada) cuprind 7 camere şi o bucătărie în curte. Apa şi canal, lumina electrică.— A se adresa la administraţia Circului Sidoli.*

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele insuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă. Prețuri modeste

Fabrica de charcuterii și conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpușneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asnpra vieței și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanții la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii și de fond. asociaților Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 polițe de lei 654 389.154 64 | 100 lei 1,995.501 72 la sută rentă

Cauțiunile depuse la Casa de depuneri din București.

Lei 7,453.500 ca garanție pentru asigurații din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viață și deces în conbinațiune cu scutire de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliției.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliță universală.

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agentul general pentru Iași,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(foastă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparațiuni **—Proiecte—Supravegher de Construcții.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențile cele mai **bune la** *dispoziție.*

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE sunt numai și numai la Farmacia Lebel, Bucureștiu, Calea Victoriei, 53. Nevralgiile cele mai grele de tămăcuș, migrene, Gripe, Insomnie, Slăbiciuni, Alcoolism, reumatisme acute și cronice, Durere de cap, Durere de dinți, Durere de ureche, Durere de spate, Durere de piept, Durere de stomac, Durere de rinichi, Durere de ficat, Durere de vezică, Durere de matrice, Durere de ovare, Durere de picioare, Durere de mâini, Durere de brațe, Durere de umeri, Durere de gât

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1862 — Marți 23 April 1913

V. Conta — profet politic

Despre o activitate politică propriu zisă a regretatului filosof Vasile Conta nu s'ar putea vorbi. Intocmai ca Eminescu, — a avut numai trecătoare atingeri cu lumea politică, ziaristica și organizația junimistă de pe vremuri. Toată epoca lui de activitate socială fu, din nenorocire, prea scurtă, că să fi putut da, în afară de profesorat și de preocupări culturale, o desfășurare completă a personalității și a capacității sale.

— Deputat, ministru, parlamentar activ,— avu, în aceste situațiuni, manifestări meteorice, din cari însă putem desprinde oarecari dovezi că V. Conta poseda, între darurile sale intelectuale, o puternică intuiție politică și dacă soarta nu i-ar fi fost atît de îngrată, ar fi putut săvîrși și în acest domeniu acte memorabile.

Contemporan cu una din cele mai frămîntate epoce în viața politică a României — 1877—78 — Conta urmărea cu pasiune cursul evenimentelor și nu se da în lături de a-și spune părerea cu curagiu. Era, pe atunci, o manifestare de curagiu, să vorbești de Ion Brătianu și M. Cogălniceanu, cum a vorbit Conta în „Pressa" — imediat după încheerea tratatului de la San Stefano — și mai cu seamă de Rusia, triumfătoare la San-Stefano mai mult încă decît pe cîmpiile Bulgariei:

„...In momentele de față Rusia crede oportun să caute a realiza, măcar în parte, vechea ei dorință de a-și întinde domnia asupra țărilor de la Dunăre. Ea are dreptate din punctul ei de vedere. Dar noi, ca amenințați, avem datoria să căutăm pe cît vom putea a nu cădea în lațurile ei. Fiind însă că în afacerile internaționale, mai mult ca în ori cari altele, soarta unei țări este angajată mai cu samă prin actele făcute de guverne din inițiativa sa proprie, să vedem dacă guvernul nostru și-a făcut datoria și dacă dă semne să și-o facă în viitor. Și cînd zic guvernul nostru, înțeleg pe d. Brătianu și în al doilea rang pe d. Cogălniceanu. Cît despre ceilalți muritori, chiar dacă am presupune că sunt inițiați în secretele planului d-lui Brătianu — lucru poate îndoelnic — totuși ei nu au putere de a voi altfel de cît șeful lor.

„Pentru a nu îngreuia răspunderea d lor Brătianu și Cogălniceanu, îi voiu presupune în propriul lor interes, că sunt nu geniuri politice, ci niște inteligențe de mijloc.

„...Un om cu inteligență de mijloc și cu bună credință ar fi putut face convenția de la 4 Aprilie 1877, în urma așa zisei părăsiri a Europei și pentru a cruța țara de nenorociri mai mari. Ar fi putut trece Dunărea cu armata, pentru a da acesteia botezul de foc și în scopul de a face ca independența noastră să fie datorită sîngelui nostru, iar nu magnanimității Țarului..."

Filosoful credea chiar că o acțiune militară ar fi fost posibilă în felul următor, — la extrem:

„...Rusia n'ar fi îndrăsnit nici măcar să ne amenințe cu dezarmarea, căci am fi putut s'o sfidăm. După asigurările oamenilor de artă, un corp de 2000 de oameni bine aprovizionați, cari ar ocupa tot odată Vidinul și Calafatul, ar putea să susție un asediu făcut chiar de 100,000 de oameni în timp de un an.

Iar de altă parte, o armată de 50 ori de 60 mii de oameni aparată pe la spate de munți și în față de întăriturí artificiale, ar putea să respingă tot atîta timp o armată de 150,000 oameni fără a mai număra foloasele ce ar fi rezultat din vecinatatea Ungariei pentru înrolarea de voluntari Unguri și Romîni. In atari condiții Rusia n'ar fi îndrăznit să atace, ori cît am fi fost noi de provocatori cu dînsa; căci ar fi fost destul ca Englezii sau măcar numai Turcii să profite de ocazie și să ia pe Ruși pe la spate din Bulgaria, pentru a zdrobi toată armata rusească...

„...Dacă lumea va găsi că d-nii Brătianu și Cogălniceanu au o inteligență mai mică de cît de mijloc, atunci ei vor fi absolviți; altminteri e greu.

Eu sunt sigur că chiar dacă acești domni lucrează de conivență cu Rusia, totuși sunt de bună credință. Sunt sigur că Rusia le-a promis că în războiul apropiat ce va avea loc cu Austria, va da Romîniei despăgubiri multe și mari de peste Carpați, în schimbul serviciilor ce-i aduc astăzi Rusiei. O inteligență de mijloc a putut fi amăgită cu astfel de promisiuni. Și în această ipotesă, d-nii Brătianu și Cogălniceanu sunt de foarte bună credință, de și fără capacitate și prevedere politică..."

In 23 Ianuarie 1878, V. Conta într'un articol din „Steaua Romîniei" presimte răpirea Basarabiei și se arată alarmat. Intre altele scrie:

„Romînia are dreptul de a cere astăzi Turciei o despăgubire mare de războiu, proporțională nu numai cu sacrificiile făcute de noi, dar în rolul decisiv ce am jucat în faza critică a războiului actual. In preliminările de pace ce s'ar fi subscris la Adrianopol, s'a și admis și Romînia să aibă o despăgubire teritorială destulă. Această despăgubire teritorială pentru a fi îndestulătoare, nu poate să aibă loc numai în Dobrogia. Să cerem de la Turcia o provincie de pe coasta meridională a mărei Negre, care să aibă o valoare mult mai mare de cît Basarabia întreagă. Să dăm această provincie Rusiei și ea să ne dea în schimb Basarabia rusească întreagă, renunțînd totodată la drepturile ce crede că ar avea asupra Basarabiei romîne de azi..."

Scurtele citațiuni arată că ilustrul cugetător avea și temperament și discernămînt politic care i-ar fi dat dreptul să joace un rol însemnat dacă timpul i-ar fi îngăduit.

Că Vasile Conta, modest prin origine, cernut prin cele mai grele suferințe în vremea studiilor sale, era un suflet democrat—nu va mira pe nimeni. In unul din fragmentele lui filosofice găsim următoarele:

„Poetul Grillparzer spunea că Poporul —sunt acele deșarte mii de nule, pe cari le punem ca să formăm un numră. Dar repede le înlăturăm cînd e vorba pe împărțeală.

Eu cred că timpurile se vor schimba și poporul care este un orfan pus sub ocrotire, va înțelege că îndreptînd majoratul, trebue să cheme la răspundere și la socoteală pe acei cari s'au folosit de dreptul său în decursul veacurilor".

Ne atașat de nici un partid politic,— a intrat în ministerul liberal, după discursul din 1879, ca intelectual, ca om de școală. Acel discurs a fost mai mult apreciabil de Brătianu de cît de Petre Carp, căci însuși Conta scria lui V. Pogor:

„...d. Maiorescu și d. Carp sunt personalități prea înaintate pentru spiritul vremei în care trăim.

„...d. Carp a găsit că discursul meu din Parlament a fost mai mult istoric de cît practic, și dacă a făcut senzație, se datorește faptului că toate discursurile patriotice impresionează".

Personalitate completă și vastă, Vasile Conta cugetător înainte de toate părea chemat la destine mari. Dar fatalitatea vru să fie altfel și acel care astăzi încă n'ar fi fost un bătrîn,—îndură a 31-a comemorare a odihnirii sale în cimitirul ieșan!...

△

NOTA ZILEI

Evenimentele diplomatice, combinațiile politice internaționale au adeseori o parte de humor. Găsim subliniată această caracteristică în una din scrierile mult regretatului Conta, și anume cînd imaginează un dialog între Disraëli și Gortschakov. Acesta, îndemînatec, ar umbla să convingă pe șiretul semit, primul ministru al Angliei și între altele multe, îi spune:

„...Tu ca și mine 'ți îndrepți aspirațiile și ofțările spre bogatul și stupidul Orient, ți-am ghicit gîndul și tu l-ai ghicit pe al meu. Să fim prieteni. De cît să luptăm împreună și alții să ghicească gîndurile noastre—mai bine să ne înțelegem prietenește, pînă cînd suntem numai doi.

...Moștenirea bolnavului din Orient trebue să se deschidă din o zi într'alta. La primirea peceților și la facerea inventariului nu vor lipsi nici chiar guvernele cele mai scurte la vedere ale Europei; căci Turcia nu vede mai departe de cît vîrful nasului.

Ele vor împărți-o în proporție cu numărul armatelor și partea noastră va fi cea mai mare. Pe urmă, deprinzîndu-ne a stăpîni aceste regiuni și aceste popoare de transițiune între occidentul lor și orientul nostru ar putea să le vină o trezeală la ochi și un *avant goût* de a se întinde și ei mai departe în Asia; și atunci nu vom mai fi numai noi doi...

...Vrei să știi cum putem realiza toate aceste, fără să simță măcar biata Europa? Nimic mai simplu... Eu mă fac protectorul creștinătății, a umanității, a naționalităților și a libertăților; tu—protectorul intereselor europene. Eu ași avea sub stindardul meu pe toți naivii de bună credință din Europa și pe toți împărații din Orient. Tu ai avea sub stindardul tău pe toți dușmanii mei, adică pe toate gîștele. Eu comand pe prietenii noștri astfel, ca să folosim noi doi..., tu comanzi pe dușmanii noștri astfel, ca să folosim iarăși numai noi doi..."

Ecouri Politice

Viitorul *știe tot ce gîndește și-și propune d. P. P. Carp—și dacă une ori nu spune tot ce știe, aceasta o face fiind că nu vede „utilitatea politică de a da în vileag tot ce știe în această privință."*

Nu ne îndoim de faptul că Viitorul *știe tot. De aceia am fi curioși să ne spuie confratele din Capitală dacă d. P. P. Carp nu este dispus să reediteze discursul cu fierul roș.*

Ar fi poate util—mai cu seamă pentru ziarul d-lui Vintilă Brătianu—ca să inițieze publicu-i cetitor și asupra acestui punct.

*

„Noi oamenii cinstiți..." scrie ziarul apașilor din Capitală.

Pe cuvîntul unor astfel de oameni cinstiți se poate zidi o pușcărie.

*

Clevetitorii de la Viitorul, *dovediți că sunt calomniatori cu bună știință, încearcă a scapa prin tangentă, în chestia transportului de cărbuni pentru C. F. R.*

Sistemul ie vechiu—mai cu samă la liberali face parte din tradiție.

De cîte-ori de la Rătești încoace numai n'au scapat prin tangentă!

Situația....

Peste două zile se redeschid Camerile—și, ar fi să nesocotim evidența, dacă n'am recunoaște că Parlamentul își reia activitatea în împrejurări tulburi externe și interne.

In afară, criza balcanică a atins punctul culminant. Acelui punct negru, care preocupa atît diplomația, i-a venit rîndul să fie rezolvit. Albania independentă și, mai cu seamă, delimitarea hotarelor ei —iată problema grea, îngreuiată și mai mult prin atitudinea inexplicabilă a regelui Nikita.

Momentele sunt hotărîtoare — și din nou pare a se auzi zăngănit de sabie. Austria, al cărei prestigiu este definitiv pus în joc, pare hotărîtă la acte, cari, în ce privește consecințele, nici nu pot fi calculate. Se poate chiar ca la apariția acestor rînduri trupele ei, singure sau unite cu ale Italiei, să fi intrat în Albania.

In privința conflictului romînobulgar, deși este sigur că succesul României ie pe deplin asigurat, pînă astăzi oficial nu ni s'a comunicat nimica, întru cît, din cauza plecărei din Petersburg a reprezentantului Franției, conferința nu se va reuni de cît săptămîna ce vine.

Inlăuntru, se pare că disensiunile din vechiul partid conservator vor provoca zilele aceste explicațiuni și discuțiuni.

Cine ar fi crezut vr'odată că, în împrejurări ca cele de astăzi, astfel de explicațiuni ar putea avea loc!

Evident, disensiunile și explicațiunile din sînul partidului, cu care sîntem în colaborare, nu ne privesc de cît într'atît, întru cît ele se repercutează asupra mersului lucrului public. N'avem a ne amesteca în procesul ce se deschide în lăuntrul unui partid, cu care, prin forța lucrurilor, păstrăm astăzi legături colegiale.

Conștient însă de împrejurările grele prin care trecem și tare pe credința că, ori-ce s'ar întîmpla, interesele țărei nu trebue să sufere, partidul conservator-democrat, strîns unit în jurul șefului iubit, mai disciplinat sufletește de cît ori-cînd, nu va lipsi de a-și face datoria, întreaga datorie, dovedind astfel că nu este atins de răul care pare a mina atît celelalte organizații politice de la noi.

ECOURI

Numărul naturalizărilor franceze, în 1912 este de 4.029, cu 466 mai mult de cît în anul 1911.

Din punctul de vedere al naționalității de origine, naturalizații se repartizează astfel: 801 Belgieni. 783 Italieni, 224 Spanioli, 147 Ruși, *139 Germani*, 196 Alsacien-Loreni, 84 Elvețieni, 79 Turci, 61 Austriaci *59 Romîni*, 48 Luxemburgeni, 26 Olandezi.

Străinii cari au obținut naturalizarea franceză aveau 5.478 de copii.

Dacă se ține socoteală de străinii născuți în Franța și cari, la împlinirea majorității în 1912, au optat pentru Franța, precum și de reintegrări în calitate de Francezi, Franța s'a îmbogățit în 1912 cu 16.252 noi cetățeni francezi.

*

Doctorul Wiliam G. Anderson, director al așezămîntului Jale University Gymnasium, publică în *Medical Record* un articol asupra longetivității atleților.

Rezultatele statistice asupra ultimilor 50 de ani, sunt: din 10.922 studenți cari au frecventat cursurile Academiei din Schoffield, din 1855 pînă în 1905 inclusiv 1406 au murit ai 9516 trăesc încă.

Proporția la sută a morților este, dar de 12.9. Printre studenții în chestie erau 207 atleți, din care au murit 58 așa, dar, 7.2 la sută.

Doctorul Anderson observă că atleții nu mor, de obște, tineri și tot-odată că ei sufer rar de boli de inimă. De obicei îi răpun bolile de plămîni, fără ca proporția atleților morți din această cauză să întreacă media generală comună.

Cu toate că atleții nu au o viață scurtă, încheie d-rul Anderson, se pare că longitivitatea lor n'ar fi intru nimic determinată de sporturile gimnastice la care se dedeau, și cum s'ar părea celor mai mulți dintre noi.

OAMENI ȘI LUCRURI

Refrenuri de Aprilie...

E unul din darurile prețioase ale omului și una din mulțumirile lui cele mai mari,—*statornicia*.

Filosofia ei? Sorgintea încîntărilor izvorîte din ea? Poate iluzia ce ne dă că și noi, fizicește, am stat pe loc, că nu ne-am alterat, că nu a scăzut nimic din ființa noastră morală; că vremea a trecut pe lîngă noi fără a-și îndeplini ravagiile dureroase; că am mers crescînd mereu, iar nu scoborînd pe scara vieței...

Am avut, de un șir de ani încoace, această impresiune, de cîte ori am aflat, din nou, în cîte una din vrăjitele seri de primăvară, la masa rustică a generosului amfitrion, în fermecătoarea vilă în via de la Copou—aceeași vilă și aceeași vie în care, rînd pe rînd, am fost adunați, fie spre a serbători date mai însemnate din viața „Opiniei", fie ca să asociem numai existența ziarului la manifestări de viață politică, ori literară propriu zisă.

Acum numai un an, tot pe o seară încîntătoare ca acea de eri, în aceeași atmosferă sociabilă și ospitalieră așteptam, cu masa întinsă, sosirea lui Caragiale... Erau numai puține zile înainte de dispariția lui și, reamintindu-mi scena, îmi pare că era simbolică întîmplarea din seara aceea cînd automobilul, trimis să aducă în mijlocul nostru pe maestru, se reîntoarse gol, aducînd vestea că plecase Caragiale, pe neașteptate, în altă direcție. Peste puțin avea să plece acolo de unde nimeni nu mai vine să se îmbete de parfumul primăvăratec, nici să admire glasuri de privighetori în seri de Mai!...

Cum nu ne-ar fi scump fără margini gîndul statorniciei, dacă firea ne-a împovărat de pedeapsa cea mai grea cu putință — acea de a fi jocul vremei, al întîmplării și al morții, care e întruparea nestatorniciei!

De aceea, în primul loc, statornicia devine o reală virtute și de cîte ori, în decurs de ani de zile, se regăsesc aproape aceleași figuri în jurul mesei rustice—și nu totdeauna amfitrionul e ministru! — revine în chip firesc, ca un refren într'un cîntec armonios—gîndul invariabil al statorniciei...

Natura a înfrumusețat mult, a îmbogățit necontenit—ajutată de mîna și munca omenească—acest cuib de frumusețe, din înălțimea căruia, în serile senine, se văd colțuri ale Iașului, irizate de lumini mărunte, idealizate, par'că s'ar fi aruncat asupră-le o mantie de luceferi... Mereu s'a schimbat cîte ceva—în aleele prunduite, în tufișurile fecundate, în coroanele copacilor îngroșați de vremi, în aroma liliecilor acum proaspăt înfloriți... Numai glasul unic al privighetoarei a rămas neschimbat, ne alterat. E același de acum un an, același de ani, — miraculos prin bogăția inimitabilă de sunete, revărsate ca un torent care nu inundă, ci farmecă. E glasul care a sorbit întreaga comoară de frumuseți primăvăratice, după lungi așteptări, după lăuntrice chemări de viață și plăcere... E glasul care închide secoli întregi de avînt, de speranță, de biruință, fără să fi pierdut nimic din bogăția-i de sunete, din vigoarea-i armonioasă, crescută prin tristețele de toamnă, prin tăcerile de iarnă, înfrînată prin așteptări și sfieli pînă la sosirea primăverei, în care și apoteozează triumful desăvîrșit în magice concerte.

„E statornicia frumuseței,—frumusețea statorniciei". Refrenurile aceste, întrupate în glasul *ei* încîntător, par a ne însoți pînă departe, dominînd cîmpiile dimprejur, în timp ce automobilul zboară ca să ne readucă în mijlocul vieței tăcutului oraș...

Rodion

Istoricul bisericei și seminarului Catolic

DIN IAȘI

III

Tot în 1906 se retrag părinții S. I. iar ca rector e numit părintele Diomede Ulivi, unul dintre cei 3, primii elevi și întăiul rector pămîntean; sub el seminarul se mută la Copou, iar la 23 Sept. 1909 se retrage fiind înlocuit de părintele Eugeniu Germont, misionar din congregațiunea sf. Vicențiu de Paulo, care conduce seminarul pînă la 21 Decembrie 1910 cînd e numit, un fost elev, păr. Grigore Enariu, cetățean romîn și actual director.

Seminarul numără acum 21 elevi, avînd 2 cursuri, cel superior cl. 6-a cu 9 elevi și cel inferior clasa 2-a cu 12 elevi.

Programul studiilor e cel al statului cu unele modificări potrivite cu scopul special al seminarului; cursurile se predau numai în limba romînă, iar literaturei romîne îi se dă o deosebită atențiune.

Corpul profesoral se compune:

Păr. Gr. Enariu, rector și profesor de latină cl. 2.

Păr. Mihai Roba, prefectul disciplinei, profesor de franceză, ambele cursuri de geografie, romînă și caligrafie cl. 2.

Păr. dr. Anton Gabor, prefectul spiritual, predă religia, ambele cursuri, germana, istoria universală și artimetica cl. 2 a, istoria romînilor și cosmografie clasa 6-a.

Păr. dr. Ion Ferenț, predă literatura romînă, retorica. elina și latina cl. 6.

Păr. Gh. Anton, predă muzica ambele cursuri și desemnul cl. 2.

Toți acești profesori sunt cetățeni romîni iar preoții care iesă din acest seminar sunt destinați numai pentru Moldova dar din cauza lipsei de mijloace nu se poate primi un număr mai mare de elevi.

După cum am arătat mai sus acest seminar se află în dosul grădinei publice Copou care aparținuse (o bună parte din ea) odată bisericei catolice dar a fost cedată cu multă bună-voință statului de către epitropia acelei biserici precum dovedește următoarea adresă de mulțumire; originalul se află în arhiva episcopiei catolice din localitate.

Dăm în copie acea adresă, păstrînd ortografia ei.

Depatamentul (sic) pricinilor din lăuntru.

Secția al 2-lea
No. 8243
Eșii 1835 Mai 20 zile

Către cinstita epitropie svintei bisericii catolicești din Eșii.

— Cu raportul eforiei orășienești de aice din 12 a curgătoarii supt No. 1326 prăimindusă știință, și încredințare pentru buna voință, și plecarea ce au arătat acea cinstită epitropie, cu dănuirea în folosul publicului pămîntesc a 142 stînjeni loc cuprins în ocrugul grădinei publice, ce în marginea orașului despre Copou, se înființază obștească.

Departamentul acesta carele după atribut ocuparișești postul îngrijirei o

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

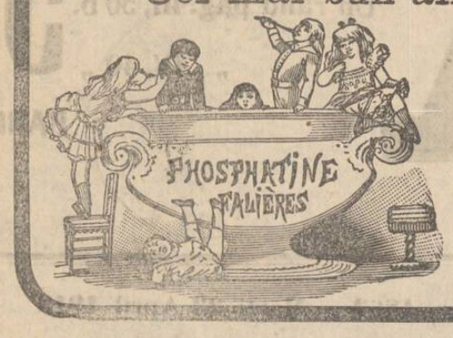

Recomandat de la vârsta de 7–8 luni, in momentul intercărei şi in timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

teşti din lăuntrul ţării, de datorii socoati a însămna prin aceasta a sa ca din partea obştiei orăşeneşti recunoştinţa.

(ss) *Ghica Vel logofăt*

Cercetat
ocîrmuitoriu secţiei
(lipseşte iscălitura)

Lîngă seminar se află vechiul cimitir catolic; de la 1884 nu se mai înmormîntează aici, este şi o mică capelă cu hramul sf. Iosif.

Acum în ruină şi părăsire; ea trebue să fie încă din secolul al 18-lea căci, clopotul, care se păstrează acum la seminar are următoarea inscripţie: — D. Iosepho Sponso B. M. V. în capella coemeterii Jassi— offertur

an. MDCCC XVIII (1818)

Adică: Se dedică (acest clopot) sfîntului Iosif logodnicului sf. fecioarei Maria de la capela cimitirului Iaşi.

Nu se aminteşte numele donatorului.

In anul 1842 Capela a fost mărită prin adăugirea unui pridvor precum atestă pisania de pe o tablă de marmoră aşezată d'asupra uşei:

Diese Vorhalle ist Von
der Verstorbenen
Frau Anna Von Eistaetten
geborne de Conti
zum
ewigen Andenken
gebaut
1842 juni

Adică: Acest portic (pridvor) e făcut de defuncta Doamna Ana de Eistaetten născ. de Conti spre vecinică amintire 1842 Juni.

Cum se vede e aceiaşi pioasă doamnă care a dăruit şi clopotul mijlociu, însă este o nepotrivire de nume a familiei, pe clopot e săpat *Gigstadt* iar pe placa *Eistaetten*; cred că ultimul nume e cel adevărat, căci şi în condica morţilor e trecută tot sub acest nume. Cu toate cercetările făcute n'am putut da de urma mormîntului în care se odihneşte această nobilă femee.

După scurt interval capela fu restaurată precum arată o altă piatră pusă d'asupra celei dintăi, cu pisanie latinească: — Restaurata haec ecclesia anno Dni 1861 —.

Afară de inscripţia de pe clopot care ne dovedeşte existenţa unei capele pela începutul secolului 19-lea, fie de lemn sau piatră mai este în interiorul capelei aproape de altar o piatră mormîntală cu data: 8 Iuli 1833, apoi mai sunt documente în care se Vorbeşte de existenţa a 2 biserici Catolice în Iaşi şi cum nu se găsesc alte urme şi însemnări de cît despre acea din str. Ştefan cel Mare şi acelei din dosul grădinei Copou, fără îndoială că cea a doua nu putea să fi fost de cît tot pe locul actualei capele acum în ruină.

Se recunoaşte foarte lesne partea adăugată la 1842 căci podeaua e de scînduri pe cînd cea laltă parte anterioară adăugirei e pardosită cu lespede de piatră patrată. Pînă pela 1800 se îngropă după vechiul obiceiu a ţărei în ograda bisericei căci pe locul unde sa clădit acum cîţi-va ani casele cele mari dinspre strada Ştefan cel Mare s'au găsit o mulţime de oseminte omeneşti. Pojarul dela 1827 a răpit multe documente şi registrele morţilor ceea ce îngreuiază foarte mult cercetările în privinţa stabilirei dăţei cînd cimitirul a fost strămutat, totuşi printre vechile pietre funerare dela cimitirul din deal se găseşte una din 1815 de unde putem deduce că pela începutul secolului al 19-lea nu se mai înmormîntă în ograda bisericei catolice, dovada e acel mormînt care e a unui preot, reproducem inscripţia pentru adeverire:

D. O. M.
Francisco Xav. Condilli civi
et Canonico Naxiensi în archipelago
S. Congreg, de Prop. Fide alumino
hic sepulto 27 Oct. 1815 ejus Coalumnus.
Mathias Rasdillovich
M. C.
Die 30 Dec. an. 1823

adică: Cetăţeanului şi canonicului Francisc Xav. Condilli din Naxos în Archipelag elevul sfintei Congregaţiuni de propagandă Fide (respîndirea credinţei) aici înmormîntat la 27 Oct. 1815; conşcolarul seu (adecă îi ridică această piatră) Mat. Rasdillovich etc.

(Va urma)

Iassiensis

Litere-Ştiinţe-Arte

A apărut **Noua Revistă Romînă** cuprinzînd:

Noutăţi—Romînia şi statele balcanice. —Istoricul datoriei noastre publice.

Constantin M. Sipsom: „Abdicare de voinţă".

V. Podriga: „Die grosse Mode: bulgarisch".

M. Temistocle: „Ideile politice ale lui Joseph de Maistre".

D. Iacobescu: Poem de amiază (versuri).

N. Porsenna: Inviere (novelă).

Adrian Maniu: Expoziţia de pictură, N. Dărăscu (arabesc estetic), cu 2 reproduceri după tablourile expuse.

Eiguri contimporane,—Vasile Lascar.— Alcooltsm.—Letopisiţi.

Insemnări—Revista Revistelor,

*

Inceputurile omenirii.—Sub acest titlu „Biblioteca Cosinzeana" tipăreşte o o elegantă broşură datorită d-lui Marin Demetrescu, profesor la liceul Carol din Craiova.

Noua întreprindere literară şi ştiinţifică din Craiova îşi propune „editarea unei biblioteci, în care problemele ştiinţifice, medicale, morale şi economice, lămurite într'o formă înţeleasă de toţi, să aibă întăietatea".

Tipărită cu deosebită îngrijire, broşura d-lui Demetrescu merită a fi în mînile tutor.

*

CONTRIBUŢIE LA „STRUNA ZILEI"

Intre Paşti şi Sf. Gheorghe.

Mă mut. Odaie caut. De-o fi şi'un bordeiaş.
Cu-amărăciune 'n suflet urc dealul Tataraş,
In drum creştinii veseli îşi zic „Hristos a 'nviat"...
Tresar. Mă 'ntreb: oare groapa-l nu-i... „de închiriat"?

Lo. Pa.

Teatrul Romănesc

E ştiut că prefacerile ce s'au făptuit şi care se vor mai face, de acum înainte, ca urmare a răsboiului balcanic, ne vor impune şi nouă sforţări considerabile, pentru ca să ne putem pastra locul de întăetate, pe care-l avem astăzi între popoarele din răsăritul Europei.

Dacă pe terenul economic şi cultural în genere, s'au făcut începuturi foarte îmbucurătoare, apoi mai avem o datorie tot atît de mare şi de vitală, pentru arta şi în deosebi pentru teatrul nostru.

In Macedonia şi întreg Balcanul limba românească este mult cunoscută şi întrebuinţată nu numai de cele cîte-va sute de mii de aromîni. Şcoalele ce se vor mai crea vor contribui, în mare măsură la întărirea acestei stări de lucruri.

In afară de aceasta toate statele balcanice, în privinţa teatrului sunt incomparabil mai jos de cît noi, aşa că fără îndoială artiştii noştri vor fi foarte bine primiţi în turneurile ce ar face, răspîndind farmecul limbei şi a artei româneşti.

Menţionăm şi faptul că atît în ţară cît şi în Transilvania, Bucovina s'a format un public pentru teatrul românesc, care devine din ce în ce mai pretenţios şi mai pasionat.

Ce frumoasă pespectivă stă deschisă artei româneşti!

Dacă însă nu vom şti să satisfacem la timp această puternică cerere sufletească, ce se manifeste în jurul nostru, vom avea durerea a vedea ridicîndu-se cine ştie ce limbă, cine ştie ce artă.

In clipa de acum avem o datorie mare şi faţă de fraţi şi de limbă şi de rostul nostru cultural, pe care ni l-au hărăzit împrejurările.

Cu sentimentul celei mai grele răspunderi, trebuie să ne punem imediat pe lucru, pentru a favoriza desvoltarea temperamentelor noastre artistice; apostoli ce au a ne pregăti viitorul.

*

Ce departe suntem, în starea în care ne găsim astăzi, de ceia ce ar trebui să fim, pentru a răspuude menirei noastre adevarate, se poate vedea din pasagiul de mai jos, pe care îl extragem din Istoricul Teatrului din Moldova publicat în ultimul număr al revistei „Arhiva" de către vechiul publicit T. T. Burada care, încă la 1883, semnalînd lipsurile de care suferea teatrul românesc, a propus unele soluţiuni, care din nefericire nu s'a realizat, dar care şi astăzi, în mare parte ar putea fi luate în cercetare.

Vorbind de observările ce le făcuse ca membru în comitetul teatral, d-sa zice: „arătînd în acelaş timp ca concluziune, „că mijloacele cele mai eficace pentru în„lăturarea răului de care suferea teatrul, „erau: cultura artiştilor formaţi în con„servatorul de muzică şi declamaţiune, a„dăogînduli-se pe lîngă clasele ce le avea, „şi un curs complect al artei dramatice, „subvenţionarea teatrului de către guvern „controlul de aproape asupra repertorului „şi personalului artistic, încurajarea aces„tui personal cu pensiuni şi recompense „naţionale, şi în cele din urmă salariarea „cel puţin a celor mai distinşi deocamdată, „ca funcţionari publici, precum sunt parte „din artiştii dramatici principali din alte „ţări civilizate.

„Reînoindu-mi-se mandatul de membru „în comitetul teatral încă pe un period de „4 ani n'am în cetat în tot timpul acesta „de a susţine propunerile făcute în prima „perioadă a mandatului meu, mai arătînd „intre altele interesul teatrului de a se fa„ce rotaţia între trupele din Iaşi, Bucureşi, „Craiova, aşa că nu numai personalul ar„tistic, dar chiar şi repertorul jucat de „pildă, într'o stagiune la teatrul din Iaşi, „să treacă în stagiunea următoare la Bu„cureşti, acel de la Bucureşti cu artişti cu „tot, să treacă la Iaşi, apoi la Craiova, „şi aşa mai departe să urmeze neconte„nit rotaţia între aceste trei oraşe, ur„mînd ca în timp de vară apoi Societa„tea Dramatică să joace în celelalte ora„şe mai de samă ale ţării după rotaţia „propusă: cît despre cheltuelite trebui„toare cu transportul trupelor ele să fie „făcute de Ministerul Instrucţiunei. Cu „chipul acesta trupele teatrale ar fi pro„fitat moralminte şi materialminte, iar pub„licul din diferite oraşe ar fi avut prilejul „de a vedea diferite repertorii cît şi jocul „principalilor artişti ai ţării".

Aceste propuneri le-a publicat d-nul Burada şi în Almanahul Muzical la 1877.

I. P.

INFORMAŢII

Ministerul lucrărilor publice, va cere să i se incuviinţeze deschiderea unui credit de 3 milioane lei, destinat pentru executarea lucrărilor de reparaţie a podurilor şi şoselelor deteriorate de inundaţii.

Pelerinajul la mormîntul lui Vasile Conta. — Din iniţiativa „Societăţii de Cultură Pozitivă", s'au comemorat ieri 31 ani de la moartea marelui filosof, Moldoveanul Vasile Conta. Un număr mare de persoane s'au strîns în Piaţa Unirei de unde au pornit cu trăsuri şi tramvae la cimitirul „Eternitatea".

Mormîntul lui Conta a fost împodobit cu jerbii de flori şi s'au ţinut cuvîntări în prezenţa numeroasei asistenţe şi a familiei marelui dispărut.

Vorbeşte d. *D. Păun* care laudă ideia comemorărei lui Conta. Apoi d. *Ionescu-Mina* evocă figura marelui cugetător.

D. *C. R. Ghiulea*, student, caracterizează figura marelui filosof, vorbind apoi despre viaţa şi opera poetică a lui Conta

D. *dr. C. Thiron*, profesor universitar, spune că Vasile Conta e singurul adevărat filosof romîn. Apoi într'o lungă şi entuziastă cuvîntare, vorbeşte de progresul ştiinţelor şi filosofiei moderne, profesîndu-şi încă o dată ateismul d-sale în faţa mormîntului ateului Conta.

D. *dr. P. Zosin*, într'o admirabilă cuvîntare, vorbeşte despre opera filosofică a lui Conta, prezicînd locul pe care-l ocupă filosoful Moldovean în mişcarea generală filosofică.

Numeroaza asistenţă s'a împrăştiat la 11 jum. a. m.

Examen de cotari.— La Botoşani s'a început examenul de cotari, la care sunt obligaţi să se prezinte toţi perceptorii fiscali din jud. Botoşani, Dorohoi şi Suceava. Comisiunea examinatoare se compune din directorul măsurilor de greutăţi din ministerul agriculturii, administratorul financiar de Botoşani şi verificatorul măsurilor de greutăţi din oraşul Botoşani.

Concursul constă din o probă scrisă cu exerciţii referitoare la cotitul vaselor, una orala tot din acest obiect, după care urmează partea practică; candidatul în faţa şefului verificator coteşte cîteva vase de diferite forme. Celor reuşiţi li se dă certificatul de cotari.

Suceveanu

Cercul socialist din localitate, a convocat o adunare publică, în sala societăţii Turn-Verein, pentru serbătorirea zilei de 1 Maiu s. n.

A luat parte şi societatea funcţionarilor comerciali.

S'au expus ideile socialiste şi rostul acestei mişcări.

După amiază a avut loc o serbare cîmpenească la grădina berăriei „Zimbru".

Societatea de ajutor reciproc „Fraterna-Romînă" şi-a serbat eri aniversarea infiinţărei.

Cu muzica şi cu drapelul, societarii au mers în cortegiu la biserica Toma-Cozma unde s'a oficiat un serviciu religios.

Seara a avut loc un reuşit bal în saloanele societăţii de Muzică şi Sport.

In astă seară, va avea loc în sala societăţii de Sport şi Muzică, banchetul oferit d-lui Vasile Negrutzi.

Mercuri, 24 April, fiind ziua onomastică a M. S. Reginei Elisabeta cum şi a A. S. R. Principesei, fiica moştenitorilor tronului, un tedeum va fi oficiat la Mitropolia locală.

Ministerul de Războiu a hotărît că D. Căpitan Dimitriu Rafail dela biroul de recrutare Iaşi, chemat temporar în activitate, să rămînă în aceiaşi poziţiune şi de la 1 Aprilie a. c.

Mîni, 23 Aprilie, comitetul partidului naţionalist, va ţine adunarea pregătitoare, în vederea obişnuitului congres anual, care va avea loc în ziua de 23 Mai, la Bucureşti.

„Monitorul Oficial" publică decretul de promulgare a legei pentru reorganizarea gradelor inferioare în armată.

Ministerul Instrucţiei a aprobat ţinerea examenului pentru abilitarea ca docent a d-lui Pericle Papahagi în specialitatea „Etnografiei şi folklorului balcanic".

Turneul Mărioara Voiculescu. —Excelenta „Companie Dramatică" a d-nei Mărioara Voiculescu va da în oraşul nostru la Teatrul Naţional numai *cinci reprezentaţii*, în ordinea următoare:

Luni 29 April: „Copilul din Flori"; biletele poartă No. 1. Marţi 30 Aprilie: „Asasinul"; biletele poartă No. 6. Mercuri 1 Mai: „Mîndrie şi Amor"; biletele poartă No. 3. Joi 2 Mai: „Poliche"; biletele poartă No. 4. Ultima reprezentaţie Vineri 3 Mai: „Fedora"; biletele poartă No. 8.

Locaţia la Agenţia Thalia—Maximovici.

Congresul profesorilor de geografie va avea loc în zilele de 30 Aprilie 1 şi 2 Mai.

Din Iaşi vor lua parte la congres d-nii Jean Constantinescu, G. Mitru, V. Popea, I. Mitescu.

D-na Luţa Botez foastă societară a Teatrului Naţional din Iaşi, pensionară sub legea veche a adresat comitetului teatral cererea ca să-i se restituie reţinerile, aşa cum s'a procedat şi în cazul artistului Manoliu.

Societatea dramatică din Bucureşti va juca Mercuri, 24 Aprilie „Paianjănul" —iar Joi, 25 Aprilie, din cauza indispoziţiei d-rei Filotti, nu se va mai juca „Chemarea Codrului", ci „Hamlet",—cu d. Demetriade în rolul titular şi d-na M. Giurgea în Ofelia, celelalte roluri se vor juca cu distribuţia teatrului naţional din Bucureşti.

D. Pandele I. Nicolau, societar al teatrului naţional din Craiova a fost revocat din sarcina de membru în comitetul de lectură, al acestui teatru.

Cunoscutul scriitor popular, d. Th. D. Speranţă, a fost decorat cu medalia „Bene Merenti" clasa I, pentru scrieri literare.

Următorii funcţionari de la ministerul cultelor, originari din Iaşi, au fost înaintaţi. D. I. Costin, şef de birou cl. II avansat cl. I; d. Edg. Ghenovici, şef de birou cl. II, avansat cl. I; d. Max Climescu, sub şef de birou cl. II, avansat cl. I; d. N. N. Beldiceanu, sub şef de birou cl. II, avansat cl. I.

Curtea de casaţie a stabilit următoarea jurisprudenţă, cu privire la repaosul Duminical cu brutăriile:

Pîinea flind considerată ca produs alimentar destinat consumaţiunei imediate, brutăriile şi franzelăriile nu se pot bucura de repaosul duminical de 24 ore prevăzut de art. 1 din legea repaosului duminical din 14 Aprilie 1910, astfel că personalul acestor stabilimente, împărţit în serii, va avea o altă zi de repaus în cursul săptămînei, conform cu art 4 din legea citată şi art. 6 din regulamentul ei.

De unde urmează că împunerea, de către camerile de comerţ şi industrie a repauzului duminical de 24 ore, brutăriilor, e o măsură arbitrară.

Primăria eşană a primit din partea Serviciului Sanitar o adresă, cu data de 20 Aprilie în care spune că:

„Reclamaţiunea d-lui I. N. Manolescu contra intervenţiunii d-lui medic veterinar D. Buzenchi este nejustificată, întru cît d-sa era în exerciţiul funcţiunei cînd i-a pus în vedere într'un mod just şi urban, îndatoririle la care trebue să se supună, vînzînd carne şi preparate de carne în magazinul d-sale".

Suutem informaţi că inginerii specialişti ai Societăţei „Union Baugesellschaft" studiază actualminte la faţa locului lucrările pentru executarea tunelului de la „Isvor" proiectat pe linia „Sinaia—Moreni".

D-na Atena Georgescu, sau C. c. Veta, care a înveselit pe ieşeni, timp de 35 de ani, a plecat Duminică seara din Iaşi, cu totul, stabilindu-se în Bucureşti, strada Jupiter no. 8.

D-ra Reynart Elisabeth, a fost autorizată de Minister să funcţioneze ca institutoare de limba franceză, la institutul Notre Dame de Sion, din Iaşi.

Secretariatul Agenţiei „Thalia" a primit eri următoarea înştiinţare:

D-nului Maximovici, Iaşi

D-na Mărioara Voiculescu fiind nevoită să joace absolut în fiecare seară, în acest termen, şi simţindu-se obosită a fost nevoită să renunţe la unele reprezentaţii în oraşul d-voastră.

Definitiv rămîne următorul program pentru Iaşi:

April 29 Luni „Copil din flori".
„ 30 Marţi „Asasinul".
Maiu 1 Mercuri „Mîndrie şi amor".
„ 2 Joi „Poliche".
„ 3 Vineri „Fedora".

Sosirea noastră va avea loc în dimineaţa zilei de Luni 29 Aprilie.

O circulară a ministerului instrucţiunii. — Ministerul decide următoarele:

Art. 1. — Constatările făcute de către domnii inspectori şcolari, cu ocazia inspecţiunilor, la adresa d-lor profesori, se vor nota în statul personal al profesorului respectiv.

Art. 2.—Orice lucrare făcută de către domnii profesori, membri ai corpului didactic, fie pe tărîm didactic, fie social, (literatură, ştiinţă, sociologie) etc, se vor comunica Ministerului, şi nota în statul personal respectiv. Comunicarea va fi însoţită de un exemplar din lucrarea asupra căreia se face comunicarea.

Art. 3.—Domnii directori ai învăţămîntului secundar şi superior, profesional şi particular, primar şi normal-primar, — şi d. şef al serviciului Statelor personale vor aduce la îndeplinire această deciziune.

p. Ministru (ss.) *G. Lascar.*

In „Monitorul Oficial" No. 15 | 1913 s'a promulgat legea pentru recrutarea armatei şi legea pentru organizarea aeronauticei militare.

Dl. Sublocotenent administrator Gh. Croitoru, dela corpul IV de armată, a fost mutat la închisoarea militară din Bucureşti.

De la 1 Iulie se va pune în circulaţie, între Iaşi-Ungheni şi înapoi, un tren mixt, care va pleca din Iaşi la 6.25 dim. şi se va întoarce la 10.05 a. m.

Astă-zi dimineaţă la ora 10, a avut loc la Mitropolia locală o conferinţă protopopească, la care au luat parte şi stareţii mînăstirilor din Moldova. S'a discutat asupra modului de reorganizare a mînăstirilor şi asupra cercurilor culturale preoţeşti.

Mîine fiind hramul sf. Mitropolii, slujba divină va fi oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, însoţit de mai mulţi Inalţi Prelaţi.

Consiliul Comunal a fost convocat pentru 29 Aprilie, cînd urmează a se continua discuţia, cu privire la prelungirea liniilor de tramvai.

Direcţiunea generală a serviciulu sanitar, a înştiinţat pe medicul şef a oraşului că va expedia zilele acestea o trăsură, cu care urmează a se transporta bolnavii de boli contagioase.

Intîmplari diverse. In urma unei certe violente între Gheorghe Sîrbu din str. Sărărie No. 14 şi concubina sa Maria Ionescu, femeia a lovit puternic, în cap, pe concubinul său, cu o caldare de aramă.

Nefericitul amorez a fost pansat la Spitalul Sf. Spiridon şi pus în libertate.

— In str. Sf. Lazăr un camion cu doi cai, a dat peste o copilă de 5 ani a d-lui Wais.

Ca prin minune copila a scapat cu viaţă, alegîndu-se numai cu oarecare echimoze.

DESFACEREA PRODUSELOR
FERMEI ŞI VIILOR
A. A. BADAREU
IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

De la 20 Aprilie produsele Debitului Badareu se vind cu următoarele preţuri reduse:

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.40	
Caş şi urdă dulce		1.20
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă şi cafea		5.00
Brînză proaspătă de vaci	—80 şi	1.20
Brînză de oi de toamnă	1.40, 1.60, şi 2 lei	1.80
Ouă zilnic proaspete	6 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.25
Idem	oca	0.40
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80
Cozonaci şi chifle		

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri:

	Litrul
Vin alb vechiu	80
Vin alb şi negru vechiu	1.—
Vin alb negru si superior	1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux	1.60
Vin otonel roş	1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior	2.—
Vin Otonel	2.40
Vin spumos à la şampanie	3.50 sticla

Toate calităţile de vinaţuri.

Ultime Informaţii

„Cuvîntul“ afirmă că între direcţiunea generală a poştelor şi proprietarul otelului Traian din Iaşi, se tratează cumpărarea acestui imobil pentru a servi de local de poştă şi telegraf.

Sîntem în măsură a desminţi această informaţiune.

Oficiul central al poştelor şi telegrafelor are rezervat un apartament destul de încăpător în noul palat administrativ şi judecătoresc, ce se clădeşte şi nu vedem nici un motiv serios ca să se cumpere un alt local pentru această destinaţie.

Ceia ce ar trebui ar fi numai de stăruit ca să se acorde suma necesară pentru terminarea lucrărilor, iar nu cumpărări inutile de imobile.

Ministerul de Culte şi Instrucţiune publică a hotărît a înfiinţa două şcoli de zarzavat, din care una în judeţul Iaşi. D. St. Negruzzi se interesează să găsească un teren potrivit în acest scop.

Ieri a avut loc o ieşire pe teren a d-lor Radu Xenopol şi Petru G. Şerban. Duelul cu spada avu de rezultat o uşoară rănire a d-lui Xenopol.

La via de la Copou a d-lui Al. A. Badareu, ministru al lucrărilor publice a avut loc aseară o masă intimă la care au asistat un număr de personalităţi politice, deputaţi şi senatori ai Iaşului, cum şi reprezentanţii redacţiunei ziarului „Opinia“.

Ultimul număr din „Săptămîna politică şi culturală“ ocupîndu-se de evenimentele politice interne scrie:

„...Cît despre specula ce vor să facă liberalii cu demisiunea din guvern a d-lui Filipescu, vînturînd prin întruniri din oraşele din provincie motivele acestei retrageri din guvern, ea nu va prinde.

Liberalii sunt destul de reputaţi ca oameni de afaceri, dar dacă încearcă să facă o asemenea afacere se expun la o pagubă sigură, căci d. Filipescu le-a dejucat planurile de la început.

In adevăr, atît prin rezerva ce o păstrează, cît şi prin manifestaţiunile de disciplină de partid şi mai cu osebire prin declaraţiunea formală a d-lui N. Filipescu că nu va întreprinde nici o acţiune în contra guvernului, d-sa a risipit orice echivoc asupra atitudinei d-sale faţă de guvern şi a răpit liberalilor ocaziunea de a pescui în apă tulbure, profitînd de disputele dintre conservatori.

Liberalii mai speculează şi asupra atitudinei d-lui P. P. Carp. Ei lansează svonul că d. Carp va reîntra în acţiune şi va dezavua guvernul. Cît timp d. Carp este şeful recunoscut al partidului conservator, o asemenea eventualitate este exclusă şi specularea ei e cel puţin copilărească“.

Un număr de avocaţi din localitate, au anunţat că imediat ce se va redacta şi semna hotărîrea consiliului de disciplină a baroului local, relativă la înscrierea d-nei Ella Negruzzi în barou, vor declara apel.

Apelul se va judeca de către una din secţiile Curţii locale.

Senatul Universitar unit cu consiliul facultăţii de ştiinţe, neputîndu-se întruni Simbătă, se va întruni Mercuri 24 April, pentru a decide asupra concursului de agregaţie a d-lor d-tori I. Pisovschi şi Em. Severin, cît şi pentru recomandarea d-lui E. Niculcea la catedra de fizică, căldură şi electricitate.

In ziua de 28 April, studenţii de la facultatea de ştiinţe vor face o excursie geologică în regiunea Şcheia—Grajduri—Vaslui. Excursioniştii vor pleca cu trenul de dimineaţă, din gara Iaşi.

La 2 Mai se va începe sesiunea Curţei cu Juri. Curtea se va compune din d-nii C. Leonescu preşedinte, d-nii Alfred Vincler şi Grigore Kessim judecători.

Corpul advocaţilor din localitate se va întruni în ziua de 11 Mai, în adunare generală, pentru a da descarcare de gestiunea financiară a consiliului de disciplină.

Unul din cei mai mari angrosişti de manufactură din nordul Moldovei, Iosef Bercovici din Botoşani, a încetat astă zi subit din viaţă.

In lumea comercială din Iaşi ştirea a provocat o impresie profundă, aceasta mai cu seamă din cauza comerciului intins pe care-l făcea decedatul şi care comerţ se cifrează la milioane.

La 12 Iunie înplinindu-se doi ani de la data alegerei actualului consiliu de disciplină, a baroului local, în prima Duminică după acea dată, se va efectua alegerea noului consiliu pe un period de doi ani.

Astăzi la oarele 6 p. m. se întruneşte comisiunea universitară pentru colocviul d-lui dr. Pascu, în vederea titlului de docent.

Mîni—la 5 p. m. comisiunea va da avizul de admitere a candidatului.

A sosit în Iaşi d. Mihail Dragomirescu, profesor de literatură din Capitală, membru al comisiunei.

D. Galin artist pictor a predat Mitropoliei un portret foarte reuşit, reprezentînd figura domnitorului Const. Duca. Lucrarea e făcută în vederea concursului de pictură bisericească.

Curtea cu juri.—Va judeca în seziunea aceasta următoarele procese: 2 Mai, Raul Crăciun, C. Deleanu şt Isac Beram pentru calomnie prin presă; 3 Mai C. Rîschitoriu pentru loviri; 4 Mai Alex. Cozma pentru omor; 5 Mai, D. Macovei, calomnie prin presă; 6 Mai Grigore Mazilu omor; 7 Mai, Th. Bozoancă şi alţii pentru tălhărie; 8 Mai Gh. V. Ţibulea pentru omor; 9 Mai, Simon Herman omor; 10 Mai, Ioan Hagiac calomnie prin presă; 11 Mai Belici pentru crimă.

*

— Fata Maranda Aronasaiu şi Gh. Ivanciu au fost chemaţi la interogatoriu fiind acuzaţi de pruncucidere.

Procesul se va judeca tot în actuala seziune a Curţii cu juri.

Guvernul Romîn a pus sub presă Cartea galbănă, referitoare la conflictul romîno-bulgar.

Judiciare. — Curtea de apel secţia I-a a respins apelul primului procuror al tribunalului de Iaşi, admiţînd apelurile preveniţilor Hirsch Kaufman şi Rachmil Barbălată, şi a reformat sentinţa tribunalului, dispunînd punerea numiţilor în libertate provizorie din arest, după ce mai întăi vor depune o cauţiune de cîte 3000 lei.

— Joi 25 April se va pronunţa sentinţa în procesul pentru reziliarea de contract dintre Elena N. Petrescu, Ana Gh. Netter şi alţii cu Lazăr Hristea.

Pe ecranul cinematografului Pathé Frères din vasta sală a circului Sidoli, se proectează astă seară Luni una din cele mai extraordinare înscenări:

„Contesa Neagră“ splendid roman în trei părţi. In rolul principal apare celebra tragediană d-ra Gabrielle Robinne de la Comedia Franceză, cea mai frumoasă femee a Franţei, steaua Comediei Franceze din Paris. Inscenare superioară şi extrem de bogată. Interpretare sublimă datorită somităţilor artistice ale scenelor pariziane.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Cel mai nou număr din Eclair Journal.

O minune arhitectonică.—Ruinile din Angkor (India). Interesante vederi după natură.

Congresul de educaţie fizică din Paris.

Tîndală şi biletul de favoare, scene comice.

Marţi 23 April (Sf. Gheorghe) au loc două matineuri (3 şi 5 jum.). La primul matineu şi seara se reprezintă programul de mai sus,—la matineul al doilea se reprezintă: Le Maître de Forges (Mîndrie şi Amor) de Georges Ohnet. In rolul principal „Claire de Beaulieu“ apare pentru prima oară celebra tragediană d-na Jane Hading.

INŞTIINŢARE

Subsemnatul Gh. Ştefăniu frizer din str. Anast. Panu No. 56 fac cunoscut onor. mele clientele şi iaşenilor, cari doresc să fie bine şi igienic serviţi că cu începere de la 23 April 1913 deschidem salonul de frizerie în Piaţa Unirei No. 19 lîngă berăria Luther, asociat cu d. N. Timofti.

Gh. Stefăniu şi N. Timofti

S'a găsit *un certificat de dispensă de armată.*

Păgubaşul să se adreseze la Tipografia H. Goldner.

Doamnă, *Germană instruită, doreşte angajament la copii, sau dame de compagnie.*

Albertine, *Str. Sft. Andrei No. 44.*

S'a perdut *un cîne mic, coloarea rasei boxilor; numele „Oku“.*

Se dă o bună recompensă.

A se adresa str. Păcurari No. 91, la d. Alexandrescu.

VACCINARI

practică

Dr. A. STEUERMAN

— Str. Cuza-Vodă 13 —

Căpitan Anibal şi Olga Arabu cu copii; Nicu şi Marieta Arabu cu copila; Raluca şi Alexandru Viforeanu; precum şi familiile Iarca, Filoti, Petala, dr. Constantinescu, Arabu, Velciu, Chefneux, Teodoru, Eliade, Filipescu, Dimitriu şi Bogza au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a iubitei lor mame, bunice, surori, mătuşe şi vare

†

Maria Colonel Arabu

în etate de 65 ani decedată Duminică 21 Aprilie a. c. după o grea suferinţă.

Inmormîntarea va avea loc Mercuri 24 Aprilie a. c. ora 5 p. m. la cimitirul Eternitatea unde se află depus şi corpul.

Aceasta ţine loc de invitaţiune.

ULTIMA ORA

Bucureşti 22 Aprilie

Regele Nikita a dispus evacuarea Scutarilor

Inlăturarea ori cărei acţiuni militare în Albania

Tactica Muntenegrului

Intervenţia pentru rezolvirea pacinică a conflictului

Paris,—Reprezentanţii Rusiei şi Italiei, din Cetinge, fac toate sforţările, pentru a convinge pe regele Nikita, de a se supune necondiţionat.

Regele şi Regina Italiei au intervenit personal pe lîngă regele Nikita.

După audienţă, ministerul Italiei din Cetinge, a declarat ziariştilor, că speră într'o rezolvire pacinică a conflictului.

*

Viena.—Circulă zvonul, că Regele Nikita, a declarat că trupele muntenegrene vor părăsi Scutari.

*

Viena.—Ziarul *Reichspost* află că Muntenegrul a adoptat tactica următoare:

Imediat ce trupele austriace vor începe marşul, trupele muntenegrene vor părăsi Scutari.

Insă de îndată ce Austria îşi va licenţia rezerviştii, trupele muntenegrene vor reveni.

Şi acest fel de procedare se va repeta, pînă ce în fine Austria va ceda.

Călătoria Principelui Nicolae

Atena. — Principele Nicolae al României a sosit azi dimineaţă în Pireu pe bordul vasului împaratul Traian şi a plecat cu acelaşi vapor spre Constanţa.

D. N. Xenopol la Roma

Roma. — Astă seară d. San Giuliano a oferit la Consulta un prînz în onoarea d-lui Xenopol.

Atentatul din Manheim

Manheim.—Marele duce de Baden urcîndu-se în trăsură spre a merge la curse un individ a sărit pe treapta trăsurii, ţinînd în mîni un mic cuţit, marele duce a respins pe acel om, care a fost arestat şi care pare a fi desechilibrat. Agresorul este un tapiţer numit Jung. La interogatorul ce i s'a luat de poliţie, Jung, a declarat că e anarchist şi că lucra din ordinul unei bande, de altă parte a declarat că voia să dea ducelui o petiţiune

Regele Nikita dispune evacuarea Scutarilor

— Declaraţia primului ministru ungar —

Budapesta.—In şedinţa de azi a Camerei, primul ministru a făcut declaraţia, că regele Nikita a ordonat să se evacueze Scutari şi aceasta, fără nici o condiţiune.

Prin aceasta este înlăturată ori ce acţiune militară în Albania.

BULGARII PARASESC SALONICUL

Viena. — Ştiri din Salonic, arată că eri ultimii soldaţi bulgari au părăsit Salonicul. N'a rămas decît singur generalul Hataceff.

Se afirmă că trupele bulgare rădică întărituri, la cîţi-va chilometri depărtare de oraş.

PRINCIPELE CAROL ÎN STRAINATATE

Roma.—Principele Carol a vizitat azi dimineaţa museul şi alte monumente; după prînz a plecat spre Florenţa, fiind salutat la gară de comtele Valier ca reprezentant al primarului şi de comtele Rovasenda, prefectul Veneţiei.

*

Veneţia.—Principele Carol de România întorcîndu-se dintr'o visită la insula Torcello, a descins la Lido la otel excelsior şi a luat parte la un dejun intim oferit de comtele Valier reprezentînd pe primar. Au luat parte şi prefectul Rovasenda, contraamiralul Pagni, şi consulul Romaniei Bombardella. După amiazi principele cu o şalupă a amiralităţii, însoţit de contra amiralul Cagni, a vizitat arsenalul.

O declaraţie a d-lui N. Xenopol

Roma. — Dl. Xenopol a declarat unui reprezentant al „Tribunei“ că principele Carol va sosi la Roma la 10 Mai, va fi însoţit de generaiul Petricari şi va fi oaspetele regelui la quirinal. Principele va face mai multe visite cu caracter militar. Dl. Xenopol a fost primit azi de către regina mamă.

Situatia politică

D. P. P. Carp în Capitală

Bucureşti.—Aseară, cu trenul de 11 şi 40, d P. P. Carp a sosit în Capitală, primit la gaeă de d-nii Stoianovici, Virgil Arion şi Ioan Bacalbaşa.

MISIUNE SANITARA

Bucureşti. — La Constanţa a sosit eri, venind din Alexandria, o ambulanţă sanitară egipteană, compusă din 4 medici şi 18 infirmieri, sub conducerea d-lui dr. Morov.

Misiunea a sosit azi dimineaţă în Capitală, de unde va pleca spre Adrianopol, locul de destinaţie.

Desertori bulgari

Bucureşti.—Sublocotenentul Stefan Andriev şi soldatul Ivan Saneff, desertori din armata bulgară, arestaţi la Corabia, au fost înaintaţi siguranţei generale.

Tramvaele asasine

Bucureşti. — Aseară, la orele 6 jum în aleea Ghica, d. Samules Iosef, de 56 ani, prins între după tramvae, a fost strivit.

Nenorocita victimă se află în agonie.

De la asociaţia presei

Bucureşti.—Ne întrunindu-se numărul de membri cerut, de statute, adunarea generală a membrilor asociaţiei generale a presei, a fost amînată pentru Duminică 28 Aprilie.

D. P. P. Carp în Capitală

Bucureşti.—„Epoca“ anunţînd sosirea în Capitală a d-lui P. P. Carp, zice, că d. Garp a convocat pentru Mercuri comitetul executiv, iar pentru Joi un congres al organizaţiilor conservatoare din ţară.

După cît aflăm — spune „Epoca“, d. Carp vrea să lămurească chestiunea direcţiunei partidului.

Manevrele de toamnă

Bucureşti — Autorităţile militare superioare, au început pregătirile în vederea marilor manevre regale.

Aceste manevre vor fi făcute de Corpurile 1 şi 2, în regiunea Piteşti—Piatra Olt.

Holera în Bulgaria

Bucureşti.—Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a fost înştiinţată, că noi cazuri de holeră s'au constatat la Tirnova.

Direcţiunea fiind înştiinţată, că 30 de zarzavagii bulgari, au trecut prin Giurgiu, îndreptîndu-se spre Brăila, au luat măsuri pentru ca ei să fie supuşi la observaţie medicală.

Demisia Cabinetului Muntenegrian

— Regele Nikita respinge propunerea guvernului şi hotăreşte evacuarea Scutarilor —

Bucureşti.—Din Cetinge vine ştirea, că în consiliul de miniştri ţinut eri, s'a hotărît a nu se cêda Scutari, chiar în caz de confliat armat.

Consiliul aducînd aceasta la cunoştinţa regelui, acesta a respins propunerea şi a hotărît evacuarea Scutarilor.

In urma acestora, cabinetul a demisionat.

***

Cetinge.—Hotărîrea luată de regele Nikita, pare a fi definitivă şi e iminentă comunicarea către Puteri, că s'a decis evacuarea Scutarilor.

Noi pregătiri militare în Bulgaria

Salonic.—Autorităţile militare bulgare chiamă sub drapel pe toţi cei apţi de serviciu din regiunile ocupate de bulgari, chiar sub vîrsta de 20 de ani. Brigada de Macedonia formată la Serres are deja 8000 de oameni. Trupele bulgare au primit ordinul de a evacua casele greceşti din Serres şi de a se aşeza în bivuacuri; un batalion bulgar a sosit pe valea Aiwatowo în regiunea Langada.

NOI LUPTE

Constantinopole.—După o telegramă a ministerului de răsboiu de la 1 Mai, un vas inamic de tipul Makedonia, apropiindu-se de portul Gulnar, vialetul Smyrnei, spre a lua un vas capturat mai înainte, a fost viu canonat de bateriile de pe coastă. Vasul s'a departat la o distanţă de trei mile şi a ripostat. Lupta a durat o oră şi 23 minute. Vasul confiscat a fost incendiat.

Vaporul a suferit spărturi, trei obuze au căzut în port şi au redus la tăcere tunurile de la Prova şi Tribord. Vaporul s'a depărtat în urmă.

— Rostul convocărei d-lui P. P. Carp —

Bucureşti.—Cercurile politice din Bucureşti în măsură de a şti, cred că convocarea comitetului executiv şi a congresului conservator, nu este de natură, de a aduce după sine fapte, în senzul cum doresc adversarii formei actuale de guvern.

Unii afirmă chiar, că convocarea nu este făcută, de cît în scopul că d. P. P. Carp să şi reînnoiască demisiunea din şefia partidului conservator, întovărăşind-o de-o importantă declaraţie în politica externă.

Atitudinea guvernului rămîne neschimbată şi pînă acuma nu este nici un indiciu, că vre unul din miniştrii ar adopta o altă atitudine, în urma demersului d-lui Carp de a convoca un congres al partidului conservator.

După alţii, se pare, că d. Carp îşi pusese multe speranţe şi noile complicaţiuni externe, în legătură cu chestia balcanică.

Ştirea că Muntenegrenii evacuiază Scutari, a căzut ca o bombă şi pare a fi derutat multe din combinaţiunile ce se pusese la cale, prin convocarea d-lui Carp.

Greva din Brăila

Brăila. — Muncitorii de la Docuri, au decis să se puie în grevă din cauza neresolvirei diferendului în privinţa elevatoarelor.

Greva va începe chiar de azi.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

150.000 — 21.594.
50.000. — 30078.
15000. — 15513.
10000. — 2869.
2000. — 32533, 54496, 12654.
3000. — 40574.
1000. — 421, 19017, 55607, 13559 17839, 17556, 22311, 36241, 3788, 16891 19291, 46302, 49202, 54208, 59867.
500. — 10844, 18921, 21707, 25434 25514, 32222, 33643, 35240, 41309, 45704 54339, 41250, 18619, 24912, 49429, 52194 57828, 59090, 11588, 24121, 26804, 33615 43894, 51993.

La tragerea loteriei de azi a căzut 15,000 lei pe No. 15513. Lei 3000 pe No. 40574. Cîte 1000 lei pe No. 12559, 19291 şi 36241 Toate aceste vîndute de Colectura „Providenţa“ din Iaşi.

Pentru cetirea comptorilor la abonaţi căutăm

Un tînăr

serios, cu bune maniere şi rezistent la curse.— In vederea trecerei lui în servicii mai importante cu timpul, preferăm pe acei cu mai bună şcoală şi cunoscători ai limbei germane.

A se adresa ofertele, conţinînd indicaţiile necesare spre a ne putea orienta asupra aptitudinilor reflectanţilor, la

Uzina centrală de Electricitate din Iaşi

Str. Moţoc 38.

O VESTE BUNĂ

Se aduce la cunoştinţă Onor. Public Iaşan, că cu începere de la 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) s'a redeschis renumitul local *„Viaţă Lungă“*, situată în cea mai fermecătoare poziţie, pe platoul Copoului, unde s'au pus în consumaţie renumitele vinuri din viile d-lui Alex. A. Badareu.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot-ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografica a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarna in vasta Sală Sidoli, cea de vară in **Grădina Trajan**, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
„ Regale Române
„ „ Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele**

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului:

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911
Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor
Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100
lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:

Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **inghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni **—Proiecte— Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţiile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] de GLN & C°, de Paris, [illegible]

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1863 — Joi 25 April 1913

Adevăratul patriotism

Cei ce-și vor da osteneala a judeca asupra situațiunii atît externă cît și internă, își vor aduce de sigur aminte de cuvintele șefului partidului conservator-democrat, d. Take Ionescu. Nu o dată dînsul a spus, că dacă primește a intra în guvernul de colaborare, înțelege că prin aceasta face un sacrificiu ce i se cere în interesul general al țerii.

Nu o dată d-sa a spus că dacă altul se simte în stare a face mai bine, a conduce mai bine acțiunea în chestiunea exterioară, e gata să-i cedeze locul și nu numai atît, dar se angajează în numele său, ca și în cel al partidului, să-i pună la di poziție sprijinul necesar. Acestea sunt declarațiuni, în cari străbate un înalt spirit de patriotism. La vremuri grele se arată disciplina omului cult, omului cu suflet superior, care lasă de o parte ori ce resentimente, ori ce animozități pentru a nu vedea decît interesul superior al patriei.

La aceste declarațiuni ale șefului conservator democrat, nimeni din cei calificați, nu au răspuns; ba din contra au consimțit a sta alături cu dînsul, a discuta și semna alături de el toate actele privitoare la chestiunea, pe care guvernul colaborării își luase însărcinarea de a o limpezi.

Acum cînd în parte se cunoaște rezultatul mediațiunii Puterilor la St. Petersburg, se dă de către cîți-va semnalul unei campanii în care toată acțiunea de până aici e ponegrită.

Și de către cine se dă semnalul? De către unul din cei cari au contribuit la înfăptuirea guvernului de colaborare și a luat parte activă la tot ce s'a săvîrșit până mai ieri în chestiunea exterioară.

Cu aceasta se face încă o dată dovadă că nu ori cine poate pune interesele țării mai presus de cele ale partidului.

Nu se știe încă rezultatul definitiv al tratativelor, nu se știe încă ce deciziune va lua guvernul față de cele ce el cucunoaște în chestiune și deja campania e gata, actorii intră în joc.

Ne aducem aminte că tot șeful conservatorilor democrați a spus că înțelege a uza față de adversari de mijloace civilizate, bine înțeles însă că până acolo până unde demnitatea României va fi în chestiune.

Așa fiind, chiar de am lua drept bune cele spuse de unele ziare că rezultatul definitiv al mediațiunei Puterilor în conflictul dintre noi și Bulgari, ar fi numai cedarea Silistrei cu o întindere de trei kilometri împrejur, încă ar trebui ca răbdarea celor cari au promis'o să meargă până cînd se va vedea ce atitudine iea guvernul.

Căci nu mai rămîne îndoială că dacă din complexul împrejurărilor s'ar vedea că voacea României n'a fost ascultată, guvernul va proceda cu energia cerută de situațiune și nu va permite ca demnitatea țării să fie știrbită.

Cu toții alături de guvern am înțeles că mediațiunea nu ne leagă pe noi, după cum ea nu leagă pe Bulgari.

De sigur că ideia patriotică ar fi dictat tocmai în aceste împrejurări, ca să stăm toți strînși împrejurul tronului și consilierilor tronului și să-i întărim în acțiunea lor.

În loc de aceasta însă, ne speriem la cel întâi moment, protestăm pentru fapte și evenimente asupra cărora n'avem științe sigure, facem proces de intențiuni conducătorilor Statului? Și cui vor folosi toate acestea?

Oare streinii, cari au ochii ațintiți asupra tuturor evenimentelor din țară nu vor trage lecțiuni în favoarea lor?

Nu era mai logic să lăsăm guvernului, care s'a asumat întreaga răspundere a situațiunii, să ne punem în curent cu tot ce s'a făcut în chestiunea, care cu drept cuvînt ne îngrijește pe toți? Nu era drept să lăsăm guvernului sarcina de a ne arata dacă demnitatea țării a fost înjosită ori că s'a ținut samă de cuvîntul nostru, pentru ca apoi să judecăm?

Nu era mai demn și mai impunător pentru toată suflarea atît din țară cît și din afară, să vadă că în momente grele, același cuget ne însuflețește pe toți?

Cît de înălțătoare trebue să pară tuturor, mai ales acum, cuvintele prin cari șeful conservatorilor democrați, declară că în loc de a fi în primele rînduri în acest conflict, lasă altora locul de onoare, rămînînd el și toți partizanii politici în primele rînduri ale acelor ce s'ar fi făcut o glorie de a da sprijinul său necondiționat acelora, ce ar fi crezut că ei trebue să stea în frunte, putînd obține rezultate mai multe și mai mulțumitoare pentru țară.

Spectacolul pe care-l dau însă acum lumei civilizate, va întări convingerea acesteia că nu degeaba stăm noi la porțile orientului.

Ar fi fost ceva extraordinar ca să nu ne fi molipsit și noi de spiritul care domnește în răsăritul îndepărtat al Europei.

Ar fi fost extraordinar și noi nu înțelegem a fi spirite extraordinare, dezbrăcîndu-ne de pasiuni și stăpînindu-ne până ce vremurile grele vor trece, până ce în fine chestiunea s'ar fi limpezit.

Și limpezirea aceasta ar fi fost de sigur alt-fel, dacă cu toți am fi știut să ne păstrăm sîngele rece, să nu ascultăm de micile noastre rancune și să avem mai presus ori ce imagina patriei, decît dacă procedam în mijlocul unei enervări încă nejustificată.

Trebue să vedem, dacă în acțiunea noastră pentru revendicările ce am formulat, am fost efectiv sprijiniți de cineva, după cum trebue știut care a fost situațiunea noastră în tot timpul conflictului.

Negreșit avem încredere în soldații noștri, și după declarațiile oficiale vom avea la dispoziție peste 500.000 puști, ceia ce însamna ceva, dar cînd toți cei de peste Dunăre, cari au intrat în răsboiu au a vut sprijin efectiv, e bine să se știe dacă și noi ne-am găsit în situațiuni asemănătoare.

Și toate aceste comunicări; cari vor veni la timpul lor, ne vor edifica asupra acțiunei trecute a guvernului, și ne va face să cugetăm despre ce ar fi bine de făcut în viitor.

De altfel avem credința că toți cei cari au luat parte activă în conducerea lucrărilor pentru dezlegarea conflictului nostru cu Bulgaria, nu vor putea renega tot ce cu știința și voința lor s'a îndeplinit până astăzi.

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Un ziar din Capitală anunță:

«...In seara de Sîmbătă 18 Mai, d-na Carrie Schepmann-Catt prezidenta inteunaționalei sufragetelor, va ține în sala Ateneului Romîn, din București, o conferință tratînd despre femenism.

D-na Schepmann-Catt vine la noi însoțită de mai multe din fruntașele sufragete din Anglia.

După conferință va urma un festival organizat de societatea «Drepturile femeei» din București. Aceiași societate va oferi a doua zi un banchet sufragetelor engleze în sala de marmură a hotelului Boulevard».

Așa dară o demonstrație culinară a sufragetelor romîne. Sperăm că nu ne vor mînca... fripți pe noi ăștia-lalți, care avem ghinionul de a aparține a sexului tare de... stomac. Așa de tare nu, căci nu prea.., mistuim teoriile puse în practică de discipolele d-nei Pankhurst din Londra și cari culminează în distrugerea stîlpilor de telegraf, a caselor, a trenurilor, și—acum în urmă—a școlilor..

Da, sufragetele engleze distrug și școlile, chiar pe acele de fete.

...Apoi să nu blastemi școala care le-a instruit și le-a luminat, insuflîndu-le asemenea principii de sabotagiu?

Politica realistă și Politica idealistă

Intr'un articol intitulat „Tîrcoalele Rusiei“ Opinia *reproduce părerile d-lui C. Dobrogeanu-Gherea, asupra politicei ruseşti în Balcani. La punctul de vedere al d-lui Gherea nu aş avea nimic de obiectat, d. Gherea este socialist şi judecă ca un socialist.*

Or, ce zice d. Gherea: „Rusia voeşte să cucerească Constantinopolul. Acest oraş îi este absolut necesar, căci toate rîurile mari ale Rusiei se varsă în marea neagră, o mulţime de oraşe comerciale ruseşti infloresc şi prosperă la marea neagră. Rusiei îi este necesar Constantinopolul şi iată de ce politica ei tinde a cuceri această cheie a mărei negre“.

Din punctul de vedere socialist se poate că tendinţa Ruşilor e rea; din punctul de vedere al patriotismului rusesc lucrul e foarte natural. Dovadă că nu numai oficilitatea rusească, biurocraţia, guvernul rusesc, într'un cuvînt cugetă aşa, dar toate partidele politice ruseşti cele mai revoluţionare chiar, gîndesc la fel. Scriitorul Doroşevici dela ziarul radical, „Russkoie Slovo“ înainte de luarea Adrianopolului:

„Interesul Rusiei e ca Andrianopolul să rămîie în mîinile Turciei. In ziua în care noi ruşii vom lua Constantinopolul, şi trebuie să-l luăm, căci fără el noi nu suntem stăpîni în casa noastră, el este cheia de la uşa ţărei noastre, atunci vom dărui Bulgarilor Andrianopolul ca o recompensă pentru noi cu ocazia acestui nou război contra Turciei.“

Ce poate fi în această tendinţă a Rusiei de a-şi asigura stăpînirea în marea neagră de aşa nelegal, neuman?

Austria vrea şi ea să-şi asigure preponderenţa în marea Adriatică şi diplomaţia ei nu s'a dat în lături de la nici o manoperă permisă şi... nepermisă. A creiat statul Albaniei, a oprit Serbilor accesul mărei Adriatice, a complotat cu tinerii turci contra guvernului, care a făcut războiul, complotează cu Bulgaria şi îi promite concursul într'un război contra Serbiei etc, etc... faptele sunt prea recente ca să le mai amintim.

In ce conduita aceasta e mai legală, mai umană, de cît cea Rusească?

Există o politică ideală, aceea se face în cabinetul oamenilor de ştiinţă, sociologi şi reformatori. Din punctul ei de vedere totul e nedrept, ilegal, antiuman. Această politică ideală a condamnat şi cererile juste ale României de a-şi întări frontierele din Dobrogea şi nu dulci au fost criticile tovarăşilor d-lui Gherea în presa străină, la adresa României.

Există pe de altă parte o politică reală, acea care trece peste considerentele umanitare, această politică o practică toate statele civilizate.

Aşa Francezii trecînd peste multe sentimente, se întăresc, prin tunurile, aeroplanele, bombele lor, săvîrşind cele mai crude crime, în Maroc. Italienii n'au cruţat nimic să devie stăpînii Tripolitaniei; Germanii nu se sfiesc şi nu se înroşesc de crimele pe cari le făptuesc ca să germanizeze Poznania; Austriacii au anexat Bosnia şi Hertzegovina, făuresc tot felul de nedreptăţi ca să alipească Albania la coroana Habsburgilor. Nu sunt nici mai sus, dar nici mai jos de cît ei nici Ruşii, în sforţările lor de a deveni stăpînii Constantinopolului.

Toate ţările tind a-şi asigura dezvoltarea lor comercială, industrială şi tind fără, să vreie, a'şi asigura şi pacea. Or pacea din punctul de vedere al politicei reale, o ţară nu o poate asigura de cît întărindu şi bine frontierele, avînd drumuri deschise şi asigurate pentru comerţul său şi avînd o supremaţie politică asupra celorlalte ţări.

Că ţara românească a făcut de multe ori politica cu mentalitatea d-lui Gherea, cu mentalitatea unui visionar şi foarte rare ori cu mentalitatea reală a unui Bismarck, e adevărat. Şi dovadă e că ziarele de partid din ţară, rămase sincere acestui visionarism idealist, aplaudă cu plăcere de cîte ori le vorbeşte d. Gherea, dar rămîn reci la cuvintele unei politici reale, care n'are nimic comun cu idealismul politic socialist.

Dar despre aceasta altă dată.

Yssay.

Nebunii și adevăruri

Acum, după ce, fără jertfe omenești sau bănești, am cîștigat Silistra, — azi, cînd politica noastră atît de înțăleaptă, a știut să conducă firurile intereselor noastre astfel în cît, departe de a suferi îngenuncherile trîmbițate de interesații și plinii de rea credință speculatori de situații politice, voința noastră nestrămutată devine un fapt îndeplinit, fără ca, cu toate aceste, să fi suferit fie în rosturile noastre interne, fie în relațiunile exterioare, — acum abia încep să se vadă cui revine toată gloria acestei victorii.

Tot acum însă, par a începe, adevaratele și periculoasele intrigi, care în loc de a încununa cu deplina lor aureolă faptele aceste, sunt menite a vări zizania între conducătorii noștri.

In adevăr după o parte din presă totul e murdar și scăzut. D. Carp — un dezertor, de activitate turbulentă și negativă; partidul liberal — prădători oportuniști, vecinic în așteptarea unui folos de tras din rezultate; d. N. Filipescu — întruparea lipsită de inteligență și cultură a corbului rapace; tot cei ce alcătuesc restul celorlalte partide, plus șefii lor, vanitați și gheșeftari întrulpați spre nenorocirea țării aceștia.

Atunci, cine este acel bun, drept precumpănitor? Cine și cui îi revine gloria succeselor noastre, — pentru că, în actualele împrejurări, ori cît de scăzute vor părea rezultatele revendicărilor noastre, cît de micul teritoriu al Silistrei ce ni s'a cedat, constitue un succes real.

Lăsînd la o parte acțiunea aceasta de ponegrire a unei părți din presă, — acțiune în adevăr negativă și dăunătoare educației politice ce cearcă să o facă cititorilor ei, — un fapt e clar, pentru acei ce vor să judece cu mintea limpede și nepărtinitoare.

In momentele grele, prin care am trecut, partidul conservator-democrat a dat dovadă unei cît mai adînci disciplină, — șeful lui și statul său major, înzestrați cu atîta tact politic au știut să dea tot sprijinul lor pentru ca aceste interese ale noastre, să triumfe. Și lor, de bună samă le revine o mare parte din succesul obținut.

O scurtă analiză a împrejurărilor vor îndreptăți aceste spuse.

In tot cursul tratativelor noastre care a fost situația acțiunei barbaților noștri politici?

Conducătorii partidului liberal, departe de a-și spune părerile, care ar fi putut lumina oare-cum greutățile ce întîmpinam, an păstrat, din potrivă, o tăcere absolută, care lăsa să se înțăleagă că alta era calea ce trebuia să se urmeze. Era o tactică și aceasta, însă nu în folosul bunului mers a nevoilor cerute de împrejurările prin care trecea țara, ci doar în nădejdea speculării lor pentru propriile lor interese de... partid.

D. Carp—a dat birul fugiților, și ca șef al partidului său, a dat dovadă de destulă slăbiciune a partidului, în a conduce prin sine însuși destinele pe care țara i le încredințase.

D. Filipescu—nădejdea de pe vremuri a multor dintre partizanii d-lui Carp—a dat dovadă de destulă lipsă de tact... pentru a nu zice de cît atît.

Slăbit prin intrigi, și aproape fricos de a'și lua răspunderea situației, partidul conservator nu avea de cît o cale de urmat... colaborarea,—care putea, singură, să înfăptuiască și să ducă spre bine... nevoile romînești.

In aceste împrejurări a venit la cărmă d. T. Ionescu.

Departe de a se înfrigura de nesiguranța ce bîntuia pe ceilalți conducători politici, d. Take Ionescu a dat dovada celei mai cumpănite statornicii.

Pe cîtă vreme toți se zbuciumau în ghiarele nesiguranței, — șeful partidului nostru, ca și siguranța îndeplinirei celor ce trebuiau să încununeze cu succes revindicările noastre, a știut că, așteptînd să aducă la îndeplinire programul îmbunătățirilor interioare.

Aceasta era o tactică desăvîrșită, și azi cînd, faptul vin să-i îndreptățească prevederile ne găsim înaintea a unuei duble binefaceri: succesul politicei noastre externe și o însemnată îmbunătățire a nevoilor noastre interne.

Intăriți în politica externă, — vremurile ne găsesc întăriți și înnăuntru. Și acum ne întrebăm: cui revine, oare, nepărtinitor vorbind, lauda acestor fapte?...

Ne îndoim că chiar cei mai răi voitori vor spune-o: cumințeniei fruntașilor democrați. — Și aceasta e adevărul.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN IUBILAR

S'a întîmplat ceea ce nu credea nimeni că o să se întîmple: a îmbătrînit și maestrul între maeștrii de gimnastică, Vasile Negruzzi, serbătoritul de eri,—după ce, în decursul deceniilor, a organizat atîtea festivități gimnastice.

Imbătrînit? N'ar fi cuvîntul... Nimeni nu ar spune încă despre fostul nostru profesor de gimnastică—al nostru, al tuturor—că face impresia unui bătrîn. Dar, după atîtea nenumărate salturi mai mult ori mai puțin „mortale“ — a trebuit să facă și acest salt: de a trece de la stadiul de profesorat la acel de pensionar, fiind declarat din oficiu că a părăsit vrîsta unei tinereți ce-i se atribuia ca eternă, în puterea specialității pe care o exercita. Cine, cu ani în urmă, nu i-a admirat agilitatea, îndeminarea, curagiul, sîngele rece? Cel puțin în orașul nostru n'am avut pe nimeni altul, care să ne fi adus acele emoțiuni—fizice și estetice în măsură egală,—ale exercițiilor gimnastice în stil mare, pe urma cărora avea să iee naștere sportul gimnastic, școala de gimnastică și un oare-care cult al ritmului, de o reală importanță socială.

Din acest punct de vedere Vasile Negruzzi rămîne o figură, o personalitate a Iașului de eri. Autorul rîndurilor de față are, personal, prea puține motive de a fi încîntat de cursul vechiului profesor. Era o vreme cînd, între colegii de la gimnaziul Stefan cel Mare, aveam o situație umilă, din cauza inferiorității în care eram pus la exercițiile de gimnastică: la scară, la trapez, la paralele și celelalte. Noroc de lunile de iarnă, cînd obțineam la... teorie nota maximă. Căci teoria se învăța și se memoriza cu plăcere din elegantul—dar și cam scumpul—manual al profesorului, dedicat fostului ministru Chițu...

Odată însă cu sosirea verei—umilința revenia și admiram din nou abilitatea cu care colegul Berescu — astăzi excelent maestru și inspector—urca scara, prindea trapezul și executa „saltul mortal...“

Mi-a fost dat însă să cunosc pe Vasile Negruzzi într'o ipostază cu totul diferită. Abia întrat în cursul superior al liceului, directorul „Perdafului“—îmi descoperi calități publicistice și curînd debutai ca redactor—în versuri și în proză — al zisei publicațiuni, care se bucura de o reală popularitate în Iași grație faimei ce-și întemeiase o gazetă anterioară redactată de ambii frați Negruzzi—Em. și V.—după încetarea humoristicului ziar iașan „Ha—ha—ha!“—de pe vremea războiului. „Perdaful“ și-a avut momentele sale de glorie și Vasile Negruzzi era tot atît de pasionat ziarist cum era de pasionat maestru. Se manifestase în publicistică și prin versuri originale destul de izbutite, pentru ca, mai tîrziu, să încerce literatura dramatică. Acum de curînd chiar a tipărit o dramă socială „Grefierul“, prezentată teatrelor și—mai are lucrări în cartoane...

Aci însă e vorba, în primul rînd, de arta profesorului de gimnastică, de părintele intelectual al întregei galerii de maeștri tineri, interesantă și talentată pleiadă care a dus, cu vremea, prin toate unghiurile țărei roadele unei școli excelente și gustul pentru sporturi sănătoase, de pe urma cărora se folosesc și se vor folosi multe generații.

Omagiul public adus acestui neobosit campion e binemeritat și asociem cu drag tributul vechilor elevi... fără aptitudini. Acei cu aptitudini, toți deveniți dascăli la rîndul lor, l'au serbătorit eri cu cupe de șampanie și cu elogii.

Rodion

ECOURI

Credeam interesante următoarele date statistice, referitoare la numărul animalelor domestice, din țara noastră.

Avem în 1911 un număr de 824.714 cai, față de 807.704 în 1908 și 864.324 în 1900; boii și bivolii au atins în 1911, cifra de 2.666.945 față de 2.585.205 în 1908 și 2.588.526 în 1900; oile au fost, în 1911, în număr de 5.269.493 față de 5.104.506 în 1908 și 5.605.444 în 1900; caprele au fost în număr de 186,515 față de 190.703 în 1909 și 233.515 în 1900; în fine porci au fost în 1911, în număr de 1.011.435 față de 1.123.564 1908 și 1.709.205 în 1900.

Dacă comparăm cifrele de mai sus, rezultă că numărul de animale domestice din 1911, față de acela din 1900, este în scădere. Face excepție numai numărul boilor, care e în creștere.

*

Profesorul Gottlob Linck a ținut o conferință la Iena, pe care a tipărit-o zilele din urmă, cu privire la formarea pămîntului și a atmosferei lui, ocupîndu-se în special cu motivele pentru care avem în prezent proporția cunoscută de oxigen și de azot. Vorbind despre viitorul atmosferei, spune că prin progresiva oxidare a fierului în rocele eruptive, atmosfera va fi din ce în ce, mai lipsită de oxigen, pînă ce nu va mai putea să întreție formele de azi, ale vieței.

Aprovizionați-vă cu baloane de oxigen!...

Apologia Beției....

Ligile antialcooliste dezvoltă o activitate din ce în ce mai mare și pe zi ce trece, să iau măsuri tot mai severe. Reviste, ziare, cărți, volume întregi, circulări oficiale cu efectele alcoolului întregite cu figuri „înainte“ și „după“, tot ce se poate face, este numai pentru a se pune o stavilă plăgei, care se numește alcoolismul.

Și cînd crezi, că nu vei găsi de cît numai aprobări în lumea întreagă, cînd chiar cei cărora le place „băuturica“, nu

Cine vrea să mînînce și să bea bine și eften
să viziteze renumitul restaurant
TANASACHE
unde va găsi la ori-ce oră de zi și de noapte mîncările și băuturile cele mai bune și cu prețuri modeste.
Se primesc și abonamente cu cartele sau cu luna.
Se angajează și pentru banchete.

protestează contra mișcărei, ori se fac că nu știu nimic, iată că unul dintre cei mai de seamă medici, *d. Charles Mercier* membru al mai multor savante societăți, ține o conferință la „Midland Medical Society", în care face.., apologia beției. Conferința a fost publicată în extenso, în marea revistă medicală din Londra *The Lancet*,

Era o vreme, cînd Anglia ținea recordul în ce privea beția. Pe atunci, bețivul nu era rău văzut, din contra, era rău văzut acel care nu bea.

Strămoșii englezilor de azi, se așezau la masă, la lumina luminărilor de seu și începeau să mînînce, dar mai mult să bea. Din cînd în cînd venea cîte un servitor de tăia feștilele cu mucarnița, sau deslega cravatele la cei căzuți pe sub mese. După ce toți erau morți-beți, veneau servitorii, beți și ei de așijderea, și își duceau stăpînii în paturile lor.

Dacă se chema un doctor, era și el beat, preotul cînd ținea predici, tot beat, judecătorii, avocații, tot beți judecau și pledau. O dată un prim-ministru s'a dus beat la Cameră, unde a fost violent atacat de șeful opoziției, beat și el. Prin mahalalele Londrei erau firme la cîrciumi scrise astfel: „Aici poți să te îmbeți cu un penny (10 bani) și dacă vrai să fii beat-mort, cu doi penny".

Nu numai că alcoolizmul nu a sporit în timpurile noastre, după cum pretind unii, dar a descrescut mult, cel puțin în Anglia, dacă încă nu în Scoția și Irlanda. Azi, rar o să vezi un englez beat.

Preocupările vieței de azi cer dibăcie, atenție, chibzuială, cari nu sunt compatibile cu beția. Gîndiți-vă la sutele de mii la milioanele de mecanici și fochiști de la căile ferate, lucrătorii din fabrici și mine, ei nu pot, nici nu au timpul ca să se mai îmbete.

Nu este adevărat, după cum zic unii, că englezii, din cauza beției, merg spre decădere. Londra a ramas și acum, centrul financiar de gravitate al lumei întregi și mai toate descoperirile mari, a gravitațiunii universale, a evoluțiunei, etc., tot în Anglia s'au făcut. Metodele de educație din toată lumea, imită tot pe Anglia.

*

Primul argument de ce-i place omului să bea, încearcă o plăcere și este o mare prostie să împedici pe cineva, cînd vrea să fie fericit. E mai bine să iubești și să perzi iubirea în urmă, de cît să nu iubești nici odată. E mai bine să fii fericit o oră, sau două, de cît să nu fii fericit de loc. Necazul este, că dacă iei alcoolul des, trebue să-i sporești doza, ca să producă același efect, dar nu-i tot așa, dacă îl iei mai rar. Chiar dacă îl iai regulat, dar cu moderație, el tot procură plăcere și i o mulțumire, pe care nu o cunoaște abstinentul.

Dar cea mai mare putere al alcoolului și care produce nu numai plăcere, dar și folos, este că dă o energie, care altfel ar fi rămas neîntrebuințată. Alcoolul este un liberator de energie. Bine înțăles, să nu dai drumul la mai multă energie de cît îți trebue. De ce majoritatea nu bea dimineața cum se scoală?... Pentru că dimineața, după un somn reparator, individul are destulă energie. După amiază, însă, lipsa de energie se resimte și deci este nevoe să se învieze din energia latentă. Alcoolul sporește activitatea corpului și a minței. Iată cîteva persoane care nu se cunosc încă bine și cari mînîncă la aceiași masă; de la supă pînă la dessert conversația lincezește. Ce transformare însă, cînd șampania își ia rolul, începe să circule, Camera se însuflețește, timidul prinde curaj, prostul face spirit, omul mediocru ese din comun.

Alcoolul, luat în doze moderate, stimulează facultățile mintale, dă drumul inteligenții, imaginației pitorești, dezvoltă facultățile artistice.

Nu este un singur om, care s'a distins în vre-o ramură de actualitate, care să nu fi *gustat* alcool, fie cu moderație, fie din nenorocire, cu exces. E un fapt indiscutabil, că națiunile mari, națiunile viguroase, națiunile progresului, acele cari pășesc totdeauna în fruntea civilzației, *sunt națiunile cari obișnuesc alcoolul*. De sigur că nu alcoolul le face mari și prospere—dar se dovedește că o națiune care bea, nu-i dintre acele cari se prăbușesc.

Nel.

O VESTE BUNĂ

Se aduce la cunoștință Onor. Public Iașan, că cu începere de la 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) s'a redeschis renumitul local *„Viață Lungă"*, situată în cea mai fermecătoare poziție, pe platoul Copoului, unde s'au pus în consumație renumitele vinuri din viile d-lui Alex. A. Badareu.

Litere-Științe-Arte

Teatrul romînesc.—Autorul rîndurilor de față admira, nu de mult, un afipt al teatrului național din București. Un afipt săptămînal care anunță patru piese originale romînești: „Paiajenul" de Herz, „Poezia depărtării" de Duiliu Zamfirescu, Chemarea Codrului" de Diamandy și „Căsnicia" de Ursachi.

Patru spectacole originale alternînd și invitînd publicul bucureștean, toate menținîndu-se în serie și—unele din ele—jucate de zeci de ori de-arîndul!

E, fără îndoială, o deosebire frapantă între cele două Capitale. La noi, pînă acum, o atare durabilitate e esclusă. Ea va veni poate peste o vreme.

De-ocam dată însă ne bucurăm că măcar în Capitala țării e posibil un atare fenomen literar, care—numai cu puțini ani în urmă—s'ar fi părut de nerealizat...

*

„Numai lacrimi" este titlul unei merituoase nuvele datorită d-nei Maria dr. Gavrilescu și tipărită într'o prea elegantă plachetă.

Se vinde in folosul „Crucei Roșii" cu 0.50 de bani.

*

Societatea scriitorilor romîni va înființa o casă de editură al cărei scop va fi editarea de scrieri literare originale, sau excepțional, traduceri de valoare însemnată literară.

*

STRUNA ZILEI

IN DILEMA

După o statistică recentă numărul porcilor a scăzut la noi în țară. Dintre animalele domestice numai boii s'au înmulțit.

Presa.

Dilema-i rea, ori-cum o 'ntorci—
Și neplăcută pentru noi:
Mai eri—eram bogați în... porci,
Acum dispunem de mulți.., boi.

INFORMAȚII

O conferință a domnului A. D. Xenopol la Cernăuți.—Corespondentul nostru din Cernăuți ne comunică următoarele: Duminică 21 c. un eveniment important a impresionat foarte plăcut populația romînească din localitate. Savantul istoric, profesor la Universitatea din Iași, d. A. D. Xenopol, a ținut o conferință, sub patronajul „Societății pentru cultură și literatură", vorbind despre: „Originea poporului romîn" (dizertație istorică, la care a luat parte toată intelectualitatea romînească de la noi.

Savantul profesor a fost însoțit și de d-na, cunoscuta poetă Riria, care a recitat mai multe poeme originale.

Conferința s'a încheiat cu mai multe producții muzicale executate de corul societății „Armonia".

Seare a avut loc un banchet în onoarea distinșilor oaspeți, cărora, romînii bucovineni, li-au făcut o primire grandioasă. Toate ziarele locale au consacrat articole elogioase la adresa eminentului savant romîn d. prof. A. D. Xenopol.

Gama.

Cererile viticultorilor. — Viticultorii au înaintat d lui ministru de finanțe un memoriu prin care cer să li se acorde și lor unele avantagii din legea pentru încurajarea industriei naționale.

Viticultorii bazează cererea lor pe faptul că prețurile vinurilor la locul de producțiune au rămas aceleași ca acum 10—15 ani, pe cînd cheltueliile de exploatare s'au ridicat sută la sută.

Cheltuelile acestea sunt sporite prin tratamentele ce viticultorii sunt nevoiți să le facă pentru a apăra viele contra insectelor vătămătoare, prin urcarea prețurilor lemnului de araci și de vase, prin urcarea prețului stropitoarelor și prin punerea de taxe vamale asupra mașinelor necesare viticultorilor.

De aceea viticultorii cer acordarea unora din avantagiile din legea industrială, Ele s'ar rezuma în: reducerea taxelor vamale asupra produselor chimice care servesc pentru combaterea boalelor criptogamice, asupra aparatelor de luptat contra acestor boale și asupra aparatelor utilizate la fabricarea vinului.

Serbătorirea primului maestru de gimnastică din Moldova

— Vasile Negruți —

Din lăudabila inițiativă a d-lui Vasile Teodoreanu, energicul președinte al Societății de Sport și Muzică, membrii acestei societăți și maeștrii de gimnastică au organizat pentru seara zilei de 22 Aprilie, un banchet în sala numitei societăți pentru serbătorirea retragerei la pensie a celui dintăi maestru de gimnastică din Moldova: Vasile Negruți.

Nu e tocmai banal lucru, ca cineva să fie printre intemeetorii unui gen de activitate, a unui gen de educație, într'o țeară, și cu toate acestea, retragerea după 41 de ani de grele străduinți de inversunate lupte cu prejudecățile și indiferenta despărțire oficială a d-lui Negruți de opera sa, era să treacă aproape nebagată 'n seamă, ca un fapt divers.

Cu patru zeci de ani în urmă gimnastica era ceva necunoscut la noi, astăzi însă am ajuns la o stare că ne permite să sperăm, că în curînd ne vom distinge și pe acest teren. La acest progres d. Vasile Negruți are cea mai mare parte.

Viața d-lui Negruți este însăși istoricul gimnasticei în Moldova.

Din peripeții aventuroase și din anecdote interesante se alcătuește și istoriea gimnasticei și viața primului nostru gimnastic.

In școală, primele lecții le-a dat în 1872 elevilor institutului academic, la 1880 devine maestrul școalei militare și rînd pe rînd a școalei Caracaș, gimnaziilor Ștefan cel Mare și Alexandru cel Bun, Liceul Național. Seminarul Petagogic etc.

La 1877, înființează cunoscuta școală de gimnastică și arme, din care au eșit, pe lîngă numeroși acrobați, care s'au distins în toată lumea ca: Duzescu, Mesteș, Euchert, Frații Machedon, T. Stevici și alții, dar și aproape toți maeștrii de gimnastică, actuali din învățămînt.

Serbarea d-lui Negruți era deci, o datorie, datoriea aceasta dacă și-au achitat-o numai puțini, au achitat-o însă cu toată inima.

Din partea societății de Sport și Muzică i-s'a oferit o statuetă de bronz reprezintînd — Victoriea — cu următoarea inscripție:

Primul maestru de gimnastică din Moldova V. Negruți din partea Societății de G. S. M. din Iași.

Maiștrii de gimnastică, îi oferă o altă statuetă simbolică cu inscripțiea:

Iubitului nostru coleg. maestrul V. Negruți în amintirea eșirei sale la pensie din partea foștilor săi elevi.

Au tuastat: d. Vasile Teodoreanu în numele societății de gimnastică, arătînd, meritul și opera maistrului sărbătorit.

D. Th. Berescu inspectorul gimnasticei din partea maiștrilor de gimnastică, ține cuvîntarea următoare:

Iubite Maestre,

Dacă numărul colegilor ce te înconjoară în astăseară, nu este atît de mare cum ar fi trebuit, cauza lipsei lor, te rugăm, să n'o pui pe seamă relei voinți, ci numai pe seama pedicilor care au fost peste putință de înlăturat.

De altfel din scrisorile și telegramele ce se vor citi mai pe urmă, se va vedea lămurit, și d-ta te vei convinge că deși mulți din ei lipsesc, cu toate acestea aderă din toată inima la sărbătorirea d-tale, ba încă ne roagă să-i considerăm cu trup și suflet printre noi.

Ne-am adunat în astă seară ca să sărbătorim împreună eșirea d-tale la pensie și cu toții recunoaștem că după o muncă de 36 ani, în niște timpuri cînd nu numai că nu se cunoștea rolul și importanța educației fizice la un popor tînăr ca al nostru, dar erau încă și diferite prejudicii contra cărora a trebuit să muncești din greu și deasupra căroră poți fi mulțumit zic că semînța care ai aruncat-o într'un pămînt nepregătit încă îndestul, a încolțit, și că acea încolțire poate fi căutată și cultivată cu îngrijire și cu mijloacele moderne de care dispunem azi, de către acei ce te înconjoară, sperînd că cu concursul pe care autorizațille superioare școlare ni-l dau, vom reuși să aducem opera începută de d-ta la bun capăt spre binele și propășirea neamului nostru.

Foștii d tale elevi și actualii colegi profită de prilejul sărbătorirei primului maestru de gimnastică din Moldova și te asigură că cu această ocazie, vor lua exemplu de energia ce ai desfășurat-o d-ta, cimentînd legăturile de colegialitate dintre ei, vor lucra din răsputeri pentru formarea unui curent în opinia publică despre rolul și însemnătatea ce trebue să aibă educația fizică, care cu drept cuvînt este baza întregei vieți sufletești.

Dacă ne aruncăm o privire la ceea ce a făcut iubitul nostru maestru cu mijloacele de care a dispus, pentru educația fizică a tineritului nostru, constatăm cu o vie mulțumire un imens progres, lucru ce desigur trebue să-l bucure.

Dar dacă acum comparăm sacrificiile ce le fac alte popoare mai înaintate de cît noi, în această privință și facem o paralelă între ei și noi, apoi ne dăm mai bine seama că avem încă de luptat cu multe greutăți, lucru ce desigur îl vom învinge, avînd încredere în noi și făcînd din profesia noastră un adevărat apostolat.

Termin iubite maestre rugîndu-te să primești odată cu omagiile noastre de recunoștință pentru calea ce ai deschis-o celor ce, le este încredințată educația fizică a neamului nostru, și acest mic semn de amintire a zilei de astăzi, în care te rog să vezi serbătorirea întregei d-tale activități, încununată de cel mai deplin succes.

D. Osvald Racoviță arată meritele ca profesor ale d-lui Negruți.

D. Bucovineanu relevează rolul avut de d-nul Negruți în evoluția gimnasticei la noi.

D. Nemțeanu arată recunoștință foștilor d-sale elevi.

D. Vinograschi spune ca d-nul Negruți pe lîngă educația fizică știa să dea elevilor săi și o solidă educație morală.

D. I. Burghelea tuastează pentru familia sărbătoritului.

Au mai vorbit d-nii Ropală, Popescu Vâlcea și P. Gheorghiu.

D. V. Negruți a mulțumit călduros, arătînd cu amărăciune, greutățile ce le-a întîmpinat în lunga d-sale carieră și lipsa de răsplată, ce trebue să o culeagă acum la sfîrșit.

S'a expediat d-lui Gh. Lascăr secretarul general al ministrului de Culte și instrucție publică următoarea telegramă:

„Maiștrii de Gimnastică și reprezentanții Societății de Gimnastică Sport și Muzică, sărbătorind retragerea la pensie a lui Vasile Negruți primul maistru de Gimnastică din Moldova în ajunul Sfîntului Gheorghe, și-au adus aminte cu plăcere că au intrat cu această sărbătorire în ziua patronului D-Voastră și urează cu această ocazie secretarului General membru de onoare al Societății de Gimnastică, care a dat dovadă de dragostea și interesul ce-l poartă educației fizice a neamului, ani mulți și muncă rodnică pentru binele obștesc".

După propunerea d-lui Nemțeanu toți foștii elevi ai d-lui V. Negruți s'au înscris în societatea de Sport și Muzică.

Rep.

In ultimul număr din „Monitorul asigurărilor muncitorești" se publică un comunicat în care se spune între altele:

Nu s'a dat nici o instrucțiune nimănui, pentru ca meseriașii *„chiar cei care nu au lucrat în timpul iernei să fie amendați, ca și cînd ar fi comis o contravenție oare-care."*

Din potrivă; cu prilejul schimbărei cărților-chitanțe s'au dat ordine celor însărcinați cu această lucrare ca să constate numai, prin un anumit proces-vercal lipsa timbrelor asigurării *obligatorii*. Chiar și acelor ce au lucrat în timpul iernei, dar nu au lipit timbre, s'au dat ordine să nu li se aplice de astă dată nici o amendă, ci să se urmărească, în urmă, numai valoarea cotizațiunilor datorite.

La congresul de geografie din Constanța, d. Ioan Constantinescu profesor și inspector, va ținea o conferință.

Iașanii așteaptă cu nerăbdare spectacolele de astăzi și mîne seară, date de trupa teatrului național din Capitală: „Paiajenul" și „Hamlet".

Eri dimineață a avut loc pe platoul de la Gopou Jocul obișnuit de „Foot—ball", al societății de Gimnastică Sport și Muzică din Iași.

Grație timpului admirabil și afluenței participanților, jocul a fost foarte animat.

Au luat parte d-nii André Faure, Gatoschi, V. Teodoroanu, Rișcanu, Deleanu, Bădulescu, Alistar, Borcea, Bogdan, Bantăș, I. Teodoreanu, Tiedman, Winograschi, Lărgeanu, etc.

Rezultatul a fost: echipa d-lui Gatoschi 5 puncte,—iar a d-lui Faure 2 puncte.

De la 16—23 Aprilie, au fost în localitate 2 cazuri de febră tifoidă, 17 de Scarlatină, 6 de Anghină difterică și 3 de Tusă convulsivă.

In comisiunea instituită pentru a constata contravențiunile la legea Teatrelor, a fost numit și d. Mircea Pella, societar al Teatrului Național din localitate.

In zilele de 9, 10, 11 și 12 Maiu se va ține la liceul din Constanța congresul profesorilor de științe fizice din țara.

Ministerul instrucțiunei a acordat congresiștilor transportul gratuit pe c. f. r.

DESFACEREA PRODUSELOR
FERMEI ȘI VIILOR
A. A. BADAREU
IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

De la 20 Aprilie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele prețuri reduse:

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.40	
Caș și urdă dulce		1.20
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă și cafea		5.00
Brînză proaspătă de vaci	—80 și	1.20
Brînză de oi de toamnă	1.40, 1.60,	1.80
	și 2 lei	
Ouă zilnic proaspete	6 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găsește în fie-care dimineață și seara litrul		0.25
Idem	oca	0.40
Cașcaval grecesc		2.80
Cașcaval și Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80
Cozonaci și chifle		
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele prețuri:		Litrul
Vin alb vechiu		80
Vin alb și negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar și Bordeaux		1.60
Vin otonel roș		1.60
Vin Cotnar și Bordeaux superior		2.—
Vin Otonel		2.40
Vin spumos à la șampanie	3.50	sticla

Toate calitățile de vinațuri.

Turneul Mărioara Voiculescu. —Excelenta „Companie Dramatică" a d-nei Mărioara Voiculescu va da în orașul nostru la Teatrul Național, numai *cinci reprezentații*, în ordinea următoare:

Luni 29 April: „Copilul din Flori"; biletele poartă No. 1. Marți 30 Aprilie: „Asasinul"; biletele poartă No. 6. Mercuri 1 Mai: „Mîndrie și Amor"; biletele poartă No. 3. Joi 2 Mai: „Poliche"; biletele poartă No. 4. Ultima reprezentație Vineri 3 Mai: „Fedora"; biletele poartă No. 8.

Locația la Agenția Thalia—Maximovici.

D-na și d. A. D. Xenopol s'au reîntors din Berlin, unde au petrecut vacanțele de Paști.

D. V. I. Radu, inspector al învățămîntului comercial și d. Th. Berescu inspector de gimnastică au plecat astăzi în inspecțiuni prin țară.

D. A. D. Atanasiu inspector de desemn, a asistat astăzi la cursul de desemn și caligrafie al gimnaziului Wachtel din localitate.

Direcția generală a serviciului sanitar a hotărît să cumpere un imobil, în care să instaleze toate serviciile sanitare din localitate.

Societatea „Pînea Saracilor" de sub președinția d-nei Elena d-r Riegler a primit diferite subvenții, care se ridică la suma de 2400 lei și la care au contribuit Primăria cu 2000, și Banca națională cu 200 lei.

S'au distribuit saracilor, până azi 12624 porții hrană și 1700 kgr. lemne.

Garnizoana locală avînd nevoe de 1.500.000 kgr. lemne pentru ofițerii din orașul nostru, acei doritori să le precure prin bună învoială, pot lua cunoștință de caietul de sarcini în fiecare zi, în oarele de lucru, la biuroul comenduirei pieței din str. Bucșinescu No. 21 (localul companiei jandarmilor pedeștri).

La 28 April va avea loc conferința cercului cultural no. 4 Bîrnova, în localul școalei din Hlincea. Acei ce doresc a lua parte vor înștiința pe președintele cercului d. D. Voinea-Bîrnova.

Pe ziua de azi, s'au constatat în oraș 5 cazuri noi de scarlatină.

D. dr. Floru, medic șef al orașului, a intervenit la administrația comunală, ca să oprească pe viitor transportarea de bolnavi cu tramvaiele.

D na Elena Crupenschi ajutoare de învățătoare la Maxut-Botoșani, a fost detașată pe 1 Aprilie la școala de fete din Odobești-jud. Putna.

Ați devenit
CĂRUNT
într buințați dar
Vopsea pentru PAR Seeger
care vopsește imediat și in mod natuarl părul albit sau cărunt, după dorință in:
Negru, Brun, Castaniu și Blond
Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată
Prețul unui flacon
Lei 2.50
De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**
Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Ultime Informaţii

D. Al. A Badareu, ministrul lucrărilor publice a plecat aseară în Capitală de unde se va întoarce Duminica.

Astăzi cu trenul de 3 p. m. d. G. Lascar, secretarul general al Ministerului de Culte a plecat în Bucureşti. Birourile ministerului se redeschid mîine 25 April.

Pentru astăzi, oarele 5 p. m. la d. D. Greceanu a convocat pe membrii clubului conservator local, urmînd a le face comunicări.

Astăzi la orele 3 p. m. I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, însoţit de P. S. S. Nicodem, episcopul Huşilor, au plecat în Capitală pentru a lua parte la lucrările senatului.

Mîine se reiau la universitate cursurile de arheologie, filologie şi botanică.

Sîntem informaţi că I. P. S. S. Mitropolitul a intervenit pe lîngă principesa Olga Sturza pentru a dărui palatul d-sale de la Miroslava unde să se instaleze şcoala de corecţie. Se spune că tot în acest scop d. Colonel Langa a dăruit 10 fălci de pămînt.

P. C. Iconom Gh. Agapi, actualminte preot al garnizoanei Iaşi, a fost numit pe ziua de 1 Mai, preot al spitalului Militar.

Preotul C. Roşescu, sub director al cancelariei Mitropoliei, a fost numit confesor conferenţiar al garnizoanei Iaşi.

In astă seară cu trenul de 9 şi 5 d. C. Stere, rectorul universităţii, va pleca în capitală pentru a lua parte la lucrările parlamentului.

P. C. Iconom D. Grigorescu, d-tor în teologie de la facultatea din Cernăuţi, a fost numit paroh la biserica catedrală din Dorohoi în locul iconomului Cozma Petrovici, transferat parohla biserica din Pomîrla.

De mîni 25 Aprilie cursurile şcoalelor primare vor fi numai dimineaţa de la orele 8 a. m. şi pînă la 11 jum. Aceasta numai pentru cîteva zile, pînă cînd va sosi de la minister noul orar de vară.

Preşedintele cercului cultural d. D. Voinea-Bîrnova, ne roagă să dăm publicităţii următoarele:

„La 28 April a. c. ora 2 p. m. urmînd a avea loc conferinţa cercului cultural No. 4 „Bîrnova" la şcoala din Hlincea, în calitate de preşedinte, aduc la cunoştinţă prin aceasta d-lor administrator comunal, medic de plasă, judecător, primar, preot, jandarmi, agent sanitar, medic veterinar, d-nei moaşe, precum şi tuturor celor doritori de propăşirea săteanului din punct de vedere cultural, material şi moral, rugînd cu stăruinţă să binevoiască a lua şi d-lor parte la dezbateri, şi de vor crede necesar vor putea rosti şi vre o cuvîntare ce ar socoti-o folositoare săteanului.

Staţia cea mai apropiată e gara Ciurea, la distanţă numai de 38 m. depărtare de şcoală".

Pe ecranul cinematografului Pathé Frères din vasta sală a circului Sidoli, se proectează astă seară Mercuri una din cele mai extraordinare înscenări:

Mîndrie şi Amor (Le Maître de Forges) de Georges Ohnet. In rolul principal Clarei de Beaulieu" apare pentru prima oară celebra tragediană d-na Jane Hading. — Inscenare superioară şi extrem de bogată. Interpretare sublimă - datorită somităţilor artistice ale scenelor pariziane.

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Aurel de ectiv, comedie.

Africa orientală. Interesante vederi după natură.

Necunoscuta, splendid roman ale cărui acţiuni se desfăşoară în Veneţia.

Căsătorie neprevăzută, scene comice.

Joi 25 April adăogîndu-se subiecte noue programul va cuprinde 5 părţi.

Vineri program nou.

Cu începere de mîine, Joi, toate şcoalele se vor redeschide, ţinînd cursurile regulate, pînă la 31 Mai.

Orele cursurilor vor fi de la 8—11 şi de la 2—4 p. m.

Judiciare. — Firma The Bankof Roumania Limited din Bucureşti şi Banca Moldova din Iaşi, cerînd declararea în stare de faliment a comerciantului Moritz Straih, tribunalul de Neamţ a acordat moratoriu acestui din urmă. Cele două instituţii financiare au declarat apel la Curtea din Iaşi.

Apelurile juncţionate se vor judeca în ziua de 18 Mai a. c.

— Procesul pentru bani dintre d-na Natalia Rapoteanu cu Epitropia sf. Spiridon, care urma să se judece astăzi la secţia I-a a Curţei, a rămas în suspensie, neprezentîndu-se părţile.

— In ziua de 3 Mai a. c. se va judeca la secţia II-a a Curţei de Apel procesul lui Frumuzache Constantinescu, vinovat de fals şi delapidare de bani publici.

Pentru cetirea comptorilor la abonaţi căutăm

Un tînăr

serios, cu bune maniere şi rezistent la curse.— In vederea trecerei lui în servicii mai importante cu timpul, preferăm pe acei cu mai bună şcoală şi cunoscători ai limbei germane.

A se adresa ofertele, conţinînd indicaţiile necesare spre a ne putea orienta asupra aptitudinilor reflectanţilor, la

Uzina centrală de Electricitate din Iaşi

Str. Moţoc 38.

ATELIER SPECIAL
pentru instalaţiuni de
APA şi CANAL
BAI, CLOSETE şi LAVOARE
I. Zamfir şi Gh. Vella
autorizaţi de Comuna Iaşi
Str. Săulescu 1, (Piaţa Unirei)
Execută ori-ce fel de lucrări atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai convenabile şi în provincie.
Devise şi măsurători se întocmesc la cerere.

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

ULTIMA ORA

Bucureşti 24 Aprilie

Situatia politică se lămureşte
PACEA IN BALCANI

Situaţia Politică

Bucureşti.— Din noianul de ştiri ce circulă de 2 zile nu trebuesc reţinute de cît cîteva date pozitive. In cît priveşte diferitele evoluţii din partidul conservator, le vom semnala, bine înţăles, ca simpli cronicari, cînd ele se vor produce.

Aşa de pildă fapte pozitive sunt: convocarea de către d-nul P. P. Carp a prietenilor d-sale la club, pentru o consfătuire intimă, referitoare la desavuarea de către „La Politique" a articolului prim din „Epoca" de eri dimineaţă, în care e vorba de umilinţă naţională, şi desavuarea categorică dată tot de „La Politique" aceluiaşi confrate în chestiunea protocolului dela Petersburg.

*

Ceia ce este sigur în situaţia politică internă este că ea se va clarifica în două, trei zile cel mult, cînd d-nu Carp, se va întoarcee la Ţibăneşti.

GUVERNUL E BLOC

Bucureşti.—Ziua de eri a fost ziua consfătuirilor la diferiţi fruntaşi conservatori.

Miniştrii conservatori şi mai mulţi fruntaşi conservatori, care aprobă actele guvernului, s'au întrunit la d-nul Titu Maiorescu şi au discutat asupra atitudinei ce au de luat faţă de mişcarea d-lor P. P. Carp şi N. Filipescu.

Au fost luate următoarele hotărîri: miniştrii conservatori şi ceilalţi fruntaşi care susţin guvernul nu vor participa la congresul convocat, pentru mîine, la club; d. Maiorescu ca şef al guvernului, va sta la dispoziţia d-lor deputaţi şi senatori, care ar voi să-i ceară lămuriri, sau să-l înterpeleze, asupra conflictului cu Bulgaria.

Prin urmare d-nii Carp şi Filipescu dacă voesc să ceară socoteală guvernului asupra acţiunei lui în politica externă pot să uzeze de mandatele d-lor de deputaţi.

Toţi miniştrii conservatori adică d-nii Maiorescu, Marghiloman, Arion şi Cantacuzino sunt şi rămîn solidari cu colegii lor din guvern.

Declaraţiunea d-lui Th. Rosetti

Bucureşti.—D. Th. Rosetti a declarat că avea de gînd să demisioneze din preşidenţia Senatului dar văzînd acţiunea d-lor Filipescu şi Carp, a luat hotărîrea de a prezida înaintc Senatul şi de a nu merge la congresul conservator.

Convocarea Comitetului executiv al partidului conservator

Bucureşti.—Contrar celor anunţate comitetul executiv al partidului conservator n'a fost convocat pentru astăzi, el nu se va întruni de cît mîine.

Acţiunea d-lor Carp şi Filipescu desaprobată de către majoritatea conservatorilor

Bucureşti.—D. Dimitrie Grecianu sondînd cercurile conservatoare a remas cu convingerea că majoritatea conservatorilor desaprobă acţiunea d-lor Carp şi Filipescu.

Inlocuire de prefecţi

Bucureşti. — Mai mulţi prefecţi, între cari şi cei de Vaslui şi Putna cari au făcut agitaţii pentru congresul conservator, vor fi înlocuiţi.

Intrunirea Ligei Culturale

Bucureşti. — Intrunirea de eri a ligei culturale a suferit un mare fiasco; lumea a înţeles că va fi vorba de război şi s'a abţinut. A fost atît de puţină lume în cît neavînd cine duce drapelele pînă la statuea lui Mihai Viteazu, ele au fost duse într'o trăsură.

Congresul Conservator

Bucureşti.— Congresul conservator se va intruni mîine, se speră că mulţumită publicului adunat din Bucureşti i se va putea da aspectul unei intruniri de partid. Cel întîiu va lua cuvîntul d. P. P. Carp, şi va declara că pe urma mediaţiei Romînia n'a obţinut de cît Silistra şi trei Klm. pămînt în jur, ceia ce este o ruşine pentru ţară.

Va declara că d-sa nu poate primi această soluţiune, va pune chestiunea în deliberarea congresului, care, dacă, va găsi că soluţiunea aceasta nu trebue primită, atunci d-sa se va pune în fruntea partidului conservator, iar dacă din contra congresul se va pronunţa în favoarea soluţiunii, atunci d-sa se va retrage şi din partidul conservator şi din viaţa politică.

După aceasta d. Carp se va retrage lăsînd congresul să delibereze.

*

Foarte puţine organizaţiuni conservatoare din provincie vor fi reprezentate, cele mai multe nu aprobă acţiunea d-lor Carp şi Filipescu şi sprijină acţiunea guvernului.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Mîne la ora 5 jum va avea loc un consiliu de miniştri.

Reîntoarcerea M. S. Regelui

Bucureşti.—M. S. Regele va sosi Simbătă în Bucureşti venind dela Sinaia.

Sosirea d-lui Tache Ionescu

Bucureşti.— Dl. Tache Ionescu soseşte astăzi în Bucureşti.

După opt luni

Bucureşti. — Sub acest titlu confraţii „La Roumanie" şi „Presa" publică un interesant articol, pe care-l dăm în rezumat:

„Nimeni nu poate să creeze evenimentele politice. este foarte greu să le înţelegi şi cu atît mai greu să le prevezi", a zis unul din barbaţii noştri de Stat.

Să zicem deci fără teamă noi am înţeles şi am prevăzut.

Şi dacă vocea noastră slabă a avut vre-o influenţă, fie cît de mică, asupra politicei regatului României cu atît mai bine, căci ea a fost glasul oamenilor care au înţeles şi au prevăzut.

Faţă de evenimentele din orient, noi am crezut ferm în trei idei percumpănitoare şi evenimentele ne-au dat dreptate.

Noi am crezut că aliaţii vor face ca Turciea să sufere o înfrîngere complectă.

Noi am crezut că nu va fi un război general şi prin urmare nici un război Austro—Rus.

Noi am crezut în existenţa unei Europe, care orice s'ar întîmpla va sfîrşi prin a-şi impune voinţa.

Tot ce am zis noi a fost inspirat, dominat de aceste articole de credinţă şi am avut dreptate pe întreaga linie.

Noi am crezut în izbînda aliaţilor pentru că în zilele noastre oamenii nu sunt cifre cu care se poate calcula, ci sunt fiinţe, cari au conştiinţă şi deci cînd este să se facă o prevedere trebue înainte de toate să se ţină seamă de factorul moral.

Factorii morali, pe deasupra tuturora, principiul naţionalităţilor era de partea aliaţilor, noi nu am admis nici odată posibilitatea unui războl european.

Popoarele sunt pentru pace şi guvernele nu pot astăzi să nu ţină seamă de popoare.

Afară de aceasta Europa era divizată în două grupuri, de forţe egale şi în fiecare grupare, partenarul cel mai tare. Angliea deoparte şi Germania de cealaltă fiind cei mai puţin interesaţi în tendinţele popoarelor din Balcani, ele trebueau să lucreze pentru menţinerea păcei.

Toate acestea, le-am înţeles şi le-am prezis cu o siguranţă neclintită şi evenimentele ne-au dat dreptate. Europa n'a voit ca aliaţii să se ducă la Constantinopol şi că ei să se instaleze pe malurile mărei de Marmara, ei s'au oprit.

Europa a voit ca Andrianopoli să fie Bulgar; el este cu toate sacrificiile bietului Nazim. — Europa a voit ca soarta insulelor să-i fie încredinţată, aşa s'a făcut. Grecia trebue să aştepte deciziea Europei.

Europa n'a voit ca Serbia să se atingă de Adrieatica, trupele lor părăsesc Durazzo.

Europa a voit să fie o Albanie, va fi o Albanie liberă şi independentă.

Europa a voit ca Scutarii să nu fie a Muntenegrului, nu va fi.

Tot ce Europa a voit s'a împlinit şi tot ce va voi va fi.

Am ştiut că faţă de ţipetele, mai mult caraghioase de cît primejdioase, ale acelora care cu o adevarată persistenţă în greşala lor, n'au înţeles şi n'au prevăzut, evenimentele se vor desfăşura cum s'au desfăşurat.

Se cuvine credem să facem astăzi acest inventar de tot ceia ce s'au petrecut în aceste opt luni din urmă.

Relativ la Albania

Scutari.—Detaşamentele internaţionale vor ocupa Scutarii pînă la stabilirea autorităţilor albaneze, iar blocarea ar fi suspendat imediat. Intrunirea ambasadorilor de la Londra se va ocupa în viitoarea şedinţă cu traseul graniţei meridionale a Albaniei. „Neue Freie Presse" află din Kattaro că Muntenegrenii vor evacua Scutarii Joi.

Sinuciderea asasinului Regelui George

Salonic. — Asasinul regelui George s'a sinucis azi dimineaţă aruncîndu-se pe fereastră.

Noul guvern muntenegrean

Cetinge. — Monitorul oficial publică primirea demisiunii guvernului şi numirea d-lui Miuskovici ca preşedinte al noului cabinet.

Intoarcerea în ţară a d-lui ministru de comerţ

Roma.—D. Xenopol a plecat spre Bucureşti.

Călătoria Principelui Carol şi Presa Italiană

Veneţia.—Ziarele consacră cuvinte afectuoase de salutare principelui Carol de Romînia. „Gazetta de Venezia" releveazăcă principele a venit să aducă salutarea afectuoasă a naţiunii romîne, fraţilor latini şi a voit să ia primul contact cu vechea mamă a gintei romîne la Veneţia. Continuatoarea gîndirii Romii dînsul a înţeles aci, întreaga forţă a legăturilor pe care veacurile n'au putut s-o distrugă.

Călătoria în Italia a principelui Carol are o însemnătate politică.

După ce salută în mod simpatic pe principe, ziarul zice: „Insemnătatea vizitei sale nu poate scapa nimănui. Italia trebue să se simtă şi să tragă din aceasta bună auspicie. Romînia vrea să fie sora Italiei şi Italia trebue să o primească cu bine şi să o sprijine bine. Să căutăm ca principele întorcîndu-se în patrie, să poată spune poporului său, c'a simţit în adîncul inimii sale, cît de efective sunt legăturile de afecţiune dintre Italia şi sora sa dunăreană.

Pacea se restabileşte în Balcani

Londra.—Informaţiunea agenţiei Reuter zice: Eri seara ambasadorii au telegrafiat guvernelor respective condiţiunile de pace redactate la Londra. In urma negocierilor ce-au avut loc între ambasadori, se aşteaptă a se primi pînă Joi aprobarea guvernelor. Primul paragraf înregistrează faptul că pacea şi amiciţia se restabilesc între beligeranţi. Al doilea se înregistrează faptul că Turcia va ceda toate teritoriile de la vest de linia Enosmidia.

Un alt articol stipulează că beligeranţii consimt să lase Puterilor să fixeze graniţele statutului Albaniei. Creta va fi cedată Greciei, Soarta insulelor Egee şi statul Atos vor fi determinate de Puteri. Art. 6-lea stipulează că chestiunile economice şi financiare, din cauza rezboiului vor fi regulate de comisiunea financiară din Paris.

Cercul Jockey, Iaşi

La 28 Aprilie 1913 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie orală în cancelaria Cercului, pentru vinderea a o parte din ograda dintre Club şi curtea bisericei sf. Neculai, avînd faţada în strada Păcurari aproximativ 20 m. şi suprafaţa de aproximativ 530 m. p. Licitaţia va începe de la preţul de 30,000 lei. Concurenţii vor depune o garanţie de 3000 lei. Planul terenului de poate vedea la intendentul Clubului.

Comitetul.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42
Consult 10—11 şi 3—5.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru aduliţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Cîrciumari, că am deschis cu începere dela 1 April a.c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.

V. V. Teodorescu.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* **Bahnele** *cu* **Borasca** *şi cu hliza* **Nemerniţa** *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 5

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatri din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. c Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexand Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

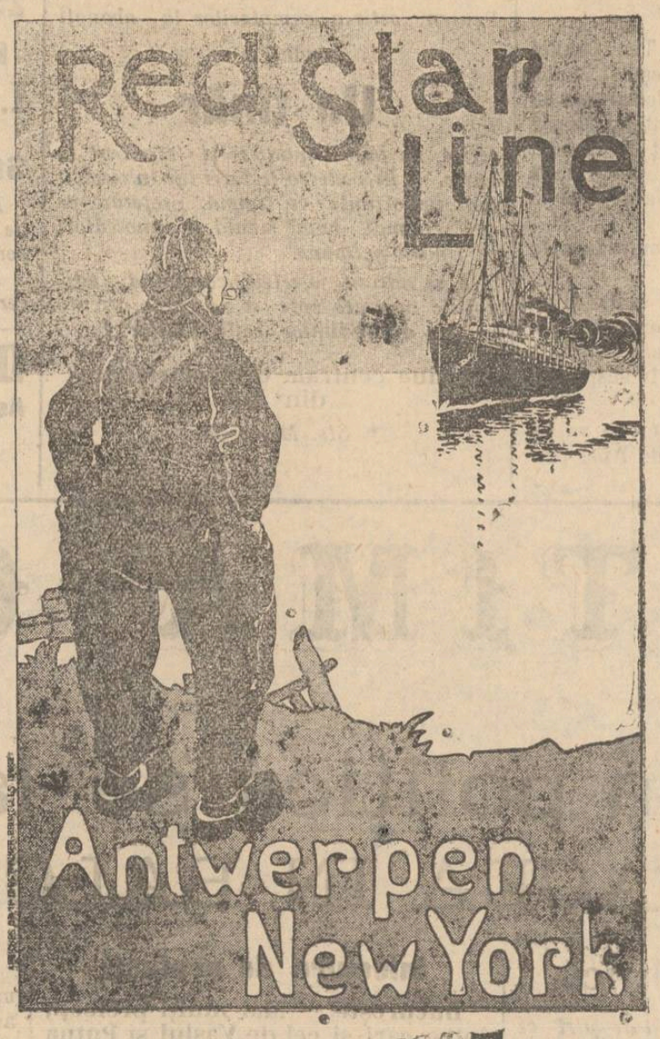

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, înlocuind ou totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Rumania
Alexandru Spivacoff
— Ruscior —

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane
Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane
Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911
92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100
lei 1,995.501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Rominia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Rominia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Bănăţ [illegible] Inghetului—Băi [illegible]—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plăţi foarte avantaioase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—**Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţiile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Mousette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asurzesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai greie de tămăcuit, *Migrenele, Ceafalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari [illegible] *resistă* [illegible] celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Iaşi—Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1864 — Vineri 26 April 1913

VOINȚA EUROPEI

„Nimeni nu poate să creeze evenimente politice; este mult chiar să le înțelegi și dacă este cu putință, să le prevezi", a zis, odinioară unul din barbații noștri de Stat.

Dacă este astfel ziarul nostru are dreptul să simtă oare care mulțumire după aceste opt luni, în timpul cărora politica străină a ocupat întregul cîmp al viziunei noastre.

Mîndria este un viciu, însă excesul de modestie de asemenea, de oarece excesul de modestie nu există fără oarecare timiditate și multă hipocrizie.

Să zicem deci fără teamă: Noi am înțeles și am prevăzut.

Și dacă vocea noastră slabă a azut o înrîurire, fie ea cît de mică, asupra politicei Regatului romîn, cu atît mai bine, căci ea a fost glasul oamenilor care au înțeles și au prevăzut.

De la deschiderea crizei în Orient, noi am crezut ferm în 3 idei, precumpănitoare și evenimentele ne-au dat dreptate asupra celor 3 puncte.

Noi am crezut că aliații, vor face Turcia să sufere o înfrîngere complectă și indiscutabilă.

Noi am crezut că nu va fi un război general și prin urmare, nici război austro-rus.

Noi am crezut în existența unei Europe, care ori ce s'ar întîmpla, va sfîrși prin a-și impune voința.

Tot ce am zis noi aci, a fost inspirat, dominat de aceste trei articole de credință, și am avut dreptate pe întreaga linie.

Adese ori împrejurările se înfățișau așa ca și cum ar fi urmat să ne dea o dezmînțire, dar credința noastră a ramas neclintită și n'am șovăit o singură clipă nici n'am cedat aparențelor.

Noi am crezut în izbînda aliaților, pentru că în ochii noștri oamenii nu sunt cifre cu care se poate jongla.

Ei sunt ființe cari au conștiință și de aceia cînd e să faci o prevedere, trebue înainte de toate să ții seamă de factorul moral.

Ori factorii morali și deasupra tuturora principiul naționalităților, erau de partea aliaților. Ei trebuiau să învingă, au învins mai curînd de cît socotiserăm noi, pentru că asupra unui lucru ne am înșelat: noi nu știam pînă la ce grad luptele roseseră Turcia

N'am admis nici odată posibilitatea unui război european.

Popoarele sunt pentru pace și guvernele nu mai pot astăzi să nu ție seamă de popoare.

Guvernele știau — noi am arătat-o aci la vreme — că un războiu general ar fi însemnat triumful apropiat al socialismului, un triumf transitoriu, o admitem dar un triumf urmat de tot cortegiul de ruine și catastrofe.

Guvernele știau încă, că a dezlănțui războiul general, ar fi fost de a grăbi cu cel puțin cinci zeci de ani această displăcută fatalitate care se chiamă: deplasarea supremației lumei vechi către cea nouă.

Afară de asta. Europa era divizată între două grupuri de forțe egale; nimeni nu putea afirma că are victoria în buzunar.

Și în fiecare grupare, partenerul cel mai tare, Anglia de o parte, Germania de cealaltă, fiind cei mai puțini interesați într'un războiu pentru Peninsula Balcanilor, ele trebuiau nu numai să lucreze pentru menținerea păcii pe lîngă aliații lor, dar încă să se găsească la finele crizei mai apropiate una de alta cum nu fuseseră de mult timp.

Toate acestea noi le-am înțăles și le-am prezis cu o siguranță neclintită. Și evenimentele ne-au dat deplină dreptate.

Noi nici odată n'am alunecat pe panta ușoară a jocurilor de cuvinte: pentru noi marile puteri n'au devenit mari neputințe.

Și sub direcțiunea Marei Britanii, care va eși mărită din acaste încercări, Europa s'a arătat mai reală ca nici odată.

Europa n'a voit ca aliații să se ducă la Constantinopol și ca ei să se instaleze pe malurile Mărei de Marmara. Ei s'au oprit

Europa a voit ca Adrianopolul să fie bulgar. El este, cu toată sacrificarea bietului Nazim.

Europa a voit ca soarta insulelor să-i fie ei încredințată: așa s'a făcut. Grecii trebue să aștepte decizia Europei.

Europa a voit ca Sîrbii să nu se atingă de Adrieatica. Trupele lor sunt pe cale să părăsească Durazzo.

Europa a voit ca să fie o Albanie. Va fi o Albanie liberă și întradevăr independentă.

Europa a voit ca Scutari să nu fie muntenegrean. Și Scutari nu va fi muntenegrean.

Tot ceea ce Europa a voit, s'a întîmplat, și toate lucrurile pe cari le va voi în viitor, vor fi așa cum le va voi ea.

Dacă am ținut să precizăm aceste fapte, n'am făcut-o pentru a ne îmbrăca în haina infailibilității, la care n'am avut nici odată nici un fel de pretenție.

Am socotit însă că în fața țipetelor, mai mult caraghioase de cît primejdioase ale acelora, cari cu o adevărată constanță în greșala lor, n'au înțeles, nici n'au prevăzut,—am socotit, zicem, că a veam dreptul să facem acest inventar a tot ceea ce am crezut și am spus în timpul ultimelor opt luni.

Increderea este, natural, mai întăi un credit care ți se deschide; *apoi după experiență devine un drept, pe care îl reclami".*

„Românismul" monopolizat

Cînd s'au primit în redacțiile ziarelor din țară prospectele nouei publicațiuni periodice „Românismul"—toată lumea nu s'a îndoit de un singur lucru,—că va fi vorba de un organ esențialmente preocupat de soarta Romînismului, în lăuntru și în afară de Regat, mai presus de micile combinațiuni politice ale zilei; pururea în urmărirea unui ideal comun și scump tuturor Romînilor,—pe calea unei obiectivități absolute. Obiectivitatea, într'adevăr, trebuia să fie întăia însușire a unei reviste cu programul și cu titlul acesta: „Românismul",—iar nici de cum considerațiuni cari, pornite din subiectivism, frizează părtinirea și nota personală...

„Românismul" — așa cum am înțeles noi și, de sigur, vor fi înțeles și mulți alții, avea să vorbească în numele "Ligei Culturale" și să prezinte punctul ei de vedere în chestiunile la ordinea zilei. Nu s'a crezut că e o simplă coincidență prezența în fruntea publicațiunii a d-lor V. Arion, V. Pîrvan și Bogdan-Duică, aparținînd comitetului „Ligei". Ba chiar, credem, s'ar putea găsi și alte legături, mai... materializate între organizarea „Ligei" și lansarea revistei „Românismul". Nu impunea oare lucrul acesta nici-o rezervă; nici-o obligație, nimic?

Acum, — să ilustrăm felul cum prezintă „Românismul" situația și cum obiectivează discuțiunile. In numărul nou apărut se ocupă, în primul articol—sub titlul: „Romînia și criza balcanică"—de polemica recentă provocată de tumultuoasa demisiune din guvern a d-lui Filipescu D-l V. Pârvan, înainte de a face o expunere mai mult sau mai puțin obiectivă a faptelor, a articolelor și răspunsurilor apărute în ziare, prezintă situațiunea precum urmează:

„...Au voit să fie bine și cu tripla alianță și cu tripla înțelegere și cu Balcanicii. Rezultatal a fost cel obișnuit pentru oamenii cu un atare caracter: cine vrea să fie bine cu toți, trădează pe fiecare cîte puțin și deci nici unul nu ține la el în chip conștient și sincer. Rezultatul: *o pomană ironică* acordată prea grațios de *toți* „prietenii" Romîniei, ca preț al cumințeniei ei unice în mijlocul nebuniei generale, care cuprinse chiar pe cele mai respectabile țări civilizate din Apus.

Naționalismul fiind pentru politicianul romîn numai un *mijloc* spre scopul suprem, de a *„ajunge"* (să zicem: șef de guvern, șef de partid, „salvator al patriei", etc., etc.), firește că acțiunea Romîniei nu poate fi condusă în momentele actuale de cît numai de acele *motive naționale*, care au un răsunet mai adînc în vulg. Numai un naționalism trivial, atîtător de sentimente ieftene poate obține de la masele populare acea aprobare gălăgioasă și ignară, care consacră în statele primitive ori decadente pe conducătorul politic. „Silistra", „Mircea cel Mare", Carol cel Mare", „1877—78", „glasul Romîniei va fi ascultat", etc., etc. Avem amploarea necesară pentru a caracteriza în chip favorabil activitatea unui guvern.

Din potrivă „autonomia Macedoniei", „autonomia politică-culturală a Romînilor din statele balcanice", „asigurarea graniței despre Bulgaria și a stăpînirei mării Negre" printr'o operație energică amputare a trufiei cuceritoare a țăranilor brutali din Sud, acestea erau lucruri incomode, utopii primejdioase, care ar fi putut periclita atîtea reputații stabilite de înțelepți oameni de stat".

După o asemenea tendențioasă și fantastică rezumare a acțiunei guvernamentale urmează firește, expunerea „intervenției energice a d-lui Filipescu", — iar rezumatul schimbului de argumente e acesta:

„...1. D. Filipescu acuza guvernul că *a malversat fondurile de energie națională* ce i se puseseră la dispoziție de țară.

2. D. Maiorescu și Take Ionescu afirmă că *au acte justificative în regulă.*

3. D. Filipescu, în replică, arată că *actele justificative* ce vor prezenta d-lor sunt *acte justificative romîne:* care adecă au cam aceeași valoare ca a actelor emanate de la diferitele administrații publice romîne, unde, știm cu toții, rubricele cu titluri sonore de interes public reprezintă bani cheltuiți în scopuri foarte lumești personale.

Deci d. Filipescu menține acuzațiile:

Țara va judeca.

Și anume „țara" reprezintată prin parlament, va aproba știm dinainte, actele justificative prezentate, iar țara cealaltă (noi cei de aci și Romînii de peste hotarele „țării" politicianilor) va cugeta în delung, va judeca drept și va trage concluziile neînlăturabile.

Pînă atunci însă noi cei de la „Românismul", suntem datori să punem tuturor celor întristați de cele ce văd acum și în special fraților de peste hotare: Nu luați scăderea noastră de azi ca începutul sfîrșitului, ci numai ca o criză cumplită din boala politicianismului pe care o sufere acum țara noastră, dar pe care, cu ajutorul vostru și al nostru o va birui".

Și nu e întru nimic atinsă oare de „boala politicianismului" mica grupare din jurul publicațiunii cu pricina, atunci cînd, în întruniri ori în paginele unei reviste intitulată „Românismul", cultivă insinuarea, parțialitatea, cu o totală lipsă de obiectivitate, fără respectul adevărului întreg și al... abonaților, cărora s'a adresat sub firma „Ligei" care e a tuturor Romînilor și nu îngăduie nimănui monopolul patriotismului? Chestiunea e destul de gravă și comportă o discuțiune largă care va fi începută fără întîrziere.

△

NOTA ZILEI

N'am controlat știrea „la sursă",—dar e de sigur adevărată, de oare ce de un scurt timp ea circulă mereu prin ziare și mai cu seamă, pentru că cunoaștem pe omul nostru.

E vorba de celebrul domn Șumuleanu, care ar fi dat în judecată... Ministerul instrucțiunei, pentru motivul că nu-i realizează visul inimei numindu-l profesor universitar.

Vorba ceea: „dacă mă vrea universitatea — o vreau eu". Și iată că noul Moțoc s'a adresat justiției...

Vina e tot a jurații din Vaslui, cari l'au nărăvit pe chimistul naționalist îmbogățindu-l cu sentințe, pe urma cărora și-a cumpărat acareturi. De ce nu și-ar mai încerca norocul și la Casație?

Nu știm pe cine va chema ca garant în cauză: consiliul profesoral? pe d-nul profesor Istrati, cel cu raportul către Academia Romînă? Comisiunea universitară, care l'a scos din direcțiunea institutului de chimie?

Căci, vedeți: e un complot, un vast și fioros complot în contra acestui mare învățat al țărei, care-și petrece vremea în laboratoriile... justiției: cînd ca păgubaș în contra crîșmarilor, cînd în procesul cu d. Cădere, cînd în potriva ministerului de instrucție, care cere carte, lucrări științifice și alte asemenea mofturi dovedite complect de prisos cînd e vorba de chimistul Șumuleanu, om practic înainte de toate.

Dovadă procesele de la Ploești (Ida Iacobson), Focșani (vinurile vărsate și plătite de stat), Galați (icrele) și mai cu seamă la Vaslui (vezi depoziția prof. Riegler ș. a.).

Cei puternici sunt simpatici

Condamnam, în articolul de eri, ușurința cu care presa noastră de partid primește ideile revoluționare și spuneam că una din cauze e că mentalitatea omului politic revoluționar e mai aproape ziaristului romîn, de cît mentalitatea realistă a omului politic de stat conservator și patriot. Și mai spuneam, că una din cauzele acestei aproprieri cu ideile revoluționare e, că nu odată chiar oamenii noștri politici de stat au făcut o politică revoluționară idealistă în loc de o politică reală, o politică de interese directe.

Așa în 1878 după războiul ruso-romîno turc, s'a oferit Romîniei, în schimbul celor trei județe din Basarabia, pe cari Romînia le reluase după războiul Crimeei de la Ruși, quadrilaterul din Bulgaria care mergea de la Rusciuc și pînă mai jos de Varna.

Romînia a refuzat. Refuzul ei a fost însă, se pare, dictat de politica idealistă și nu de cea reală și serioasă.

Se oferea o regiune bogată, mănoasă, accesul mărei pe o întindere de cîte-va sute de kilometri, o graniță aproape naturală din partea de sud, în contra vrășmașilor săi naturali, bulgarii. Și a refuzat!

Romînia a refuzat aceasta, pentru că din punctul de vedere idealist erau de preferat băltile, mocirlele, nisipul din cele trei județe din sudul Basarabiei, dar cari au fost secole întregi trup din trupul țărei romînești.

Sunt convins că Bismark sau alt om politic de stat, n'ar fi stat la îndoială și ar fi luat quadrilaterul bulgăresc, pentru că el nu făcea politică ideală, ci acea pe care interesele poporului său îi le dictau imediat.

Dar se va zice: oamenii politici romîni au refuzat quadrilaterul bulgar, pentru că nu era locuit de romîni și și ar fi creiat Romînia prin ocuparea lui un focar de resvrătiri, de mișcări iredentiste bulgărești, care n'ar fi profitat dezvoltărei și progresului întregei țări.

Quadrilaterul nu era așa de populat de bulgari cum se credea, căci turcii și azi formează în această regiune oproape jumătate din populație, iar pe de altă parte nici cele trei județe din sudul Basarabiei nu erau locuite numai de romîni. Aceste trei județe au o populație și azi ca și atunci, formată din cea mai cosmopolită amestecătură, nu e națiune care să nu-și aibă reprezentanți în acest colț de pămînt, iar elementul romînesc e cel mai restrîns. De altfel așa se și esplică faptul că reocuparea de Ruși a acestor trei județe a fost salutată cu bucurie de populația lor, că administratorii ruși au fost primiți cu pîine și cu sare și că primarii comunelor rurale și urbane îi numeau binefăcătorii lor, căci i-au scăpat de urgia administratorilor romîni.

Și apoi s'ar fi uitat alți oameni politici la faptul acesta, că stăpînind un popor străin ei își crează neliniște și turburări în țara lor. Se uită la aceasta Rușii care stăpînesc atîtea popoare, Germanii cari împilează pe Polonezi și Francezii, Austriacii, care un pumn de oameni guvernează atîtea noroade, și a. m. d.?! Bine înțeles că nu.

Dar oamenii politici de la 1878, erau încă oamenii de la 1848, oameni cu adînci sentimente revoluționare, educați la școala lui Mazzini, Quinet, Michelet, erau încă idealiștii acelei epoci în care se vorbea de liberarea popoarelor, de unitatea națională, etc.

Aceste doctrine i-au făcut să nu priceapă realitatea și însemnătatea momentană a lucrurilor.

Bine înțăles memoria lor nu trebuie micșorată, și sentimentele lor îi vor înălța în ochii generațiilor ce vin, ca pe niște suflete mari și frumoase, dar activitatea lor nu trebuie imitată.

Nu trebuie imitată căci se vor crea pentru viitor aceleași dificultăți pe cari le a creat pentru prezent visionarismul lor. Cătă bătaie de cap, cîte sforțări, cîte lupte n'au trebuit să puie oamenii politici romîni moderni, ca să capete azi un sfert din cea ce ar fi putut să aibă de acum 37 de ani. Și pentru idealismul politic al oamenilor de la 1878 țara n'a primit nici o laudă, dar a fost stropită cu noroiul din peniița tuturor — și e curios — idealiștilor de azi de la diversele gazete umanitare și liberale.

Aceasta ar fi încă o dovadă că e mai preferabilă politica reală, decît idealistă. Și ar trebui în loc să acuzăm sau să ne unim la acuzările ce se fac popoarelor, cari fac o politică pozitivă, trebuincioasă pentru progresul lor, să imităm aceste popoare, căci în chipul acesta ne ridicăm și țara, dar, ne asigurăm în viitor amiciția și dragostea acelor cari azi ne hulesc.

Căci nimic nu face mai simpatic, pînă și în ochii acelor cari par că urăsc puterea, un popor, cît îl face încrederea în sine bazată, pe această detestabilă putere.

Dacă Rusia ar fi puternică la fel cu Germania și Austria, ea ar găsi multă simpatie și la noi și toate crimile ei ar fi floare la ureche pe lîngă atrocitățile celor l'alte popoare.

Dar despre aceasta într'alt articol.

Yssay.

OAMENI ȘI LUCRURI

„PAIAJENUL"

Se anunțase o piesă în 3 acte. Noi însă am asistat și la un prolog: un mic concert de fluerături, huidueli, șuere de sirenă, concert vădit pregătit, nu știm bine în potriva cui... Lucrul însă n'a prea avut ecou și larma dispăru într'un torent de aplauze.

Au fost—ne grăbim a spune, mai multe aplauze înainte de spectacol, de cît în timpul reprezentației, pentru că „Paiajenul" n'a însămnat, întru nimic, aci în Iași, un triumf; n'a smuls nici un semn de exclamare, ori de aclamare,—afară doar că a fost o seară în genere plăcută și o nouă dovadă că un joc excelent și corect poate menținea o piesă pasabilă și să-i asigure viața lungă.

Demonstrația ostilă ar fi putut da loc la confuzii. S'ar fi putut crede că se joacă „Manasse". Dar d. A. C. Cuza se găsia în lojă; îndoială nu putea fi doară... S'a jucat: „Păiajenul"—care ar fi putut purta ori ce alt titlu, numai nu „Manasse", cu care nu se poate măsura, după cum nu se poate măsura cu multe alte piese din repertoriul nostru, atît de modest. Nici chiar cu unele piese ale lui Haralamb Lecca—„Jucătorii de cărți", „Casta Diva", „Cinii" nu putem compara „Paiajenul", deși aduce, de sigur, oare care superioritate de tecnică, lipsită cum e de ori ce împovarare excesivă. O, piesa d-lui de Herz nu te obosește de cît prin oare care lungime a actelor și mai ales a dialogurilor. Incolo—ne făcînd de loc apel la gîndirea și meditația spectatorului, nepunînd în scenă nici un *conflict* — te lasă aproape odihnit și nu-ți strică dispoziția prin emoțiuni.

Subiectul, escluzînd conflictul propriu zis, necuprinzînd nimic specific romînesc, ci numai specific omenesc, etern și banal omenesc pe de altă parte, nu poate fi judecată de cît încrezîndu-ne în bunele intențiuni ale autorului, pe care nu-l putem învinovăți nici de neoriginalitate, nici de lucruri ce n'a avut pretențiunea să ne dee.

Autorul a schițat poate o nuvelă, poate un roman, din observații balneare prinse „sur le vif". Inzestrat cu frumoase aptitudini dramatice, a împreunat cu abilitate epizodicele observații, păstrînd drept leit-motiv această generalitate: puterea clevetirii, „gura lumei" ca factor sufletesc și social.

E adevărat că de la Ibsen și Echagaray, trecînd prin nenumărați autori vechi și moderni, lucrurile s'au mai spus. Chiar în piesa d-lui I. Găvănescu „Gura lumei" sunt observații destul de isbutite. Dar ce nu s'a spus în literatură? Și nu toată lumea acceptă părerea că e mai util a aduce pe scenă capod'operile străine, bogate în cugetare și în acțiune, de cît o lucrare originală de merit relativ. E poate aci un mare adevăr, întru cît literatura originală în stadiu de formare are trebuință încă de multe dibuiri, încercări și cată să fie ajutată cu îndulgență.

Cu atît mai mult cu cît suntem înaintea unei probleme într'adevăr surprinzătoare. Publicul bucureștean a dat „Păiajenului" 35 de reprezentații, — ceea ce încă nu s'a întîmplat cu nici o lucrare de teatru originală, exceptînd comediile lui Caragiale și Manasse.

Și, încă, nici una n'a avut 35 în șir! Cu diferența numai că pe cînd *aceste* piese clasice vor reveni încă de zeci și sute de ori, dramoleta d-lui Herz își încheie spasticul succes pentru totdeauna, ori cît de admirabile calități de interpretare ar pune în serviciul ei artiști excelenți ca ingenua Mira Daianu — d na Giurgea, personificarea corectitudinei plastice, d. Bulandra, „raisonneurul" piesei conu Iorgu, —Soreanu și ceilalți toți fără excepție.

Este piesa unei stagiuni, succesul mare al unei stagiuni, dacă vreți, — dar nu opera unei epoci.

Să sperăm că însu-și autorul „Paianjenului" va aduce în viitoarele stagiuni, lucrările originale menite a șterge succesul de acum, cu care se poate mulțumi și chiar mîndri, personal.

E o fericire să te înalți în era unui public atît de dorit, atît de iubitor de scrieri originale, în cît să le ierte neajunsurile literare — căci tecnica singură nu formează teatrul — și să le susțină luni de zile, în așteptarea operei mari care e desigur, în pregătire, în aer, în necesitatea vremei...

Rodion

AMNISTIA
aplicată la armată și efectele ei
—pentru nesupunere și dezertări—

Amnistia este o prerogativă regală, care dacă produce efecte umanitare pentru armată și mai cu osebire aplicate repetat la nesupuneri și dezertări, produce efecte disolvante și periculoase.

Se dă numirea de nesupus, ori cărui tînăr recrutat, care primind ordin de chemare, nu se presintă la corpul unde este repartizat, în termen de zece zile de la data prescrisă în ordin.

Se dă numirea de dezertor, ori cărui soldat, caporal sau subofițer, care fuge de la corpul său, și stă lipsă de la serviciu, 3 zile, soldații vechi, și 15 zile, acei ce n'au încă 3 luni de serviciu.

Nesupunerile sunt comise de tinerii recrutați, ce nu voesc să facă serviciul militar, pe cînd dezertările, sunt comise de tineri, cari, au răspuns ordinelor de chemare cu exactitate, s'au prezentat la corpuri de bună voe, au început serviciul militar, mulți chiar au depus jurămîntul, și dacă unii din ei dezertează, trebue să fie cauze.

Cauzele dezertărilor sunt variate, dar cele mai principale sunt: cauze interioare și cauze exterioare serviciului militar.

Ca cauză exterioară, este *nostalgia* sau dorul de sat, casă, părinți, frați, surori, pămînt, vite și alte simpatii, a căroi forță e așa de mare, că soldații uită, datoria serviciului militar și dezertează. Această cauză, s'a parvenit a se înlătura prin învoiri acordate soldaților, de a se duce la casele lor, ori de cîte ori cer.

Cauze interne sunt: rele tratamente, bătaia, furturile de efecte și accesorii, rea ad-ție a serviciului, abuz de autoritate și altele.

Pentru înfrînarea acestor cauze, legiuitorul din 1873, a abrogat codul penal ostășesc al lui Stirbei-Vodă, care prescria pedeapsa cu bataia în armată, pentru anume delicte și contravenții; a introdus codul de justiție militară actual, care prohibește bataia și prescrie pedepse în contra superiorilor, ce ar bate pe inferiori. Obiceiul bătăei, era așa de înrădăcinat, că pedeapsa din cod, n'a putut să'l stărpească și, a fost nevoe ca diferiți miniștri, să dea noi decisii și ordine circulare, precum și exemple de represiuni foarte severe în contra abuzurilor.

Dacă s'a parvenit a se împuțina bataia în armată, aceasta se datorește, mai mult pedagogiei militare moderne de cît codului.

Majoritatea ofițerilor, convinși de efectele pedagogiei moderne, nu numai că nu bat inferiorii lor, dar dese ori reușesc să infiltreze în subalternii lor frumoase sentimente; cu toate acestea, tot se bate pe alocurea, dovadă sublocot. Turturescu la Galați, și dezertările ce se comit încă, în armată. Relele tratamente și furturile, nu s'au putut stîrpi, de unde rezultă, că în serviciul cazarmelor sunt încă lipsuri ce ar trebui căutate.

Dacă considerăm cazarmele, ca internate de instrucțiune, unde fie care cetățean vine, chemat de lege, la vrîsta de 21 ani, să învețe instrucția tecnică militară pe timp de 2—3 ani, și dacă comparăm aceste internate, cu internatele publice de instrucțiune, la acestea din urmă găsim un director profesor instalat cu locuința în internat, pedagogi de clasă și de dormitoare, care dorm la un loc cu elevii.

La cazarmă, ofițerii și plutonierii lucrează cu soldații 6—10 ore pe zi, după care pleacă la casele lor, iar soldații rămîn cu caporalii și sergenții 14—18 ore, în care timp se bate, se comit furturi și se maltratează. Cît timp nu va fi un șef care să stea cu locuința în cazarmă permanent și plutonieri instructori, cari să doarmă cu soldații în cazarme, nu se poate spera stîrpirea cauzelor interioare serviciului, ce provoacă desertări.

Nesupunerile și desertările au ca efecte: reducerea efectivelor cu numărul de nesupuși și desertori ai fiecărui contingent și inferioritatea instrucțiunii tehnice acelor prinși și pedepsiți.

Prescripțiunea acțiunei publice în contra nesupușilor și dezertorilor, nu începe a decurge de cît de la vrîsta de 47 ani; și se prescrie la vrîsta de 50 ani. Până la vrîsta de 47 ani, ori cînd va fi prins nesupusul sau dezertorul, e dator să facă serviciul seu militar, deosebit de pedeapsa la care va fi condemnat.

Legea a făcut excepție cu acțiunea publică în contra nesupușilor și desertorilor, căci pe cînd în contra delictelor și crimelor, se prescrie după 3, 5, 10 și 20 de ani, în contra nesupunerilor și desertorilor, nu se prescrie de cît la 47 și 50 ani de vrîstă a individului delicvent.

Pedeapsa în contra nesupunerilor și desertărilor, a variat, ast-fel: condica penală ostășească a lui Stirbei-Vodă prescria *bătaia*. Numărul loviturilor, se sporea cu repetarea desertării.

Codul de justiție militară francez, introdus la 1873, a prohibit bataia, și a înlocuit'o cu închisoare de la minimum un an la început și s'a redus succesiv până la cea actuală de 15 zile la 6 luni pentru nesupunere și de 2—6 luni pentru întăia dezertare în țară, în timp de pace.

Din statistică se constată că, marea majoritate a desertorilor sunt Romîni, pe cînd marea majoritate a nesupușilor sunt evrei. Rar se întîmplă ca un soldat evreu să fie bătut sau maltratat la cazarmă. Ziarele n'au mai semnalat asemenea lucru de cînd colonelul Mărășescu, a fost tradus înaintea consiliului de răsboiu, pentru că a bătut un soldat evreu, pe care nu reușise să-l corijeze cu cele-lalte pedepse. Pedeapsa a fost dată la Dorohoi și alarma a fost dată la Viena.

Romînii din regat rare ori emigrează, pe cînd evreii emigrează adesea, mai ales spre a se sustrage serviciului militar. Desertorii de la periferia țărei, trec în parte frontiera, unde duc o viață mizerabilă, iar cei din interior, sunt nevoiți să se ascundă de cunoscuți și autorități, flămînzi, comit furturi spre a trăi și devin clienți fortuit al pușcăriilor. Majoritatea se prind de autorități și pedepsiți după lege.

Nesupușii se deplasează în orașe unde nu sunt cunoscuți, sau emigrează, unde stau până cînd contingentele lor au terminat serviciul militar și încep a interveni prin ziarele prielnice, să solicite amnistia.

Amnistia a fost acordată la 1902, la 1906 și încă o dată. Poate să fie umanitară amnistia, dar este prejudițiabilă pentru societate și periculoasă pentru armată. E nedrept să trăiești într'o societate, unde să tragi numai beneficii, fără să dai tributul obligațiunilor.

Pentru armată amnistia este așa de periculoasă, că nu ar trebui să se mai repete. Dacă soldații s'ar deprinde cu amnistia, s'ar putea întîmpla la o mobilizare, ca zeci de mii de soldați să nu respundă la chemare, în speranță că mai tărziu vor fi amnistiați.

Nu, de o mie de ori *nu*, amnistia nu trebue să se mai acorde în viitor nesupușilor și dezertorilor. E mai preferabil să ne lipsim de ei, cu tot regretul ce am simți.

Pentru a ne face idee de numărul de supuși Evrei, e destul să reamintim că din contingentul 1912 la Județul Iași, din 976 tineri Evrei, s'au recrutat 580 și numai 53 au făcut serviciul militar, restul de 530 sunt nesupuși și 400 aprocsimativ amînați, scutiți și dispensați.

Armata activă a Regatului, are un efectiv bugetar, aprocsimativ, 120 mii de oameni, s'au $^{1}/_{62}$ parte din populația de 7 $^{1}/_{2}$ milioane a Țărei.

Evreii fiind în număr de 500 mii, sau $^{1}/_{15}$ din 7 $^{1}/_{2}$ milioane, ar trebui, să se găsească în armata activă 8 mii. Ei bine, gîndesc, că nu greșesc cu mult, afirmînd, că nu sunt mai mult de 1000—1500. La mobilizare, populația Țării, permite să mobiliseze 7—800 mii oameni, din care 50 mii ar trebui să fie evrei, dar cum ei, nu primesc instrucțiune tecnică militară de cît 590 din contingent, resultă, că nu s'ar putea mobiliza de cît 2500—3500.

Eu presupun că Evreii sunt compatrioți și unii, patrioți buni, iubesc pe Romîni și Regatul Romîn, sunt în stare să facă cele mai mari sacrificii în timp de pace și mai cu osebire în răsboi, după cum se laudă; dar mărturisesc, că nu pricep, cum are să fie un bun apărător care să lupte cu folos în Război, dacă nu voesc să învețe instrucția tecnică militară, și atunci, am tot dreptul să mă îndoiesc de sinceritatea reclamei ce se face cu atîta sgomot.

Unii legiuitori, au căutat să dispenseze prin lege pe Evrei de serviciul militar, și n'au putut, pentru că Evreii s'au opus cu îndărătnicie cu toate că de fapt, fug de acest serviciu.

Cauzele sustrageroi Evreilor de la serviciul militar, sunt de natură Economică și iată de ce? Cea mai mare parte a activității Evreești, este economică; dar interesele economice, sunt opuse cu ale armatei. Timpul cît cetățeanul este chemat la armată pentru a primi instrucțiunea militară, este o perdere și înstrăinare pentru activitatea economică a lui și a economiei generale a Țării. E necesar a se găsi prin urmare o modalitate, care să împace interesele economice cu interesele armatei.

Pînă acum, legiuitorii noștri, nu prea au căutat să pue armonie între aceste interese opuse, și consecința a fost înstrăinarea economiei naționale, cu cererea ei de Evrei și sustragerea acestora de la serviciul militar prin conruperea în bună parte a organelor ad-tive.

Nu sunt 50 de ani, de cînd întreaga activitate economică ocupată astă-zi de Evrei în București, Ploiești, Buzeu și alte orașe din Muntenia, era ocupată numai de cetățeni creștini. Mulți din funcționari, comerciali, fiind recrutați, s'au înstrăinăt de comerț și industrie, și-au creiat cariere în armată, unde au ajuns la grade superioare.

Alții care au putut să se sustragă dela serviciul militar și au ramas în comerț au reușit să se îmbogățească ca d-nii Marinescu, Bragadiru, Luca, Niculescu, Stancu, Becheanu și alții.

In comerț și industrie sunt ano-timpuri cînd 3—4 săptămini influențează o specie de comerț sau industrie întregul an de activitate.

Pentru împăcarea acestor interese reciproce, gîndesc că formula de mai jos le-ar satisface.

1) Să se acorde reduceri de serviciu la un an, funcționarilor, agenților și patronilor comerciali ori industriali, absolvenți ai oricărei școale comerciale, curs seral, cu obligațiunea ca beneficiarul să fie obligat să îndeplinească această profesiune pînă la vrîsta de 30 ani, iar de va înceta să îndeplinească această obligație, să fie obligat a complecta serviciul activ, indiferent de naționalitatea individului.....

2) Complectașilor și rezerviștilor acestor specialități, și să li se acorde același drept ca oficerilor de rezervă, să facă concentrările la care ar fi obligați atunci cînd le convine mai bine în timpul anului.

3) Una din condițiunile indigenatului să fie aceea ca solicitatorul, să fi îndeplinit serviciul militar activ, timpul prescris de lege.

4) Pentru nesupuși și dezertori, amnistia să nu se mai acorde.

5) Să se întrebuințeze personalul pedagogic militar de așa natură, ca să se poată înlătura cauzele interioare ale serviciului, ce provocă dezertările.

Colonel, V. Dumitriu

INFORMAȚII

▪ Asupra situației din partidul conservator, ziarul *Minerva* publică următoarea comunicare:

Miniștrii conservatori și mai mulți frunțași cari aprobă actele guvernului s'au întrunit ieri la d. Titu Maiorescu și au discutat asupra atitudinei ce au de luat față de acțiunea din partid a d-lor Carp și Filipescu.

Au fost luate următoarele hotărîri:

Miniștrii conservatori și ceilalți frunțași cari susțin guvernul, nu vor participa la congresul convocat pentru mîine la club.

D. Titu Maiorescu, ca șef al guvernului, stă la dispoziționea deputaților și senatorilor cari voiesc să-i ceară lămuriri sau să-l interpeleze asupra conflictului cu Bulgaria.

Prin urmare d-nii Carp și Filipescu dacă voesc să ceară socoteală guvernului asupra acțiunei lui în politica externă, pot să uzeze de mandatele d-lor deputați.

Toți ministrii conservatori, adică d-nii Maiorescu, Marghiloman, Arion și Cantacuzino sunt și rămîn solidari cu ceilalți colegi din guvern.

▪ In aceiași zi cînd dascălul de nemțește Mîndrescu și d-rul Drăgescu (?), între d-nii Virgil Arion și Fleva, condamnau guvernul în chestia externă și revindecau monopolul patriotismului, d. N. Iorga vorbea alegătorilor săi de la Ploești.

Negreșit că cuvîntul d-lui Iorga este mai important de cît al celor de mai sus, d. Iorga fiind șeful partidului naționalist și neputînd fi bănuit de interesele politice sau personale, cari stăpînesc pe ceilalți.

Ei bine, d. Iorga s'a lăudat că n'a servit intriga unui partid contra celuilalt; că înțelege jertfa sa pentru țară, nu jertfa țării pentru interesele sale.

Soarta guvernului nu stă în mîinele celor cîțiva din jurul d-lui Carp, a spus deputatul de Prahova.

D. Iorga a vestejit energic pe cei cari s'au agitat pentru răsboiu contra Bulgariei, compromițînd adevăratul ideal național.

Cuvîntarea d-lui Iorga a produs în cercurile politice o impresie egală desgustului simțit față de manevrele patrioților de carnaval.

De altfel d. Iorga a părăsit Liga Culturală tocmai din cauza acestor manevre interesate.

▪ „Paisjenul" a făcut aseară o rețetă de 2400 lei.

▪ Pînă aseară direcțiunea tramvaiului electric nu primise nici-o înștiințare din partea serviciului sanitar local, cu privire la transportul bolnavilor contagioși.

▪ Serviciul sanitar local va interveni la Epitropia Sf. Spiridon, ca să nu perceapă taxele de 1 leu 50 bani pe zi, ce se cer pentru întreținerea copiilor străini la serviciul bolilor de izolare, în vedere că aceasta creează serviciulai sanitar dificultăți în acea parte a populațiunii care nu poate achita sumele cerute.

▪ Comisia disp. III-a se va muta în curtea primăriei, în atenansele ocupate actualmente de serviciul sanitar.

▪ In privința conflictului romîno-bulgar scrie „Presa" deși este sigur că succesul României e pe deplin asigurat, pînă astăzi oficial nu ni s'a comunicat nimica intru cît, din cauza lipsei din Petersburg a reprezentantului Franței, conferința nu se va reuni de cît săptămîna ce vine.

In lăuntru, disensiunile din vechiul partid conservator vor provoca zilele aceste explicațiuni și discuțiuni.

Cine ar fi crezut vre-o dată că în împrejurări ca cele de astăzi, astfel de explicațiuni ar putea avea loc!

Evident, disensiunile și explicațiunile din sînul partidului, cu care sîntem în colaborare, nu ne privesc de cît într'atît, întru cît ele se repercutează asupra mersului lucrului public. N'avem a ne amesteca în procesul ce se deschide în lăuntrul unui partid, cu care prin forța lucrurilor, păstrăm astă-zi legături colegiale.

Conștient însă de împrejurările grele prin care trecem și tare pe credința că, ori ce s'ar întîmpla, interesele țărei nu trebuie să sufere, partidul conservator-democrat, strîns unit în jurul șefului iubit mai disciplinat sufletește de cît ori cînd, nu va lipsi de a-și face datoria, întreaga datorie, dovedind astfel că nu este atins de răul care pare a mîna atît celelalte organizații politice de la noi.

▪ D. Avocat V. Iorga a fost numit din oficiu apărător, în fața curții cu juri a lui Gr. Mazilu și Gh. Ivanciu acuzați de omor.

▪ D-șoara Amalia Vereanu, licențiată în farmacie, a fost numită în postul de farmacistă, la Casa meseriilor din București.

▪ D. N. Filipescu într'o discuție avută cu un ministru străin, a spus acestuia:

— „In opt zile voi trînti guvernul și voi aduce pe d. Petre Carp".

Ministrul străin a răspuns:

— „Nu mă amestec d-le Filipescu, în politica internă a țărei d-tră. Totuși, dacă se poate ca d-tră să aveți atîta forță în partidul conservator, în cît să răsturnați guvernul, ceea ce vă pot asigura 'însă e că nu veți reuși să aduceți pe d. Carp la guvern".

Acest răspuns al ministrului străin, dovedește că pînă și streinii s'au convins că steaua d-lui Carp a apus.

▪ Eri s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatei Mariei Arabu, mama d-lui căpitan Anibal Arabu.

▪ D. G. Dobrovici, magazioner din stația Sinaia, a fost mutat la Iași; Calciu Ion Iliescu, magazioner din T.-Măgurele, a fost mutat la Iași și Constantin Cucu, veghetor de încărcare din Ploești, a fost mutat la Iași.

▪ Orarul școalelor secundare de azi s'a schimbat astfel: de la 8—11 și 20 a. m. și de la 3—5 și 10 p. m.

▪ Primim la redacție „No. 2 din anul II al „Monitorului asigurărilor muncitorești" cu un interesant sumar.

▪ **Intîmplări diverse.**—Numitul Vasile Rusu, din strada Broscăriei No. 30, a voit a se strangula eri într'un canal din acea stradă.—Fiind surprins a fost condus la poliție.

▪ **Călinești jud. Botoșani.** — Cîte va zile din vacanța aceasta le-am petrecut în Călinești, jud. Botoșani. Cum satul mi s'a părut destul de frumos, cu căsuțe frumușele și gospodării bine aranjate și timpul fiind cît se poate de frumos, am căutat ca mai tot timpul disponibil să mi-l petrec observînd cu deamănuntul satul cu locuitorii lui, precum și obieciurile lor. Satul e pe povîrnișul unui deal cu fața spre apus miază-zi, în apropierea tîrg. Bucecea. Căsuțele sunt destul de drăguțe și gospodăriile cu gust aranjate: locuitorii, deși vorbesc toți românește și deși în accentul vorbirei n'au nimic străin, după nume par a fi de origină ruteană; așa întîlnești de-al-de Poliniuc, Guriuc, Poruch și, alții. Aceasta însă nu face nimica, îi văd destul de buni gospodari, ceia ce-ți face o plăcere. Un lucru însă e curios, nu vezi nici pe unul îmbrăcat în adevăratul costum moldovenesc. La biserică a doua zi de Paști mi se părea că mă găsesc într'un loc străin de țara mea, toți locuitorii în haine negre; îmi făcea impresia unei biserici slovace din sudul Boemiei. Femeile de asemenea în haine de tîrgovețe nu sunt deprinse a purta drăguțele cămașe naționale cu flori și cu altițe. In această puzderie de lume, toată în negru, cît farmec n'ar fi avut cîte-va costume naționale. Preotul satului tînăr și cu dor de muncă mi-a făcut o impresie destul de plăcută, învățătorul deasemenea e vrednic. Cît n'ar face ei cu satul lor, unde au oameni destul de cuminți și cari rar se găsesc în alte locuri! O încercare în a propovădui gustul pentru portul național ar trebui să-și aibă începutul de la acești doi apostoli. *Coresp.*

▪ Consiliul de războiu a mai condamnat în contumace la cîte un an închisoare pe maestrul croitor Moise sin Meer Leib pentru sustragere de materiale ale statului, și pe soldatul D. Maxim pentru lovirea superiorului.

▪ Călugărița Eufrosina Cazimir din mînăstirea Varatic, a fost exclusă pentru totdeauna din monahism, din cauză de purtări rele.

▪ **Universitare.**—Comitetul centrului studențesc este convocat la rectoratul Universității din Iași, Duminecă 28 April, pentru a da unele lămuriri în ce privește regulamentul după care se conduce Centrul.

— Mîne la orele 10 a. m. se vor împărți la Universitate bursele din Fondația Carol, precum și cantinele d-lor studenți.

— Consiliul facultății de Științe care urma să aibă loc aseară, a fost amînat pentru Duminecă la ora 5 p. m., din cauza lipsei a mai mulți d-ni profesori.

— Mîne dimineață la ora 9, d. profesor I. Teodorescu își va relua cursul de drept penal cu studenții anului I-iu și al II-lea.

— Mîne la orele obișnuite, d. prof. Gr. Demetrescu va relua cursul de drept roman, cu studenții anului al II lea de licență.

— Sîmbătă se vor relua cursurile de Zootehnie și Economie Rurală și cursurile de limba Latină.

— Mîne la seminarul de slavistică al d-lui profesor I. Bărbulescu, va vorbi d. Th. Paladi despre „Sîrbi și Croați".

„Sirenada" dela Teatru

La Teatrul Național, aseară, după ridicarea cortinei, pentru reprezentația „Paianjenului" de către artiștii teatrului național din București, se auzi o serie de puternice fluerături de sirenă, la care răspunse imediat tunete de aplauze și aclamări.

Un moment de nedumerire se produsese. Nu se putea ști ce se petrece. Mulți bănuiau că este vorba iarăși de vre'o manifestare *naționalistă* față de excelenții artiști ai primei noastre scene, sau față de una din cele mai reușite lucrări de teatru romînesc modern.

După primul act se răspîndise svonul că unii, sau unul dintre artiștii locali ar fi dat o *revanșă* artiștilor bucureșteni, care s'ar fi manifestat într'un anumit sens față de artiștii din Iași.

Nu știm ce s'a petrecut în București, am fost de față însă la cele ce s'au petrecut în Iași și refuzăm a crede că artiștii locali ar fi contribuit la atari inscenări.

Sub nici un cuvînt nu-i sunt permise actorului manifestări în teatru, fie el din București fie din Iași, fie de ori și unde. Publicul este singurul care are aceasta suveranitate; el e judecătorul unic care primește sau respinge pe artist.

Artiștii de merit nu sunt ai cutărui oraș sau a cutărei provincii, ei sunt ai țărei ai publicului care-i stimează, care i înalță acolo unde nimic alta de cît arta nu-i poate înalța.

Atenția publică, mîndră și neîndurătoare, nu se lasă atrasă de scandal și de manifestări brutale, ci numai de însușiri artistice reale.

Iașul cu reputația lui de cunoscător rafinat în materie de artă; cu reputația lui de admirator pasionat a tot ce este artă adevărată—înfierează încercarea de excese, de aseară și salută cu entuziazm, cu drag vizita artiștilor bucureșteni.

I. P.

▪ Zilele acestea vor avea loc alegerile de stareți la mînăstirile Secul, Neamț, Horița și Rișca.

▪ Astă seară Joi 25 April, apare pentru ultima oară d-na Jane Hading, pe ecranul cinematografului PathéeFrères din vasta sală a circului Sidoli.

Celebra tragediană franceză interpretează rolul Clarei de Beaulieu" din (Le Maître de Forges (Mîndrie și Amor) capod'opera lui Georges Ohnet, care a figurat în toate repertoriile teatrelor din lume.

D-na Hading interpretează rolul principal cu o măestrie fără seamăn, secondată fiind de d-ra Paz Ferrer și de artiștii dramatici ai Comediei Franceze.

S'a intercalat în programul de astăzi: „Floare trădătoare". Interpretare sublimă datorită somităților artistice ale scenelor străine. (2 părți).

Mai urmează apoi în programul de astă seară:

Aurel detectiv, comedie.

Africa orientală. Interesante vederi după natură.

Căsătorie neprevăzută, scene comice cu simpaticul humorist Max Linder.

Mîne Vineri program nou: „Dispărut", splendid roman în două părți cu Ermete Zacconi, cel mai mare tragedian al Italiei —Barbatul cu trei neveste, după vodevilul lui Dancourt, în rolul principal joacă Prince—Pathé-Journal etc.

▪ **Judiciare.**—In ziua de 15 Mai se va relua de către secția II a Curții de Apel judecarea procesului pentru bani al „Societății pentru industria cînepei din Romînia.

— Camera de punere sub acuzare a mărit de la 4000 la 6000 lei cauțiunea pentru punerea în libertate provizorie a bancrutarului Oisie Bercovici.

— De asemenea Camera a respins apelul, menținînd arestat pe Ștefan Varzare pentru furt prin efracție.

▪ Dl. Mihail Dragomirescu, distinsul profesor universitar, președintele societății scriitorilor romîni, a vizitat astăzi redacția ziarului nostru.

Grigore Dimitrescu
profesor universitar—fost magistrat
AVOCAT
S'a mutat în strada Buzdugan (casele Teodor)
Consultațiuni 7 — 8 seara.

Doamnă de bună condiție sau profesoară, găsește într'o familie, salonaș bine mobilat, separat, eventual și pensiune. Pozițione încîntătoare. Adresați tipografia H. Goldner.

Comptabil la o mare instituție de Bancă, titrat cu cunoștință de limbi străine, oferă 2—3 ore pe zi persoanelor sau instituțiilor cari ar avea nevoe. Adresați în scris sub Comptabil la tipografia H. Goldner.

Licențiat dorește post secretar-avocat. Emanoil Dascalu, Șoseaua Păcurari 115.

Ultime Informaţii

La 10 Mai se vor da drapele noui corpurilor de trupă ale căror steaguri s'au învechit.

Acele drapele vor fi ţinuite la palatul regal cu ceremonialul obişnuit, în ziua de 10 Mai.

■ *Credem a şti că comitetul societăţii „Centrul Studenţesc" a fost dizolvat.*

Alegerea noului comitet va fi fixată probabil pentru 5 Mai.

■ Cetim în ziarul „Acţiunea":

S'a pus de unii în circulaţie ştirea că d. Matei Cantacuzino va interpela în Senat guvernul asupra politicei externe.

Nu ştim întru cît este exactă această ştire, după cum nici nu putem şti ce va spune d. Cantacuzino.

Ştim însă că nu de mult d. Matei Cantacuzino s'a exprimat în mod precis şi în scris pentru politica pacifică a guvernului.

■ Astăzi se termină examenul de docenţă al d-lui dr. G. Pascu care va fi proclamat docent universitar pentru filologie.

■ Examenul de docenţă al d-lui Pascu punînd în contact pe cei doi profesori de literatură romînă, la universitate, d-nii M. Dragomirescu şi G. Ibrăileanu.

Se ştie că, cu ani în urmă, conflictul literar între directorul „Convorbirilor critice" şi criticul „Vieţei Romîneşti" devenise foarte acut. Cu vremea însă lucrurile s'au mai domolit, iar în numerele mai recente ale revistei iaşane s'au făcut ...avansuri de pace d-lui Dragomirescu. Prezenţa în Iaşi a acestui din urmă a contribuit — după impresia noastră — a determina o apropiere personală între cei doi profesori şi critici.

■ Agenţia „Thalia" a primit azi următoarea telegramă, de la impresarul turneului artistic Mărioara Voiculescu:

„Doamna Mărioara Voiculescu bolnavă, nevoiţi a întrerupe turneul, nu putem juca Iaşi reprezentaţiile anunţate".

„Secretar Bacher"

Agenţia, invită publicul care a cumpărat bilete, să se prezinte la agenţie cu biletele, ca să-şi primească banii.

FEMEILE IN BAROU

Textul interesantei deciziuni a Consiliului de disciplină al Baroului iaşan.

Credem interesant a reproduce întocmai deciziunea Consiliului de disciplină al baroului din localitate, prin care admite înscrierea în barou a d-nei Ella Negruzzi.

Iată această deciziune:

„Cu petiţiunea înregistrată la No. 56 din 28 Martie 1913, d-na Ella Negruzzi, cere înscrierea sa în baroul avocaţilor din Iaşi, în care scop prezintă următoarele acte: 1) extractul actului cu No. 126 din registrele de stare civilă pentru născuţi ale comunei Hermeziu, care constată că petiţionara s'a născut la 13 Septem- 1877, din părinţii Leon şi Ana Negruzzi; 2) certificatul No. 6345/913 al comunei Iaşi, constatînd că d na Negruzzi este de naţionaiitate romînă; 3) diploma de bacalaureat No. 5168/95 eliberată de Universitatea din Iaşi, şi 4) diploma de licenţă în drept No. 1303/913 eliberată de aceiaşi instituţie.

CONSILIUL,

Avînd în vedere cererea şi actele prezentate.

Examinînd în prealabil chestiunea de principiu dacă după legea de organizare a corpului de avocaţi, femeile sunt admise la dreptul de a pleda.

Considerînd că după art. 1 din acea lege, singurele condiţiuni cerute pentru exerciţiul profesiunii sunt: 1) de a fi romîn 2), de a avea vrîsta de 21 ani şi 3) de a poseda titlul de licenţiat sau doctor în drept.

Că aceste condiţiuni putînd fi îndeplinite şi de un sex şi de altul, ideia egalităţei în faţa legilor ne conduce la soluţia că, în lipsa unei proibiţiuni formale, femeile nu pot fi escluse de la dreptul de a pleda.

Aceasta cu atît mai mult cu cît nici din economia legei, nici din lucrările pregătitoare nu se poate deduce că preocuparea legiuitorului ar fi fost să reserve profesiunea avocăturei numai barbaţilor.

Că dacă, în genere, avocătura este foarte rare ori îmbrăţişată de femei, aceasta trebue pusă în sarcina moravurilor, aprejudecăţilor, a educaţiei şi mai cu samă a obligaţiunilor maternităţei, care toate constituesc o impedicare de fapt iar nu o condiţiune de drept.

Considerînd în acelaşi timp că libertatea muncei este un principiu care stă în baza alcătuirei noastre, fiind-că numai graţie lui, funcţiunile sociale se îndeplinesc prin concursul tuturor forţelor utile.

Că ar fi deci să nesocotim acest principiu creînd în chip arbitrar restricţiuni profesionale care ar lovi în drepturi legitime, fără a aduce baroului nici un folos.

Cosiderînd în fine, că odată stabilit că sexul nu poate constitui o impedicare pentru exerciţiul profesiunei de avocat, şi că din actele enumerate mai sus, rezultă în mod evident că d-na Negruzzi, este de naţionalitate romînă, că are vrîstă legiuită, că posedă titlul de licenţiată în drept, că deci îndeplineşte toate condiţiunile pentru înscrierea sa în barou.

Văzînd de asemenea că taxa de înscriere în sumă de 50 lei, s'a perceput cu chitanţa No.

DECIDE

Primeşte cererea d-nei Ella Negruzzi, şi dispune înscrierea sa în tabloul avocaţilor din Iaşi, cu titlul de avocat stagiar.

Dată astăzi 13 Aprilie 1913.

(ss.) *C. B. Pennescu, E. Mazlăm, Eug. Herovanu, V. I. Pella, P. Sion.*

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

10,000 lei No. 23,900.
5,000 lei No. 3943
3,000 lei No. 31057, 56648.
2,000 lei No. 25070, 2819.
1.000 lei No. 38323, 43177, 48526 50011, 17386, 12461, 30317, 35202, 43509 49590, 53283, 49223, 59652.
500 lei 22095, 36073, 36055, 39824 51691, 6384, 27216, 37927, 54939, 56716 35928, 4177, 42900, 43639, 610, 18722 26033, 29626, 26023.

ULTIMA ORA

Marea consfătuire de la d. Al. Marghiloman

— Declaraţiile d-lor Titu Maiorescu, Al. Marghiloman, C. Arion şi Th. Rosetti

Bucureşti.—Azi dimineaţă, o consfătuire a avut loc la d. A. Marghiloman, ministru de finanţe.

Au luat parte un mare număr de fruntaşi conservatori.

Toţi s'au declarat solidari cu guvernul şi că în consecinţă nu pot avua congresul convocat pentru astă-zi la club.

Iată în rezumat, declaraţiile făcute.

*

D. Al. Marghiloman, luînd cel dintăi cuvîntul, zise că toţi fruntaşii au aprobat guvernul de colaborare.

Nu la club zise d. Marghiloman, urmează să se lămurească chestiile externe, ci în parlament.

Cuvîntarea d-lui Maiorescu

D. Titu Maiorescu, primul ministru, face o adevărată expunere a situaţiei.

In atenţiunea încordată a celor de faţă, primul ministru arată că M. S. Regele, a rugat pe d. Carp să formeze guvernul de colaborare.

D. Carp a refuzat.

La consfătuirea ce-a urmat după acest refuz şi care a avut loc la regretatul Gh. Gr. Cantacuzino, cei 14 fruntaşi cari erau de faţă, s'au pronunţat pentru guvernul de colaborare.

„Pe mine,—continuă d. Maiorescu,—mă leagă de d. Carp o prietenie de o jumătate secol.

Dar aşa cum sunt azi împrejurările, nu pot aproba cele ce se vor petrece la club, pentru că o chestie mult mai mare este în joc: „DEMNITATEA şi DREPTURILE ROMÎNIEI", chestia externă este încă la începutul ei. Abia s'a jucat primul act; să avem puţintică răbdare.

Trebue aşteptat să vedem ce se face în Albania, aşa că rezultatul definitiv al conferinţei din Petersburg, nu-l vom putea avea, de cît după încheiarea păcei în Balcani.

Chestiile externe nu se discută la club, ci în parlamentul ţărei.

Guvernul are încrederea Coroanei şi a Parlamentului.

El îşi îndeplineşte datoria către ţară.

Ministrii nu pot lua parte la întrunirea ce se va ţine la club.

Declaraţiile d-lui C. Arion

D. C. C. Arion spune, că a fost rugat să intre în guvernul de colaborare, în locul devenit vacant prin demisia d-lui Filipescu.

— „Am primit — zise d. Arion, — cu o condiţie, să se chibzuiască o explicaţie cu domnul Carp, spre a se vedea dacă şeful admite politica ce se duce.

D. Maiorescu a acceptat propunerea mea, şi a ramas ca împreună cu d nii Marghiloman şi Mişu Cantacuzino, să mergem la d. Carp.

Pornirăm, însă ni se comunicase că d. Carp a plecat la Ţibăneşti.

Atunci eu am scris d-lui Carp — însă n'am primit nici un răspuns.

Faţă cu împrejurările de azi, este de datoria mea de romîn, să rămîn.

Cuvîntarea d-lui Mişu Cantacuzino

D. Mişu Cantacuzino, ministru de justiţie, spune că a făcut parte sufleteşte din şese ministere conservatoare, şi de fapt a făcut parte din trei ministere.

Am avut dar prilejul să cunosc tot ce se petrece în sînul guvernului şi în partidul conservator.

Ori de cîte ori venea un guvern conservator la putere, era impresia că Regele nu-l vroeşte.

Acum cînd avem o situaţie excepţională, cînd Suveranul voeşte ca partidul conservator să guverneze, cînd suntem poftiţi să şedem pe scaune, acum să rostogolim partidul?

Nu trebue să plecăm de la putere, şi nu trebue să lăsăm să se acrediteze părerea, că partidul Conservator nu poate guverna. Şi în afară de aceasta, nu trebue să lăsăm ca tinerii ce vin în partid, să fie desiluzionaţi.

Am respect şi veneraţie pentru d. Carp. Am prietenie pentru d. Filipescu, cu care sunt şi rudă, dar nu-i pot urma.

Vom face toate sacrificiile ca să nu facem o ruptură în sinul partidului, de aceia vom primi cu resemnare toate loviturile, şi nu vom riposta la nici una.

Cuvîntarea d-lui Th. Rosetti

D. Th. Rosetti, preşedintele Senatului, spune că este un amic devotat a d-lui Carp, mai devotat chiar de cît d. Maiorescu.

La urmat fără condiţiuni şi fără discuţiuni.

De astă dată însă, fie-mi permis să am o părere personală de conştiinţă, care îmi impune să gîndesc altfel, de cît d. Carp.

Chiar cînd am fost în guvern, nu eram convins de politica rasboinică a d-lui Carp şi încă de atunci eram partizanul unei politice de împăciuire.

Nu pot şi nu e bine să mă deszic".

*

D. dr. Toma Ionescu, propune a se trimite o delegaţie la d. Carp, ca să-l invite să contramandeze întrunirea.

Propunerea se respinge.

*

D. Al. Marghilomsn iea cel din urmă cuvîntul şi zice că prin întrunirea convocată, s'a căutat să se treacă peste capul miniştrilor conservatori.

Declară, că nu poate aproba acel congres, căci nu la club urmează a se discuta chestiunile externe, ci în parlament.

Cu aceasta frumoasa consfătuire era terminată.

Parlamentarii se solidarizează cu acţiunea guvernului

— Miniştri conservatori vor convoca probabil un congres al parlamentarilor —

Atitudinea d-lori J. Lahovari şi Delavrancea

DEMISIA PRIMARULUI DE IAŞI

Bucureşti.—Şedinţa Camerei s'a deschis la orele 2 jum.

S'au votat 2 legi militare şi s'au repetat cîteva voturi nule.

S'a luat apoi în discuţiune legea burselor.

La Cameră domneşte o animaţie extraordinară. Cei mai mulţi dintre parlamentari se declară solidari cu acţiunea guvernului.

După rădicarea şedinţei foarte mulţi dintre parlamentari, se duc la d. Marghiloman.

*

SENATUL.—Şedinţa se deschide în atmosfera cea mai animată. Şi aci cei mai mulţi dintre parlamentari se declară solidari cu acţiunea guvernului.

Toate interpelările adresate ministerului de interne s'au amînat pentru Simbătă.

Singur, d. Emil Lahovari şi-a desvoltat interpelarea, cu privire la portul de arme, la care a respuns d. Tache Ionescu, găsind juste observaţiunile.

La Senat nu domneşte nici pic de îngrijorare cu privire la Congresul d-lui Carp.

Chiar acei dintre senatori, cari se vor duce la Congres, vor să provoace o manifestaţie, în senzul de a sili pe d. Carp, să se solidarizeze cu acţiunea guvernului.

Miniştrii conservatori şi somaţiile d-lui Carp

Bucureşti.—In unele cercuri se afirmă, că miniştrii conservatori, în cazul cînd d. Carp îi va soma să se retragă, sau să-l silească de a nu accepta soluţiunea în chestia externă, vor convoca la rîndul lor, un congres din parlamentari şi vor supune acţiunea lor la aprecierea congresului.

Judecînd după părerea de azi a parlamentarilor şi a fruntaşilor conservatori, nu mai încape îndoială, că acest congres va aproba întocmai acţiunea guvernului.

Demisia Primarului de Iaşi

Bucureşti.—D. Matei Cantacuzino, primarul de Iaşi, şi-a dat demisia din această demnitate.

Fruntaşii Conservatori şi acţiunea d-lui Carp

Bucureşti. — D-nii Jean Lahovari şi Barbu Delavrancea, s'a declarat solidari cu acţiunea guvernului.

Inlocuire de Prefecţi

Bucureşti.—E probabil, că prefecţii de Huşi, Vaslui şi Brăila care au făcut agitaţie în jurul congresului, vor fi înlocuiţi.

Ciocniri de trenuri

Arad.— Astă noapte, lîngă Arad, un tren de persoane s'a ciocnit cu un tren de marfă.

Sunt numeroşi răniţi.

Primarul Brăilei şi acţiunea d-lui Carp

Bucureşsi. — Primarul Brăilei şi membrii Consiliului Comunal, au refuzat să se solidarizeze cu acţiunea in contra guvernului.

In preajma acţiunei d-lui Carp

— Probabila contramandare a congresului —

Bucureşti.—In toate cercurile politice din Capitală, se consideră acţiunea d-lui Carp ca eşuată.

Pînă în acest moment, concongresul anunţat nu s'a deschis.

La club nu se află adunat de cît vre-o 20 de persoane, care se'ntreabă dacă are vre un rost venirea lor.

In oraş s'a răspîndit vestea, că congresul se va amîna.

Svonul se menţine, însă nu se poate preciza întru cît e de adevărat.

Chestia externă în Parlament

Bucureşti.—Probabil, că mîne se va pune la Cameră o explicaţie în chestia externă.

Demisia prefectului de Iaşi

Bucureşti. — D. Al Ştroja, Prefectul de Poliţie din Iaşi, şi-a înaintat demisia.

După cum suntem informaţi demisia va fi primită.

Congresul carpist

Bucureşti.— Congresul s'a deschis la ora 3 p. m.

Dintre parlamentari numărul e foarte restrîns.

Dintre aceştia încă sunt mulţi care vor să facă o notă descordantă, adică să cerce a sili pe d. Carp să se solidarizeze cu acţiunea guvernului.

INCIDENTUL DE LA CAMERA

Bucureşti.—Un incident caracteristic a avut loc azi la Cameră.

Iată cele petrecute:

D. deputat Giani fiind la Capşa a declarat, că d. Marghiloman, a avut o consfătuire cu d. Filipescu, la a căreia acţiune se afiliază, că pentru moment d. Marghiloman stă în reservă, pentru a complace Coroanei, dar că nu va trece mult, şi va fi cu totul de partea d-lui Filipescu.

D Marghiloman aflînd de aceasta, s'a apropiat de d. Giani, la Cameră şi i-a reproşat cum de poate să-l taxeze drept un om falş, care altfel vorbeşte şi altfel lucrează.

D. Marghiloman în auzul tuturora, a declarat că e cu totul solidar cu acţiunea guvernului.

Delegaţii din provincie şi Congresul

Bucureşti.—Multe din delegaţiunile din provincie, venite pentru Congres, au preferat să se ducă la consfătuirea ce a avut loc la d. Marghiloman.

Intre aceste, relevăm delegaţiunile din Fălciu şi Piatra N.

ZIUA DE AZI

Bucureşti. — După cele petrecute pe ziua de azi, părerea generală e că acţiunea la care a fost împins d. Carp, a eşuat cu desăvîrşire, şi că întreaga suflare conservatoare aprobă necondiţionat acţiunea guvernului.

Manevrele regale

A. S. R. Principele Ferdinand doreşte ca manevrele regale din acest an, să se apropie tot mai mult de caracterul unui războiu real.

Bucureşti.—Ştirea dată de ziarul nostru cu privire la felul de organizare a manevrelor regale din acest an, se confirmă în totul de cercurile militare superioare.

Ni s'a mai adăugat, că la aceste manevre, se va lăsa un cîmp de acţiune şi de tactică cît mai largă, pentru ca exerciţiile să fie cît mai apropiate de cele ce se întrebuinţează într'o campanie de războiu.

Se ştie, că A. S. R. Principele Ferdinand, a ţinut încă din anul trecut, ca desfăşurarea forţelor şi toate atacurile, să se apropie tot mai mult de un războiu real.

Spre a realiza în întregime acest principiu, marele stat-major a luat hotărîrea, ca începînd din anul acesta, şi manevrele sanitare să aibă loc o dată cu ale trupelor combatante.

La noi nu s'au făcut manevre sanitare, de cît în ultimii doi ani.

S'a văzut însă, că e nevoie ca ajutoarele sanitare, să poată fi date unor trupe existente, lucru ce va fi realizat în anul acesta.

Manevrele vor cuprinde deci toate serviciile necesare în campanie.

Corpurile trupurilor vor fi complecte cu efectivul militar de rezboiu.

Fie-care regiment de infanterie, va avea 4 medici, cele de cavalerie cîte 2 medici. Dispoziţiunea aceasta, a fost de mult întrodusă în armata japoneză şi a obţinut un succes desăvîrşit.

Vom complecta curînd informaţiunile noastre cu privire la manevre, cu noi amănunte precise.

Atentatul din Londra

Londra.—Nişte bombe au fost găsite în catedrala Sf. Pavel sub scaunul episcopului în împrejurimile catedralei, precum şi în redacţia ziarului „Daily News" un pavilion de crichet a fost incendiat. Toate aceste fapte sunt atribuite sufragetelor.

PACEA ÎN BALCANI

Viena.—„Wiener Allegemeine Zeitung" scrie: acum criza privitoare la Scutari s'a terminat; e sigur că acţiunea militară a Austro Ungariei şi Italiei va fi de prisos faţă de situaţia schimbată.

*

Roma. — Ziarele se arată foarte satisfăcute de întorsătura chestiunei albaneze şi adaugă că se pare cum că intervenţia Austro Ungariei şi Italiei nu va avea loc.

*

Petersburg. — Conferinţa ambasadorilor va relua mîine cursul deliberaţiunilor ei. Ziarul „Rjetch" află că guvernele: bulgar şi sîrb au informat oficial guvernul rus, că vor reclama arbitrajul Rusiei în cazul diferendelor lor, conform cu stipulaţiunile alianţei.

Guvernul bulgar ar fi consimţit numai de cît. Se crede că Serbia va da acelaş răspuns în curînd.

*

Paris.—După o ştire de aparenţă oficioasă comandantul escadrei internaţionale în apele Muntenegrene a primit ordinul de a trimite numai decît detaşamente de marinari la San Giovanni di medua spre a ocupa acest port în scop de a înlătura un pretins proyect al regelui Nichita de a obţine o garanţie prin ocuparea lui San Giovanni până la regularea îndemnităţei.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Fraţii Bachstetz.*

Doamnă, *Germană instruită, doreşte angajament la copii, sau dame de compagnie.* Albertine, *Str. Sft. Andrei No. 44.*

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiché, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:

Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esanţele

De vinzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier

Bucureşti

Agent general pentru Romania

Alexandru Spivacoff

— Roşcănu —

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911

92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:

Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166

(fostă strada de

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete contra Incălţămintei—Sălţi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate—Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—**Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la dispoziţie.**

NEVRALGIE

Hapurile Doctorului Mousselle

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE vindecă în câteva Nevralgiile cele mai grele de cămeşuit, Migrenele, Guturaiele, Durerile, Ameţeala, Insomnie, Ameţeala reumatismele acute şi diverse care resistă celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE trebue luate la mesă, la dina cea d'antâiu se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ugurare, va lua 6 hapuri 2 dou di 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Mousselle de CLIN & Cie, de PARIS, cari se potăsdăsă la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Iaşi—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mîrzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1865 — Simbătă 27 April 1913

Slăbiciunea Rusiei ne convine?

Da; Rusia e slabă.

Și pentru că e slabă, e hulită la noi în țară. Cetiți ultimele articole atît din *Viața Românească*, cît și din *Viitorul Social*, îndreptate în contra Rusiei.

Ce i se impută? Slăbiciunea. Rusia n'are armată bună, n'are armament bun, n'are — ce este mai de valoare într'un război — administrație militară bună. Popoarele de sub jugul ei sunt persecutate din cauza unui naționalism idioțeste înțeles — și persecuția aceasta a ajuns în sufletul acestor noroade, ura cea mai grozavă contra Statului rus. Un așa popor nu poate conta pe popoarele cu care conviețuește, într'un conflict înarmat cu alt Stat, căci nu se știe în cine va trage soldatul polonez, ucranian, gruzin, moldovan: în vrăjmașul imperiului rus sau în propriile sale căpitănii?

Slăbiciunea rusească e în organizarea lui politică. El n'are administrație politică, cu toată armata lui de gubernatori, polițiști, cu toată poliția lui secretă. Administrația rusească face totul ca să devină nesuferită și detestată.

Slăbicinnea rusească e în politica ei.

Și Austria prigonește popoarele care nu sunt de aceeași limbă și credință cu ea. Și Germania persecută pe polonezi. Și Ungurii nu sunt mai dulci cu Romînii, Slovacii, Sîrbii, Croații. Dar în persecuția lor e o limită. Spre a fi asurpritor e lucru greu, trebuie și în această situație să știi măsura, să știi limita.

Și ceea ce nu se știe în Rusia, nu se știe să se asuprească. Rusia, în asuprirea ei e brutală până la exces și e asupritoare fără nici un țel și rezultat. Se face totul ca să se exaspereze poporul asuprit. E un fel de sadism în psihologia omului politic rus guvernant de a tortura, de a schingiui conștiința și sentimentele popoarelor de sub oblăduirea lui.

La ce a folosit Statului spre pildă faptul de a rupe din trupul Poloniei cîte-va județe și a le încorpora Rusiei sub un alt nume? Voesc să spun de transformarea guberniei Holm, de care s'a scris la timp în ziare, care până mai eri făcea parte din regatul Polonez, așa cum a fost alipit Rusiei, într'o gubernie Rusească? Guvernului această schimbare nu i-a adus nici un folos, dar a rănit sentimentele patriotice ale polonezilor.

Sau, ce folos are guvernul rusesc, că în viitor nu se va numi „regatul polonez" pămîntul luat de Ruși de la Polonezi, după împărțirea nefericitei lor țări, ci se va numi acest pămînt „guberniile de dincolo de Vistula" cum a hotărît Senatul rus în ultima lui ședință? Nici un folos. Dar a ridicat cu acest gest în contra sa, toate sufletele poloneze.

Și toate aceste măsuri, toate aceste fapte duc la un lucru: slăbesc țara, slăbesc în însuși oamenii conducători ai Rusiei credința în propria ei putere.

Ah! să fi fost o omogenitate de vederi în toată țara rusească, să fi fost o singură gîndire la toți rușii și la toate popoarele ce trăesc sub scutul Rusiei, n'ar fi făcut Austria „fasoanele" pe cari le-a făcut; n'ar fi vorbit de crearea Albaniei și nici o dată nu și-ar fi anexat Bosnia și Herțegovina.

Dar țara rusească e frămîntată de zeci de curente, e divizată în sute de direcțiuni, e toată întretăiată de mii de drumuri și cărări. Fiecare pîndește clipa ca atenția și puterea țărei să fie îndreptate aiurea, ca să și facă și el dreptatea sa.

Și această stare de lucruri face Rusia slabă.

Și slăbiciunea ei — poate exprimăm o opinie personală — e dăunătoare și politicei noastre naționaliste.

O Rusie puternică, o Rusie al cărei glas și al cărei braț ar însemna ceva, nu ne-ar înfricoșa, dar ne-ar apropia de ea.

Cum trecem azi cu vederea că trei milioane de romîni trăesc sub jugul Unguresc și noi facem politica triplicei, așa am trece cu vederea că două milioane de basarabeni îndură nedreptățile Rusiei și am merge cu ea, căci am avea încredere că într'o zi ne-am întinde granițele până la Tisa și Maramureș.

Și religia și veacuri de o luptă comună contra semilunei și multe alte legături sufletești ne leagă de Rusia și cred că mai ușor s'ar face o comunitate de viață cu ea, de cît cu recea Germanie, dacă însă am ști că alături cu Rușii am fi siguri de viitorul nostru.

Dar nu putem fi!

Nu putem fi, căci Rusia nu vrea sau nu știe să fie un popor... puternic.

Cu o mînă ea ajută — ca și acum sute de ani — popoarele creștine din Orient să se dezrobească, să se desvolte și cu o altă mînă, gîtuie popoarele creștine pe care le are sub ocrotirea ei.

Și nu înțelege că, dacă o atare diplomație avea succes acum o sută de ani, azi, cînd fiecare popor pune mai presus de toate neatîrnarea sa, o astfel de politică e copilărească și dăunătoare.

Bulgaria, Serbia, Muntenegrul, mîine se vor arunca din nou în brațele Austriei și Germaniei, căci vor găsi o mai mare garanție de libertate și independență stînd alături de ele, de cît mergînd alături de un colos ce nu poate să facă o mișcare fără să nu se năruie, căci îi sunt agățate pe toate mădularele atîtea greutăți, atîtea nenorociri.

Și Rusia știe aceasta. Nu o dată popoarele pe cari ea le-a ajutat în trecut și pe care ea le-a ajutat și în prezent au părăsit'o. Dar se vede, e mai ușoară politica asta de intrigi, de expediente, pe care o face azi, de cît o politică serioasă, de reforme, de libertăți mari date tuturor popoarelor obijduite și care ar face Rusia mare și puternică.

Noi, am avea tot interesul ca Rusia să se întărească.

Cu ajutorul ei am realiza cel mai mare ideal național: crearea unui regat Daco-Roman de la Tisa până la Dunăre și Nistru.

Dar acea vreme se vede n'a venit încă!

Yssay.

NOTA ZILEI

Politicale.

O informație a ziarului „Mișcarea" anunță că de la 1 Mai dispare „Cuvîntul", pentru că organul iașan și-a ajuns scopul.

Noi credem că dispare, pentru că nu i-au ajuns... fondurile.

A propos de fonduri.

Patronul „Cuvîntului" d. Costachi Negruzzi, fost prefect de județ, a fost lovit de surzenie, de cînd i-am adresat întrebarea: ce a făcut cu fondurile pentru reclădirea spitalului Bivolari. Tocmai fiind că sufere de auz—căci altfel ne-ar fi auzit —ar fi nevoe de... spital.

Nu de surzenie sufere fostul prefect al județului nostru,—ci de mutism—în chestia banilor spitalicești. Și tocmai d-sa ține să scoată... „Cuvîntul"!

Spitalul din Bivolari, distrus de incendiu a dispărut în buzunarul ex-prefectului. Dar și fondurile inundațiilor au dispărut tot acolo.

Cum se împacă oare focul și apa?

Nici de surzenie, nici de mutism nu sufere d. ex-prefect, măcar că se face ne-aude, ne-vede...

Sufere de parale-zie, de cît a sfeterisit paralele...

Un bătrîn al Neamului

S'a exploatat, în aceste din urmă zile, calificarea de „Bătrîn al Neamului", aplicată d-lui P. P. Carp. Ba chiar s'a scris că d-sa e „cel de pe urmă bătrîn al Neamului".

De aceea credem util a cita încă odată rezumatul cuvîntării rostită de d. Th. Rosetti, președintele Senatului, în întrunirea de la d. Al. Marghiloman.

„...Idealurile și dorințele d-lui Carp,—spune d. Rosetti,—au fost totdeauna și ale mele.

Astăzi, însă, să mi se dea voie, cînd sunt la adînci bătrînețe, să am și o opinie a mea și să nu-l urmez pe d. Carp. Nu pot să calc pe conștiința și credințele mele. D. Carp a fost în trecut pacifist și am fost și eu pacifist. Dacă d. Carp e astăzi războinic. Să mi se dea voie mie să rămîn tot pacifist.

NU VOIU PLECA DE LA PREȘEDINȚIA SENATULUI, CĂCI AM DATORII DE INDEPLINIT IN PARLAMENT".

Iată cum vorbește un înțelept bătrîn al Neamului, în momentele grele prin care trece țara. Am scris „țara",—nu vr'un grup de nemulțumiți, ori de sacrificați.

Ecouri Politice

Oficiosul conservator local, într'un acces de revoltă, crede că d. P. P. Carp este urmărit de presa filosemită.

Dacă lucrul ar fi adevărat, atunci s'ar putea aplica d-lui Carp — singurul om politic romîn, cu sentimente francamente filosemite — dictonul francez: „On n'est jamais trahi que par les siens..." sau și celălalt dicton francez: „On est puni par où l'on a pè hè..."

*

Directorul „Dreptății", d. Pake Protopopescu, care nu e tocmai ușă de biserică, deși are un protopop în rădăcina numelui—numește pe directorul Serei: *„Al. Bogdan Văcărești".*

E o descalificare a celebrei inchisori de la Văcărești.

*

A propos de Bogdan-Pitești-Văcărești. Are pînă acum, după propria-i mărturisire, 44 de condamnări.

Va serbători curînd jubileul primelor 50 de condamnări, între cari 40 pentru escrocherii.

*

Un colaborator al „Cuvîntului" scrie contra „mediațiunii". Tovarășul Haki preferă—misitia sadea...

*

Takismul inutil—proclamă aseară ziarul lui Haki.

Mai inutil nici că se poate,—dacă n'a putut acorda lui Haki măcar misitia căișorilor de la Slănic!

*

Un adversar al colaborării — care realizează colaborarea între „Evenimentul" și „Cuvîntul" — este d. dr. Leon Cosmovici. Pentru ori-ce eventualitate scrie la ambele gazete, vorbește în întrunirile ambelor grupări, ca musafirul care joacă la două nunți...

*

„Ferește-te de împerecheri bastarde" a telegrafiat d. A. D. Holban d-lui P. P. Carp.

In lumea octogenarilor toate împerecherile sunt bastarde și oarecum triviale.

CHESTIUNI SANITARE

In contra epidemiei

Două intervențiuni sunt de relevat în activitatea serviciului sanitar local din vremea din urmă. Ziarul nostru a înregistrat cererea zisului serviciu, ca vagoanele de tramvai să nu primească bolnavi epidemici. O cerere foarte dreaptă și firească,—dar care nu știm pe ce cale se va îndeplini...

Nimeni nu presupune doară că tramvaiul transportă de bună voie persoane atinse de boli epidemice. Dar care e controlul posibil? Cum ar fi în măsură conducătorul de tramvai să știe, bună oară, că copilul pe care părintele l'a urcat în tramvai e bolnav de scarlatină, cînd, în cele de mai multe ori, părintele însuși nu știe dacă are de a face cu un atare caz de boală, chiar dacă s'a urcat în vagonul de tramvai pentru a se duce să consulte vre un medic de spital?

Nu e acelaș lucru cu trăsurile?

A doua știre ni se pare mai importantă. E vorba ca serviciul sanitar să determine epitropia Sfîntului Spiridon să renunțe la contribuția de 1 leu 50 bani pe zi, ce se cere unora dintre locuitori pentru primirea copiilor în spitalul de izolare.

E un interes general în obligațiunea ce se impune părinților de a-și da copiii bolnavi în spitalele de izolare și numai pentru că e vorba de un interes obștesc se poate obliga părintele a-și da copilul de-acasă. Dar poate fi cineva obligat să dispună de o plată relativ însămnată? Cu atît mai mult, cu cît, ni se afirmă, plata se pretinde după terminarea curei, care e foarte lungă în cazuri de scarlatină, ori de febră tifoidă.

Nu ne închipuim doară că în caz de neurmare a plății instituția ar sechestra... copilul vindecat. Atunci care e sancțiunea?

De aceea credem că intervenția de care s'a pomenit—dacă în adevăr e nevoie de dînsa—va fi încoronată de succes, pentru că toate măsurile trebuiesc luate, cînd e vorba să se facă să înceteze cumplita epidemie care, cu deosebire, bîntuie Iașul: scarlatina. E o boală care presupune obligativitatea absolută a izolării în spitale, cu consimțimîntul și spre mulțumirea tuturor, △

ECOURI

Directorul căilor ferate ale Statului francez, Claveille, a făcut experiențe de cel mai înalt interes, care au de scop să micșoreze numărul mare de accidente de drum de fier.

Aparatele ce studiază d. Claveille au de scop să repete pe locomotivă semnalele executate de-alungul liniei. Un mare număr de catastrofe au fost datorite faptului că mecanicii trenurilor de mare viteză n'au timpul de a vedea semnalele.

Cu „avertizorii" sau „repetitorii" un șuerat strident ar atrage atențiunea mecanicului.

E vorba de o instituție care ar costa mai multe milioane.

*

Nici capetele încoronate nu sunt ferite de unele credinți superstițioase.

Astfel Țarul Ferdinand al Bulgarilor, pare a fi de mai fervent crezător în puterea talismanelor. Multă vreme a ținut în grajdurile sale un cal bătrîn, ramas de la predecesorul său Alexandru, pe care acesta îl călărise la Slioniță.

Țarul e încredințat că acest cal îi asigură puterea sa asupra tuturor Bulgarilor.

Wilhelm al II-lea este deasemenea un amator de talismane. Se zice că nu s'ar despărți, Doamne ferește, de o pereche de butoni pe care i-a moștenit de la bunicul său Wilhelm I, precum și de 3 tabacheri, care au aparținut lui Frederic-cel-Mare și lui Napoleon I.

Cîte odată în împrejurări grele, Wilhelm al II-lea li adaugă și un pinten, pierdut de Carol al XII-lea la bătălia de la Pultava.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intăiul nostru „Hamlet"

In timpul din urmă teatrul național din Bucuresti s'a îmbogățit cu trei creațiuni importante: artiștii Nottara, Bulandra și Demetrian au apărut și au fost aplaudați, rînd pe rînd, în „Hamlet".

De-apururi neutată rămîne însă creațiunea primului nostru „Hamlet"—a mult regretatului Gr. Manolescu. De tînăr îl devora dorința, ambițiunea rolului și iată o parte din lunga povestire pe care o făcea inimitabilul artist într'o scrisoare tipărită în cea mai nouă broșură din „Biblioteca Iașilor":

„Mult timp după ce am eșit din Conservator, mi-a fost imposibil să mai cuget la visul meu de școlar, căci bătrînul Millo, angajîndu-mă în trupa sa, nu îmi încredințează de cît roluri de comic bătrîn ca Moftureanu, baronul Tochenberg, Paf-Puf, Vîntură țară... pas de mai visează la Hamlet.

Mă hotărîi să primesc un angajament în Iași sub direcțiunea d-lui Aslan.

Aci jucai cîte-va roluri mai potrivite cu vîrsta, cu timbrul glasului meu, cu vederile mele în sfîrșit. Între altele jucai pe Don Juan de Marana. A doua zi după spectacol veneam la repetiție. In curtea teatrului mă întîlnii cu căpitanul Bengescu, astăzi colonel și autorul lui Pygmalion. Imi spuse cîteva cuvinte încurajatoare, asupra modului cu care interpretasem pe Don Juan și întrasem în repetiție, căci colonelul Bengescu, veșnic a fost în teatru și printre artiști și spun cei ce-l cunosc mai de mult că era cît p'aci să se facă actor într'o vreme. Se începu repetiția și el tot nu sfîrșise cu observațiunile ce'mi făcea asupra jocului din seara trecută. Incurajat din ce în ce mai mult, prinzînd la limbă cum s'ar zice mă hotărăsc a-i mărturisi *„secretul inimei mele"*.

— He! D-le Bengescu îi zisei eu, Don Juan ca Don Juan, dar altceva am eu de gînd să joc odată.

— Ce?

— Apoi nu ș'iu dacă-i fi cunoscînd piesa... una.., Hamlet!

Aci se întrerupse ca prin farmec și conversația și repetiția, prin hohotele de rîs ale căpitanului...

— Auzi, Tuodor—zise adresîndu-se lui Aslan—copilul ăsta are pofta să joace pe Hamlet!

Am crezut deocamdată că era pur și simplu un răspuns la prostia ce făcusem zicîndu-i că nu știu dacă cunoaște pe Hamlet!—Știam eu pe vremea aceia că toată lumea cunoaște aceia ce eu d'abia dibuiam băjbăind prin întuneric?

Dar deodată îmi aduse aminte de efectul ce produsesem la conservator cînd întrebai pe d. Velescu asupra capului d'operă al lui Shakespeare.—Mi se lungi figura, rămăsei prostit pentru a doua oară și tăcui ca un pește. Aslan mă înțelese, avu milă de ridicolul în care căzusem, zîmbi și urmă repetiția. Atunci d-nul Bengescu, mă luă la o parte și îmi zise: „Hamlet nu se joacă cu una cu două... Știi tu ce e Hamlet? L'ai citit bine? Și dacă l'ai citit ți-ai dat seamă de tot ce e într'însul? Nu știi tu că sunt artiști de valoare care-și rup nasul cînd îndrăznesc a se atinge de el? Nu zic, o încercare—chiar cînd n'ar reuși — face cinste unui autor. Dar te crezi tu în stare să înfățișezi un lucru atît de greu?

Lasă-te de astfel de idei acum, mai tîrziu îți va fi permis să ai astfel de pofte, acum însă nu". Dacă nu-mi aduc aminte vorbele, de sigur că înțelesul e acesta.

— Apoi nici eu n'am zis că vreu să-l joc peste o săptămînă.

Și cam așa mă hotăresc să nu mai pomenesc nimic de Hamlet pînă cînd mă voi asigura că nu voiu mai fi ridicol.

Peste doi ani veni Rossi în țară.—Eu eram tot în Iași.—După strălucitele-i succese de la București, veni și în capitala Moldovei. Așteptam pe Hamlet cu patru ochi. Il văzui în sfîrșit. Nu e locul să spun ceea ce am crezut și cred de jocul nemuritorului maestru. Bengescu mă întîlni prin coridor și-mi zise:

— He! Ai văzut ce e Hamlet?

— Am văzut.

— Și cam ce crezi?

— Cred că e greu pentru mine să-l joc ca Rossi, dar de înțeles, îl așteptam pe el numai, ca să pot să-ți spun că și eu l-am înțeles în felul meu și că în acest fel nu cred să fiu înșelat. Mi-e frică să nu pot exprima ce simt, fiindcă nu sunt artist mare, dar am să mă silesc.

— Vrea să zică nu te lași de Hamlet cu nici un preț?

— Nici mort!

In adevăr, nu s'a lăsat și a triumfat. Din nefericire genialului artist a trebuit să-și încheie cariera la 35 de ani, — cu doi ani mai tînăr de cît cum a murit Conta, la rîndul său mai tînăr cu doi ani de cît cum a murit Eminescu!...

Rodion

Chestiunea cărnii...

I

Agricultorul cel cuminte lucrează pămîntul său cu osebită îngrijire, anume pentru a scoate de pe el un venit cît mai mare; caută, cu alte vorbe, să aibă nu numai ogoare și grădini cît mai frumoase, ci și vite de mare preț, căci mai la urmă vitele sunt tot roadele pămîntului. Și chiar dacă știința de mîne ne va scuti de munca lor, înlocuind-o cu alte puteri, eftene și lesne de mănuit, animalele domestice vor rămînea de-apururea în tovărășia noastră și numărul lor va spori fără încetare, pentru că ele ne hrănesc, ne îmbracă și ne încalță, fără a mai socoti gunoaele pentru îngrașat țarinele.

Cea dintăi grijă a unui guvern pătruns de chemarea sa este, ca supușii lui să aibă pîne și carne cît de bune, și cît de eftene. Ba încă de cîte-va decenii încoace, au ajuns așa de căutate și de bine plătite vitele de lapte și căsăpie, în cît în apusul Europei, la popoarele de lîngă marea Nordului, cele mai învățate și mai harnice de pe pămînt, plugarii *cultivă cu preferență plante de nutreț și țin vite de o frumusețe fără seamăn.* Și de oare ce averea unei țări nu poate crește fără schimburile de mărfuri cu altele, și anume *întru cît valorile bănești intrate vor întrece pe acele eșite*, tot asemenea și averea țării noastre se va adăoga numai atunci, cînd vom vinde străinilor mărfuri multe și scumpe, iar din banii ce vom primi pe ele, vom cheltui cît mai puțin pe altele, aflătoare dincolo de graniță.

Cu 30 de ani în urmă animalele vii, mari cu mărunte la o laltă, vîndute streinătății, aduceau în țară cam vre-o 20,000,000 lei anual, în vreme ce astăzi exportul lor abia ne aduce 4,000,000, adică s'a micșurat de 5 ori. Motivul de căpitenie al acestei scăderi așa de păgubitoare este, că am perdut piața Austriei, unde viețuește o populație destul de deasă, care muncește în mine și fabrici, să îmulțește cu repegiune, și se află chiar în vecinătatea noastră. De la 1882 încoace, rareori și numai la granița Bucovinei lăsau vameșii austriaci să treacă cîte un mic cîrd de vite romînești, atunci

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

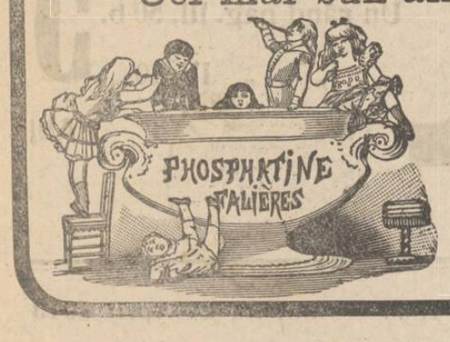

Recomandat de la vărsta de 7-8 luni, in momentul intercărei şi in timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :

6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

cînd populaţia din Arhiducat, Boemia, etc., răzbită de foame, intra în fierbere, numai atunci guvernul vienez, ajuns la strîmtoare, ordona deschiderea vremelnică a graniţei.

Convenţia din toamna lui 1910 promite zile mai bune agricultorilor noştri. In locut animalelor vii, respinse de veterinarii monarhiei de peste munţi supt mincinosul pretext că Romînia era bântuită de molimă, putem trimete acum vagoane încărcate cu carne proaspătă. Speranţe îmbucurătoare deşteaptă şi publicaţia *Die Fleischfrage (chestiunea cărnii)*, apărută anul trecut la Viena. Autorul ei, d. *M. Cerbeanu*, după nume cunoscător al graiului romînesc, îşi dă seamă foarte bine despre creşterea vitelor de căsăpie în ţara noastră.

Asupra lucrării d-lui *Cerbeanu* îmi propun să fac aci o dare de seamă, ca un neînsemnat omagiu faţă de omul care din răsputeri a luptat, să scoată din mintea Vienejilor greşita credinţă, că la noi vitele ar fi decăzut cu totul şi că nici Bucureştenii măcar n-ar avea de unde gusta ceva carne mai aleasă.

Pînă acum 30 ani în urmă Austria făcea mare negoţ de vite în Germania, care la rîndul său găsea o largă piaţă pentru vitele sale, în Arh. Britanic. Guvernul englez socotind că ar fi fost mai de folos pentru populaţie, dacă ar fi adus vite şi cărnuri de peste ocean, din America, închise graniţa pentru vitele trimise de pe continent. Impărăţia Germaniei se vazu atunci nevoită, să ia şi dînsa aceleaşi măsuri împotriva Austriei. Guvernul vienez nu putea nici el să jertfească pe moşierii de pe şesurile Pustei de dragul plugarilor de pe văile Moldovei. Nici o mirare deci că locuitorii Vieneji plătesc carnea scump de tot, mai cu osebire că în acelaşi timp, cînd guvernul imperial cauta să zădărnicească pătrunderea în ţară a vitelor streine, în Austria creşterea vitelor *se afla în simţitoare scădere.*

Cerbeanu adunînd cifrele cu privire la cantitatea de carne mistuită zilnic de stomacurile Vienejilor, şi după ce scăzu din greutate oasele şi carnea de lux, cea de căprioară, de clapon, de fazan, stridiile etc., ajunge la dureros rezultat, că *abia rămîn fiecărui Vienez cîte 150 grame pe zi*, cu toate că lăsase afară din cifra populaţiei pe bătrîni şi prunci. Totuşi soldatul în cazarmă, unde, ştiut e, nu să bucură de o părintească îngrijire, primeşte la o singură masă cîte 220 grame. Nici îndoială că locuitorii cu stare, precum şi străiniii găzduiţi pe la otelurile din capitala împărăţiei, mînîncă fieţare din ei peste 300 grame de carne pe zi, de aceia *Cerbeanu* crede că nu greşeşte cînd afirmă că $^{2}/_{3}$ *din populaţia Vienei n'are altă hrană de cît verdeţuri şi lăptării*, de şi abatoarele capitalei tae zeci de mii de cai, ba pînă şi măgari, şi dacă ar vroi toţi Vienejii să mînînce carne, s'ar urca preţul la 5—6 coroane pe kilogram.

Şi după cum la noi casapii nu vor să schimbe preţurile chiar şi atunci, cînd vitele să vînd pe nimica din lipsa nutreţului, tot aşa să petrec lucrurile şi în Austria. Şi dacă nu izbuteşte administraţia de pe acolo, unde moravurile sînt mult mai curate, ca să eftinească alimentul acesta, de cea mai mare însemnătate pentru om, ce poate face administraţia de la noi, chiar presupuind-o cu totul bine-voitoare pentru popor.

Aşa dar guvernul împărătesc, cînd s-a hotărît să subscrie alăturea cu noi convenţia din toamna anului 1910 şi prin care consimţea, să-i trimetem carne prospătă, ascultă de interesele cele apăsătoare ale monarhiei dualistice, înainte de a se gîndi la soarta agricultorilor de la noi: Işi asigura pe 7 ani o minunată piaţă, unde industria austriacă desface marfă pentru 100.000.000, adecă vine în al II-lea la rînd după cea germană, şi mai eftinea cu ceva traiul populaţiunii nevoeşe.

Convenţia de la 1910 înseamnă, ce-i drept, un pas îndărăt faţă de acea din 1876. Pe atunci exportam vecinilor de peste munţi animale pe picioare, ori-cît de multe le-ar fi cerut nevoia, şi le puteam trece prin orice vamă, spre a le îndrepta în orice parte a împărăţiei. Nu-i vorbă, că negoţul acesta ţinu numai 6 ani adecă pînă la 1882, de şi convenţia fusese încheiată pe 10 ani, şi noi am respectat-o pînă la ziua stîngerii. Convenţia cea din urmă consimte numai negoţul de carne. Afară de asta ea statorniceşte cantitatea anuală la care avem dreptul, fixează punctele vamale, pe unde vagoanele cu carne vor putea intra în împărăţie, şi ce anume oraşe pot cumpara carne proaspătă din România.

(Va urma).

I. Constantinescu.

1913 Aprilie.

Litere-Ştiinţe-Arte

Franco-romîne.—La serbarea anuală a societăţii „Conferinţelor străine" la Sorbona, primul ministru al Franţei, d. Louis Barthou a spus între altele :

„Universitatea din Paris a trimis universităţii Columbia din Newyork pe d. Lanson in 1912, pe d. Bergson în 1913. Fondaţiunea Harvard a schimbat profesori cu Sorbona. Se fac, ori se vor face încă schimburi cu universitatea din Chicago, cu universităţile spaniole şi sud-americane, cu universităţile din Atena, Ungaria, Vîrşovia, Belgrad, **Bucureşti**".

Dacă d. Barthou n'a pomenit şi Iaşii este—credem—pentru a menaja susceptilităţile d-lui A. C. Cuza.

Te pomeneşti că iese la sorţi, ca să vină aci, tocmai vre-un Bergson oarecare şi d. Cuza trebue să procure sirene discipolilor d-sale...

*

Poeta-contesă de Noailles, pe care pînă nu de mult ne obişnuisem a o numi compatrioata noastră, a dedicat ultimul ei poem memoriei lui Heinrich Heine. E o bucată literară de mare valoare, dacă judecăm după laudele ce-i adresează Edmond Rostand într'un discurs public.

*

Marea cîntăreaţă rusă Lydia Lipkowska va cînta în Iunie la Opera Mare din Paris.

*

STRUNA ZILEI

CHERCHEZ LA FEMME !

> După 25 de ani de colaborare miniştrii engleji Asquith şi Grey s'au contrazis în parlament pe tema admiterei femeilor la vot.
>
> *Bătrîni, Asquith şi Grey*
> *Ajuns-au de se ceartă*
> *Şi chiar să se despartă*
> *Pe temă de... femei.*

INFORMAŢII

⁞⁞ Eri a fost distribuit la cameră proectul de lege pentru interpretarea art. 7 din legea pentru regularea proprietăţei rurale în sensul că prin cuvîntul „săteanu" prevăzut la art. 7 din legea de la 1864 şi „cultivatorii săteni" se înţeleg toţi funcţionarii comunali ca notari, secretari comunali perceptori, agenţi fiscali, pădurari cantonieri, primari, şi în general toţi slujbaşii care trăind la ţară au nevoe de gospodărie şi n'au maximul de 11 pogoane. In această categorie intră foştii cîrciumari din comunele rurale, cari au pierdut această calitate prin punerea în aplicare a legii monopolului de băuturi spirtoase. Toate înstrăinările făcute în favoarea lor sunt şi rămîn valabile.

Tot eri s'au depus pe birouri proectele de lege prin care profesorilor şi maiştrilor civili de la gimnaziul şi liceele militare li se dă toate drepturile şi obligaţiunile pe care le au profesorii secundari.

⁞⁞ Ieri la ora 6 p. m. a continuat examenul pentru abilitarea ca docent a d-lui G. Pascu în specialitatea filologiei, comisiunea prezidată de p. Al Philippide, a admis în unanimitate pe candidat.

⁞⁞ D. I. Pascali student în medicină a fost numit intern la secţia chirurgicală a spitalului Sf. Spiridon, provizoriu pînă la concurs.

⁞⁞ Duminică 28 Aprilie orele 3 d. a. va avea loc în biserica Banu, căsătoria drăguţei d-re Ştefania Vasiliu cu d. George C. Theodor, licenţiat în drept. Nunii vor fi d-na şi d. Cezar Partenie-Antoni, magistrat.

⁞⁞ Din venitul net de 458 lei 70 al balului dat în ziua de 15 April de către societatea de bine-facere „Moldova", comitetul acestei societăţi a donat 100 lei pentru flota naţională.

Dizolvarea comitetului centrului studenţesc

— Deciziunea d-lui rector C. Stere —

Dl. rector al Universităţii din Iaşi a luat următoarea deciziune relativ la Centrul Studenţesc :

Subsemnatul rector al Universităţei din Iaşi, considerînd hotărîrea Senatului Universitar din 19 Martie 1913, prin care ni se cere să aducem la îndeplinire deciziunile anterioare relative la alegerea Comitetului Centrului Studenţesc din Iasi. ;

Considerînd şi aceste deciziuni din 8 şi 15 Decembrie 1912, precum şi din 20 şi 30 Ianuarie 1913.

Considerînd că în virtutea „Legei asupra învăţămîntului secundar, şi superior" art. 99 al. d. Senatul Universitar este o autoritate disciplinară superioară în ce priveşte toate chestiunile de disciplină ale studenţilor.

Considerînd, că în conformitate cu regulamentul de ordine şi disciplină a studenţilor universitari" art. 23 şi următorii, Senatul Universitar este *singurul* în drept se autorize funcţionarea asociaţiunilor studenţeşti şi să ajute atît statutele şi regulamentele acestor asociaţiuni, cît şi eventual modificările ulterioare şi că el, poate ori cînd revoca o autorizare dată.

Considerînd că, în consecinţă interpretarea dată de Senat Statutelor şi regulamentelor asociaţiunilor studenţeşti, are o desăvîrşită autoritate faţă de studenţi, întrucît senatul poate ori cînd decide că el nu înţelege şi nici odată n'a înţeles să autorize funcţionarea unei anumite asociaţiuni studenţeşti de cît pe baza unor statute şi regulamente astfel interpretate.

Văzînd şi art. 27 din acelaş regulament după care „studenţii care vor participa la asociaţii studenţeşti ne autorizate de Senat, vor fi pasibili de pedepsele prevăzute în art. 19 din acest regulament".

Văzînd că art. 19 de mai sus dă Senatului Universitar, şi *numai Senatului* dreptul deplin de a aplica studenţilor toate pedepsele disciplinare până „la excluderea pentru totdeauna din ambele universităţi" pentru cauză de „insubordonaţie sau lipsă de respect către profesori şi autorităţi".

Considerînd că actualul comitet al Centrului Studenţesc din Iaşi în ziua de 16 Decembre 1912 înpotriva normelor stabilite pe baza statutelor de Senatul Universitar, singura autoritate în drept a stabili aceste norme.

Avînd în vedere că Senatul Universitar s'a pronunţat cu hotărîre în această privinţă, de 5 ori dearîndul în şedinţele sale menţionate mai sus.

Considerînd că în potriva deciziunilor Senatului în această chestiune, legea nu admite nici un recurs către vre-o autoritate superioară şi că Rectorul este dator să aducă la îndeplinire aceste deciziuni.

Considerînd că astfel fiind lucrurile este inadmisibil ca un comitet al vreunei asociaţiuni studenţeşti să poată funcţiona împotriva deciziunilor respectate ale senatului universitar, legale în formă şi nerevocate.

Declarăm :

Comitetul Centrului Studenţesc din Iaşi, ales în ziua de 16 Decembre 1912, este disolvat ;

Şi în conformitate cu deciziunele citate ale senatului universitar

Dispunem :

ca noile alegeri să se facă după următoarele norme :

1). La alegeri vor fi admişi fără deosebire toţi studenţii romîni înscrişi la universitatea din Iaşi, fără vre-o altă condiţie;

2). Representanţii facultăţilor în comitet vor fi aleşi numai de către studenţii facultăţilor respective.

Iar pentru asigurarea nepărtinirei şi a bunei orînduieli în alegeri, ni se vor comunica fără întîrziere, spre aprobare, numele membrilor biuroului provizor care, în ziua de 5 Mai a. c. va prezida după normele indicate mai sus.

Spre control, vom da ordin secretarilor facultăţilor să asiste la alegerile facultăţii respective spre a ţinea registre de votanţi şi spre a indentifica pe studenţii alegători şi a evita astfel voturile multiple ale studenţilor înscrişi la mai multe facultăţi ;

După alegeri, secretarii ne vor referi numele şi numărul votanţilor.

Această deciziune se va comunica prezidentului comitetului centrului studenţesc şi se va afişa în copie atît în localul centrului cît şi la universitate.

Rector (ss.) **C. Stere**

Secretarul general al Universităţii
(ss.) *Alex. Brandia*

⁞⁞ D. Al. Davila n'a însoţit la Iaşi trupa dramatică a teatrului naţional. In locul d-sale a venit la Iaşi d. Constantinescu, şeful de cabinet al directorului general.

⁞⁞ Turneul întreprins de trupa dramatică din Bucureşti este un turneu oficial. Artiştii sunt plătiţi cu diurne variind între 10 şi 20 lei pe zi, afară de întreţinere şi bilete de călătorie, iar încasările aparţin teatrului naţional. Imprimatele pentru turneu sunt făcute la Imprimeria Statului.

⁞⁞ **„Educaţia Fizică"** sub acest titlu d nul Faure anunţă o conferinţă, în aula Universităţei, pentru Duminecă 28 Aprilie, ora 3 a. m.

Conferinţa e de actualitate şi promite a fi foarte interesantă.

După terminarea conferinţei, asistenţa este invitată, a asista la o partidă de foot-baal, pe platoul dela Copou, la care vor lua parte membrii societăţei de Sport şi Muzică.

⁞⁞ Ofiţerii sanitari de rezervă : Medic căp. Rădulescu C. şi Farmacistul sublocotenent Foriş Ioan, din corpul IV de armată,—au fost trecuţi în poziţiune de retragere pentru limită de vrîstă, pe ziua de 1 Aprilie 1913.

⁞⁞ Comitetul organizator al „Congresului studenţilor şi Românilor din ţară şi străinătate", care va avea loc la 16 Maiu a intervenit pe lîngă fiecare societate studenţească, cercuri şi centre studenţeşti de a-i comunica delegatul ce urmează a-i reprezenta la congres în care, pe lîngă alte chestiuni, se va discuta şi înfiinţarea unoi societăţi a studenţilor de pretutindeni, al cărei comitet executiv să fie compus din preşedinţii tuturor societăţilor studenţeşti existente.

Acest congres se va ţine la Marburg (Hessen).

In consecinţă, comitetele cercurilor judeţene şi cele două centre din Iaşi şi Bucureşti au fost convocate pentru a se face alegerea delegaţilor ce urmează a le reprezenta.

⁞⁞ In zilele de 10, 11 şi 12 Mai, vor avea loc la Bucureşti mari serbări date de către Liga Naţională Aeriană.

Ministerul lucrărilor publice a acordat o reducere de 50 la sută pe toate liniile ferate, cu începere din dimineaţa zilei de 8 Maiu pînă în seara zilei de 14 Mai.

Biletele de tren vor putea fi vizate în zilele de serbare, în grădina Cişmigiu, unde va funcţiona în permanenţă, în timpul serbărilor, un serviciu special însărcinat cu aceasta, pentru ca ele să poată fi valabile la întoarcere.

⁞⁞ Pe ziua de azi, s'a constatat în localitate, în strada Baciu, un caz mortal de crup.

⁞⁞ D-ra Semiramis Dumitriu, conducătoare la grădina de copii din localitat şi d-ra Lucreţia Filip, conducătoare l grădina de copii din Brăila, au fost transferate una în locul alteia.

⁞⁞ Astăzi dimineaţă a încetat din viaţă la locuinţa sa din Strada Lăţescu, bătrînul Dumitru Neagu, fost consilier al Curţii de Apel.

Inmormîntarea regretatului, va avea loc în ziua de Duminică 28 Aprilie, orele 4 d. a.

⁞⁞ **Liga.... paraponisiţilor.**—Amicu nostru d. Bucur Spirescu din Ploeşti atrage atenţiunea, într'o circulară imprimată şi adresată prietenilor politici, asupra încercării celor din fruntea „Ligei Culturale" de a exploata sentimentul patriotic în folosul unei agitaţii politice personale,

„In scopul acesta — scrie d-sa — vrăjmaşul nu face apel numai la paraponisiţii şi agenţii obicinuiţi cu scandal, dar recurge la agitaţii contra guvernului sub firma Ligii Culturale pe care o amestecă în luptele politice".

Toată lumea cu bun simţ se revoltă în contra abuzului ce se practică cu „Romînizmul monopolizat"... de către d. V. Arion et comp.

⁞⁞ In una din informaţiile noastre de eri s'a sărit un rînd. Iată prima frază :

Examenul de docenţă al d-lui Pascu a interesat şi cercurile literare, punînd în contact pe cei doi profesori de literatură romînă, la universităţi: d-nii M. Dragomirescu şi G. Ibrăileanu.

DESFACEREA PRODUSELOR
FERMEI ŞI VIILOR
A. A. BADAREU
IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

De la 20 Aprilie produsele Debitului Badareu se vînd cu următoarele preţuri reduse :

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

	Litru	Kgr.
Smîntînă dulce centrifugată	2.40	
Caş şi urdă dulce		1.20
Unt proaspăt pentru gătit		3.20
Unt pentru masă şi cafea		5.00
Brînză proaspătă de vaci	—80 şi	1.20
Brînză de oi de toamnă	1.40, 1.60, şi 2 lei	1.80
Ouă zilnic proaspete	6 lei suta	
Lapte dulce proaspăt se găseşte în fie-care dimineaţă şi seara litrul		0.25
Idem	oca	0.40
Caşcaval grecesc		2.80
Caşcaval şi Brînză nouă în burduf		2.80
Brînză de Brăila (Telemea)		1.40
Grăsime		1.80
Cozonaci şi chifle		
De asemenea s'au pus în vînzare vinuri cu următoarele preţuri :		Litrul
Vin alb vechiu		80
Vin alb şi negru vechiu		1.—
Vin alb negru si superior		1.20
Vin Cotnar şi Bordeaux		1.60
Vin otonel roş		1.60
Vin Cotnar şi Bordeaux superior		2.—
Vin Otonel		2.40
Vin spumos à la şampanie		3.50 sticla

Toate calităţile de vinaţuri.

⁞⁞ **Din activitatea d-lui Al. A. Badareu.**—In ultimul număr al revistei „Dreptul" d. M. A. Beştelei, preşedintele secţiei II a Curţii din Galaţi, publică un studiu istoric despre „Indreptarea legilor".

Probînd despre legea uşurării formalităţilor căsătoriei, autorul arată luptele ce au dus d-sa şi alţii pentru realizarea reformei.

Cităm un pasagiu :

In fine, în anul 1905, venind ministru de justiţie d. Alexandru Badareu, şi perzistînd în ideia ce urmăream, ca un al doilea Scipione, cu *delendam esse Carthaginem*, mă prezintai înaintea d-sale cu raportul prin care-i arătam ce făcusem pînă atunci în această privinţă şi ce măsuri de îndreptare se puteau lua. D. Badareu, cu amabilitatea-i cunoscută, mă învită să citesc întregul raport şi apoi, mulţumindu mi, îmi spuse că am foarte mare dreptate asupra observaţiunilor mele şi că se va ocupa cu dinadinsul de această chestiune.

In adevăr, chiar în seziunea următoare se votă şi sancţionă legea din 15 Martie 1906, prin care se modifică formalităţile căsătoriei.

Cu cîtă sancţiune am constatat rezultatul acestor înlesniri aduse la întocmirea căsătoriei, cînd am văzut că imediat, chiar în anul acela căsătoriile începură a se contracta la mai toate primăriile din ţară şi cîte mai multe de odată, şi cum statistica ce o urmăream în fie-care an, constată că numărul căsătoriilor legitime se înmulţeşte într'un mod simţitor şi numărul concubinatelor şi al copiilor naturali descreşte din an în an.

⁞⁞ A apărut „Programul îmbunătăţirii animalelor domestice din ţară" de prof. N. Filip, fostul şef al serviciului zootecnic.

⁞⁞ In personalul percepţiilor din localitate s'a făcut următoarea mişcare :

D-nii P. Tătaru, impiegat aux. cl. I la percep. circ. I şi T. Rachiş act. impiegat aux. cl. I la circ. II, au fost numiţi impiegaţi cl. II ; V. Mandinescu, M. Andreescu, N. Alexandrescu şi G. Popovici, act. cl. III-a, N. Zamfir, G. Velescu, Al. Vicol, T. Dunea şi G. Popovici act. imp. aux, cl. II, la percepţia circ. II, au fost înaintaţi la cl. I, în funcţiunile ce ocupă.

⁞⁞ D. dr. Slătineanu, inspector genera sanitar, a fost delegat ca inspector tecnic pentru epidemii, în judeţele Iaşi, Dorohoi, Vaslui şi Suceava.

Laboratorul de Analize Medicale şi Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAŞI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAŞI —

Execută : Cele mai complecte analize de urină, din punct de vedere chimic şi microscopic; Analize chimice şi microbiologice de lapte de la doici ; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei ; Analize de secreţiuni uretrale asupra Gonococilor Neiser ; Analize alimentare de vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei şi a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă etc. etc.

Cereţi instrucţiuni pentru ori-ce analiză.

Ultime Informaţii

La Politique, *comentînd comunicatul consiliului de miniştri, privitor la întrunirea de la clubul Vanicu, scrie:*

Nu putem de cît a împărtăşi în totul punctul de vedere adoptat de prezidentul consiliului şi de colegii săi conservatori, din guvern, faţă de o acţiune care ia toate aluziile unei surprize pentru a nu zice alt-fel, — acţiune care, în momentele în cari se produce, n'are nici măcar scuza oportunităţii.

Motivată prin politica externă a Regatului, ori ce acţiune în această privinţă trebue să se producă în Parlament.

S'a hotărît în principiu ca în judeţele Iaşi, Constanţa şi Vîlcea să se construiască cele trei şcoli rurale, din donaţia de 50.000 lei făcută de A. S. R. Principele Carol.

Ziarul „Conservatorul" publică la rîndul său comunicatul miniştrilor conservatori în ce priveşte refuzul de a lua parte la întrunirea de eri de la Clubul Vanicu.

Sub titlul „Un act de înţăleaptă rezervă politică" — ziarul „La Politique" publică, în numărul său de azi, un articol în care, după ce arată cauza pentru care preşedintele consiliului şi membrii conservatori ai guvernului — nu au luat parte la întrunirea convocată la clubul conservator, — după ce analizează, sumar, situaţia actuală a guvernului faţă de Coroană şi Ţară, — are următoarea încheiere:

„...Aşa dar înţelegem pentru ce preşedintele consiliului şi colegii săi conservatori din guvern, au crezut de-a lor datorie să nu ia parte la întrunirea convocată în numele d-lui Carp.

După cum au declarat-o toţi oratorii în întrunirea care a avut loc la d. Marghiloman — nu trebue să se vadă aici nici un gest de ostilitate în potriva d-lui Carp. Acesta nu-i de cît un act de foarte înţeleaptă rezervă politică".

Ziarul d-lui Protopopescu-Pake se plînge mereu de „apaşii Presei". E vorba de indivizi cari încasează în numele ziarului. S'ar putea scrie multe lucruri picante despre *încasările* organizate de ziarul apaşului-director. Ori—nici acele încasări nu le face d-sa?

Ministrul de Industrie şi Comerţ reîntorcîndu-se în ţară interimatul acelui minister care a fost ţinut de către d-nul Take Ionescu a încetat.

D. magistrat Sofian a cerut punerea sa la pensie din cauză de boală.

Ministerul de finanţe a numit o comisiune medicală care să se pronunţe.

Artiştii teatrului naţional din Capitală au plecat astă-zi cu trenul de 3 din Iaşi.

Reprezentaţia de aseară cu „Hamlet", interpretat de eminentul artist Demetriade a lasat o adîncă impresiune în asistenţa numeroasă, care a aplaudat minunatul spectacol de aseară.

Pe ziua de 1 Mai, d. I. Mircea, notar la Brăeşti. va fi trecut în plasa Copou, ca secretar-arhivar, în locul d-lui D. Mearu:

Cassa Şcoalelor a acordat institutelor de învăţămînt secundar, cu caracter filantropic, scutire de jumatate din taxa de examen pentru elevii ce prezintă acte de paupertate.

Un număr de meseriaşi se întrunesc în astă seară, pentru a decide asupra convocărei unui congres general al meseriaşilor, din întreaga ţară.

Congresul urmează să aibă loc în cursul lunei Maiu.

Judiciare.—In procesul dintre societatea anonimă „Moara Păcurari" cu firma „Fraţii Diamand" pentru contestaţie la executare, secţia I-a a Curţei de Apel a condamnat pe fraţii Diamand să plătească 100 lei cheltueli de judecată, zisei societăţi.

— De asemenea în procesul pentru reziliere de contract dintre Al. Gr. Soutzo cu Nicu şi I. M. Baron, Curtea a condamnat pe aceştia din urmă să plătească d-lui Soutzo suma de 15,000 lei, despăgubiri civile şi 200 lei cheltueli de judecată.

— Mîne se va judeca la s. I-a a Curţii de Apel, procesul pentru declarare în stare de faliment, dintre Mihel Sufrin cu firmă C. Raux.

— Secţia I-a a Curţii de Apel a respins apelul falsificatorilor de monezi, Gheorghe şi Dobrin Pavelescu, confirmînd sentinţa tribunalului de Suceava prin care sunt condemnaţi la cîte 5 ani închisoare şi 500 lei amendă.

— Curtea de apel s. II-a a admis în parte apelul făcut de Lazăr Hristea cît şi apelul făcut de d-na Elena Petrescu, condamnînd pe Hristea să plătească reclamantei 1000 lei daune şi 150 lei d-nei Aneta Netter, rest din arenda ultimului cişti, precum şi 200 lei cheltueli de judecată.

— Camera de punere sub acuzare a ordonat arestarea şi trimiterea în judecata Curţii cu juri a lui Enache Dogaru, pentru că a pus obstacole pe linia drumului de fer de lîngă Doftana, provocînd astfel deraiarea unui vagonet.

Notariat. — Intre d-nii Kupfer Chmidt I. şi Jean Polingher intervine un contract de asociaţie pentru comerţul de băuturi.

— D-na Vasiliu Ortansa ipotecheeză Creditului Urban, imobilul său din strada Ianov No. 3.

— D, Cupfer Arnold ipotechează Bancei Iaşului imobilul său din comuna Vlădeni.

— D. I. B. David devine proprietarul moşiei Munului din jud, Roman.

— Moşia Stolniceni din jud. Suceava, devine proprietatea d-lui I. B. David.

Noul program de astă seară Vineri al cinematografului PathéeFrères din vasta sală a circului Sidoli, cuprinde:

„Dispărut". Dramă în trei părţi special compusă pentru cinematograf de romancierul Alessandro Comasio. In rolul principal apare Ermete Zacconi, cel mai mare tragedian al Italiei. Interpretare sublimă datorită somităţilor artistice ale scenelor Italiei.

Barbatul cu trei neveste, după vodevilul lui Dancourt, în rolul principal joacă Prince.

Cel mai nou număr din Pathé Journal.

Noul program viitor se reprezintă Duminică 28 April, două matineuri (3 şi 5 jum.) şi reprezentaţie searală. La matineul al doilea se va intercala în program: Max Linder, sportsman universal, scene comice cu simpaticul humorist.

Grigore Dimitrescu
profesor universitar—fost magistrat
AVOCAT
S'a mutat în strada Buzdugan (casele Teodor)
Consultaţiuni 7 — 8 seara.

Doamnă de bună condiţie sau profesoară, găseşte într'o familie, salonaş bine mobilat, separat, eventual şi pensiune. Poziţiune încîntătoare. Adresaţi tipografia H. Goldner.

Licenţiat doreşte post secretar-avocat. Emanoil Dascalu, Şoseaua Păcurari 115.

ULTIMA ORA

Parlamentarii faţă de acţiunea guvernului

ACORDUL FRANCO-SPANIOL

PARLAMENTARII FAŢA DE ACŢIUNEA GUVEERNULUI

Bucureşti.—Unanimitatea parlamentarilor conservatori din Moldova— excepţie face numai Iaşii—s'au solidarizat cu acţiunea guvernului.

A produs cu deosebire impresie în toate cercurile politice, atitudinea parlamentarilor conservatori din Piatra-N., Huşi, Bărlad, etc.

Asemenea excelentă impresie a produs şi atitudinea d-lor S. Mehedinţi şi Barbu Delavrancea cari cum se ştie s'au solidarizat şi aprobă în mod necondiţionat acţiunea guvernului.

DE LA CONSILIUL DE MINIŞTRI

Bucureşti.—Consiliul de miniştri care s'a întrunit aseară, după ce a expediat lucrările curente, a fixat ziua de două Mai, pentru întrunirea consistorului bisericesc şi cinci Mai pentru alegerea noului episcop al Rîmnicului şi Noului Severin.

S'a mai discutat apoi asupra răspunsului pe care îl va daguvernul enventualelor interpelări ce se vor face în parlament.

Interpelarea guvernului în chestia externă

Bucureşti.—Astă-zi, d-nii Virgil Arion la Cameră şi Matei Cantacuzio la Senat au interpelat guvernul pe chestia externă.

Guvernul va răspunde imediat, cel puţin în corpurile legiuitoare, probabil la Senat unde senatorul de Iaşi îşi va dezvolta interpelarea îndată după deschiderea şedinţei.

Legea Burselor

Bucureşti.— Astăzi va începe la Cameră discuţiea generală a proectului pentru modificarea legei burselor.

Presa străină faţă de evenimentele din România

Bucureşti. — Ziarul „Neue Freie Presse" în numărul de astăzi publică un lung articol în care vorbind de agitaţiunile d-lui Nicu Filipescu, spune că toate ţările din Europa caută pacea, numai România caută să tulbure liniştea, ceea ce îi poate fi fatal în diferendul cu Bulgaria.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a VI-a a Loteriei Regatului Romîn.

Au cîştigat:

3000 lei, 14455, 28840, 31044, 48780.

2000 lei, 17991, 44259, 20102, 32130 89216, 47521

1000 lei, 22488, 59962, 57647, 59350 7091, 21287, 48667, 4255. 8291, 17272 28262, 54354.

500 lei, 20172, 552, 22996, 23167 33001, 67509, 39, 1982, 48407, 52602 58784, 59684, 59463, 27328, 38138, 38386 48127, 51964, 53148, 58495.

Intrunirea Comitetului executiv al partidului liberal

Bucureşti.—Astăzi la ora zece dimineaţă a avut loc la clubul liberal din Bucureşti o întrunire a comitetului executiv.

Au vorbit d-nii Dimitrescu Agraru, E. Culoglu, Prinţul Brîncoveanu şi alţii, atăcînd guvernul şi îndemnînd la asociare cu acţiunea d-lor Filipescu şi Carp.

Intrunirea a ţinut până la ora 12 jum.

D-nul Vintilă Brătianu n'a luat parte la şedinţă.

D-nul Ionel Brătianu care în tot timpul s'a aratat foarte afectat, pe cînd vorbea d-nul E. Culoglu s'a ridicat şi a părăsit clubul spunînd că trebue să asiste la o consfătuire importantă.

Excursia Regală

Bucureşti. — Am anunţat că Măriile Lor Regele şi Regina vor face o excursie pe Dunărea după 10 Mai.

Data precisă se va fixa îndată ce va permite starea atmosferică.

Interpelările n'au avut loc

Bucureşti.—Nici la Cameră nici la Senat n'au avut loc astă-zi interpelările anunţate.

D. Matei Cantacuzino a fost ocupat cu un proces.

Se aşteaptă probabil hotărîrea comitetului executiv al partidului liberal care se va întruni din nou mîne la ora zece.

Groznica furtună în Marea Ionica

Atena. — O mare furtună a pricinuit multe pagube pe uscat şi pe mare. Vasul Iperokhi pe bordul căruia s'a aflat 300 soldaţi venind din Epir a fost în mare pericol. In faţa insulelor Leucade valurile au luat trei soldaţi. Vasul Englez „Ladi Sunder a naufragiat la nord de insula Corfu. Sătenii de pe ţărm au salvat ekipajul.

Evacuarea Scutarilor

Roma.—Agenţia Ştefani află din Cetinge, că guvernatorul civil din Scutari s'a dus azi la San Giovani di Medua unde a fost reţinut la masă, de Amiralul Englez. Guvernatorul primise însărcinarea din partea regelui Muntenegrului; ca să tranşeze amănuntele evacuărei Scutarilor şi remiterea oraşului comandanţilor escadrei internaţionale.

Evacuaţia se va face fără întîrziere.

ALBANIA

Londra.—Agenţia Reuter află că proectul de constituţie albaneză a fost supus astăzi ambasadorilor. Proectul e foarte scurt, lasă de o parte toate amănuntele, el nu trebue socotit ca definitiv. Proectul conţine numai recomandările Austriei şi Italiei. Cu privire la principiile generale se afirmă că şi celelalte puteri au pregătit o expunere largă a vederilor lor, se declară că scopul Austriei şi Italiei este de a asigura noului stat o cît mai largă libertate.

Regele Spaniei în Franţa

Paris.—Regele Spaniei şi Preşedintele Franţei au plecat la 2.30 spre Fointenbleu, unde au sosit la 9.25. Cei doi şefi de stat au asistat la exerciţiile militare şi apoi au vizitat castelul.

*

Fontainbleau.—Regele Spaniei a convorbit îndelung cu generalul comandant al şcoalei de artilerie, discutînd în special asupra metodelor în artilerie modernă, puse în evidenţă de războiul din Balcani, despre procedeurile Turciei împrumutate învăţămîntului german şi procedeele aliaţilor împrumutate învăţămîntului francez.

După ce au asistat la un frumos carusel, regele Spaniei şi d. Poincaré au plecat la Paris la 5.10 cu un tren special.

*

Paris.—Ieri seara a avut loc un prînz de gală. D. Poincaré şi regele Spaniei au schimbat toasturi călduroase, felicitîndu-se pentru încheerea acordului franco-spaniol cu privire la Maroc, care va permite celor două ţări o mai strînsă colaborare pentru opera de pace şi progres.

*

Paris.—Azi seara a avut loc la ministerul de externe un prînz, oferit în onoarea regelui. 156 invitaţi au luat parte la prînz. D, Poincaré cu soţia, suita regală, membrii corpului diplomatic, preşedinţii corpurilor legiuitoare, d. Loubet, înalţii demnitari, etc.

Conferinţa ambasadorilor

Paris.—Agenţia Reuter află că conferinţa ambasadorilor n'a luat nici o hotărîre importantă, proectul italo-austriac cu privire la Albania a fost supus dar nu s'a discutat, s'a hotărît a-l supune guvernelor tuturor marilor puteri şi a încunoştiinţat puterile că ambasadorii nu se vor întruni cît-va timp pînă se vor cerceta proectele. S'a, discutat amănuntele evacuărei Scutarilor dar nu s'a vorbit cu privire la fixarea graniţelor Albaniei. Răspunsul aliaţilor cu privire la preliminările de pace nu s'au primit încă.

*

Constantinopole.— Tinerii turci sunt contra unei suveranităţi a Turciei, asupra Albaniei, relevînd inconvenientele ce ar decurge,

Contigentul internaţional naval

Roma. — Agenţia Ştefani află din Antivari că contigentul internaţional naval care va debarca pentru a ocupa Scutari va fi compus din 1000 oameni din cari 300 Englezi, 200 Italieni, 200 Austro-Ungari, 200 Francezi şi 100 Germanii.

S'a perdut *un ceasornic de aur cu lanţul de aur, doi napoleoni, două inele de aur şi unul de argint.*

Cel ce le va aduce la Croitoria Teitelbaum, strada Gh. Mîrzescu 17, casele M. H. Goldner, va primi o recompensă de 50 lei.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*

Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

ANUŢA NAFTULI
ADOLF REITZES
Logodiţi
Iaşi
Felicitările se primesc Sîmbătă 27 şi Duminică 28 Aprilie a. c. în Iaşi strada Sft. Andrei No. 59.

ATENŢIUNE

Subsemnatul, aduc la cunoştinţa d-lor Farmacişti Droguişti şi Circiumari, că am deschis cu începere dela 1 April a.c. un depozit engros de:

Alcool rectificat şi anisonat.
Rom, cogneac şi diferite licheruri.
Vin din diferite podgorii.

Vînzarea se face de minimum 10 litri, serviciu la domiciliu cu careola depozitului.

Depozitul, în centrul oraşului, str. Albă (Elena Doamna) No. 10.

Cu stimă.
V. V. Teodorescu.

Comptabil la o mare instituţie de Bancă, titrat cu cunoştinţă de limbi străine, oferă 2—3 ore pe zi persoanelor sau instituţiilor cari ar avea nevoe. Adresaţi în scris sub Comptabil la tipografia H. Goldner.

Franceza, Germana, Latina, Matematici, *elevi de curs primar secundar; preparaţiuni serioase conform programei ministeriale special pentru elevii pregătiţi în particular şi pentru cei din şcoalele statului face. Seara, de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi 10 lei lunar.*
V. Emil Profesor *Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Oculist operator
reîntors din străinătate
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne
Consultaţiuni 3—6 p. m.

De vînzare *Casele din strada Costake Negri (Veche) 91 şi strada Căpitan Păun 8. Pentru detalii a se adresa d-lui I. Goldenberg, str. I. C. Brătianu 151 sau la Magazinul Fraţii Bachstetz.*

Doamnă, *Germană instruită, doreşte angajament la copii, sau dame de compagnie.*
Albertine, *Str. Sft. Andrei No. 44.*

Dr. S. Dulberger
Specialist în boalele de femei
— MAMOŞ —
fost medic la clinica obstetricală a Consilierului intim Prof. dr. Bum din Berlin; fost timp îndelungat medic secundar al Spitalelor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.
dă consultaţiuni
de la 10—12 m. şi de la 3—5 p. m. în locuinţa sa din str. Costache Negri (foasta strada Veche) No. 10 vis-à-vis de farmacia Zfass.—Telefon.

Cercul Jockey, Iaşi
La 28 Aprilie 1913 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie orală în cancelaria Cercului, pentru vinderea a o parte din ograda dintre Club şi curtea bisericei sf. Neculai, avînd faţada în strada Păcurari aproximativ 20 m. şi suprafaţa de aproximativ 530 m. p. Licitaţia va începe de la preţul de 30,000 lei. Concurenţii vor depune o garanţie de 3000 lei. Planul terenului ăe poate vedea la intendentul Clubului.
Comitetul.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42
Consult 10—11 şi 3—5.

INŞTIINŢARE
Subsemnatul Gh. Ştefăniu frizer din str. Anast. Panu No. 56 fac cunoscut onor. mele clientele şi iaşenilor, cari doresc să fie bine şi igienic serviţi că cu începere de la 23 April 1913 deschidem salonul de frizerie în Piaţa Unirei No. 19 lîngă berăria Luther, asociat cu d. N. Timofti.
Gh. Stefăniu şi N. Timofti

Dr. Suzana GROSSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Iaşi.—Strada Anastasie Panu —

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Eliévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiché, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

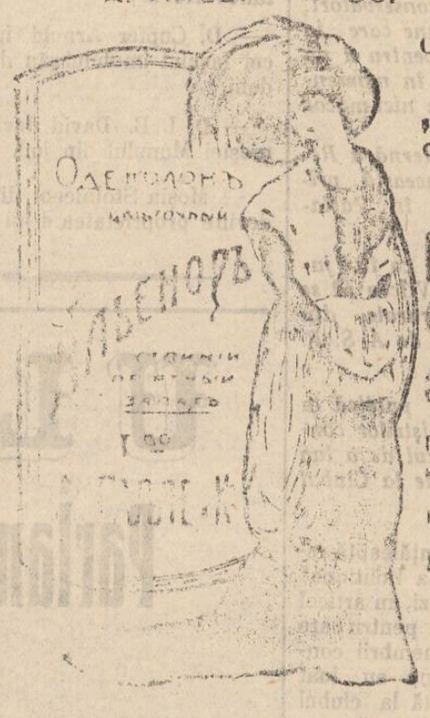

Eau de Cologne
A. RALLET & Co

Se distinge prin mirosul lui plăcut, amiocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului
Hermann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru România
Alexandru Spivacoff
— Basolus —

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decrelul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100 lei 1,995,501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a aumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI
Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **Ingheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni

—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai **bune la dispoziţie.**

NEVRALGIE!

Hapurile Doctorului MOUSSETTE

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asigurată şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămâcuri, Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cauzate de reumatism, Durerile de cap, Durerile de dinţi, Durerile de ureche, Durerile de cap, Durerile de gât, Durerile de piept, Durerile de spate, Durerile de picioare, Durerile de mâini, Durerile de braţe, Durerile de umeri, Durerile de coapse, Durerile de genunchi, Durerile de gambe, Durerile de picioare, Durerile de tălpi, Durerile de ochi, Durerile de urechi, Durerile de nas, Durerile de gură, Durerile de dinţi

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1866 — Duminică 28 April 1913

D. P. P. CARP

Iată o adevărată enigmă, d. Petre P. Carp: gigant după unii; visător după alții; „încurcă lume", după cei mai mulți, —judecîndu-l drept și după rezultate, nu după fantezii sau idei preconcepute.

La vrîsta de trei sferturi dintr'un secol, după o activitate politică de peste 40 de ani să ne răspundă cinstit admiratorii lui mari și constanți: ce a produs acest „gigant", după părerea lor?

— I reținem ultimul său proect, din care singur își făcea apogeul gloriei sale, acel „al guberniilor": oare, nu roșesc în fața acestor reminescențe medievale, grație unui cerc restrîns de idei preconcepute, chiar și cei mai fervenți ai sei admiratori?

— Să-i luăm „fierul roșu", cu care a năucit țara timp de doui ani, tocmai cînd în jurul nostru se prepara schimbarea „hărței Europei", — de care el cel întăi trebuia să aibă preocupare zi și noapte și care totuși l'a surprins ca pe... vițel la poarta nouă, că nu mai cunoștea casa unde să intre,—ce este acest războiu intern de cît rezultatul unei grandomanii exagerate, cu care d. Carp credea că va prosterna la picioarele sale și pe Rege, și Șefi de Partide și Popor și ori-ce?... Nu examinez că „fierul roșu", — Plevna internă, cum i zicea marele bătrîn c. c. Mitiță Sturdza,—n'ar fi necesar; o, nu: aici sunt cel dintăi a-i recunoaște necesitatea; pe care o și propag în tot ce scriu și gîndesc, *vorba e cântărirea mijloacelor de cari dispui spre a ajunge la un scop bun, nu la un fiasco ridicol, ca d. Carp.* D-sa însă nici odată nu și-a cîntărit exact „forțele sale proprii", pentru că se crede un urmaș direct al lui „Jupiter Tonaus"; căci așa a tratat d-sa de sus, o viață întreagă „de gogomani" pe toți; „de ramolit, pe Rege" și are pretenția ca un „Deus ex machina", ca la un simplu gest al d-sale... **țara Românească să-și schimbe aspectul!** Iată programul de reforme, scump d-lui Carp: *capul său de Jupiter, înconjurat de... gogomani.*

— E oare aceasta serios?..... N'avem să-i contestăm d lui Carp nici inteligența nici cultura,—Doamne ferește, recunoaștem bucuros marea lui inteligență și cultură: dar ce folos că rătăcește cu ele „prin nouri", nu pe pămîntul acesta ingrat, care cere nu numai *„formule frumoase, filosofice, artistice, literare"....* dar și... „ceva muncă grea" și „ceva popularitate" și „ceva energie stăruitoare în realizarea de fapte, nu vorbe", ceea ce din nenorocire, d. Carp a neglijat și disprețuit o viață întreagă,

Iată adevărul.

Ce vrea azi d. Carp; ce urmărește d-sa?....

— E nemulțumit „de soluția Silistrei", deși toată lumea știe că e în adevăr „nemulțumit".... dar de altceva;—și are pretenția că singur a prevăzut ceia-ce era în interesul țărei, contestind că ceea ce s'a căpătat n'ar fi suficient.

Cu alte cuvinte d. Carp zice, cum știe d-sa să zică: „toți sunteți ramoliți și gogomani", numai eu sunt om deștept, căci eu *am zis că trebuia mobilizat contra Bulgariei și atunci am fi obținut mai mult".*

Aceasta ne aduce aminte o înțeleaptă zicătoare romînească: „In urma bătăliei mulți viteji se arată", între care vedem acum abia și pe d. Carp.

— Dar cine era, mă rog, la frînele puterei, în singurul moment cînd s'ar fi putut vorbi **„serios"** de mobilizare? Partidul d-lui Carp, venit la putere după amenințările cunoscute, ale d-lui Carp, și d-sa, era **„în acel unic moment"** șeful necontestat.

Dacă a avut credința că interesul țărei era a mobiliza, singurul în măsură a o face, era numai d. Carp. A, că d-sa *„a opinat pentru mobilizare"*, dar că cei din jurul său și Regele, erau de altă părere?....

— Din două una, ori erai tare pe convingerea ta și atunci, dar numai atunci și în acel *„unic moment"* nu trebuia să lași a se expune țara; ca șef de partid și fruntaș al neamului trebuia atunci *„și numai în acel moment"*: să dai sfoară în țară, să cauți să împedici „nelegiuirea și trădarea", cum zici acum, să lupți să luminezi și să convingi Poporul și Țara, căci aceasta e unica preocupare a *„oamenilor mari de stat"*, iar nu *„a opina și a sta comod... să aștepți evenimentele".*— cum ai făcut. Sau nu erai destul de sigur și atunci te-ai lasat la părerea majorității și a Regelui, de care nu te mai poți desolidariza.

Azi, într'un tîrziu, a treia zi după scriptură, cînd vezi și știi, ca om de stat, că **altă soluție nu mai e posibilă**, de cît cea obținută de Guvern și că or-care ar fi fost guvernul țărei, față de situația generală a Europei **„era imposibil"** a capata mai mult;—azi, ca ori-ce agitator de rînd, făcînd cor cu „nemulțumiții" de alt ordin, d. Carp se adresează... poporului, denunțînd „Guvernul trădător" fiind că știe că alt-ceva.. *nu se putea obține.*

E trist și dureros procedeul de azi al d-lui Carp, care poate pe pragul vieței, să se dea la acte „de demagogism" căci nu e alt ceva de cît aceasta, ce face acum d. Carp?

Dacă ar fi rămas în poezia Țibăneștilor, de sigur că Istoria, în galantomia ei, i-ar fi consacrat d-lui Carp măcar epitetul de „om de bronz", pe care demagogismul din urmă i-l ridică.

De și nu i-am fost nici odată partizan m'a impresionat și m'a durut purtarea partizanilor d-lui Carp, cari l'au compromis dese ori în viață, doar lovitura ce își o dă singur azi d. Carp, de sigur că e cel mai mare desastru pentru un om politic, ca d. P. P. Carp.

E ceva mai sfișietor în viața unui om politic, care are un capital și un prestigiu adunate cu jertfe mari și pe care singur într'o clipă nesăbuită, determinat de pasiunile ascunse ce-i rod sufletul le împrăștie ca cenușa în vînt?

Aceasta e situația de azi a d-lui Carp, grație lui însu-și.

Singur și-a otrăvit sufletul cu trei din cele mai violente pasiuni: *invidia, răzbunarea* și *grandomania*, cari i-au jucat la feste o viață întreagă și tot nu se lecuește de ele. Dl. Carp n'a vrut să înțeleagă, că *„adevarații oameni mari"*, chiar cînd urăsc de moarte pe adversarii lor, în momete grele pentru țară, cînd și acei adversari pot face ceva.. *„cît de mic, în interesul Țărei, cu atît mai bine cînd se întîmplă să facă și ceva de seamă":* **atunci patemile trebuesc înfrînate.** Nu, nu, aceasta e prea sus pentru autoritarismul d-lui Carp. Și doar avea un exemplu sublim, în fapta bătrînului Sturza, în 1907, în acea memorabilă ședință a Camerei, cînd pentru salvarea Țărei, a îmbrățișat pe Tache Ionescu, — care e o valoare mare și un mare patriot. A nu, d. Carp cu formulele sale Olimpiane, decretase atunci... **să vie armatele Austriace să liniștească România!** Vai, ce curioasă mentalitate are și d. Carp, mai ales în momente grave și decisive!! S'au pus în circulație *„multe legende frumoase despre genialitatea d-lui Carp"*, dar faptele, faptele, din nenorocire, sunt și mici și urîte la d. Carp.

Înțelege toată suflarea politică azi, rostul acelui mare cioclu al Partidului conservator, care își face **„meseria obișnuită"**; dar nimeni nu poate înțelege pe d. Carp, care de la legenda „omului de bronz" s'a coborît la acea „a demagogului", — *căci, ce rost are această interesată campanie de la Vanicu, de nici un folos Țărei, și care scoate la suprafață svîrcolirile neputincioase și ridicole ale unor pretențioși și mici de suflet, ce se văd devansați de alții mai valoroși ca ei?*

— E o situație cu totul falsă pentru d. Carp!

Atunci?

— Cine e vinovat dacă singur d. Carp, *nu se mai poate înțelege nici cu acei ce l'au urmat o jumătate de secol?* Și Doamne, ce oameni înțelepți și măsurați sunt d-nii: Maiorescu, Rosetti, Marghiloman, Missir, etc.

Ce natură capriționsă și aceia ce a zidit un suflet la care găsești la ori ce moment cele două extreme: *Sublimul și ridicolul, ca la d. Carp!* **Fatalitatea e că sublimul piere, ridicolul trăește.**

Aceasta e singura explicație și scuză a veșnicei ieremiade a d-lui Carp *„despre Capitis diminutio"*, pe care o repetă la ori-ce ocasie și pe care singur și-o provoacă.

Tristă soartă și acea a d-lui Carp!

George Skarlet

Ecouri Politice

D. P. P. Carp s'a plîns că Bulgarii nu dau Romîniei în jurul Silistrei decît un teren egal cu o treime a domeniului Țibănești.

Dacă domeniul acesta n'ar fi fost atît de mare, d. P. P. Carp pricinuia mai puține încurcături în politică.

Prefectul de Iași, d. Stroja dă un comunicat foarte drastic, că n'a demisionat. Nu era nici vina d-sale că-și oferise demisia, nici meritul d-sale că se află încă în slujbă.

*

C. c. Matei Cantacuzino era așteptat la Senat.

Cînd colo, era la Curtea de Apel, unde avea o cauză mai puțin ingrată de pledat.

*

D. Carp—zice „La Roumanie"—este o mul ideilor fixe.

De aceia a ajuns, în politică, o stea.. căzătoare.

Dizolvarea „Centrului"

E actul al doilea al unei tragicomedii—și cu aceasta să sperăm că spectacolul va lua sfîrșit...

Primul act s'a desfășurat într'un decor mai pretențios. Lungi consilii și ședințe ale senatului universitar, provocate de o rezistență tenace a fostului rector; repetate convocări, consfătuiri, deciziuni și tergiversări, cari au fost urmate de demisiunea fără voie a d-lui Dr. Bogdan din demnitatea la care nu părea întru nimic dispus să renunțe.

Ce provocase această lungă și grea frămîntare în sînul înaltului așezămînt? Se știe de către toată lumea. Incercare de a stabili un precedent primejdios.

Incercarea unei organizațiuni studențești de a lucra numai pe seama sa proprie, de a se emancipa de autoritatea supremă, de a nu se supune Senatului universitar, singurul în drept de a-și spune cuvîntul, cu privire la organizațiile studențești și la activitatea lor.

Ceea ce agravase starea de lucruri și făcea să ne aflăm în adevăr în fața unui conflict, era faptul că rectorul luase sub ocrotirea sa pe studenții abuzivi, ne vroind a recunoaște că organizația „Centrului" suferia ea însăși de un viciu fundamental, întrucît nu era expresia studențimei iașane decît foarte relativ.

Rezultatul se cunoaște. Rectorul nevoind să se plece, a trebuit să plece.

Și acum consecința firească a venit—prin dizolvarea organizației și convocarea unei noui alegeri.

Să sperăm că va fi și începutul unei ere noui în viața studențimei iașane, pentru cinstea înaltului așezămînt de cultură și de armonie. Iar noului Rector al Universității, de ale cărui bune intențiuni nimeni nu se îndoiește, sperăm că-i va fi dat să aducă la îndeplinire—în contra tuturor obstacolelor — visul acesta frumos: educarea tinerimei universitare în afară de sterpe agitațiuni politice, crearea unei atmosfere, cu adevărat intelectuală în sînul studențimei iașane.

△

La vremuri noui.... oamenii lor

„La vremuri nuoi—oameni nuoi»...„căci nu sunt vremurile supt cîrma omului, ci bietul om supt cîrma vremurilor este"...

Ori cine a depănat scrisul vechilor cărți, nu a putut să nu-și întipărească în minte, acêste adevăruri a vechilor cronicări.

Le-au spus, cei vechi pentru că erau oameni pătrunși, cu prisosință, de rosturile întîmplărilor omenești, — pentru că nici odată patimile lor nu precumpăniau nevoile obștiilor, pe care le ocărmuiau,— pentru că cinstea și bunul simț, îi făceau să se resemneze, și, dîndu-se la o parte, să deschidă loc, spre măririle trecătoare, acelora ce nu căutau să și facă din ele un scop al vieții, ci numai putința de a stavili, în albia cea dreaptă, întîmplările care alcătuiau viața neamului lor.

Erau sfinte acele inimi, și vremurile care i-au născut, erau vremuri de aur, în care nu se știa încă de *politica* privită ca „un mijloc",—ci doar de lupta pentru neam, ca un scop care nu închidea în rosturile lui nici umbra dorinții de întăietate egoistă, de ambițioasă poftă de ocîrmuire, în paguba ori cărui interes al țării, și ori cărei prefaceri a timpului.

Le spunem aceste pentru că de-o vreme încoace azistăm la întîmplări, care ar trebui să cutremure conștiința celui de pe urmă iubitor a neamului lui.

Iar întîmplările aceste sunt un semn al vremei. Un semn al vremurilor pe care le trăim,—semnul care le vor pecetlui cu stigmatul celei mai vinovate păcătuiri, în potriva dezvoltării firești a acestui neam al nostru, cu totul nevinovat de a îndura, de a fi stavilit și tulburat—în mersul lui spre viața nouă și plină de idealuri a viitorului—de pornirile vinovate a celor puțini, pe care vitejia sorții i-a urcat în rîndurile de sus, din care se aleg ocîrmuitorii noroadelor.

Asistăm, de cîtăva vreme, la cele mai revoltătoare intrigi, la cele mai dezgustătoare porniri și deslănțuiri de patimi, pe care le poate închipui, acest nou joc cu soarta neamurilor, care, în limba de acum, se chiamă „politica".

In vremurile aceste, cînd inimile tutulor trebuesc să fie înfrigurate de o cît mai mare grijă, de a statornici o cît mai aleasă soartă și o cît mai puternică viață poporului romînesc, față de prefacerile neamurilor lăturașe,—în vremurile aceste cînd „cei mari" și „cei aleși" trebuesc să fie „numai minte" și „inimă", — în această vreme nu vedem de cît venin și... ridicol.

Aceasta pentru că între norodul cel mult, și între cei mai mulți dintre puținii care îl ocîrmuiesc, nu egzistă nici una din legăturile acele care să facă din întregul neamului un tot, puternic, mare, uniform,—avînd aceleași amintiri trecute, aceleași nevoi prezente, și aceleași griji de ziua de mâni.

In războiul balcanic, au învins Bulgarii și Sîrbii. Muntenegrenii au dat de gîndit, o vreme întreagă Europei.

Cauza?—Pentru că acolo, între inima ce bate supt frunzarele colibei și acea ce se adăpostește supt arcadele palatelor, este legătura de nedistrus a acelorași idealuri, a acelorași aspirațiuni, a acelorași nevoi.

La noi, nimic din toate aceste.

O repetăm: nimic! Pentru că, în împrejurările prin care am trecut s'ar fi acționat,—nu s'ar fi lîncezit, certat s'au bîrfit, cum au avut grija să o facă „mai marii".

Partidul liberal?... Parcă nici n'ar fi fost!

Conservatorii?... O mașină învechită, hodorogită, ruginită de vremuri, căreia i-au sărit roatele și șuruburile, cînd a fost să fie pusă din nou în mișcare.

Proba?... Viața de cancanuri, de dezbinare, de intrigă a unora dintre membrii lui...

Ziceam la începutul articolului: „la vremuri noui, oameni noui". Și eram îndreptățiți tocmai de actuala desfășurare a întîmplărilor pe care le-au înfiripat unii dintre conducători.

D. Carp s'a retras. D. Filipescu l'a urmat!...

Foarte firesc,— ar trebui să zicem. Pătrunși de zădărnicia activității lor, care nu mai corespunde nevoilor împrejurărilor de față, au dat loc acelora, care putîndu-le pricepe, pot prevedea urmările lor viitoare, și prin urmare, le pot cîrmui.

Așa ar trebui să fie,— dar nu e astfel.

La noi, ca și în multe alte părți, a fi om politic însămnează a te agăța vecinic de firele care conduc interesele neamului.

Nu am ajuns încă la acel grad de dezvoltare intelectuală, încît să ne pătrundem de adevărul că: poți fi un mare om politic; chiar dacă ai acționat o singură clipă, încununînd cu izbîndă rosturile împrejurărilor ale căror răspundere ți-ai asumat,— după cum nu poți fi de cît un detestabil om politic, de și toată viața ai căutat, morțiș-gropiș, să te cațări de situații de acele, din care poți trece ca atare.

Dacă ai lua pe cel mai de samă senator ori arhont al vremurilor clasice, — un Octavian, un Cicero, sau ori care altul și i-ai încredința ocîrmuirea unui popor modern, — va putea el să-și ia o atare răspundere? Nu! — pentru că împrejurările vieței actuale nu mai corespund vechii stări sociale!

Un om politic de la 48, — cînd altele erau nevoile și starea neamului nostru, — va putea oare să dea soluțiuni sigure desfășurărei și împrejurărilor vieței actuale a țării și neamului nostru?... iarăși, nu!

Pentru că fiecare timp are caracteristica lui, proprie,— care cere o altă mentalitate, o altă pregătire, un alt simț al vieței.

De cîte ori nu auzi pe un bătrîn, spunînd: „Hei! — *pe vremea mea...!*" și aceasta e caracteristic! „Pe vremea lui"... cu toate că el trăește și 'n timpul de față! Cauza?...

Tocmai ceia ce spuneam: mentalitatea, simțirea, alcătuite pe calapodul și după cerințele și formele unei vieți, care nu poate rămîne aceiași, ci vecinic evoluiază.

D. Carp s'a retras.. ambițioșii, nemulțumiții, vînătorii de... situații, vîntură țara, fac gălăgie, țipă prin întruniri, pe stradă, prin gazete: „să se întoarcă d. Carp la viața politică!...

Ar fi întocmai cum ai trezi pe Licurg și l'ai face... Țar al Bulgarilor! Nu că d. Carp, de-o pildă, ar fi asemuitor acelui mare îndrumător al Grecilor, ori că Licurg ar fi avut humorul și gustul de cancanuri a... „marelui" nostru barbat de stat. Nu! Ci pentru simplul motiv că, nepărtenitor judecînd, d. Carp nu mai poate corespunde vremurilor pline de avînt, de bărbăție, de continuitate, statornicie și curaj, ce trebue să caracterizeze pe conducătorii actuali. Și că d-sale îi lipsesc aceste toate a dat dovadă, în purtarea din timpul din urmă.

E. B.

NOTA ZILEI

Morga—e lucru mare de om!

Iată bună oară d. A. C. Cuza,—complet și pentru vecii vecilor desființat ca om de știință.

Ei și? Să trăiască tiparul și libertatea lui!

Ocupîndu-se în „Unirea" de achitarea celor 3 efori a Sf. Spiridon, d. Cuza scrie:

Și Pantelimon—a fost achitat—și Socor. Oare însemnează că sînt oameni cinstiți?

De ce nu? Apoi: pentru că în afară de ori ce «apreciare»—cum se zice în termini juridici —mai sînt încă faptele, infamante aici, dovedite. Ele acuză mereu: osîndesc.

Așa dar achitarea, din cine știe care motive —a lui Pantelimon și Socor—nu însemnează nimic, pentru dînșii. Insemnează: în contra judecătorilor.

Pantelimonii de la Sf. Spiridon—și judecătorii lor—se găsesc așa dar în aceiași situație.

V'ați convins, cred, că economistul iașan are o morgă extraordinară. E drept că de astă dată ea frizează și îndrăzneala și gogomania.

Căci, ce are de a face achitarea lui Socor—*un acuzator* și nu un acuzat—cu achitarea lui Pantelimon? Care e duhul comparației și apropierei celor două nume și situații?

Pseudo-economistul, cercînd marea cu degetul, a vroit, printr'un act de îndrăzneală nebunească să forțeze pe jurați la un verdict imposibil. Socoteala i-a eșit pe dos și plagiatorul a rămas înfierat.

Morga însă nu l'a părăsit.

Cu atît mai rău pentru dînsul!

Chestiunea cărnii...

II

Incă din 1911 guvernul romîn începu construcția a 2 abatoare mari și sistematice, unul la Vîrciorova și celălalt la Burdujeni, unde vitele noastre destinate pentru Austro-Ungaria vor fi tăiate, după ce mai întăi veterinarii împărătești le va fi cercetat și găsit sănătoase. Din nefericire nici pînă azi cele 2 instalații nu sunt gata, de și peste 4 ani încetează ființa convenției de la 1910. Negustorii unguri se grăbiră să tragă foloase din așezarea geografică a țării lor, puind în lucrare abatorul cel mic de la Turnu-Severin, pe lîngă care funcționa de mulți ani și un tîrg de vite. Dar fie din nepricepere, fie din rea credință, negustorii unguri nu țineau seamă de gusturile și cerințele casapilor și bucatarilor Vieneji, cari în cele din urmă se hotăresc să respingă carnea sosită din Romînia. Aveau și dreptate, dacă pînă și curățenia era nesocotită: Sosise doar în capitala Austriei un vagon *ale căria bucăți de carne păreau culese de prin gunoaie.* Bănuiala că Romînia n'are vite de export *(Rumänien habe kein Vieh abzugeben)* se prefăcu în convingere. Faptele veneau să sprijine afirmația miniștrilor împărăției, care cu prilejul dezbaterilor asupra convenției declaraseră în parlament, că moșierii să n'aibă nici o teamă, de oare ce Romî-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

nia nu va fi în stare să împlinească cantitatea de carne, ce i se acorda.

Delegația comunală vieneză însărcinată cu aprovizionarea făcuse chiar propunerea, în vara an 1911, să fie trecută asupra Serbiei cantitatea de carne *(dieses Kontigent auf Serbien zu übertragen)*, capatată de noi după grele și îndelungate negocieri. Guvernul împărătesc, silit de împrejurări, consimți la importul cărnurilor din Argentina. Acestea într'adevăr sunt trimese pe vapoare speciale, numai că au de făcut o cale prea lungă și de trecut prin ținuturile tropicale ale oceanului. Chimistul Vienez Stockert sfătuește lumea, că numai acele persoane, care n'ar purta cu ele vre-o boală infecțioasă, să pue mîna pe carnea de Argentina, care va fi spălată cu apă de o perfectă curățenie, și îndată ce se desghiață, trebue numai de cît consumată, almintrelea să strică repede. Nemulțumiți de carnea americană, Vienejii s'au îndreptat privirile spre Nord, dar încercarea de a aduce carne din Scandinavia, Olanda n'a fost nici ia încununată de succes.

In dorința de a fi folositor concetățenilor săi inginerul *Cerbeanu* face pe cheltuiala lui o călătorie în Romînia, ca să cunoască mai de aproape starea vitelor de tăetoare. Incă din anul 1894 veniseră în țară veterinarii comunali vieneji, Kögler și Canella și după o cercetare conștiincioasă întocmiseră, la întoarcerea acasă, un raport plin de laude cu privire la organizarea și conducerea serviciului nostru veterinar. Tot acolo se spunea, că Romînia îngrașă zeci de mii de boi pentru a-i vinde Italiei și Rusiei. De la 1896 încoace industria zaharului în țara noastră s'a dezvoltat atît de repede prin mijlocirea primei bănești, că azi suntem scutiți de zaharul strein, ba ne rămîne și un prisos de vîndut peste Dunărea. Dar pe ori unde să răspîndește industria zaharului, se transformă și agricultura. Astfel, de pildă, vitele capătă o valoare mai mare, deosebit că boii ținuți în grajdurile de pe lîngă fabrici se îngrașă complect în 3 luni, adică într'un singur an poți scoate din acelaș grajd 4 rînduri de vite bune de tăiat, pe cînd acele hrănite cu borhotul velnițelor trebue ținute pe mîncare cîte 6 luni. Inginerul *Cerbeanu* întîlnește în călătoriile sale pe moșii și pe la fabrici mii de vite de o frumoasă înfățișare și foarte grele la cîntar. Doar singură Italia ne cere 15—20000 capete pe an. Pe temeiul statisticilor oficiale *Cerbeanu* constată că în Romînia în cei din urmă 30 ani numărul vitelor de căsăpie a crescut mereu, și chiar de am lasa deoparte pe cele trebuitoare la muncă și pe acele tăiate pentru piața locală, tot am putea exporta *cîte 140.000 capete de vite mari, de 4 ori contigentul cel mai înalt acordat de convenție*, mai ales că la noi țaranii mînîncă verdețuri, iar orășenii, mulți din ei, preferă carnea de pasăre.

Intors acasă plin de speranțe și purtînd în buzunar oferta unui mare crescător, care se obliga supt pedeapsă, de a trimite zilnic în capitala Austriei cîte un vagon cu 10000 kgr. de carne grasă, *Cerbeanu*, să sili să povestească în chip cît mai ademenitor celor cu influența lucrurile văzute și aflate în Romînia. Dar cine să-i dea ascultare, cînd rapoartele consulilor și corespondenții casapilor Vienezi mărturiseau într'un glas, că România n'are vite grase de tăetoare. Dar nici *Cerbeanu* nu s'a dat învins, ci după stăruințe ne curmate cîștigă de partea sa 2 consilieri comunali, care consimțiră, pe socoteala lor, să viziteze România. Unul din ei, consilierul A, în raportul său din Decembrie 1911, declară că într'adevăr a văzut la noi bune vite de căsăpie. Astfel în grajdurile fabricii de zahăr din R. (poate Roman poate Ripiceni) a găsit boi pe deplin, desvoltați trăgînd cîte 800 kgr. la cîntar, cum s'a încredințat cu însăși ochii lui.

Dar în comerț cuvintele grăite sau scrise, n'au aceiași putere ca în politică. Acolo să cer fapte, propunerile făcute trebue însoțite de probe de mărfuri. Ori-cît de obositoare era plutirea în susul apei, *Cerbeanu* nu vroi să se oprească la jumatatea drumului. Găseau locuitori Buda-Pestei carnea românească *de o calitate neașteptat de bună (von überraschend guter Qualität)*, *Cerbeanu* voia să dovedească Vienejilor, că și aceștia, cu toată finețea gustului lor, vor mînca cu plăcere supele și fripturile pregătite din carnea vitelor românești. Pentru aceia vine pentru a III-a oară la noi, și tot pe punga lui proprie. Direcția ungurească a căilor ferate nu putu să-i dea vagoane frigorifere și abia căpătă de la cea austriacă unul singur, expediat gratuit pe liniile romînești pînă la Severin. *Cerbeanu* însă dorea să trimeată Vienei 2 vagoane de probă. Atunci împrumută de la noi un vagon de marfă, pe care-l transformă în pripă în frigorifer, căptușindu-l cu scînduri, și așezîndu-i grinzi și cuere. Comisia comunală Vieneză însărcinată cu recepția celor două vagoane și marii casapi aflători de față la deschiderea lor, cu toții scoaseră strigăte de mirare și bucurie la vederea cărnei celei grase, tăiate după moda lor și păstrată în cea mai deplină curățenie și în starea cea mai bună. *In sfîrșit avem iarăși carne românească. (Endlich wieder rumänisches Fleisch în Wien)* auzea *Cerbeanu* din gura bătrînilor casapi. Chiar în ziua sosirii s'a vîndut tot cuprinsul celor 2 vagoane, de și vitele tăiate la Severin fuseseră cumpărate tocmai din susul Moldovei, făcuseră 4 zile și 3 nopți pe foame și sete, deosebit că mai stase alte 24 oare flămînde și însetate la abatoriul din Severin, înainte de tăere, potrivit cerințelor convenției.

Mai tîrziu sosiră în capitala împărăției alte 4 vagoane de carne românească, așa de bine primită. în cît *fu considerată de întîia calitate (als erstklassige Qualität bezeichnet wurde)*.

De prisos să mai vorbim de mulțămirea simțită de *Cerbeanu*, cînd reuși să înfunde pe calomniatori și să dovedească Vienejilor, că nu cunosc bine pe vecinii lor și că rapoartele consulare cuprind mulțime de minciuni.

In cea din urmă parte a lucrării sale *Cerbeanu* sfătuește guvernul imperial și pe concetățeni, să arate cea mai largă bună voință față de o țară, prietenă credincioasă, unde industriașii și capitaliștii Austriei cîștigă averi însemnate.

Profesorul universitar vienez Tandler într'o conferință populară ținută în 1911 declară categoric că Austria trebue să importe carne streină, supt pedeapsa de a-și mistui repede toate vitele sale. *„In 3 ani*, zicea el, *noi mîncăm toate vitele dintr'o generație, dar 3 ani n'ajung pentru reproducere.* Urmează de aici că noi mîncăm vitele noastre înainte de a se reproduce, ceia ce duce la o repede scădere a numărului lor".

Și acum drept încheere, voiu face reflexiunea ce urmează. Omul acesta numit *Cerbeanu*, un cetățean al Vienei, cheltuește mulțime de bani din punga lui, face drumuri obositoare prin țara noastră, culege date multe și nesupunere îndoelei, face o vie propagandă în piața vieneză, într'un cuvînt apară cu destoinicie, cu sinceritate și mare căldură interesele noastre economice. Oare agentul nostru consular vienez nu roșește, cînd munca ce o pretindem de la D-sa, o vedem îndeplinită de un strein? Și mai departe, oare nu-i păcat de banii ce risipim pe lefurile plătite atîtor agenți comerciali, cărora le place să se împodobească cu titlul de consuli ai regatului României și să îmbrace uniforme strălucitoare la serbări, dar în colo habar n-au de starea noastră economică și de nevoile comerțului nostru, le tratează cu nepăsare ba poate chiar ne și bîrfesc în ochii streinilor, pe unde sînt răspîndiți? Cu alte vorbe ei cu foloasele, și noi cu ponoasele. O reorganizare a corpului nostru cunsular, în senzul ca el să devie un izvor de informațiuni amănunțite, sigure și sosite la timp, pentru a satisface tuturor intereselor noastre comerciale, este negreșit una din marile lipsuri de care suferim.

I. Constantinescu.
1913 Aprilie.

De la Universitate

Ieri, Vineri 26 c. „Seminariul de Slavistică" al facultății noastre de litere, și-a reînceput ședințele întrerupte de vacanță. Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii studenți și studente:

D-șoarele: Margareta Ștefănescu, Colomei, Cărare, Strat.

D-nii profesori Mihai Costăchescu și P. Alexandrescu, doctoranzi în litere, Dăscălescu, Răutu, Constantinescu, Palade, Negrescu, Grigoraș, Minar.

D. Palade a ținut conferință *„Despre Sîrbi și Croați"*, luîndu-și ca punct de plecare două lucrări: una a profesorului L. Niederle de la Universitatea din Praga apărută mai întăi în rusește subt auspiciile Academiei de științe din Petersburg și apoi scoasă și în traducere franceză făcută de slavistul academician din Paris Louis Leger sub titlul „La race slave" (Paris, 1909); și alta, un articol scris în nemțește de profesorul Murko de la Universitatea din Graț, sub titlul: „Croaten und Serben", și publicat în revista „Oesterreichische Rundschau" din Decembrie 1906.

Intre altele, conferențiarul a spus, în rezumat, următoarele:

„Sîrbii și croații ca și slovenii și bulgarii fac parte din familia Iugo Slavă (Ingosud).

Ei locuesc ținuturile cuprinse între Adriatică și rîul Timok, între Dunăre și rîul Bojana și anume: Croații în Dalmația, Istria, Croația populară și în unele puncte din Slavonia și Ungaria în număr total de peste 2.700.000; Sîrbii în Herțegovina, Bosnia, o parte din Dalmația, Serbia independentă, nordul vileetelor Scutari și Șkopfia numărînd și cu cei emigrați multe ținuturi este 5.820.000. Au aceeași origină și numai situația geografică și împrejurările istorice i-a împedicat să formeze aceeași unitate politică.

Plecați împreună din apropierea Carpaților nordici, s'au stabilit peste Dunăre în sec. 6 și al 7 formînd din cauza munților două grupe: unul spre N-V—croat, altul spre S-E—sîrb.

Croații căzînd subt influența apusului, au primit catolicismul, liturgia și alfabetul latin.

Sîrbii mai în sfera Bizanțiului sunt ortodoxi, au liturgia slavonă și alfabetul cirilic.

Această deosebire religioasă a pătruns adînc în viața lor națională și a lăsat urmă în literatură, totuși pînă în sec. 11 trebue să fi existat între ei legături strînse, de oare ce cronice bizantine din acel timp, vorbesc de „Croații cari se mai numesc și sîrbi".

In 1802 Croația dispărîndu-i dinastia națională se alipi Ungariei sub a cărei coroană se află și astăzi. A luptat însă totdeauna pentru dobîndirea unei autonomii cît mai largi.

Serbia după bătălia de la Kosovo (1389) căzînd sub Turci, stătu în stăpînirea acestora pînă la 1815, cînd dobîndi independența și dinastia națională.

La începutul secolui trecut o mișcare puternică pentru unirea sîrbo-croaților, pro gente illyrica, se produsese. Lupta deși susținută slavisti însemnați ca Kopitar Miklosic, Danicic, Sagic și mai ales de Vuk Karazdic, părintele literaturei sîrbe, dîndu-se pentru un neam ce prezintă catolici (croații), ortodoxi (sîrbi), musulmani (bosniacii), o cultură și scriere deosebite și o limbă în care pe lîngă cele 3 mari dialecte: štokav (la sîrbi), kaikar și ciakav (la croați) se mai găsesc numeroase subdialecte, n'a avut ca rezultate de cît o mai mare apropiere snfletească între sîrbi și croați și impunerea dialectului celui mai răspîndit (štokav) ca limbă literară sîrbo-croată.

Astăzi chiar realizarea unei Sîrbii mari, de la mare la Timok, e grea din cauza tendințelor escluziviste, pe care le-a luat unele partide politice atît în Serbia cît și în Croația și mai ales din cauza necorcondanței intereselor economice.

Astffel în 1908, s'a format o evoliție de apropiere între sîrbi și croați: în potriva ei însă, s'a ridicat partidul catolicilor din Croația, acuzînd-o 1) că îndeamnă pe catolici să scrie cu cirilice, 2) că vrea stăpînirea sîrbească, 3) că face pe Vlahi, populație ortodoxă, să se creadă sîrbi. Din această cauză au fost condamnați 53 membri ai coaliției.

Idealul sîrbo-croat însă n'a fost părăsit și într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat el s'ar putea îndeplini.

INFORMAȚII

D. P. P. Carp și Noi

Dintr'un foarte remarcabil articol apărut în fruntea ziarului „La Roumanie" de astă-zi, reproducem următorele pasagii.

„Atacurile d-lui Carp la adresa conservatorilor democrați, ne lasă cu totul indiferenți și ne par din cale-afară inofensive. Dar d. Carp își invocă încă titlul de șef al partidului conservator și recunoaște încă drept conservatori pe colaboratorii noștri politici.

Ni se pare că cea mai elementară convenință îl obligă să reguleze întăi cu amicii d-sale denunțarea colaborării și să ne înjure pe urmă.

D. Carp a pozat toată viața drept om legal și cavaler.

Găsește d-sa legalitate în actul de a se arunca asupra unui aliat înainte de a fi rupt tratatul de alianță? Și își dă seamă cît este de vulgar atacul, atunci cînd se știe dinainte că replica este paralizată prin cea mai elementară politeță Foarte curînd după fuziunea din 1907, d. Carp, vorbind la inaugurarea monumentului lui Lascar Catargiu, s'a folosit de noua sa calitate de șef al partidului conservator pentru a ataca destul de transparent pe Gh. Cantacuzino, N. Filipescu și Take Ionescu.

Era un fel original de a-și inaugura șefia.

Dar cel puțin se putea spune că se răfuia în familie.

Față însă de un aliat nu-și poate permite cine-va ceia ce își permite către partizani ori către adversari.

D. Carp a făcut cîte-va afirmări care merită un răspuns.

A declarat că ministerul actual s'a constituit numai din cauza externă.

D. Carp are memoria scurtă.

Bazele guvrrnului actual au fost puse în Aprilie 1912, între d-nii Maiorescu și Take Ionescu și în acel moment nu era nici o dificultate externă în afară de războiul Italo-Turc, a cărui soartă era de pe atunci virtual decisă.

Este adevărat că în Septembre lungile tratative ajunseseră la un eșec final și că grija situației externe a cauzat reluarea tratativelor.

Dar nu e mai puțin adevărat — și aceasta e chestie de istorie — că, atunci cînd în numele partidului conservator d. Maiorescu a început a trata cu partidul conservator—democrat, aceste tratative n'au avut loc din cauza politicei străine.

Și d. Carp, în timpul acesta, ori nu voia, ori nu putea să se opue.

Alternativ ne este cu totul indiferentă.

D. Carp a afirmat că, fără partidul conservator—democrat, miniștrii conservatori din cabinetul Maiorescu ar fi condus o mai bună politică externă și ar fi obținut o soluție mai puțin umilitoare pentru nația romînească.

Dacă aceasta era părerea d-sale și dacă avea credința că era timpul să denunțe colaborarea și să-și ia răspunderea situației, pentru ce n'a intervenit în timpul acestor șase luni?

D. Carp pretinde astăzi că o anume linie de frontieră între noi și Bulgaria, „nevarietur", trebuia luată cu ori ce preț, chiar cu prețul unui război.

Dar atunci, pentru ce d. Carp n'a impus această politică în Septembre, atunci cînd conservatorii-democrați nu erau în colaborare și cînd ar fi fost mult mai simplu a o realiza, fie pe cale diplomatică, fie cu sabia, pentrucă Turcia era intactă și că aliații n'aveau încă conștiința forțelor lor?

Biletele de băi și stații climaterice.—De la 1/14 Mai a. c., se va începe eliberarea biletelor cu prețul redus, pentru călătoria la băile și stațiunile climaterice din țară și înapoi.

Dispozițiunile privitoare la călătoria cu aceste bilete se găsesc imprimate într'o nouă edițiune din 1913 și se vor elibera, gratuit, la casele de bilete, fie-cărui călător care cumpără bilete de băi.

Noua edițiune a dispozițiunilor diferă de cea din anul trecut prin următoarele modificări:

1) S'a șters stațiunea Tîrgul-Frumos dintre stațiunile pentru care se eliberează bilete de băi.

2) Pentru băile Căciulata se vor cumpăra bilete de băi pentru stațiunea Jiblea.

3) Pentru Sinaia și înapoi vor fi eliberate bilete climaterice, în afară de timpul prevăzut pentru eliberarea biletelor de băi, încă și în timpul de la 1 Decembrie și pînă la finele lui Februarie stil nou și cu dreptul de întoarcere din Sinaia pînă la 1 Martie stil nou inclusiv.

E vorba ca inspecțiunea circumscripției a VI de mișcare, de sub conducerea d-lui inginer Richard Nițescu, să se mute pe viitor în casele d lui Xenopol, din strada Vasile Conta; iar în locul circumscripției a VI să se mute serviciul de tracțiune, de sub conducerea d-lui inspector inginer Carp, care se găsește actualminte instalat într'un mic apartament din casele foaste Cimara, din strada Carol

Efectuarea listelor electorale pe anul 1913/914, a fost terminată și s'a dispus afișarea listelor.

D-na Elena dr. Riegler președinta societății „Pînea Saracilor" din Iași, pentru a ținea în curent pe d-nele membre cotisante, cu mersul intereselor societății, le comunică următoarele:

Primăria Comunei Iași, a avut marea generozitate de a acorda Societății o subvenție de 2 mii lei. Banca Națională a acordat Societății o subvenție de 200 lei. Camera de Comerț din Iași o donație de 100 lei. D. Eugen Uhrinovscky a avut deosebita bunătate de a dona iarăși societății 100 lei. Firma Grimberg (foastă pităria Forșt), s'a distins donînd de sărbători, cantinei Societății 36 cozonaci de 1 kgr. unul.

In decursul acestei erni de al 1 Noembrie 1912 pînă la 14 Aprilie 1913 s'a împărțit saracilor la Cantina Societății din str. Palat No. 15, 12624 porții de hrană și 1700 kgr. lemne.

In Duminica Paștelor s'a împărțit la 200 saraci, pască, cozonac, ouă roșii, friptură de miel și mezeluri oferite de Fabrica Novak pentră cantină.

„Monitorul oficial" din 26 Aprilie publică statutele și regulamentul societății de ajutor reciproc „Cuza Vodă", din Iași.

A fost numit în funcția de subșef de birou cl. II-a, d. Venios Francisc de la liceul militar din Iași.

Din cauza abundenței de materie amînăm pentru numărul viitor darea de samă despre escursia elevilor de liceu în Rusia.

Ne întrunindu-se numărul suficient de membri, societatea științifică și literară „Arhiva" nu și-a ținut aseară obișnuita ședință, rămînînd ca d-nii membri să se întrunească Vinerea viitoare.

D. I, Constantinescu, noul inspector al învățămîntului particular, va pleca mîne dimineață în Capitală spre a-și lua postul în primire.

Societatea Viticolă din Iași a inaintat mănăstirilor Agapia și Varatec medaliile de aur și diplomele de onoare ce s'au conferit atelierelor de țăsătorie de la acele mînăstiri, cu ocazia expoziției din anul 1911.

Aceiași medalie s'a oferit și domnișoarei Paula Popescu maestra atelierului de la mănăstirei Agapia.

Profesorii de științe Fizice din Iași au fost invitați a participa la congresul profesorilor de științe Fizice din Țară, care va avea loc la Constanța între zilele de 9—12 Mai a. c.

Conform unui vechiu ordin al mitropoliei de Iași, mănăstirile din țară nu mai pot vînde nici un bun mănăstiresc și nu mai pot contracta nici un împrumut fără știrea și aprobarea Mitropoliei și a Casei Bisericilor.

S'a adus aceasta la cunoștința administrațiilor mănăstirești.

D. G. Florescu, artist din trupa lui Ermette Zaconi din Italia, a depus o foarte mulțumitoare probă în fața comitetului Teatrului Național, în vederea angajărei d-sale în teatrul nostru.

D. Gh. Scorpan a fost numit subdirector la Liceul Internat în locul d-lui I. Bejan, demisionat.

Domnii profesori ai liceului Național au luat inițiativa a sărbători, printr'un banchet pe foștii profesori ai acelui liceu d-nii Trajan Bratu, trecut profesor agregat la universitate, și Gh. Scorpan trecut la Liceul internat.

Pentru suplinirea d-lui inspector I. Constantinescu, la catedra de geografie de la Liceul Național, a fost recomandat d. Gheorghiade profesor la liceul particular.

Fostul casier al epitropiei sf. Spiridon, V. Manoliu, după 12 ani de lipsă, s'a întors din America.

Societatea de binefacere „Sprijinul" va da o serie de patru serbări, în toate Duminicele din luna Mai, în grădina „Zimbru". Prima serbare va avea loc Duminică 5 Mai.

Astă seară, 28 Aprilie, se joacă de către o trupă dramatică, cu d-ra și d. Al. Cîrjă piesa „Manasse" în sala teatrului „Baer" din Fălticeni.

Crimă.—Ni se scrie din Fălticeni că locuitorul Petru Saul, de loc din comuna Brădățel a aplicat în seara zilei de 25 Aprilie, 3 lovituri de cuțit locuitorului Vasile Schiopu, omorîndu-l pe loc.

La cercetările făcute de cei în drept, criminalul păstrează cea mai încăpățînată atitudine, din care cauză se bănuește că n'ar fi în toate mințile și va fi supus unui examen medical.

Mîne se va celebra la biserica Sf. Spiridon la ora 4 căsătoria d-rei Mimy Marinescu fica d-lui director al Băncii Naționale cu domnul Alex. Manoliu-Tețcanu.

Mîne va avea loc căsătoria d-rei Virginia Velciu cu d-nul avocat R. Chefneux.

Termenul pentru înscrierea elevilor la examene și cererile de scutire de taxe de examene, ce urmează a fi adresate casei școalelor, se încheie în ziua de 30 Aprilie.

Elevii liceului particular vor face Duminică în tren o excursiune pînă la Bîrnova, întovărășiți de profesorul de știință, pentru complectarea erbarelor.

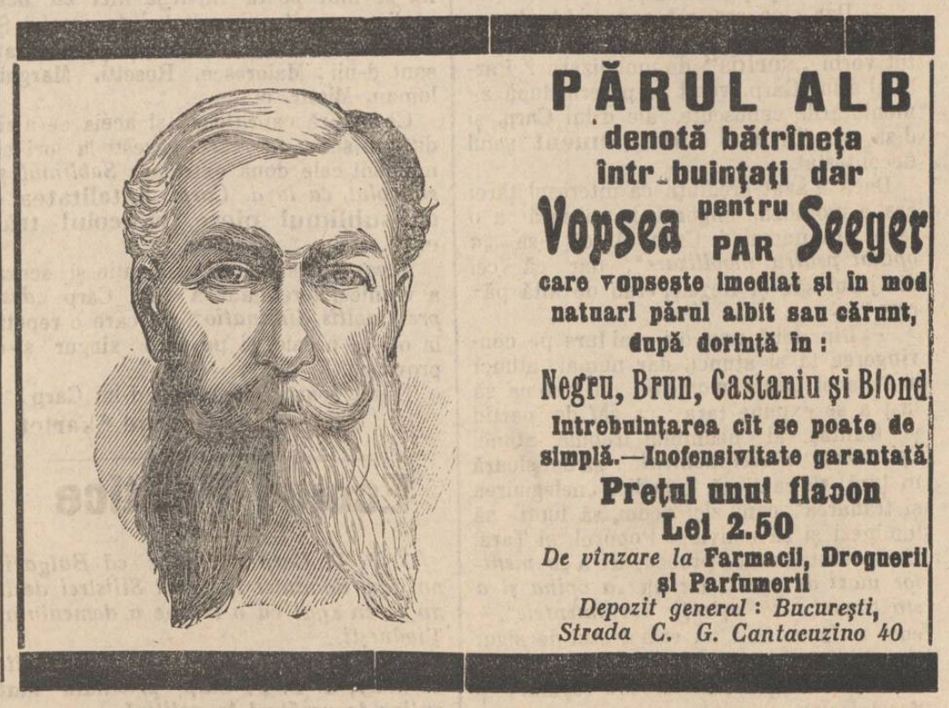

Ultime Informaţii

Sub firma „Ligei"

Am fost cei dintîiu cari am relevat excesele politice practicate sub egida şi în numele „Ligei Culturale a tuturor Romînilor" şi în paginele revistei „Romînismul" In zilele din urmă toate ziarele independente din ţară s'au alarmat de această incercare de mistificare.

Meetingul convocat de d. Virgil Arion, la Eforie, provoacă reflecţii şi observaţiuni asupra cărora atragem serioasa atenţiune a acelora, cari nu confundă patriotismul cu politicianismul, şi cari nu urmăresc scopuri ascunse.

Mai întîiu, e un foarte mare rău şi chiar o pagubă naţională, ca să se amestece de cei interesaţi — din fericire puţini la număr — nobila şi frumoasa instituţie a Ligei Culturale, în luptele noastre de partid.

Liga, care are un scop aşa de înalt, nu poate, nu trebuie să servească d-lui Virgil Arion ca piedestal politic şi ca instrument al antipatiilor sau urilor sale politice.

Să rezervăm cu toţii Liga aceasta pentru alte scopuri mult mai pure, mult mai ridicate, pe cari toţi Romînii, fără distincţie de partid sau grupare, să le îmbrăţişăm cu căldură, cu entuziasm, cu sfinţenie.

De sigur că în afară de d. V. Arion, toţi acei cari conduc Liga Culturală văd ca noi.

Apoi, iniţiatorul meetingului a comis a doua mare greşală, cînd s'a ocupat — în felul cum s'a ocupat — de chestia fraţilor noştri macedoneni, ca să acuze pe ceilalţi oameni politici că nu au depus destulă energie pentru apărarea intereselor noastre din Macedonia şi Epir.

După cît ştim, d. V. Arion este astăzi promotorul campaniei în favoarea reîntronărei d-lui P. P. Carp la şefia partidului conservator.

Ei bine, pe cînd toţi ceilalţi oameni politici, şi putem pune în fruntea lor pe d. Take Ionescu, considerau şi consideră şi astăzi chestia macedoneană ca ceva nedeslipit din blocul aspiraţiunilor noastre, d. P. P. Carp şeful d-lui V. Arion, vorbea, într'un interview, cu dispreţ, de Macedoneni şi numea chestia aceasta chestia Hecubei!.

Cît de intenţionat de nedrept este d. Virgil Arion, care ştie bine ce a făcut în trecut şi ce a făcut şi astăzi d. Take Ionescu, pentru Romînii din Macedonia!.

D. Căpitan Stroja, prefect de poliţie, încă nu s'a întors la postul seu.

D. Stroja, a comis, cu prilejul ultimelor evenimente, o mică escrocherie politică.

D-sa trimise o telegramă ministrului de interne, cerînd un concediu de 24 de ore, pentru a comunica ministrului amănunte despre o urgentă afacere de Stat.

I s'a acordat concediul cerut, — dar d. Stroja nici n'a dat pe la minister, ci a preferat să se ducă la congresul d-lui Carp.

Concediul a expirat, şi neîntoarcerea la post, poate fi perfect întrepretata cu o demisie, — pentru a evita o revocare legitimă.

In primul articol din „La Politique" de astăzi, se arată că comitetul executiv al partidului conservator a acceptat colaborarea *cu 11 voturi contra 2. D. D. Greceanu, promotorul moţiunei de eri s'a raliat şi d-sa la părerea majorităţii...".*

Şi iată cum d. Grecianu trece în istoria politică a ţării ca nulele pe lîngă unităţi—adăogăm noi.

O telegramă din Bucureşti anunţă că guvernul studiază proiectul de a crea un fond permanent al inundaţiilor.

Sub regimul fierului roş al d-lui P. P. Carp fondul acesta, la Iaşi cel puţin, ar fi fost administrat de d. Costachi Negruzzi...

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, soseşte mîine dimineaţă în localitate.

D. ministru va fi la clubul conservator-democrat între orele 5—7 seara.

In cercurile carpiste din localitate se afirmă că atît d. primar al oraşului nostru, cît şi d. prefect de poliţie vor persista în dimisiunile d-lor.

Au fost convocaţi de către d. rector, pentru Duminecă 28 c. membrii fostului comitet al Centrului studenţesc şi o delegaţie a grupului adversar, probabil în vederea noilor alegeri.

Azi la palatul de justiţie, d. Vasile Scalу, cunoscutul fruntaş conservator a criticat cu vehemenţă acţiunea întreprinsă de d. N. Filipescu.

Pentru uşurarea serviciului de încasări a Administraţiei Financiare locale, d-nii Nicoleanu şi Eftuşescu şefi de secţie la Administraţie, au fost însărcinaţi, primul cu primirea banilor care se depun ca economii şi al doilea cu încasarea veniturilor vămii.

Amicul nostru d. Cezar Simionescu advocat şi-a mutat biroul din str. Sărăriei în strada Ştefan cel-Mare, Casele Stern.

Economul Apollon Andrieş paroh al bisericei S-ta Cruce, a fost numit membru al Spiritualului Consistoriu Bisericesc al eparhiei Moldovei, în locul regretatului preot Vereanu.

Comitetul de organizare a congresului Camerei de Comerţ între altele lucrări pregătitoare, a făcut o insignă comemorativă, care va fi purtată de către congresişti.

S'a mai stabilit şi itinerarul excursiunei, ce membrii vor face, după congres, în Bucovina şi pe valea Bistriţei.

Din judeţul Dorohoi s'au adus, 5 indivizi bolnavi de alienaţie mintală pentru a fi internaţi în oficiul cel de la Socola.

Duminică 28 Aprilie la ora 3 p. m. va avea loc în localul şcoalei primare „Costachi Negri" din Tatarăşi, o şezătoare populară organizată de către societatea „Carola-Culturală" Steaua Moldovei.

Judiciare.—Curtea de Apel secţia I-a a redus la 500 de lei amendă, pedeapsa dată bancrutarilor Elias Fişel Grimberg şi Iosif Zilberman.

— Curtea secţia I-a a respins apelul lui Neagu Avram Zotta vinovat de bancrută simplă, menţinînd sentinţa tribunalului de Bacău prin care delicventul e condamnat la 150 lei amendă.

— Secţia I-a a Curţei de Apel a admis în parte apelul inculpatului Neculai Aret, reformînd sentinţa Tribunalului de Vaslui şi condamnîndu-l la 1 an închisoare corecţională pentru delictul de excrocherie.

— A fost respins apelul primului procuror al tribunalului de Bacău şi a fost menţinută decisia acelui tribunal prin care este achitat Marcel Segal de faptul de excrocherie.

— Curtea de Apel Secţia II-a a respins apelul şi opoziţia făcută de Jaques Goldenberg, în contra sentinţei Tribunalului de Iaşi, secţia III-a ca nemotivată şi în acelaş timp condamnă pe oponent să plătească intimatei firme „Algemeine Transport" din Viena, încă 400 de lei cheltueli de judecată.

Noul program de astă seară Vineri al cinematografului PathéeFrères din vasta sală a circului Sidoli, cuprinde:

„Dispărut". Dramă în trei părţi special compusă pentru cinematograf de romancierul Alessandro Comasio. In rolul principal apare Ermete Zacconi, cel mai mare tragedian al Italiei. Interpretare sublimă datorită somităţilor artistice ale scenelor Italiei.

Barbatul cu trei neveste, după vodevilul lui Dancourt, în rolul principal joacă Prince.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal.

Noul program viitor se reprezintă Duminică 28 April, două matineuri (3 şi 5 jum.) şi reprezentaţie seorală. La matineul al doilea se va intercala în program: Max Linder, sportsman universal, scene comice cu simpaticul humorist.

Grigore Dimitrescu
profesor universitar—fost magistrat
AVOCAT
S'a mutat în strada Buzdugan (casele Teodor)
Consultaţiuni 7 — 8 seara.

Licenţiat doreşte post secretar-avocat. Emanoil Dascalu, Şoseaua Păcurari 115.

ULTIMA ORA

Cercurile politice din Capitală şi conferinţa din Petersburg

Cînd se vor putea cunoaşte hotărîrile conferinţei?

Bucureşti.—In cercurile autorizate politice din Capitală, se afirmă că conferinţa din Petersburg, ne-a acordat nu numai Silistra şi trei chilometri, dar şi dreptul unilateral de a ni fortifica frontiera, cu interzicere pentru Bulgaria de a face acelaşi lucru.

In afară de aceasta conferinţa ni-a acordat mari avantagii pentru romînii din ţările aliate şi anume complecta autonomie a şcoalelor şi bisericelor, cu dreptul de control din partea guvernului romîn, care va numi şi episcopii.

Conferinţa din Petersburg a mai dispus, ca hotărîrea luată să nu fie comunicată oficial guvernelor romîn şi bulgar, de cît după încheerea păcei balcanice.

Guvernul nostru însă, în dorinţa sa de a da lămuriri parlamentului într'o şedinţă secretă, a cerut deslegarea, de către conferinţă.

Pînă eri însă, această deslegare n'a sosit, ceea ce pune în imposibilitate pentru moment guvernul de a da lămuririle dorite.

Scorniturile ziarului „Viitorul"

— D. Al. A. Badareu nu era încă Ministru, cînd s'a acordat concesia Radeff. —

Bucureşti.—Sub titlul de mai sus, ziarul „Pressa", respunde scorniturilor, pe care apaşii de la „Viitorul" le aruncă în sarcina d-lui Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice.

„—Apaşii de la „Viitorul" duc de cîte-va zile o campanie contra Ministrului de lucrări publice, bazată pe faptul, că d. Badareu ar fi acordat afaceri antreprenorilor Radeff şi Pruncu, cu cari ar fi făcut chiar o tovărăşie.

Ca să dăm o nouă dovadă de lipsa de scrupule şi de enorma uşurinţă a acestor apaşi, e destul să relevăm cazul antreprizei liniei Medgidia Tulcea.

Viitorul afirmă, că porţiunea cea mai mare din această linie, a fost adjudecată asupra unui antreprenor romîn, d. Cernat, şi că apoi i s'a făcut tot felul de şicane. In cele din urmă porţiunea d-lui Cernat a fost scoasă în regie, apoi regia abandonată şi lucrarea cu bună învoială dată d-lui Radeff.

Iată însă cum stau lucrurile.

Porţiunea de linie în chestie, a fost luată la licitaţie în primavara anului 1911 de d-nii Toma Dobrescu şi Cernat. Toma Dobrescu era capitalistul, iar Cernat *tacheronul*, — urma să puie munca.

Ivindu-se neînţelegeri între asociaţi, ei singuri au cerut reziliarea contractului şi lichidarea lucrărei.

In Iunie 1911 această lucrare a fost dată prin bună învoială d-lui Radeff, care participase la licitaţie şi fusese clasificat al doilea, după ce însă a fost obligat să lese nu rabatul pe care dînsul, Radeff, îl oferise la licitaţie, ci rabatul concurenţilor sei Dobrescu şi Cernat.

Dacă administraţia căilor ferate n'ar fi făcut aceasta, s'ar fi perdut o campanie.

Indiferent însă de fapte, dacă deschidem anuarul ministerului, vedem că la epoca cînd se petreceau aceste fapte, d. Al. A. Badareu era un simplu particular. D-sa a venit în capul ministerului, după 18 luni de la acordarea concesiunei Radeff.

Dar cum apaşii nu se încurcă în anacronisme, dînşii nu se simt de fel jenaţi de a afirma, că d. Badareu a făcut un gheşeft din această afacere.

Incă o dată, tristă presă!

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Azi la ora 5 se va ţinea un consiliu de miniştri, sub preşidenţia d-lui Titu Maiorescu.

Intrunirea comitetului executiv liberal

Bucureşti. — Comitetul executiv liberal s'a întrunit azi, sub preşidenţia d-lui Ionel Brăticnu.

Continuarea discuţiunei a fost amînată pentru Marţi.

Excursiune

Bucureşti. — Elevii şi ofiţeri şcoalei militare din Tîrgovişte, au plecat într'o excursiune în Dobrogea unde vor face o călătorie de studii, spre hotarul Bulgariei.

Variola în Capitală

Bucureşti. — Azi s'a constatat un nou caz de variolă în Capitală.

Serviciul sanitar a luat mari măsuri pentru combaterea epidemiei.

Primejdia Ciumei

Un vapor venind din locuri contaminate a sosit la Brăila

Bucureşti.—Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a fost înştiinţată, că la Brăila a sosit vaporul *Hindustan*, sosind din Bonser-India, loc decimat de Ciumă.

D. dr. Minovici, directorul general al serviciului sanitar, a luat imediat măsuri, pentru a se face o strictă supraveghere a vasului şi a persoanelor ocupate acolo.

Manevrele regale

Bucureşti. — La manevrele regale din acest an, vor participa corpurile 2 şi 3 de armată.

Vor fi concentrate contingentele din 1908 şi 1905.

Sondorii la d. ministru Xenopol

—D. Ministru recunoaşte intemeiate doleanţele maiştrilor sondori —

Bucureşti.—O delegaţie de maiştri sondori a fost primită de către d. Ministru Xenopol.

Maiştrii sondori au expus doleanţele lor cerînd unele modificări, în ceea ce priveşte asigurările muncitoreşti şi cazurile de accidente.

D. Xenopol a recunoscut în parte justificate cererile şi a promis că le va aduce la îndeplinire, încă în actuala seziune parlamentară.

O consfătuire... la d. Carp

Bucureşti.—Unele ziare au anunţat, că o consfătuire a avut loc la d. Carp.

Această consfătuire se reduce la 4—5 amici personali, cari au vizitat pe d. Carp între cari relevăm pe d-nii Mani, C. Olănescu şi M. P. Ianovici.

In timpul acesta sosiră şi cîţiva prieteni ai d-lui Filipescu, cari ar fi dorit să afle ce dispoziţiuni a mai luat d. Carp.

D. Carp nu le-a dat însă nici un răspuns precis.

PARLAMENTUL

Şedinţa de azi a Senatului

Bucureşti.—SENATUL.—Şedinţa se deschide la orele 3.

Inainte de şedinţă, d. Mateiu Cantacuzino, fiind întrebat, dacă va adresa o interpelare guvernului, a răspuns: „Nu voesc să fac acest serviciu guvernului.

O interpelare

Se intră în ordinea zilei.

D. Atanasiu, senator de Tulcea, interpelează pe ministrul lucrărilor publice, pe care îl întreabă de ce nu se termină liniile Medgidia-Tulcea şi Crasna-Huşi, care răspund la o mare nevoie.

D. Al. A. Badareul ministrul lucrărilor publice răspunde că în creditul de 45 milioane, s'au prevăzut şi sumele necesare pentru aceste lucrări, care vor începe cît mai repede şi vor fi gata în campania anului 1914.

*

D. Ministru în aprobarea unanimă a Senatului, relevă cu acest prilej, contrastul dintre senatorii liberali, cari se interesează şi cer executarea acestor lucrări— şi între atitudinea unei părţi din presa liberală şi anume „Viitorul", care nu face de cît să calomnieze, spunînd că se fac afaceri cu aceste lucrări.

*

După aceste explicaţiuni date de d Ministru al lucrărilor publice, d. Ionescu senator de Vlaşca, adresează o interpelare ministrului de interne, în chestia islazurilor.

Şedinţa continuă.

Predarea Scutarilor

Cetinge.—Guvernul Muntenegrean a dat delegatului său din Medua, ordinul de a răspunde la cererea amiralului englez cu privire la ziua şi la modalităţile predărei Scutarilor.

Un acord în acestă privinţă ar fi fost deja atins. Reprezentanţii Puterilor din Cetinge au fost informaţi despre aceasta de către guvernul Muntenegrean.

Din născocirile ziarului Viitorul

— Soseaua Hîrlău-Maxut —

Bucureşti.—Născocirea de azi a „Viitorului" cu privire la soseaua Hîrlău-Maxut, este tot aşa de boacănă, ca şi cele precedente.

Viitorul afirmă, că d. Al. A. Badareu ar fi dat ordin să se facă de urgenţă o şosea de la gara Hîrlău pînă la Maxut, care va costa 100.000 lei, în vedere că această sosea să servească lui Berman Iuster pentru a transporta lemnele.

Soseaua, despre care vorbeşte „Viitorul", este o porţiune din soseaua Hîrlău-Dolhasca, pusă în construcţie de judeţul Botoşani de mai bine de 10 ani, care a fost luată pe socoteala statului în anul 1911.

Tot în acel an a fost dată în antrepriză, prin licitaţie.

Antreprenorul a renunţat la lucrarea sa şi în acelaşi an, ea a fost pusă în regie direct.

In timpul ministerului d-lui Badareu, direcţiunea generală a podurilor şi şoselelor, a făcut, la 29 Noembrie 1912 un raport, cerînd să se aviseze un credit extraordinar pentru reparaţii urgente de şosele, stricate de ploile şi inundaţiile toamnei trecute.

Dl. Badareu a intervenit la consiliul de miniştri, care i-a pus la dispoziţie un credit extraordinar de 3 milioane pentru reparaţiunile din întreaga ţară, la 15 Decembrie 1912, **deci cînd nu putea fi vorba de furnitura Iuster, care datează de la 19 Februarie 1913.**

S'a făcut repartiţia pe judeţe, şi această şosea Hîrlău-Dolhasca este prevăzută de 50,000 lei, pentru degradările de la chilometrul 0—24, iar în ziua de 20 Aprilie această repartiţie s'a aprobat a se face în **regie directă**, adecă prin inginerii şi conducătorii statului.

Afirmarea că această reparaţie, sau vre-o altă lucrare privitoare la această şosea, s'ar fi dat prin bună învoială, după insistenţele senatorului Răşcanu, sau de ori ce altă natură, este iarăşi o născocire.

STELUŢA WEINBERG
ARTHUR RECHLER
Logodiţi
Felicitările se primesc în după ameaza zilei de 10 Mai în locuinţa D-nei Amalie L. Weinberg str. Bărboi 1.

De Inchiriat *Un apartament în strada Codrescu No, 7 complect reparat, compus din 5 camere spaţioase cu un antret, bucătărie, pivniţă, curte etc. cu preţ avantajos.*
A se adresa d-lui I. A. Scriban. str. Codrescu No. 7.

B A N I
Imprumută privatier la persoane solvabile.
Dobinda 5%, *plătind în rate în curs de 5 ani.*
SCHAPIRA E.
Postlag Berlin 47.

De arendat *cu începere de la Aprilie 1914 moşiile* Bahnele *cu* Borasca *şi cu hliza* Nemerniţa *din judeţul Putna, situate în marginea oraşului Focşani.*
Pentru informaţii a se adresa doamnei Constanţa Gr. Ghyca, Iaşi, strada Lascar Catargi No. 22.

Mult întristaţii: Lucreţia şi Rudolf Mavrichi cu copii, Eugenia şi Grigore Moţoc cu copii, Zulnia şi Teodor Neagu cu copii, Virginia şi Alexandru Neagu cu copii, Sofia general Costaforo, Didiţa Niţescu, Lucia de Rochefort şi familiile: Neculai Theohari, Alevra, colonel Petala, maior Stavăr, colonel Ruginschi, maior dr. Ţintă, Lazăr Teodorescu, Orăşanu, Const. Teodorescu, Pavlo, Ath. Gheorghiu, Frangopol, N. Constantinescu, Bosie, Ionescu, Brădeanu şi doctor Eug. Moţoc au durerea a anunţa perderea iubitului lor: tată, socru, cumnat, văr şi unchiu

†

Dimitrie Th. Neagu

Doctor în drept. Fost consilier al Curţei de Apel

săvîrşit din viaţă după o lungă suferinţă la 26 Aprilie 1913 ora 7 dim. în vîrstă de 74 ani.

Inhumarea va avea loc Duminecă 28 a. c. orele 4 p. m. la cimitirul Eternitatea unde se află depus corpul.

Drept ori-ce înştiinţare.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

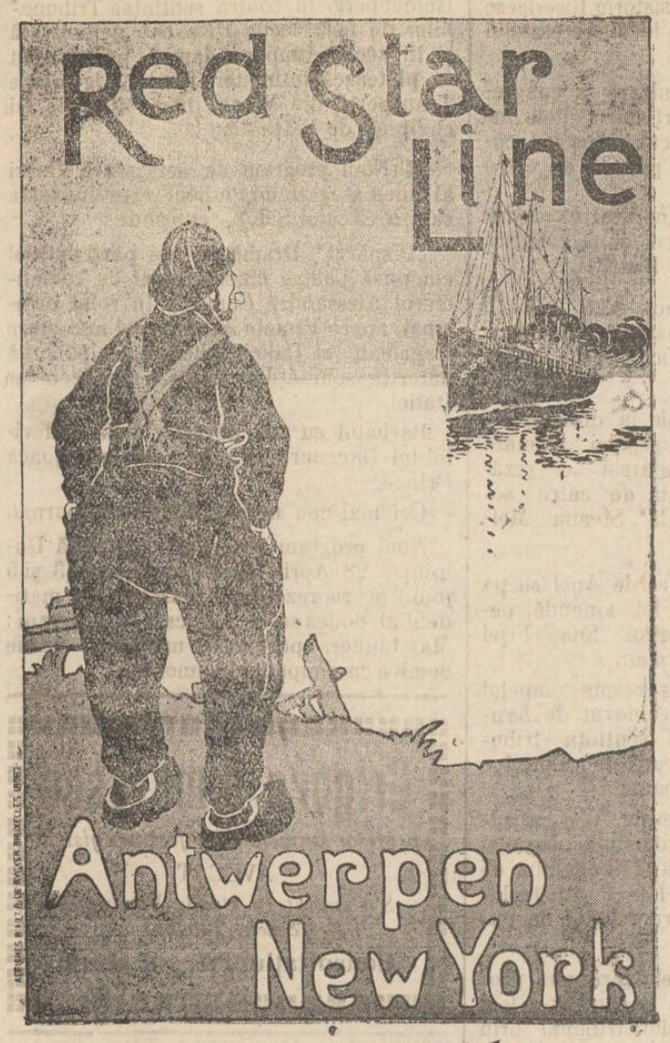

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — Moscova

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Regale Române
Muntenegru
şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1908
55 Medalii
Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co

Se distinge prin mirosul lui plăcut, înlocuind ou totul esenţele

De vînzare la toate Drogueriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Pentru informaţiuni a se adresa Domnului

Naimann M. Speier
Bucureşti
Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— Rusciuc —

Fabrica de charcuterii şi conserve de carne cu vapor

JASSY

E. NOACK

Strada Lăpuşneanu No. 15

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(A N K E R)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i şi r No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Penduri de garanţii la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1911 92,127 poliţe de lei 654.389.154 64 | 100 lei 1,995.501 72 la sută rentă

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti.

Lei 7,453,500 ca garanţie pentru asiguraţii din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraţilor ca dividende

Lei 1.980.25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutire de plată premiilor şi oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi: Inatacabilitatea poliţiei.

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliţa universală.

Plata imediată şi integrală a sumei asigurate.

Preţ mare de rescumpărare etc. etc

Direcţiunea pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza-Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* Inghetului—Băi hygienice—etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantaoase.

Atelier special pentru reparaţiuni —Proiecte— Supravegheri de Construcţii. *Vile Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţile cele mai bune la *dispoziţie.*

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului MOUSSETTE

ADVERTANŢE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, la La dejun, ei sau 1 dintâi dimineaţă, unul la ceasul 4 seara, la culcare. Cere numai de la Farmacii, Droguerii, Depozitele de Medicamente, Farmacii, Droguerii, Depozitele de Medicamente, Farmacii, Droguerii, Depozitele de Medicamente,

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1867 — Marți 30 April 1913

O problemă şi o explicare

— Scumpetea chiriilor —

Dacă pretutindeni în Europa problema scumpirii chiriilor atrage luarea aminte și se impune ca o preocupare serioasă, la noi în țară ea se impune cu o intensitate remarcabilă.

Nu numai în București, — care e, din acest punct de vedere un centru foarte... european, dar chiar și în Iași, unde problema iea o formă paradoxală și surprinde chiar pe economiști.

Ocupîndu-se de problema locuințelor într'un studiu publicat în ziarul „Presa", d. Em. Socor, distinsul economist, e isbit de acelaș fenomen:

„...Locuințele devin mereu mai puține, chiriile se urcă mereu. Cari sunt cauzele acestui fenomen? In genere se zice, că urcarea chiriilor se datorește lipsei de locuințe. Aici, ca și în alte domenii ale vieții economice, domină eterna lege a cererii și a ofertei. Intru cît cererea de locuințe crește mai repede, și este în tot momentul mai mare de cît oferta, chiriile se urcă, se scumpesc.

Este adevărat aceasta?

In parte da. Să ne înțelegem. Sunt orașe, în cari populația crește repede, cum e de pildă Bucureștiul. In asemenea orașe există o disproporție între cerere și ofertă de locuință, și evident că această disproporție, stabilită prin numărul insuficient de locuințe, va avea de urmare scumpirea chiriilor. Sunt însă și orașe, în cari populația nu crește repede, ba chiar stagnează sau descrește, cum e Iașii, care după ultimul recensămînt pare a fi dat un mic deficit de populație. Fenomenul scumpirei locuințelor se observă însă și la Iași, unde în ultimii 5—6 ani chiriile s'au dublat. Poate fi vorba și aici de legea ofertei și a cererii? De sigur că nu".

Autorul găsește că pricina urcării chiriilor stă în scumpirea *terenului*, atît în orașele cu populația crescîndă, etc. cît și în celelalte.

...„Dar cum se explică fenomenul acesta acolo unde populația stagnează sau descrește? Este posibil, în asemenea orașe, creșterea rentabilității pămîntului? Fără îndoială că da. Iașii este dovada cea mai bună în această privință. Populația Iașilor pare a denota un mic deficit [1]) și totuși chiriile s'au dublat în cursul ultimilor 5—6 ani.

Cum se explică fenomenul acesta? Căror cauze se datorește rentabilitatea crescîndă a terenurilor chiar din acel oraș?

Cauzele acestui fenomen sunt multiple...

In primul rînd este intensitatea crescîndă a vieții sociale. Ar fi eroare, dacă am crede, că intensifiarea vieții sociale se datorește numai creșterii populației. Viața socială poate deveni mai intensă, grație instituțiilor de ordin politic, cultural, social, care se creiază și se dezvoltă grație culturii ce se răspîndește în masse din ce în ce mai mari: grație dezvoltării și perfecționării mijloacelor de comunicație etc.... Toate acestea contribuesc la creșterea intensității vieții sociale a unui oraș, sub influența unor cauze morale, politice și culturale, care se produc în sînul populației lui, fie direct, fie indirect — ca efect al intensității crescînde a vieții în alte orașe cu o dezvoltare economică înfloritoare și cu o populație în creștere. In acest înțeles Iașii sunt sub influența directă a Bucureștilor. Rentabilitatea crescîndă a pămîntului în București se resimte și la Iași, ceea ce n'ar fi posibil, dacă viața Iașilor ar fi mai izolată de aceea a Capitalei, dacă viața politică, socială, culturală și economică a celei de a doua capitale n'ar fi, în bună parte în funțiune de viața Bucureștilor.

In al doilea rînd este — și această cauză ar putea fi considerată ca făcînd parte din cea dintâi, dacă n'ar avea un efect cu totul special ei — în al doilea rînd este *ridicarea nivelului cultural determinînd tendința către un nivel mai înalt de stare materială, către un minimum de necesități mereu mai coprinzător*. Aceasta este evident într'un oraș ca Iașii în care răspîndirea culturei face progrese mai repezi de cît desvoltarea economică.

Oamenii, cari au venit în mai de aproape pe contact cu cultura, afluează către centru și concurează cu îndărătnicie pentru obținerea locuințelor mai confortabile, prevăzute cu canal, lumină electrică, closete moderne etc... Și în timp ce ei se zbat pentru aceste locuințe, în străzile ceva mai departe de centru, sunt o mulțime de locuințe cari așteaptă zadarnic locatari. In felul acesta, în Iași, toată viața se concentrează în cîte-va străzi din centru și de pe lîngă centru, iar chiriile acestor locuințe cresc considerabil".

Insă o chestiune de acest cuprins vast, cum este acea a locuințelor trebuie privită din diverse puncte de vedere, de aceea d. Em. Socor urmărește problema *generală* și din analiza numeroaselor cauze și efecte conchide:

„... In primul rînd, am găsit cauza naturală în însuși caracterul capitalului-pămînt, de a fi în cantitate fixă, predeterminată și deci cu neputință de a fi înmulțit ca alte capitaluri.

In al doilea rînd, am găsit cauze *economice*: creșterea populației, creșterea rentei pămîntului prin situația ce o are acesta în zona orașului, scumpirea vieței, speculația de terenuri.

In sfîrșit, am găsit cauze de ordin mai general, pe cari le-am putea denumi *sociale*: intensitatea crescîndă a vieței sociale, ridicarea nivelului cultural al populației, nepotrivirea dintre o parte a locuințelor existente și necesitățile de locuință ale unei părți din populație".

Rămîne însă ca tot economiștii să ne dea dezlegarea practică a lucrului, — indicînd mijloacele speciale pentru remediarea răului.

△

(1) Zicem *pare* pentru că deficitul arătat de ultimul recensămînt nu e sigur. Poate ca recensămîntul din Decembrie 1912 să fie aproape de adevăr: dar ne pare greu de admis, că cel de la 1899 a fost în adevăr conștiincios făcut. Pentru că deficitul populației Iașilor să fie real ar trebui să admitem că ambele recensăminte să fi fost, exacte. Aceasta nu o credem.

NOTA ZILEI

Semnele punctuațiunii și citațiunii sunt de multe ori poznașe, Vroiți o nouă dovadă? Iată prima strofă din o foarte prozaică bucată poetică, pe care o publică ziarul „Cuvîntul":

Mai tare de cît Valul de cît Vîntul
Și de cît Timpul și de cît Cetatea
Nu sunt nici Regii nici Regalitatea
Mai tare ca orice, este: «Cuvîntul»,

Se înțelege că infelicele autor a scris, pur și simplu Cuvîntul. Dar poznașa redacție i-a insinuat niște ghilimete schimbînd—cuvîntul simplu în „Cuvîntul", ca și cum ar fi fost o reclamă pentru anemicul ziar.

Ce-i rămîne bietului poet de cît să înghită ghilemetele și să se consoleze recitind biblicul stih care sună:

La început a fost cuvîntul...

Afară dacă și versetul respectiv din testamentul străvechiu n'ar fi suferit și el o actualizare, înlocuindu-se cuvîntul prin „Cuvîntul"...

Acțiunea d-lui P. P. Carp

Discuțiunile la ordinea zilei se învîrt în jurul congresului conservator prezidat de d. P. P. Carp. Șeful nominal al partidului conservator desaprobă acțiunea pacifistă a guvernului, în politica externă. Cu alte cuvinte șeful partidului conservator se îndepărtează de la principiile momoderne de pace și progres, asumîndu-și pornirile medievale de distrugere.

Poporul mare al țării Romînești vrea să trăească în tihnă și să-și agonisească în pace cele necesare vieții. Țăranul nu duce dorul pămîntului bulgăresc, ci mai degrabă ar dori pămîntul țării românești, de care el e lipsit. Prin urmare, guvernul actual prin politica lui pacifistă, reprezintă aspirațiile poporului.

Miniștrii conservatori în colaborare cu conservatorii-democrați, s'au declarat solidari cu aceștia din urmă. Atunci ne întrebăm ce rost are acțiunea d lui P. P. Carp?

Nu e prevăzut în constituție că țara se conduce de către șefii de partid. Țara este condusă de Rege, miniștri și majoritatea parlamentară. Și dacă — precum am văzut — guvernul are încrederea poporului, întru cît un capriciu al unui șef de partid ar putea să zădărnicească acțiunea guvernului trimis și aprobat de către țară?

S'a zis de către unii că, dacă d. Carp denunță colaborarea, pe cine mai reprezintă miniștrii conservatori în guvern?

Oamenii politici sînt însă ai țării, înainte de a fi ai unui partid. Denunțîndu se colaborarea miniștrii conservatori sînt în primul loc reprezintanți ai țării și membri ai guvernului. Prin urmare acțiunea d-lui Carp este o hibridă născocire politică. O ideie — mai bine zis, un capriciu — a unui om cu toane, nu poate fi impusă marilor mase de oameni. Aceasta e o chestie de fapt, indiscutabilă. Un șef de partid în afară de guvern nu poate conduce o țară. Aceasta e o chestie de drept.

Acțiunea d-lui Carp ne face impresia unui pîrîu fără isvoare; dar apa trece...

G.

Ecouri Politice

De ce s'au dus prefecții Carpiști la întrunirea de la clubul Vanicu?

— Pentru... ordine.

*

Foarte bine crescuți, înainte de toate, bărbații politici pur-conservatori.

La Cameră d. Virgil Arion a renunțat la interpelare, ca să poată asista lumea, la interpelarea d-lui Matei Cantacuzino în Senat. La rîndul său—senatorul de Iași a cedat curiozitatea lumei — d-lui V. Arion, deputat.

Și iată cum nici în Cameră, nici în Senat guvernul n'a fost interpelat.

*

După atîtea ploi, toată lumea în Iași se temea de inundații.

Numai d. Costaki Negruzzi se temea de altă ceva—că vor fi inundații, fără să fie d-sa prefect de județ, ca să... distribuie fondurile de ajutor.

*

Ciudat om d. Stefan Negruzzi, prefectul de județ al Iașilor. Se căznește să adune sume, ca să facă odată să zboare aeroplanul „Iașul". Predecesorul d-sale la prefectură ar fi făcut să sboare... banii chiar de la primele subscripții.

*

Sub cuvînt că combate pe foștii epitropi ai Sf. Spiridon, d. A. C. Cuza atacă pe banditul Pantelimon. Și lumea se întreabă:

— Ce are de împărțit ex-economistul cu ex-banditul?.

Vezi bine că au ceva, comun: Pantelimon fu prins cu ajutorul jandarmilor aranjați în două coloane volante, d. Cuza, tot cu ajutorul a două coloane.

*

După cetirea moțiunii de la clubul Vanicu d. D. Greceanu este la ordinea zilei.

Un ziar îl laudă chiar că este, în politică, neclintit ca... Stînca.

MICI LECȚII

Dacă Romînii au multe însușiri,—apoi nici defectele nu le sunt mai puține. E o caracteristică aceasta a raselor tinere, viguroase, ce au eșit din frămîntări sociale de-acele care nu au fost de cît un nesfîrșit șir de suferinți.

Omul care sufere—și această regulă se aplică aidoma și colectivității—se înnobilează oare cum, devine mai impresionabil, facultățile intelectuale devin mai ascuțite, deci,— în același timp, poate luneca pe alăturea drumului drept, devenind bănuitor, nehotărît, și nu arare-ori laș, pentru a mărgini enumerarea lor.

Avem, noi, romînii — cei trecuți prin multe impilări—defectul de a nu ne putea hotărî la nimic în clipele decisive,— și apoi, și mai marele păcat ca — după ce ne scapă prilejurile din care credeam că am putea cîștiga ceva—nu avem chibzuința de a tăcea, și suferi urmările propriei lor greșeli, ci căutăm să dăm vina acestor greșeli pe ori cine ne iese înainte,—ca și cum am putea să ne ridicăm, în ochii noștri, prin faptul găsirii unui vinovat.

Le spunem aceste, pentru că purtarea aceasta a noastră, a început s'o releveze și ziarele străine. Presa vieneză, bunăoară, ne face destule imputări, — pentru nechibzuința mișcării unor barbați politici—în care speță e d. Filipescu — mișcări care par menite a aduce o tulburare a situației, tocmai acum cînd cabinetele Europene, cari au lucrat atît pentru înfăptuirea păcii, o doresc cu ori-ce preț.

De bună samă presa vieneză dă proporții mai mar lucrurii lor. Noi cunoaștem mai bine situația și știm că toată frămîntarea, menită să tulbure situația, în timpul din urmă, nu va avea nici o urmare. Cei ce se agită se vor liniști, cum par a fi început chiar, dîndu-și samă de nesuccesul ori-cărei mișcări ce plănuesc.

Agitații, pe chestii personale—cum sunt, în fond aceste din ultimele zile, nu prind, căci nu au nici un rost și nici o legătură cu marele interese naționale. Și interesul individual nu poate prima pe acel al colectivității.

De acea suntem liniștiți, — ori-ce vor spune ziarele străine.

Un singur lucru însă rămîne. Pacatele pe care nu avem tăria să ni le recunoaștem și împutîndu-ne înșine să căutăm să le îndreptăm,—ar trebui ca, macar atunci cînd străinii le relevează, — privind aceasta ca o lecție, să tragem din ea cuvenitele învățăminte.

Dinu

ECOURI

Intemeietorul și proprietarul ziarului „Berliner Tageblatt", d. Rudolf Mosse, care și-a serbat eri a 70 aniversare, a donat primăriei orașului Berlin, suma de 1 milion de mărci.

Afară de aceasta Rudolff Mosse a mai dat 1.250 000 mărci pentru casa de pensie a funcționarilor ziarului „Berliner Tageblatt" și a celor-lalte întreprinderi ale lui Mosse. Aceleiași case îi mai dăruise odată 1.750.000 de mărci.

Trei sute de mii de mărci au fost împărțite între toți funcționarii și lucrătorii firmei sale.

OAMENI ȘI LUCRURI

Un premergător femenist

Banchetul sufragetelor în Capitală; deciziunea consiliului avocaților în Iași — cu privire la admiterea în barou a unei doamne—pun la ordinea zilei, și la noi ca și aiurea, problema socială a femenismului.

Și fiind-că numele filosofului V. Conta e încă de actualitate iată ce scria cugetătorul iașan în ale sale Insemnări postume:

„Societatea, pe lîngă multele sale probleme, mai are de rezolvat și problemul femenin, care în zilele noastre pasionează omenirea cultă. Femeea în viitoarea noastră organizație socială pretinde un loc egal cu al bărbatului. Această cerință nu poate fi rid colă, căci e un drept pe care dînsa l'a cîștigat cu sacrificii.

Pedagogia însăși a trebuit să recunoască că femeea este singurul factor serios în îndrumarea societății. Și că ceilalți factori sunt mai mult niște colaboratori folositori, la cizelarea sufletului omenesc.

Filozoful german Schopenhauer, care a privit femeea cu pesimism, lăsînd chiar să se întrevadă o judecată și o observație prea subiectivă, prea personală, e nedrept cînd zice că: „Femeea este un animal ce trebuie bătut, nutrit bine și ținut închis".

De la dînsa societatea modernă pretinde mai mult, căci femeea, ca și barbatul în curgerea timpului, a făcut progrese intelectuale. Și dacă, în medie de cultură, nu egalează în număr specia adversă, totuși trebuie să i dăm voie în minoritate să-și apere drepturile sale.

Punctul principal pe care-l demonstrează Schopenhauer în filosofia asupra femeei, este amorul. El consideră iubirea ca o legătură naturală între cele două sexe. De aceea toate neajunsurile din societate sunt atribuite acestui zeu, care este amorul și care, ca și instinctul vital, e inerent omului. Dar Schopenhauer dorește ca voința omului să înlature acest capriciu al naturii devenind o ființă deosebită, căci „Amorul e un vicleșug întrebuințat de natură pentru a-și ajunge scopul, care nu e în realitate de cît creațiunea unei ființe noi, determinată în natura sa". Ori, mai clar: „Amorul nu este de cît voința de a trăi specia; trebuința de a se perpetua pe spinarea iluziunilor și bucuriilor efemere ce simte omul".

Iată de ce filozoful german pune ca antiteză lupta între aceste două sexuri, ca să dovedească inferioritatea femeei prin instinctul dragostei Fapt neadmisibil, căci acest instinct este baza naturală, pe care e clădită omenirea. In fața vieții trebuie să punem oglinda adevărului, căci numai atunci vom putea vedea cum ne ridicăm mai sus, spre a zări din depărtare piscul idealului spre care tindem tot mai mult..."

Putem dară înscrie numele unui Vasile Conta în rîndurile acelora cari socot că egalizarea sexelor e o necesitate socială. O minte limpede ca a filozofului nostru nu putea să nu aibă, acum cîteva decenii încă, intuiția precisă a schimbărilor sociale ce vor veni să se impună vremei...

Rodion

Tutunul, „Opiul occidentului"

Iarba lui Nicot. Spaniolii, cînd au descoperit America, au cunoscut pentru prima dată la Tabago, —o insulă mică dintre Antile,—tutunul, o frumoasă și mare solanee, căreia Linné i-a dat numele de *nicotiana tabacum*, în amintirea prezentărei acestei plante, reginei Caterina de Médicis, de către Jean Nicot, la reîntoarcerea lui ca ambasador, la curtea Portugaliei.

In America, tutunul se chema *petun*, care nume încă se păstrează în Brazilia și în Florida. Sub numele de *petun de tabac*, a fost prima taxă de consumație în Franța, la 1621, — care taxă azi, dă cele mai frumoase venituri tuturor statelor.

Dela 1811, data cînd s'a luat în regie, vorbim de Franța, tezaurul Statului a scos din monopolul tutunului peste 15 miliarde! Rețetele brute, din vînzarea tutunului să ridice în acea perioadă la 21 milioane franci. Și dacă mai ajutăm acestei sume, valoarea drepturilor prevalate asupra tutunului dela 1621, găsim suma de peste 25 miliarde de franci, cifra consumației tutunului de zece generații de fumători și trăgători de tabac, cari s'au succedat în Franța. In fiecare an, fumătorii consumau la olaltă, mai mult de 500 milioane de țigări și de trei miliarde de țigarete.

Dușmanii Tutunului.— Pe la 1639, Gaspard Bauhin scria în *Histoire des Plantes*, că „cine fumează prea mult din pipă moae creerul și predispune la nebunie".

Buffon, la 1870, a atacat usajul tutunului ca tabac: „Abuzul acestui praf, zice el, slăbește mirosul și memoria."

Prout, scrie în 1882: „Omul slab și bolnăvicios, ușor devine victima acțiunei veninoase a tutunului."

Littré (1892): „Intrebuințarea tutunului nu răspunde unei nevoi naturale. Este un obiceiu, o plăcere factice, care adesori se transformă într'un isvor de suferință."

Dr. Sichel (1863): „M'am convins că oamenii cari fumează mai mult de 20 grame pe zi, slăbesc cu vederea și cu memoria."

Claude Bernard: „Tutunul este cea mai mare otravă a nervilor."

Trousseau acuză tutunul slăbind bătăile inimei, amețeli, turburări a vederei și a facultăților intelectuale.

Toți filosofii, poeții, gînditorii, scriitorii de ori ce gen, participă la ideile de mai sus.

„Poporul care fumează, este poporul care moare!" a zis Fourier, în timp ce Stendhal anunță că grație pipei și țigărei, Franța se va înneca „în visurile unui somn somnabulic". Victor Hugo a fost tot așa de categoric: „Tutunul, zice el, schimbă ideile în visuri; prea mult vis te răstoarnă și te înneacă."

Și cu marele poet, romantismul nu putea suferi tutunul, importat de Nicot; cu excepție Lamartine care fuma, dar cum aprindea țigara, fuma de două ori și arunca țigara, Théophile Gautier, Alfred de Musset, cari fumau și de George Sand care se dedase la pipă.

Balzac, el însuși, condamna paradisul artificial, unde se refugeau toți fumătorii de nicotină. Și ca el, Michelet, Al. Dumas pére, Henri Heine, erau abstinenți dela planța periculoasă.

Al. Dumas fils, care 'i plăcea să fumeze și a trebuit să renunțe la tutun, căci îi aducea amețeli, se răzbuna de răul ce i l'a făcut, acoperind cu Sarcasm amar pe idolul răsturnat: „Tutunul cu alcoolul, scria el, sunt cei mai redutabili adversari ai inteligenței."

Apologiștii. — Cu toate acestea sunt medici cari prescriu fumatul și prizatul, iar alții numai dau sfatul ca să fumeze pacienții.

D-rul Gubler era dintre acei cari stimează tutunul inofensif. Dr. Forget îl preconiza ca înviorător de reverii. Dr. Rochard îl recomanda ca un mare auxiliar la munca intelectuală.

D-rul Foussagrives, care a fost un mare fumător, s'a păzit să laude cuvîntul tutun, în cărțile lui de higienă: „Intrebuințarea este aproape indiferentă, însă abuzul are inconveniente reale." De altă parte, în tratatul său de *Traité d'hygiène militaire*, d-rul Lavarau, scrie: „Usajul moderat al tutunului, nu face nici un rău oamenilor zdraveni."

Cîți scriitori n'au ținut să sancționeze prin mărturiile lor, opiniile medicilor! „Am luat obiceiul rău, spunea Taine, ca să fumez și găsesc țigara utilă între două

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vărsta de 7–8 luni, in momentul intercărei şi in timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

idei, — cînd o am pe cea dintăi, — dar pe a doua n'am găsit'o încă."

Iată pe François Coppée: „Mă afum toată ziua cu ţigarete. Niciodată, însă, pipă, nici havană Imi face destul de rău e adevărat.

Dar n'am dreptul să atribui tutunului, sănatatea mea aşa de mediocră, pînă la o probă contrarie, tutunul este un excitant la lucru şl la visat, şi pentru poet, aceste două motive sunt sinonime".

Huysmans consideră ţigareta şi în genere tutunul, ca un mare aghiotant: „Nu mă pot priva de nenumeratele ţigate ce le fumez zilnic.... Iţi spun drept că iubesc tutunul".

Emile Zola: „Am văzut scriitori mari care fumau foarte mult fără să le slăbească inteligenţa. Şi dacă geniul este o nevroză, pentru ce vrai s'o vindeci? „Oare de cine vorbea aici marele romancier? De Octave Feuillet şi Emile Augier fără îndoială, care au fumat mult şi pe urmă ai lasat tutunul ceea ce a contribuit la moartea lor.

Emile Augier fuma zece havane mari pe zi, ca şi Marc Twain, umoristul american şi fost preşedinte Mac-kinley.

Aceşti fumători renumiţi au avut un rival în prinţul Bismarck. Pe cînd îşi dicta memoriile, avînd momente de ezitare în convocarea amintirilor, avea obiceiul să-şi ia pipa lui favorită, dintr'o panoplie garnisită cu o colecţie de 2000 de pipe rare: „De astă-dată ideile o să-mi vie, zicea el. Creerul meu bătrîn se acopere cu un fum de tinereţe".

Higiena fumătorului. Intrebuinţarea moderată a tutunului,—această plăcută trecere de timp, unde Balzac vedea remediul boalei „de civilizaţie" care-l plictisa,—nu-i deci un pericol.

Abuzul însă, poate determina o alteraţie a funcţiunilor Stomacale şi digestive, ca şi neliniştea din partea inimei, căreia nu se va şti să i se dea destulă atenţiune.

Artriticii, guţoşii, dispepticii, cardiacii, toţi ăştia la cari ficatul este insuficient şi funcţionează rău, trebue să se lase de fumat.

Turburările vederet, ameţelele, perderea memoriei, răceala membrelor, arată adesea, că abuznl tutunului a făcut ravagii narcotice.

O intoxicaţie cu tutun nu se poate trata de cît prin complecta abstinenţă a otrăvei care a produs'o.

Precauţiuni de luat pentru acei fumători:

Să nu fumezi cu stomacul gol dimineaţa, nici fumul să nu fie înghiţit în piept.

Să se renunţe la havane tari, al cărora acţiune este periculoasă creerului şi măduvei spinărei, nici odată nu fuma ţigara pînă la capăt.

Cinci grame de tutun pe zi (valoarea a 5—6 ţigarete), ar trebui să fie porţia fumătorului moderat, şi care ţine la sănătatea lui. Această măsură, adaogită cu un gram, reprezintă aproape pe jumătate, raţia obicinuită a fumătorului celui german.

Acestea sunt limitele fixate, pe care higiniştii le-au pus numele: *usaj prudent* de tutun.

Mulţi fumători depăşesc cu mult, doza de mai sus, dar fără a cădea încă în excesul de tabacolâtres" unde Tolstoi indignat vede căderea întregei conştiinţi omeneşti.

Nel.

Impresiuni din o escursiune şcolară

— SPRE CRIMEIA —

Am fost prin locuri depărtate, prin locuri pitoreşti, prin locuri insemnate din punct de vedere istoric. Am trecut în drumul nostru Basarabia, ţară rîpită din ţara noastră, am trecut numai şi ne-a fost de-ajuns ca să vedem că ţaranul Basarabean, ţaranul Romîn nu şi-a pierdut graiul lui...

Acolo mai vezi aceleaşi locuri, aceleaşi case ţărăneşti, aceiaşi copii cu păr balai... O cît de bine seamănă pămîntul Basarabiei cu al Moldovei. Acolo tot mai zăreşti în întinsul cîmpiei vre-o cumpănă, la care ţăranul obosit de cale să-şi astîmpere setea bînd apă din Ciutura fîntînei; mai vezi cîte-o romîncă ghilind pînză la vre-un lac în preajma unui riuşor, iar mai încolo, cum:

«...O blîndă copiliţă, torcînd lînă din fuior
Paşte bobocei de aur lîng'un limpede izvor».

Mai vezi aceste lucruri în Basarabia noastră, dar îndată ce ai trecut Nistrul, s'a şters orice urmă, cunoşti că ai trecut *într'o ţară străină de ţara ta...*

Dar amurgul îşi întinde mantia sa, iar trenul se afundă din ce în ce mai mult în întunericul nopţei.

In spre dimineaţă sosim la Odessa. In acest oraş mare, cu 500.000 de locuitori, cu clădirile sale mărete, cînd vezi teatrul Municipal în apropierea bulevardului, cînd vezi atîtea statui, ale atîtor oameni de seamă, ca a lui Richelieu care a dat planul acestui oraş, ca a Ecaterinei a II-a marea împărătească a Rusiei, ca a lui Puşchin etc.; cînd vezi curăţenia exemplară a străzilor ce străbat oraşul în lung şi'n lat, dintr'un capăt în celalt, în sfîrşit după ce vizitezi acest oraş modern, astăzi fiind unul din cele mai însemnate porturi de comerţ ale Rusiei, îţi schimbi oare cum părerea ce ai avut-o până atunci despre adevăraţii orientali.

Unde mai pui împrejurimele Odessei: Langeron, Fîntîna mică, Fîntîna mare, poziţii ce te farmecă prin frumuseţa lor, unde stîncile enorme înaintează departe în mare din care unele ţi se par că abia şed şi că stau gata să zdrobească pe îndrăzneţul ce ar cugeta să se apropie.

Aşa e Odessa, acest oraş nou, zidit acum 119 ani, cam pe la anul 1794 şi ridicat din mica fortăreaţă de pe atunci „Hadji", guvernată de un Paşă trimis de Poartă, pe cînd Potemchin era învingător!...

...Vaporul acum înainta mereu pe marea liniştită; un vînt uşor ne sufla în faţă, pe cînd pescăruşii albi, ne urmăreau zburînd în zig zag în urma noastră, uitîndu-se din cînd în cînd în jos, aşteptind hrană de la noi: şi de se întîmplă ca un oare care de pe vapor să arunce ceva, ei începeau să ţipe, îşi închideau aripele şi ca fulgerul se repezeau. Din cînd în cînd osteniţi de atîta drum se lasau pe apă şi pluteau încet purtaţi de valurile mărei.

Frumos e să călătoreşti pe mare, frumos şi cu adevărat a spus Alexandri în una din scrisorile sale:

„Rari mulţumiri în lume pot fi de măsura acelei mulţumiri neprecuite ce gust la începutul călătoriilor pe mare, cînd mă simt aruncat afară de calea obişnuită a vieţei".

Dar se întunecă şi soarele se lasă tot mai mult spre orizont, pînă cînd, din ce în ce mai mare şi mai înflăcărat, se atinge cu suprafaţa mărei şi începe să se atingă, treptat, treptat pe cînd un alt soare cată să ia fiinţă de-asupra lui: reflexul; şi el priveşte înapoi spre razele ce rătăcesc încă pe suprafaţa mărei, chemîndu-le...

S'a întunecat şi o ceaţă deasă s'a lăsat la orizont. Şi acum, sus plutesc stelele în nemărginirea cerului, jos, noi pe marea nemărginită!

. . . . . .

SEBASTOPOLUL.—De departe înainte de a intra în port de priveşti spre Sebastopol, privirile se opresc în faţa unor clădiri mari de piatră, prevăzute cu sute de ferești, prin care străbat pe dinnăuntru, fără să le vezi, sute de guri de tun!

Astfel e întărit Sebastopolul, în faţa mărei, de după războiul din 1854—1855.

In faţa debarcaderului se înalţă frumoasa statue a amiralului Nachimoff, căzut la asediul acestui oraş (1855). Frumos e Sebastopolul prin grădinile sale! Monumentul *Contelui Totleben*, inginerul după al cărui plan s'au construit întăriturile Sebastopolului de la *1854*, se află aşezat în una din cele mai frumoase grădini; tot aici se găseşte *Panorama*, splendid edificiu, plin de tablouri, ce reprezintă disperata luptă dintre Ruşi şi Francezi la *1854—55*.

Locul cel mai strategic şi punctul împrejurul căruia s'a dat lupta, şi care a rezistat cel mai mult e *Malacoffal*. Lîngă poarta întrării în grădină, căci şi aici se afla una, se află un mormînt unde sunt îngropaţi ofiţerii francezi căzuţi în acest loc; iar pe cruce se găseşte o inscripţie în franţuzeşte:

Unis pour la victoire
Reunis par la mort
Du soldat c'est la gloire
Du brave c'est le sort.

In mijlocul grădinei se află o căsuţă de piatră unde cei 40 de Ruşi rămaşi în viaţă au opus o supremă rezistenţă francezilor; în această clădire se mai găsesc şi astăzi cîte-va icoane de pe vapoarele Ruseşti, ai căror căpitani au preferat să moară de cît să cadă vii în mînele duşmanului.

*

Plecăm spre Ialta şi Livadia reşedinţa de vară a Imparatului Rusiei. De pe vapor încă ţi se desfăşoară un tablou sublim; vezi munţii ce 'şi înalţă spre cer frunţile lor semeţe, albe încă de zapada iernei, pe cînd jos liliecii au înfiorit de mult...

Iar în spre seară, în spre apusul soarelui, cînd priveşti de la ţărmul mărei munţii şi dealurile din depărtare cufundate în ceaţa amurgului, o mulţumire nespusă te cuprinde...

După o aşa de frumoasă călătorie, făcută într'o parte a Rusiei, pe care ruşii pretind că ar putea-o asemăna cu cele mai frumoase privelişti din jurul Veneţiei şi a Nisei, ne întoarcem către ţara noastră, pe acelaşi drum, în suflet cu o mulţumire şi un suvenir plăcut. Trecem prin Sebastopol ne oprim cîteva ore, plecăm şi vaporul înaintează întăi mai încet, din ce în ce, mai repede spre apus lăsînd oraşul, ce pare că se cufundă treptat în mare, în ceaţa albăstrie a orizontului.

Şi pe cînd mă apropiam de ţara mea, dus pe gînduri, îmi aminteam de versurile lui V. Alexandri:

„O! ţară iubită, o! raiul meu drag,
Ori unde voiu merge prin lume pribeag,
De scumpa--ţi icoană eu sunt însoţit,
De glasul tău dulce sunt gingaş uimit".

Iaşi, 1913.

A. D. G.

Corespondenţa din Hîrlău

Pentru „Mişcarea"

Intr'o proză detestabilă, fostul primar liberal din Hîrlău, îşi permite o seamă de grosolănii la adresa mea, a preotului Parfenie, a primarului C. Deleanu, a medicului veterinar I. Popescu, precum şi a unui întreg corp constituit de meseriaşi care în număr de şapte-zeci au pus bazele cercului lor *Frăţia*.

Pentru că nu sînt strein de această mişcare, îmi voiu permite a da cîteva informaţiuni ziarului „Mişcarea", care a tolerat grosoleniile, în speranţă că, cel puţin pe viitor, va şti să pună la locul lor pe colaboratorii de ocazie, care-i compromit reputaţia de organ de partid.

Autorul corespondenţei, a fost descalificat în plină întrunire publică de către partidul liberal din Botoşani, pentru administraţia sa... ca în codrul Herţii!

Nemai găsind adăpost la Botoşani — liberalii botoşeneni au văzut bine ce urgie ş'au atras pe capul lor, din pricina acestuia — s'a oploşit la Iaşi.

Serbarea cîmpenească a fost în adevăr, înălţătoare; se cunoaşte după aceea că corespondentul „Mişcării" ne insultă ca la uşa cortului. El ştie cum îl judecă meseriaşii şi hîrlăuanii şi nu le poate erta dispreţul ce i-l arată.

Serbarea cîmpenească a fost decisă — cu ocazia constituirei băncei lor, numită *Munca*, de către delegatul casei centrale a meseriaşilor, d. Constantinescu şi după ce meseriaşii fură insultaţi, calomniaţi, terorizaţi la banca populară din localitate — din care a fost îndepărtat casierul — autorul notiţei din „Mişcarea", pentru motive bine-cuvîntate, căci nu degeaba un casier poate fi izgonit din slujba lui.

Insultele la adresa preotului Parfenie sunt mai mult de cît jicnitoare ori cărui bun simţ.

Un om bine crescut şi conştient de ce face, nu poate pune în seama unui preot atîtea grobienii, cînd se cunoaşte valoarea acestui preot şi stima de care se bucură în cercurile preoţeşti şi a enoriaşilor lui.

In ce priveşte pe primarul C. Deleanu, îl cunosc destul de bine redactorii de la „Mişcarea", ca să mai aibă nevoe de a fi apărat şi ne miră cum de au lăsat să se strecoare prin gazetă insinuaţiuni la adresa lui.

Nu fac politică în Hărlău, îmi fac însă o datorie să arăt domnilor de la „Mişcarea" cine este corespondentul d-lor de la Hărlău şi să i felicităm pentru achiziţia ce au făcut'o în persoana noului colaborator!

Căpitan Spir. Caimacan

*

De la banca populară. — In urma inspecţiunilor făcute la banca populară din localitate de către d. controlor al băncilor populare Mîndricel, casierul acestei bănci, Eug. Totoescu, a fost desărcinat din această funcţiune. Serviciul casieriei a fost încredinţat d-lui Anton Hanuş.

Atragem atenţia onor. casei centrale asupra faptului că fostul casier continuă de a ţine parte din efecte la dînsul acasă şi n'a predat încă nici până acuma casa pe seamă.

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan (casele Teodor)

Consultaţiuni 7 — 8 seara.

Litere-Ştiinţe-Arte

Iaşul intelectual.—„Se vede că Iaşul,—scrie „Noua Revistă Romînă"—dintr'un anumit punct de vedere, e mult mai înaintea Bucureştilor. Par'că n'ar trăi —sau, mai bine zis, par'că n'ar fi trăit acolo—d. A. C. Cuza, fostul apostol. Par-că nu s'ar fi jucat acolo sîrba şi nu s'ar fi cîntat timp de atîţia ani de zile „Deşteaptă-te romîne" în jurul Universităţii—pentru că înăuntru nu era nimeni.

Jelitul „oraş al ruinelor", care a inspirat atîta vreme oboseala şi plînsul generos al barzilcr noştri, a dat, în două ocaziuni, dovezi eroice şi surprinzătoare de isgonire a tiraniei prejudecăţilor.

Iaşul a avut prima femeie profesor universitar şi tot Iaşul a avut, în Romînia întăia femeie advocat.

Veţi recunoaşte că dacă se justifică jalea poeţilor pentru ruina materială a Iaşilor, din punct de vedere moral, — am putea spune, dacă cuvîntul n'ar fi prea compromis: din punctul de vedere al civilizaţiei, Iaşul vine imediat după Paris. Şi, indiscutabil, că nu e vorba de o glumă fără gust şi neisbutită, dacă vă amintesc imediat că în privinţa aceasta, a „emancipării" femei, numai Parisul a luat-o înaintea laşului.

E inutil, prin urmare, ori ce trudă de a mai găsi vr'un cuvînt de omagiu pentru a doua Capitală a Regatului".

Entuziasmul revistei e pripit. Deciziunea consiliului de disciplină e mai mult platonică de cît utilă.

*

Presa franceză e unanimă a recunoaşte bătrînului Georges Clémenceau vigoarea fără seamăn de a se fi reangajat acum, la peste 70 de ani, la o luptă de jurnalism cotidian, care cere o activitate continuă şi pasionată.

*

A apărut **Noua Revistă Romînă** cuprinzînd:

Noutăţi: D. Dobrogeanu-Gherea şi conflictul romîno-bulgar.

C. Rădulescu-Motru — Curagiul de a fi cuminte.

Gh. Arghirescu—Activitatea extra-şcolară şi o mistificare statistică.

Victor Gr. Mihăescu—Muzeul naţional din Sofia.

Const. Stoica—„Lais" (versurl).

Ieronim Laurian — Un ţintirim pustiu (versuri).

Emil Isac—După miezul nopţii.

N. Dărăscu—Peisagiu romînesc (reproducere).

Cărţi noui.—Insemnări.—Revista Revistelor.

*

STRUNA ZILEI

GENEROZITATE BULGARA

Se crede că cuceritorii Adrianopolului vor lasa Turcilor mormintele Sultanilor, respectînd cultul islamic.

Ziarele

Bulgarii—generoşi cum sînt—
Ar vrea—acum ca şi 'nainte—
Islamului să-i dea mormînt
Şi Turcilor, la toţi—morminte...

INFORMAŢII

❖ *Joi seara a avut loc, într'un cerc intim, în casele d-lui Ilie Săbăreanu, mare proprietar, logodna fiicei sale Catherina, cu d. deputat Teodor Badareu, fiul d-lui ministru al lucrărilor publice.*

D. Take Ionescu, ministru de interne, a schimbat inelele.

Urăm toate fericirile viitorilor soţi.

❖ „Monitorul Oficial" a promulgat eri legea prin care s'a votat un credit de 50 milioane pentru şcoli rurale şi anume:

Art. I.—Se deschide ministerului cultelor şi instrucţiunii (administraţiunea Casei şcoalelor) un credit extra ordinar de 50.000.000 lei pentru construcţiuni de localuri şcolare rurale.

Art. 2.—Creditul judeţean, comunal şi viticol este autorizat a acorda Casei şcoalelor un împrumut garantat de stat pînă la concurenţa acestei sume, care se va realiza treptat cu trebuinţele.

Art. 3.— Anuitatea acestui împrumut se va înscri în bugetul ministerului cultelor şi instrucţiunii publice, administraţia Casei şcoalelor.

Pentru anul în curs plata ei se va face dintr'un credit extraordinar bugetar.

Art. 4.—Venitul din circiumi al tuturor comunelor rurale, neafectat pentru plata anuităţilor altor împrumuturi anterioare legii de faţă, va servi la acoperirea anuităţii sus zisului împrumut; ce va prisosi peste suma trebuincioasă pentru această anuitate, va rămîne la dispoziţia comunelor pentru celelalte scopuri prevăzute de art. 12 din legea circiumelor dela 21 Martie 1910.

Art. 5.—Un regulament de administraţiune publică aprobat de consiliul de miniştri şi decretat, va stabili regulele de aplicare ale legii de faţă.

❖ **Fioroasa crimă din Ciureşti—Bucovina.**—Corespondentul nostru din Bucovina, ne dă următoarele ştiri asupra fioroasei crime, întîmplată în ziua de 19 Aprilie, în satul Ciureşti—Bucovina:

Hanz Decher proprietarul moşiei Ciureşti, avînd nevoe de un vizitiu, angajă prin luna Decembrie pe unul numit Frantz Mag de loc din Cracovia.

După o lună de serviciu, moşierul văzu însă că se înşelase cu totul cu noul său angajat, care avea darul beţiei şi maltrata servitorii de pe moşie. După nenumărate reclamaţiuni ale victimelor adresate moşierului, acesta se hotărî să-l dea afară şi chemîndu-l la dînsul îi spusese să puie caii la trăsură, pentru a merge la moşie, adăugînd că la revenire îi va achita leafa pe Aprilie, fiind concediat.

După ce Hanz Decher îşi isprăveşte vizita, inspectînd arătura, hambarele de grîne şi maşinele agricole, trimite pe vătăjelul Ilie Cristea să se ducă la conac şi să spuie lui Frantz să înhame caii pentru întoarcere spre casă. Cristea execută ordinul stăpînului său, dar însă nu găseşte pe vizitiu la locul ştiut.

După multe căutări îl zăreşte în cantina moşiei, în unire cu mai mulţi servitori-chelari ai moşiei, făcînd chef şi fiind cu totul beat. Spunîndu-i ordinul stăpînului său, Frantz iese împleticindu-se şi peste o jumătate oră plecă cu Decher spre sat.

La jumătatea drumului în drept cu satul Ciureşti, Frantz scoate un revolver sistem „Browning", pe care şi-l procurase dinainte şi trage asupra meşierului 2 focuri de revolver, perforîndu-i inima şi lăsîndu-l mort pe loc. Apoi ciopîrţind cadavrul, după ce luase suma de 6000 de coroane, în bancnote, îl aruncă într'o fîntînă, lăsînd caii şi trăsura în voia întîmplărei, după care dispăru.

Cadavrul nenorocitului moşier a fost găsit a doua zi de dimineaţă, de mai mulţi ţărani, cari după ordinul parchetului de Suceava-Bucovina, l'au trasportat la morga spitalului nemţesc din Suceava.

Mîne se va proceda la autopsia cadavrului.

S'au lansat ordine de arestare la toate gările şi frontierele, pentru prinderea criminalului. *„Marcel"*.

❖ D. C. Arion ministru de domenii, a dispus ca vitele sătenilor să fie lăsate să păşuneze în pădurile bătrîne ale statului şi care nu vor fi fost puse în exploatare în termen de patru ani.

❖ Administraţia comunală a fost înştiinţată că consiliul de miniştri a aprobat un împrumut comunei Iaşi de 3 milioane pentru cîteva mari lucrări de edilitate.

❖ D. Dimitrie Singereanu a fost numit magazioner la şcoala superioară de arte şi meserii.

❖ Brigada de Siguranţă a descoperit în localitate un birou clandestin care se ocupa cu acte de notariat şi mijlociri între advocaţi şi clienţi.

S'au confiscat acte şi corespondenţe.

❖ Rezerviştii care fac parte din contingentul anului 1905, sunt înştiinţaţi că concentrările nu se vor mai face în trei serii după cum se menţionează în ordinile de chemare. Cei care au primit ordin pentru seria a 3-a, să se prezinte in ziua de 8 Mai, adică odată cu cei din seria a 2-a, altmintrelea vor fi daţi ca nesupuşi.

❖ Eri la orele 3 d. a. s'a oficiat la biserica Banu, de către parohul econom Andriescu căsătoria religioasă a d-lui G. Teodor licenţiat în drept, cu domnişoara Ştefania Maior Vasiliu-studentă în litere. Felicitări.

❖ La 11 Mai studenţii secţiei de chimie agricolă, de la Facultatea de ştiinţi vor pleca în excursiune la Bucureşti, Galaţi şi Constanţa.

Vor fi vizitate crescătoaiile de vite fabricile şi fermele.

Excursia va dura 8 zile; drumul s'a acordat gratuit.

❖ Examenele particulare ale elevilor de curs primar vor începe la 10 Iunie. Pentru mai multe clase cererile se vor adresa ministerului de instrucţie, pînă la 25 Mai, iar pentru o singură clasă revizoratului şcolar.

Odată cu cererea de înscriere se va înainta actul de naştere, certificatul de clase precedente şi recipisa taxei de plată de 20 lei.

In curînd apare în editura Tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA II-a din

MARELE

Dicţionar latin-romîn

de

IOAN NĂDEJDE

Această nouă ediţie (700 pagini) este cu desăvîrşire schimbată şi mult adăugită.

Preţul acestui dicţionar, **cel mai complect şi cel mai bun din ţară e de 10 lei.**

Atenţiune.—*Persoanele care vor trimete de pe acum prin mandat postal suma de 8 lei, se vor considera ca abonate şi vor primi la apariţie Dicţionarul franco. Numele abonaţilor vor figura într'o listă specială în corpul dicţionarului.*

Ultime Informaţii

După rapoartele telegrafice primite de ministerul agriculturei şi domeniilor, ploaia căzută în zilele trecute a fost generală şi a căzut în mare cantitate.

Ploaia a fost foarte liniştită şi va ajuta foarte mult la îmbunătăţirea semănăturilor.

La Creditul Urban sosesc mereu aderări din partea acţionarilor, cari renunţă la dividend, în favoarea aeroplanului „Iaşul" şi flota naţională.

D. Ioan Constantinescu inspector al învăţămîntului secundar a depus astăzi jurămîntul la minister.

Consiliul Comunal a fost convocat în sesiune extraordinară pentru astăzi la orele 2 şi jum.

La ordinea zilei sunt :

1) Chestiunea prelungirei tramvaiului pe liniile Copou şi Socola.

2) Tranzacţii propusă de d-nele Luiza Grinberg şi Ana Dulbergher, relativ la expropierea unei porţiuni din imobilul lor situat în strada Cuza-Vodă, colţ cu strada C. Negri.

3) Certificate de bună purtare pentru împămînteniri.

4) Vînzări de locuri şi alte ce se vor mai ivi.

Comisiunea, compusă din d. inginer Ţinţu, I. Iliescu medic veterinar şi Gh. Botez directorul prefecturei, a ales ca loc pentru construirea abatorului din Bucium, terenul aşezat pe şoseaua Trei Fîntîni—Gara Ciurea.

Pe porţiunea Rediu Tatar, Horleşti, Moineşti şi Capul Dealului se vor executa mîne dimineaţă trageri de război de către oamenii concentraţi din artilerie şi popieri.

Bateria de tragere va lua poziţie lîngă Rediu-Tatar şi pădurea Breazu.

D-na Maria Poenaru, doamnă de onoare a M. S. Regina, a mulţumit în numele Suveranei noastre, societăţii de binefacere „Regina Elisabeta" din Iaşi, cu ocazia felicitărilor pe care numita societate le-a adresat Suveranei în ziua de Sta Elisabeta.

D. Eugen Neculcea a fost recomandat la catedra de Fizică şi Căldură, vacantă prin transferarea d-lui Hurmuzescu la Bucureşti.

Consiliul facultăţii de ştiinţe a decis a se interveni la ministerul de instrucţie publică, pentru a se menţine posturile de conferenţiari de pe lîngă catedra de chimie agricolă, care se desfiinţează prin noul buget.

Au fost admişi ca bursieri la cantina universitară d-nii T. Stăcescu şi C. Platon.

In noaptea de 23 spre 24 April a. c. a evadat din ospiciul Socola pacientul Gh. Dimitriu.

S'a dispus urmărirea lui.

D. Dr. Tănăsescu, directorul Institutului de Anatomie, a înaintat rectoratului universităţii un raport, prin care arată starea deplorabilă a institutului şi cere grabnica reparare, spre a se împedeca ruinarea acestei clădiri care a costat aproape 2 milioane.

Consiliul facultăţii de ştiinţe a recomandat pentru premiare din fondul „P. Poni" pe d-nii Gh. Florea şi Mihai David şi pe d-şoara Elena Nicodim.

Senatul universitar, unit cu consiliul facultăţei de ştiinţe, au acceptat vederile comisiunei examinatoare de a nu se recomanda nici unul din candidaţi la catedra de Chimie-Tehnologică.

Din Paris ne vine îmbucurătoarea veste că în ziua de 15 April a. c. avut loc la Ateneul St Germain un concert dat de conoscutul artist Boscof, cu concursul mult talentatului Violoncelist Flor Breviman din Iaşi care de abia de 6 luni de cînd se află în Paris pentru terminarea studiilor, a cîntat pînă acum la 2 concerte, la primul cu artistul Barozi şi al 2-lea cu Boscof, unde a avut un strălucit succes.

Aceasta este o dovadă de talentul cu care este înzestrat tînărul fiu al Iaşului.

In ziua de 11 Mai, membrii baroului iaşan se vor întruni spre a discuta gestiunea financiară a anului expirat.

Economul Roşescu, noul confesor al garnizoanei locale, şi-a luat postul în primire.

S. S. va ţine Dumnică mai multe predici soldaţilor, conform unui ordin al Mitropoliei.

Concursul la şcoala de Bele-Arte pentru premiul Leconte de Nouy, se termină mîne.

Ministerul de instrucţie a trimes revizoratului şcolar programul orariului de de vară, ce urmează a fi pus în aplicare de la 1 Mai, la şcolile primare urbane.

Programul prevede să se ţie cursurile dimineaţă, iar după prînz, în unele zile copiii vor fi liberi, iar în altele vor face dexterităţi.

Simbătă elevii vor face după amiază excursii în oraş, unde vor vizita monumentele istorice, muzeele şi fabricile. In caz cînd vor face excursii în afară de oraş, cursurile vor fi suspendate întreaga zi Simbătă.

Suntem rugaţi a publica următoarele rînduri:

Domnule Director,

Aud svonindu-se, cum că publicul iaşan, cît şi autorităţile poliţieneşti mă consideră ca unul dintre organizatorii manifestaţiei de la Teatru, cu ocazia reprezentării piesei „Paiajenul".

E un neadevăr obraznic acest svon, cu atît mai mult cu cît *nici n'am fost atunci la Teatru.* Sfidez astfel pe toţi calomniatorii, fie particulari, fie reprezentanti ai autorităţilor.

Cu perfectă stimă.

Iaşi, 29 Aprilie 1913

C. R. Ghiulea

Şcolare.—Au fost transferaţi : d-na Elena Popovici-Puiu, de la şcoala No. 6 de băeţi din Iaşi, la şcoala No. 19 de fete din acelaş oraş; d. Vesbian Gheorghe, de la şcoala No. 2 de băeţi din Huşi, la şcoala No. 6 de băeţi din Iaşi; d. Toma Zaharia, director la şcoala de băeţi din Hîrlău, în aceeaşi calitate la şcoala medie din Iaşi.

Eleviii şi ofiţerii instructori ai şcoalei de cavalerie din Tîrgovişte au plecat cu un tren special în Dobrogea, unde vor face o călătorie de studii spre hotarul Bulgariei şi în special asupra punctului strategic Arab-Tabia.

D. dr. Floru, medic şef al oraşului a intervenit la epitropia Sf. Spiridon, arătînd, că în sînul populaţiei israelite s'a răspîndit zvonul, că bolnavii trimeşi de serviciul sanitar la spitalul de izolare, sunt supuşi la plata unei taxe de 1 leu 50 bani pe zi.

Medicul şef roagă epitropia, ca bolnavii din spitalul de izolare să fie scutiţi de orice plată.

Pe ziua de azi s'a constatat în localitate un caz de scarlatină, în strada I. C. Brătianu 37.

Un bolnav de scarlatină a fost adus din comuna Copou şi unul de febră tifoidă comuna Ciurea.

Aflăm cu plăcere că starea sănătăţii distinsului nostru amic N. Pogonat, care se afla suferind de cîtva timp, este mult mai bună.

Lista de subscripţie publicată de ziarul „Liga Deşteptarea" pentru monumentul defunctului Spiru Haret se ridică pînă acum la 9167 lei.

„Viaţa romînească" va publica în numărul curent cîte-va poezii noui de d. Matei I. L. Caragiale.

Poeziile s'au tipărit chiar în fruntea revistei.

„Pentru cercetarea paternităţii" a lansat un apel tipărit, adresat reprezentanţilor ţării : deputaţi, senatori, ziare, miniştri şi M. S. Regina, d. Al. Gh. Orleanu, maior în rezervă la Focşani.

Examenele la şcoala de Belle-Arte vor începe la 2 Mai, în comisiune fiind domnii A. D. Atanasiu, Gh. Popovici Gh. Bardasare, V. Costin şi Artachino.

In privinţa calomniilor la adresa d-lui Dragomir, primim spre publicare următoarea scrisoare :

Domnule Director,

Mai mulţi tineri ne-am sfătuit între noi să manifestăm la teatrul Naţional din Iaşi cu ocazia reprezentării piesei „Paiajenul" de către artiştii Teatrului Naţional din Bucureşti.

Motivul care ne-a îndemnat la aceasta, este nemulţumirea sufletească ce resimţim de un şir de ani, din cauza felului cum sunt primiţi în Bucureşti artiştii noştri de la Iaşi.

Deci indignaţi, protestăm cu energie în contra acelora, care amestecă în această acţiune proprie a noastră pe d. Dragomir. N'am fost dar absolut de loc instrumentele inconştiente ale cuiva !

De altfel eu personal pe d. Dragomir nu-l cunosc de cît prin taina bine meritată cu care cinsteşte arta.

Spre lămurire rog a se publica aceste cîteva rînduri, în interesul adevărului".

Primiţi asigurarea stimei mele.

Dimitrie Varduca

Iaşi 28 April 1913.

Judiciare.—In procesul pentru declarare în stare de faliment dintre Mihel Sufrin cu firma C. Raut, Curtea de Apel s. I-a a reformat sentinţa comercială a trib. de Neamţ, ridicîndu-i lui Sufrin starea de faliment.

— In procesul pentru un legat dintre stat şi moştenitorii defunctului Take Mărunţeanu, s. I a Curţii, a respins opoziţia celor din urmă, făcută în contra deciziei curţei de Focşani din 1856.

— Curtea de apel s. II a respins apelul inculpatului Gh. Chelărescu, fost grefier al trib. Roman, pentru delapidare, falş în acte publice şi distrugere de acte, rămînînd condamnat la 6 luni închisoare.

— A fost amînată pentru 28 Mai judecarea procesului pentru bani dintre d-na Elena Manu cu d-na Maria Savel Manu.

— S'a admis cererea de punere în libertate provizorie din arest, pe cauţiune de 500 lei, a inculpatului Mihel V. Jurik, pentru bancrută.

Noul program de astă seară Luni al cinematografului PathéeFrères din vasta sală a circului Sidoli, cuprinde :

Subterana secretă, (L'homme au manteau), film danez de mare artă. Interpretare sublimă datorită somităţilor artistice ale scenelor din Kopenhaga, (trei părţi).

Suflet zbuciumat, măreţ roman însufleţit în 2 părţi.

Recolta iasomiei în Tunis, interesante vederi după natură.

Willy a înebunit, scene comice.

Cel mai nou număr din Eclair-Journal.

Mîne Marţi adăogîndu-se subiecte noui programul va cuprinde 5 părţi.

Comptabil la o mare instituţie de Bancă, titrat cu cunoştinţă de limbi străine, oferă 2—3 ore pe zi persoanelor sau instituţiilor cari ar avea nevoe. Adresaţi în scris sub Comptabil la tipografia H. Goldner.

Doamnă, *Germană instruită, doreşte angajament la copii, sau dame de compagnie.* Albertine, *Str. Sft. Andrei No. 44.*

INŞTIINŢARE

Subsemnatul Gh. Ştefăniu frizer din str. Anast. Panu No. 56 fac cunoscut onor. mele clientele şi iaşenilor, cari doresc să fie bine şi igienic serviţi că cu începere de la 23 April 1913 deschidem salonul de frizerie în Piaţa Unirei No. 19 lîngă berăria Luther, asociat cu d. N. Timofti.

Gh. Stefăniu şi N. Timofti

ULTIMA ORA

Interpelările de la Cameră

PRINCIPELE ROMÎN LA ROMA

O SOMAŢIUNE

Bucureşti.—Ziarul „Presa", în ediţiunea sa de după amează publică următorul comunicat :

Somăm ziarul *Viitorul* să spue numele samsarilor, cari s'au prezintat la Societatea de petrol spre a cere suma de 200 mii lei, ca să convingă pe d. Al. A. Badareu a reveni asupra urcărei tarifului de transport al ţiţeiului.

Asigurăm *Viitorul* că se va da o sancţiune imediată acestor denunţări.

Dar, dacă nu se vor da aceste nume vom stigmatiza noua infamie cum trebue şi vom face ca răspunderile să meargă mai departe de cît *Viitorul* şi mai sus de cît redactorii acestei foi.

Din născocirile Viitorului

Şoselele din Dobrogea.—Concesiunea Pruncu Radeff. — Neadevăruri îndrăzneţe.

Bucureşti.—Ziarul „Viitorul" în ultimul său număr afirma că la ministerul lucrărilor publice s'ar fi făcut afaceri cu concesionarea unor şosele din Dobrogea.

In afirmarea aceasta numitul ziar se bazează pe faptul, că una din şosele ar fi fost concedată d-lor Pruncu şi Radeţ, care s'ar fi înţeles la Iaşi cu d-nul Badareu.

Acesta e cel mai îndrăzneţ neadevăr, căci la Iaşi n'a existat şi nu există un inginer Pruncu, amic sau adversar al d-lui Badareu. D. Pruncu şi d. Radeff sunt vechi antreprenori care au făcut lucrări la ministerul de lucrări publice sub toţi miniştrii. D. Badareu nu i'a cunoscut de cît cu ocazia ofertei ce i s'a făcut la minister, cînd s'a mărginit a repartiza lucrarea la direcţia respectivă.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.— Un Consiliu de Miniştri s'a întrunit eri pentru a expedia lucrările curente. Un alt Consiliu se va întruni astăzi la ora 5, după amează.

Legea Drumurilor

Bucureşti.— Camera va continua discuţiunea asupra legei drumurilor.

Contrabandă de Zaharină

Craiova.—In urma unui denunţ poliţiea din Craiova, a descoperit la bragagiul Soaliman Asan cantităţi considerabile de Zaharină.

Cercetările au scos la iveală că bragagiul era în complicitate cu şeful de tren N. Doctorescu care cumpara zaharina dela Orşova cu 40 lei kgr. şi o vinde cu 60.

Ambii complici au fost arestaţi.

Rectificarea rîului Ialomiţa

Bucureşti. — Rîul Ialomiţa din cauza deselor inundaţii pricinuea mari pagube sătenilor şi proprietarilor.

In urma studiilor ce s'au făcut Ministerul Lucrărilor Publice a cerut un credit de 700 lei pentru lucrările de rectificare.

Preşedintele Consiliului şi Ministrul de Interne în audienţă la M. S. Regele

Bucureşti.— D-nii Titu Maiorescu preşedintele consiliului şi d-nul Take Ionescu ministru de interne, au fost primiţi eri, în audienţă, de către M. S. Regele.

Silistra un Simbol

Bucureşti.— *„L'indépendance Roumaine"* relativ la cele afirmate de confratele „La Roumanie" confirmă că d-nul Ionel Brăteanu a spus corespondentului ziarului Italican „Corriere dela Sera" că *Silistra este pentru Romîniea un adevărat simbol.*

Principele Carol la Roma

Roma.—Ziarele salută în mod călduros pe A. S. R. Principele Carol al României, care va sosi mîne la Roma, adăugînd cuvinte de simpatie pentru România, regele şi dinastie. Ziarele „Popolo Romano", „Messagero" şi „Vita" salut călduros sosirea la Roma a Principelui Carol al României.

*

Florenţa.—Principele Carol a continuat şi ieri însoţit de aghiotantul său, vizita oraşului. Azi dimineuţă Rrincipele cu suita au plecat spre Roma la ora 11 şi 20, fiind salutat la gară de Comandorul Vallee care representa pe Prefectul oraşului, de sculptorul romîn Pavelescu, de profesorul Romaneli, precum şi de mai multe persoane ale coloniei romîne şi de alte autorităţi.

*

Roma.—Ziarele din Capitală şi cele din provincie fac comentarii din cele mai simpatice vizitei Principelui Carol la Roma. „Tribuna" zice : „Cînd Principele s'a coborît zîmbind din vagon nu a fost numai o mişcare de entusiasm care l'a salutat, ci o manifestaţiune de bucurie şi de afecţiune pentru fiul cel mai scump, care face un pelerinagiu în ţara strămoşilor poporului său. Principele ştie că va fi primit la Roma cu dragostea celor două popoare, România nu putea să trimeată în Italia un mai nobil prevestitor de fraternitate. Ziarele italiene relevează şi comentariile presei romîne.

*

Roma.—Principele Carol a sosit aici şi a fost primit la gară în mod oficial de regele, şi de miniştri Giolitti, san Giuliano şi alţii. Regele şi principele au trecut revista unei companii de onoare pe tot parcursul de la gară la Quirinal. Regele şi Principele Carol au fost călduros aclamaţi de o mare mulţime. Principele Carol, însoţit de generalul Perticari s'a dus la ora 6 şi jum. la vila Margherita într'o trăsură a Curţei, însoţiţi de cuirasieri spre a face o vizită Reginei mame. Această vizită a ţinut o jum. oră, apoi principele s'a înapoiat la Quirinal. Cu prilejul sosirei Principelui Carol gara era decorată cu steaguri italiene şi romîne; intrarea şi interiorul salei Regale a gărei era decorată cu plante şi flori. O companie din regim. 6 Geniu cu muzica grenadierilor se găsea pe chein, Princepele a fost aşteptat la gară de regele Italiei înconjurat de primul său aghiotant general Brusati şi de alte personagii ale Casei militare, precum şi de preşedintele consiliului, d. Giolitti şi de d-nii miniştri san Giuliano, Sacchi Spirgardi, Cattolyca, Tedesco, Facta, Finocchiaro şi Credaro; apoi prefectul şi primarul Romei, şeful Statului major general Pollio; se găseau de asemenea de faţă. Ministrul României cu personalul legaţiunei, precum şi consulul şi vice-consulul Romaniei şi alte autorităţi, un mare număr de generali şi ofiţeri.

*

Roma.—Trenul a sosit la ora 4 şi 55. Muzica a cîntat imnul romîn pe cînd compania de onoare prezenta armele. Principele s'a coborît numai de cît din vagon. Regele Vittorio Emanuelle l'a îmbrăţişat de două ori cu o mare căldură.

Intîlnirea a fost foarte cordială, apoi Principele care purta uniforma de locotenent de vînători a trecut cu Regele revista companiei de onoare. Regele a prezentat apoi Principelui Carol pe d-nii Giolitti san Giuliano, alţi miniştri şi autorităţile de faţă. Principele a prezentat regelui pe d. general Perticari. Apoi Regele şi Principele cu generalii Brusati şi Perticari sau urcat în trăsură şi precedaţi de o escortă de cuirasieri s'au îndreptat spre Quirinal. La trecerea cortegiului o mulţime imensă aclama şi manifestaţia de entusiasm a continuat pe tot parcursul.

Dela ferestre doamnele aplaudau sosirea trăsurei. Regele pe piaţa Quirinalului, a fost salutat de călduroasa aclamaţie a unei mulţime imense. Principele a fost obiectul unei manifestaţii de neuitat, care a continuat şi după intrarea regelui şi principelui la Qurinal. Regina Elena a primit pe Principele Carol în mod foarte cordial în marele salon, înconjurată de doamnele curţei.

Corpurile Legiuitoare

Interpelarea d-lui Paul Greceanu

Răspunsul d-lui T. Maiorescu

Moţiunea de încredere în guvern

Bucureşti. — Astăzi la Cameră d-nul Paul Greceanu a interpelat guvernul cerînd să se lămurească situaţiea politică faţă de cele declarate de d-nul P. P. Carp cum că guvernul ar fi primit protocolul de la Petersburg.

D-l Titu Maiorescu răspunzînd, arată că greşită a fost calea luată de către d-l Carp, de a face convocări de congrese la club.

Adevărata cale era să aducă chestiunea în parlament.

D-sa e gata să dea ori-ce deslușire.

Aceste cuvinte sunt acoperite de furtunoase aplauze şi aclamări.

Probabil că va mai vorbi d-nul Miclescu, după care se va supune votului Camerei moţiunea de încredere sau neîncredere în guvern.

Şedinţa continuă.—Vom da amănunte complecte într'o ediţie specială.

Ediţia a II-a

Importanta şedinţă de la Cameră

I-au parte 116 deputaţi

— D. Maiorescu triumfă. —

Increderea în guvern, votată cu 85 voturi.

Au vorbit d-nii Paul Greceanu, I. Miclescu şi Morţun.

— A răspuns d. Maiorescu —

După cum am arătat în prima noastră ediţie, d. Titu Maiorescu a răspuns interpelărei d-lui Grecianu arătînd prudenţa şi pricepere ce a avut guvernul în conducerea politicei diplomatice şi interne a ţărei, care l'a condus la cele mai frumoase succese.

Arătînd şi neertatele greşeli comise de d. Carp, prin atitudinea ce a avut-o faţă de guvern.

Răspunzînd d-lui Miclescu, primul ministru, spune că personalitatea d-lui Carp a fost micşorată prin laudele ce i-a adus d-sa.

Răspunzînd d-lui Morţun d. Maiorescu critică cu vehemenţă concepţiile partidului beral asupra proprietăţii şi votului Universal.

Cuvintările d-lui Maiorescu au fost acoperite de aplauze.

Se pune la vot moţiunea de încredere în guvern.

Din 116 deputaţi cîţi iau parte la şedinţă, 85 votează pentru încredere, 15 contra, între care d-nii Fleva, I. Grădişteanu, Miclescu, Gianni şi alţii, 16 abţineri între care şi d. Iorga.

Licenţiat doreşte post secretar-avocat. Emanoil Dascalu, Şoseaua Păcurari 115.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Sărbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Ellévent, Sully, Alexandre, Robin, Wiché, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în **Grădina Trajan**, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Ceriți numai:
Parfumul și Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. Moscova

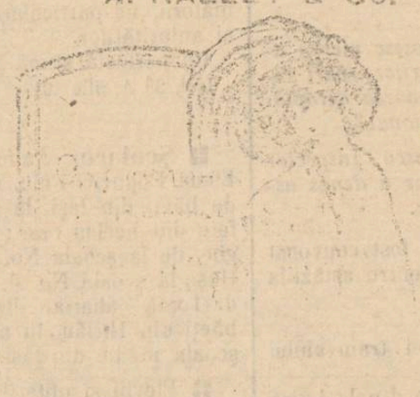

Fabrica de

JASSY

E. NOACK

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

„ANCORA"

(A N K E R)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne i și r No. 10141 din 1 Decembrie 1853.

C n. sionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869

Penduri de garanții la 31 Decembrie 1911 Lei 212 Milioane

Rezerve de premii și de fond. asociaților Lei 177 Milioane

Asigurări lichidate „ 430 „

Situația asigurărilor la 31 Dec. 1911 92.127 polițe de lei 654.389.154 64 | 100

lei 1.995.501 72 la sută rentă

Cauțiunile depuse la Casa de depuneri din București

Lei 7,453.500 ca garanție pentru asigurații din Romînia.

In anul 1911 s'au plătit asiguraților ca dividende

Lei 1.980 25 63 | 100

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viață și deces în combinațiune cu scutire de plată premiilor și oferirea unei rente în caz de invaliditate.

Asemenea toate celelalte combinațiuni moderne—cu și fără examen medical.

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraților săi: Inatacabilitatea poliției

Prelungirea automatică.

(Neanulabilitatea asigurării).

Poliță universală.

Plata imediată și integrală a sumei asigurate.

Preț mare de rescumpărare etc. etc

Direcțiunea pentru Romînia
BUCUREȘTI
Agentul general pentru Iași,
IOSEPH POPPER
Str. I. C. BRATIANU No. 166
(fostă strada de Sus)

Ingi[illegible] I. CANA

[illegible] de Primăria Iași

Iași — 28 str. Cuza Vodă 28 — Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **incheiului—Băi hygienice—etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantaioase.

Atelier special pentru reparațiuni **—Proiecte - Supravegheri de Construcții.** *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențiile cele mai **bune la** *dispoziție.*

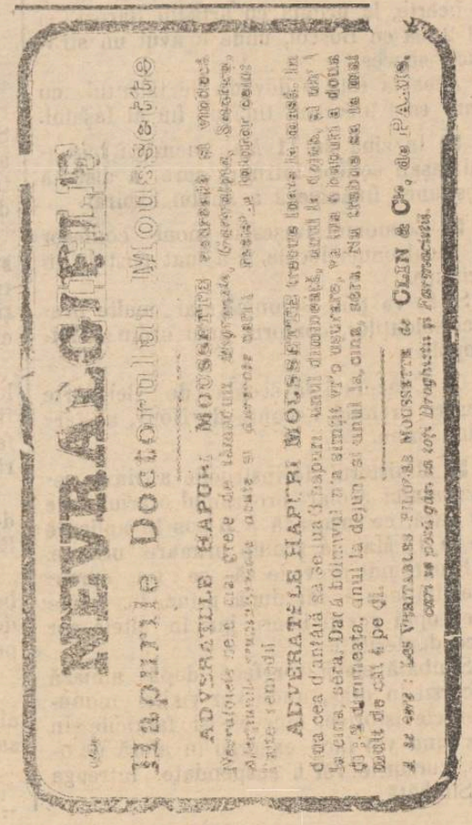

Iași—. Tipografia H. Goldner, strada Gh. Mârzescu 17.